

EK

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

ile

AVRUPA TOPLULUKLARI KOMİSYONU

ARASINDA

**TÜRKİYE'YE İLİŞKİN "BÖLGESEL KALKINMA" BİLEŞENİ ALTINDAKİ
KATILIM ÖNCESİ YARDIM ARACINDAN SAĞLANAN TOPLULUK YARDIMINA
YÖNELİK**

ÇOK YILLI "ÇEVRE" OPERASYONEL PROGRAMI

İLE İLGİLİ

FİNANSMAN ANLAŞMASI

İçindekiler

BÖLÜM I	GENEL HÜKÜMLER	X
Madde 1	Konu	X
Madde 2	İzlenecek Hedefler	X
Madde 3	Sözleşme Çerçevesi.....	X
Madde 4	Düzenleyici Çerçeve	X
Madde 5	İlgili Düzenleyici Çerçeveye, Sözleşme Çerçevesine diğer Topluluk Mevzuatı ve Politikalarına Uygunluk.....	X
Madde 6	Yorum	X
Madde 7	Kısmi Geçersizlik ve Kasti Olmayan Boşluklar	X
Madde 8	Koordinasyon, Tutarlılık ve Tamamlayıcılık.....	X
Madde 9	Topluluğun Mali Çıkarlarının Korunması	X
BÖLÜM II	TOPLULUK FİNANSMANI	X
Madde 10	Program Finansman Kaynakları	X
Madde 11	Mali Planı	X
Madde 12	Topluluk Finansman Taahhüdü	X
Madde 13	Taahhüdün Otomatik olarak Kaldırılması (n+3).....	X
BÖLÜM III	GENEL UYGULAMA İLKELERİ	X
Madde 14	Uygulama İlkeleri	X
Madde 15	Nihai Yararlanıcı ve Operasyonlar.....	X
Madde 16	Ortak Finansman	X
Madde 17	Yardım Oranı.....	X
Madde 18	Kazançların Değerlendirilmesi	X
Madde 19	Gelir Getiren Projeler	X
Madde 20	IFI'lerin (Uluslar arası Finans Kuruluşları) Katılımı.....	X
Madde 21	Kirleten Öder İlkesi	X
Madde 22	Karşılabilirlik	X
Madde 23	Fikri Mülkiyet Hakları	X
Madde 24	İzin ve Yetkiler	X
BÖLÜM IV	YÖNETİM YAPISI VE YETKİLİLER	X
Madde 25	Diğer Programlarla Ortak Yapılar ve Yetkililer	X
Madde 26	Programa Özel Yapı ve Yetkililer	X
Madde 27	Görevlerin Devri	X
Madde 28	İletişim ve Bilgilendirme	X
BÖLÜM V	MERKEZİ OLMAYAN YÖNETİM	X
Madde 29	Yönetimin Devri.....	X
Madde 30	Ön Kontrollerden Feragat	X
Madde 31	Ön Kontrollerden Feragat için Yol Haritası	X
Madde 32	Ulusal Yetkilendirme Görevlisinin Güvence Beyanı	X
Madde 33	Denetim Otoritesinin Rapor ve Görüşleri	X
BÖLÜM VI	HARCAMALARIN UYGUNLUĞU	X
Madde 34	Uygunluk Süresi	X
Madde 35	Uygun Harcama	X
Madde 36	Yönetici Personel	X
Madde 37	İzleme Komitelerinin Oluşturulması ile ilgili harcamalar	X
Madde 38	<i>Ad hoc</i> Toplantıların Düzenlenmesi ile ilgili Harcamalar	X
Madde 39	Bilgilendirme ve Tanıtım Harcamaları	X
Madde 40	Sahanın Hazırlanması ve Yapım İşleri.....	X

Madde 41	Dayanıklı Ekipman	X
Madde 42	Maddi olmayan varlıklar	X
Madde 43	Operasyonların Tamamlanması	X
BÖLÜM VII: KAMU ALIMI, SÖZLEŞMELER VE HİBELER		
Madde 44	İhale Kuralları ve Usulleri	X
Madde 45	Hibeler	X
Madde 46	Sözleşme Usulleri	X
Madde 47	Hizmet alımı, Yapım İşleri ve Mal Alımı Sözleşmelerinin İfası için Uygun Maliyetler	X
Madde 48	Menşe Kuralları	X
BÖLÜM VIII PROGRAMIN UYGULAMASI		
Madde 49	Ulusal Kamu Kuruluşları Dışındaki Nihai Yararlanıcılar Tarafından Operasyonların Seçimi	X
Madde 50	Operasyonların Seçimine ilişkin Genel İlkeler	X
Madde 51	Uygun Faaliyetler ve Yararlanıcılar	X
Madde 52	Operasyon Tanımlama Belgesi	X
BÖLÜM IX BÜYÜK PROJELER		
Madde 53	Spesifik Kurallar	X
Madde 54	Büyük Proje Başvuruları	X
Article 55	İki Taraflı Proje Anlaşması	X
Madde 56	Büyük Proje Değişiklikleri	X
BÖLÜM X FİNANS MÜHENDİSLİĞİ		
Madde 57	Finans Mühendisliği Araçları	X
Madde 58	Program Katkısı	X
Madde 59	Genel Şartlar	X
Madde 60	Operasyonların Tasfiyesi	X
BÖLÜM XI MALİ YÖNETİM		
Madde 61	Muhasebe ve Raporlamada Şeffaflık.....	X
Madde 62	Banka Hesabı	X
Madde 63	Komisyon Tarafından Yapılan Ödemeler	X
Madde 64	Ön Finansman	X
Madde 65	Faiz Mülkiyeti	X
Madde 66	Ödeme Başvuruları	X
Madde 67	Ara Ödemeler	X
Madde 68	Ödemelerin Hesaplanması	X
Madde 69	Nihai Bakiyenin Ödenmesi	X
Madde 70	Döviz Kuru	X
Madde 71	Ödeme Son Tarihleri ve Ödemelerin Durdurulması	X
Madde 72	Ödemelerin Askıya Alınması	X
Madde 73	Topluluk Katkısına ilişkin Mali Düzeltmeler, İade ve Yeniden Kullanım.....	X
Madde 74	Komisyon ve Avrupa Sayıştay Tarafından Yapılan Gözetim, Kontrol ve Denetim	X
Madde 75	Usulsüzlüğün ve Dolandırıcılığın Önlenmesi, Yolsuzluğu Önleme Tedbirleri ..	X
Madde 76	Mali Düzenlemeler	X
Madde 77	Usulsüzlük veya Dolandırıcılık Halinde Fonların Geri Alımı	X
BÖLÜM XII YÖNETİM VE KONTROL SİSTEMLERİ.....		
Madde 78	Yönetim ve Kontrol Sistemleri Genel İlkeleri	X
Madde 79	Yönetim Doğrulaması	X
Madde 80	Komisyon Tarafından Yapılan Kontroller	X

Madde 81	Yararlanıcı Tarafından Yapılan Kontroller	X
Madde 82	Operasyon veya İşlemlerin Örneğinin Denetimi	X
BÖLÜM XIII	İZLEME VE DEĞERLENDİRME	X
Madde 83	İzleme İlkeleri	X
Madde 84	İzleme Belgeleri.....	X
Madde 85	Uygulamaya ilişkin Sektörel Yıllık Rapor	X
Madde 86	Ara Değerlendirme	X
Madde 87	Ardıl Değerlendirme	X
BÖLÜM XIV	DENETİM	X
Madde 88	Denetim İlkeleri	X
Madde 89	Denetim Otoritesi	X
Madde 90	Denetim İzi	X
Madde 91	Operasyonların Denetimleri	X
Madde 92	Denetim Otoritesi Tarafından Sunulan Belgeler ve Takip	X
Madde 93	Belgelerin Bulundurulması	X
Madde 94	Komisyon ve Avrupa Sayıştay Tarafından Yapılan Gözetim, Kontrol ve Denetim.....	X
BÖLÜM XV	BİLGİLENDİRME VE GÖRÜNÜRLÜK	X
Madde 95	Kişisel Veriler	X
Madde 96	Elektronik Veri Alışverişi	X
Madde 97	Bilgilendirme ve Tanıtım	X
Madde 98	Topluluk Finansmanı Yararlanıcıları Bilgilerinin Yayınlanması	X
Madde 99	Görünürlük	X
BÖLÜM XVI	PROGRAMIN KAPATILMASI	X
Madde 100	Kapanış İlkeleri	X
Madde 101	Tasfiye Beyannamesi	X
Madde 102	Nihai Rapor	X
Madde 103	Ödeme için Nihai Başvuru	X
Madde 104	Belgelerin Saklanması	X
BÖLÜM XVII	SON HÜKÜMLER	X
Madde 105	İstisna	X
Madde 106	Farklılıkların Giderilmesi, Tahkim	X
Madde 107	Üçüncü Taraflarla Olan İhtilaflar	X
Madde 108	Ekler	X
Madde 109	Geçerlilik	X
Madde 110	Gözden Geçirme ve Değişiklikler	X
Madde 111	Feshetme	X
Madde 112	Dil	X

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti

Ve

Avrupa Toplulukları Komisyonu

Bundan böyle,“Taraflar” olarak veya ayrı ayrı ifade edildiğinde, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti “Yararlanıcı”, Avrupa Toplulukları Komisyonu ise“Komisyon” olarak anılacaktır.

- 1) Avrupa Birliği Konseyi 17 Temmuz 2006 tarihinde katılım öncesi yardım için bir araç oluşturan (bundan sonra “IPA Çerçeve Tüzüğü” olarak anılacaktır) (AT) 1085/2006 sayılı Tüzüğü¹ kabul ettiğinden; bu araç, 1 Ocak 2007’den itibaren geçerli olmak üzere, aday ülkelere ve potansiyel aday ülkelere, Avrupa Birliği üyesi olmak amacıyla politik, ekonomik ve kurumsal reformları geliştirme çabalarında mali yardım sağlanması için tek hukuki temeli oluşturduğundan;
- 2) Komisyon, 12 Haziran 2007 tarihinde, IPA Çerçeve Tüzüğünü uygulamaya koyan ve buna ilişkin yönetim ve kontrol hükümlerini detaylandıran (AT) 718/2007 sayılı Tüzüğü² (bundan böyle “IPA Uygulama Tüzüğü” olarak anılacaktır) kabul ettiğinden;
- 3) Türkiye Cumhuriyeti, IPA Çerçeve Tüzüğü Ek I’de yer aldığından ve dolayısıyla Türkiye Cumhuriyeti’nin bu Tüzüğün 3(1) maddesi uyarınca oluşturulan 5 bileşene: (a) Geçiş Dönemi Yardımı ve Kurumsal Yapılanma Bileşeni, (b) Sınır Ötesi İşbirliği Bileşeni, (c) Bölgesel Kalkınma Bileşeni, (d) İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Bileşeni ve (e) Kırsal Kalkınma Bileşenine erişiminin sağlanması gerektiğinden;
- 4) IPA Uygulama Tüzüğünün 155. maddesine göre, Bölgesel Kalkınma ve İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Bileşenleri kapsamındaki yardımın çok yıllık operasyonel programlar aracılığıyla uygulanması gerektiğinden;
- 5) 6 Haziran 2007 tarihinde Yararlanıcı, Komisyon’a, IPA Uygulama Tüzüğünün 154(1) maddesi uyarınca, Bölgesel Kalkınma ve İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Bileşenlerinin programlanması için referans belge niteliğindeki bir stratejik tutarlılık çerçevesi sunduğundan;
- 6) Yararlanıcı, 1 Mayıs 2007 tarihinde Komisyon’a, bundan böyle “Program” olarak anılacak olan Çevre konusunda Çok Yıllı Operasyonel Program teklifi sunduğundan;
- 7) Komisyon, 29 Kasım 2007 tarihinde bundan böyle “Finansman Kararı” olarak anılacak olan IPA Ortak Finansman Programını onaylayan C(2007) 5729 sayılı Kararı kabul ettiğinden;

¹ AB Resmi Gazetesi L210, 31.7.2006, s.82.

² AB Resmi Gazetesi L170, 29.6.2007, s.1.

- 8) IPA Çerçeve Tüzüğü'nün 17. maddesine göre Komisyon ve Yararlanıcı, yardımın uygulanmasına ilişkin olarak çerçeve anlaşmalar ve ek anlaşmalar akdettiklerinden;
- 9) 11 Temmuz 2008 tarihinde Yararlanıcı ve Komisyon IPA kapsamında AT mali yardımı ile ilgili işbirliğine ilişkin kuralların belirlendiği bir Çerçeve Anlaşma akdetmiş olduklarından;
- 10) IPA Uygulama Tüzüğü'nün 8. maddesi ve Çerçeve Anlaşmanın 5(3) maddesine göre, finansman kararının gerektirdiği hallerde, Komisyon ve Yararlanıcı, çok yıllık da olabilen bir Finansman Anlaşması akdettiklerinden;
- 11) Finansman Anlaşmasında: (a) Yararlanıcının Topluluk yardımını kabulünü ve söz konusu yardım ile ilgili ödemeye ilişkin esas ve usulleri benimsemesini düzenleyen hükümler; (b) çok yıllık program ve/veya operasyonların uygulanması amacıyla ilgili yöntem ve sorumluluklar da dâhil olmak üzere yardımın yönetilmesine ilişkin şartlar; (c) Komisyon'un ön kontrolü olmaksızın merkezi olmayan yönetimin gerçekleştirilmesine yönelik endikatif kriterlerin ve takvimin yer aldığı bir yol haritasının Yararlanıcı tarafından oluşturulması ve düzenli olarak güncellenmesi ile ilgili hükümler yer aldığından;
- 12) 29 Kasım 2007 tarihli Komisyon Kararı ile kabul edilen Program, Finansman Anlaşmasının ayrılmaz bir parçası olduğundan,

AŞAĞIDAKİ ŞEKİLDE ANLAŞMAYA VARMIŞLARDIR:

BÖLÜM I- GENEL HÜKÜMLER

Madde 1

Konu

1. Bu Anlaşma, Uygulama Tüzüğü'nün 8. maddesi ve Çerçeve Anlaşmanın 5(3) maddesi uyarınca Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avrupa Toplulukları Komisyonu arasında akdedilmiştir.
2. Bu Anlaşma, 29 Kasım 2007 tarihli ve C(2007)5758 sayılı Komisyon Kararı ile kabul edilen Türkiye'ye ilişkin "Bölgesel Kalkınma" bileşeni altındaki Katılım Öncesi Yardım Aracından sağlanan Topluluk yardımına yönelik çok yıllık "Çevre" Operasyonel Programı ile ilgilidir.
3. Program ile ilgili tüm belge ve yazışmalarda CCI No: 2007TR16IPO001 referans gösterilir.
4. Bu Anlaşma, IPA Uygulama Tüzüğü ve Çerçeve Anlaşmasında belirtilen düzenlemelere hâle getirmeksizin, teknik, hukuki ve idari çerçeveyi tamamlar ve 2. fıkrada belirtilen Program ve değişikliklerinin uygulanmasını düzenleyen yönetim, izleme, değerlendirme ve kontrole ilişkin ayrıntılı ve spesifik hükümleri içerir.

Açıklama [u1]: kontrol

Madde 2
İzlenecek Hedefler

1. Program hedefleri, Çerçeve Anlaşmanın 3. maddesine ilaveten, AB üyeliğine yönelik olarak Türkiye Cumhuriyeti'ni Topluluğun uyum politikasının uygulanması ve yönetimine hazırlama genel amacına uygun olur.
2. Program kapsamında uygulanan operasyonlar, projeler, eylemler ve hazırlık tedbirleri, ulusal makamları 1. fıkrada belirtilen amacı gerçekleştirmeye hazırlamak için, Topluluğun uyum politikasına ve araçlarına ilişkin ilgili mevzuatta belirtilen orantılılık ilkesine gerekli önemi vermek suretiyle, “yaparak öğrenme” ilkesini izler.

Madde 3
Sözleşme Çerçevesi

Bu Anlaşmaya, 11 Temmuz 2008 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Komisyon arasında akdedilen Çerçeve Anlaşmanın hükümleri, gerekli değişiklikler yapılmak suretiyle uygulanır.

Madde 4
Düzenleyici Çerçeve

Programın uygulanmasında gözetilecek, katılım öncesi yardıma ilişkin düzenleyici çerçeve, Çerçeve Anlaşmada öngörüldüğü üzere diğer hususların yanı sıra aşağıdakileri içerir:

- a.) Bundan böyle “Mali Tüzük” olarak anılacak olan, Avrupa Topluluklarının genel bütçesine uygulanacak mali hükümlere ilişkin 25 Haziran 2002 tarihli ve (AT, EURATOM) 1605/2002 sayılı Konsey Tüzüğü³;
- b.) Katılım Öncesi Yardım Aracını (IPA)⁴ oluşturan 17 Temmuz 2006 tarihli ve (AT) 1085/2006 sayılı Konsey Tüzüğü;
- c.) Bundan böyle “Mali Tüzük Uygulama Kuralları” olarak anılacak olan Mali Tüzüğün uygulanmasına ilişkin ayrıntılı kuralları düzenleyen 23 Aralık 2002 tarihli ve (AT, EURATOM) 2342/2002 sayılı Komisyon Tüzüğü⁵;
- d.) (AT) 1085/2006 sayılı Konsey Tüzüğü'nün uygulanmasına ilişkin 12 Haziran 2007 tarihli ve (AT) 718/2007 sayılı Komisyon Tüzüğü⁶;

³ AT Resmi Gazetesi L 248, 16.9.2002, s.1

⁴ AB Resmi Gazetesi L 210, 31.7.2006, s.82.

⁵ AT Resmi Gazetesi L 357, 31.12.2002, s.1.

⁶ AB Resmi Gazetesi L 170, 29.6.2007, s. 1.

- e.) Türkiye'ye ilişkin çok yıllık "Çevre" Operasyonel Programını kabul eden 29 Kasım 2007 tarihli ve C(2007) 5758 sayılı Komisyon Kararı ve Programın nihai kapanışına kadar Komisyon tarafından yapılan değişiklikler;
- f.) Programın yönetimiyle ilgili yetkileri Türkiye Cumhuriyeti'ne devreden 23 Temmuz 2009 tarihli ve C(2009) sayılı Komisyon Kararı ve Programın nihai kapanışına kadar Komisyon tarafından yapılan değişiklikler.

Madde 5

İlgili Düzenleyici Çerçeveye, Sözleşme Çerçevesine ve diğer Topluluk Mevzuatı ve Politikalarına Uygunluk

1. Yararlanıcı, bu Anlaşmanın 3. ve 4. maddelerinde belirtilen düzenleyici çerçeveye ve sözleşme çerçevesine uygun olarak tüm faaliyetlerin düzgün yürütülmesini temin etmek ve Programın uygulanmasını kolaylaştırmak için gerekli bütün adımları atar.
2. Komisyon ve Yararlanıcı, Programın uygulanmasıyla ulaşılmak istenen hedeflerin ve tüm faaliyetlerin Topluluğun ilgili sektörde yürürlükteki mevzuatına ve politikalarına uygun olmasını temin etmek için çaba sarf eder ve gerektiğinde Topluluk müktesebatı da dâhil olmak üzere Avrupa Birliği standart ve politikalarına kademeli olarak uyum sağlanmasına katkıda bulunur.

Madde 6

Yorum

1. Bu Anlaşma hükümlerinin, Anlaşmanın 3. ve 4. maddelerinde belirtilen düzenleyici çerçeve ve sözleşme çerçevesi hükümlerini bütünlüycü ve tamamlayıcı nitelikte olduğu yorumlanır.
2. Özellikle Ek XIX Bölüm V'te yer alan hükümler dâhil olmak üzere Finansman Anlaşması hükümleri ile eklerindeki hükümler (Operasyonel Programın "Uygulama Hükümleri") arasında çelişki olması durumunda, Finansman Anlaşması hükümleri geçerlidir.
3. Bu Anlaşmada aksi açıkça belirtilmedikçe, Anlaşmada geçen terimlerin IPA Çerçeve Tüzüğü, IPA Uygulama Tüzüğü ve IPA Çerçeve Anlaşmasında kullanılan anlamları geçerlidir.
4. Bu Anlaşmada aksi açıkça belirtilmedikçe, Anlaşmaya yapılan atıflar, Anlaşmanın zaman içerisinde değiştirilmiş, ek getirilmiş veya yenilenmiş haline yapılan atıfları ifade eder.
5. Topluluk araçlarına yapılan atıflar bu araçların, zaman içerisinde değiştirilmiş, ek getirilmiş veya yenilenmiş haline yapılan atıfları ifade eder.
6. Bu Anlaşmadaki başlıkların hiçbir hukuki etkisi yoktur ve Anlaşmanın yorumunu etkilemez.

Madde 7

Kısmi Geçersizlik ve Kasti Olmayan Boşluklar

1. Bu Anlaşmanın bir hükmü geçersizse veya geçersiz hale gelirse ya da Anlaşma kasti olmayan boşluklar içerirse, bu durum, Anlaşmanın diğer hükümlerinin geçerliliğini etkilemez. Taraflar, geçersiz hükmün yerine, söz konusu hükmün amaç ve niyetine mümkün olan en yakın geçerli hükmü uygularlar.

2. Taraflar, kasti olmayan boşlukları, IPA Çerçeve Tüzüğü, IPA Uygulama Tüzüğü ve Çerçeve Anlaşmasına uygun olarak bu Anlaşmanın amaç ve niyetine en uygun hüküm ile doldururlar.

Madde 8

Koordinasyon, Tutarlılık ve Tamamlayıcılık

Komisyon ve Yararlanıcı, bu Program kapsamında sağlanan yardımlar ile IPA Çerçeve Tüzüğü kapsamındaki diğer IPA bileşenlerini de içeren fakat bunlarla sınırlı olmayan diğer Topluluk yardımları ve Avrupa Yatırım Bankası, diğer uluslararası finans kurumları ve iki taraflı donörler tarafından finanse edilen yardımlar arasında, yeterli koordinasyonu, tutarlılığı ve tamamlayıcılığı temin ederler.

Madde 9

Topluluğun Mali Çıkarlarının Korunması

1. Yararlanıcı tarafından, Çerçeve Anlaşmanın 28. ve 29. maddelerinde yer alan hükümlerin yerine getirilmesinde, Avrupa Topluluklarının mali çıkarlarının korunmasına ilişkin (AT) 2988/95 sayılı Konsey Tüzüğü hükümleri gerekli değişiklikler yapılmak suretiyle uygulanır.

2. Yararlanıcı, Topluluğun mali çıkarlarının etkili bir şekilde korunması ve özellikle aşağıdakilerin sağlanması için tüm yasal, düzenleyici ve idari hükümleri kabul eder ve diğer gerekli tedbirleri alır.

- a.) Topluluk tarafından finanse edilen operasyonların doğruluğunu ve uygunluğunu kontrol etmek;
- b.) Usulsüzlükleri önlemek ve takip etmek;
- c.) Usulsüzlük veya ihmal sonucunda kaybedilen tutarları geri almak;
- d.) Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonu, Avrupa Sosyal Fonu ve Uyum Fonu hakkındaki genel hükümleri belirleyen (AT) 1083/2006 sayılı Konsey Tüzüğü'nün ve Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonuna ilişkin Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin (AT) 1080/2006 sayılı Tüzüğü'nün uygulanması için kuralları belirleyen (AT) 1828/2006

sayılı Komisyon Tüzüğü'nün⁷ "Usulsüzlükler" başlıklı 4'üncü Kısımında (Madde 27-36) öngörülene eşdeğer bir mekanizma tesis ederek usulsüzlükleri Komisyon'a rapor etmek.

3. Yararlanıcı, Programa destek sağlanmasına ilişkin Topluluk mevzuatına uygun olarak, Topluluğun mali çıkarlarını korumak için, 2. fıkra uyarınca kabul edilen hükümler ve alınan tedbirler ile yönetim ve kontrol tedbirlerini Komisyon'a bildirir.

BÖLÜM II – TOPLULUK FİNANSMANI

Madde 10 Program Finansman Kaynakları

1. Bu Anlaşmanın 17(2) maddesinde tanımlanan uygun kamu harcamaları çerçevesinde Programın toplam maliyeti 272,133,333avro olarak hesaplanmıştır. Bu tutarın dağılımı Ek I'de yer alan Mali Planda gösterilmiştir.

2. Bütçenin uygunluğuna bağlı olarak Topluluk, Programı, Ek I'de yer alan Mali Planda belirtilen azami tutara kadar, Avrupa Toplulukları bütçesinden hibe yolu ile ortak finanse etmeyi taahhüt eder.

3. Yararlanıcı, Programı, Ek I'de yer alan Mali Planda belirtilen asgari ulusal ortak finansman gerekliliklerini karşılayacak şekilde nakdi katkı yoluyla ortak finanse etmeyi taahhüt eder. Her halükârda, Yararlanıcı, her bir operasyonun finansman gerekliliklerinin tamamen karşılanmasını sağlar.

4. 2. fıkrada belirtilen Topluluk katkısı, her bir öncelik alanında uygun görülen harcamaların %75'i oranındaki tavanı geçemez. Uygun biçimde gerekçelendirilmiş istisnai durumlarda bu oran Komisyon'un mutabakatıyla % 85'e kadar artırılabilir ve bu, bir Komisyon Kararı ile onaylanır.

5. Programın ve her bir operasyonun ortak finansmanına yönelik Topluluk katkısı, bu Anlaşmada yer alan hükümlere ve Anlaşmanın 3. ve 4. maddelerinde belirtilen katılım öncesi yardıma ilişkin düzenleyici çerçeveye ve sözleşme çerçevesine uyulmasına bağlıdır.

Madde 11 Mali Plan

1. Mali Plan, her bir öncelik alanında , 2007, 2008 ve 2009 takvim yıllarında, Programa verilen Topluluk katkısı ve ulusal kamu katkısına ilişkin olarak avro cinsinden Ek I'de gösterilen mali plandır.

⁷ AB Resmi Gazetesi L 371, 27.12.2006, s.4

2. Mali Planda yapılan değişiklikler Komisyon'un mutabakatını gerektirir ve değişikliğe ilişkin Komisyon Kararı ile onaylanır.

3. Mali Plan, , Komisyon'un mutabakatıyla, 2010, 2011, 2012 ve 2013 takvim yıllarındaki Programa Topluluk katkısını ve ulusal kamu katkısını içerecek şekilde uzatılabilir ve bu, bir Komisyon Kararı ile onaylanır.

4. Mali Planın, 3. fıkraya göre uzatılması durumunda, Program göstergeleri ve diğer ilgili stratejik ve operasyonel unsurlar da buna uygun olarak değiştirilir.

Madde 12
Topluluk Finansman Taahhüdü

1. Bu Anlaşmanın 10. ve 17. maddeleri uyarınca, Topluluğun Programa katkısı, Ek I'de yer alan Mali Plana göre yıllık taahhütlere bölünür.

2. 2009 yılı ve sonraki yıllarda taahhüt edilecek tutar(lar) Avrupa Toplulukları bütçesinde gerekli kredilerin bütçe otoritesi tarafından onaylanmasına bağlıdır.

3. Bu Anlaşmada yer alan hiçbir hüküm, bütçe otoritesi tarafından henüz onaylanmamış krediler bakımından, Topluluğun, mali bir taahhüdü şeklinde yorumlanamaz.

Madde 13
Taahhüdün Otomatik Olarak Kaldırılması (n+3)

1. Mali Tüzüğün 166. maddesi uyarınca, Komisyon, bütçe taahhüdünün yapıldığı yıl olan n yılını takip eden üçüncü yılın 31 Aralık gününe kadar Program için yapılan bütçe taahhüdünün herhangi bir kısmını aşağıdaki durumlarda otomatik olarak kaldırır:

- –(i) bu taahhüt ön finansman amacıyla kullanılmadığında veya
- –(ii) bu taahhüt ara ödemelerin yapılması için kullanılmadığında veya
- –(iii) taahhülle ilgili harcama bildirimini yapılmadığında.

2. Bütçe taahhütlerinin, 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla hâlâ açık olan ve 31 Aralık 2018 tarihine kadar harcama bildirimini yapılmamış olan kısmı otomatik olarak kaldırılır.

BÖLÜM III – GENEL UYGULAMA İLKELERİ

Madde 14
Uygulama İlkeleri

1. Program, Yararlanıcı tarafından Çerçeve Anlaşmanın 5. maddesine göre, merkezi olmayan yönetim temelinde uygulanır.
2. Yönetim yetkilerinin devredilmesi şartları Çerçeve Anlaşmanın III. Bölümünün 9, 10, 11 ve 12. maddelerinde düzenlenmiştir.
3. 1. fıkrada belirtilen şartlara ilaveten, Yararlanıcı, Mali Tüzüğün 56. maddesinde yer alan ilke ve şartlara tam olarak uyulmasını sağlar.
4. 2. ve 3. fıkralarda belirtilen şartlara ve ilkelere uyulmamaya başlanması halinde, Komisyon, bu Anlaşmanın uygulanmasını askıya alabilir veya Anlaşmayı feshedebilir.
5. Yararlanıcı, bu Anlaşmanın 30. maddesi ile Çerçeve Anlaşmanın 16. maddesinde öngörüldüğü şekilde, merkezi olmayan yönetimin ön kontrol yapılmaksızın gerçekleştirilmesini sağlamayı taahhüt eder.
6. Program kapsamında Topluluk tarafından finanse edilen tüm yatırımların, sürdürülebilir kalkınma ilkelerine tam olarak uygun olması ve ÇED⁸, Habitat⁹ ve Kuş¹⁰ Direktifleri gibi ilgili çevre normlarına gerektiği biçimde uyması (potansiyel Natura 2000 sit alanları üzerindeki olumsuz etkilerin önlenmesi için) zorunludur.

Madde 15

Nihai Yararlanıcı ve Operasyonlar

1. IPA Uygulama Tüzüğü'nün 2(8) maddesinde yer alan hükümlere uygun olarak, bu Anlaşmanın amacı doğrultusunda "nihai yararlanıcı", operasyonların başlatılmasından veya başlatılıp uygulanmasından sorumlu olmak üzere kamuya veya özel sektöre ait bir organ veya firmayı ifade eder. Yardım programları bağlamında nihai yararlanıcılar, münferit bir projeyi yürüten ve kamu yardımı alan kamuya veya özel sektöre ait firmalardır.
2. Program Otoritesinin, Program kapsamındaki operasyonların uygulanmasından doğrudan sorumlu olması halinde, yani ilgili tüm sözleşme düzenlemelerinin ve mali işlemlerin sorumluluğunu taşıması durumunda, "nihai yararlanıcı", Program Otoritesini veya yönetim devri kararında açıkça belirtilen bir organı ifade eder.
3. Bu Anlaşmanın amacı doğrultusunda, operasyonlar, ilgili oldukları tedbirin ve/veya öncelik alanının amaçlarının gerçekleştirilmesine imkân sağlayan, bir veya daha fazla nihai yararlanıcı tarafından başlatılan veya başlatılan ve yürütülen bir proje veya proje grubunu içerir.

⁸ Bazı kamu projeleri ile özel projelerin çevre üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesine ilişkin 85/337/AET sayılı ve 27 Haziran 1985 tarihli Konsey Direktifi

⁹ Yabani flora, fauna ve doğal yaşam ortamlarının korunmasına ilişkin 92/43/AET sayılı ve 21 Mayıs 1992 tarihli Konsey Direktifi

¹⁰ Yabani kuşların korunmasına ilişkin 79/409/AET sayılı ve 21 Nisan 1979 tarihli Konsey Direktifi

Madde 16
Ortak Finansman

Programın uygulanmasında, Çerçeve Anlaşmanın 4. maddesinde yer alan ilkelere ilaveten, aşağıdaki ilkeler de uygulanır:

- a.) Program kapsamında yardım alan tüm operasyonlar için ulusal katkı ve Topluluk katkısı gerekir.
- b.) Her bir operasyon için yapılan Topluluk katkısı, ulusal kaynaklardan yapılan mukabil katkı ile aynı anda sağlanır;
- c.) Topluluğun her bir operasyon için katkısı, Çerçeve Anlaşmada ve bu Anlaşmada yer alan yükümlülük ve şartların yerine getirilmesine bağlıdır.

Madde 17
Yardım Oranı

1. Topluluğun Programa katkısı, IPA Uygulama Tüzüğü'nün 149. maddesinde yer alan hükümler uyarınca kamu harcamaları esas alınarak hesaplanır.

2. Bu maddenin amacı doğrultusunda, "kamu harcaması", operasyonların finansmanı için Avrupa Topluluğu bütçesinden veya yararlanıcı ülkenin kamu kuruluşlarının bütçesinden sağlanan her türlü kamu katkısı ile operasyonların finansmanı için kamu hukukuna tabi kurumların bütçesinden ya da bir veya daha fazla bölgesel veya yerel otoriteye veya kamu hukukuna tabi kurumlara bağlı birliklerin bütçesinden sağlanan her türlü katkıdır.

3. Program kapsamındaki her bir öncelik alanı için Topluluk katkısının azami tutarı, Ek I'de yer alan Mali Planda belirtildiği gibidir.

Uygun biçimde gerekçelendirilmiş istisnai durumlarda, 10(4) maddesinde yer alan hükümler uyarınca, bu oran, Komisyon'un ön kararına bağlı olarak en fazla % 85'e kadar arttırılabilir.

4. Hiçbir operasyon, ilgili öncelik alanındaki orandan daha yüksek bir ortak finansman oranından faydalanamaz.

Madde 18
Kazançların Değerlendirilmesi

1. IPA Uygulama Tüzüğü'nün 35. maddesinde yer alan hükümler doğrultusunda ortak finansman süresi boyunca bir operasyona bağlı olarak elde edilen gelir, söz konusu operasyonun uygun harcama tutarından mahsup edilir. Bu mahsup işleminde, operasyonun

işletme maliyetleri ve operasyonun sürdürülebilirliğini sağlama gerekliliği dikkate alınır. Bu mahsup işlemine ait belgeler saklanır ve Komisyon'a bildirilir.

2. Bu maddenin amacı doğrultusunda, ortak finansman süresinin, ilgili operasyon için yapılan ilk ödeme tarihinden, Topluluk fonundan yapılan nihai ödemeden veya Programın kapatılmasından üç yıl sonrasına kadar –hangisi daha önce ise– olduğu hesap edilir.

3. Elde edilen gelir, satış, kira, hizmet, kayıt ücretleri, fikri mülkiyet veya diğer eşdeğer kazançları içerir.

4. Aşağıdaki gelirler, operasyondan elde edilen gelirler olarak kabul edilmez ve bu nedenle bu maddenin kapsamı dışındadır:

- a.) Firmalara yatırım yapılması halinde ortak finansman sağlanan yatırımların ekonomik ömrü boyunca elde edilen kazançlar;
- b.) Risk sermayesi ve ikraz fonları, garanti fonları, finansal kiralama da dâhil olmak üzere bir finans mühendisliği faaliyeti çerçevesinde elde edilen kazançlar;
- c.) Operasyonların ortak finansmanı için, Program mali tablolarında gösterilen veya operasyonun toplam maliyetinin hesaplanmasında dikkate alınan özel sektör katkıları;
- d.) Bu Anlaşmanın 19. maddesi uyarınca dikkate alınan, altyapıya bağlı olarak elde edilen gelir.

Madde 19 *Gelir Getiren Projeler*

1. Bu Anlaşma amaçları doğrultusunda, IPA Uygulama Tüzüğü'nün 150. maddesinde yer alan hükümler uyarınca, gelir getiren bir proje; altyapı yatırımını içeren Program kapsamında finanse edilmesi önerilen, doğrudan kullanıcının ödeyeceği giderlere tabi olan ve gelir getiren bir operasyon veya arazi ya da binaların satılması veya kiralanmasını kapsayan bir operasyon anlamına gelir.

2. Bu Anlaşmanın 17. maddesi uyarınca, gelir getiren projeler için Topluluk katkısının hesaplanmasında kullanılan kamu harcamaları projenin mali özelliklerine bağlı olarak, önerilen projenin yatırım maliyetinin indirimli değerine eşit olup, net gelirin indirimli değerinden azdır ve uygun referans süresi boyunca yatırımdan elde edilen toplam gelirlerden işletme maliyetleri mahsup edilerek hesaplanır,

3. Yatırım maliyetinin tamamının ortak finansman için uygun bulunmaması halinde, net gelir, yatırım maliyetinin uygun olan ve uygun olmayan bölümlerine orantılı biçimde tahsis edilir.

4. Hesaplama yaparken Program Otoritesi; ilgili yatırım kategorisinin yer aldığı referans dönemi, proje kategorisi, ilgili yatırım kategorisinin normal şartlarda beklenen kar durumu ve kirlenen öder ilkesinin uygulanması ve gerektiğinde başta çevre sektöründe olmak üzere karşılanabilirliğe ilişkin değerlendirmeleri dikkate alır.

5. Operasyonel Programın kapatılmasından sonra en fazla üç yıl içinde operasyonun, bu madde kapsamı dışında kalan bir gelir getirdiğinin tespit edilmesi halinde, bu gelir, Programdan alınan net katkıyla orantılı olarak Avrupa Birliği genel bütçesine geri ödenir.

6. Bu maddenin amacı doğrultusunda, uygulanacak endikatif indirim oranını ve yatırım referans dönemini içeren fayda-maliyet analizine ilişkin metodoloji, 4 no'lu Çalışma Belgesinde veya bu konu ile ilgili olarak Komisyonun Bölgesel Politika Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan ek veya tamamlayıcı kılavuzda belirtildiği gibidir.

Madde 20

IFI'lerin (Uluslararası Finans Kuruluşları) Katılımı

1. IPA Çerçeve Tüzüğü'nün 19(8) maddesi uyarınca Program kapsamında Topluluk tarafından ortak finanse edilen operasyonlara, diğer uluslararası kuruluşlardan, bir Üye Devletten, bir üçüncü ülkeden veya bölgesel bir kuruluşdan da finansman sağlanabilir.

2. 1. fıkrada öngörülen durumun ortaya çıkması halinde, bu Anlaşmanın VIII. Bölümündeki kamu alımları, sözleşme yapılması ve hibelere ilişkin hükümlere bakılmaksızın, Komisyon, Mali Tüzüğü'nün 56(2) maddesi uyarınca donörlerin üzerinde anlaşabileceği alım ve hibe prosedürlerinin kullanılmasını kararlaştırabilir. Komisyon, Program Otoritesinin, söz konusu alım ve hibe prosedürlerini, Mali Tüzüğü'nün 56(1) maddesinde yer alan şartları karşılayacak şekilde uygulama kabiliyetine sahip olduğuna kanaat getirmelidir.

3. Bu Anlaşmanın amacı doğrultusunda, bu maddeye göre ortak finanse edilen operasyonlara ait harcamalar aşağıdakilerin gerçekleştirildiği andan itibaren uygun hale gelir:

- a.) İlgili Program Otoritesinin, IFI alım prosedürlerini kullanmak için akredite edilmesi,
- b.) Komisyon'un, bu prosedürlerin yerinden yönetimini Program Otoritesine devretmesi.

4. IFI katkısı, paralel ortak finansman vasıtasıyla da sağlanabilir. Bu, değişik finans kaynaklarından sağlanan fonların IPA kapsamı dışında kalan sözleşmelere tahsis edilmesi anlamına gelmektedir.

Madde 21

Kirlenen Öder İlkesi

1. Topluluğun bir projeye sağlayacağı yardım oranı hesaplanırken, kirleten öder ilkesinin uygulanması konusuna gerekli özen gösterilmelidir¹¹.

2. Kirleten öder ilkesi, çevresel zarara neden olanların, bu zararın önlenmesine veya tazmin edilmesine ilişkin maliyeti karşılayacağı anlamına gelir. Dolayısıyla, çevre politikasının, tespit edilebildikleri sürece kirletenler tarafından finanse edilmesi gerektiğinden, çoğu durumda kamu tarafından finanse edilmesinden imtina edilir.

Madde 22
Karşılabilirlik

Bir projeye uygulanacak tarifeler hesaplanırken, son kullanıcının ödeme gücü dikkate alınır.

Madde 23
Fikri Mülkiyet Hakları

1. Yararlanıcı ile Programın ve buna bağlı projelerin uygulanmasından sorumlu uygulama birimleri, planlama, uygulama, izleme ve değerlendirme için kullanılan bilgi teknolojisi, araştırma, çizim, plan, tanıtım ve diğer her türlü materyal ile ilgili gerekli tüm fikri mülkiyet haklarının alınmasını temin ederler.

2. Yararlanıcı, Komisyon veya Komisyon tarafından yetkilendirilen bir birim veya şahsın söz konusu materyale erişim ve kullanım hakkına sahip olmasını garanti eder. Komisyon, söz konusu materyali sadece kendi amaçları için kullanır.

Madde 24
İzin ve Yetkiler

Program ve operasyonlarının uygulanması için gereken her türlü izin ve/veya yetki, yararlanıcı ülkenin yetkili mercileri tarafından ulusal hukuka uygun olarak, gerektiğinde Topluluk müktesebatıyla uyumlu biçimde ve bu Anlaşmanın 2(2) maddesinde belirtilen orantılılık ilkesi göz önünde bulundurularak zamanında verilir.

¹¹ 75/436/Euratom; AKÇT, AET sayılı Konsey Tavsiye Kararı ve ekindeki bildirim

BÖLÜM IV –YÖNETİM YAPISI VE YETKİLİLER

Madde 25

Diğer Programlarla Ortak Yapılar ve Yetkililer

1. Çerçeve Anlaşmanın 6. maddesine uygun olarak, Yararlanıcı tarafından tüm IPA bileşenleri için ortak olan aşağıdaki yapı ve yetkililer atanmıştır:

- a.) Ulusal IPA Koordinatörü: Genel Sekreter, Avrupa Birliği Genel Sekreterliği
- b.) Yetkili Akreditasyon Görevlisi: Hazineden Sorumlu Devlet Bakanı
- c.) Ulusal Yetkilendirme Görevlisi: Hazine Müsteşarı, Hazine Müsteşarlığı
- d.) Ulusal Fon: Ulusal Fon Başkanı, Hazine Müsteşarlığı
- e.) Denetim Otoritesi: Hazine Kontrolörleri Kurulu Başkanı

2. Stratejik Koordinatör, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarıdır. (Bu yapı, Bölgesel Kalkınma Bileşeni ve İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Bileşeni için ortaktır.)

3. Yukarıda belirtilen yapı ve yetkililerin görev ve sorumlulukları 8. maddede ve Çerçeve Anlaşma Ek A'da belirtilmiştir.

Madde 26

Programa Özel Yapı ve Yetkililer

1. Çerçeve Anlaşma Ek A'nın 6 a) fıkrası uyarınca, Program Otoritesini oluşturan birimler şunlardır:

- Çevre ve Orman Bakanlığı, IPA Koordinasyon ve Uygulama Merkezi

-Merkezi Finans ve İhale Birimi

Yararlanıcı, Çerçeve Anlaşma Ek A'nın 6 c) fıkrasında belirtilen görevlerden sorumlu olmak üzere Çevre ve Orman Bakanlığı Müsteşar Yardımcısını Program Otoritesi Başkanı olarak atamıştır.

2. Program Otoritesinin görev ve sorumlulukları Çerçeve Anlaşmanın 8. maddesinde ve Ek A'nın 6 b) fıkrasında belirtilmiştir.

3. Program Otoritesi Başkanı, yukarıda belirtilen görev ve sorumluluklara ilaveten, aşağıdakilerden de sorumludur:

- a.) Sektörel İzleme Komitesi sekretaryasının yönetimi;
- b.) Sektörel İzleme Komitesi eş başkanlığı;
- c.) Operasyonel Programın ara değerlendirmesinin yapılmasının temini.

Madde 27
Görevlerin Devri

1. Yönetim yetkilerinin devri şeklinde tanımlanan genel çerçevede, Program Otoritesi Başkanı, görevlerin bir kısmını veya görev gruplarını, Program Otoritesi içinden veya dışından spesifik birimlere verebilir. Bu gruplama ve görevlendirme işleminde, Mali Tüzük ile düzenlenen görev dağılım ilkelerine uyulur. Program Otoritesi Başkanı ve ilgili birim(ler) arasında gerekli düzenlemeler yazılı olarak yapılır. Devredilen görevlerin nihai sorumluluğu Program Otoritesi Başkanında kalmaya devam eder.
2. Bu anlaşmalar, görevlendirilen birim veya yetkilinin yerine getireceği görevleri ve Program Otoritesi Başkanına gönderilecek destekleyici belge ve raporların türünü açık olarak tanımlar.
3. Bu anlaşmalar, Topluluğun veya Program Otoritesinin tam yetkili vekil veya temsilcileri tarafından, görevlendirilmiş birimlerin/yetkililerin sahip olduğu bilgilere erişilmesini ve bireysel projelerin ve yardım alıcılarının kontrol edilmesi de dâhil olmak üzere, Program kapsamında finanse edilen tüm operasyonların bu vekil veya temsilciler tarafından araştırılmasını mümkün kılar.
4. Yararlanıcı, Program Otoritesi Başkanının sorumluluklarıyla bağlantılı görevlerini, Program Otoritesi Başkanı ile Programın uygulanmasında yer alan birimler ve yetkililer arasında hiçbir hiyerarşik bağlantı olmasa bile, yerine getirmesini sağlar.
5. Yararlanıcı, ilgili yetkililere verilen görevlerin sürekliliği için vekil tayin etme sisteminin bulunmasını sağlar.

Madde 28
İletişim ve Bilgilendirme

1. Bu Anlaşma ile ilgili her türlü iletişim yazılı ve İngilizce yapılır. Her bir iletişim belgesi imzalı olur ve belgenin orijinali sunulur.
2. Bu Anlaşma ile ilgili her türlü iletişim belgesi aşağıdaki adrese gönderilir:

Komisyon için: Bölgesel Politikalar Genel Müdürlüğü

Posta adresi: 200 rue de la Loi, B1049 Brüksel, Belçika

Faks: +32 2 2920139

Yararlanıcı için: Çevre ve Orman Bakanlığı, IPA Koordinasyon ve Uygulama Merkezi

Posta adresi: Söğütözü Cad. No:14/E 06560 Beştepe Ankara, Türkiye

Faks: + 90 312 207 52 58

3. Operasyonel Programın yönetiminde yer alan yapı ve yetkililere ait her türlü diğer iletişim belgesi Ek V'te belirtilen adrese gönderilir. Ulusal IPA Koordinatörü, görevlendirilen kurum veya kurum adresi değişikliklerini Avrupa Toplulukları Komisyonuna yazılı olarak bildirir.

BÖLÜM V – MERKEZİ OLMAYAN YÖNETİM

Madde 29 Yönetimin Devri

1. Çerçeve Anlaşmanın 5. maddesi uyarınca Program kapsamında verilen yardıma merkezi olmayan yönetim uygulanır. Dolayısıyla, yönetim yetkilerinin Komisyon tarafından devredilmesi bu Anlaşmanın imzalanmasının ön koşuludur.

2. Çerçeve Anlaşmanın 9 ila 12. maddelerinde belirtilen şartlar ve prosedürler temelinde, Komisyon [23 Temmuz 2010 tarihinde Programın uygulanmasına ilişkin yönetim yetkilerini Türkiye Cumhuriyetine devreden C(2009) sayılı Kararı almıştır. Komisyon tarafından yapılan ön kontrollerin listesi dâhil olmak üzere, bu Karar ekindeki spesifik şartlar, bu Anlaşmanın (Ek VI) ayrılmaz bir parçasını oluşturur.

3. Ulusal Yetkilendirme Görevlisi, Ulusal Fon ve Program Otoritesi akreditasyonunun geri alınması veya askıya alınması ve yönetim yetkilerinin geri alınması veya askıya alınması ile ilgili olarak Çerçeve Anlaşmanın 13 ila 15. maddelerinde yer alan hükümler uygulanır.

Madde 30 Ön Kontrollerden Feragat

1. Komisyon tarafından ön kontrol yapılmaksızın merkezi olmayan yönetim, Operasyonel Programın uygulanmasının bir amacıdır. Komisyon tarafından ön kontrol yapılmaksızın merkezi olmayan yönetimin gerçekleştirilmesine yönelik endikatif kriterler ve takvim, bu Anlaşmanın 31. maddesinde yer alan Yol Haritasında belirlenir.

2. Yönetim yetkilerinin devrine ilişkin Komisyon Kararında düzenlenen ön kontrolden vazgeçilmesi için, Komisyon, yönetim ve kontrol sisteminin ilgili Topluluk kuralları ve ulusal

kurallara uyumlu olarak etkili bir şekilde işlediğinden emin olur. Özellikle, Komisyon, bu Anlaşmanın 31. maddesinde sözü edilen yol haritasının, IPA Uygulama Tüzüğü'nün 8(4)(c) Maddesinde 8(4)(c) maddesinde belirtildiği şekilde Yararlanıcı tarafından uygulanmasını izler. Komisyon, bu bağlamda, Yararlanıcı tarafından ulaşılan sonuçları, özellikle de yardımın uygulanması ve müzakere süreçlerinde dikkate alır.

Madde 31

Ön Kontrollerden Feragat için Yol Haritası

1. IPA Uygulama Tüzüğü'nün 8(4)(c) maddesine uygun olarak, Yararlanıcı, EK VII'de yer alan şartlara göre, Komisyon'un harcama öncesi kontrolleri olmaksızın merkezi olmayan yönetimi gerçekleştirmek için endikatif kriterlerle birlikte bir takvim içeren ayrıntılı bir yol haritası sağlar.
2. Ön kontrollerden feragat edilebilmesi için gerekli asgari kriterler ve şartların yer aldığı yol haritası aşağıda belirtilen hususlardan oluşur:
 - a.) Program fonlarının yönetimi için Program Otoritesi bünyesinde iç usul kuralları ve açık kurumsal ve bireysel sorumlulukların eksiksiz tanımlandığı bir sistemin kurulması;
 - b.) Yararlanıcı tarafından, nicel ve nitel özellikleri de içeren bir kıstas sistemi kurması;
 - c.) Kıstaslara ilişkin raporlamanın üç ayda bir yapılması;
 - d.) Komisyon'un ön kontrollerinden kaynaklanan ret oranına ilişkin sürekli ve fark edilebilir nitelikte azalan bir ivme olması.

Madde 32

Ulusal Yetkilendirme Görevlisinin Güvence Beyanı

Ulusal Yetkilendirme Görevlisi tarafından yıllık güvence beyanı verilmesine ilişkin olarak Çerçeve Anlaşmanın 17. maddesinde yer alan hükümler ve bu Anlaşmanın Ek B'si uygulanır.

Madde 33

Denetim Otoritesinin Rapor ve Görüşleri

Denetim Otoritesinin rapor ve görüşleri Çerçeve Anlaşmanın 18. maddesinde yer alan hükümlere uygun olarak hazırlanır.

BÖLÜM VI – HARCAMALARIN UYGUNLUĞU

Madde 34

Uygunluk Süresi

1. Çerçeve Anlaşmanın 19. maddesine bakılmaksızın, Finansman Anlaşmasının her iki tarafça imzalandığı tarih ile 31 Aralık 2017 arasında ulusal makamların imzaladığı sözleşme ve ekleri, yaptığı harcama ve ödemeler, Program çerçevesinde Topluluk ortak finansmanı için uygundur.

2. Bu Anlaşmanın 53. maddesi çerçevesinde büyük projelerde, 1. fıkra bakımından uygunluk süresinin başlangıç tarihi, daha geç olan esas alınmak kaydıyla, Finansman Anlaşmasının imzalanma tarihi ya da büyük projenin Komisyon Kararı ile onaylanma tarihidir.

3. Teklif çağrıları veya ihale çağrılılarıyla bağlantılı harcamalar, ilgili operasyonlar ve çağrılara eklenecek bir istisna maddesinde tanımlanan sınırlar içerisinde ilk yetki devrinin yapılması ve ilgili belgeler için Komisyon tarafından ön onayın verilmesi koşullarıyla bu yetki devrinden önce ve 1 Ocak 2007 tarihinden sonra da uygun kabul edilebilir. Teklif çağrıları veya ihale çağrılıları, yönetim devrine ilişkin karara bağlı olarak iptal edilebilir veya değiştirilebilir.

4. 1 ila 3. fıkralarda belirtilen sürelerin dışında ulusal makamlar tarafından imzalanan sözleşmeler ve ekleri, yapılan harcama ve ödemeler, Program çerçevesinde Topluluk ortak finansmanı için uygun değildir.

Madde 35
Uygun Harcama

1. Programın uygulanması sırasında yapılan harcamalar, aşağıdaki hallerde Topluluk ortak finansmanı için uygundur:

- a.) Harcamanın ve ödemenin bu Anlaşmanın 34. maddesinde belirtilen uygunluk süresi içinde yapılması ve fatura kesilerek veya ispat niteliğindeki eşdeğer muhasebe belgeleriyle desteklenmesi;
- b.) Söz konusu harcamaya neden olan operasyon ve faaliyetlerin, Komisyon tarafından kabul edildiği şekliyle (Ek XIX), Program dâhilinde uygulanması öngörülen bir veya daha fazla tedbir kapsamında finanse edilmesi uygun olan operasyon ve faaliyetlerle tutarlı olması;
- c.) Söz konusu harcamaya neden olan operasyon ve faaliyetlerin, Programda ve bu Anlaşmada öngörülen seçim kriterleri ve usullerine göre seçilmesi;
- d.) Komisyon'un ön kontrolleri ile ilgili kural ve usullere uyulması;
- e.) Harcamanın, sağlam mali yönetim ilkeleri ve özellikle tasarruf ve maliyet etkinliği ilkelerine uygun olarak yapılması;

2. IPA Çerçeve Anlaşmasının 26. maddesi uyarınca vergiler, gümrük ve ithalat vergileri ve/veya eş etkili vergiler IPA kapsamında uygun harcama kabul edilmez.

3. 2. fıkraya ilaveten aşağıdaki harcamalar bu Program kapsamında finanse edilmek için uygun değildir:

- a.) arazi veya mevcut binaların alımı, kiralanmasını veya finansal kiralanması;
- b.) para cezaları, mali cezalar ve yargılama giderleri;
- c.) işletme maliyetleri;
- d.) ikinci el ekipman;
- e.) banka giderleri, teminat masrafları ve benzer giderler;
- f.) söz konusu bileşene özel Avro hesaplarıyla ilgili her türlü para birimi dönüşüm maliyeti, giderleri ve kur kayıpları, ayrıca diğer salt mali harcamalar;
- g.) aynı katkılar;
- h.) bakım ve kira giderleri;
- i.) altyapılar için yıpranma giderleri.

Madde 36
Yönetici Personel

1. Değerlendirme ve kontrol, mali ve fiziksel izleme ve usulsüzlüklerin önlenmesi dâhil olmak üzere, Programın yönetimi, uygulanması ve takibi için özel olarak işe alınan ya da sürekli veya geçici görevlendirilen memur veya personelin, aşağıdaki koşulların karşılanması kaydıyla, Programın teknik yardım önceliği kapsamında Topluluk tarafından ortak finanse edilmesi uygundur:

- a.) Personelin, yetkili makamın/makamların usulüne uygun olarak belgelendirilmiş kararları ile doğrudan Program Otoritesinde işe alınması;
- b.) Yerine getirilecek görevlerin, açıkça tanımlanması ve sözleşmede yer alması;
- c.) Harcamalarda şeffaflığın sağlanması (örneğin zaman çizelgesi ile);
- d.) Görevlendirme veya istihdam süresinin Program çerçevesinde harcamanın uygunluğunun bitiş tarihini geçmemesi;
- e.) Personelin, şeffaflık, ayrımcılık yapmama ve orantılılık ilkelerine uygun olarak seçilmesi;
- f.) Maaş ve ödeneklerin, kamu hizmetleri ile ilgili olanlar dâhil, piyasada geçerli olan şartlara uygun olması.

2. Kamu idaresinin diğer hizmet birimlerinde çalışanların, 1. fıkrada belirtilen faaliyetleri ifa etmek üzere işe alınması veya görevlendirilmesi durumunda, aşağıdaki şartlar karşılanmalıdır:

- a) Çalışanın, kamu idaresi esas hizmet birimindeki asli görevinden geçici olarak ayrılmış olması;

- b) Personelin, esas hizmet birimindeki yetkili makamın usulüne uygun olarak belgelendirilmiş kararıyla Program Otoritesinde görevlendirilmesi;
- c) Görevlendirme süresinin Program çerçevesinde harcamanın uygunluğunun bitiş tarihini geçmemesi.

Madde 37

İzleme Komitelerinin Oluşturulmasıyla İlgili Harcamalar

1. Sektörel izleme komitelerinin ve sektörel izleme komitesi tarafından belirlenen alt komitelerin oluşturulmasıyla ilgili harcamalar teknik yardım önceliği kapsamında uygun kabul edilir.
2. Uygun harcamalar, genel kural olarak, aşağıdaki kategorilerden bir veya daha fazlasını kapsayabilir: Sözlü çeviri hizmetleri; toplantı odalarının ve görsel-işitsel ve diğer gerekli ekipmanın ihtiyaca bağlı olarak kiralanması; dokümantasyon ve ilgili imkânların sağlanması; uzmanların katılım ücretlerinin ve seyahat harcamalarının AT kurallarına¹² uygun olması. Program Otoritesi Başkanı, Komisyon servisleriyle mutabakata varmak suretiyle uygulanacak yöntemleri belirler.
3. Sektörel izleme komitesi ve alt komite üyelerinin, söz konusu komitelere iştirak etmeleri nedeniyle ödenmesi gereken maaş ve ödenekler uygun harcama kabul edilmez.

Madde 38

Ad-hoc Toplantıların Düzenlenmesiyle İlgili Harcamalar

Komisyon servislerinin talebi veya onayı ile düzenlenen ad-hoc toplantılar için 37. maddede belirlenen kurallar kıyas yoluyla uygulanabilir.

Madde 39

Bilgilendirme ve Tanıtım Harcamaları

Bilgilendirme ve tanıtıma ilişkin olarak, bu Anlaşma hükümleri ve Programın ilgili bölümlerindeki hükümler uyarınca alınan tedbirlere yönelik harcamalar uygun kabul edilir.

Madde 40

Sahanın Hazırlanması ve Yapım İşleri

Kamu kuruluşlarının *sahanın* hazırlanmasını veya yapım işlerini veya bunların bir kısmını kendi hesaplarından veya bu Anlaşmanın 44. maddesinde öngörülenlerin dışındaki akdi düzenlemeler çerçevesinde yapmaları halinde ilgili harcamalar uygun kabul edilmez.

¹² http://ec.europa.eu/europeaid/work/procedures/implementation/per_diems/index_en.htm

Madde 41
Dayanıklı Ekipman

Yatırımların uygun biçimde işletilmesini sağlamak amacıyla (daimi olarak kurulan ve projede sabit olan veya mobil) projenin önemli bir kısmını oluşturan ekipmanın satın alınması ile ilgili harcama, söz konusu ekipmanın sorumlu birim veya makamın dayanıklı ekipman demirbaş listesinde yer alması ve standart muhasebe sözleşmelerine göre sermaye gideri olarak işlem görmesi şartıyla uygun kabul edilir. Bu hüküm, diğerleriyle birlikte laboratuvar ve araştırma ekipmanı, yatırımın işletilmesiyle ilgili bilgisayar donanımı ve yazılımı ve söz konusu amaçlara yönelik araştırma ekipmanı ve araçlarıyla ilgilidir.

Madde 42
Maddi Olmayan Varlıklar

Maddi olmayan varlıkların, örneğin patentlerin, satın alınması ve kullanılması projenin uygulanması için gerekliyse, harcama uygun kabul edilir.

Madde 43
Operasyonların Tamamlanması

1. 34. maddeye hâle getirmeksizin, Program kapsamında Topluluk ortak finansmanı için onaylanan tüm operasyonların tamamlanma tarihi en geç, yürürlükteki Mali Planda (Ek I) belirtilen en son taahhüt yılından itibaren üçüncü yılın 31 Aralık tarihidir. Mali Planın ilk kez uzatılmasından önce, Topluluk ortak finansmanı için onaylanan operasyonların tamamlanma tarihi iki yıl daha uzatılabilir. Mali Planın, 2013'e kadar uzatılması durumunda, bu Anlaşmanın 11(3) maddesi uyarınca, operasyonların tamamlanma tarihi en geç 31 Aralık 2017 olarak belirlenir. Operasyonun tamamlanma tarihinden sonra yapılan harcamalar uygun değildir.

2. 1. fıkraya bakılmaksızın, bu Anlaşmanın 34. maddesinde belirtilen uygunluk süresi içinde olmak kaydıyla, çalışma personelinin eğitimi, projenin ve proje ekipmanının testi ve denetim harcamaları, operasyonun tamamlanmasından sonra uygun harcama olarak kabul edilebilir.

BÖLÜM VII – KAMU ALIM, SÖZLEŞMELER VE HİBELER

Madde 44
İhale Kuralları ve Usulleri

Program kapsamında Topluluk fonlarından ortak finanse edilen hizmet alımı, mal alımı ve yapım işleri ihalelerinin verilmesi aşağıdaki düzenlemelerde yer alan hükümlere tabidir:

- a.) Avrupa Topluluklarının genel bütçesine uygulanacak Mali Tüzük hakkındaki 25 Haziran 2002 tarihli ve 1605/2002 sayılı (AT, Euratom) Konsey Tüzüğü (ve bu Tüzüğün özellikle 56., 88 ila 103., 167. ve 168. maddeleri);
- b.) Yukarıda belirtilen Mali Tüzüğün uygulanmasına ilişkin ayrıntılı kuralları belirleyen 23 Aralık 2002 tarihli ve (AT, Euratom) 2342/2002 sayılı Konsey Tüzüğü (ve bu Tüzüğün özellikle 116 ila 159. ve 235 ila 252. maddeleri);
- c.) Katılım Öncesi Yardım Aracını (IPA) tesis eden (AT) 1085/2006 sayılı ve 17 Temmuz 2006 tarihli Konsey Tüzüğü ve bu Tüzüğün özellikle 19. maddesi;
- d.) Üçüncü ülkelerle işbirliği amacıyla Avrupa Toplulukları genel bütçesinden finanse edilen hizmet, tedarik ve yapım işleri sözleşmeleriyle ilgili kural ve usulleri belirleyen C (2007) 2034 sayılı ve 24 Mayıs 2007 tarihli Komisyon Kararı;
- e.) Komisyon ile Türkiye Cumhuriyeti arasında imzalanan Çerçeve Anlaşma.

Madde 45
Hibeler

Program kapsamında Topluluk fonlarından ortak finanse edilen hibelerin verilmesi, aşağıdaki düzenlemelerde yer alan hükümlere tabidir:

- a) Avrupa Topluluklarının genel bütçesine uygulanacak Mali Tüzük hakkında 25 Haziran 2002 tarihli ve (AT, Euratom) 1605/2002 sayılı Konsey Tüzüğü (ve bu Tüzüğün özellikle 108 ila 120., 169. ve 169a maddeleri);
- b) Yukarıda belirtilen Mali Tüzüğün uygulanmasına ilişkin ayrıntılı kuralları belirleyen 23 Aralık 2002 tarihli ve (AT, Euratom) 2342/2002 sayılı Konsey Tüzüğü (ve bu Tüzüğün özellikle 160 ila 184a ve 253. maddeleri);
- c) Katılım Öncesi Yardım Aracını (IPA) tesis eden (AT) 1085/2006 sayılı ve 17 Temmuz 2006 tarihli Konsey Tüzüğü ve bu Tüzüğün özellikle 19. maddesi;
- d) Üçüncü ülkelerle işbirliği amacıyla Avrupa Toplulukları genel bütçesinden finanse edilen hizmet, tedarik ve yapım işleri sözleşmeleriyle ilgili kural ve usulleri belirleyen C (2007) 2034 sayılı ve 24 Mayıs 2007 tarihli Komisyon Kararı;
- e) Komisyon ile Türkiye Cumhuriyeti arasında imzalanan Çerçeve Anlaşma

Madde 46
Sözleşme Usulleri

1. Bu maddenin 2. ve 3. fıkralarında belirtilenler hariç olmak üzere veya Komisyon aksini kabul etmemişse, mal alımı, yapım işleri ve hizmet alımı sözleşmeleri ve hibelerin

verilmesi usulüne ilişkin kılavuz ilkeler ve standart belgeler, “Avrupa Topluluğu dış yardım Sözleşme Usulleri Uygulama Kılavuzu” ve eklerinde belirtilenlerdir.

2. 1. fıkraya bakılmaksızın, yapım işleri sözleşmelerinde kullanılacak genel sözleşme şartları, **istenen yapım işinin türüne** uygun şekilde Uluslararası Müşavir Mühendisler Federasyonu (FIDIC) tarafından yayımlananlardır (en son versiyon).

3. **Tüm yapım işleri sözleşmeleri, bağımsız bir kontrol mühendisinin görevlendirilmesi suretiyle yürütülmelidir Kontrol mühendislerinin seçimine ilişkin sözleşme usulleri, rekabeti gereğinden fazla sınırlayan ve ulaşılması istenen hedeflerle orantılı olmayan seçim kriterlerini içermez. Herhangi bir Sözleşme Şartına ilişkin deneyim, mesleki nitelik bakımından elenme şartı değildir.**

4. **Küçük ölçekli yapım işleri sözleşmeleri, FIDIC’in küçük (değer bakımından) yapım işleri sözleşmelerine ilişkin Kısa Sözleşme Formunun kullanılmasını gerekli kılabilir. Ancak, bu durumda, kontrol mühendisi zorunluluğundan vazgeçilmesi için Komisyon servislerinden önceden özel onay alınması zorunludur.**

Madde 47

Hizmet Alımı, Yapım İşleri ve Mal Alımı Sözleşmelerinin İfası için Uygun Maliyetler

Program kapsamında öngörülen operasyon, proje ve faaliyetlerin yerine getirilmesini sağlayan hizmet alımı, yapım işleri ve mal alımı sözleşmeleri, sözleşmenin uygulanması bakımından doğrudan ilgili ve kesinlikle gerekli olması şartıyla, ilgili mesleki standartlar ve uygulamalar uyarınca bir sözleşmenin normal ifasının bir parçasını oluşturan tüm gerekli maddi girdilerini kapsayabilir. Bu girdiler, diğerlerinin yanı sıra, *sahanın* hazırlanmasını, ofis alanının sağlanmasını, yükleniciye ait olan veya işin ifası için satın alınan tesis ve ekipman harcamalarını içerebilir.

Madde 48

Menşe Kuralları

İhalelere katılım, hibe sözleşmeleri, ve Program kapsamında IPA kaynaklarından finanse edilen bir sözleşme ile satın alınan mal ve malzemenin menşei ile ilgili kurallar IPA Çerçeve Tüzüğü'nün 19 uncu maddesinde belirtildiği şekildedir. Bu kurallardan sapmalar, yukarıda belirtilen Çerçeve Tüzüğü'nün 19(6) maddesinde yer alan hükümler uyarınca Komisyon'un ön iznine tabidir.

BÖLÜM VIII – PROGRAMIN UYGULANMASI

Madde 49

Ulusal Kamu Kuruluşları Dışındaki Nihai Yararlanıcılar Tarafından Operasyonların Seçimi

1. IPA Uygulama Tüzüğü'nün 158. maddesi uyarınca, büyük proje olmayan ve ulusal kamu kuruluşları dışındaki nihai yararlanıcılar tarafından gerçekleştirilen tüm operasyonlar, teklif çağrıları vasıtasıyla seçilir. Seçim kriterleri, Program Otoritesince belirlenir ve teklif çağrılılarıyla birlikte yayımlanır.

2. Program Otoritesi her bir teklif çağrısı için, teklifleri inceleyen, seçen ve sonuçları Program Otoritesine önermek üzere bir seçim komitesi oluşturur.

Program Otoritesi, seçim usulünün sonuçlarını onaylayıp onaylamayacağına karar verir ve bu kararının gerekçelerini açıklar.

Seçim komitesinin oluşumu ve işleyiş şekli bu Anlaşmanın Ek XI' inde belirlenmiştir.

Madde 50

Operasyonların Seçimine İlişkin Genel İlkeler

1. Aşağıdaki operasyon grupları veya kategorileri, Sektörel İzleme Komitesinin önceden bilgilendirilmesi ve Komisyon servislerinin kabul etmesi halinde teklif çağrısı yapılmadan seçilebilir.

- a) Ulusal kamu kuruluşları tarafından başlatılan veya başlatılıp uygulanan operasyonlar, yani
 - merkezi idarenin bir parçasını oluşturan kamu kuruluşları;
 - kamusal yönetim görevlerini yerine getiren merkezi idare birimleri;
 - devlet tarafından veya devlet adına faaliyet gösteren kamu kurumları tarafından kamu hukuku uyarınca kurulmuş olan, özel yetki alanlarına ilişkin olarak ve bu çerçevede, yararlanıcı ülkenin tamamında faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşları;
 - ulusal veya uluslararası kamu kuruluşları veya görevlerinin mahiyetine göre yeterli teminatı vermeleri şartıyla yararlanıcı ülkenin tamamında kamu hizmeti görevi yürüten, özel hukuka tâbi kuruluşlar.
- b) Katkı yapma ilkesine tamamen uyulduğunun kanıtlanması şartıyla, ulusal kamu kuruluşları tarafından uygulanan ve mevcut ulusal tedbirler için ortak finansman sağlayan operasyonlar;
- c) Programın uygulamasının erken başlatılmasına imkan sağlamak amacıyla, bu Finansman Anlaşmasının yürürlüğe girmesinden önce, seçilen ve uygulanmak üzere hazırlanan operasyonlar.

2. Komisyon tarafından onaylanan Operasyonel Programın büyük projeler endikatif listesinde yer alan veya başka şekilde daha sonra Program Otoritesi tarafından önerilebilecek

ve Komisyon tarafından karara bağlanacak olan büyük projeler de teklif çağrısı yapılmadan seçilebilir.

3. Bu maddenin 1. ve 2. fıkraları kapsamına girmeyen operasyonlar, çok çeşitli potansiyel alıcıların söz konusu olduğu ilgili durumlarda ve bu Finansman Anlaşmasının 2(2) maddesinde belirtilen orantılılık ilkesi dikkate alınarak teklif çağrısı yapılmak suretiyle seçilir. Teklif çağrıları, Program dönemi boyunca uygulanabilen ve sağlanan fonları tamamen absorbe edecek operasyonların daimi akışının hazırlanmasına olanak tanıyacak şekilde düzenlenmelidir. Bu doğrultuda, Program Otoritesi, Programın operasyonel ve mali yönetim ihtiyaçlarına uygun olarak teklif çağrılarının yer aldığı zaman çizelgesini düzenler.

4. Seçim usulleri, şeffaflık, eşit muamele ve ayrımcılık yapmama ilkelerini karşılar. Bu usuller, çıkar çatışmasını önler, paydaşların katılımını ve kamunun bilgiye erişimini temin eder.

5. IPA Uygulama Tüzüğü'nün 167(4)(a) maddesi uyarınca, Sektörel İzleme Komitesi, operasyonların seçimine ilişkin genel kriterleri, bu Finansman Anlaşmasının yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde değerlendirip onaylar ve programlama ihtiyaçlarına göre bu kriterlerde yapılacak her türlü revizyonu onaylar.

6. Program Otoritesi, finanse edilecek operasyonların Program için öngörülen kriter ve mekanizmalara uygun olarak seçilmesini, ve onaylanmasını ve ayrıca operasyonların ilgili Topluluk kurallarına ve ulusal kurallara uygun olmasını temin eder.

7. Gerekliğinde, Program Otoritesi, operasyonların seçiminde kendisine tavsiyede bulunabilecek bir seçim komitesi tarafından desteklenir. Bununla birlikte, operasyonların onayına ilişkin nihai karar, Program Otoritesi tarafından Komisyon servisleri ile istişare edilerek verilir.

Madde 51

Uygun Faaliyetler ve Yararlanıcılar

1. Yararlanıcı, Program kapsamında finanse edilmek üzere seçilen tüm faaliyetlerin, her bir tedbir bakımından, beklenen çıktı ve sonuçların elde edilmesine olumlu katkı sağlamasını temin eder.

2. Programda yer alan her bir tedbir kapsamında, sadece, özel olarak tespit edilen nihai yararlanıcılar veya kategoriler veya gruplar dikkate alınır. Programda yer alan her bir tedbir kapsamında özel olarak öngörülmemiş operasyonların nihai yararlanıcılar tarafından finanse edilmesi, ancak, Komisyon servisleri ile önceden istişare edilmesinden ve bu servislerin onaylamasından sonra söz konusu olur.

3. Program çerçevesinde finanse edilen her bir operasyon, Program Otoritesi ile yardımın son alıcısı arasında imzalanan bir anlaşma kapsamında düzenlenir.

Madde 52
Operasyon Tanımlama Belgesi

1. Program Otoritesi, Program kapsamında Topluluk ortak finansmanı için seçilen her bir operasyon için operasyon tanımlama belgesi oluşturur.
2. Operasyon tanımlama belgesi, diğer unsurların yanı sıra aşağıdakileri de kapsar:
 - operasyonun ve uygulanmasından sorumlu kuruluşun tanımlanması;
 - operasyonun kısa bir açıklaması ve Programa uygunluğunun gösterilmesi;
 - uygulamaya ilişkin düzenlemeler, riskler ve varsayımlar;
 - yatay konulara sağlanması beklenen katkılar da dâhil olmak üzere, beklenen çıktılar, sonuçlar ve etkiler;
 - diğer IPA programları ile bağlantıları;
 - finansman düzenlemeleri ve tahmini bütçe ve
 - ihale ve sözleşmeler için öngörülen usuller.

Operasyon Tanımlama Belgesi şablonu Ek X'da yer almaktadır.

3. Program Otoritesi, operasyon tanımlama belgesinin bir suretini bilgi için Komisyon'a gönderir.
4. Projelerin, bu Anlaşmanın 53. maddesinde düzenlenen büyük projeler tanımı kapsamında olması halinde veya projenin niteliği bunu gerektirdiğinde, bu maddede düzenlenen şartlar, bu Anlaşmanın Ek VIII'inde yer alan şablona uygun olarak başvuru formlarının hazırlanması suretiyle yerine getirilir.

BÖLÜM IX – BÜYÜK PROJELER

Madde 53 Spesifik Kurallar

IPA Uygulama Tüzüğü'nün 157. maddesi uyarınca büyük proje, bir dizi çalışma, faaliyet veya hizmeti kapsayan, kendi içinde açık olarak tanımlanmış hedefleri içeren, tam ekonomik veya teknik nitelikte belirli ve bölünemez bir görevi gerçekleştirme amacını taşıyan ve toplam maliyeti 10 milyon avro'nun üzerinde olan projedir.

Madde 54 Büyük Proje Başvuruları

1. Büyük projeler, Program Otoritesi tarafından, onaylanmak üzere Komisyon'a sunulur. Projenin onaylandığı Kararda, öncelik alanına ilişkin ortak finansman oranının uygulanacağı uygun harcama ve fiziki hedef tanımlanır. Bunu müteakip, Yararlanıcı ile, projeye özgü münferit unsurları ve şartları belirleyen iki taraflı bir anlaşma yapılır.
2. IPA Uygulama Tüzüğü'nün 157. maddesi uyarınca, büyük proje finansman başvurusunda en az aşağıdaki bilgiler yer alır:
 - a.) uygulamadan sorumlu kuruluşa ilişkin bilgi,
 - b.) yatırımın mahiyetine ilişkin bilgi ve mali hacminin ve yerinin tanımı,
 - c.) fizibilite çalışmalarının sonuçları,
 - d.) proje için uygulama zaman çizelgesi,
 - e.) Projenin genel sosyoekonomik etkisine ilişkin olarak fayda maliyet analizine dayanan ve bir risk değerlendirmesi içeren bir değerlendirme; ilgili sektör ve yararlanıcı ülkenin sosyoekonomik durumu üzerindeki etkiye ve proje çerçevesinde faaliyetlerin bir üye ülkedeki bir bölgeden başka bir bölgeye aktarılmasının gerekli olması durumunda bu bölgedeki sosyoekonomik etkiye ilişkin bir değerlendirme. Analiz için kabul edilen metodoloji, **Bölgesel Politikalar Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan, muhtelif zamanlarda yapılmış değişiklikleriyle “Büyük Projelerin Fayda Maliyet Analizi Rehberi” ve ayrıca “Fayda -Maliyet-Analizi Metodolojisi Rehberi, 4 no'lu Çalışma Belgesi” ne uygun olmalıdır;**
 - f.) 85/337/AET sayılı Direktife uygun olarak, bütün kamu istişare prosedürlerinin sonuçlarını da içeren, bir çevresel etki değerlendirmesi. Proje başvurusuna, ÇED incelemesi yapan otoritenin kararlarının teknik olmayan özeti eklenir.

g.) Beklenen toplam mali katkıları, planlanan IPA katkısını ve diğer Topluluk finansmanı ile dış finansmanı gösteren finansman planı. Finansman planında, bir mali uygulanabilirlik analiziyle gerekli IPA hibe katkısı gösterilir.

3. Büyük Proje finansman başvuruları, sektör için uygun büyük proje başvuru formu (bakınız Ek VIII) doldurulmak suretiyle Komisyon'a sunulur. 2. fıkrada istenen bilgilerin yanı sıra standart proje başvuru formunda istenen tüm ilave bilgiler sağlanmalıdır.

Madde 55
İki Taraflı Proje Anlaşması

54(1) maddesinde belirtilen büyük projelere ait iki taraflı anlaşmalar en az aşağıdaki bilgileri kapsamalıdır:

- a.) proje adı ve CCI numarası;
- b.) proje yeri tanımı;
- c.) gerektiğinde münferit bileşenlere dağılımını içerecek şekilde projenin tam açıklaması;
- d.) proje başvurusundan sorumlu makam, uygulamadan sorumlu birim, sözleşme makamu, nihai yararlanıcı ve son alıcıya ilişkin ayrıntılı bilgiler;
- e.) projede yer alan IFI veya diğer donörlere ilişkin ayrıntılı bilgiler;
- f.) spesifik proje hedefleri;
- g.) ekonomik ve sosyal fayda maliyet analizi ana sonuçlarının bir özeti;
- h.) mali analizin bir özeti;
- i.) çevresel etki değerlendirmesi temel bulgularının bir özeti;
- j.) projenin tahmini toplam değerinin yanı sıra projenin münferit unsurlarının değerinin endikatif dağılımı;
- k.) Uygun olan ve uygun olmayan toplam tahmini proje maliyetleri, bu Anlaşmanın 17(2) maddesinde yer alan hüküm çerçevesinde toplam kamu harcaması, Topluluk mali katkısı ve toplam kamu harcamasına uygulanabilen ortak finansman oranı;
- l.) proje ile ilgili spesifik şartlar;
- m.) açılacak ihalelerin spesifik tür ve tahmini değerlerini gösteren endikatif ihale takvimi ve IFI'lerle paralel ortak finansman yapılması durumunda, IFI'ler tarafından finanse edilecek sözleşmelerin tanımı ile birlikte ihale prosedürünün başlangıç tarihi;
- n.) endikatif uygulama takvimi;

- o.) proje amaçlarının gerçekleştirildiğini kanıtlayacak kilit göstergelerin endikatif listesi;
- p.) harcama uygunluğunun başlangıç tarihi.

İki Taraflı Proje Anlaşması şablonu Ek IX'da yer almaktadır.

Madde 56
Büyük Proje Değişiklikleri

Onaylanan büyük projelerde yapılacak değişiklikler İki Taraflı Proje Anlaşmasında belirlenen sınırlama ve şartlara tabidir.

BÖLÜM X – FİNANS MÜHENDİSLİĞİ

Madde 57
Finans Mühendisliği Araçları

1. Risk sermayesi fonları, garanti fonları ve kredi fonları gibi işletmeler için finans mühendisliği araçlarını desteklemeye yönelik katkıları içeren bir operasyona ilişkin harcamalar, IPA Uygulama Tüzüğü'nün 159 uncu maddesi uyarınca, Program kapsamındaki Topluluk katkısıyla finanse edilebilir. Program çerçevesinde, bu fonlarla, 2003/361/AT sayılı Komisyon Tavsiye Kararında¹³ tanımlandığı üzere mikro işletmeler dâhil sadece küçük ve orta boy işletmeleri (KOBİ) finanse edilebilir.

2. Programın amacı doğrultusunda:

- a.) Risk sermayesi fonları, özellikle KOBİ'lere öz sermaye veya risk sermayesinin diğer türlerini temin etmek üzere oluşturulan yatırım araçlarını ifade eder;
- b.) Kredi fonları, özellikle KOBİ'lere kredi temin etmek üzere oluşturulan yatırım araçlarını ifade eder;
- c.) Garanti fonları, küçük ve orta boy işletmeye yatırım yapılmasından kaynaklanan kayıplara karşı risk sermayesi, kredi fonları ve diğer KOBİ risk finansman planlarını garanti eden finansman araçlarını ifade eder;
- d.) Garanti fonları, geçerli piyasa şartları altında KOBİ'ler tarafından alınan kredileri finans kurumları ile garanti edebilir.

3. Program kapsamında ortak finanse edilen finans mühendisliği araçlarıyla mikro-işletmeler dâhil sadece küçük ve orta boy işletmelere yatırım yapılır. Bu tür yatırımlar, başlangıç sermayesi dâhil, bu işletmelerin sadece kuruluşunda ve erken aşamalarında veya bu

¹³ AB Resmi Gazetesi C 124, 20.05.2003, s. 36.

işletmeler büyüdüklerinde ve sadece finans mühendisliği araçları yöneticilerinin potansiyel olarak ekonomik açıdan sürdürülebilir oldukları kanısına vardıkları faaliyetlerde yapılabilir. Zorluk içindeki firmaların kurtarılması ve yeniden yapılandırılmasına yönelik devlet yardımına ilişkin Topluluk Kılavuz İlkelerine göre, zorluk çeken firmalara yatırım yapılmaz¹⁴.

Madde 58
Program Katkısı

1. Programın fonlara katkısı aşağıdaki şekillerde olabilir:
 - a.) Mevcut fonlara iştirak edilmesi veya ulusal veya bölgesel kamu veya özel kurumlar, uluslararası finans kurumları veya diğer iki taraflı donörler tarafından tamamen veya kısmen desteklenen yeni fonların oluşturulması;
 - b.) KOBİ'lerin katkıda bulunduğu kamu tarafından desteklenen karşılıklı fonlar veya özel ortaklar tarafından kurulan ticari amaçlı fonlara iştirak edilmesi veya
 - c.) her iki şeklin kombinasyonu.
2. IPA Uygulama Tüzüğü'nün 159. maddesi uyarınca Programdan risk sermayesine, kredi ve garanti fonlarına yapılacak katkılar, fiilen ödenen harcama olarak kabul edilir ve bu Anlaşmanın 66. maddesinde öngörülen, söz konusu katkıların yapıldığı dönemi kapsayan harcama beyannamelerine dâhil edilebilir.

Madde 59
Genel Şartlar

1. Topluluk ortak finansmanı finans mühendisliği araçlarını içeren operasyonların finansmanı için kullanıldığında, finansman ortakları veya hissedarları veya tam yetkili temsilcileri tarafından bir iş planı sunulur. İş planında asgari aşağıdaki hususlar belirlenir:
 - a.) işletmelerin hedeflediği pazarlar ve bunların finansmanı için kriterler, hüküm ve şartlar;
 - b.) finans mühendisliği aracının operasyonel bütçesi;
 - c.) finans mühendisliği aracının mülkiyeti;
 - d.) finansman ortakları veya hissedarları;
 - e.) finans mühendisliği aracına ilişkin yönetmelikler;
 - f.) yönetimin profesyonelliği, yeterliği ve bağımsızlığına ilişkin hükümler;

¹⁴ AB Resmi Gazetesi C244, 1.10.2004, s.2.

- g.) Topluluk ortak finansmanından sağlanan katkının gerekçesi ve amaca uygun kullanımı;
- h.) finans mühendisliği aracının işletmelere yapılan yatırımları sonlandırma politikası;
- i.) yatırımlardan finans mühendisliği aracına geri dönen veya tüm teminatlar ödendikten sonra geriye kalan, Operasyonel Programa dayandırılabilir kaynakların yeniden kullanımı da dâhil finans mühendisliği araçlarının tasfiye edilmesine ilişkin hükümler.

2. İş planı, Program Otoritesi tarafından değerlendirilir ve uygulanması Program Otoritesi tarafından veya onun sorumluluğu altında izlenir.

3. Finans mühendisliği araçlarının yatırım faaliyetlerinin ekonomik uygulanabilirliğinin değerlendirilmesinde ilgili işletmelerin tüm gelir kaynakları dikkate alınır.

4. Finans mühendisliği araçları, finansman ortakları veya hissedarları arasındaki anlaşmalarla idare edilen bağımsız tüzel kişiler şeklinde veya bir finans kurumu bünyesindeki ayrı bir finans grubu şeklinde oluşturulur.

5. Finans mühendisliği aracının, bir finans kurumu bünyesinde oluşturulduğu durumlarda, kurum içinde başlangıçta mevcut olanlardan Operasyonel Program tarafından katkıda bulunulanlar da dâhil olmak üzere, özellikle finans mühendisliği aracı içinde yatırım yapılan yeni kaynakları ayıran ayrı hesaplar tutulmasını şart koşan, finans kurumu içinde özel uygulama kurallarına tabi ayrı bir finans grubu şeklinde finans mühendisliği aracı oluşturulur.

6. Komisyon, finans mühendisliği araçlarında finansman ortağı veya hissedarı olamaz.

7. En düşük olan esas alınmak üzere, yönetim giderleri aşağıdaki tavanları geçemez:

- Operasyon süresi boyunca rekabete dayalı bir ihale sonucunda daha yüksek bir yüzde ihtiyacı ortaya çıkmadıkça, yıllık ortalamada ödenmiş sermayenin % 3'ü.
- Yatırım sermayesi ve yönetim giderleri dâhil olmak üzere, operasyona yapılan toplam Topluluk katkısının %10'u.

8. Operasyonel Programlardan finans mühendisliği araçlarına yapılan katkının hüküm ve şartları, finans mühendisliği aracının tam yetkili temsilcisi ve Program Otoritesi arasında yapılacak bir finansman anlaşması ile düzenlenir.

9. 8. fıkrada atıfta bulunulan finansman anlaşması asgari olarak aşağıdakileri içerir:

- a.) Yatırım stratejisi ve planlaması;

- b.) Uygulamanın ilgili kurallara göre izlenmesi;
- c.) Operasyonel Programın katkısı için finans mühendisliği aracını sonlandırma politikası;
- d) Yatırımlardan finans mühendisliği aracına geri dönen veya tüm teminatlar ödendikten sonra geriye kalan, Operasyonel Programa dayandırılabilir kaynakların yeniden kullanımı da dâhil finans mühendisliği araçlarının tasfiye edilmesine ilişkin hükümler.

10. Yararlanıcı, risk sermayesi veya borç piyasalarında rekabetin bozulmasının en aza indirgenmesi için önlemler alır.

11. Hisse senedi yatırımlarının ve kredilerin getirileri, yönetim giderleri ve performans teşviklerini orantılı bir şekilde düşülerek, öncelikli olarak, pazar ekonomisi yatırımcı ilkesi çerçevesinde iş yapan yatırımcılara, finans mühendisliği araçlarına ilişkin yönetmeliklerde düzenlenen ödeme düzeyine kadar tahsis edilebilir ve bunlar daha sonra finansman ortakları ve hissedarları arasında orantılı olarak pay edilir.

Madde 60
Operasyonların Tasfiyesi

1. Fonun tasfiyesinde veya Programın kısmi veya nihai olarak kapatılmasında -hangisi daha erken ise-, Programın amacına uygun harcama, aşağıdakiler için etkin olarak kullanılmış fona yapılmış olan Program katkısının toplamıdır:

- a.) bu Anlaşmanın 57. ve 58. maddelerinde belirtilen fonların her birinden KOBİ'lere yatırım için yapılan ödemeler;
- b.) garanti fonları tarafından garanti olarak taahhüt edilen tutarlar dâhil olmak üzere, sağlanan garantiler; ve
- c.) uygun yönetim giderleri.

Spesifik tedbir ve ilgili operasyon kapsamında öngörülen ortak finansman oranı, Yararlanıcı tarafından yapılan uygun harcamaya yönelik Program katkısıyla orantılı olarak uygulanır.

2. Fona yapılan Program katkısının 1. fıkrada belirtilen amaçlar için kullanılmayan kısmı Programa iade edilir. İlgili harcama beyannamesinde bu yönde düzeltme yapılır.

3. Bu Anlaşmanın 57. maddesinde tanımlandığı üzere, Programdan fonlara yapılan ödemelerden elde edilen faiz, operasyonun tasfiyesinde veya Programın kısmi veya nihai kapanışında dikkate alınacak olan Program katkısına eklenir.

4. Topluluğun operasyona yaptığı katkıya atfedilebilen, bu Anlaşmanın 57. maddesinde tanımlandığı üzere fonlarla taahhüt edilen yatırımlardan operasyona iade edilen veya tüm garantilerin karşılanmasından sonra geriye kalan kaynaklar, operasyona yapılan ulusal kamu katkısına eklenir ve münhasıran küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin yararına kullanılır.

BÖLÜM XI – MALİ YÖNETİM

Madde 61

Muhasebe ve Raporlamada Şeffaflık

Yararlanıcı, Programın ilgili olduğu operasyon için, operasyonların yönetim ve uygulamasında yer alan tüm kamu kuruluşlarının veya özel kuruluşların, Topluluk ve ulusal kontrol otoritelerinin harcamayı doğrulamasını kolaylaştıracak ilgili tüm işlemler için yeterli bir muhasebe kodifikasyonu ya da ayrı bir muhasebe sistemi tutmasını temin eder. Bu kuruluşlar, tüm harcamanın ilgili operasyon veya projeye doğru şekilde dâhil edilmesini temin etmelidirler.

Madde 62

Banka Hesabı

1. Çerçeve Anlaşmanın A Ekinin 5. maddesi uyarınca, Komisyon tarafından yapılan tüm ödemeler, Yararlanıcı adına ve Ulusal Fon'un sorumluluğunda bir mali kurum veya hazine nezdinde Ulusal Fon tarafından açılan ve faiz getiren bir avro hesabına yapılır.

2. Program kapsamında Komisyon'dan yapılan ödemelerin tahsili için kullanılacak hesap, Ulusal Fon başkanı tarafından Komisyon'a Finansman Anlaşmasının imzalanmasından itibaren en geç 15 gün içinde bildirilir.

3. Bu hesap, münhasıran, bu Anlaşma kapsamındaki Program ile ilgili işlemler için kullanılır.

4. Komisyon'dan fonların talep edilmesinde ve fonların bu hesaptan Program Otoritesine veya Program Otoritesince belirtilen bir nihai yararlanıcıya aktarılmasına izin verilmesinde tek yetkili Ulusal Fon Başkanıdır.

5. Ulusal Yetkilendirme Görevlisi, Ulusal Fon veya Program Otoritesi akreditasyonunun askıya alınması veya geri çekilmesi halinde ve Komisyon tarafından yönetim yetkilerinin devrinin geri çekilmesi veya askıya alınması halinde, bu hesap bloke edilir ve Komisyon, fonların Yararlanıcıya aktarılmasını durdurur. Bu durumda ve akreditasyonun yeniden verilmesine kadar, bu hesaptan yapılan hiçbir ödeme Topluluk finansmanı için uygun kabul edilemez.

Madde 63

Komisyon Tarafından Yapılan Ödemeler

1. Finansman Anlaşması hükümlerine uygun olarak sadece Program kapsamında verilen yardım, Topluluk ortak finansmanına tabidir.
2. IPA Uygulama Tüzüğü'nün 40. ve 160. maddelerinde yer alan hükümler uyarınca, Program kapsamında Komisyon tarafından yapılan ödemelere aşağıdaki hükümler uygulanır:
 - a.) Topluluk katkısına ilişkin olarak Komisyon tarafından yapılan ödeme, mevcut fonların limitleri dâhilinde ve öncelik alanı düzeyindeki Mali Plana göre yapılır.
 - b.) Ödemeler, ön finansman, ara ödeme ve son bakiye ödemesi şeklinde yapılır.
 - c.) Yararlanıcı, Programla bağlantılı olarak, ilgili mali yıla ve takip eden mali yıla ait muhtemel ödeme başvurularına ilişkin tahminini, her yılın 28 Şubat tarihine kadar Komisyon'a gönderir. Komisyon servisleri, gerektiğinde tahminin güncellenmesini talep edebilir.
 - d.) Komisyon ile ulusal makamlar arasındaki mali işlemlere ve Programla ilgili birimlere ilişkin bilgi alışverişi, gerektiğinde, Komisyon tarafından yönetilen "SFC sistemi" üzerinden, elektronik araçlarla yapılır. "SFC sistemi", Yararlanıcı tarafından tam erişilebilir oluncaya kadar, mali işlemlerle ilgili bilgiler, hem normal kelime ve veri işleme dosyaları kullanmak suretiyle elektronik araçlarla hem de Ek II ve Ek XVI'da gösterilen örneğe uygun olarak basılı şekildeki imzalı orijinal belgelerle birlikte gönderilebilir.
 - e.) Ön finansman ve ara ödemelerin kombine toplamı, Ek I'deki mali tabloda belirtildiği üzere, Topluluk katkısının % 90'ını geçemez.
 - f.) (e) bendinde belirtilen tavana ulaşıldığında, Ulusal Yetkilendirme Görevlisi, geri alınan miktara ilişkin bilginin yanı sıra tasdikli harcama beyannamelerini Komisyon'a iletmeye devam eder.
 - g.) Tasdikli harcama beyannamelerinde, ödeme başvurularında ve uygulama raporlarında yer alan harcamalardaki tutarlar avro cinsinden ifade edilir. Yararlanıcı, ulusal para cinsinden ödenmesi gereken harcama tutarlarını, bu Anlaşmanın 70. maddesi uyarınca hesaplanan aylık avro muhasebe oranını kullanarak avroya dönüştürür;
 - h.) Komisyon tarafından Ulusal Fona yapılan ödemeler bu Anlaşmanın 62. maddesinde belirtilen avro hesabına yapılır.
 - i.) Nihai yararlanıcının, tedbirin ilgili önceliği için mali işlemleri yapmaya akredite edilmesi durumunda, Yararlanıcı, nihai yararlanıcıların, kamu katkısının toplam tutarını zamanında ve eksiksiz almasını temin eder. Nihai yararlanıcılar için bu tutarları azaltan hiçbir spesifik vergi veya eş etkili başka bir vergi alınmaz. Ulusal Yetkilendirme Görevlisi, Ulusal Fon ve Program Otoritesi, nihai yararlanıcılar tarafından (ve nihai yararlanıcılardan yardımın alıcısına) yapılan ödeme taleplerinin zamanında işleme konulmasını temin eder;

- j.) Harcama, sadece nihai yararlanıcı tarafından yapılması ve ödenmesi halinde Topluluk finansmanı ile karşılanabilir.
- k.) Nihai yararlanıcılar tarafından karşılanan harcama, alınan faturalar veya eş değerde ispatlayıcı muhasebe belgeleriyle veya ilgili diğer belgelerle doğrulanır.
- l.) Harcama, Ulusal Yetkilendirme Görevlisi tarafından tasdiklenmek zorundadır.
- m.) Belli bir döneme ilişkin olarak bildirilen harcamada, önceki ödeme başvurusuyla ilgili olarak bildirilen verilere ilişkin düzeltmeler yer alabilir. Bu düzeltmeler, Komisyon'a bildirilmelidir.

Madde 64
Ön Finansman

1. Bir ön finansman ödemesinin Ulusal Fona yapılmasına ilişkin bir ödeme başvurusunun Komisyon tarafından onaylanması için IPA Uygulama Tüzüğü'nün 42(1) maddesinde belirtilen aşağıdaki asgari şartlar yerine getirilmelidir:
 - a.) Ulusal Yetkilendirme Görevlisinin ilgili avro hesabının açıldığını Komisyon'a bildirmiş olması;
 - b.) Yetkili akreditasyon görevlisi ve Ulusal Yetkilendirme Görevlisi tarafından verilen akreditasyonların yürürlükte olması ve Komisyon tarafından verilen yönetim devrinin geçerliliğini sürdürmesi ve
 - c.) Bu Anlaşmanın yürürlüğe girmiş olması.
2. Ön finansman ödemeleri, Programın ilk üç yılı için Topluluk katkısının %30'u tutarında olur. Gerektiğinde ve bütçenin elverişliliği dikkate alınarak ön finansman iki taksit şeklinde gerçekleştirilebilir.
3. Ön finansman olarak ödenen toplam tutar, bu tutarın ilk ödendiği tarihten sonraki 15 ay içinde ilgili program için hiçbir ödeme başvurusu gönderilmemesi halinde Komisyon'a tahakkuk eden tüm faizi ile birlikte geri ödenir. Programa yönelik Topluluk katkısı bu tür geri ödemelerden etkilenmez.
4. Toplam ön finansman tutarı, en geç Program sona erdiğinde ödenmiş olmalıdır. Program süresi boyunca Ulusal Yetkilendirme Görevlisi, ön finansman ödemesini yalnızca, Topluluğun, bu Anlaşma uyarınca finanse edilmesi uygun olan harcama için yaptığı katkıyı finanse etmek için kullanır.
5. Ön finansman tutarı, operasyonların ön finansmanı ve nihai yararlanıcılar tarafından yapılan ve bildirilen ve Ulusal Fon tarafından kabul edilen harcamanın geri ödenmesi için kullanılabilir.

Madde 65
Faiz Mülkiyeti

Programa özel avro hesabı üzerinden kazanılan her türlü faiz Yararlanıcıya ait olur ve Yararlanıcının Programa ulusal kamu katkısı şeklindeki kaynağı olarak değerlendirilerek münhasıran ilgili Operasyonel Programa eklenir. Faiz, her bir ödeme bildirimisiyle birlikte ve Operasyonel Programının nihai kapanışında Komisyon'a bildirilir.

Madde 66
Ödeme Başvuruları

1. Ödeme başvuruları, bu maddede ve bu Anlaşmanın 67. maddesinde belirtilen tüm şartların yerine getirildiğini kanıtlar.
2. Ödeme başvuruları, Ek II (ara ödemeler) ve Ek XVI (nihai ödeme)'de belirtilen örneklere göre düzenlenir.
3. Ulusal Yetkilendirme Görevlisi, Komisyon'a, her bir ödeme başvurusu ile birlikte aşağıdakileri gönderir:
 - a.) Bildirilen harcamaların ilgili Topluluk kurallarına ve ulusal kurallara uygunluğunu ve Programa uygulanabilir kriterler uyarınca fon sağlanması için seçilen ve ilgili Topluluk kurallarına ve ulusal kurallara göre yapılan operasyonlardan kaynaklandığını ve harcama beyannamesinin doğru olduğunu, güvenilir muhasebe sistemlerine dayandığını ve alınan faturalar veya eş değerde ispatlayıcı muhasebe belgeleriyle veya ilgili diğer belgelerle doğrulanabileceğini belgeleyen, Ulusal Yetkilendirme Görevlisi tarafından imzalanmış bir harcama belgesi;
 - b.) Öncelik alanı ve tedbir itibarıyla düzenlenmiş tasdikli bir harcama beyannamesi;
 - c.) IPA Tüzüğü kapsamındaki katkı, ulusal kamu katkısı ve ilgili olduğunda özel sektör katkısı da dâhil olmak üzere, tedbir ve bu tedbire karşılık gelen harcamalar itibarıyla bilgisayar ortamında hazırlanmış operasyonlar listesi;
 - d.) Bir operasyon için Topluluk katkısının tamamının veya bir kısmının iptalini takiben geri alınabilir tutarlara ilişkin detaylar;
 - e.) Bu beyannamede atıf yapılan en son borç tarihi itibarıyla bileşene özel avro hesabındaki Topluluk fonunun miktarı ve alınan faiz;
 - f.) Bu Anlaşmanın 18. maddesine göre hesaplanan kazanılmış gelirler;
 - g.) Bu Anlaşmanın 67(4), 68(2) ve 76. maddesinde yer alan hükümlere göre yapılan tüm düzeltmeler.

4. Bu Anlaşmanın 72. maddesi uyarınca ödemelerin durdurulması halinde, ödeme başvurusu kabul edilmez.

5. Bu maddenin 2. fıkrasında ve bu Anlaşmanın 67. maddesinde belirtilen şartları karşılamayan ödeme başvurusu Komisyon tarafından kabul edilemez olarak değerlendirilir ve bu Anlaşmanın hiçbir hükmü kapsamında dikkate alınmaz.

Madde 67
Ara Ödemeler

1. Bir ara ödemeyle ilgili ödeme başvurusunun Komisyon servislerince onaylanabilmesi için yerine getirilmesi gereken asgari şartlar aşağıdaki gibidir:

- a.) Ulusal Yetkilendirme Görevlisinin, ödeme başvurusu ile birlikte Komisyon'a bu Anlaşmanın 66(3) maddesinde belirtilenleri göndermiş olması;
- b.) Bu Anlaşmanın 17(3) maddesinde belirtilen her bir öncelik alanı altında Topluluk yardımıyla ilgili tavan rakamlara uyulması;
- c.) Bu Anlaşmanın 85. maddesinde belirtildiği şekilde sektörel yıllık uygulama raporlarının, en son tarihli olanı da dâhil olmak üzere, Komisyon'a gönderilmiş olması;
- d.) Denetim Otoritesinin IPA Uygulama Tüzüğü'nün 29(2)(b) maddesinin birinci ve ikinci tireleri uyarınca, en son tarihli yıllık denetim faaliyet raporunu ve yönetim ve kontrol sistemlerinin IPA Uygulama Tüzüğü şartları ile bu Anlaşmada belirtilen şartlara uygunluğuna dair görüşünü Komisyon'a göndermiş olması;
- e.) Yetkili Akreditasyon Görevlisi ve Ulusal Yetkilendirme Görevlisi tarafından verilen akreditasyonların yürürlükte olması ve Komisyon tarafından devredilen yönetimin geçerliliğini sürdürmesi.

2. Ulusal Fon, Operasyonel Program kapsamındaki ara ödeme başvurularının yılda en az üç kez Komisyon'a gönderilmesini sağlar. Belirli bir yıl içinde Komisyon tarafından yapılacak bir ödeme için ödeme başvurusu, söz konusu yılın en geç 31 Ekim tarihinde sunulur.

3. Taahhüdün otomatik olarak kaldırılmasının önlenmesi için gereken harcama seviyesinin karşılanması amacıyla, ödeme başvuruları, her yılın 31 Aralık tarihine kadar, söz konusu tarih itibarıyla Komisyon'a iletildiklerini gösteren yeterli kanıtla birlikte olması şartıyla (posta damgası veya diğer eşdeğer kanıt), Komisyon'a gönderilebilir. Ödeme, bu Anlaşmanın 71. maddesinde belirtilen takvime göre yapılır.

4. 1. fıkrada belirtilen koşullardan biri veya daha fazlası yerine getirilmezse, Yararlanıcı, ödeme yapılmadan önce, Komisyon servisleri tarafından talep edildiğinde ve söz konusu servislerce belirlenen takvime göre bu durumu düzeltmek için gerekli adımları atar.

5. Uygulanabilir kurallara uyulmadığı veya Topluluk fonlarının uygunsuz biçimde kullanıldığı anlaşılırsa, Komisyon bu Anlaşmanın 71. ve 72. maddelerinde yer alan hükümler uyarınca Yararlanıcıya yaptığı ara ödemeleri düşürebilir, ödemeleri geçici olarak kesebilir veya askıya alabilir. Söz konusu durumlardan birisinin oluşması halinde Komisyon servisleri, Yararlanıcıyı bu doğrultuda bilgilendirir.

Madde 68
Ödemelerin Hesaplanması

1. Ödemeler, Topluluğun her bir öncelik alanına ekli azami Topluluk katkısına tabi olarak, Topluluğun ilgili operasyonların finansmanına katkısı esas alınarak Ek I'deki Mali Planda her bir öncelik alanı için belirlenen ortak finansman oranının uygun harcamaya uygulanmasıyla elde edilen meblağı geçmeyecek şekilde hesaplanır.

2. Bu Anlaşmanın 76. maddesi uyarınca yapılan mali düzenlemelerden kaynaklanan ve Program için tekrar kullanılabilir tutarlar, bir sonraki bildirim tarihinde Topluluk katkısı meblağına eklenir veya bu meblağıdan mahsup edilir.

3. Bu Anlaşmanın 63(2)€ maddesinde öngörülen, harcama bildirimleri ortak toplamının, belirli bir öncelik alanı için planlanmış olan toplamı aştığı %90'lık tavan oranına hanel getirmeksizin, ödenecek miktar, yürürlükteki mali planda o öncelik alanı için planlanmış olan miktarla sınırlanır. Düzeltilmiş bir mali planın Yararlanıcı tarafından verilmesi ve Komisyon tarafından kabul edilmesi şartı ile bu sınırlama sonucunda dışarıda bırakılan harcama, takip eden bir harcama bildiriminde dikkate alınabilir.

Madde 69
Nihai Bakiyenin Ödenmesi

1. Mali Tüzüğün 166(3)(b) maddesine göre harcama bildirimlerinin Program uyarınca Komisyon'a son verilme tarihi 31 Aralık 2018'dir.

2. Komisyon'un nihai bakiyenin ödenmesine ilişkin başvuruyu onaylaması için gereken asgari şartlar aşağıdaki gibidir:

- a.) Ulusal Yetkilendirme Görevlisinin, nihai ödeme başvurusunu, bu Anlaşmanın 66. maddesinde belirtilenlerle birlikte, Komisyon'a göndermiş olması;
- b.) Program Otoritesinin bu Anlaşmanın 102. maddesinde belirtildiği şekilde Programa ait sektörel nihai raporunu Komisyon'a göndermiş olması;

c.) Denetim Otoritesinin, Çerçeve Anlaşmasının Ek A'sında yer alan 7 (c) fıkrasına göre, bir nihai faaliyet raporu ile desteklenen nihai harcama beyannamesine dair görüşünü Komisyon'a göndermiş olması;

d.) Yetkili Akreditasyon Görevlisi ve Ulusal Yetkilendirme Görevlisi tarafından verilen akreditasyonların yürürlükte olması ve Komisyon tarafından devredilen yönetimin geçerliliğini sürdürmesi.

3. Komisyon, yukarıda c fıkrasında bahsedilen Denetim Otoritesi görüşünün içeriğine dair ulaştığı sonuçlar hakkında Yararlanıcıyı bilgilendirir. Bu görüş, alınış tarihinden itibaren beş ay içinde Komisyon tarafından bir görüş bildirilmemesi halinde Komisyon tarafından kabul edilmiş sayılır.

4. 2. fıkrada belirtilen şartlara ilaveten, bu Anlaşmanın 67. maddesinde yer alan hükümler de geçerlidir.

5. Yararlanıcı, bu Anlaşmanın 104. maddesinde belirtildiği gibi, belgelerin muhafazası ile ilgili şartlara tamamen uyulmasını temin eder. Bu konuda, Yararlanıcı, belgelerin muhafazası ile ilgili şartların takibini mümkün kılan bir sistem kurar, sorumlu birimi belirler ve sorumlulukların bu birime devredilmesi ile ilgili uygulama düzenlemeleri konusunda Komisyon'u bilgilendirir.

Madde 70

Döviz Kuru

Avro ile ulusal veya bir başka para birimi arasındaki dönüştürme, avronun muhasebeye esas aylık döviz kuru kullanılarak yapılır. Muhasebeye esas aylık döviz kuru, Komisyonun, harcamanın Program Otoritesinin hesaplarına kaydedildiği aya veya geri alınması durumunda geri alımın yapıldığı aya ilişkin olarak, <http://ec.europa.eu/budget/inforeuro/> internet sitesinde yayımladığı döviz kurudur. Spesifik bir ay için bir oran yayımlanmaması halinde, en son yayımlandığı aydaki oran kullanılır.

Madde 71

Ödeme Son Tarihleri ve Ödemelerin Durdurulması

1. 3. fıkrada aksi belirtilmedikçe, mevcut fonlara bağlı olarak Komisyon, bu Anlaşmanın 66. ve 67. maddelerinde bahsedilen tüm şartları karşılayan bir ödeme başvurusunun Komisyon'a kaydedildiği tarihten itibaren en geç iki ay içerisinde ara ödemeyi yapar.

2. Ara ödemeler kapsamında talep edilen tutarların bu Anlaşmanın 64. maddesine göre önceden finanse edildiği dikkate alınarak, daha uzun sürede gerçekleştirilen ödemeler, faiz ödemesi doğurmaz.

3. 1. fıkrada belirtilen ödeme son tarihi, aşağıdaki hallerde Mali Tüzük kapsamında Komisyon'u temsil eden bir yetkilendirme görevlisi aracılığıyla durdurulabilir:

- a.) Bir ulusal veya Topluluk denetim organının raporunda yönetim ve kontrol sistemlerinin işleyişinde önemli bir eksiklik olduğuna yönelik kanıt varsa ya da
- b.) Komisyon'da görevlendirilen bir yetkilendirme görevlisi, onaylı bir harcama beyannamesindeki harcamanın, henüz düzeltilmemiş önemli bir usulsüzlükle ilişkili olduğuna dair uyarıda bulunan bilginin, dikkatine sunulmasının ardından ilave doğrulama çalışmaları yapmak zorundaysa ya da
- c.) Harcama beyannamesinde yer alan bilgiyle ilgili açıklama yapılmasına ihtiyaç duyuluyorsa.

Ulusal IPA Koordinatörü ve Ulusal Yetkilendirme Görevlisi, durdurma gerekçeleri hakkında derhal bilgilendirilir. Durdurma işlemi, Yararlanıcı tarafından kusur, usulsüzlük veya belirsizliğin giderilmesi için gerekli tedbirler alınır alınmaz sona erdirilir.

Madde 72
Ödemelerin Askıya Alınması

1. 71. maddesinde yer alan hükümlere bakılmaksızın, ödemeler aşağıdaki durumlardan birisinin ortaya çıkması durumunda Komisyon tarafından tümüyle veya kısmen askıya alınabilir:

- a.) Programın yönetim ve kontrol sisteminde, ödemelerin onaylanması işleminin güvenilirliğini etkileyen ve düzeltici tedbirlerin alınmamış olduğunu gösteren ciddi bir sorun varsa ya da
- b.) Onaylı harcama beyanındaki harcamanın düzeltilmemiş önemli bir usulsüzlük ile ilişkili olması halinde ya da
- c.) Harcama beyannamesindeki bilgilere ilişkin açıklamalara ihtiyaç duyulması halinde.

2. 1. fıkraya ilaveten, aşağıdaki durumlar, ödemelerin Komisyon tarafından askıya alınmasına sebep olabilir:

- a.) Yetkili Akreditasyon Görevlisi ve/veya Ulusal Yetkilendirme Görevlisi tarafından verilen akreditasyonların askıya alınması veya geri alınması halinde;
- b.) Komisyon tarafından alınan yönetimin devri kararının askıya alınması veya geri çekilmesi halinde;
- c.) En son yıllık denetim faaliyet raporlarının ve denetim görüşlerinin Çerçeve Anlaşmasının 18. maddesine uygun olarak Komisyona zamanında gönderilmemiş olması halinde;

d.) Ulusal Yetkilendirme Görevlisinin Çerçeve Anlaşmasının 17. maddesinde belirtilen yıllık güvence beyanlarını, en sonuncusunu da içerecek şekilde, Komisyon'a zamanında göndermemiş olması halinde.

3. Bu maddenin 1. ve 2. fıkrası uyarınca Komisyon askıya alma kararını vermeden önceki 2 aylık süre içinde, Yararlanıcıya görüşlerini sunma fırsatı verilir.

4. Yararlanıcı, bu maddenin 1. ve 2. fıkrasında belirtilen kusuru, usulsüzlüğü veya belirsizliği gidermek için gerekli önlemleri aldığı anda Komisyon askıya alma kararına son verir.

5. Yararlanıcı tarafından bu tedbirler alınmazsa, Komisyon bu Anlaşmanın 73. maddesi uyarınca Topluluğun Programa katkısını tamamen veya kısmen iptal etme kararı alabilir.

Madde 73

Topluluk Katkısına İlişkin Mali Düzeltmeler, İade ve Yeniden Kullanım

Mali düzeltmeler, Avrupa Birliği genel bütçesine iadeler ve Topluluk katkılarının yeniden kullanımı durumunda, IPA Uygulama Tüzüğü'nün 49. maddesi ile 54 maddesine kadar olan ve Çerçeve Anlaşmasının 30. maddesi ile 35. maddesine kadar olan hükümler uygulanır. IPA Uygulama Tüzüğü'nün 15 ila 17. maddelerinde belirtildiği üzere yönetim yetkilerinin devredilmesi şartlarına geçmişte uyulmaması durumunda, mali düzeltmeler de söz konusu olabilir.

Madde 74

Komisyon ve Avrupa Sayıştayı Tarafından Yapılan Gözetim, Kontrol ve Denetim

Programa ve bu Anlaşma çerçevesindeki Program kapsamında Topluluk finansmanı verilen tüm operasyon ve sözleşmelere Çerçeve Anlaşmasının 27. maddesinde yer alan hükümler gerekli değişiklikler yapılarak uygulanır.

Madde 75

Usulsüzlüğün ve Dolandırıcılığın Önlenmesi, Yolsuzluğu Önleme Tedbirleri

Bu Anlaşma kapsamındaki Program altında Topluluk finansmanı verilen tüm operasyonlara, sözleşmelere ve hibelere Çerçeve Anlaşmasının 28. maddesinde yer alan hükümler gerekli değişiklikler yapılarak uygulanır.

Madde 76

Mali Düzenlemeler

Usulsüzlüklerin araştırılması konusunda birinci derecede sorumluluk taşıyan Ulusal Yetkilendirme Görevlisi, Program veya Program kapsamında finanse edilen operasyon veya sözleşmelerin yönetimi ve uygulanmasında usulsüzlük veya ihmaller tespit edildiğinde mali

düzenlemeler yapar. Bu mali düzenleme, ilgili operasyonlara veya operasyonel programlara ilişkin Topluluk katkısının tümü veya bir kısmının iptal edilmesi ile yapılır. Ulusal Yetkilendirme Görevlisi; usulsüzlüklerin yapısını, ciddiyetini ve Topluluk katkısında oluşturduğu mali kaybı dikkate alır.

Madde 77

Usulsüzlük ve Dolandırıcılık Halinde Fonların Geri Alımı

Programa ve bu Anlaşma çerçevesindeki Program kapsamında Topluluk finansmanı verilen tüm operasyon, sözleşme ve hibelere Çerçeve Anlaşmasının 29. maddesinde yer alan hükümler gerekli değişiklikler yapılarak uygulanır.

BÖLÜM XII - YÖNETİM VE KONTROL SİSTEMLERİ

Madde 78

Yönetim ve Kontrol Sistemleri Genel ilkeleri

1. Yararlanıcı tarafından hazırlanan Operasyonel Programa ilişkin yönetim ve kontrol sistemleri aşağıdakileri içerir:

- a.) Yönetim ve kontrolle ilgili birimlerin işlevlerinin açık olarak tanımlanması ve her birim bünyesindeki işlevlerin tahsisi;
- b.) Bu tip birimler arasındaki ve içersindeki görev ve sorumlulukların dağılımı ilkesine uygunluk;
- c.) Operasyonel Program kapsamında belirtilen harcamaların doğruluğunun ve uygunluğunun temini işlemleri;
- d.) Mümkün olduğu ölçüde bilgisayar ortamında tutulmuş güvenilir muhasebe, izleme ve mali rapor sistemleri;
- e.) Sistemlerin işleyişini denetlemek için yapılan düzenlemeler;
- f.) Yeterli bir denetim izi sağlamak için oluşturulan sistem ve prosedürler;
- g.) Usulsüzlükler ve yanlış ödenen tutarların geri alınması için rapor verme ve izleme işlemleri;
- h.) Topluluk katkısı ile ortak finanse edilen tedbirlerin, Finansman Anlaşması şartlarına ve tedbirde ifade edilen yükümlülüklerle göre doğru şekilde ifası;
- i.) Görevlerin devri durumunda, sorumlu otoriteye görevlerinin ve kullanılan araçların ifası ile ilgili rapor verilmesi.

2. Yararlanıcı, genel kabul gören ilke ve standartlarla IPA yardımının güçlü mali yönetimini temin için gerekli yönetim ve kontrol sistemlerinin sağlanmasına ilişkin yeterli rehberliğin aşağıdakilere verilmesini temin eder:

- Belirlenen seçim kriterlerine göre operasyonların seçiminden sorumlu birime(birimlere);
- Kamu alımı, sözleşme ve hibelerden sorumlu birime(birimlere);
- Finansman kararlarının şart ve amaçlarına uygun olarak yürütülecek operasyon ve projelerin uygulanmasından sorumlu birime(birimlere);
- IPA uyarınca ödenmesi talep edilen harcama beyannamelerinin onaylanmasından sorumlu otorite veya birim veya kişilere;
- Bu Anlaşmanın 25. maddesinde tanımlanan IPA operasyonlarının genel yönetim ve koordinasyonundan sorumlu otoritelere.

3. Komisyon servisleri ve Yararlanıcı, yürütülen işlemlerin yararlılığını maksimize etmek amacıyla denetim stratejilerini ve planlarını, yöntemler ve uygulamayı koordine etmek için işbirliği yapar. Yapılan kontrol sonuçlarını paylaşırlar.

Aşağıdakiler yılda en az bir kere incelenip değerlendirilir:

- a.) Yararlanıcı ve Komisyon veya Avrupa Sayıştay tarafından yapılan kontrol sonuçları;
- b.) Diğer ulusal veya Topluluk kontrol birim veya kurumları tarafından yapılan yorumlar;
- c.) Kaydedilen usulsüzlüklerin mali etkisi, bunların giderilmesi için atılan veya halen atılması gereken adımlar ve gerektiğinde, yönetim ve kontrol sistemindeki düzenlemeler.

4. Yukarıdaki inceleme ve değerlendirmeden sonra ve Yararlanıcının derhal aldığı tedbirlere hanel getirmeksizin, Komisyon servisleri, yönetim ve kontrol sistemleri ve özellikle tespit edilen usulsüzlüklerin mali etkisi konusunda görüş bildirebilir. Bu görüşler, Ulusal IPA Koordinatörü ve Ulusal Yetkilendirme Görevlisine bildirilir. Gerekli olması halinde görüşlerle birlikte tespit edilen yönetim ve kontrol eksikliklerinin giderilmesine ve saptanan usulsüzlüklerin düzeltilmesine yönelik düzeltici tedbirler için bir talep de yer alır. Yararlanıcı, bu gözlemler ile ilgili yorum yapma imkânına sahiptir.

1. Uygulamaya konulan yönetim ve kontrol sistemleri, ilgili operasyona ait varlıkların ve faaliyetlerin Program hedeflerine uygun olarak kullanılıp kullanılmadığını, bildirilen harcamanın geçerli kurallara uygun olarak fiilen gerçekleşip gerçekleşmediğini ve ürünlerin ve hizmetlerin onay kararına uygun olarak teslim edilip edilmediğini ve nihai yararlanıcının ödeme taleplerinin doğru olup olmadığını doğrulamaya yönelik prosedürleri içerir.

Bu doğrulama, uygun olduğu şekilde faaliyetlerin; idari, mali, teknik, fiziksel ve performans yönlerini içerir.

2. Bu prosedürler, ilgili doğrulamanın yerinde kaydedilmesini gerektirir. Kayıtlarda, yapılan iş, doğrulama sonuçları ve farklılıklar ile ilgili alınan tedbirler gösterilir. Fiziksel veya idari doğrulamaların kapsamlı olmadığı, ancak işlemler veya işlerin bir örneği üzerinde yapıldığı durumda kayıtlarda, seçilen iş veya işlemler belirtilir ve örnek alım yöntemi açıklanır.

3. Kontroller karşılaşılan sorunların, yararlanıcı ülkedeki aynı uygulama birimleri tarafından yürütülen diğer veya tüm tedbirler için bir risk teşkil eden (a) bir nitelikte veya (b) sistematik bir nitelikte olup olmadığını tespit eder. Bu kontroller aynı zamanda, bu tür durumların sebeplerini, gerek duyulabilecek başka bir incelemeyi ve gerekli düzeltici ve önleyici faaliyeti de tanımlar.

4. Komisyon servisleri Yararlanıcıdan, operasyonlardan biri veya daha fazlasının doğruluğunu ve ilgili işlemlerin meşruluğu ve düzgünlüğünü teyit etmek için yerinde kontroller yapmasını talep edebilir.

Madde 80

Komisyon Tarafından Yapılan Kontroller

1. Komisyon, sahip olduğu Topluluk bütçesi uygulaması sorumluluğu kapsamında, Yararlanıcının yönetim ve kontrol sistemlerini düzgün şekilde işlettiğini teyit ederek Topluluk fonlarının verimli ve etkin kullanımını sağlar.

Bu amaçla, Yararlanıcı tarafından yapılan kontrollere hanel getirmeksizin Komisyon yetkilileri veya görevlileri, yönetim ve kontrol sistemleri ve IPA tarafından finanse edilen operasyonlarda yerinde kontroller yapabilirler.

2. Komisyon servisleri, aynı dönemde aynı konu ile ilgili mükerrer kontrollerden kaçınmak, amacıyla kontrollerin, koordineli bir şekilde yürütülmesinin temini için mümkün olduğu kadar çok çaba gösterir. Yararlanıcı ve Komisyon servisleri, yapılan kontrol sonuçları ile ilgili bilgi alışverişinde bulunur.

3. Topluluğun usulsüzlüklere karşı mali çıkarını korumak amacıyla yapılan yerinde kontroller, Komisyon servisleri veya Avrupa Sayıştay tarafından, gerekli yardımın tamamını

sağlayabilmeleri için kontrollerin hedef ve amacından zamanında haberdar edilen ilgili yararlanıcı ülkenin yetkili otoriteleri ile yakın işbirliği içinde hazırlanıp yapılabilir.

4. Yararlanıcı isterse yerinde kontrol ve denetimler, ilgili AT kontrol biriminin önceden mutabakatına tabi olarak müştereken yapılabilir.

5. Komisyon yetkilileri, ulusal idari denetçiler ile aynı koşullar altında, ulusal mevzuata uygun olarak yerinde kontrol ve denetimlerin düzgün bir biçimde gerçekleştirilmesi için gerekli tüm bilgi ve belgelere erişim hakkına sahiptirler. Ulusal idari denetçiler ile aynı denetim olanaklarından yararlanırlar ve özellikle ilgili belgelerin nüshalarını alırlar.

6. Yerinde kontrolleri yürütürken Komisyon servisleri, teknik destek sağlamak amacıyla kendi sorumlulukları altında hareket eden dışarıdan uzman ve birimleri davet edebilir. Komisyon, yukarıda belirtilen yetkililerden ve birimlerden teknik yeterlilik, bağımsızlık ve mesleki gizliliğin sağlanması güvencesini alır.

7. Yararlanıcı, Komisyon'a ilgili program ve projelerin uygun ulusal kontrol raporlarını sağlar.

8. Yerinde kontrol ve denetimler, iktisadi işletmelerde de Komisyon servisleri tarafından yürütülebilir. Komisyon servislerinin bu tür kontrol ve denetimleri daha kolay yürütülebilmesi için, ticari amaçlara yönelik yararlanılan işyeri, arazi, ulaştırma aracı ve diğer alanlara iktisadi işletmelerin erişim sağlaması gerekir.

9. İktisadi işletmelerin yerinde kontrol veya denetime karşı koyması halinde Yararlanıcı, ulusal ilkeler dâhilinde Komisyon denetçilerine yerinde kontrol veya denetimi gerçekleştirmeleri için gerekli desteği sağlar. Ulusal hukuka uygun olarak gerekli tüm tedbirleri almak Yararlanıcının sorumluluğundadır.

10. Komisyon servisleri, yerinde kontrol veya denetim sürecinde ortaya çıkan herhangi bir usulsüzlük durumu veya şüphesini vakit kaybetmeksizin Yararlanıcıya bildirir.

Madde 81

Yararlanıcı Tarafından Yapılan Kontroller

1. Komisyon'un Topluluk Bütçesini uygulama sorumluluğuna hale getirmeksizin, Yararlanıcı, projelerin mali kontrol sorumluluğunu alır. Bu amaçla, alacağı tedbirler aşağıdakileri içerir:

- a.) Yönetim ve kontrol sistemlerinin; Topluluk fonlarının verimli ve doğru bir şekilde kullanılmasını sağlayacak şekilde tesis edildiğini ve uygulandığını doğrulama;

- b.) Yönetimin devredilmesinden önce ve yönetim ile kontrol sistemlerinde önemli bir değişiklik olduğunda Komisyon'a söz konusu düzenlemelerin bir açıklamasının sağlanması;
- c.) Operasyon ve projelerin tüm uygulanabilir Topluluk kurallarına göre yönetildiğinin ve emirlerine verilen fonların güçlü mali yönetim ilkelerine göre kullanıldığının temini;
- d.) Komisyon'a sunulan harcama bildirimlerinin doğru olduğunun onaylanması ve kanıtlanabilir destekleyici belgelere dayalı muhasebe sistemlerinden kaynaklandıklarının garanti edilmesi;
- e.) Usulsüzlüklerin önlenmesi ve tespit edilmesi, bunların kurallara göre Komisyon'a bildirilmesi ve Komisyon'un idari ve adli işlemlerin ilerleyişi konusunda bilgilendirilmesi;
- f.) Tespit edilen usulsüzlük nedeniyle kaybedilen tutarların geri alınması ve uygun olduğunda geç ödemelere faiz uygulanması.

Madde 82

Operasyon veya İşlemlerin Örneğinin Denetimi

1. Yararlanıcı, aşağıdaki amaçlarla uygun örnekleme temelinde operasyon ve işlemlerin denetimini organize eder:
 - a.) Yerde yönetim ve kontrol sistemlerinin etkililiğinin doğrulanması ve
 - b.) Risk analizi veya diğer uygun metodoloji temel alınarak, ilgili değişik seviyelerde yapılan harcama bildirimlerinin seçilerek doğrulanması.
2. Risk analizi temel alınarak seçim yapılması durumunda, kontrollerde aşağıdakiler dikkate alınır:
 - a.) Uygun proje türü ve büyüklüğü bileşiminin kontrol edilmesi gerekliliği;
 - b.) Ulusal veya Topluluk kontrollerinin sonucunda belirlenen risk faktörleri ve
 - c.) Projelerin yönetim ve uygulamasına katılan farklı birim türlerinin yeterli şekilde kontrol edildiğinin temininin gerekliliği.Herhangi bir diğer uygun metodoloji olması durumunda, bu açık olarak belirtilmeli ve kontroller bu temelde tespit edilmelidir.
3. Kontroller aracılığıyla Yararlanıcı, aşağıdakileri doğrular:
 - a.) Yönetim ve kontrol sistemlerinin pratikte uygulaması ve etkililiği;

- b.) Operasyon ve projelerin finansman kararları şartlarına ve projenin içerdği amaçlara uygun olarak yürütülmesi;
- c.) Yeterli sayıda muhasebe kaydı için, Ulusal Fon da dâhil olmak üzere, kayıtlara ilişkin yazışma ve bununla birlikte çeşitli birimlerce tutulan destekleyici belgeler;
- d.) Yeterli denetim izinin sunulması;
- e.) Yeterli sayıdaki harcama kalemleri için, ilgili harcamanın zamanlaması ve içeriğinin uygunluk kriterlerine uyması ve fiilen yapılan proje ve işlerin şartnamelerine karşılık gelmesi;
- f.) Uygun ulusal ortak finansmanın sağlanmış olması ve
- g.) Ortak finanse edilen operasyon ve projelerin Topluluk politikalarına göre uygulanması.

BÖLÜM XIII – İZLEME VE DEĞERLENDİRME

Madde 83 İzleme İlkeleri

1. IPA Uygulama Tüzüğü 59. maddesinde yer alan hükümlere göre, Program hedeflerinin gerçekleştirilmesinde Yararlanıcıya yardımcı olmak üzere bir Sektörel İzleme Komitesi kurulur. Sektörel İzleme Komitesi, Finansman Anlaşmasının yürürlüğe girmesinden sonraki ilk toplantısında, “gölge” Sektörel İzleme Komitesi tarafından alınan kararları inceler ve onaylar.
2. Sektörel İzleme Komitesi, Program hedeflerine ulaşılması için Programın gerçekleştirilmesindeki etkililiği ve kaliteyi yeterli bulmalıdır.
3. Sektörel İzleme Komitesi Yararlanıcı veya Komisyon’un inisiyatifiyle yılda en az iki defa toplanır.
4. Sektörel İzleme Komitesine Program Otoritesi Başkanı ve Komisyon temsilcisi, eş başkanlık eder. Komitenin tertibine, Komisyon servisleriyle anlaşmaya varılarak Program Otoritesi karar verir. Sektörel İzleme Komitesinde; Komisyon, Ulusal IPA Koordinatörü, Bölgesel Kalkınma ve İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Bileşenleri Stratejik Koordinatörü ve Program Otoritesi temsilcileri yer alır. Uygun olduğunda, sivil toplum, sosyo-ekonomik ortaklar ve çevreci Sivil Toplum Kuruluşlarından temsilciler de yer alır. Uluslararası Finans Kuruluşları (IFI) temsilcisi, katkı yaptığı operasyonel programlar için danışman sıfatı ile katılabilir.

5. Sektörel İzleme Komitesi, Komisyon servislerinin belirlediği yetkiyle ve ilgili yararlanıcı ülkenin kurumsal, yasal ve mali çerçevesi içinde kendi usul kurallarını belirler. Bu usul kurallarını, Program Otoritesi ve IPA İzleme Komitesiyle mutabık kalarak kabul eder.

6. Sektörel İzleme Komitesi, IPA İzleme Komitesine rapor verir. IPA İzleme Komitesine özellikle aşağıdaki hususlarla ilgili bilgi sağlar:

- a.) Başarılan sonuçlar, mali uygulama göstergeleri ve diğer unsurlar da dâhil olmak üzere ve programların uygulanmasını gözden geçirme ve iyileştirme anlayışıyla tesis edilmiş olan; öncelik alanı ve ilgili olan hallerde tedbirler ve operasyonlar ile programın yürütülmesinde kaydedilen ilerleme;
- b.) Denetim Otoritesi, Ulusal Yetkilendirme Görevlisi veya Yetkili Akreditasyon Görevlisi tarafından oluşturulan yönetim ve kontrol sistemlerinin her türlü işleyişi.

7. Sektörel İzleme Komitesi:

- a.) Programa ilişkin Finansman Anlaşmasının yürürlüğe girmesinden sonraki altı ay içinde operasyonların seçilmesine yönelik genel kriterleri ele alır ve onaylar ve programlama ihtiyaçları çerçevesinde bu kriterlerin revizyonlarını kabul eder;
- b.) Program Otoritesi tarafından sunulan belgelere dayanarak Operasyonel Programın belirli hedeflerine ulaşılmasına yönelik kaydedilen her türlü ilerlemeyi her toplantıda gözden geçirir;
- c.) Her bir öncelik alanı, tedbirler ve ara değerlendirmeler için belirlenen hedeflere ulaşılması başta olmak üzere her toplantıda uygulama sonuçlarını inceler ve bu izlemeyi belirlenen göstergelere atıfta bulunarak yapar;
- d.) Komisyon, Ulusal IPA Koordinatörü ve Stratejik Koordinatöre gönderilmeden önce uygulamaya ilişkin sektörel yıllık ve nihai raporları inceler;
- e.) IPA Uygulama Tüzüğü 29(2)(b) maddesinde belirtilen yıllık denetim faaliyet raporu veya raporun ilgili Operasyonel Programa atıfta bulunan kısmı ile söz konusu raporun veya bu raporun ilgili kısmının incelenmesinden sonra Komisyon'un ilgili yorumları hakkında bilgilendirilir;
- f.) Programın Finansman Anlaşmasında ve/veya Programın kendisinde değişiklik yapma önerilerini inceler;
- g.) Programın uygulanması ile ilgili olarak denetim otoriteleri ve AT tarafından yapılan denetim faaliyetleri ve verilen görüş konusunda bilgilendirilir;
- h.) Bu Anlaşmanın 99. maddesinde anılan İletişim Eylem Planını ve Planın daha sonraki tüm güncellemelerini değerlendirir ve onaylar;
- i.) Gerekliyse teknik seviyede periyodik toplantılar önerir.

8. Sektörel İzleme Komitesi, Finansman Anlaşması da dâhil Program hedeflerine ulaşılması veya yönetiminin geliştirilmesine katkı sağlamak üzere Programın gözden geçirilmesini veya incelenmesini Program Otoritesine önerebilir.

9. Sektörel İzleme Komitesi ayrıca, bir suretini Ulusal Yetkilendirme Görevlisine sunmak üzere, Komisyon'a ve Ulusal IPA Koordinatörüne, Program hedeflerine ulaşılmasını temin etmek ve verilen yardımın etkililiğini arttırmak için her türlü düzeltme tedbiri ile ilgili kararlara ilişkin önerilerde bulunabilir.

Madde 84 *İzleme Belgeleri*

Program Otoritesi, her bir operasyon için, gerekli görüldüğünde, Komisyon servisleri tarafından sağlanan şablon ve rehberine uygun olarak hazırlanan izleme belgelerini tutar. İzleme belgeleri, Sektörel İzleme Komitesine sunulur ve 85. maddeye göre hazırlanan Yıllık Uygulama Raporunun esasını teşkil eder.

Madde 85 *Uygulamaya ilişkin Sektörel Yıllık Rapor*

1. Program Otoritesi ilki 30 Haziran 2008 tarihi öncesinde gönderilmek üzere her yıl 30 Haziran tarihine kadar Komisyon, Ulusal IPA Koordinatörü ve Stratejik Koordinatöre ilgili programa ilişkin bir sektörel yıllık rapor sunar.

2. Bu raporlar, Sektörel İzleme Komitesi tarafından incelendikten sonra Ulusal IPA Koordinatörüne, Ulusal Yetkilendirme Görevlisine ve Komisyon'a gönderilir.

3. Sektörel raporlar aşağıdakileri içerir:

a.) Mümkün olduğunda, uygun bir seviyede göstergeleri kullanarak belirli, doğrulanabilir hedefleri ve sayısal değerleriyle Operasyonel Programın, öncelik ekseninin, tedbirlerin ve ilgili olması halinde de operasyonların veya operasyon gruplarının gerçekleştirilmesinde kaydedilen nitel ve nicel ilerleme. Gerekliğinde, İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi bileşeni kapsamında istatistikler cinsiyet temelinde detaylandırılır;

b.) Her bir öncelik alanını ve tedbirini aşağıdakilerle detaylandırarak operasyonel programların mali uygulaması:

— Her bir yararlanıcıyla ilgili olarak ödenen ve Komisyon'a Ulusal Fon tarafından gönderilen ödeme başvurularında yer alan toplam harcama;

- Bütçe taahhüdünden nihai ödemelere kadar Yararlanıcı tarafından izlenebilmesi için bilgisayar ortamındaki operasyonların listesi ile birlikte gönderilen, ilgili kamu sektörü katkısı veya kamu ve özel sektör katkısıyla Ulusal Fondan ödenen ve fiilen taahhüt edilen toplam harcama;
- Komisyon'dan alınan toplam ödemeler.

Uygun olduğunda, temel müdahale alanları ve yardımın yoğunlaştığı bölgeler aracılığıyla mali uygulama sunulabilir.

- c.) Bilgi amaçlı olarak, Ek XIII'e dâhil edilen ayrıntılı liste uyarınca IPA Tüzüğü kapsamındaki tahsisatın kategorilere göre endikatif dağılımı;
- d.) Başta aşağıdakiler olmak üzere, uygulamanın kalite ve etkililiğinin sağlanması için Program Otoritesi veya Sektörel İzleme Komitesi tarafından atılan adımlar:
 - Veri toplama düzenlemeleri de dâhil olmak üzere izleme ve değerlendirme tedbirleri;
 - Alınan her türlü düzeltici tedbir de dâhil olmak üzere Programın uygulanması sırasında karşılaşılan belirgin bir sorunun özeti;
 - Teknik yardımdan sağlanan fayda;
- e.) Programın tanıtımını yapmak ve bilgi sağlamak için yapılan faaliyetler;
- f.) Uygun olduğunda, Bölgesel Kalkınma bileşeni için büyük projelerin ilerlemesi ve finansmanı;
- g.) Uygun olduğunda, İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi bileşenine göre aşağıdakilerin uygulanmasından oluşan sentez:
 - Belirli bir cinsiyete özel her türlü eylemin yanı sıra toplumsal cinsiyet eşitliği,
 - Göçmenlerin istihdama katılımını artırma ve böylece onların sosyal bütünleşmesini güçlendirme eylemi,
 - İstihdam alanında bütünleşmeyi güçlendirme ve böylece dezavantajlı kişilere yönelik sosyal içermeyi geliştirme eylemi,
 - Engelliler de dâhil olmak üzere diğer dezavantajlı grupların da istihdam alanında bütünleştirilmesi ve bu gruplara yönelik sosyal içermeyi güçlendirme eylemi.

4. Sektörel rapor, 3. fıkrada listelenen ancak uygun bilginin tamamını içermekteyse kabul edilebilir sayılır. Komisyon servisleri; Ulusal IPA Koordinatörüne, Stratejik Koordinatöre ve

Program Otoritesine, raporun alındığı tarihten itibaren 10 iş günü içinde sektörel yıllık raporun kabul edilebilirliği konusunda bilgi verir.

5. Ulusal IPA Koordinatörü, Stratejik Koordinatör ve Program Otoritesi ayrıca alındığı tarihten itibaren iki ay içinde kabul edilebilir sektörel yıllık raporunun içeriğine yönelik Komisyon'un görüşü hakkında bilgilendirilir.

6. Komisyon servisleri tarafından sağlanan şablon ve rehberine uygun olarak hazırlanan izleme belgeleri rapora eklenir.

Madde 86
Ara Değerlendirme

1. Uygulama dönemi boyunca Yararlanıcı, özellikle söz konusu izlemenin ilk başta belirlenen hedeflerden bariz bir biçimde sapması veya Programın gözden geçirilmesi için teklifte bulunulması halinde Programın izlenmesiyle bağlantılı değerlendirmeler yapar. Program uygulama süresi boyunca en az bir ara değerlendirme yapılır. Değerlendirme sonuçları, Sektörel İzleme Komitesine ve Komisyon'a gönderilir.

2. Değerlendirmeler, IPA Uygulama Tüzüğü'nün 21. maddesinde belirtilen otoritelerden işlevsel olarak bağımsız olan kurum içi veya kurum dışı uzmanlar ya da birimler tarafından yapılır. Sonuçlar, belgelere erişime dair geçerli kurallara göre yayımlanır.

Madde 87
Ardıl Değerlendirme

Ardıl değerlendirmeler Komisyon'un sorumluluğundadır. Komisyon servisleri ve Ulusal IPA Koordinatörü ardıl değerlendirmelerin; program, programlar grubu, ya da bütün olarak IPA yardımı düzeyinde mi yapılması gerektiğine karar verir.

BÖLÜM XIV - DENETİM

Madde 88
Denetim İlkeleri

Denetimler, Çerçeve Anlaşmasının III., IV. ve V. Bölümleri ile Mali Tüzüğü'nün VIII. Başlığının I. Bölümü doğrultusunda yapılır. Denetimler, uluslararası kabul gören standartlara göre yapılır.

Madde 89
Denetim Otoritesi

1. Denetim Otoritesinin görev ve sorumlulukları, Çerçeve Anlaşması Ek A'da belirtildiği gibidir.

2. Bu Anlaşmanın 88. maddesinde belirtilen denetimlerin Denetim Otoritesi dışında bir birim tarafından yapılması halinde Denetim Otoritesi, söz konusu birimlerin gerekli işlevsel bağımsızlığa sahip olmalarını temin eder.

3. Yönetim veya kontrol sistemlerindeki zayıflık veya saptanan usulsüz harcama seviyesi, Çerçeve Anlaşmasının 18(1)(b) maddesinde belirtilen veya 1(c) fıkrasında yer alan kapanış bildirisindeki yıllık görüş için nitelikli olmayan bir görüşe imkân vermezse, Denetim Otoritesi gerekçelerini belirtir ve sorunun ölçeği ile mali etkisini hesaplar.

Madde 90
Denetim İzi

1. Çerçeve Anlaşmasının 21. maddesine göre Programa ilişkin yönetim ve kontrol sistemi, yeterli derecede ayrıntılı denetim izi sağlar.

2. Bu Anlaşmanın amaçları doğrultusunda denetim izi, aşağıdakileri sağlaması halinde yeterli kabul edilir:

- a.) Operasyonel Program kapsamında ortak finanse edilen operasyonlara yönelik olarak Program Otoritesi ve nihai yararlanıcılar tarafından çeşitli idari seviyelerde tutulan ayrıntılı muhasebe kayıtları ve destekleyici belgelerle Komisyon'a bildirilen toplam tutarların uyumlu olması;
- b.) Mevcut Topluluk fonlarının ve ulusal fonların tahsis ve transferinin teyidi;
- c.) Yardımı sağlayan Finansman Anlaşması şartlarına ve Programa yüklenen hedeflere uygun olarak Programın yürütülmesi esnasında verilen bilgilerin doğruluğunun teyidi;
- d.) Operasyonel Program için oluşturulmuş seçim kriterlerinin teyidi ve
- e.) Her bir operasyon için, uygun olduğunda, teknik şartname ve mali plan, hibe onayıyla ilgili belgeler, kamu alımı usulleriyle ilgili belgeler, ilerleme raporu, doğrulamaya ilişkin raporlar ve yapılan denetimler.

3. Yeterli denetim izi için bilgi gereksinimlerinin endikatif bir açıklaması Ek XIV'de verilmiştir.

4. Yararlanıcı, aşağıdaki hususların ele alındığından emin olmalıdır:

- a) Gerçekleşen harcama kalemleri, yapılan ödemeler, üstlenilen işler ve Program ile bağlantılı olarak yapılanların doğrulanması ile ilgili belgeler ve yeterli denetim izi için gerekli belgelerin Ek XIV şartlarına uygun olarak tutulduğunu temin eden prosedürler olduğu;

- b) Bunları tutan birimin ve bu birimin yerinin bir kaydının tutulduğu ve
 - c) Belgelerin, onları inceleme hakkına sahip kişi ve birimlerin incelemesi amacıyla temin edildiği.
5. 4(c) Fıkrasında belirtilen kişi ve birimler aşağıdakilerdir:
- a) Ulusal Fon, Program Otoritesi ve ödeme başvurularını işleyen spesifik birimlerin personeli;
 - b) Yönetim ve kontrol sistemlerinin denetimini üstlenen servisler;
 - c) Ara ve nihai ödeme başvurularının tasdikinden sorumlu Ulusal Yetkilendirme Görevlisi ve tedbirlerin tasfiye beyannamelerini düzenleyen kişi veya bölüm ve
 - d) Ulusal denetleme kurumlarının ve Topluluğun görevlendirilen yetkilileri.
4. Fıkra da belirtilen belge veya muhasebe kayıtları asılları veya suretlerinin kendilerine verilmesini isteyebilirler.

Madde 91
Operasyonların Denetimleri

1. Bu Anlaşmanın 88. maddesinde belirtilen denetimler, Denetim Otoritesi tarafından belirlenen veya onaylanan bir metod aracılığıyla seçilen bir operasyon örneğine dayanarak Programın kabulünü izleyen yılın 1 Ekim tarihinden itibaren her on iki ayda bir yapılır. Denetimler, Yararlanıcı tarafından tutulan kayıt ve belgelere dayanarak yerinde yapılır.
2. Denetimler, aşağıdaki koşulların yerine getirildiğini doğrular:
- a.) Operasyon, Operasyonel Programa ait seçim kriterlerini karşılar, onay kararı uyarınca uygulanır; işlevselliği ve kullanımı veya varılmak istenen hedefleri ile ilgili uygulanabilir her türlü koşulu yerine getirir.
 - b.) Bildirilen harcama, Yararlanıcı tarafından bulundurulmuş destekleyici belgelere ve muhasebe kayıtlarına uygunluk gösterir.
 - c.) Yararlanıcı tarafından bildirilen harcama, Topluluk kurallarına ve ulusal kurallara uygunluk gösterir.
 - d.) Kamu katkısı, IPA Uygulama Tüzüğü'nün 40(9)maddesine göre Yararlanıcıya ödenir.
3. Tespit edilen sorunların yapısal anlamda tüm sistem üzerinde etkili gibi görüldüğü ve bu nedenle de Operasyonel Program bünyesindeki diğer operasyonlar için bir risk teşkil ettiği durumlarda Denetim Otoritesi, gerektiğinde ilave denetimler de dâhil olmak üzere bu tür

sorunların kapsamını belirlemek amacıyla daha fazla incelemenin yapılmasını sağlar. Gerekli önleyici ve düzeltici eylem, ilgili yetkililer tarafından gerçekleştirilir.

Madde 92

Denetim Otoritesi Tarafından Sunulan Belgeler ve Takip

1. IPA Uygulama Tüzüğü'nün 29(2)(b) maddesinde belirtilen yıllık denetim faaliyet raporu ve yıllık görüş, yapılan sistem denetlemeleri ve yürütülen operasyonların denetimine dayanır ve Çerçeve Anlaşmasının Ek C'sinde belirtilen modellere göre düzenlenir.
2. IPA Uygulama Tüzüğü'nün 29(2)(b) maddesinde atıfta bulunulan nihai harcama beyannamesine ilişkin görüş, Denetim Otoritesi tarafından veya onun sorumluluğu altında yıllık iş planına göre yapılmış olan tüm denetim çalışmalarını esas alır. Nihai harcama beyannamesine ilişkin görüş, Çerçeve Anlaşmasının Ek E'sinde belirtilen modele uygun olarak düzenlenir.
3. İnceleme kapsamında bir sınırlama varsa veya tespit edilen usulsüz harcama seviyesi, 1 inci fıkrada belirtilen yıllık görüşe ilişkin olumlu görüş veya 2. fıkrada yer alan kapanış bildirisindeki nihai harcama beyannamesine ilişkin görüş verilmesine imkân vermezse, Denetim Otoritesi gerekçelerini belirtir ve sorunun boyutu ve mali etkisini hesaplar.
4. Denetim Otoritesinin rapor ve görüşleri almasını takiben Ulusal Yetkilendirme Görevlisi aşağıdakileri yapar:
 - a) Yönetim ve kontrol sistemlerinde herhangi bir iyileştirmeye gerek olup olmadığına karar verir, bu bağlamda kararları kayda geçirir ve bu iyileştirmelerin zamanında uygulanmasını temin eder;
 - b) Komisyon'a yapılan ödeme başvurularıyla ilgili gerekli düzenlemeleri yapar.
5. Komisyon servisleri raporlara ve görüşlere istinaden örneğin bir mali düzeltme prosedürü başlatarak bizzat takip başlatma kararı alabilir veya Ulusal Yetkilendirme Görevlisini ve Yetkili Akreditasyon Görevlisini kararı hakkında bilgilendirerek yararlanıcı ülkeden harekete geçmesini talep edebilir.

Madde 93

Belgelerin Bulundurulması

1. Bu Anlaşmanın amaçları doğrultusunda, Yararlanıcı, yeterli bir denetim izi için gereken tüm dokümanlar da dâhil olmak üzere harcamalar ve denetimler ile ilgili destekleyici dokümanları elinde bulunduran birimlerin kimlik ve adreslerinin bir kaydının bulunmasını sağlar.

2. Yararlanıcı, 1. fıkrada belirtilen belgelerin inceleme açısından hazır bulunmasını ve bu belgelerin asıllarının veya kopyalarının en azından Yararlanıcı, Ulusal Fon, Denetim Otoritesi ve Topluluğun yetkilileri ve bunların yetkili temsilcilerinin de dâhil olduğu erişim hakkına sahip kişi ve birimlere iletilmesini temin eder.
3. En azından aşağıdakiler, genel kabul görmüş veri taşıyıcıları olarak değerlendirilir:
 - a.) Orijinal belgelerin fotokopileri;
 - b.) Orijinal belgelerin mikro fişleri;
 - c.) Orijinal belgelerin elektronik versiyonları;
 - d.) Sadece elektronik versiyonu bulunan belgeler.
4. Genel kabul gören veri taşıyıcılarında bulunan belgelerin orijinal belgelerle uygunluğunun onaylanması işlemi, ulusal makamlarca belirlenir ve versiyonlarının ulusal yasal gerekliliklere uygun olmasını ve denetim amaçları açısından güvenilir olabilmesini sağlar.
5. Belgelerin sadece elektronik versiyonunun bulunması halinde, kullanılan bilgisayar sistemleri, belgelerin ulusal yasal gerekliliklere uygun olmasını ve denetim amaçları açısından güvenilir olabilmesini sağlayan kabul edilmiş güvenlik standartlarını karşılamalıdır.
6. Komisyon servisleri, Yararlanıcının iletmiş veya kendilerinin yerinde incelemeler sırasında topladığı bilgilerin gizli ve güvenli tutulmasını temin eder.

Madde 94

Komisyon ve Avrupa Sayıştay tarafından Yapılan Gözetim, Kontrol ve Denetim

Komisyon ve Avrupa Sayıştay tarafından yapılan, gözetim, kontrol ve denetim, Çerçeve Anlaşmasının IV. Bölüm 27 ila 35. maddeleri ve Mali Tüzük VIII. Başlık, I. Bölüm doğrultusunda yapılır.

BÖLÜM XV – BİLGİLENDİRME VE GÖRÜNÜRLÜK

Madde 95

Kişisel Veriler

Çerçeve Anlaşmasının 24(2)(d) maddesine göre, Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyi'nin kişisel bilgilerin Topluluk kurumları ve birimleri tarafından işlenmesi ve bu bilgilerin serbest dolaşımına ilişkin olarak bireylerin korunması hakkındaki (AT) 45/2001 sayılı Tüzük hükümleri uygulanır.

Madde 96

Elektronik Veri Alışverişi

1. Yararlanıcı, Komisyon'a tam yetkili görevli tarafından tarihi atılıp imzalanmış belgelerin orijinal matbu versiyonunu verir. Dikkate alınan tarih, matbu belgenin resmi olarak Komisyon'a gönderildiği tarihtir.
2. Komisyon'a matbu belgeleri sunmasının yanı sıra Yararlanıcı, mümkün olduğunda, bu belgelerin elektronik versiyonunu da sunmaya çalışır.
3. Belgelerin matbu versiyonu ile elektronik versiyonu arasında farklılık olması durumunda orijinal matbu belge asıl belge olarak dikkate alınır.
4. Program ile ilgili tüm belge ve yazışmalarda, Komisyon tarafından belirtilen CCI referans numarası belirtilir.

Madde 97

Bilgilendirme ve Tanıtım

1. Yararlanıcı, Çerçeve Anlaşmasının 24. maddeye göre Program ve operasyonlar ile ilgili bilgilendirmede bulunur ve bunları tanıtır. Söz konusu bilgilendirme, Topluluğun rolünü vurgulamak ve şeffaflık sağlamak amacıyla vatandaşlara ve yararlanıcılara hitap eder.
2. Mali Tüzüğün 90. maddesi uyarınca Komisyon, sözleşmeler ve hibelerle ilgili bilgiyi yayımlar. Komisyon, ihale ve teklif verme çağrısı prosedürleri sonuçlarını Topluluk dışı faaliyet için uygun sözleşme prosedürlerine uygun olarak Avrupa Birliği Resmi Gazetesi'nde, EuropeAid internet sayfasında ve diğer uygun yayın organlarında yayımlar.

Madde 98

Topluluk Finansmanı Yararlanıcıları Bilgilerinin Yayımlanması

1. Çerçeve Anlaşmasının 24(2) maddesine göre Yararlanıcı, Topluluk finansman yararlanıcıları ile ilgili aşağıdaki bilgileri yayımlar.
 - a.) Nihai yararlanıcıların ve yardımın son alıcısının isim ve adresleri;
 - b.) Operasyonların isimleri;
 - c.) Operasyonlara tahsis edilen Topluluk fon tutarı.
2. 1. fıkrada belirtilen bilgiler, Yararlanıcı internet sitesinin kolay erişilebilir bir yerinde standart bir sunumla yayımlanır. Bu şekilde internette yayımlama mümkün değilse, bu bilgiler ulusal Resmi Gazete dâhil olmak üzere başka bir uygun araçla yayımlanır.

3. Yayınlanma, fonların Yararlanıcıya verildiği bütçe yılının kapanışını izleyen yılın ilk yarısında yapılır.

4. Yararlanıcı, yayın yerinin adresini Komisyon'a bildirir ve bu Anlaşmanın 97(2) maddesinde belirtilen Topluluk kurumlarının internet sitesinde ayrılan yerde bu adrese referans gösterir. Bilginin başka şekilde yayımlanması durumunda, Yararlanıcı kullanılan aracın tüm ayrıntılarını Komisyon'a bildirir.

Madde 99
Görünürlük

1. Çerçeve Anlaşmasının 24(4) maddesinde belirtildiği üzere, yararlanıcı ülkede IPA kapsamındaki yardım hakkındaki bilginin ulaşılabilir hale getirilmesi ve yardımın tanıtılması faaliyetleri, Program uygulama hükümlerine ilişkin bölüme uygun olarak hazırlanan İletişim Eylem Planı (CAP) temelinde uygulanacaktır. Sektörel İzleme Komitesi tarafından gözden geçirilen CAP, aşağıdakileri belirler:

- a.) Bilgilendirme ve tanıtım amaçları;
- b.) Hedef grup;
- c.) Ortaya çıkan iletişim ve bilgilendirme tedbirlerinin içeriği ve stratejisi;
- d.) Endikatif bütçe;
- e.) Uygulamadan sorumlu idari bölümler;
- f.) Yürütülen tedbirleri değerlendirme kriterleri.

2. Bilgilendirme ve tanıtıma ilişkin finansman, Programın teknik yardım önceliğinden sağlanabilir.

3. Sektörel İzleme Komitesi toplantılarında Program Otoritesi, CAP'in uygulanması kapsamındaki ilerlemeyi rapor eder ve Komite üyelerine bu tedbirlerden örnekler sunar.

4. Bu maddenin uygulanması operasyon düzeyinde özel bilgilendirme ve tanıtım faaliyetleri gerektiriyorsa, bu faaliyetler nihai yararlanıcıların sorumluluğu olur ve ilgili projeye tahsis edilen miktardan finanse edilir.

5. Program Otoritesi, Program çerçevesinde finanse edilen operasyonların AB'nin dış faaliyetlerine ilişkin görünürlük rehberlerine uygunluğunu temin eder¹⁵.

BÖLÜM XVI—PROGRAMIN KAPATILMASI

¹⁵ http://ec.europa.eu/europeaid/work/visibility/index_en.htm

Madde 100
Kapanış İlkeleri

1. Programın kapatılması, henüz gerçekleştirilmemiş Topluluk taahhütlerinin, nihai bakiyenin ödenmesi veya bir geri ödeme müzakeresi düzenlenmesi veya Komisyon tahsisatının devre dışı bırakılması yoluyla mali hesabın kapatılması anlamındadır. Bu amaçla, nihai ödeme başvurusu Komisyon'a gönderilir.
2. Komisyon, Programın kapanış tarihi hakkında Yararlanıcıya bilgi verecektir.
3. Program kapanışı, Komisyon'un denetim veya mali düzeltmeler yapma hakkına halel getirmez.
4. Komisyon servisleri veya Avrupa Sayıştay tarafından yapılan herhangi bir denetimin sonuçlarına bakılmaksızın, Komisyon'un ödediği nihai bakiye veya Komisyon'un geri alacağı tutarlar, nihai ödemenin yapıldığı tarihten veya geri alım senedinin düzenlendiği tarihten itibaren dokuz ay içinde değiştirilebilir.
5. IPA Uygulama Tüzüğü'nün 45. maddesinde yer alan hükümlere göre Topluluk yardımının başarılı bir şekilde kapatılması amacıyla aşağıdaki belgelerin Programın kapanışı için en geç 31 Aralık 2018 tarihine kadar Yararlanıcı tarafından Komisyon'a sunulması gerekir:
 - Ulusal Yetkilendirme Görevlisi tarafından düzenlenen nihai ödeme başvurusu;
 - Program Otoritesi tarafından sunulan nihai rapor;
 - Denetim Otoritesi tarafından düzenlenmiş nihai faaliyet raporu ile desteklenen nihai harcama beyannamesine ilişkin tasfiye beyannamesi;
 - Nihai harcama beyannamesi ile ilgili denetim görüşü.
6. Programın başarılı bir şekilde kapatılması için gereken ön koşullardan birisi de, IPA Uygulama Tüzüğü'nün II. Bölümünde öngörülen akreditasyon hükümlerinin yürürlükte olması ve Komisyon tarafından yönetim devrinin geçerliliğini sürdürmesidir.

Madde 101
Tasfiye Beyannamesi

1. Tasfiye beyannamesi, IPA Uygulama Tüzüğü'nün 29. maddesi uyarınca görevlendirilen bağımsız bir Denetim Otoritesinin, Ulusal Yetkilendirme Görevlisi tarafından Komisyon'a sunulan nihai harcama beyannamesi ile ilgili görüşünü belirtir.

2. Tasfiye beyannamesinin sunulması, Program kapanışı için bir ön şarttır. Tasfiye beyannamesi, nihai harcama beyannamesi ile aynı anda Komisyon ve Yetkili Akreditasyon Görevlisine gönderilir.

3. Tasfiye beyannamesinde belirtilen görüşün oluşturulmasına ilişkin dayanak net olarak açıklanmalıdır. Denetim Otoritesi, nihai harcama beyannamesinde ve Ulusal Yetkilendirme Görevlisi tarafından düzenlenen bakiye ödeme başvurusunda yanlış ifade olmadığını beyan etmek zorundadır. Denetim Otoritesi, özellikle aşağıdakileri ele alır:

- Belgelerin doğru sunumu ve derlenmesi;
- Hesaplamaların doğruluğu ve eksiksizliği;
- Komisyon'a sunulan nihai beyanname ile uygulama birimleri tarafından Ulusal Yetkilendirme Görevlisine sunulan beyannamelerin uyumu;
- Usulsüzlükler ile ilgili bilgiler de dâhil olmak üzere, nihai raporda verilen mali bilgilerin tutarlılığı;
- Uygunluk kriterleri ve alım direktiflerine göre başlıca mali işlemlerin meşruluğu ve uygunluğu;
- Yönetim ve kontrol sistemlerinde veya mali işlem bulgularında tespit edilen zayıflık özetlenerek, Komisyon servisleri, Avrupa Sayıştay veya Ulusal Fon Denetim Otoritesi ve Ulusal Yetkilendirme Görevlisi, Program Otoritesi ve sözleşme otoriteleri tarafından yapılan denetimler. Uygulanan mali düzeltmeler de dâhil olmak üzere, yönetim ve kontrol sistemlerinde tespit edilen zayıflığı gidermek için düzeltici tedbirler sağlanmalıdır;
- Toplam kamu harcaması ve varsa hata yüzdesi bilgileri de dâhil denetlenen mali işlemler örneği.

4. Tasfiye beyannamesinin endikatif örneği Çerçeve Anlaşmasının Ek E'sinde verilmiştir.

Madde 102
Nihai Rapor

1. Program Otoritesi, Programın uygulanmasına ilişkin sektörel nihai rapor hazırlar. Bu rapor, tüm uygulama süresini kapsar ve en son yıllık raporu da içerebilir.

2. Sektörel nihai rapor, Sektörel İzleme Komitesi tarafından incelenmesinin ardından, Program Otoritesi tarafından, uygun olan son harcama tarihinden sonra en az altı ay içinde Ulusal IPA Koordinatörüne, Stratejik Koordinatöre, Ulusal Yetkilendirme Görevlisine ve Komisyon'a sunulur.

3. Nihai sektörel raporun içeriğine ilişkin şartlar, IPA Uygulama Tüzüğü'nün 169. maddesinde belirlenmiştir. Bu rapor aşağıdakileri içerir:

- a) Sonuçlar ve etki göstergeleri de dâhil olmak üzere, fiziksel göstergelerle rakamsal olarak belirtilerek kendi özel hedefleriyle bağlantılı bir şekilde, öncelik ve tedbirler açısından Programın uygulamasında sağlanan nitel ve nicel ilerleme;
- b) Her bir öncelik alanı ve tedbiri için fiilen ödenen ve Ulusal Fon tarafından Komisyon'a verilen ödeme başvurularına konulan toplam harcamayı özetleyen program mali uygulaması ve ilgili kamu veya kamu ve özel katkı ile birlikte Komisyon'dan alınan toplam ödemeler ve Ulusal Fon tarafından fiilen taahhüt edilip ödenen toplam harcama kaydı ile birlikte yürütülen operasyonların bir listesi;
- c) Ek XIII'te yer alan ayrıntılı liste uyarınca IPA Tüzüğü kapsamındaki tahsisatın kategorilere göre endikatif dağılımı;
- d) Başta aşağıdakiler olmak üzere, uygulamanın kalite ve etkililiğinin sağlanması için Program Otoritesi ve/veya Sektörel İzleme Komitesi tarafından atılan adımlar:
 - i) Veri toplama düzenlemeleri de dâhil olmak üzere izleme ve değerlendirme tedbirleri;
 - ii) Uygulamaya konulan düzeltici tedbirler de dâhil olmak üzere, Programın uygulanması sırasında karşılaşılan önemli sorunların bir özeti;
 - iii) Teknik yardımdan sağlanan fayda.
- e) Programa ilişkin bilgilendirme ve tanıtıma yönelik alınan tedbirler;
- f) Uygun olduğunda, büyük projelerin ilerlemesi ve finansmanı;
- g) Uygulanan projeler listesi ve bunların tamamlanıp tamamlanmadığı ve operasyonel olup olmadıkları.

4. Nihai rapor, yukarıdaki 3. fıkrada istenen tüm bilgileri içeriyorsa, kabul edilebilir sayılır. Komisyon servisleri, Ulusal IPA koordinatörü, Stratejik Koordinatör ve Program Otoritesine, aldığı tarihten itibaren 10 gün içinde nihai raporun kabul edilebilirliğini bildirir.

5. Ulusal IPA Koordinatörü ve Program Otoritesine, kabul edilebilir raporun alındığı tarihten itibaren beş ay içinde, kabul edilebilir nihai sektörel raporunun içeriğine yönelik Komisyon'un görüşü hakkında bilgi verilir.

Madde 103
Ödeme için Nihai Başvuru

1. Harcama belgesi ve harcama beyannamesi de dâhil olmak üzere, ödeme için nihai başvuru, Finansman Anlaşmasının Ek XVI'sinde belirtilen formla düzenlenir.

2. Beyan edilen harcama, fiilen ödenmesi gereken ve Ulusal Fondan karşılanan harcama ile ilgili olmalıdır. Bu harcama, alınan faturalar veya eşdeğer ispatlayıcı nitelikteki muhasebe belgeleri ile desteklenerek gerçekleştirilen ödemelere karşılık gelmelidir. Harcama Ulusal Yetkilendirme Görevlisi tarafından onaylanmak zorundadır.
3. Harcamanın onaylanması sırasında Ulusal Yetkilendirme Görevlisi tarafından kontrol edilecek durumlar Ek XVII’te yer alan formda belirtilmiştir.
4. Bu Anlaşmanın Ek XVI’de belirtilen geri alım eki, nihai harcama beyannamesine eşlik eder.
5. Bu Anlaşmanın 64. maddesi uyarınca Program için Yararlanıcıya yapılan ön ödeme, en geç yardımın nihai bakiyesinin talep edildiği tarihte nihai yararlanıcılar tarafından gerçekleştirilen ödemeler ile doğrulanmalıdır.
6. Komisyon’un hesaptan mahsup edebilmesi için Yararlanıcı, nihai harcama bildirimini sunulması ile Komisyon’un nihai ödemeyi gerçekleştirmesi arasında yapılan geri alımlar konusunda Komisyon’u bilgilendirir. Yararlanıcı, nihai harcama bildirimini sunulması ve Programın kapanışından sonra gerçekleşen geri alımlar konusunda da Komisyon’u bilgilendirir ve IPA katkısını Komisyon’a geri öder.

Madde 104
Belgelerin Saklanması

1. Yararlanıcının sorumlu birimi ve otoriteleri; ödeme başvuruları, başvuruların muhasebe ve ödemeleri, avans, garanti ve borç işlemlerinin yetkilendirilmesi ile ilgili belgeler de dâhil olmak üzere, Program ile ilgili tüm belgeleri, Programın kapanışından itibaren en az üç yıllık bir süre ile Komisyon için saklar.
2. Gelir getiren projeler için, 1. fıkrada belirtilen süre, hangisi daha geç ise, proje son ödeme tarihinden itibaren beş yıla veya Programın kapatılmasından itibaren üç yıla uzatılır.
3. Program Otoritesi, tüm tedarik, hibe ve sözleşme prosedürlerinin yazılı kayıtlarını sözleşme bakiyesinin ödenmesinden sonra en az yedi yıl süreyle saklar.
4. 1., 2. ve 3. fıkralarda belirtilen bu süreler, adli işlemler, mali düzeltmeler veya Komisyon servislerinin tam kanıtlı talebi olması durumunda durdurulur.

BÖLÜM XVII –SON HÜKÜMLER

Madde 105
İstisnalar

1. Bu Anlaşmanın ifası veya tefsiri ile ilgili sorunlar, gerektiğinde bu Anlaşmanın değişikliği ile sonuçlanan, Sözleşme Tarafları arasında istişareye tabidir.

2. Zamanında alınan düzeltme tedbirlerine tabi olmayan, bu Anlaşmada belirtilen bir yükümlülüğün uygulanmasında bir kusur söz konusu olduğunda Komisyon, IPA kapsamındaki faaliyetlerin finansmanını Yararlanıcı ile yapılan istişareden sonra askıya alabilir.

3. Yararlanıcı, IPA kapsamındaki faaliyetleri tamamen veya kısmen uygulamaktan vazgeçebilir. Sözleşme Tarafları, yazışma yoluyla söz konusu vazgeçmeye ilişkin ayrıntıları belirler.

Madde 106

Farklılıkların Giderilmesi, Tahkim

Çerçeve Anlaşmasının 42. maddesinde yer alan hükümler, gerekli değişiklikler yapılarak bu Anlaşmaya uygulanır.

Madde 107

Üçüncü Taraflarla olan ihtilaflar

Çerçeve Anlaşmasının 43. maddesinde yer alan hükümler, gerekli değişiklikler yapılarak bu Anlaşmaya uygulanır.

Madde 108

Ekler

Ekler bu Anlaşmanın ayrılmaz bir parçasını teşkil eder.

Madde 109

Geçerlilik

1. İmzalanan bu Anlaşma, Yararlanıcının Komisyon'a, bu Anlaşmanın yürürlüğe girebilmesi için Türkiye Cumhuriyeti'nde gerekli iç prosedürlerin yerine getirildiğini bildirdiği tarihte yürürlüğe girer.

2. Bu Anlaşma, Anlaşmanın 104. maddesinde belirtilen Programa dair belgelerin saklanması ile ilgili son tarihe kadar yürürlükte kalmaya devam eder.

3. Adli işlemler durumunda veya taraflar arasında mutabık kalınan usulüne uygun olarak gerekçelendirilen durumlar olması halinde, Finansman Anlaşması, geçerlik süresinin uzatılmasına neden olan durumun nihai çözümüne kadar yürürlükte kalmaya devam eder.

Madde 110
Gözden Geçirme ve Değişiklikler

1. Bu Anlaşmanın uygulanması, Tarafların belirlediği periyodik aralıklarla gözden geçirilecektir.
2. Taraflar arasında mutabık kalınan değişiklikler yazılı olacak ve bu Anlaşmanın bir parçasını oluşturacaktır. Bu tür değişiklikler, Taraflarca tespit edilen tarihte yürürlüğe girer.
3. Değişiklik talebi Yararlanıcıdan gelirse, Yararlanıcı tarafından usulüne uygun olarak kanıtlanan ve Komisyon tarafından kabul edilen durumlar hariç olmak üzere, diğer taraf, bu talebi değişikliğin yürürlüğe girmesi planlanan tarihten en az altı ay önce Komisyon'a iletir.

Madde 111
Feshetme

1. Bu Anlaşma, Taraflardan herhangi birisi tarafından, diğer Tarafa yazılı ihbar verilerek feshedilebilir. Bu fesih, yazılı ihbar tarihinden altı takvim ayı sonra yürürlüğe girer.
2. Bu Anlaşmanın feshi, Komisyon'un, IPA Uygulama Tüzüğü'nün 49 ila 54. maddeleri uyarınca mali düzeltmeler yapabilme olasılığını engellemez.

Madde 112
Dil

Bu Anlaşma iki nüsha halinde İngilizce olarak hazırlanmıştır.

.....

tarafından (imzalayanın adı ve unvanı)

(yer)'de (tarih) tarihinde

(ülke) Hükümeti nam ve hesabına imzalanmıştır.

.....

tarafından (imzalayanın adı ve unvanı)

(yer)'de (tarih) tarihinde

Avrupa Toplulukları Komisyon'u nam ve hesabına imzalanmıştır.

EKLERİN LİSTESİ

Başlık

- I. Mali Plan
- II. Gider Belgesi ve Beyannamesi ve Ara Ödeme Başvurusu
- III. Çekilen ve geri alınan miktarlar ve bekleyen geri alınacak miktarlara ilişkin yıllık beyanname
- IV. Olası ödeme başvurularına ilişkin tahmin
- V. Yazışma için yetkililerin isim ve adreslerinin tanımlanması
- VI. Yönetimin verilmesine ilişkin özel koşullar
- VII. Kontroller sonrası yol haritası için kilometre taşı sistemi
- VIII. Yardım oranının onaylanması için majör proje isteği
- IX. İki taraflı proje anlaşması için şablon
- X. İşlem Tanımlama Belgesi Modeli
- XI. İşlemlerin seçimi amaçlı olarak komite için modalitelerin oluşturulması ve fonksiyon göstermesi
- XII. Yıllık ve Nihai Rapor
- XIII. Gider kategorisine göre tahsisatlar
- XIV. Denetim için bilgi gerekliliklerine ilişkin gösterim niteliğinde açıklama
- XV. Belgesel ve nokta kontrolleri amaçlı olarak Komisyonun isteği üzerine sağlanacak işlem verilerinin listesi
- XVI. Gider Belgesi ve Beyannamesi ve Nihai Ödeme Başvurusu
- XVII. Nihai kontrol raporu ve kapanış beyannamesi
- XVIII. Üç ayda bir düzensizliklerin iletilmesi amaçlı standart formun tamamlanmasına ilişkin kılavuz hükümler
- XIX. Operasyonel program

EK I

Mali Plan

Türkiye’de “Çevre” Operasyonel programının Mali Planı

Yıllar	Toplam Kamu Giderleri (€) (1) = (2)+(3)	Kamu Harcamaları (€)		IPA eş finansman oranı (%) (4) = (2)/(1)
		Topluluk katkısı (IPA) (€) (2)	Ulusal Kamu Katkısı (€) (3)	
2007 yılı				
Öncelik eksen 1	43,200,000	32,400,000	10,800,000	%75
Öncelik eksen 2	37,969,333	28,477,000	9,492,333	%75
Teknik Yardım	8,164,000	6,123,000	2,041,000	%75
Toplam 2007 yılı	89,333,333	67,000,000	22,333,333	%75
2008 Yılı				
Öncelik eksen 1	61,520,000	46,140,000	15,380,000	%75
Öncelik eksen 2	26,246,667	19,685,000	6,561,667	%75
Teknik yardım	4,900,000	3,675,000	1,225,000	%75
Toplam 2008 yılı	92,666,667	69,500,000	23,166,667	%75
2009 yılı				
Öncelik eksen 1	74,344,000	55,758,000	18,586,000	%75
Öncelik eksen 2	12,525,333	9,394,000	3,131,333	%75
Teknik yardım	3,264,000	2,448,000	816,000	%75
Toplam 2009 yılı	90,133,333	67,600,000	22,533,333	%75
2007-2009 yılları				
Öncelik eksen 1	179,064,000	134,298,000	44,766,000	%75
Öncelik eksen 2	76,741,333	57,556,000	19,185,333	%75
Teknik yardım	16,328,000	12,246,000	4,082,000	%75
2007-2009 yılları	272,133,333	204,100,000	68,033,333	%75

toplam				
--------	--	--	--	--

EK II

Gider Belgesi ve Beyannamesi ve Ara Ödeme Başvurusu

AVRUPA KOMİSYONU

KATILIM ÖNCESİ YARDIM ARACI – IPA

Bölgesel Kalkınma Bileşeni (Bileşen III)

Gider belgesi ve beyanı ve ödeme başvurusu

Operasyonel programın adı

Komisyon kararı

Finansman anlaşması

Komisyon referans (CCI) No:

Ulusal referans (eğer varsa)

SERTİFİKA

Aşağıda imzası bulunan ben

Ulusal Yetkilendirme Görevlisi,

İşbu belge ile ekteki beyannamede yer alan tüm giderlerin tarihinde Avrupa Toplulukları Komisyonu ve Türkiye Devleti arasında imzalanmış olan Finansman Anlaşmasında belirtilen harcamaya uygunluk kriterlerine uyumlu olduğunu ve IPA yardımının verilmesine ilişkin koşullara göre operasyonel program uyarınca seçilmiş olan işlemlerin gerçekleştirilmesi nedeniyle mali fayda sahipleri tarafından gerçekleştirildiğini ve ödendiğini onaylarım.

..... 20... sonrasında¹ ve euro² Tutarında (iki ondalık basamağa sahip tam rakam)

Öncelik eksenine ve ölçütlerine göre dökümü yapılmış olan ekteki gider beyannamesinde aşağıdaki tarihte geçici olarak kapatılan hesaplar temel alınmıştır

.... 20..

Ve bu belgenin ayrılmaz bir parçasını oluşturur.

Aynı zamanda işlemlerin Finansman Anlaşması şartlarına göre ilerlediğini ve özellikle de aşağıdakileri onaylarım:

1. Finansman Anlaşmasının 67. Maddesinde belirtilen tüm şartlara, özellikle de aşağıdakilere uyulmuştur:
 - Topluluk yardımı için tavanlara – her bir öncelik ekseninde Komisyonun mali kararında (ve Finansman Anlaşmasında) belirtildiği şekilde uyulmuştur;
 - En sonuncusu da dahil olmak üzere sektörel yıllık uygulama raporları İşletme Yapısı tarafından Komisyona gönderilmiştir;
 - En son yıllık denetim faaliyet raporu ve kullanılan yönetim ve kontrol sistemlerinin (EC) 718/2007 sayılı Yönetmelik şartlarına ve Komisyon ve fayda sahibi ülke arasındaki herhangi bir anlaşmanın şartlarına uygunluğuna ilişkin görüş Denetim Mercii tarafından Komisyona gönderilmiştir;
 - Yetkin Akreditasyon Görevlisi ve Ulusal Yetkilendirme Görevlisi tarafından verilen akreditasyon yürürlükte ve Komisyon tarafından verilen yönetim geçerlidir;
2. İki taraflı Proje Anlaşmalarının ödemelerle ilgili tüm koşulları yerine getirilmiştir;
3. Gider beyannamesi doğrudur, güvenilir muhasebe sistemlerinden sağlanmıştır ve doğrulanabilir destekleyici belgeleri temel almaktadır.
4. Beyan edilen giderler geçerli Topluluk kurallarına ve ulusal kurallara uygundur ve program için geçerli kriterlere göre finansman için seçilen işlemler ile ilgili olarak karşılanmıştır ve Topluluk kural ve düzenlemelerine, özellikle de Finansman Anlaşmasında ve kamu ihalelerinin verilmesinde (PRAG) sözü geçenlere uyulmuştur.

¹ Giderin uygunluğu için başlangıç tarihi (Finansman Anlaşmasının 34. Maddesi)

² Mali fayda sahipleri tarafından ödenen uygun giderlerin toplam miktarı

5. Gider beyannamesi ve ödeme başvurusunda, ilgili hallerde, karşılanan herhangi bir miktar ve alınan herhangi bir faiz ve operasyonel program uyarınca finanse edilen işlemlerden kaynaklanan net gelir dikkate alınmıştır.

6. Altta yatan işlemlere ilişkin döküm bilgisayar dosyalarına kaydedilmiştir ve istek üzerine ilgili komisyon departmanlarına sağlanabilir.

Finansman Anlaşmasının 104. Maddesine göre, destekleyici belgeler mevcuttur ve Komisyon tarafından operasyonel programın kapatılmasını takip eden en az üç yıllık süre boyunca da kullanılmaya devam edecektir.

Tarih 20...

Büyük harflerle

Ulusal Yetkilendirme Görevlisinin

Adı, damgası, konumu ve imzası

Öncelik eksenine ve ölçütlerine göre gider beyannamesi: Ara ödeme

Operasyonel programı Referansı (CCI No):

Programın adı:

Hesapların geçici kapanma tarihi: Komisyonu gönderme tarihi:

Ödenen toplam onaylanmış uygun giderler¹

Öncelik eksen / ölçüt	İlgili tarihe kadar karşılanan toplam giderler (... ² ile ... arasında)	Mevcut beynamede onaylanan giderler	Planlanan toplam giderler (başlangıçtaki bütçe)	Başlangıçtaki bütçenin bir oranı olarak ilgili tarihe kadar karşılanan giderler (%)	Programın tamamlanması için halen gerekli olan tahmini gider
Öncelik eksen 1: toplam					
Ölçüt 1.1					
Burada: - İşlem xxx (ref no artı başlık) - Majör proje xxx (CCI No. Artı başlık)					
Ölçüt 1.2					
Öncelik eksen 2					
Ölçüt 2.1					
Öncelik eksen 3					
Ölçüt 3.1					
Öncelik eksen 4					
Ölçüt 4.1					

¹ Komisyon Yönetmeliği 718/2007'nin 148, 150 ve 152. Maddelerinde tanımlanan şekilde

² Giderin uygunluğu için başlangıç tarihi (Finansman Anlaşmasınının 34. Maddesi)

Toplam onaylanmış uygun giderlerin¹ yıllara göre dökümü (miktarlar Euro cinsindedir)

Öncelik eksen / ölçüt	2008	2009	2010	2011	2012
Öncelik eksen 1: toplam					
Ölçüt 1.1					
Burada: - İşlem xxx (ref no artı başlık) - Majör proje xxx (CCI No. Artı başlık)					
Ölçüt 1.2					
Öncelik eksen 2					
Ölçüt 2.1					
Öncelik eksen 3					
Ölçüt 3.1					
Öncelik eksen 4					
Ölçüt 4.1					

¹ Yıla göre: tabloda sözü geçen döküm ilgili yılda mali fayda sahipleri tarafından yapılan ödemelere karşılık gelecektir. Bu dökümün kesin olarak belirlenmesinin mümkün olmadığı hallerde, döküme ilişkin en iyi tahmin verilmelidir.

Gider beyannamesi EK 1

Ölçüt ve işleme göre işlemlerin bilgisayarlı listesi ve karşılık gelen giderler, IPA Yönetmeliği ve ulusal kamu giderleri uyarınca yapılması gereken katkı da dahil olmak üzere

Öncelik eksen / ölçüt	Toplam gider (EURO)	IPA fonları (EURO)	Ulusal Kamu harcamaları (EURO)	IPA eş finansman oranı (%)
Öncelik eksen 1: toplam				
Ölçüt 1.1				
İşlem 1.1.1				
İşlem 1.1.2				
....				
Ölçüt 1.2				
İşlem 1.2.1				
İşlem 1.2.2				
....				
Ölçüt 1.3				
İşlem 1.3.1				
İşlem 1.3.2				
....				
Öncelik eksen 2: toplam				
Ölçüt 2.1				
İşlem 2.1.1				
....				
Öncelik eksen 3				
Ölçüt 3.1				
İşlem 3.1.1				
....				

EK 2 Gider Beyannamesi:

Bir işlem için Topluluk katkısının tümünün veya bir bölümünün iptal edilmesinin ardından geri alınabilecek miktarlara ilişkin detaylar

Önceliğin / ölçütün / işlemin adı	
Geri alınması istenen miktar	
Borçlu	
Geri alma emrinin verildiği tarih	
Geri alma emrini veren merci	
Geri alma tarihi	
Geri alınan miktar	

EK 3 Gider Beyannamesi

Bileşene özel euro hesabında ve kazanılan faizde, bu beyannamenin ilgili olduğu son borç tarihindeki topluluk payı hacmi

ÖDEME BAŞVURUSU: Ara Ödeme

Operasyonel programın Adı:

Operasyonel program referans (CCI) Numarası:

Çerçeve anlaşmanın A Eki uyarınca ((EC) 718/2007 sayılı Yönetmeliğin 25. Maddesi), aşağıda imzası bulunan ben (büyük harflerle Ulusal Yetkilendirme Görevlisinin adı), işbu belge ile ara ödeme olarak EUR tutarındaki miktarın ödenmesini istemektedir.

Bu başvuru aşağıdaki nedenlerle kabul edilebilir niteliktedir:

	İlgili şekilde siliniz.
(a) Her bir öncelik eksenini için, tüm süre boyunca Komisyon tarafından IPA fonlarından Finansman Anlaşmasında ve operasyonel programı onaylayan Komisyon kararında belirtilen maksimum yardım miktarından fazlası ödenmemiştir.	
(b) İşletme yapısı Komisyona sektörel yıllık uygulama raporlarını göndermiştir, bunlara Finansman Anlaşmasının 65(1) c maddesi uyarınca en sonuncusu da dahildir.	- İşletme yapısı tarafından Finansman Anlaşmasının 83. Maddesinde belirtilen zaman limiti dahilinde gönderilmiştir. - ektedir.
(c) En son yıllık denetim faaliyet raporu ve kullanılan yönetim ve kontrol sistemlerinin (EC) 718/2007 sayılı Yönetmelik şartlarına ve Komisyon ve fayda sahibi ülke arasındaki herhangi bir anlaşmanın şartlarına uygunluğuna ilişkin görüş Denetim Mercii tarafından Komisyona gönderilmiştir	- Denetim mercii tarafından finansman Anlaşmasının 90. Maddesinde belirtilen zaman limiti dahilinde gönderilmiştir. - ektedir.
(d) Yetkin Akreditasyon Görevlisi ve Ulusal Yetkilendirme Görevlisi tarafından verilen akreditasyon yürürlükte ve Komisyon tarafından verilen yönetim geçerlidir;	
(e) Finansman Anlaşmasının 72. Maddesine göre ödemeler askıya alınmamıştır.	
(f) Majör projelerin ödemelerinin bloke edilmesini gerektirecek durumlardan hiçbiri oluşmamıştır.	

Ödeme Komisyon tarafından, fayda sahibi ülkenin ödeme yapılması amacıyla belirlediği mercie yapılmalıdır.

Belirlenen merci	
Banka	
Banka hesap no	
Hesap sahibi (görevlendirilen merci ile aynı merci değilse)	

Tarih .../.../20..

Büyük harflerle Ulusal Yetkilendirme Görevlisinin

Adı, damgası, konumu ve imzası

EK III

Çekilen ve geri ödenen miktarlara ve bekleyen geri ödemelere ilişkin yıllık beyanname

(Finansman Anlaşmasının 66(3)d Maddesi)

1. 20... YILI İÇİN GİDER BEYANNAMELERİNDEN KESİLEN ÇEKİLEN VE GERİ ÖDENEN MİKTARLAR

Öncelik ekseni	Çekilenler				Geri ödenenler			
	Nihai fayda sahiplerinin toplam harcaması	Kamu katkısı	Eş finansman oranı ¹	AB katkısı	Nihai fayda sahiplerinin toplam harcaması	Kamu katkısı	Eş finansman oranı ²	AB katkısı
1								
İşlem 1.1.x								
2								
İşlem 2.1.x								
3								
İşlem 3.1.x								
Toplam								

¹ Bu eş finansman oranı ve hesaplanmasına ilişkin yöntem ilgili öncelik eksenine için operasyonel program mali tablosunda bulunmaktadır.

² Bu eş finansman oranı ve hesaplanmasına ilişkin yöntem ilgili öncelik eksenine için operasyonel program mali tablosunda bulunmaktadır.

2. 31.12.20... İTİBARIYLA BEKLEYEN GERİ ÖDEMELER

Öncelik eksenini	Geri ödeme işlemlerinin başlama yılı	Geri ödenecek kamu katkısı	Eş finansman oranı ¹	Geri ödenecek AB katkısı
1	2007			
İşlem 1.1.x				
	2008			
			
2	2007			
İşlem 2.1.x				
	2008			
			
3	2007			
İşlem 3.1.x				
	2008			
			
Alt toplamlar	2007			
	2008			
			
Genel toplam				

¹ Bu eş finansman oranı ve hesaplanmasında kullanılan yöntem ilgili öncelik eksenine ait işleme programı mali tablosunda yer almaktadır.

EK IV

Olası ödeme başvurularına ilişkin tahminler

(Finansman Anlaşmasının 63(2) (c) Maddesi)

Programa, geçerli mali yıla ve gelecek mali yıla göre olası ödeme başvurularına ilişkin geçici tahminler (EUR cinsinden):

	Topluluk eş finansmanı ¹	
	[cari yıl]	[bir sonraki yıl]
Operasyonel program 1 (CCI numarası) toplam		
Öncelik 1		
Öncelik 2		
Öncelik 3		
Operasyonel program 2 (CCI numarası) toplam		
Operasyonel program 3 (CCI numarası) toplam		
Genel toplam		

¹ Toplam gider tahminine ilişkin olmayan, topluluk katkısı ile ilgili olarak olası ödeme başvurularına ilişkin yalnızca geçici tahminler tabloda belirtilmelidir. Olası ödeme başvurularının geçici tahminlerinde, Topluluk katkısı söz konusu yıl için ifade edilmeli ve programlama süresinin başlangıcından itibaren toplanmamalıdır.

EK V

Yazışma için mercilerin, isimlerin ve adreslerin tanımlanması
(Finansman Anlaşmasının 28(3) Maddesi)

Alan 1. Operasyonel program CCI kodu: 2007TR16 I PO 002

Alan 2. Operasyonel programın adı: "Ulaştırma"

Alan 3. IPA bileşeni: Bölgesel kalkınma

Alan 4. Fayda sahibi: Türkiye Cumhuriyeti

Alan 5. Ulusal IPA Koordinatörü

İsim: Genel Sekreter

Adres: AB İşleri Genel Sekreterliği, Mustafa Kemal Mah. 6. Cad. No.4 06800 Bilkent – Ankara – Türkiye

Telefon: +90 (312) 218 13 00

e-mail: bilgiedinme@abgs.gov.tr

Alan 6. Bölgesel kalkınma ve İnsan Kaynakları Geliştirme bileşenleri için Stratejik Koordinatör

İsim: Müsteşar vekili

Adres: Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Necatibey Caddesi No: 108 06100 Yüce-tepe – Ankara – Türkiye

Telefon: +90 312 294 56 18

e-mail: sc@dpt.gov.tr

alan 7. Yetkin Akreditasyon Görevlisi

İsim: Devlet bakanı

Adres: Hazine Müsteşarlığı, İnönü Bulvarı No:36, 06510 Emek Ankara Türkiye

Telefon: +90 (312) 212 80 56

e-mail: ali.babacan@hazine.gov.tr

Alan 8. Ulusal Yetkilendirme Görevlisi

İsim: Hazine Müsteşarı

Adres: Hazine Müsteşarı, İnönü Bulvarı No: 36 06510 Emek Ankara Türkiye

Telefon: +90 (312) 212 86 30

e-mail: Ibrahim.canakci@hazine.gov.tr

Alan 9. Ulusal Fon

İsim: Ulusal Fon Müdürü

Adres: Hazine Müsteşarlığı, İnönü Bulvarı No: 36, 06510 Emek Ankara Türkiye

Telefon: +90 (312) 212 88 56

e-mail: Ibrahim.sepici@hazine.gov.tr

Alan 10. Denetim Mercii

İsim: Hazine Kontrolörleri Kurulu Başkanı

Adres: Hazine Müsteşarlığı İnönü Bulvarı No: 36, 06510 Emek Ankara Türkiye

Telefon: +90 (312) 212 89 04

e-mail: yasar.akgun@hazine.gov.tr

Alan 11: Sözleşme Mercii (CFCU)

İsim: CFCU Müdürü

Adres: Merkezi Finans ve Sözleşmeler Birimi, Eskişehir Yolu 4. Km 2. Cd (Halkbank Kampüsü)
No: 63 C Blok 06520 Söğütözü / Ankara/ TÜRKİYE

Telefon: +90 (312) 295 49 00

e-mail: muhsin.altun@cfcu.gov.tr

Alan 12: İşletme Yapısı

İsim: T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı

Söğütözü Caddesi No: 14-E Beştepe, 06560 Ankara – TÜRKİYE

Telefon: +90 (312) 207 62 83

e-mail: skadioglu@cevreorman.gov.tr

Alan 12.a İşletme Yapısı Başkanı

İsim: Çevre ve Orman Bakanlığı Müsteşar Vekili

Adres: Çevre ve Orman Bakanlığı Söğütözü Caddesi No: 14-E Beştepe, 06560 Ankara – TÜRKİYE

Telefon: +90 (312) 207 62 83

e-mail: skadioglu@cevreorman.gov.tr

Alan 13. IPA İzleme Komitesi

Başkan: Ulusal IPA Koordinatörü

Eş başkan: Ankara'daki AK Delegasyonu Başkanı

Alan 14: “Ulaştırma” Operasyonel programı için Sektörel İzleme Komitesi

Başkan: İşletme Yapısı Başkanı

Eş Başkan: Bölge Politikası, Avrupa komisyonu için Genel Müdür Temsilcisi

Alan 15: Bölgesel Politika Genel Müdürlüğü

Adres: 200 rue de la Loi, B1049 Brüksel Belçika

Telefon: +32 2 299 11 11 (Avrupa Komisyonu anahtar paneli)

e-posta: regio-ipa-ispa@ec.europa.eu (fonksiyonel posta kutusu)

Alan 16: Delegasyon yoluyla Yetki veren görevli

İsim: Bölgesel politika genel müdürlüğü, Genel Müdür

Alan 17: Alt delegasyonla Yetki Veren görevli

İsim: Müdür, IPA/ ISPA'dan sorumlu Coğrafi Müdürlük, bölgesel Politika Genel Müdürlüğü

Alan 18: Denetim Birimi

İsim: IPA/ ISP için Sorumluluğa sahip Denetim Birimi, Denetim Müdürlüğü, Bölgesel Politika Genel Müdürlüğü

Alan 19. OLAF

İsim: Avrupa Dolandırıcılıkla Mücadele Bürosu, Müdürlük C – İşletme ve Politika Desteği

Adres: 200 rue de la Loi, B1049, Brüksel, Belçika

Telefon: +32.2.299.11.11 (Avrupa Komisyonu anahtar paneli)

e-posta:

EK VI

Yönetim yetkilerinin verilmesine ilişkin özel koşullar

IPA yardımı dahilinde Bölgesel Kalkınma Bileşeni uyarınca “Bölgesel rekabet edebilirlik” operasyonel programının yönetimi aşağıdaki koşullar altında Türkiye Cumhuriyetine verilmiştir:

- 1) Türkiye “Çevre” Operasyonel programı ile ilgili yönetim yetkilerini Türkiye Cumhuriyetine veren Kararın I numaralı ekinde belirtilen ve işbu Anlaşmanın VIa Ekinde sunulan önerilere ve bunların uygulanması için verilen son tarihlere uyacaktır.
- 2) Türkiye Komisyona üç aylık aralıklarla desantralize sistemin uygulanması ve “Çevre” Operasyonel programı ile ilgili yönetim yetkilerini Türkiye Cumhuriyetine veren Kararın I numaralı ekinde belirtilen ve işbu Anlaşmanın VIa Ekinde sunulan önerilere ve bunların uygulanması için verilen son tarihlere yönelik ilerleme hakkında rapor sunacaktır.
- 3) Türkiye Ulusal Yetkilendirme Görevlisi tarafından sunulan ve Bölgesel Politika Genel Müdürlüğü tarafından 13 Ekim 2008 tarihinde alınan başvuruda açıklanan şekilde IPA yönetim yapılarındaki ve sistemindeki herhangi bir önemli değişiklik hakkında Komisyona önceden bilgi verecek ve bunun için onay alacaktır.
Komisyon “Çevre” Operasyonel programı ile ilgili yönetim yetkilerini Türkiye Cumhuriyetine veren Kararın II numaralı ekinde listesi verilen ve işbu Anlaşmanın VIb ekinde sunulan ön kontrolleri gerçekleştirecektir.

EK VIa

Bulguların ve Takip İşlemlerinin Özeti

CAO

No	Sorumlu merci	Bulgunun özeti	Risk ratingi (L/M/H)	Öneri / gerekli tedbir	Uygulama için güncellenmiş zaman çerçevesi	Rapor referansı	Dosya referansı
1	CAO	Türk mercileri CAO'nun IPA ile ilgili sorumluluklarının bir özet listesini hazırlamışlardır, bu belgede ise yalnızca CAO'nun IPA IR'ye göre sahip olduğu sorumluluklar özetlenmektedir ve bu belge bu görevlerin nasıl gerçekleştirileceğine ilişkin detayları içermez.	M	Türk mercileri revize edilmiş prosedürlerde CAO ofisinde işletme izleme fonksiyonlarını gerçekleştirmekten kimin sorumlu olacağını ve bu görevlerin pratik açıdan nasıl gerçekleştirileceğini belirleyecektir.	30/6/2009	5.1.3 (bulgu no 1)	Bölge/İ2 CAF – Cilt III- NAO ofisi (Aralık 08 Denetimi)
							Bölge /İ2 CAF – Cilt II (Sc.1) CAO (Mart 09 denetimi)

STRATEJİK KOORDİNATÖR							
No	Sorumlu merci	Bulgunun özeti	Risk ratingi (L/M/H)	Öneri / gerekli tedbir	Uygulama için güncellenmiş zaman çerçevesi	Rapor referansı	Dosya referansı
2	SC/NAO	SPO'nun SC olarak resmi şekilde atanmasına ilişkin yasal temeller (Başbakanlık Genelgesi) henüz imzalanmamıştır. Bunun Çerçeve Anlaşmanın parlamento tarafından onaylanması sonrasında gerçekleşmesi beklenmektedir. PMC SC'nin görev ve sorumluluklarını, Bileşen III ve IV için IPA koordinasyonu ile ilgili olanlar da dahil olmak üzere (Bakanlıklar arası Bölgesel Kalkınma ve İnsan Kaynakları Komitesi) tanımlayacaktır.	M	AK denetçilerine Stratejik Koordinatörlerin yasal temeli ile ilgili taslak bir PMC'nin hazırlanmakta olduğu bildirilmiştir. Yukarıdakiler temelinde, AK denetçileri 19/3/09 tarihinde Türk Büyükelçisi tarafından gönderilen ve bu Genelgenin yayınlanmasına ilişkin son tarihin ertelenmesini isteyen mektubu onaylamışlardır ve bu nedenle de son tarih işbu belge ile ertelenmektedir.	30/6/2009	5.3.2 (Bulgu No 1)	Bölge/J2 CAF – Cilt III – NIPAC/AA/SC (Aralık 08 Denetimi) Regio/J2CAF – Cilt II (Sc.5) SC (Mart 09 denetimi)
3	SC/NAO	MIS mevcut (IPA) ve gelecekteki (Yapısal Fonlar) programların verimli bir şekilde yönetilmesini ve izlenmesini sağlamak için önemli bir IT aracıdır. Türk mercileri halihazırda entegre bir MIS geliştirmektedir. Sistem hem mali hem de sözleşme ile ilgili bilgileri içerecek ve tüm IPA aktörleri tarafından bir izleme & değerlendirme aracı olarak kullanılacaktır. Başkanlığını SC'nin yaptığı bakanlıklar arası bir çalışma grubu yakın zamanda (Eylül 2008) bu yetersizliğin hedef alınması amacıyla kurulmuştur ancak tasarım henüz yeterli şekilde geliştirilmemiş, kapsam belirlenmemiş, maliyet tahmini yapılmamış ve IPA'nın resmi şartları ile uyum henüz test edilmemiştir. Uygulama ile ilgili olarak, MIS'in 2009'un ilk yarısının sonunda başlaması gerekmektedir. Bugüne kadar, hizmet sözleşmesinin ToR ve TS taslakları henüz hazırlanmamıştır.	M	AK denetçileri, yapılan tartışmalar sonucunda Türk Mercilerinin Temmuz 2009 sonu itibarıyla takip denetimi sırasında sunulan eylem planına göre MIS'i işler hale getirmeyi planladıkları bilgisini alırken, işin halen işler bir MIS'in elde edilmesini ve İşletme Yapılarının ayrı bir MIS'i ile bunun arasında bir köprü kurulmasını beklediği dikkate alındığında daha geçreki bir son tarihin belirlenmesi gerekmektedir. Türk mercilerinin MIS sisteminin uygulanmasındaki ilerleme ile ilgili güncellenmiş bilgiler sunması istenmiştir. Kesinleştirilmesi sonrasında, tüm potansiyel MIS kullanıcılarına yeterli eğitim sağlanmalıdır.	30/6/2009	5.3.2 (bulgu no 2)	Regio/J2 CAF – Cilt III – NIPAC/AA/SC (Aralık 08 Denetimi) Regio/J2 CAF – Cilt II (Sc.5) SC (mart 09 denetimi)
		OS'nin PIM'inin ilgili bölümlerinde MIS'e herhangi bir referans yoktur.	M	MIS'e bir referans dahil etmek için tüm OS'nin PIM'inin güncellenmesi önerilir.	30/9/2009		
4	SC	SC farklı İşletme Yapılarının takip ettiği tanıtım faaliyetlerinin koordinasyonundan ve tutarlılığından sorumludur. SC farklı işletme yapıları tarafından takip edilen tanıtım faaliyetlerinin tutarlılığının kapsamlı bir IPA iletişim stratejisinin yayınlanması yoluyla sağlanmasından sorumludur. SC'nin başkanlık ettiği Bakanlıklar arası bir çalışma grubu, yakın zamanda bu yetersizliğin hedef alınması amacıyla kurulmuştur, ancak İletişim Stratejisi kesinleştirilmiştir. Bu, bireysel programlar seviyesinde özel iletişim planlarının geliştirilmesi ve AB görünürlük kılavuz hükümlerinin Türkiye'deki AB finansmanı ile ilgili kamudaki ve potansiyel fayda sahipleri arasında bilincin yükseltilmesi amacıyla yayınlanmasına ilişkin bir ön şarttır. Aynı zamanda her bir işletme yapısından bir tane olmak üzere kamu memurlarından meydana gelen bir ağ tüm tanıtım eylemlerinin koordinasyonu ve verimliliği için kurulmalıdır.	M	Bir TA projesinin teklif edildiği ve AB görünürlük kılavuz hükümlerinin gelecek birkaç hafta içerisinde tamamlanacağı ve web sitesinde yayınlanacağı tatmin edici bir şekilde doğrulanmıştır. Ayrıca, tanıtım görevlilerinden meydana gelen bir bakanlıklar arası iletişim çalışma grubunun da kurulmuş olduğu ve İletişim Stratejisi içerisinde yer alacağı belirtilmiştir. AK denetçileri, STÖ'lerinin / belediyelerin ve Üniversitelerin katıldığı konferansların hazırlandığı konusunda bilgilendirilmiştir. Gelecek aylarda tanıtım görevlileri için programa özel iletişim planları geliştirmek amacıyla ne tür bir eğitim ve başka hangi kılavuzluk bilgilerinin öngörüldüğünün belirlenmesi önerilmektedir.	31/12/2009	5.3.2 (Bulgu No. 3)	Regio/J2 CAF – Cilt III – NIPAC/AA/SC (Aralık 08 Denetimi) Regio/J2 CAF – Cilt II (Sc.5) SC (mart 09 denetimi)

DENETİM MERCİİ							
No	Sorumlu mercii	Bulgunun özeti	Risk ratingi (L/M/H)	Öneri / gerekli tedbir	Uygulama için güncellenmiş zaman çerçevesi	Rapor referansı	Dosya referansı
5	AA	Bir IPA Denetim Kılavuzu ve Yıllık Denetim Çalışma Planı hazırlanmıştır. Bununla birlikte, bileşene özel IPA denetim prosedürleri henüz kesinleştirilmemiştir. Bu prosedürler kesinleştirildikten sonra bunların aynı zamanda halen geliştirilmekte olan IPA denetim yazılımına dahil edilmesi gerekir.	M	Türk mercileri revize edilmiş prosedürlerde CAO ofisinde işletme izleme fonksiyonlarını gerçekleştirmekten kimin sorumlu olacağını ve bu görevlerin pratik açıdan nasıl gerçekleştirileceğini belirleyecektir. Henüz kesinleştirilmemiş olanlar için (örneğin iç denetim sonuçlarının temel alınması – PS 3, iç kontrollerin değerlendirilmesi – PS 04, Denetim planlama memorandumu – AP 07, uyum denetimi – AP11) gerçekçi bir son tarih belirlenmiştir. Ayrıca, bazı önerilerde (örneğin denetim hedeflerinin özelleştirilmesi için bileşen başına risk değerlendirmesi, IPA denetim prosedürleri için zaman çerçevesi, denetim programı prosedürü AP-08'in zenginleştirilmesi, tarihlerin IPA Denetim Kılavuzuna dahil edilmesi, tüm IPA mercilerinin yıllık denetim çalışma planı kapsamına alınması, iç denetim birimleriyle protokol anlaşmalarının yapılması) AK denetçileri tarafından bulunulmuştur.	30/6/2009	5.4.2 (Bulgu No 1)	Regio/J2 CAF – Cilt III – NIPAC/AA/SC (Aralık 08 Denetimi) Regio J2 CAF – Cilt II (Sc.6) AA (mart 09 denetimi)
			M	Çalışma ziyaretleri de dahil olmak üzere eğitim devam etmektedir. Eğitim haritaları IPA denetim prosedürlerinin kesinleştirilmesi ve yıllık denetim çalışma planının revizyonu sonrasında güncellenecektir.	30/06/2009		
6	AA	IPA Denetim kılavuzu, AA'nın Yıllık Denetim Çalışma planında öngörülen şekilde denetimleri gerçekleştirmek için yeterli kaynağa ve kapasiteye sahip olmadığı durumlarda bu işlemin dışarıya yaptırılması olasılığına karşılık gelir. Bununla birlikte, dışarıya verme durumlarında bile, AA dışarıya verilen işin kalitesiyle ilgili sorumluluğu taşıy ve dolayısıyla da işlemin tüm mülkiyetine sahiptir. AA'nın dışarıya verilen işe işletimsel olarak nasıl kılavuzluk edeceğine ve bu işi nasıl inceleyeceğine ilişkin beklentiler bu kılavuzda yeterli şekilde belirtilmemiştir.	L	IPA Denetim Mercii başlangıçtaki denetim bulgularına Denetim Mercii'nin verdiği yanıtı içerecek şekilde güncellenmelidir. Bununla birlikte, gelecek denetim sürecinde dışarıya verme işlemleri öngörülmemektedir.	30/06/2009	5.4.2 (bulgu no 2)	Regio/ J2 CAF – Cilt III – NIPAC/ AA/ SC (Aralık 08 Denetimi) Regio /J2 CAF – Cilt II (Sc.6) AA (Mart 09 denetimi)

NAO OFİSİ								
No	Sorumlu merci	Bulgunun özeti	Risk ratingi (L/M/H)	Öneri / gerekli tedbir	Uygulama için güncellenmiş zaman çerçevesi	Rapor referansı	Dosya referansı	
7	NAO	IPA hazırlık safhasında, bazı NF çalışanları NAO ofisine aktarılmıştır. 5 yeni memurun 2008 sonu itibarıyla NAO Ofisine katılması ve diğer bir 5 yeni memurun da 2009 yılında katılması beklenmektedir. Organizasyon kurulumundaki bu değişiklikler yönetim ve kontrol sisteminde önemli bir değişiklik yaratmaktadır.	M	Denetçiler NF'den NAO Ofisine personel aktarımının tamamlandığını ve 5 ek yeni personelin NAO ofisinde çalışmaya başladığını doğrulamışlardır. Türk mercilerinden 2009 yılında ek 5 personelin işe alınmasına ilişkin durum hakkında bilgi verilmesi istenmektedir.	31/12/2009	5.5.2 (Bulgu No.2)	Regio/J2 CAF – Cilt III – NAO (Aralık 08 Denetimi) Regio J2 CAF – Cilt II (Sc.2)NAO ((mart 09 denetimi)	
8	NAO	Toplulukların mali çıkarlarının korunmasına ilişkin tüm mevzuatla ilgili, idari ve işletimsel konuların koordinasyonu için AFCOS henüz resmi olarak kurulmamıştır. Şu anda, Başkanlık İnceleme Kurulu AFCOS'un fonksiyonlarını gerçekleştirmektedir. Bu bulgu aynı zamanda Komisyonun Bileşen 1 ile ilgili kararında da yer almaktadır ve Türk Mercilerine göre bu Kararda belirtilen süre içerisinde AFCOS'un kurulması mümkün değildir.	M	Denetçiler PMBI'nın AFCOS olmasını öngören yasa taslağının şu anda hazırlanmakta olduğunu ve gelecek birkaç ay içerisinde kesinleştirileceğini belirtmektedir. Türk mercilerinden işleme ilişkin daha fazla bilgi vermeleri ve kesinleşmesi halinde AFCOS yasasının bir kopyasını sunmaları istenmektedir.	30/6/2009	5.5.2 (Bulgu No.5)	Regio/J2 CAF – Cilt III – NAO (Aralık 08 Denetimi) Regio /J2 CAF – Cilt II (Sc.2) NAO (Mart 09 Denetimi)	
9	NAO/ OS	OP'den sorumlu merciler içerisindeki yönetim ve kontrol sistemlerinde büyük / küçük bir değişikliği neyin oluşturduğuna ilişkin biline yeterli olmamıştır. Bu İşletme Yapılarında daha fazla açıklanması gereken önemli bir alandır, çünkü CAO ve NAO IPA IR'nin 15 ve 16. Maddeleri uyarınca Komisyona yönetim ve kontrol sistemlerindeki herhangi bir değişiklik hakkında bilgi vermekten sorumludur.	L	Denetçilere prosedürlerin önerilen şekilde yükseltileceği ve ilgili bilgilerin ilgili taraflara iletilmiş olduğu bilgisi verilmiştir. Ayrıca eğitim oturumları gelecek aylarda organize edilecektir. Yukarıdakilere ilişkin destekleyici kanıtların tamamlandıklarında AK denetçilerine sunulması gerekir.	31/12/09	5.5.2 (Bulgu No 7)	Regio /J2 CAF – Cilt III – NAO (Aralık 08 Denetimi) Regio /J2 CAF – Cilt II (Sc.2) NAO (Mart 09 Denetimi)	

10	NAO	Yıllık temelde, OS, NAO tarafından her yılın 28 Şubatında Komisyona sunulacak olan güvence beyanının hazırlanması işleminin bir parçası olarak NAO'ya bir yönetim beyanı hazırlayacaktır. Bu beyanların taslakları henüz hazırlanmamıştır.	M	Denetçiler Yönetim Beyannamesi şablonlarının halen hazırlanmakta olduğunu onaylamıştır. Bunların bir kopyasının tamamlandıklarında sunulması gerekmektedir.	30/6/2009	5.5.2 (Bulgu No 8)	Regio/J2 CAF – Cilt III – NAO (Aralık 08 Denetimi)
							Regio J2 CAF – Cilt II (Sc.2) AA (mart 09 denetimi)
11	NAO / OS Başkanı	Güvence beyannamesi sürecine ilişkin olarak OP'lerden sorumlu mercilerin sahip olduğu bilinç yeterli değildir. Bu, NAO'ya ve AK hizmetlerine yıllık güvence sağlanması için zorunlu bir işlem olacaktır. OS başkanının katkısı OS dahilindeki mercilerin her biri tarafından gerçekleştirilecek olan bir kendi kendini değerlendirme uygulamasının iyice incelenmesi yoluyla sağlanmalıdır. Kendi kendini değerlendirme uygulamasının amacı yönetim ve kontrol sistemlerinin etkin bir şekilde fonksiyon göstermesinin sağlanması ve bunun yanı sıra alta yatan işlemlerin yasalığı ve düzenliliğine ilişkin güvence sağlanmasıdır. OS başkanı herhangi bir kontrol zayıflığını, düzeltici tedbirlerin uygulanmasına ilişkin bilgileri ve gerekli olan herhangi bir destekleyici belgeyi NAO'ya bildirmekten sorumludur. Sorumlu personelle yaptığımız görüşmeler sonucunda, bu yeni ve zorunlu prosedüre ilişkin bilincin henüz yeterli olmadığını gördük. Bu, aynı zamanda çeşitli dahili denetim birimlerinin 2008-2010 denetim planının incelenmesi sırasında da doğrulanmış, CFCU ile yapılan ortak denetimlerin gerçekleştirilmesi için ise herhangi bir plan yapılmamıştır.	M	Denetçiler güvence beyannamesi ile ilgili bilincin artırılması için bir eğitim planının hazırlanmakta olduğunu belirtmişlerdir. Aynı zamanda OS'lerin iç denetim birimlerinin 2008 -2010 için denetim planlarını CFCU ile ortak denetimlerini de dahil edecek şekilde güncellemeye başladıkları da doğrulanmıştır. Güvence beyannamesinin sağlanması ile ilgili destekleyici kanıtlar ve güncellenmiş dahili denetim planlarının iletilmelerinden / tamamlanmalarından hemen sonra AK denetçilerine sunulması gerekir.	30/6/2009	5.5.2 (Bulgu No 9)	Regio /J2 CAF – Cilt III – NAO (Aralık 08 Denetimi)
							Regio (J2 CAF – Cilt II – (Sc.2) NAO (Mart 09 denetimi)
12	NAO	NAO'nun ofisinin artık Güvence beyannamesinin formüle edilmesi için ne tür bilgilerin toplanması ve analiz edilmesinin gerektiğine ilişkin açık ve güncellenmiş bir prosedür hazırlanmış olduğu tatmin edici bir şekilde görülmüştür. Bununla birlikte, yönetim ve kontrol sistemlerinin etkin bir şekilde fonksiyon göstermesine ilişkin nihai bir sonuca varabilmek için NAO'nun kullanımındaki tüm bu araçların nasıl analiz ve koordine edileceği halen açık değildir.	M	Denetçiler, ilgili güvence beyannamesi için temel olarak kullanılacak göstergelere izafi ağırlıklar vermek için önerilen şekilde bir çalışma grubunun (Departman Başkanı ve NAO Ofisindeki Eğitim koordinatörü & Mali Yönetim Bölümünden bir uzman) kurulmuş olduğunu doğrulamışlardır. Çalışma grubunun sonuçlarının bir kopyası tamamlanır tamamlanmaz sunulmalıdır.	30/6/2009	5.5.2 (Bulgu No 10)	Regio /J2 CAF – Cilt III – NAO (Aralık 08 Denetimi)
							Regio / J2 CAF – Cilt II (Sc.2) (Mart 09 Denetimi)
13	NAO	NAO ofisinin OS ve CFCU'ya gönderilen ve daha sonra da nokta ziyaretleri ile takip edilen kendi kendini değerlendirme kontrol listeleri aracılığı ile yıllık onay kontrolleri yapıldığı tatmin edici bir şekilde görülmüştür. Bu kontrollerin yıllık temelde, Aralık'ta ilk haffasında yapılması öngörülmektedir. Denetçiler NAO ofisinin prosedür yaklaşımını onaylarken, Türk mercilerin dikkatini bu akreditasyon kontrollerini gerçekleştirmek için NAO ofisindeki personelin bu tahsislerin yapılması için gereken deneyim seviyesine ulaşması ve veya özel eğitim alması gerektiğine çekmek isteriz.	M	Denetçiler NAO Ofisinin aşağıdakilerin her ikisini de tatmin edici bir şekilde geliştirdiğini görmüşlerdir: 1) Proje denetim ziyaretleri için Yerde ziyaret kontrol listesi (EK D07 NF Kılavuzu) 2) Akreditasyon kontrolleri için nokta kontrolleri kontrol listesi (EK D05 NF Kılavuzu) Başka gelişmelere de halen ihtiyaç duyulduğundan, bu kontrol listelerinin her ikisi de güncellenmektedir. Kesinleştirildikten sonra, bunların AK denetçilerine sağlanması gerekmektedir.	30/6/2009	5.5.2 (Bulgu No 11)	Regio/J2 CAF – Cilt III – NAO (Aralık 08 Denetimi)
							Regio /J2 CAF Cilt II (Sc 2.14 & 2.15) NAO (Mart 09 Denetimi)

ULUSAL FON								
No	Sorumlu merci	Bulgunun özeti	Risk ratingi (L/M/H)	Öneri / gerekli tedbir	Uygulama için güncellenmiş zaman çerçevesi	Rapor referansı	Dosya referansı	
14	NF	Ulusal Fon ve NAO Ofisi içerisindeki mevcut yeniden yapılanma henüz güncellenmiş bir iş yükü analizi ile desteklenmemiştir ve bu nedende de personeldeki tahmini artış iş yükü analizi ile birleştirilememiştir.	M	Güncellenmiş WLA belirtilen şekilde sunulacaktır	30/6/2009	5.6.2 (Bulgu No 1)	Regio/J2 CAF – Cilt III – NF (Aralık 08 Denetimi)	Regio J2 CAF – Cilt II (Sc.3) AA (mart 09 denetimi)
15	NF	2009 sonu itibarıyla yürürlüğe konması öngörülen güncellenmiş organizasyon çizelgesinde, Mali Yönetim ve Mali Kontrol departmanlarının bir başkanı olmayacağı görülmektedir. Türk mercileri özellikle de iş yükü önemli ölçüde artacakken ve yönetim kararı sonrasında projeler başlatılacakken Ulusal Fon içerisinde, bir departman başkanı olmaksızın iki departmana sahip olmanın riskini, değerlendirmektedir. Gereken yönetime ve planlamaya sahip olmayan bir departman muhtemelen gereken şekilde ve verimli bir fonksiyon gösteremeyecektir.	M	Takip denetimi sırasında, AK denetçilerine Bay Mehmet AK'ın Mali Kontrol Başkanı olacağı bilgisi verilmiştir. Organizasyon şemasının bu atamayı gösterecek şekilde güncellenmesi ve bu atamanın bir kopyasının somut kanıt olarak sunulması önerilmektedir. Mali Yönetim başkanı makamı halihazırda boştur ve doldurulması gerekmektedir.	31/12/2009	5.6.2 (Bulgu No 2)	Regio/J2 CAF – Cilt III – NF (Aralık 08 Denetimi)	Regio J2 CAF – Cilt II (Sc.2) AA (mart 09 denetimi)
16	NF	PİM'de yer alan yolsuzlukları duyurma prosedürlerinin NF ve NAO ofisindeki personelin yolsuzlukları duyurma prosedürleri ile ilgili hak ve sorumluluklarını açık bir şekilde değerlendirebilmesini sağlamak için daha detaylı bir şekilde hazırlanması gerekmektedir.	L	AK denetçileri, prosedürlerin önerilen şekilde güncelleneceği konusunda bilgilendirilmiştir.	30/6/2009	5.6.2 (Bulgu No 3)	Regio/J2 CAF – Cilt III – NF (Aralık 08 Denetimi)	Regio J2 CAF – Cilt II (Sc.3.7) NF (mart 09 denetimi)

17	NF	Pro-forma düzensizliği veritabanı PİM'e bir ek olarak eklenmemiştir. Halihazırda katılım öncesi araçlar için kullanılan mevcut düzensizlik veritabanının NF tarafından kullanılacağı onaylanırken, bunun düzensizliklerle ilgili anahtar bilgileri yakalamak için güncellenmesi gerektiği belirtilmiştir.	L	Bulgular hala önerilen şekilde hedef alınmalıdır.	30/6/2009		Regio/J2 CAF – Cilt III – NF (Aralık 08 Denetimi)
							Regio J2 CAF – Cilt II (Sc.3.7) NF (Mart 09 denetimi)
18	NF/NAO	Denetim Merciiinin (AA) İşletme Yapıları içerisindeki farklı dahili denetim birimlerinin çalışmasına dayanmasına ilişkin koşullar henüz tatmin edici bir şekilde karşılanmamıştır. Bunun temel nedeni dahili denetim birimlerinin yakın zamanda kurulmuş olması ve bazılarının yeterli kaynağı, AB fonlarının denetimi hakkında deneyimi ve yeterli metodolojisi bulunmamasıdır.	M	Türk mercilerinin, tüm çeşitli IPA mercilerinde dahili denetim birimlerinin kapasitesinin güçlendirilmesi amacıyla IPA sisteminde yer alan 45 dahili denetçinin eğitimi için öngörülen SEI fonları altında yeni bir ToR hazırlanmış olduğu tatmin edici bir şekilde görülmüştür. Denetçiler sonraki denetim ziyaretleri / ilerleme raporları sırasında dahili denetim birimlerinin güçlendirilmesi ile ilişkili olarak durumu değerlendireceklerdir.	31/12/2009	5.6.2 (Bulgu No 5)	Regio/J2 CAF – Cilt III – NF (Aralık 08 Denetimi)
							Regio J2 CAF – Cilt II (Sc.3.9) F (mart 09 denetimi)
19	NF	Dahili Denetim Kılavuzu henüz tamamlanmamıştır	M	Bir dahili denetim kılavuzu taslağı elde edilmiştir, ancak bunun Türk Mercileri tarafından güncellenmesi ve tamamlanması gerekmektedir.	30/6/2009	5.6.2 (Bulgu No 6)	Regio/J2 CAF – Cilt III – NF (Aralık 08 Denetimi)
							Regio J2 CAF – Cilt II (Sc.3.11) NF (mart 09 denetimi)
20	NF	PİM Bölüm I – Mali yönetim NF tarafından Türk ön kabul aracı için kullanılan belgelere bazı referanslar içermektedir.	M	Bulgunun önerilen şekilde hedef alınması gerekmektedir.	30/06/2009	5.6.2 (Bulgu No 7)	Regio/J2 CAF – Cilt III – NF (Aralık 08 Denetimi)
							Regio J2 CAF – Cilt II (Sc.3)NF (mart 09 denetimi)

21	NF/NAO	<p>PIM'e göre, NF, malların / kaynakların/ hizmetlerin zamanında ve somut bir şekilde teslim edildiğinden emin olmak için ek nokta kontrollerinin gerçekleştirilmesinden (4. Seviye kontroller) sorumlu olacaktır. Bu nokta kontrollerinin nasıl gerçekleştirileceğine ilişkin bilinc NF personelinde açık değildir ve bu kontrollere ilişkin prosedürler ve seçim kriterleri henüz geliştirilmemiştir.</p> <p>Nokta kontrollerinin nasıl gerçekleştirileceğini açıklayan POG bölümünün daha fazla detayla hazırlanması gerekir.</p>	M	<p>AK denetçileri türk Mercilerinin projelerin seçimi için bir "Risk değerlendirme metodolojisi" taslağı hazırladığını bildirmektedir, bununla birlikte bu taslağın kesinleştirilmesi gerekmektedir.</p> <p>POG bölümünün buna göre güncellenmesi gerekir.</p>	30/6/2009	5.6.2 (Bulgu No 8)	<p>Regio/J2 CAF – Cilt III – NF (Aralık 08 Denetimi)</p> <hr/> <p>Regio J2 CAF – Cilt II (Sc.3.8) F (mart 09 denetimi)</p>
			M	<p>Bulgunun önerilen şekilde hedef alınması gerekmektedir</p>	30/6/2009		
22	NF	<p>Risk yönetimi politikasına ilişkin bir inceleme tanımlanan risklerin büyük bölümünün IPA IR'nin Ek I kriterleri ile yakından ilgili olduğunu ve hafifletme tedbirlerinin büyük ölçüde her riskin hedef alındığını gösterdiğini ortaya koymuştur. Risk değerlendirmesi uygulamasının organizasyon seviyesinde ve özel faaliyetler üzerinde yoğunlaştırılması gerekmektedir. Belirli riskler Ek I kriterleri ile yakından ilgiliyken, NF'nin risk tanımlaması Ek I kriterleri ile sınırlanmamalıdır. Örneğin, Risk Yönetimi Politikasında uygun ve zamanında iş yükü analizi temelinde personel alınımı bir risk olduğu (4. Seviyede – yüksek) ve hafifletme tedbirinin "kapsamlı iş yükü analizinin gerçekleştirilmesi ve personelin buna göre alınması" olduğu belirtilmektedir. Bu durumda, tanımlanan riskler örneğin yüksek personel cirosu; düşük kalite belgelerine sahip deneyimsiz personel; iş bulunmayan bazı personeller nedeniyle kesintiye uğraması vb olmalıdır. Benzer şekilde, özel risk faktörleri geliştirilmeli ve mali kontrol, akreditasyon ve güvence alanları için analize dahil edilmelidir.</p>	L	<p>AK denetçilerine 2009 yılına ait risk yönetimi politikasının hazırlanmakta olduğu bildirilmiştir. Bu belge tamamlandığında AK'na sunulacaktır.</p>	31/12/2009	5.6.2 (Bulgu No 9)	<p>Regio/J2 CAF – Cilt III – NF (Aralık 08 Denetimi)</p> <hr/> <p>Regio J2 CAF – Cilt II (Sc.3) NF (mart 09 denetimi)</p>

23	NF	PİM'de bildirilen herhangi bir istisnanın takip edilmesi için geçerli prosedürlerden bahsedilmemektedir.	L	Bulgunun önerilen şekilde hedef alınması gerekmektedir.	31/12/2009	5.6.2 (Bulgu No 10)	Regio/J2 CAF – Cilt III – NF (Aralık 08 Denetimi)
							Regio J2 CAF – Cilt II (Sc.3) NF (mart 09 denetimi)
24	NF	Ulusal Fonda 4 tür hassas makam tanımlanmıştır: NF Müdürü, Mali Yönetim Departmanı Başkanı, Mali Yönetim Departmanı başkanı ve Muhasebe. Görüşmeler sırasında elde edilen bilgilere göre, haffletici tedbirler personel rotasyonu yerine daha çok kontrollerden meydana gelecektir. Örneğin, NF Müdürü NAO tarafından denetlenecektir; muhasebeciler için, sistem yeterli çapraz kontrol sağlamaktadır.	L	Bulgunun önerilen şekilde hedef alınması ve kılavuzların gereken şekilde güncellenmesi gerekmektedir.	31/12/2009	5.6.2 (Bulgu No 11)	Regio/J2 CAF – Cilt III – NF (Aralık 08 Denetimi)
							Regio J2 CAF – Cilt II (Sc.3) NF (mart 09 denetimi)

CFCU							
No	Sorumlu merci	Bulgunun özeti	Risk ratingi (L/M/H)	Öneri / gerekli tedbir	Uygulama için güncellenmiş zaman çerçevesi	Rapor referansı	Dosya referansı
25	CFCU	CFCU'nun stratejik planı halen taslak biçimindedir. Bu açıdan, hedeflere karşı amaçların izlenmesi ve CVCU amaçlarına ulaşıp ulaşılmadığının değerlendirilmesi mümkün değildir.	L	AK denetçilerine stratejik planın halen kesinleştirilme sürecinde olduğu bilgisi verilmiştir. Türk mercilerinden tamamlandığında stratejik planı iletmeleri istenmiştir.	30/06/2009	5.7.2 (Bulgu No 2)	Regio/J2 CAF – Cilt III – CFCU (Aralık 08 Denetimi) Regio J2 CAF – Cilt II (Sc.7) CFCU (mart 09 denetimi)
26	CFCU	Düzensizliklerin incelenmesi sırasında, yolsuzlukları duyurma prosedürlerini PIM'de açık bir şekilde anlatılmadığı görülmüştür.	M	AK denetçileri CFCU personelinin düzensizlik eğitiminde yolsuzlukları duyurma prosedürleri konusunda bilgilendirildiğini görünce, PIM'in yolsuzlukları duyurma prosedürleri ile ilgili olarak daha fazla zenginleştirilmesi gerekmektedir, bunun amacı çalışanlara hak ve sorumluluklarını daha iyi bildirebilmek ve aynı zamanda yolsuzlukları duyurma prosedürlerinin nasıl uygulanabileceği hakkında pratik bir kılavuz hüküm sağlamaktır.	30/06/2009		

27	CFCU	<p>Risk yönetimi incelemesi sırasında aşağıdakiler görülmüştür:</p> <p>2008 yılı için risk değerlendirme stratejisinde yalnızca kuruluş seviyesindeki göstergeler dikkate alınmış ve CFCU içerisindeki ayrı birimler seviyesinde mevcut olan riskler bu uygulamada yakalanmamıştır;</p> <p>Tanımlanan risklerin hedef alınması için hedef tarihleri olan bir risk eylem planı 2008 yılı için hazırlanmamıştır. Risk hafifletme planlarının daha fazla detayla hazırlanması gerekmektedir.</p>	M	<p>Halen geliştirilmekte olan "CFCU'nun amacına ilişkin risklerin listesi" belgesinin bir kopyası sağlanmıştır. Bununla birlikte, risklerin polarizasyonu ve bunların hedef alınmasına ilişkin özel son tarihin belirlenmesi için daha fazla geliştirme işlemi yapılması gerekmektedir.</p>	30/06/2009		<p>Regio J2 CAF – Cilt II (Sc.7.14) CFCU (mart 09 denetimi)</p>
28	CFCU	<p>"Hassas makamlar politika belgesinin incelenmesinin ardından, CFCU'daki tüm pozisyonların hassas bir değerlendirmeye tabi tutulduğu görülmüştür. Aslında, başlangıç noktası hassas olduğu kabul edilen pozisyonların bir listesi olmuş ve daha sonra da hassas bir değerlendirme uygulanmıştır. Bu metodoloji doğru değildir ve bu belgenin güncellenmesi için devam eden süreçte ayarlanması gerekmektedir. Aslında, CFCU müdürünün ve CFCU müdür yardımcısının makamları uygulanan metodoloji temelinde hassas makamlar olarak tanımlanmamıştır. Bunların her ikisi de yüksek seviyede makamlardır ve normalde hassas ve hafifletici faktörler olarak belirlenmeleri ve buna göre yerleştirilmeleri beklenir. Daha sonra tanımlanan hafifletici makamlar için özel hafifletici faktörler kullanılır.</p>	M	<p>AK denetçileri "CFCU'daki Hassas Makamlar Envanterinin Tanımlanması, Yönetimi ve Envanteri hakkında Politika Çalışmasının" güncellenmiş biçiminin bir kopyasını almıştır. Bu politika çalışmasına göre, hala CFCU müdürü ve CFCU müdür yardımcısı makamlarının hassas olmadıkları düşünülmektedir. AK denetçileri bu pozisyonların doğaları itibarıyla hassas olduklarını ve bu nedenle de bu politika çalışmasında daha fazla geliştirme yapılması gerektiğini tekrar etmektedir.</p> <p>Hassas politika çalışmasında bir önceki bulguda önerilen şekilde ihtiyaç duyulan gelişmelerle birlikte, hafifletici kontrollerin de CFCU müdürü ve müdür yardımcısı makamları için belirlenmesi gerekmektedir.</p>	30/06/2009		
29	CFCU	<p>QACD kılavuz hükümlerinin halen tamamlanması gerekmektedir. Bu kılavuz hükümlerin kesinleştirilmesi önerilmektedir, çünkü bunlar QACD'nin CFCU içerisinde anahtar bir role sahip olan çalışmalarının temelini oluşturmaktadır.</p>	M	<p>QACD kılavuz hükmünün bir kopyasının kesinleştirildiğinde AK denetçilerine sunulması gerekmektedir.</p>	30/06/2009	5.7.2 (Bulgu No 9)	<p>Regio/J2 CAF – Cilt III – CFCU (Aralık 08 Denetimi)</p> <p>Regio J2 CAF – Cilt II (Sc.7) CFCU (mart 09 denetimi)</p>

30	CFCU	Dahili denetim kılavuzu ile ilgili araştırmamız, şu anda dahili denetçiler tarafından işletimsel bir kılavuz olarak kullanılmayacak olan son derece hazırlık niteliğinde ve eksik bir denetim kılavuzunu ortaya çikarmıştır. Bu belgenin birçok alanda geliştirilmesi gerekmektedir.	M	Dahili denetim kılavuzu yatay seviyede revize edilmektedir. Kesinleştirildikten sonra, kılavuzun AK'ne sağlanması gerekir.	30/06/2009		
31	CFCU	IT Hizmetleri için Felaket iyileştirme planı ve iş devamlılığı planı hala taslak biçimindedir ve Haziran 2009 itibarıyla tamamlanmaları beklenmektedir.	M	AK denetçileri Afet iyileştirme ve iş Devamlılığı Planı (DR- BCP) taslağının bir kopyasını takip denetimi sırasında elde etmiş ve kendilerine bunun Haziran 2009 itibarıyla tamamlanacağı bildirilmiştir. Kesinleştirildikten sonra, belgenin AK'ne sağlanması gerekmektedir.	30/06/2009	5.7.2 (Bulgu No 13)	Regio/J2 CAF – Cilt III – CFCU (Aralık 08 Denetimi)
32	CFCU	Sözleşmenin imzalanması veya sözleşmede herhangi bir değişiklik yapılması öncesinde AK Delegasyonunun (ECD) zorunlu olarak kapsama dahil edilmesine karşın aynı zamanda CFCU tarafından "değişiklik emirleri (VO)" ve idari emrin (AO)" AK delegasyonundan önceden onay alınmaksızın kullanıldığı görülmüştür. İlk değişiklik belgesi türü fiipik olarak miktarlar veya teknik konular ile ilgiliylekn AO genellikle bir sözleşmenin diğer minör maddeleri ile ilgilidir ancak aynı zamanda sözleşme son tarihinin uzatılması için de kullanılabilir. AK delegasyonu tarafından önceden tahmin edilmiş kontrollere göre, hata istatistikleri ECD'nin ek bilgi istediği durumları veya askıya alma yoluyla belgelerde yapılan değişiklikleri içermemektedir. İhale belgelerinde kalitenin sürekli olarak iyileştirilebilmesi için, hata istatistiklerinin ECD'den gelen herhangi bir isteği ya da soruyu içermesi gerekir.	M	CFCU'nun tavsiyesine uyulmuştur : Bir sözleşmenin anahtar unsurlarını; örneğin fiyatı, kapsamı ve uygulama süresini ilgilendiren herhangi bir değişiklik yapmadan önce ECD onayının alınmasını sağlamak için PİM'i değiştirin. Denetçilere sunulan şüpheler dikkate alındığında, aşağdakiler açıklığa kavuşacaktır: uygulama süresinin değiştirilmesi bir zeyil gerektirmektedir (sözleşmenin vazgeçilmez bir unsuru); uygulama süresi ile ilgili değişiklikler (gerçekleştirme süresinde yer alan) gerçekleştirme süresine uyulduğu sürece idari bir emirle değiştirilebilir.	30/06/2009	5.7.2 (Bulgu No 14)	Regio/J2 CAF – Cilt III – CFCU (Aralık 08 Denetimi)
			M	AK denetçileri reddetme oranlarının analizinin halen QACD tarafından geliştirilmekte olduğu ve daha sonra buna göre güncelleneceği konusunda bilgilendirilmiştir. Tamamlandıktan sonra, analiz AK denetçilerine sağlanacaktır.	30/06/2009		Regio J2 CAF – Cilt II (Sc.7.16) CFCU (mart 09 denetimi)

BİLEŞEN III – ULAŞTIRMA BAKANLIĞI (MoT)							
No	Sorumlu merci	Bulgunun özeti	Risk ratingi (L/M/H)	Öneri / gerekli tedbir	Uygulama için güncellenmiş zaman çerçevesi	Rapor referansı	Dosya referansı
33	ÇOB	Organizasyon çizelgesinin mevcut versiyonu ÇOB içerisinde, IPA Koordinasyon ve Uygulama Merkezinde gerekli sözleşme ve ihale kapasitesinin oluşturulması amacıyla kurulmuş olan gölge birimi göstermemektedir. Bu birimin Haziran 2009 itibarıyla yeterli şekilde personel tahsisinin yapılmış olması ve tamamen fonksiyonel olması beklenmektedir.	L	AK denetçilerine organizasyon çizelgesinin planlanan tedarik ve maliye departmanlarını yansıtacak şekilde gelecek birkaç ay içerisinde güncelleneceği bilgisi verilmiştir. 23/3/09 tarihli dahili memorandum AK denetçilerine gelecek aylarda AK denetçileri tarafından bir önceki denetim görevi sırasında önerilen şekilde organizasyon çizelgesinin revize edilmesi amaçlı hazırlıkların kanıtı olarak sunulmuştur. ÇOB'dan güncellenmiş organigramın ve ilgili personel listesinin birer kopyasının bunlar tamamlandığında sunulması istenmektedir.	31/12/2009	5.9.2 (Bulgu No 2)	Regio J2 CAF – Cilt III – ÇOB (Aralık 08 denetimi) Regio /J2 CAF – Cilt II (Sc.8.8) ÇOB (Mart 09 Denetimi)
34	ÇOB	PIM hükümlerine göre tutulan bir düzensizlik kaydı ve düzensizlik dosyası yoktur. Düzensizlik görevlisinin ana sorumluluklarından biri, organizasyon içerisinde görülen herhangi bir olası düzensizliğin uygun şekilde kaydedilmesi ve daha sonra da PIM'de belirlenen kılavuz hükümlere göre rapor edilmesidir. Düzensizliklerin yeterli şekilde kaydedilmesi gerekli iletişimi ve sonrasında herhangi bir düzensizliğin takibini ve nihai olarak da çözülmesini kolaylaştırır.	M	AK denetçileri, PIM'in ilgili hükümlerine göre tutulması gereken proforma düzensizlik kaydını içerecek şekilde PIM'in önerilen şekilde güncellenmesinin hala gerekli olduğunu görmüşlerdir.	30/06/2009	5.9.2 (Bulgu No 7)	Regio J2 CAF – Cilt III – ÇOB (Aralık 08 denetimi) Regio /J2 CAF – Cilt II (Sc.8) ÇOB (Mart 09 Denetimi)
35	ÇOB	Yolsuzlukların kamuya duyurulması prosedürleri PIM içerisinde detaylı olarak açıklanmamıştır. Bu açıdan, Düzensizlik Görevlisi seviyesinde bile bilinç, özellikle de yolsuzlukları kamuya duyuranların korunması ile ilgili olarak sınırlıdır.	M	AK denetçileri yolsuzlukların kamuya duyurulması prosedürlerinin önerilen şekilde halen geliştirilmekte olduğunu doğrulamışlardır. Güncellenen prosedürlerin bir kopyası, bunlar tamamlandığında sunulmalıdır.	30/6/2009	5.9.2 (Bulgu No. 8)	Regio J2 CAF – Cilt III – ÇOB (Aralık 08 denetimi) Regio /J2 CAF – Cilt II (Sc.8) ÇOB (Mart 09 Denetimi)
36	ÇOB	WLA'ya göre Sözleşme Yönetimi biriminde yalnızca bir boş kadro bulunmakla birlikte, bu, devam eden işe alımlar ve geleceğe yönelik personel alımı planları ile ilgili olarak denetim sırasında alınan bilgilerle uyumlu değildir, bu bilgiler IPA Koordinasyon ve Uygulama Merkezi Başkanı tarafından sağlanmıştır.	M	AK denetçilerine Mayıs 2009'da güncellenmiş bir WLA hazırlanacağı bilgisi verilmiştir. Bu WLA tamamlandığında AK'ne sunulacaktır.	30/6/2009	5.9.2 (Bulgu No 9)	Regio J2 CAF – Cilt III – ÇOB (Aralık 08 denetimi) Regio /J2 CAF – Cilt II (Sc.8) ÇOB (Mart 09 Denetimi)
37	ÇOB	ÇOB iki yüksek riskli kadronun hassas olduğunu belirlemiştir, bunlar OS Başkanı ve IPA CIU başkanıdır. Bu iki hassas makam için herhangi bir hafifletici prosedürün uygulanmadığı görülmüştür.	M	AK denetçilerine önerilen şekilde hafifletici prosedürlerin geliştirileceği ve hassas makam analizinin gereken şekilde güncelleneceği bilgisi verilmiştir. Bir kez kesinleştirildikten sonra, prosedürler / analiz AK'ya sunulacaktır.	30/6/2009	5.9.2 (Bulgu No.10)	Regio J2 CAF – Cilt III – ÇOB (Aralık 08

							denetimi)
							Regio /J2 CAF – Cilt II (Sc.8) ÇOB (Mart 09 Denetimi)
38	ÇOB	Risk Kaydı hala hazırlanmakta olup tanımlanan risklerin hedef alınması için belirlenmiş açık bir son tarih yoktur. Aynı zamanda risk tanımlama belgelerinin de tüm çalışanlar tarafından henüz hazırlanmamış olduğu ve Risk Yöneticisine herhangi bir risk yönetimi eğitimi verilmemiş olduğu görülmüştür.	M	AK denetçilerine risk kaydının hazırlanmakta olduğu ve ilgili risk yönetimi eğitiminin aşağıdaki aylarda hedef alınacağı ve şu anda IPA Merkezi için TA'nın bu görevlerin her ikisinden de sorumlu olduğu bilgisi verilmiştir. Risk kaydı, kesinleştirildikten sonra, riskle ilgili eğitimlere ilişkin bilgilerle birlikte AK'ne sunulacaktır.	30/06/2009	5.9.2 (Bulgu no 11)	Regio /J2 CAF – Cilt III – ÇOB (Aralık 08 denetimi) Regio /J2 CAF – Cilt II (Sc.8.8) ÇOB (Mart 09 Denetimi)
			M	AK denetçileri türk mercilerinin denetim raporuna yanıtında risk yöneticisinin uygulama sırasında pratik olarak öğrenme yoluyla eğitileceğini bildirmiş olmalarına karşın, takip denetiminde risk yöneticisinin aynı zamanda 2009 yılı için gösterge niteliğinde eğitim tablosunda belirtilen şekilde başka eğitimler de alacağı onaylanmıştır. Diğer risk yönetimi eğitimlerine ilişkin destekleyici kanıtların teslim edilmeleri sonrasında AK denetçilerine sunulması gerekir.	30/6/2009		Regio/J2 CAF – Cilt II (Sc. 8.9) ÇOB (Mart 09 Denetimi)
39	ÇOB	İşbirliği anlaşmasında ve prosedürler kılavuzunda, nokta kontrollerinin yapılması görevi farklı merciler için öngörülmüştür (CFCU, ÇOB ve NF). Nokta kontrollerin planlanmasına ilişkin temel (nokta kontroller yıllık planı) ve CFCU ile ortak denetimler gerçekleştirilmesi olanağı hala açık değildir. Nokta kontrollerin koordine edilmiş bir şekilde, çeşitli sonuçlarla gerçekleştirilmesi ve gider onayını ve tedbirlerin uygulanmasını geciktirmesi riski söz konusudur.	M	AK denetçileri OS'nin, OP'den sorumlu merci olarak, temel olarak yönetim doğrulamalarından sorumlu merci olduğunu onaylamıştır. Bununla birlikte, CFCU aynı zamanda nokta kontrollerin gerçekleştirilmesine destekleyici kontrol seviyesi olarak katılacaktır. Nokta kontrolün CFCU ile gerçekleştirilmesinin koordine edilmesi amaçlı prosedür hazırlanmaktadır ve Mayıs 2009'da tamamlanması beklenmektedir. ÇOB güncellenmiş prosedürü (koordine edilmiş) nokta kontrollerin hazırlanması ve uygulanması için sağlayacaktır.	30/6/2009	5.9.2 (Bulgu no 11)	Regio /J2 CAF – Cilt III – ÇOB (Aralık 08 denetimi) Regio /J2 CAF – Cilt II (Sc.8) ÇOB (Mart 09 Denetimi)
40	ÇOB	Herhangi bir prosedür istisnaları kaydı henüz hazırlanmamıştır ve bu açıdan prosedürlere ilişkin bilincin ÇOB çalışanları arasında oldukça sınırlı olduğu görülmektedir.	M	AK Denetçileri istisna kaydı şablonlarının ve istisnalar için onayın hazırlandığı doğrulanmıştır. PIM'in hala güncellenmesi gerekmektedir ve personel yeni prosedür hakkında bilgilendirilmelidir. Destekleyici kanıtların bu açıdan, tamamlandıklarında sunulmaları gerekmektedir.	30/06/2009	5.9.2 (Bulgu No. 13)	Regio J2 CAF – Cilt III – ÇOB (Aralık 08 denetimi) Regio /J2 CAF – Cilt II (Sc.8) ÇOB (Mart 09 Denetimi)
41	ÇOB	ÇOB dahili denetim birimi şu anda Dahili Denetim Koordinasyon Kurulunun (Maliye Bakanlığı) kılavuzluğu ve denetimi altındadır. Bunların ikincisi tarafından yatay olarak hazırlanan Dahili denetim kılavuzu İngilizce olarak mevcut değildir, bu nedenle, bunun eksiksizliğinin ve metodolojisinin doğrulanması mümkün olamamıştır (örneğin başkalarının yaptığı işlere güvenme, metodoloji, risk değerlendirmesi). Ayrıca, 2008 yılı için dahili denetim programı ve 2008 – 2010 dönemi için dahili denetim planının da yetersiz şekilde geliştirildiği (risk analizinin eksikliği, detaylı olmayan denetim faaliyetleri, eğitim faaliyeti olmaması, denetim bulguları konusunda takip prosedürü olmaması) düşünülmektedir. Ayrıca, 2008-2010 denetim planında dahili denetim biriminin CFCU içerisinde, CFCU'nun dahili denetçileri ile birlikte ortak denetimler gerçekleştirme görevinin göz ardı edildiği görülmektedir.	M	Dahili denetim kılavuzu yatay seviyede revize edilmektedir. Tamamlandığında, kılavuzun AK denetçilerine sunulması gerekmektedir. AK denetçilerine dahili denetim planının önerilen şekilde, CFCU ve MoEF arasındaki ortak denetimleri kapsayacak şekilde revize edileceği bilgisi verilmiştir. Dahili denetim kılavuzunun eksiksizliği ve metodolojisi yatay seviyede takip edilecektir (ÇOB). Revize edilen dahili denetim planının tamamlandıktan sonra AK denetçilerine sunulması	30/06/2009	5.9.2 (Bulgu No.17)	Regio J2 CAF – Cilt III – ÇOB (Aralık 08 denetimi) Regio /J2 CAF – Cilt II (Sc.8) ÇOB (Mart 09 Denetimi)

				gerekmektedir.			
42	ÇOB	Henüz bir iletişim yöneticisi görevlendirilmemiştir ve kamu bilinçlendirme kampanyaları veya iletişim eylemleri organize edilmemiştir.	M	AK denetçilerine takip denetimi sırasında, iletişim yöneticisinin henüz atanmadığının onayı verilmiştir ve bu nedenle bu bulgunun gelecek aylarda hedef alınması gerekmektedir. Kamu bilinçlendirme kampanyaları ve diğer iletişim faaliyetlerinin planlanması gerekmektedir. ÇOB'dan iletişim yöneticisinin atanması konusunda ve hedef alındıklarında iletişim faaliyetleri planı hakkında kanıt sunması istenmektedir.	30/6/2009	5.9.2 (Bulgu No 17)	Regio J2 CAF – Cilt III – ÇOB (Aralık 08 denetimi) Regio /J2 CAF – Cilt II (Sc.8) ÇOB (Mart 09 Denetimi)
43	ÇOB	Uyum denetçilerinin önerilerinin bazılarının ÇOB tarafından tatmin edici bir şekilde hedef alındığı tatmin edici bir şekilde görülmüştür. Bununla birlikte, mevcut uyum denetimi eylem planında, bu planın 6 ve 7. Maddelerinin uygulandığı belirtilirken, denetimimiz sırasında hala beklemekte olan bazı faaliyetlerin olduğunu gördük ve IT görevlileri de bu noktaların hedef alınması amaçlı tedbirlerin 2009 yılı için planlandığını onayladılar. Bunlar aşağıdakileri içermektedir. - Afet sonrası iyileştirme planının ve ticari devamlılık planının geliştirilmesi, - Güvenlik olaylarının verimli bir şekilde işlenmesinin sağlanması amaçlı prosedürlerin geliştirilmesi (örneğin düzenli raporlama, raporların düzenli olarak incelenmesi, sorunların tanımlanması, vb) - Sisteme uygulanan değişikliklerin (örneğin yeni ekipman, yeni yazılım, konfigürasyon değişiklikleri) mevcut sistemi bozmasını sağlamak için prosedürler geliştirilmesi	M	AK denetçileri ÇOB'un bu bulguyu hedef almak ve afet sonrası iyileştirme planını tamamlamak ve gelecek aylarda ICT prosedürlerini daha da geliştirmek üzere bir eylem planı başlatmış olduğunu doğrulamışlardır. Güncellenmiş Afet sonrası iyileştirme planının tamamlandıktan sonra AK denetçilerine sunulması gerekir.	30/06/2009	5.9.2 (Bulgu No.18)	Regio J2 CAF – Cilt III – ÇOB (Aralık 08 denetimi) Regio /J2 CAF – Cilt II (Sc.8) ÇOB (Mart 09 Denetimi)
44	ÇOB	CFCU ve AK delegasyonu tarafından gerçekleştirilen kontrollere atıfta bulunularak, PIM hangi birimin hata istatistiklerinin analizinden sorumlu olacağı öngörülmektedir. Söz konusu analizin ihale ile ilgili belgelerin kalite güvencesi için gerekli olduğu kabul edilmektedir.	M	AK denetçileri, reddetme oranlarının analizinin QACU tarafından gerçekleştirileceği ve prosedürlerin hala geliştirilmekte olduğu konusunda bilgilendirilmişlerdir. PIM ve POG'da güncellenen prosedürlerin tamamlandıktan sonra AK denetçilerine sunulması gerekir.	30/06/2009	5.9.2 (Bulgu No.19)	Regio J2 CAF – Cilt III – ÇOB (Aralık 08 denetimi) Regio /J2 CAF – Cilt II (Sc.8) ÇOB (Mart 09 Denetimi)
45	ÇOB/S C/NA O	Elde edilen bilgilere göre, sözleşme ile ilgili veriler (sözleşme değişiklikleri, alınan ve ödenen faturalar, vb) özellikle ÇOB için geliştirilmiş olan MIS içerisine kaydedilmelidir. Bu sistem (henüz geliştirilmemiştir) gelecekte Stratejik Koordinatör MIS'ine bağlanacaktır.	M	AK denetçileri, TA ekibinin ÇOB'da (IPA birimi) IT gelişimi konusunda çalışmakta olan bir IT uzmanına sahip olduğu ve tam bir MIS sistemine sahip olmasının planlandığı konusunda bilgilendirilmişlerdir. (buna sözleşme yönetimi ve mali yönetim modülleri de dahildir). Bu MIS daha sonra, şu anda geliştirilmekte olan SC İzleme Bilgi Sistemine 2009 sonunda entegre edilecektir. ÇOB ayrıca geliştirilen sistemin ISO kalite standartlarını karşılamasını sağlamak için harici IT denetimi planlamaktadır. IPA merkezi personeli için ÇOB'da eğitim de bir Kullanım Kılavuzunun geliştirilmesi ile birlikte öngörülmektedir. Yukarıdaki faaliyetlerin tümü için detaylı bir zaman çizelgesi AK denetçilerine sunulmalıdır.	30/6/2009	5.9.2 (Bulgu No 20)	Regio J2 CAF – Cilt III – ÇOB (Aralık 08 denetimi) Regio /J2 CAF – Cilt II (Sc.8/2.2) ÇOB (Mart 09 Denetimi)

EK VIb

Komisyon tarafından Gerçekleştirilecek olan Önceden Belirlenmiş Kontrollerin Listesi

Hizmet, tedarik ve iş sözleşmeleri ile ilgili

Tedarik prosedürleri

- (1) Rekabetçi diyalogun kullanılmasının onaylanması
- (2) Görüşülen bir prosedürün kullanılmasının onaylanması
- (3) 5.000.000 € veya üzerindeki iş sözleşmeleri için sınırlı bir prosedürün kullanılmasının onaylanması.

Yayımlar

- (4) Resmi Gazetede, EuropeAid web sitesinde ve diğer uygun medya araçlarında bireysel sözleşme tahminlerinin yayınlanması.
- (5) Tedarik bildirimlerinin ve ihale dosyalarının Resmi Gazetede, EuropeAid web sitesinde ve diğer uygun medya araçlarında yayınlanması.
- (6) Düzeltme bildirimlerinin Resmi Gazetede, EuropeAid web sitesinde ve diğer uygun medya araçlarında yayınlanması.
- (7) Yerel açık ihale prosedürü referanslarının Resmi Gazetede, EuropeAid web sitesinde ve diğer uygun medya araçlarında yayınlanması.
- (8) İhale prosedürü çağrılarında ek bilgilerin yayınlanması.
- (9) İhalenin verilmesi bildirimlerinin ve ihale prosedürü sonuçlarının Resmi Gazetede, EuropeAid web sitesinde ve diğer uygun medya araçlarında yayınlanması.
- (10) İptal bildirimlerinin yayınlanması

Değerlendirme Komitesi

- (11) Değerlendirme Komitesi oluşumunun onaylanması
- (12) Değerlendirme Komitesi işlemlerinin tümünün veya bir bölümünün takip edilmesi için bir gözlemcinin atanması
- (13) Değerlendirme Komitesindeki diğer gözlemcilerin onaylanması

Hizmet sözleşmelerinde kısa listelerin oluşturulması

- (14) Seçim kriterlerini karşılayan en az dört adayın bulunduğu kısa listenin kabulü
- (15) Sözleşme merciinin ilgili hizmetleri tarafından onaylanan kısa liste raporunun kabulü

İhale dosyası ve değerlendirme

- (16) Yayın öncesinde İhale dosyasının kabulü (Referans Şartları / Teknik Şartname)
- (17) PRAG tarafından özellikle sağlanan derogasyonların önceden onaylanması.
Derogasyon onayı temel kurallara göre verilir (örneğin hizmetler için 50 gün, tedarik için 60 gün, işler için 90 gün gibi tekliflerin sunulmasına ilişkin daha kısa son tarihler). Menşe kuralı, HQ'nun onaylanması sonrasında istisnai durumlarda uyruk'tan kaynaklı derogasyon.
- (18) Özellikle kompleks çalışmalarda, sözleşmenin ekonomik açıdan en avantajlı teklife verilmesi için temel olarak kalite ve fiyatın bir kombinasyonunun kullanılmasının önceden onaylanması. Her bir vaka için ayrı ayrı olmak üzere teknik destek sağlanması.
- (19) Önerileriyle birlikte değerlendirme Raporunun onaylanması.
- (20) Bir ihale prosedürünün iptal edilmesi öncesinde onay alınması.

Uzmanların sağlanması ve Değiştirilmesi

- (21) Sözleşmenin iptali öncesinde onay
- (22) Uzmanların değiştirilmesi öncesinde onay

İhalenin verilmesi

- (23) İhaleyi kazanan teklif sahibine bildirim mektubunun verilmesi öncesinde kararın resmi olarak kabul edilmesi.
- (24) Sözleşme dosyasının kabulü
- (25) İhaleyi kazanan teklif sahibinden / başvuru sahibinden imzalanmış bir orijinalin alınması

Sözleşmelerin Değiştirilmesi

- (26) Bir sözleşme zeylinin kabulü
- (27) Yükleniciden zeylin imzalanmış bir orijinalinin alınması

Bağışlarla ilgili olarak

- (28) PRAG için özellikle sağlanan derogasyonların önceden onaylanması
- (29) Bir çerçeve ortaklık anlaşmasının kullanımının önceden onaylanması.
- (30) Direkt olarak ihale verme prosedürünün kullanımının önceden onaylanması.

Değerlendirme Komitesi

- (31) Değerlendirme komitesi kompozisyonunun onaylanması
- (32) Değerlendirme Komitesinin işlemlerinin tümünü veya bir bölümünü takip etmek için bir gözlemcinin atanması
- (33) Değerlendirme komitesindeki diğer gözlemcilerin onaylanması
- (34) Değerlendiricilerin tekliflerin incelenmesi için kullanılacağı hallerde değerlendirici listesinin onaylanması
- (35) Teklif açma oturumunun ve idari kontrol raporunun kabulü
- (36) Konsept notu değerlendirme raporunun kabulü
- (37) Başvuru formu değerlendirme raporunun kabulü
- (38) Değerlendirme raporunun kabulü

Bağış prosedürü ve bağış verilmesi

- (39) Yıllık çalışma programlarının ve Başvuru Sahipleri için Kılavuz hükümlerin onaylanması
- (40) Yıllık iş programlarının, başvuru sahipleri için kılavuz hükümlerin ve hibe verilmesi bildirimlerinin yayınlanması
- (41) Teklif prosedürü için bir davetin iptalinin önceden onaylanması
- (42) Teklif edilen hibelerin detaylarının ve ilgili hallerde, taslak sözleşmelerin kabulü
- (43) Hibe verilmesinin kabulü
- (44) Sözleşme Mercii tarafından sözleşmenin imzalanması konusunda bildirim yapılması
- (45) Bir sözleşmenin bir zeylinin kabulü

EK VII

Ön kontrollerden feragat edilmesi ile ilgili yol haritasının şartları

(Finansman Anlaşması Madde 31)

Komisyon tarafından ön kontroller yapılmaksızın desantralizasyon, Türkiye’de “Çevre” Operasyonel programının uygulanmasının amacını oluşturmaktadır.

(EC) No 718/2007 numaralı Komisyon yönetmeliğinin 8(4)c maddesine göre, bu Finansman Anlaşmasında Türkiye tarafından, Komisyonun ön kontrolü olmaksızın desantralizasyon sağlanmasının temin edilmesi amaçlı bir yol haritasının belirlenmesi ve düzenli olarak güncellenmesi ile ilgili hükümler belirlenmektedir.

1. Amaç

Yol haritasının amacı Türkiye tarafından, Komisyonun ön kontrolleri olmaksızın, desantralize bir yönetimin elde edilebilmesi için, şartların ve kilometre taşlarının belirlenmesidir.

2. Yol haritasının sunulması için son tarih ve raporlama frekansı

Yol Haritası NAO tarafından Bölgesel Politika Genel Müdürlüğüne Finansman Anlaşmasının imzalanmasından en az üç ay sonra sunulacaktır.

Türkiye Komisyona üç ayda bir olmak üzere, işlerin mevcut durumu hakkında, belirlenmiş olan şart ve kilometre taşlarının karşılanmasında sağladığı başarılarla ilişkin bir rapor sunacaktır.

3. Kapsam ve Yapı

Yol haritası “Çevre” Operasyonel programı uyarınca fonların yönetilmesi için mevcut sistemi açıklayacaktır. Komisyon tarafından ön kontrol yapılmaksızın verimli bir şekilde fonksiyon gösterecek olan açık kurumsal ve kişisel sorumlulukların yanı sıra dahili prosedür kurallarına sahip olan bir yönetim ve kontrol sisteminin elde edilmesi için gereken basamakları ve gelişimleri tanımlayacaktır.

Yol haritasında aşağıdakilere ilişkin kantitatif ve kalitatif kilometre taşları belirlenecektir (münhasır olmayan liste):

- Kurumsal oluşumun kurulması ve yönetilmesi,
- Personelin sağlanması
- Ön kontrollere sahip desantralize uygulama sisteminin fonksiyon göstermesi,
- “Çevre” Operasyonel programı uyarınca işlemlerin / projelerin uygulanması

Yol haritası ek olarak ihale ve sözleşme işlemine ilişkin bir dizi kilometre taşı içerecektir. Özellikle bu kilometre taşları ön onay için AK delegasyonuna sunulan ihale ve sözleşme belgelerinin kalitesinin artırılması ve zamanında tedarik (bağlayıcı son tarihlere sahip tedarik planı) ile ilgili olacaktır.

Yol haritasında, Türkiye Komisyona ön kontrollerden feragat edilmesine ilişkin başvuruyu göndermek için bir son tarih belirleyecektir.

Yol haritası farklı ön kontrol türleri için safhalara ayrılmış bir feragate atıfta bulunabilir.

4. Belge ve Prosedürün statüsü

Yol Haritası Türkiye tarafından Komisyonla yakın fikir alışverişi içerisinde belirlenecektir.

Yol haritası Komisyon tarafından benimsenmeyecek / onaylanmayacaktır, yani bir Türk belgesi olarak kalacaktır. Bununla birlikte, yönetim ve kontrol sisteminin fonksiyonlarının izlenmesi ve değerlendirilmesi için gereken temel olacaktır.

5. Sonraki Basamaklar

“Çevre” Operasyonel programı ile ilgili yönetim yetkilerinin verilmesine ilişkin Komisyon Kararında belirtilmiş olan ön kontrollerin dağıtılması öncesinde, Komisyon ilgili Topluluk kuralları ve ulusal kurallara göre ilgili yönetim ve kontrol sisteminin etkin bir şekilde fonksiyon göstermesi konusunda tatmin olacaktır.

Komisyon tarafından ön kontrollerin dağıtılması, Komisyonun (EC) No 718/2007 sayılı Yönetmeliğin 18. Maddesinde belirtilen şartların karşılandığı konusunda tatmin olması sonrasında bir başka Kararın konusu olacaktır.

EK VIII

ŞABLON

(EC) 1085/2006 SAYILI KONSEY YÖNETMELİĞİ VE 718/2007 SAYILI KOMİSYON YÖNETMELİĞİNİN 157. MADDESİ UYARINCA YARDIM ONAYI İÇİN MAJÖR PROJE İSTEĞİ

KABUL ÖNCESİ YARDIM İÇİN ARAÇ

ALTYAPI YATIRIMI

ÇEVRE

[Projenin Adı]

CCINO [.....]

İçindekiler Tablosu

- A. ADRESLER VE REFERANSLAR
- B. PROJE DETAYLARI
- C. FİZİBİLİTE ÇALIŞMALARININ SONUÇLARI
- D. ZAMAN ÇİZEGLESİ
- E. MALİYET – FAYDA ANALİZİ
- F. ÇEVRESEL ETKİ ANALİZİ
- G. KAMU KATKISI İÇİN NEDENLER
- H. FİNANSMAN PLANI
- İ. TOPLULUK POLİTİKALARI VE YASALARI İLE UYUM
- J. YETKİN ULUSAL MERCIİN ONAYLANMASI

EK I: DOĞANIN KORUNMASININ ÖNEMİ SAHALARININ İZLENMESİNDEN SORUMLU MERCIİN DEKLERASYONU

EK II: TEKNİK BELGELER

EK III: FİZİBİLİTE ÇALIŞMASI (ÖZET & TAM VERSİYON)

EK IV: MALİYET – FAYDA ANALİZLERİ

EK V: EİA TEKNİK OLMAYAN ÖZETİ

EK VI: İNGİLİZCE ÇEVİRİLERİ İLE BİRLİKTE İLGİLİ KARARLARIN İZİNLERİN VE DİĞER BELGELERİN KOPYALARI

EK VII: HARİTALAR

A. ADRESLER VE REFERANSLAR

A.1 Uygulamadan sorumlu merci (işletme yapısı)

A.1.1 İsim:

A.1.2 Adres:

A.1.3 Temas kurulacak kişi:

A.1.4 Telefon:

A.1.5 Teleks / Faks:

A.1.6 E-posta

A.2 Nihai Fayda sahibi

A.2.1 İsim:

A.2.2 Adres:

A.2.3 Temas kurulacak kişi:

A.2.4 Telefon:

A.2.5 Teleks / Faks:

A.2.6 E-posta

A.3 A.2'de belirtilen merciden farklı olması halinde, ihalenin verilmesi ve sözleşmenin yapılmasından sorumlu merci (sözleşme mercii)

A.3.1 İsim:

A.3.2 Adres:

A.3.3 Temas kurulacak kişi:

A.3.4 Telefon:

A.3.5 Teleks / Faks:

A.3.6 E-posta

A.4 Projenin son alıcısı (uygulama sonrasındaki proje sahibi)

A.4.1 İsim:

A.4.2 Adres:

A.4.3 Temas kurulacak kişi:

A.4.4 Telefon:

A.4.5 Teleks / Faks:

A.4.6 E-posta

B. PROJE DETAYLARI

B.1 Projenin/ proje safhasının adı:

METİN KUTUSU

B.2 Proje faaliyetinin Kategorizasyonu (Komisyon tarafından doldurulacaktır)

B.2.1 Öncelik teması boyutu için kod Kod Yüzde

Kod Yüzde

B.2.2 Finansman boyutunun biçimine ilişkin kod Kod

B.2.3 Konum boyutu NUT S II için kod Kod eğer varsa

B.3 Operasyonel program ile Uyum ve tutarlılık

B.3.1 İlgili Operasyonel programın Adı:

METİN KUTUSU

B.3.2 Operasyonel programın Tanımlama (CCI) Numarası için ortak kod

METİN KUTUSU

B.3.3 Komisyon Kararı (numara ve tarih) & bu OP için finansman anlaşmasının imzalandığı tarih:

METİN KUTUSU

B.3.4 Öncelik ekseninin ve tedbirin adı

METİN KUTUSU

B.4 Projenin amaçları ve yeri

B.4.1 Mevcut altyapının sağladığı katkı ve projenin etkisi

Bölgeye / bölgelere bu uygulama kapsamındaki altyapı türünün ne kadar katkı sağladığını belirtiniz; bunu 20... yılı için hedef alınan altyapı katkısı seviyesi ile karşılaştırınız (yani, ilgili duruma göre ilgili stratejiye veya ulusal / bölgesel planlara göre). Projenin strateji / plan amaçlarına öngörülebilir katkısını belirtiniz. Çözülecek olan potansiyel darboğazları veya diğer sorunları belirtiniz.

METİN KUTUSU

B.4.2 Sosyoekonomik amaçlar

Projenin sosyoekonomik amaçlarını ve hedeflerini belirtiniz.

METİN KUTUSU

B.4.3 Operasyonel programın başarıya ulaşmasına katkı

Projenin Operasyonel programın ilgili öncelik ve ölçütlerinin elde edilmesine nasıl katkıda bulunduğunu açıklayınız (mümkün olan hallerde miktarı belli göstergeler sağlayınız).

METİN KUTUSU

B.4.4 Projenin amaçları

Amaçları ve hedefleri tam olarak açıklayınız (çözülecek olan özel sorunlar, planlanan kapasite artışı, ulaştırma süresindeki azalma, veya hizmet seviyeleri, ulusal ve uluslar arası trafik artışı, vb)

Mümkün olduğunca miktar belirtiniz.

METİN KUTUSU

B.4.5 Proje kabule, Ortaklığa ve Müktesebatın kabulüne ilişkin Ulusal programa nasıl katkıda bulunmaktadır?

METİN KUTUSU

B.4.6 Projenin ilgili önceliğin elde edilmesine katkısı

METİN KUTUSU

B.4.7 Projenin Topluluğun çevre mevzuatının ve politikasının ve Operasyonel Programının uygulanması ile bağlantısı

- İlgili topluluk Direktifine (Direktiflerine) veya Yönetmeliğine bakınız.
- Projenin yasal şartların karşılanmasına yaptığı özel katkıları açıklayınız.
- OP'nin öncelik eksenini / ölçütü.

METİN KUTUSU

B.4.8 Projenin sektörel veya entegre bir planla uyumlu olup olmadığını açıklayınız.

Sektörel, entegre planlar ve master planların başvuru formu ile birlikte sunulması gerekmektedir.

METİN KUTUSU

Projenin ilgili plan içerisindeki önceliği nedir?

METİN KUTUSU

B.4.9 Şehir veya ilçede ilgili sektöre yatırım için bir master plan var mıdır?

Evet Hayır

Yanıt evetse detayları veriniz (ve özeti ekleyiniz).

METİN KUTUSU

Yanıt hayırsa, bir master plan hazırlanmasının önerilip önerilmediğini belirtiniz.

METİN KUTUSU

B.4.10 Öngörülen proje önleyici veya tedavi edici bir doğaya sahip midir?

Önleyici Tedavi Edici

B.5 Projeye ilişkin detaylı açıklama

B.5.1 Projeye ilişkin açıklama:

a) Projeye ilişkin bir açıklama sağlayınız.

METİN KUTUSU

b) Projenin genel bir projenin bir safhasını oluşturması halinde, teklif edilen uygulama safhalarına ilişkin bir açıklama sağlayınız (bunların teknik ve finansal olarak bağımsız olup olmadığını açıklayan).

METİN KUTUSU

c) Projenin safhalara ayrılmasında hangi kriterler kullanılmıştır?

METİN KUTUSU

B.5.2 Altyapıya yapılan yatırıma ilişkin teknik açıklama

a) Ana özelliklerini ve bileşen elemanlarını belirterek teklif edilen altyapıyı ve yardım teklif edilen işi açıklayınız.

METİN KUTUSU

b) ilgili işe ilişkin olarak, kullanılacak anahtar çıkış göstergelerini tanımlayınız ve miktarlarını belirtiniz.

METİN KUTUSU

c) İzleme merciini tanımlayınız. Proje yönetimine ilişkin düzenlemeleri belirleyiniz.

METİN KUTUSU

d) Altyapının ana uç kullanıcıları (örneğin hizmet verilen hedef popülasyon, mümkün olan hallerde miktarı belirlenmiş olarak);

METİN KUTUSU

e) Altyapının inşası bir kamu sözleşmesi ya da bir başka kamu tedariği biçimi ile mi sağlanacaktır? (örneğin imtiyaz, diğer bir kamu – özel sektör ortaklığı (PPP) türü)?

Evet

Hayır

Yanıt evetse, sözleşmenin biçimini açıklayınız (yani yasal çerçevenin gerektirdiği operatör seçim süreci ve ilgili hallerde PPP yapıları, altyapı mülkiyeti düzenlemeleri, risk tahsisi düzenlemeler, vb):

METİN KUTUSU

f) Projenin tamamlanması sonrasında altyapı farklı bir şekilde yönetilecekse, buna ilişkin detayları veriniz (örneğin kamu yönetimi, yeni imtiyaz veya diğer bir düzenleme biçimi)

METİN KUTUSU

g) Proje iki ya da daha fazla ülkeyi içeren bir sınır ötesi boyuta sahip midir?

Evet

Hayır

Yanıt evetse, belirtin:

METİN KUTUSU

C. FİZİBİLİTE ÇALIŞMALARININ SONUÇLARI

C.1 Talep Analizi

Talep analizinin bir özetini, iş bitiminde öngörülen kullanım oranını ve talep artış oranını gösterecek şekilde sağlayınız.

METİN KUTUSU

C.2 Dikkate alınan opsiyonlar

Fizibilite çalışmalarında dikkate alınan alternatif opsiyonları genel hatları ile belirtiniz.

METİN KUTUSU

C.3 Gerçekleştirilen fizibilite çalışmalarının ana sonuçlarının bir özetini veriniz.

METİN KUTUSU

Fizibilite çalışmalarının finansmanında topluluk yardımının bulunması halinde kesin referansları veriniz.

METİN KUTUSU

D. ZAMAN ÇİZELGESİ

D.1 Projenin Zaman Çizelgesi

Aşağıda, genel proje gelişimi için zaman çizelgesini veriniz.

Her bir sözleşme veya safha için, ilgili hallerde tabloya ayrı bir giriş öngörünüz. Uygulamanın bir proje safhası ile ilgili olması halinde, tabloda bu başvuru ile yardım istenen genel proje elemanlarını açık bir şekilde belirtiniz:

	Başlangıç Tarihi (A)	Bitiş Tarihi (B)
1. Fizibilite çalışmaları:	gg/aa/yyyy	gg/aa/yyyy
2. Maliyet – fayda analizi (mali analiz dahil)	gg/aa/yyyy	gg/aa/yyyy
3. Çevresel etki değerlendirmesi:	gg/aa/yyyy	gg/aa/yyyy
4. Tasarım çalışmaları	gg/aa/yyyy	gg/aa/yyyy
5. İhale dokümantasyonunun hazırlanması	gg/aa/yyyy	gg/aa/yyyy
6. İhale prosedürünün (prosedürlerinin) beklenen başlangıç tarihi	gg/aa/yyyy	
7. Arazi iktisabı:	gg/aa/yyyy	gg/aa/yyyy
8. İnşaat safhası / sözleşme:	gg/aa/yyyy	gg/aa/yyyy
9. İşletme safhası	gg/aa/yyyy	

İhaleden nihai ödemeye kadar sözleşmelerin ana kategorilerinin bir özet planını ekleyiniz (yani mümkün olan hallerde bir Gantt çizelgesi).

D.2 Projenin Vadesi

Proje zaman çizelgesini (D.1) teknik ve mali ilerleme ve projenin mevcut vadesi açısından, aşağıdaki başlıklar altında açıklayınız:

D.2.1 Teknik (fizibilite çalışmaları, vb)

METİN KUTUSU

D.2.2 Projenin uygulanması için gerekli olacak yasal ve idari belgelerin kapsamlı bir listesini sağlayınız (kararlar, izinler, EIA, arazi iktisabı, ihaleye davetler, izinler, vb). hangi belgelerin halihazırda elde edilmiş olduğunu belirtiniz ve geriye kalan belgelerin elde edilmesi için belirtilen tarihleri sağlayınız.

METİN KUTUSU

D.2.3 Mali (ulusal kamu harcamaları, özel harcamalar, istenen veya verilen krediler vb ile ilgili taahhüt kararları – referans veriniz):

METİN KUTUSU

D.2.4 Projenin halihazırda başlatılmış olması halinde, işlerin mevcut durumunu belirtiniz:

METİN KUTUSU

E. MALİYET – FAYDA ANALİZİ

Maliyet Fayda analizi IPA uygulama yönetmeliğinin 157.3 ve 157.4. maddelerinde istenmektedir. Sağlanacak olan özet elemanlarına ek olarak, maliyet fayda analizi belgesi bu başvuruyu desteklemek üzere Ek II olarak verilecektir. Maliyet Fayda analizinin yapılmasına ilişkin metodoloji için kılavuz bilgiler aşağıdaki web sitesinde bulunabilir:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2007/working/wd4_cost_en.pdf

E.1 Mali Analiz

Mali analizden elde edilen anahtar elemanlar aşağıda özetlenmelidir.

E.1.1 Metodolojiye ve yapılan özel varsayımlara ilişkin kısa açıklama

METİN KUTUSU

E.1.2 Mali analiz için kullanılan ana elemanlar ve parametreler

	Ana elemanlar ve parametreler	İndirimsiz değer	İndirimli değer (net mevcut değer)
1	Referans süre (yıl)		
2	Mali indirim oranı (%) ¹¹		
3	Toplam yatırım maliyeti (euro cinsinden, indirim yapılmamış)		
4	Toplam yatırım maliyeti (euro cinsinden, indirimli)		
5	Kalan değer (euro cinsinden, indirimsiz)		
6	Kalan değer (euro cinsinden, indirimli)		
7	Gelirler (euro cinsinden, indirimli)		
8	İşletme maliyetleri (euro cinsinden, indirimli)		
9	Net gelir = gelirler – işletme maliyetleri + kalan değer (euro cinsinden, indirimli) = (7) – (8) + (6)		
10	Finansman açığı oranı (%) = {(4)-(9)}/(4)		

(Maliyetler ve gelirler için KDV hariç rakamlar temel alınmalıdır)

¹¹ Oranın gerçek mi nominal mi olduğunu belirtiniz. Mali analizin sabit fiyatlarla yapılması halinde, gerçek şartlar altında ifade edilen bir mali indirim oranı kullanılacaktır. Analizin cari fiyatlarla gerçekleştirilmesi halinde, nominal şartlardaki bir indirim oranı kullanılacaktır.

E.1.3 Mali analizin ana sonuçları

	Topluluk yardımı olmadan (FRR/C) A	Topluluk yardımıyla (FRR/K) B
1. Mali geri dönüş oranı (%)	FRR/C	FRR/K
2. Net mevcut değer (euro)	FNPV/C	FNPV/K

E.1.4 Yaşam süresi boyunca üretilen gelirler

Projenin kullanıcılar tarafından karşılanan tarifeler veya ücretler aracılığı ile gelir üretmesi bekleniyorsa, lütfen ücretlere ilişkin detayları veriniz (ücretlerin türleri ve seviyesi, ücretlerin belirlenmesinde kullanılan temeller).

a) Ücretler projenin işletme maliyetlerini ve amortismanını kapsıyor mu?

METİN KUTUSU

b) Ücretler çeşitli altyapı kullanıcıları arasında farklılık gösteriyor mu?

METİN KUTUSU

c) Ücretler orantılı mı

i. Proje kullanımı / gerçek kullanım ile?

METİN KUTUSU

ii. Kullanıcıların ürettiği kirlilik ile?

METİN KUTUSU

d) Herhangi bir ücret veya tarife teklif edilmemişse, işletme ve bakım maliyetleri nasıl karşılanacaktır?

METİN KUTUSU

E.2 Sosyoekonomik analiz

E.2.1 Metodolojiye (maliyet ve faydaların değerlendirilmesinde yapılan anahtar varsayımlara) ve sosyoekonomik analizin ana bulgularına ilişkin kısa bir açıklama veriniz:

METİN KUTUSU

E.2.2 Ana ekonomik maliyetlerin ve faydaların detaylarını bunlara verilen değerlerle birlikte veriniz:

Fayda	Birim değer (ilgili hallerde)	Toplam değer (euro cinsinden, indirimli)	Toplam faydaların %si

Maliyet	Birim değer (ilgili hallerde)	Toplam değer (euro cinsinden, indirimli)	Toplam maliyetlerin %si

E.2.3 Ekonomik analizin ana göstergeleri

Ana parametreler ve göstergeler	Değerler
1. Sosyal indirim oranı (%)	
2. Ekonomik dönüş hızı (%)	
3. Ekonomik net mevcut değer (euro cinsinden)	
4. Fayda- maliyet oranı	

E.2.4 Projenin İstihdam Etkileri

Yaratılacak olan işlerin sayısına ilişkin bir gösterge sağlayınız (tam gün eşdeğerleri (FTE) cinsinden ifade edilir)

Direkt olarak yaratılan işlerin sayısı:	Sayı (FTE) (A)	Bu işlerin ortalama süresi (ay) (B)
1. Uygulama safhasında		
2. İşletme safhasında		

(NB: kamu altyapı yatırımları için yaratılan veya kaybedilen indirekt işler dikkate alınmaz).

E.2.5 Ana miktarı belirlenemeyen / değeri belirlenemeyen fayda ve maliyetleri tanımlayınız:

METİN KUTUSU

E.3. Risk ve Hassasiyet Analizi

E.3.1 Metodoloji ve özet sonuçlara ilişkin kısa açıklama

METİN KUTUSU

E.3.2 Hassasiyet Analizi

Test edilen değişkenlere uygulanan yüzde değişikliği belirtiniz:

.....

Mali ve ekonomik performans indekslerinin sonuçlarına ilişkin tahmini etkiyi sununuz.

Test edilen değişken	Dönüş değişikliğinin mali oranı	Mali net mevcut değer değişikliği	Dönüş değişikliğinin ekonomik oranı	Ekonomik net mevcut değer değişimi

--	--	--	--	--

Hangi değişkenler kritik değişkenler olarak tanımlanmıştır? Hangi kriterin uygulandığını belirtiniz.

METİN KUTUSU

Kritik değişkenlerin anahtarlama değerleri hangileridir?

METİN KUTUSU

E.3.3 Risk analizi

Projenin mali ve ekonomik performans indekslerinin olasılık dağılımı tahminini açıklayınız. İlgili istatistiksel bilgileri veriniz (beklenen değerler, standart sapma)

METİN KUTUSU

F. ÇEVRESEL ETKİ ANALİZİ

F.1 Proje:

- Çevresel sürdürülebilirlik amacına nasıl katkıda bulunmaktadır (Avrupa iklim değişikliği politikası, biyo-çeşitlilik kaybının durdurulması, diğer...)
- Önleyici tedbir ve çevresel hasarın öncelikli olarak kaynağında düzeltilmesi gerekliliği prensiplerine nasıl katkıda bulunmaktadır
- “Kirleten öder” prensibine nasıl uymaktadır.

METİN KUTUSU

F.2 Çevre ile ilgili Mercilerin Fikrinin Alınması

Projeye ilgilenmesi olası çevreyle ilgili mercilere bunların sorumlulukları nedeniyle danışılmış mıdır?

Evet

Hayır

Yanıt evetse, lütfen ilgili merciin adını, adresini veriniz ve sorumluluğunu açıklayınız:

METİN KUTUSU

Yanıt hayırsa nedenlerini belirtiniz:

METİN KUTUSU

F.3 Çevresel Etki Değerlendirmesi (EIA)

F.3.1 GELİŞME ONAYI¹²

F.3.1.1 Bu proje için gelişme onayı halihazırda verilmiş midir?

Evet

Hayır

F.3.1.2 Yanıt evetse, hangi tarihte

GG/AA/YYYY

F.3.1.3 Yanıt hayırsa, gelişme onayı için resmi istek ne zaman yapılmıştır?

GG/AA/YYYY

F.3.1.4 Hangi tarihte nihai kararın alınması beklenmektedir?

GG/AA/YYYY

F.3.1.5 Gelişme onayını veren veya verecek olan yetkin merci veya mercileri belirtiniz.

METİN KUTUSU

F.3.2 ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİNE (EIA)¹³ İLİŞKİN 85/337/EEC SAYILI KONSEY DİREKTİFİNİN UYGULANMASI

F.3.2.1 Proje aşağıdakilerin kapsamındaki bir gelişim sınıfında mıdır?

Direktifin I numaralı eki (soru F3.2.2'ye gidiniz)

Direktifin II numaralı eki (soru F3.2.3'e gidiniz)

İki ekin hiçbiri (soru F.4'e gidiniz)

¹² “Gelişme Onayı” yetkin (ulusal) merci veya mercilerin geliştiricinin projeye devam etmesine izin veren kararı anlamına gelir.

¹³ Belirli kamu ve özel projelerin çevre üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesi hakkında (“EIA Direktifi”), RG L 175, 5.7.1985, son olarak L156 sayı ve 25.6.2003 tarihli resmi gazetede yayınlanan 2003/35/EC sayılı direktifle değiştirilmiştir.

F.3.2.2 Direktifin I numaralı Eki kapsamında olduğunda, aşağıdaki belgeleri kapsar:

- a) Proje için gerçekleştirilen Çevresel Etki Çalışmasının teknik olmayan özeti¹⁴.
- b) Yetkin çevre ile ilgili merciler hakkında bilgiler, bu bilgiler tasarlanan danışılacak tarafların hangi açılardan ele alındığını gösterecektir
- c) İlgili halkla yapılan fikir alışverişlerinin sonuçları¹⁵
- d) Projeden etkilenen ülkelerle sınır ötesi fikir alışverişinin, EIA direktifinin 7. Maddesinde yer alan prosedürün uygulandığı gösterilerek sağlanması gerekir. Tasarlanan danışılanların ve ilgili halkın kaygılarının ne şekilde dikkate alındığına ilişkin bilgi verilmelidir.
- e) Gelişim onayının verilmesi veya verilmemesi ile ilgili kararın yetkin merci tarafından kamuya sağlandığına ilişkin kanıtlar¹⁶

Madde b), c) ve d) ile ilgili olarak, projeyi önerenlerin bunların bir beyan, sonuç veya onay şeklinde, yetkin çevre mercileri tarafından, yukarıda açıklanan şekilde tüm yükümlülüklerle uyulduğu belirtilerek ve bunun ne şekilde yapıldığı açıklanarak sunulabileceği konusunda bilgilendirilmesi gerekir.

F.3.2.3 Direktifin II numaralı eki kapsamında olduğunda, bu proje için bir Çevresel Etki Değerlendirmesi yapılmamış mıdır?

Evet

(bu durumda F.3.2.2’de listesi verilen şekilde gerekli belgeleri kapsama dahil ediniz)

Hayır

(bu durumda, nedenleri açıklayınız ve eşikleri, kriterleri veya her vaka için ayrı ayrı olmak üzere projenin herhangi bir önemli çevresel etkisi olmadığı sonucuna ulaşmak için gerçekleştirilen incelemeleri veriniz):

METİN KUTUSU

¹⁴ Sahadaki bilgilerden, tasarımdan ve projenin boyutundan meydana gelen projeye ilişkin bir açıklama

- Önemli olumsuz etkilerden kaçınılması, bunların azaltılması ve eğer mümkünse düzeltilmesi için öngörülen tedbirlere ilişkin bir açıklama
- Projenin aşağıdaki faktörler ve çevre üzerinde yaratması olası ana direkt ve indirekt etkilerin tanımlanması ve değerlendirilmesi için gerekli olan veriler:
 - o İnsanlar, fauna ve flora (gelecekte Kuşların (79/409/EEC) ve Habitatların (92/43/EEC) Korunması Direktifleri kapsamına girebilecek olan çevresel olarak hassas alanlar da dahil olmak üzere);
 - o Toprak, su, hava, iklim ve çevre düzenlemesi
 - o Somut varlıklar ve kültürel miras,
 - o Birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarda sözü geçen faktörler arasındaki etkileşim
 - o EIA Direktifinin IV ekinden kaynaklanan yükümlülüklerden herhangi birinden kaynaklanabilecek diğer herhangi bir bilgi.

¹⁵ Sağlanan bilgiler aşağıdakileri kapsamalıdır:

- Fikri alınan ilgili halk
- Bilginin danışıldığı yerler
- Fikrini ifade etmesi için halka verilen süre
- Halkın ne şekilde bilgilendirildiği (örneğin belirli bir yarıçap içerisinde ilanlar asarak, yerel gazete lerde yayınlanarak, planlar, çizimler, tablolar, grafikler, modeller vb ile sergiler düzenleyerek
- Kamunun fikrinin ne şekilde alındığı (örneğin yazılı sunumlarla, halka sorularak, vb)
- Halkın kaygılarının ne şekilde dikkate alındığı.

¹⁶ buna aşağıdakiler dahildir:

- Bu belgeye eklenmiş olan karar ve koşulların içeriği,
- Karar için temel alınan ana neden ve konular,
- Gerekli olan hallerde, önemli olumsuz etkilerden kaçınılması, bunların azaltılması ve mümkün olması halinde ortadan kaldırılması için alınacak ana tedbirlere ilişkin bir açıklama.

F.4 DOĞAL KORUMANIN ÖNEMİ SAHALARI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

F.4.1 Projenin doğal korumanın önemi sahaları içerisinde yer alan veya yer alması amaçlanan sahalar üzerinde önemli bir olumsuz etki yaratması olası mıdır?

Doğal korumanın önemi sahalarının tanımı:

- Yetkin ulusal merciler tarafından, Kuşlar Direktifi (79/409/EEC) ve Habitatlar Direktifi (92/43/EEC)'de belirtilen şekilde Natura 2000 ağı için teklif edilecek sahalar olarak tanımlanmış sahalar;
- Aday ülkeler için Önemli Kuş Alanlarının son envanterinde (IBA 2000) veya (eğer varsa) ulusal merciler tarafından onaylanmış olan eşdeğeri daha detaylı bilimsel envanterlerde listesi verilen sahalar
- Ramsar konvansiyonu uyarınca belirlenmiş olan uluslar arası önem taşıyan ıslak alanlar veya bu koruma için kalifiye olan alanlar;
- Avrupa Yaban hayatının ve doğal Habitatların Korunması hakkındaki Bern Konvansiyonunun (Madde 4) geçerli olduğu alanlar, özellikle de Emerald (zümrüt) ağının kriterlerini karşılayan sahalar;
- Ulusal doğa koruma mevzuatı uyarınca korunan alanlar

Evet, bu durumda:

- Lütfen "92/43/EEC¹⁷" sayılı direktifin 6(3) maddesine göre gerçekleştirilen uygun değerlendirmenin sonuçlarının bir özetini veriniz.

METİN KUTUSU

- "Madde 6(4)e göre kompanzasyon tedbirlerinin gerekli görülmesi halinde, lütfen Komisyona (DG Geliştirme) 92/43/EEC¹⁸ sayılı Direktif uyarınca bildirilen şekilde "doğanın korunmasının önemi" sahalarında önemli olumsuz etki yaratması olası projelere ilişkin bilgi" formunun bir kopyasını sağlayınız. Hayır, bu durumda ilgili merci tarafından doldurulan bir Ek I deklarasyonunu ekleyiniz.

F.5 Ek Çevresel Entegrasyon Tedbirleri

Proje, Çevresel Etki Değerlendirmesinden ayrı olarak, herhangi bir çevresel entegrasyon tedbiri öngörmekte midir (örneğin çevresel denetim, çevresel yönetim, özel çevresel izleme)?

Evet Hayır

Yanıt evetse belirtin

METİN KUTUSU

F.6. Olumsuz çevresel etkilerin düzeltilmesi için alınan tedbirlerin maliyeti

Toplam maliyet içerisinde yer alması halinde, olumsuz çevresel etkilerin azaltılması ve/ veya kompanse edilmesi için alınan tedbirlerin maliyet oranına ilişkin bir tahmin veriniz.

%

Kısaca açıklayınız:

METİN KUTUSU

F.7 Projelerin su, atık su ve katı atık alanlarında olması halinde:

¹⁷ 22.07.92 tarihli RG L 206

¹⁸ Habitatlar Komitesi (Üye ülkelerin temsilcileri tarafından 92/43/EEC sayılı direktif uyarınca kurulmuştur) tarafından 04.10.99 tarihli toplantısında kabul edilen 99/7 rev.2 sayılı belge (

Projenin sektörel / entegre planla ve bu alanlarda topluluk politikasının veya mevzuatının uygulanması ile ilgili programla uyumlu olup olmadığını açıklayınız, http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/ispa/howto.en.htm eklerdeki proje belgelerine bakınız.

METİN KUTUSU

G. KAMU KATKISINA İLİŞKİN NEDENLER

Yukarıda belirtilen sosyoekonomik analiz projenin dahili dönüş oranı hakkında bilgi sağlamaktadır. Mali analiz mali açığı ve Topluluk yardımının projenin mali yaşatılabilirliği üzerindeki etkisini göstermektedir. Lütfen bu bilgileri aşağıda belirtilen elemanlarla tamamlayınız.

G.1 Rekabet

Bu proje Devlet yardımlarını içeriyor mu?

Evet Hayır

G.2 Topluluk yardımının projenin uygulanması üzerindeki etkisi

Her bir olumlu cevap için detayları veriniz:

Topluluk yardımı:

a) Projenin uygulanmasını hızlandıracak mı?

Evet Hayır

b) Projenin uygulanması için zorunlu mu?

Evet Hayır

METİN KUTUSU

H. MALİ PLAN

Bu bölümdeki karar miktarı ve diğer mali bilgiler öncelik ekseninin eş finansman oranının temeliyle tutarlı olmalıdır. Özel harcamalar öncelik eksenini uyarınca finansman için uygun olmadığından, bunlar bu maliyetler haricinde tutulacaktır.

H.1 Maliyet Dökümü

Euro	TOPLAM PROJE MALİYETLERİ (A)	UYGUN OLMAYAN MALİYETLER (B)	UYGUN MALİYETLER (C) = (A) – (B)
1. Planlama/ tasarım ücretleri			
2. Arazi alımı			
3. Bina ve inşaat			
4. Tesis ve makineler			
5. Teknik yardım			
6. İlan			
7. İnşaatın uygulanması sırasında denetim			
8. Alt TOPLAM			
9. Beklenmedik durumlar ¹⁹			
10. TOPLAM			
11. KDV			

H.2 Toplam planlanan kaynaklar ve IPA'dan planlanan katkı

Finansman açık oranı halihazırda Bölüm E.1.2'de verilmiştir. Bunun, öncelik eksenini için eş finansman oranının geçerli olduğu uygun harcamalara" uygulanması gerekir. Bu miktar daha sonra topluluk katkısının belirlenmesi için öncelik ekseninin eş finansman oranı ile çarpılır.

H.2.1 Topluluk Katkısının Hesaplanması

		Değer
1.	Uygun maliyet (euro cinsinden, indirimsiz) (Bölüm H.1.10(C))	

¹⁹ Beklenmedik durumlar, beklenmedik durumlar hariç toplam yatırım maliyetinin %10unu aşmamalıdır. Bu beklenmedik durumlar yardım Bölüm H2'nin planlanan katkısının hesaplanması için kullanılan toplam uygun maliyetlere dahil edilebilir.

2.	Finansman açığı oranı (%) = (E.1.2.10)	
3.	“Öncelik eksenini için eş finansman oranının geçerli olduğu uygun harcamalar” (IPA IR Madde 157.3) = (1)*(2)	
4.	Öncelik ekseninin eş finansman oranı (%)	
5.	Topluluk katkısı (euro cinsinden) = (3)*(4)	

Maliyetler ve gelirlerin KDV hariç rakamları temel alması gerekir.

H.2.2 Eş finansman kaynakları

Finansman açığı hesabının sonuçları ışığında (ilgili hallerde) projenin toplam yatırım maliyetleri aşağıdaki kaynaklardan karşılanmalıdır:

Toplam yatırım maliyetlerinin kaynağı (€)					Kime ait olduğu (bilgi için)
	Uygun harcama= H.2.1.3				
Toplam yatırım maliyeti (H.1.10.(A))	Topluluk yardımı (H.2.1.5)	Ulusal kamu (veya eşdeğeri)	Ulusal özel	Diğer kaynaklar (belirtiniz)	EIB/ Diğer topluluklar ve diğer harici finansmanlar
a)= b)+c) +d) +e)	b)	c)	d)	e)	f)

Kamu ulusal finansmanı, krediler vb ile ilgili kararın (kararların) detayları yukarıda Bölüm D.2.3'te verilmelidir.

Kullanılması halinde kredi finansmanı krediyi geri ödemekten sorumlu olan mercie atfedilir. Yalnızca EIB kredileri için, bilgi amaçlı olarak kredi finansmanı toplamının tanımlanması istenir.

H.3 Topluluk Katkısı Yıllık Finansman Planı

Topluluk katkısı (H.2.1.5) yıllık program taahhüdü payı açısından aşağıda verilecektir.

(euro cinsinden)	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013

İ. TOPLULUK POLİTİKALARINA VE YASALARINA UYUM

(EC)No 1085/2006 numaralı yönetmeliğin 1. Maddesinde şu ifade kullanılmaktadır: “Topluluk, listesi Ek I ve II’de verilmiş olan ülkelere, Avrupa birliğinin standartları ve politikaları ile uyumlu hale gelmeleri konusunda yardımcı olacaktır, buna ilgili hallerde üyelik açısından Avrupa Birliği Müktesebatı da dahil olacaktır. Halihazırda yukarıda belirtilen elemanlara ek olarak, aşağıdaki bilgileri de sağlayınız:

I.1 Diğer Topluluk Finansmanı kaynakları

Diğer herhangi bir topluluk kaynağından yardım almak için bir başvuru yapıldı mı (buna ISPA, IPA, PHARE, CARDS, Türkiye finansman mekanizması,... dahildir)?

a) Bu proje için?

Evet Hayır

Yanıt evetse, lütfen detayları veriniz (ilgili mali araç, referans numaraları, tarihler, istenen miktarlar, verilen miktarlar, vb):

METİN KUTUSU

b) Bu projenin daha önceki bir safhası için (fizibilite ve hazırlık safhaları dahil)?

Evet Hayır

Yanıt evetse, detayları veriniz (kesin detayları, referans numaralarını, tarihleri, istenen miktarları, verilen miktarları vb veriniz).

METİN KUTUSU

c) Tamamlayıcı bir proje için?

Evet Hayır

Yanıt evetse, detayları veriniz (kesin detayları, referans numaralarını, tarihleri, istenen miktarları, verilen miktarları, vb sağlayınız).

METİN KUTUSU

I.2 IFI Finansmanı

EIB’den / diğer IFI’lerden mali destek alınması için bir başvuru yapıldı mı?

a) Bu proje için?

Evet Hayır

Yanıt evetse detayları veriniz (ilgili finansman aracı, referans no’lar, tarihler, istenen miktarlar, verilen miktarlar, vb):

METİN KUTUSU

b) Bu projenin daha önceki bir safhası için (fizibilite ve hazırlık safhaları dahil)?

Evet Hayır

Yanıt evetse detayları veriniz (ilgili mali araç, referans no’lar, tarihler, istenen miktarlar, verilen miktarlar, vb)

METİN KUTUSU

c) Tamamlayıcı bir proje için?

Evet Hayır

Yanıt evetse detayları veriniz (kesin detayları, referans no’ları, tarihleri, istenen miktarları, verilen miktarları vb sağlayınız):

METİN KUTUSU

I.3 Proje Topluluk mevzuatıyla uyum için bir yasal prosedüre tabi midir?

Evet Hayır

Yanıt evetse lütfen detayları veriniz:

METİN KUTUSU

I.4 İlan tedbirleri

Topluluk yardımının duyurulması için teklif edilen tedbirlerin detaylarını veriniz (yani tedbirin türü, kısa açıklaması, tahmini maliyetleri, süresi, vb):

METİN KUTUSU

I.5 Kamu tedariki

Sözleşmelerin Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesinde duyurulduğu hallerde (yani tedarik tahminleri), referans veriniz

Öngörülen sözleşme değerleri ile gösterge niteliğinde bir tedarik planı sağlayınız (hizmetler, kaynaklar, işler – tasarım & inşa veya ölçülen işler) ve başlangıç ve bitiş tarihlerini belirtiniz.

Sözleşme no	Sözleşme türü	Tahmini işe başlama tarihi	Tahmini iş bitirme tarihi	Tahmini değer

J. YETKİN ULUSAL MERCIİN KABULÜ

Bu formda verilen bilgilerin doğru ve gerçek olduğunu onaylarım.

İSİM:

İMZA:

KURULUŞ:

(İŞLETME YAPISI)

TARİH:

Ek I

DOĞAL KORUMANIN ÖNEMİ SAHALARINI İZLEMekten SORUMLU MERCIİN
DEKLARASYONU

Sorumlu Mercii

.....'de yer alacak olan

Proje başvurusunu inceledikten sonra.....

Aşağıda belirtilen zeminlerde, projenin bir doğal korumanın önemi sahasında herhangi bir önemli etki yaratmasının muhtemel olmadığını beyan eder.

METİN KUTUSU

Bu nedenle, EIA Direktifinin 6 (3) Maddesinin gerektirdiği şekilde bir değerlendirme gerekliliği olmadığı düşünülmüştür.

1:100.000 (veya mümkün olan en yakın ölçekte) ölçeğinde bir harita eklenmiştir, bu harita projenin konumunu ve eğer varsa ilgili doğal korumanın önemli sahalarnı göstermektedir.

Tarih (gg/aa/ yyyy):

İmzalayan:

İsim:

Konum:

Kuruluş:

(doğal korumanın önemi alanlarının izlenmesinden sorumlu mercii)

Resmii Mühür

EK II Teknik Belgeler

1. İçme Suyu Projesi

Evet Hayır

Birleştirilmiş içme suyu – atık su projesi

Referans yıl

Evet Hayır

Verilerin ait olduğu yıl:

			Göstergeler	
(1)	Aglomerasyonda veya kapsamdaki alandaki toplam nüfus			
(2)	İlgili nüfus			
(a)	Sisteme bağlanmış olan gerçek kişi sayısı			
(3)	Ağ			
(a)	Ağın uzunluğu Rehabilite edilecek olan ağ bölümü			
(b)	Bağlantıların sayısı			
(c)	Pompalama istasyonlarının sayısı			
(4)	Toplam üretim kapasitesi (tasarım kapasitesi)			
(a)	Normal kapasite kullanımı			
(b)	Zemin suyundan			
(c)	Yüzey suyu kaynaklarından			
(d)	Desalinasyondan			
(5)	Şebeke kayıpları			
(a)	Ölçülen kayıplar			
(b)	Tahmini kayıplar			
(c)	Son sistematik su şebekesi denetimi ne zaman yapılmıştır			

(d)	Toplam hesaplanmayan su miktarı			
(6)	Endüstriyel tüketim (hizmetler ve kamu hizmetleri dahil)			
(a)	Toplam üretim bölümü (yalnızca endüstriler)			
(b)	Bağlı endüstrilerin (hizmetlerin) sayısı			
(7)	Kişi başına ortalama tüketim			
(8)	Ölçüm sistemi			
	Hanehalklarının, endüstri ve hizmetlerin ölçümü ile toplam kapsam Bunların ne kadarı hanehalkı Ne kadarı endüstri (buna hizmetler, ticaret, idareler dahildir) Ölçüm yöntemi Apartman başına Apartman bloğu başına Bireysel ev başına Sokak bloğu başına Mahalle başına Endüstriyel, ticari, idari kurulum başına Yok			
(9)	Ücretlendirme sistemi			
(a)	Hane halkı kapsamı (4)'ün %'si (2)'nin %si			
	Ücretler ortalama hane halkı harcanabilir gelirinin %sini temsil eder			
	Ücretlendirme sistemi sosyal bir bileşene sahiptir midir			
	Yanıt evetse			
	Gelire göre			

	Ailenin büyüklüğüne göre			
	Veya düşük gelirli hane halklarına yardımcı olmak için diğer bir sistem (örneğin devlet, belediye vb tarafından direkt aktarım)			
(b)	Endüstriyel kapsam			
	Oranlar hane halkı oranlarından farklıdır			
	Endüstriyel oranlar tüketimle azalmakta mıdır			
(c)	Ölçülen tüketim sonrasında faturalandırılan hacim			
(d)	Ölçülen tüketim temelinde su şirketlerinin gelir %si			
10	Faturalandırılan miktarlar			
(a)	Hane halklarına faturalandırılan hacim			
(b)	Endüstri ve ticarete faturalandırılan hacim			
(c)	Kamu hizmetlerine ve idarelerine faturalandırılan hacim			
(11)	İzleme sistemi – kalite uyum kontrolü			
(a)	İçme suyu kalite parametrelerinin ölçüldüğü nokta nerededir Müştemilat içerisinde, su işlerinin çıkışındaki su musluklarında, diğer kontrol noktalarında (lütfen belirtiniz)			
(b)	... temelinde yıllık ortalamalar (günlük, haftalık, aylık örnekler)			
(c)	İzlemeden sorumlu merci			
(12)	Aritma teknolojisi (birden fazla arıtma tesisi varsa, her bir tesis için ayrı ayrı belirtiniz)			
Tesisler	Hızlı kum filtresi			
	Flokülasyon			
	Klorlama			
	Yüzme			

	Çökeltme			
	Desalinasyon			
	Ozonlama			
	Diğer			
	Tesisin toplam kurulu kapasitesi Normal kapasite kullanım derecesi			
(13)	Su kalitesi standartları (Birden fazla arıtma tesisi varsa, her bir tesis için bireysel olarak belirtin)			
(a)	Mikrobiyolojik parametreler			
	Escherichia coli (A. Coli)			
	Enterococci			
(b)	Kimyasal parametreler			
	Akrilamid Antimon Arsenik Benzen Benzo(a)piren Bor Brom Kadmiyum Krom Bakır Siyanür 1,2 – dikloroetan Epiklorohidrin Flüorit			

	Kurşun Cıva Nikel Nitrat Nitrit Böcek ilaçları Böcek ilaçları – toplam Polisiklik aromatik hidrokarbonlar Selenyum Tetrakloroeten ve trikloroeten Trihalometanlar – toplam Vinil klorit			
(c)	Gösterge parametreleri			
	Alüminyum Amonyum Klorit Clostridium perfringens (sporlar dahil) Renk İletkenlik Hidrojen iyonu konsantrasyonu Demir Manganez Koku Oksitlenebilirlik Sülfat Sodyum Tat			

	Koloni sayısı 22 ⁰ Koliform bakteriler Toplam organik karbon Bulanıklık			
(d)	Kalite ölçümü yeri			
	Su musluğunda Örnek sayısı Örnekleme sıklığı Başka yerde (konum belirtin) Örneklerin sayısı Örnekleme sıklığı			

2. Atık yönetimi

Evsel Atık Yönetimi Projesi:

Evet Hayır

Yeni saha dolgusu oluşturulması

Evet Hayır

Saha dolgularının kapatılması

Evet Hayır

Toplama sistemi:

Evet Hayır

Birleştirilmiş Proje

Evet Hayır

			2.1.1.1 Göstergeler	
(1)	Ulusal / bölgesel atık yönetimi planı			
	Atık yönetimi planına karar verildi mi			
	Atık yönetimi planı yayınlandı mı			
	Öngörülen tedbir planla uyumlu mu			
(2)	Belediyelerdeki veya kapsama alanındaki toplam nüfus			
(3)	Tedbirin kapsadığı nüfus			
(4)	Mevcut saha dolguları			
(a)	Belediyelerdeki veya alandaki saha dolgularının sayısı: yeterli ve ilgiliyse, her bir mevcut saha dolgusu için aşağıdakileri belirtiniz			
(b)	Hane halkı orijinli endüstriyel / ticari orijinli toplam depolanan atık hacmi			
(c)	A.2.1.2 Atık kompozisyonu Cam Plastik Kağıt / karton Metal Ahşap Mutfaktan, bahçelerden vb gelen organik maddeler			

	Durağan maddeler (inşaat atıkları) Tehlikeli maddeler Maddeleri belirtiniz			
(d)	Alınan örneklerin sayısı Örnekleme oranı			
(e)	Süzüntü suyu			
	5. SÜZÜNTÜ SUYUNUN ARITILMASI			
	Toplama ve ASAT'ne taşıma ASAT'a direkt bağlantılı Süzüntü suyu toplanması ve arıtması mevcut değil			
(f)	Gaz Yerinde toplama Rekuperasyon (yeniden kullanım) Ani yanma Yok			
(5)	Yerinde ücretlendirme sistemi (toplama ve giderme)			
(a)	Ücretlendirme sisteminde atık toplama ve giderme haricindeki diğer parametreler de dikkate alınmakta mıdır Yanıt evetse kısaca açıklayın			
	Toplama ve giderme için ayrı ayrı ücretlendirme			
(b)	Kapsamdaki hane halkları			
	Ücretler hane halkının ortalama harcanabilir gelirinin %sini temsil etmektedir. Toplama için			

	Giderme için			
	Ücretlendirme sisteminin bir sosyal bileşeni var mıdır			
	Eğer varsa			
	- Gelire göre - Aile boyutuna göre			
	Düşük gelirli hane halklarına yardımcı olacak diğer herhangi bir sistem (örneğin devlet, belediye vb tarafından direkt aktarım)			
(c)	Endüstriyel kapsam			
	Hane halkı oranlarından farklı oranlar			
	Endüstriyel oranlar deşarj edilen hacimlerle azalmakta mıdır			
	Endüstriyel ücretler PP prensibi uygulanmış mıdır (maliyetin tamamen geri alınması – endüstriyel bölüm için sermaye, işletme ve bakım maliyeti)			
(6)	Endüstriyel atık (Ticaret, turizm dahil)			
	Endüstriyel atığın kompozisyonu			
	Cam Plastik Kağıt / karton Metal Ahşap Mutfak ve bahçelerden kaynaklı organik maddeler Durağan malzemeler (inşaat atıkları vb)			
	Tehlikeli maddeler Maddeleri belirtiniz			
(a)	Katı atık atan endüstrilerin sayısı			

	Direkt teslimat aracılığı ile			
	Kamu toplama sistemi aracılığı ile			
(b)	Endüstriyel atığın reküperasyonu / geri dönüşümü			
	Aktif reküperasyon / geri dönüşüm politikasına sahip endüstrilerin sayısı Tahmini hacim			
	Uygulanan ambalajlama direktifi			
(7)	Atığın ayrılması ve reküperasyonu			
(a)	Kaynağında ayırma (toplama öncesinde atık üreticisinde) Ayrı toplama var mıdır Kamunun kolayca erişebileceği atık konteynırları var mıdır			
	Tehlikeli evsel atıklar için tesisler var mıdır (piller, boya, sıvılar, ilaçlar, vb)			
(b)	Sahada ayırma (toplama sonrasında)			
	Ayrılan malzeme			
	Cam			
	Kağıt / karton			
	Plastik Metal Ahşap Diğer			
(c)	Sahada kompostlama tesisi Kompost kullanımı			
(8)	Mevcut saha dolguları için merciin izlenmesi			
(a)	Sorumlu merci			
(b)	İncelemelerin sıklığı			
(9)	Mevcut saha dolgularının kapatılması			

(a)	8. KAPATILACAK SAHA DOLGULARININ SAYISI			
	Yeterli olması halinde, her bir mevcut saha dolgusu için aşağıdakileri belirtiniz			
	Depolanan toplam atık hacmi			
	Atığın kompozisyonu			
	Cam Plastik Kağıt / karton Metal Ahşap Mutfak, bahçe vb'den kaynaklı organik maddeler Durağan malzemeler (inşaat atıkları)			
(b)	Kapatma yöntemi			
	Çitle çevirme Yüzey kapatma Gaz drenaj tabakası Suni kapatma tabakası Geçirimsiz mineral tabakası Drenaj tabakası Üst toprak tabakası Yeşillendirme ve plantasyon			
(c)	Gazın toplanması			
	Rekuperasyon Tahmini miktar			
	Enerji üretimi Ani yanma Yok			
(d)	Kapatılan saha dolgusu rekreasyon amaçlı olarak			

	kamuya açılacak mıdır Yanıt evetse, hangi yılda			
(e)	Süzüntü suyu			
	Drenaj kanalı			
	Atık su arıtma tesisine bağlı			
	Diğer süzöntü suyu giderme yöntemleri			
(10)	Takip eden bakım ve kontrol			
	A 8.1.1 İzleme mercii			
	Sorumlu merci			
	İncelemelerin sıklığı			
(11)	Yeni saha dolgularının oluşturulması			
(a)	Planlama ufku Planlama kapasitesi			
(b)	Sahadaki zemin suyu seviyesi			
(c)	Taban kapatma Suni kapatma tabakası			
(d)	Drenaj tabakası			
(e)	Sahada ayırma (toplama sonrasında)			
	Ayrılan malzemeler			
	Cam Kağıt / karton Plastik Metaller Ahşap Diğer			
(f)	Sahadaki kompostlama tesisi Kompost kullanımı			
(g)	Geçit kontrolü			

	Tartım sistemi			
	Görsel inceleme Örnekleme			
(h)	Gazın toplanması Sahada toplamaya başlamak için tahmini yıl, başlangıç yılındaki tahmini miktar			
(i)	Süzüntü suyu arıtımı			
	Drenaj kanalı			
	Atık su arıtma tesisine bağlantılı			
	Diğer süzüntü suyu giderme yöntemleri			
(12)	İzleme			
	Sorumlu merci			
	İncelemelerin sıklığı			

3. Atık Su Arıtımı

Atık su projesi

Evet Hayır

Birleştirilmiş içme suyu – atık su projesi:

Evet Hayır

Referans yıl verileri:

Yıl

			8.1.1.1 Göstergeler	
(1)	Bu “tedbir” veya bir bölümü, hassas alan veya toplama havzası olarak sınıflandırılmış (veya sınıflandırılacak) bir alıcı alan içerisinde midir			
(a)	Alıcı gövde Nehir havzası Nehir havzası bölgesi			
(b)	Alıcı gövdenin durumu (kıyı suyu, haliç, tatlı su)			
	Alıcı gövde (alan veya toplama havzası) hassas olarak beyan edilmiş midir (cf Ek II A, CD 91/271/EEC)			
(2)	Aglomerasyon veya kapsanan alandaki toplam nüfus			
(a)	Kapsanan alanın toplam tahmini p.e değeri (hane halkları, endüstriler, ticaret, hizmetler) – bağlı artı bağlı olmayan) Gösterge niteliğindeki tasarım ufku Endüstriyel ön arıtma öncesindeki tahmini p.e. (yalnızca bağlı olanlar) Endüstriyel ön arıtma sonrasındaki tahmini p.e (yalnızca bağlı olanlar)			
(b)	Arıtma tesisinin (tesislerinin) nüfus eşdeğeri (p.e.) Hesaplama temeli madde 2.6 – dir –			

	91/271 EEC			
(c)	Mevsimsel değişiklikler varsa (m ³ /gün cinsinden) Değişikliklerin kaynağı Doğal Ticari			
(3)	İlgili nüfus			
	Sisteme bağlı kişilerin gerçek sayısı			
(4)	Şebeke uzunluğu (atık su)			
(a)	9. REHABİLİTE EDİLECEK OLAN ŞEBEKE BÖLÜMÜ			
(b)	Pompalama istasyonlarının sayısı			
(5)	Toplam verim			
(a)	Hidrolik yük (m ³ /d)			
(b)	Biyolojik yük (kg BOD/d)			
(c)	Kişi başına deşarj			
(d)	Hane halklarından -hidrolik yük (m ³ /d) -biyolojik yük (kg BOD/d)			
(d)	Endüstriyel ve ticari kullanıcılardan (hizmetler, kamu hizmetleri dahil) - Hidrolik yük (m ³ /d) - Biyolojik yük (kg BOD/d)			
	Bağlı endüstriyel birimlerin sayısı			
	Endüstriyel ön arıtma Ön arıtmaya sahip endüstrilerin sayısı Endüstrilerin türü (belirtin)			
	Ön arıtması olmayan endüstrilere ait Ön arıtmaya tabi tutulmamış olan endüstriyel lağım suyu bölümü (belirtin)			

(6)	10. İÇME SUYU SİSTEMİNDE ÖLÇÜLEN AĞ SIZINTISI (M3/D) (aynı zamanda atık su projeleri için yanıtlayın)			
(a)	Ölçülen kayıplar (m3/d)			
(b)	Tahmini kayıplar (m3/d)			
(c)	Toplam hesaba katılmayan su			
(d)	Son sistematik su şebekesi denetiminin tarihi			
(7)	Kanalizasyon sistemine infiltrasyon			
(a)				
(b)	-tahmini hacim			
(c)	-son sistematik ağ denetiminin tarihi			
(8)	11. ÜCRETLENDİRME VE ÖLÇÜM (İÇME SUYU İÇİN ÖLÇÜM)			
(a)	Hane halklarının ve endüstrinin ölçümü ile toplam kapsam Hane halklarına ait kısım Endüstrilere ait kısım (hizmetler, ticaret, idareler dahil)			
(b)	Ölçüm yöntemi Daire başına Daire bloğu başına Bireysel ev başına Sokak bloğu başına Mahalle başına Endüstriyel, ticari, idari yerleşim başına yok			
(c)	Atık su ücretlendirme sisteminde içme suyu tüketimi haricindeki parametreler dikkate alınmakta mıdır (örneğin kapalı, alan, tek fiyatlı)			

	bileşen) Yanıt evetse, kısaca açıklayınız.			
(d)	Ölçülen ücretlerin kapsadığı nüfus (hane halkları)			
	Ücretler harcanabilir ortalama hane halkı gelirinin %sini temsil etmektedir.			
	Ücretlendirme sistemi toplamada sosyal bir bileşene sahip midir			
	Yanıt evetse			
	Gelire göre			
	Ailenin büyüklüğüne göre			
	Düşük gelirli hane halklarına yardımcı olmak için diğer bir sistemle (örneğin devlet, belediye tarafından direkt aktarım vb)			
e)	Endüstriyel kapsam			
	Oranlar hane halkı oranlarından farklıdır			
	Endüstriyel oranlar tüketimle düşmekte midir			
(f)	Endüstriyel ücretler için PPP prensibi uygulanmakta mıdır (maliyetin tamamen geri kazanılması – endüstriyel bölüm için sermaye, işletme ve bakım maliyeti)			
(9)	12. BİRDEN FAZLA ASAT VAR MIDIR Birden fazla tesis varsa, 9, 10, 11, 12, 13 numaralı soruları her bir münferit tesis için yanıtlayınız.			
	Tesislerin sayısı			
	13. TOPLAM TASARIM KAPASİTESİ			

(a)	Genel tasarım kapasitesi				
Tesis1	Kullanılan kapasite				
(b) tesis2	Genel tasarım kapasitesi				
	Kullanılan kapasite				
(c) tesis3	Genel tasarım kapasitesi				
	Kullanılan kapasite				
(i) tesisi	Genel tasarım kapasitesi				
	Kullanılan kapasite				
(10)	Yağmur suyu drenajı, ayrı sistem				
	Tamamen ayrı				
	Kısmen ayrı				
	Ayrı sistemin bir bölümü toplam uzunluğu paylaşıyor				
(a)	Taşmaların depolama kapasitesi				
(b)	Atık sular için tepe faktörü				
(c)	Yağmur suyunun arıtılması				
	Arıtma tesisinde deşarj				
	Alıcı sularda direkt deşarj				
(11)	Atık su arıtma kalitesi – atık su standartları		Atık su standartları	İkisinden birini doldurun	
				Atık su standartları	% azalma
	İkincil arıtma için atık su standartları				
(a)	BOD ₅				
(b)	COD				
(c)	Askıda katılar				
	Bölgesel arıtma için atık su standartları (yalnızca hassas alanlar için zorunludur)				
(d)	Toplam azot				

(e)	Toplam fosfor				
(f)	İzleme yöntemi				
	Günlük, haftalık, aylık örnekler üzerinden hesaplanan yıllık ortalama				
(g)	14. ATIK SULARIN YENİDEN KULLANILMASI				
(12)	Arıtma teknolojisi				
(a)	Eleme				
(b)	Ön çökeltme				
(c)	Diğer mekanik				
(d)	Biyolojik arıtma				
	Patentli sistem				
(e)	Üçüncül arıtma seviyesi				
(f)	Kullanılan diğer teknolojiler				
	Kısaca açıklayın				
(13)	Çamur yönetimi				
(a)	Kullanılan çamurlu arıtma türü				
	Kuru katı içeriği Çamurdaki tehlikeli maddeler, ağır metaller Kadmiyum Bakır Nikel Kurşun Çinko Cıva Krom				
(b)	Giderme hacmi ve güzergahı				
	Tarım (**)				

	Katılar Saha dolgusu Yakma Diğer, belirtin (**)				
(14)	İzleme Mercii				
(a)	Atık su deşarjları ve atık su standartları				
(b)	Çamur giderimi				
(**) çamur giderimi	Diğer çamur giderimi modları için, atık su hakkındaki ilgili AK direktiflerine uyumun nasıl sağlandığını açıklayınız:				
	Atık hakkında çerçeve CD 75/442/EEC ve tehlikeli atık hakkında CD 91/689/EEC Atık saha dolgusu hakkında CD 1999/31/EC, atığın yakılması hakkında CD 2000/76/EC				
Toplama sisteminin özellikleri	Toplama sisteminde atık su arıtma şartları dikkate alınmakta mıdır? Kanalizasyon akışları ve atık su arıtma tesisi (ASAT) iyi bir şekilde dengelenmiş midir? (cf. CD 91/271/EEC Ek 1A)				
	Toplama sisteminin tasarımı aşağıdakilerle ilgili olarak BAT'a uygun mudur: - Kentsel atık suyun hacmi ve özellikleri, - Sızıntıların önlenmesi Yağmur suyu taşmalarına bağlı olarak alıcı sulardaki kirlenmenin sınırlandırılması				
Endüstriyel su deşarjlarının ön arıtması	Endüstrilerin sularını ön arıtmaya tabi tutması konusunda yasal bir yükümlülük var mıdır (cf. CD 91/271/EEC, Ek IC)				

	Yasal referans veriniz.	
Tehlikeli maddelerin su çevresine deşarjı	<p>Yetkin merciler, CD 76/464/EEC liste I ve liste II kapsamına giren ve indirekt olarak su çevresine kanalizasyon sistemi ve atık su arıtma tesisi aracılığı ile deşarj edilen maddelerden kaynaklı kirlenmesinin azaltılması için bir envanter ve bir program hazırlamış mıdır (CD'ler 82/176/EEC, 83 /513/EEC, 84/156/EEC, 84/491/EEC, ve 88/347/EEC ile değişik 86/280/EEC, ve 90/415/EEC)?</p> <p>Bu programlar, CD 86/280/EEC, Madde 5'te sözü geçen orta ve küçük ölçekli işletmelerin indirekt deşarjlarının yetkilendirilmesi ve birden fazla kaynaktan gelen daha sosyal kirlilik azaltma işlemleri üzerinde odaklanmalıdır.</p>	

(**) Tarımda kullanım amaçlı çamurdaki ağır metal konsantrasyonlarına ilişkin limit değerler.

Parametreler	Limit değerler (mg/kg kuru madde)
Kadmiyum	20 ila 40
Bakır	1000 ila 1750
Nikel	300 ila 400
Kurşun	750 ila 1200
Çinko	2500 ila 4000
Cıva	16 ila 25
Krom	henüz belirlenmemiştir.

EK IX

ŞABLON

KATILIM ÖNCESİ YARDIM ARACI (IPA) UYARINCA

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

VE

AVRUPA TOPLULUKLARI KOMİSYONU ARASINDA

.....

MAJÖR PROJESİNİN EŞ FİNANSMANI İLE İLGİLİ OLARAK YAPILAN

ÇİFT TARAFLI PROJE ANLAŞMASI

CCI No:

IPA BİLEŞENİ III – Bölgesel Kalkınma

Operasyonel program “Çevre”

CCI No: 2007 TR 16 I PO 001

İsim ve öncelik eksen no:

İsim ve tedbir no:

Türkiye cumhuriyeti Hükümeti

Ve

Avrupa Toplulukları Komisyonu

Burada bundan sonra birlikte “Taraflar” olarak veya bireysel olarak Türkiye Cumhuriyeti için “Fayda Sahibi” veya Avrupa toplulukları Komisyonu için “Komisyon” olarak anılacaktır ve aşağıdaki koşullar altında

- 1) 17 Temmuz 2006 tarihinde, Avrupa Birliği Konseyi Katılım Öncesi Yardım için bir Aracı belirleyen (EC) No 1085/2006²⁰ sayılı Yönetmeliği kabul etmiştir (burada bundan sonra “IPA Çerçeve Yönetmeliği” olarak anılacaktır).
- 2) 12 Haziran 2007 tarihinde, Komisyon IPA çerçeve yönetmeliğini uygulayan (EC) No 718/2007²¹ sayılı Yönetmeliği kabul etmiştir, bu yönetmelik ilgili yönetim ve kontrol hükümlerinin detaylarını vermektedir. (burada bundan sonra “IPA Uygulama Yönetmeliği” olarak anılacaktır).
- 3) 29 Kasım 2007’de Komisyon Türkiye’de Katılım Öncesi Yardım için Araç uyarınca eş finansman için birden fazla yılı kapsayan “Çevre” programını onaylayan C(2007) 5758 sayılı kararı kabul etmiştir.
- 4) 11 Temmuz 2008’de Fayda sahibi ve Komisyon Katılım Öncesi Yardım (IPA) için Araçtan AK mali yardımına ilişkin işbirliği için kuralları belirleyen bir Çerçeve Anlaşma imzalamıştır. Bu çerçeve anlaşma 24 Aralık 2008 tarihine yürürlüğe girmiştir.
- 5) tarihinde, Fayda sahibi ve komisyon birden fazla yılı kapsayan “Çevre” programının uygulanması için özel hükümleri belirleyen bir Finansman Anlaşması imzalamıştır. Bu finansman anlaşması tarihinde yürürlüğe girmiştir.
- 6) Finansman Anlaşmasının 54. Maddesine göre, İşletme yapısı Komisyona bir majör proje olan’i sunmuştur, bu projede birden fazla yılı kapsayan “Çevre” operasyonel programının öncelik eksenini altında Katılım Öncesi yardım için araçtan bir katkı öngörmektedir. (Komisyonun isteği üzerine, İşletme Yapısı tarihinde ek bilgiler sunmuştur.)
- 7) tarihinde, Komisyon majör projeye Katılımın onaylandığı bir kararı (No. C) kabul etmiştir.
- 8) Finansman anlaşması madde 54’e göre, Komisyonun projeyi onaylayan kararı öncelik eksenini için eş finansman oranının geçerli olduğu fiziksel nesneyi ve uygun kamu giderlerini tanımlayacak ve bunu Fayda sahibi ile yapılan bir iki taraflı proje anlaşması takip edecektir.

AŞAĞIDAKİLER ÜZERİNDE ANLAŞMAYA VARMIŞLARDIR

Madde 1

Konu

1. İşbu iki taraflı Proje Anlaşması Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avrupa toplulukları Komisyonu arasında yapılmıştır. Ek I’de açıklanan şekilde Komisyon Kararı C (NUMARA) tarafından kabul edilen proje (İSİM) ile ilgilidir. Bu proje ile ilgili tüm belgeler ve yazışmalar CCI (NUMARA) referansını taşıyacaktır.

Madde 2

²⁰ R G L 210, 31.7.2006, s.82

²¹ R G L 170, 29.6.2007, s.1

Proje Finansmanı

1. Komisyon Yönetmeliği (EC) 718/2007'nin 150. Maddesine göre hesaplanan Uygun Kamu Harcaması (...) €'dur.
2. "Bölgesel Rekabet Edebilirlik" operasyonel programının öncelik eksenini (İSİM) için eş finansman oranı proje için geçerlidir. Projeye maksimum topluluk katkısı (...) €'dur.
3. Projeye eş finansman için topluluk katkısı işbu İki taraflı Proje Anlaşmasının hükümlerinin ve Çerçeve Anlaşmada, Finansman Anlaşmasında ve bunun yanı sıra Katılım Öncesi yardım için geçerli olan konvansiyonel çerçevede belirtilen yükümlülük ve koşulların yerine getirilmesine tabidir.

Madde 3

Uygunluk süresi

1. Uygunluk süresi, Finansman Anlaşmasının 11(3), 34(2), 43. Maddelerinde belirtildiği gibidir.

Madde 4

Uygunluk Harcamaları

1. Projenin uygulanmasında karşılanan giderler aşağıdaki hallerde Topluluk eş finansmanı için uygun olacaktır:
 - a) Yukarıda Madde 3'te belirtilen uygunluk süresi içerisinde gerçekleşmiş olması ve alınan faturalarla ya da eşdeğer kanıtlama gücüne sahip muhasebe belgeleriyle desteklenmesi;
 - b) Söz konusu harcamalara neden olan sözleşmelerin tarihli Komisyon Kararı C (NUMARA)'nda kabul edilen şekilde proje ile uyumlu olması halinde,
 - c) Etkin mali yönetim ve özellikle de ekonomi ve maliyet etkinlik prensiplerine göre yapılmış olması halinde ve
 - d) Finansman Anlaşmasının VI. Bölümünde belirtilen uygunluk kurallarına uygun olması halinde

Madde 5

Anlaşma

1. Finansman Anlaşmasının 51(3) Maddesinde belirtilen şekilde bir anlaşmanın proje içerisinde herhangi bir sözleşmenin başlaması öncesinde imzalanması gerekir. Buna ek olarak, anlaşma aynı zamanda projenin tamamlanması sonrasında son alıcıya devredilmesine ilişkin modaliteleri de tanımlayacaktır.
2. Anlaşmanın imzalanmış bir kopyası Komisyon servislerine gönderilecektir.
3. Yukarıdakilerden bağımsız olarak, Finansman Anlaşmasının 27. Maddesi şartları geçerli kalacaktır.

Madde 6

Tedarik kuralları ve prosedürleri

1. Takip edilecek olan tedarik kuralları ve prosedürleri Finansman Anlaşmasının 44, 46 ve 48. Maddelerinde öngörülmektedir. Buna ek olarak, ilgili hallerde, Finansman Anlaşmasının 20. Maddesinde belirtilen ve IFI'lerin tedarikini düzenleyen kurallara da geçerlidir.
2. Gereken şekilde ortaya koyulan istisnai durumlarda, katılım ve menş kurallarından derogasyona, 17 Temmuz 2006 tarih ve (EC)No 1085/2006 sayılı Konsey

Yönetmeliğinin Katılım Öncesi (belirtilecektir) için bir araç belirleyen 19(6) Maddesi hükümlerine uygun olarak izin verilebilir.

Madde 7

İzleme

1. İzleme, projenin uygulanmasında gerçekleşen ilerlemenin takip edilmesi için bir bilgi sisteminin kullanılması anlamına gelir. İzlemede projenin tamamlanmasına yönelik gerçek ilerlemenin Ek I'de verilen Gösterge niteliğindeki Çalışma Programı / Harcama Planı ile karşılaştırılmasına olanak veren mali ve fiziksel göstergeler kullanılacaktır.
2. Projenin uygulanması Finansman Anlaşmasının XIII numaralı bölümünde (İzleme ve Değerlendirme) öngörülenlere uygun olarak izlenecektir. Bu, başka şeylerin yanı sıra aşağıdakileri gerektirecektir:
 - a. İşletme Yapısı, ve ilgili hallerde, Proje izleme faaliyetlerini yöneten ilgili Sözleşme Mercii
 - b. Uygulamadaki ilerlemenin incelendiği Sektörel İzleme Komitesi,
 - c. Komisyon tarafından sağlanan izleme belgelerinin hazırlanması. Bu izleme belgeleri Finansman Anlaşmasınının 84 ve 85. Maddelerine göre uygulamaya ilişkin sektörel yıllık raporun ana bölümünü oluşturmaktadır.
 - d. İşletme yapısı veya Komisyon hizmetleri tarafından gerekli görülmesi halinde özel veya ad-hoc izleme raporları,
 - e. Fiziksel nokta kontrolleri

Madde 8

Değerlendirme

1. Projeye ilişkin bir değerlendirme, projenin işbu anlaşmanın I Ekinde orijinal olarak belirtilmiş olan amaçlara göre tamamlanmaya doğru ilerleyip ilerlemediğinin belirlenmesi ve uygulama sırasında karşılaşılan sorunların dikkate alınması amaçlı önerilerin yapılması amacıyla, Fayda sahibinin isteği üzerine veya Komisyonun inisiyatifiyle, projenin uygulanması sırasında gerçekleştirilebilir.
2. Proje tamamlandıktan sonra, projenin etkisine ilişkin bir proje sonrası değerlendirme, Fayda sahibi veya Komisyon tarafından görevlendirilen bir değerlendirmeci tarafından gerçekleştirilebilir.

Madde 9

Projenin değiştirilmesi

1. Onaylanan projede yapılacak olan herhangi bir değişiklik bir değişiklik kararı veya Fayda sahibi ve komisyon servisleri arasındaki yazışmalar yoluyla Komisyonun onayının alınmasını gerektirecektir.
2. Projeye bir değişiklik yoluyla dahil edilen fiziksel bir nesne ile ilgili harcama, Komisyon tarafından değişikliğin onaylandığı tarihte uygun hale gelir.
3. İşbu Anlaşmanın I Ekinde verilen ve operasyonel programın içeriğini etkileyen herhangi bir proje değişikliği yalnızca proje ile ilgili bir Komisyon değişikliği kararını değil, aynı zamanda operasyonel programın değiştirilmesi ile ilgili bir kararı da gerektirecektir. Bu nedenle, bu tür proje değişiklikleri yalnızca operasyonel programdaki bir değişiklik için gerekli istekle paralel olarak sunulmaları halinde alınabilir.
4. Projede, İki taraflı Proje anlaşmasının I ekinde tanımlanan şekilde yapılan herhangi bir majör değişiklik Komisyon tarafından, bir değişiklik kararı yoluyla onay alınmasını gerektirir. Bu tür modifikasyonların yukarıda Madde 3'te tanımlanmış olan

harcamanın uygunluğu süresinin sona ermesi öncesinde sunulacak olan gereken şekilde motive edilmiş bir istekle desteklenmesi gerekir.

Bir değişikliğin aşağıdakileri içermesi halinde majör olduğu kabul edilir:

- a) İki taraflı proje Anlaşmasının I Ekinde Madde 4 (Proje Açıklaması) ve Madde 5 (Amaçlar)'da açıklanan elemanlardan herhangi birinde bir değişiklik; veya
 - b) Projeye tahsis edilen topluluk katkısı miktarında herhangi bir değişiklik; veya
 - c) Projenin Uygun Kamu Harcamalarında bir değişiklik; veya
 - d) Projenin fonksiyonel amaçlarında veya fiziksel özelliklerinde gerçekleşen ve amaçlarını etkileyen önemli bir değişiklik, buna orijinal karar kapsamında yer almayan fiziksel bir bileşenin eklenmesi de dahildir; veya
 - e) Projenin mülkiyet veya işletme koşullarında meydana gelen bir değişiklik.
5. Projedeki herhangi bir minör değişiklik Fayda Sahibi ve komisyon servisleri arasında, yukarıda madde 3'te tanımlanmış olan harcama uygunluğu süresi sona ermeden önce sunulacak olan gereken şekilde motive edilmiş bir teklif temelinde yazışmalar yapılması yoluyla onaylanabilir.

Bir önceki paragrafta bahsedilenler haricindeki tüm durumlarda, özellikle aşağıdakilerle ilgili olduğunda, bir değişikliğin minör olduğu kabul edilir:

- a) Başlangıçta proje uygulamasında öngörülen uygulama süresindeki bir uzatma; veya
 - b) İş Planında / Harcama planında yapılan ve yukarıda yer alan paragraf 4(c) kapsamına girmeyen değişiklikler; veya
 - c) Projenin fiziksel özelliklerinde veya fonksiyonel amaçlarında yapılan ve genel amaçlarını etkilemeyen bir değişiklik.
6. Sektörel İzleme Komitesi majör ve minör proje değişikliği teklifleri hakkında bilgilendirilecektir.
7. Genel bir kural olarak, bir komisyon değişikliği kararı gerektiren majör proje değişikliklerinin sayısı minimumda tutulmalıdır.
8. İster majör ister minör olsun bir modifikasyon için yapılan her bir istek Komisyon tarafından her bir vaka için ayrı ayrı incelenecektir.
9. Komisyon, kabul edilemez olarak gördüğü operasyonel program değişikliklerine yol açacak proje değişikliği isteklerini reddetmek hakkına sahiptir.

Madde 10

Özel Koşullar

(Ödemelerle ilgili olanlar da dahil olmak üzere yerine getirilmesi gereken ve projenin eş finansmanı için gerekli olan herhangi bir koşulu listeleyiniz örneğin mali veya yasal düzenlemeler, izinlerin sunulması, arazi alımının tamamlandığına ilişkin kanıtlar, ön anlaşmalar, projenin sonraki safhaları için herhangi bir şart (yani kalan dolguların kapatılması, foseptik çukurlarının bağlantılarının kesilmesi, vb)

Madde 11

Dil

Bu İki taraflı Proje Anlaşması İngilizce olarak iki adet hazırlanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına imzalanmıştır,

İmza yeri,

İmzalayan kişi

Avrupa toplulukları komisyonu adına imzalanmıştır,

İmza yeri,

İmzalayan kişi

EK 1

MAJÖR PROJENİN FİZİKSEL AMACI

Operasyonel programı

“Çevre”

CCI NO: 2007TR16IPO001

Projenin Adı

.....

CCI NO:.....

Adı ve Öncelik Ekseni Numarası:.....

Adı ve Tedbir No:

1. BAŞVURUDAN SORUMLU MERCİ (İşletme Yapısı)

Adı:

Adresi:

Temas Kurulacak kişi:

Telefon:

Faks:

e-posta:

2. MALİ FAYDA SAHİBİ (Finansman Anlaşması Madde 15)

Adı:

Adresi:

Temas Kurulacak kişi:

Telefon:

Faks:

e-posta:

3. YARDIMIN SON ALICISI

Adı:

Adresi:

Temas Kurulacak kişi:

Telefon:

Faks:

e-posta:

4. PROJE KONUMU

4.1 Fayda sahibinin ülkesi:

4.2 Eyalet / şehir:

5. PROJEYE İLİŞKİN AÇIKLAMA

5.1 Projenin fiziksel amacının genel açıklaması

(a) (Projeye ve hedef aldığı sorunların türüne ilişkin bir açıklama veriniz)

(Altyapının ana amaçları, son kullanıcıları (yani hizmet verilen hedef kitle, mümkün olan hallerde niceliği belirtilmiş). İlgili hallerde, projenin bağlı olduğu Topluluk Seviyesinde üzerinde anlaşmaya varılmış olan Trans – Avrupa ağını belirtiniz).

(b) (projenin genel bir projenin bir safhası olması halinde, teklif edilen uygulama safhalarına ilişkin bir açıklama veriniz (bunların teknik veya finansal olarak bağımsız olup olmadığını açıklayınız).

5.2 Altyapı yatırımına ilişkin teknik açıklama

(a) (Ana özelliklerini ve bileşen elemanlarını belirterek yardım teklif edilen altyapıyı ve işi açıklayınız – eylemlerin veya ekipmanın uygunluğu ile ilgili şüpheleri azaltmak için bu açıklamanın kapsamlı olması önemlidir)

(b) (ilgili işe ilişkin olarak, kullanılacak olan anahtar çıkış göstergelerini tanımlayınız ve niceliklerini belirleyiniz).

(c) Projenin tamamlanması sonrasında altyapının nasıl yönetileceğine ilişkin detaylar veriniz (yani kamu yönetimi, imtiyaz, diğer Kamu Özel Ortaklığı biçimleri)

6. AMAÇLAR

Projenin amaçlarını genel hatları ile veriniz.

7. GÖSTERGE NİTELİĞİNDEKİ FİZİKSEL GÖSTERGELER VE/ VEYA PERFORMANS GÖSTERGELERİ

Ana fiziksel göstergeleri ve/ veya performans göstergelerini sağlayınız.

İçme suyu projeleri için, örneğin su kayıplarının azaltılması, içme suyu kalitesinin artırılması, su kaynakları ölçümlerinin artırılması, dağıtım maliyetlerinin azaltılması, ağ uzunluğunun artırılması, hizmet verebilir durumdaki ağ uzunluğunu artırılması (rehabilitasyon projeleri için) vb.

Atık su projeleri için örneğin: sızıntıların azaltılması, ağa bağlı nüfus yüzdesinin artırılması, arıtılan kanalizasyon miktarının artırılması, kanalizasyon arıtma işlemi seviyesinin artırılması, alış sularının kalitesinin artırılması, giderme maliyetlerinin azaltılması, ağ uzunluğunun artırılması, hizmet verebilir durumdaki ağ uzunluğunun artırılması, vb.

Katı atık projeleri için: örneğin dolguya giden atık miktarının azaltılması, geri dönüştürülen malzemelerin miktarının artırılması, kapatılan ve rehabilite edilen dolgu sahalarının sayısı, atık giderme hizmetleri kapsamındaki nüfus yüzdesi, vb.

Ulaştırma projeleri için. Örneğin inşa edilen / rehabilite edilen / yükseltilen demiryolu/ karayolu/ su yolu uzunluğu, seyahat sürelerinin kısaltılması, işletme ve/ veya bakım maliyetlerinin azaltılması, karayolu / demiryolu / su yolu trafik kapasitesinin artırılması.

Projenin hedef alacağı ilgili EC Direktiflerini listeleyiniz. Ulaştırma projeleri için aynı zamanda elde edilecek olan teknik standartları listeleyiniz.

Göstergeler, özellikle sözleşmenin kesinleştirilmesi üzerine gerekli görülen hallerde İzleme Komitesinde rafine edilebilir. Bu durumda, göstergelerin onaylanması karşılıklı mektuplarla gerçekleştirilecektir. Her durumda, önerilen fiziksel ve/ veya performans göstergeleri aşağıdaki gibidir*:

Gösterge niteliğindeki göstergeler	Önce	Sonra
a) Fiziksel Örneğin yeni/ rehabilite edilmiş kanalizasyon / su ağlarının uzunluğu (km), rehabilite edilmiş / yeni tek demiryolu rayının uzunluğu, hesaplanmayan su yüzdesinde azalma (%), su kirleticilerindeki azalma, örneğin BOD, COD, askıda katılar, azot, fosfor (mg/l veya %)		

b) Performans Örneğin seyahat süresindeki azalma (dakika), hat hızındaki artış (km/), içme suyu kalitesinin bozulmasında, dağıtım yoluyla sağlanan azalma, kanalizasyon kirletici seviyelerindeki azalma, fayda sahibinin Kentsel Atık Su Arıtma Direktifinin deşarj standartlarına uyumu (%)		

* gerekli olması halinde 1 den fazla tablo sağlayınız.

8. GÖSTERGE NİTELİĞİNDEKİ İŞ PLANI / HARCAMA PLANI

Öngörülen sözleşme sayısı ve türü ile ilgili bilgi sağlayınız. Herhangi bir IFI finansmanlı bileşeni kapsama dahil ediniz ve açıkça belirtiniz.

	Sözleşmeye ilişkin açıklama	Sözleşme türü* İş/tedarik/ hizmet	Tahmini sözleşme değeri (€)	İhalenin başlangıcı ay/ yıl	İhalenin verilmesi Ay/ yıl	Sözleşmenin tamamlanması Ay/yıl
1						
2						
3						
4						
5						
6						

* İş sözleşmeleri için sarı ve kırmızı FIDIC'ten hangisinin kullanıldığını belirtiniz.

9. EKONOMİK VE SOSYAL MALİYET – FAYDA ANALİZİNİN ANA SONUÇLARININ ÖZETİ

Ekonomik ve sosyal maliyet – fayda analizinin ana sonuçlarını sağlayınız.

- Proje için tahmini NPV (...) ve kullanılan indirim oranı (...)’dır.
- Tahmini Fayda / maliyet oranı’dir.
- Tahmini EIRR=

10. MALİ ANALİZ ÖZETİ

Mali analizin ana sonuçlarına ilişkin bir özet veriniz.

Topluluk (IPA) katkısı hesaplanırken gelir üretiminin hesaba katılmasını sağlayınız.

- Başvuruda sağlanan bilgiler ve/ veya değerlendirme sırasında elde edilen herhangi bir ek bilgi temelinde
 - o Proje için FNPV’nin Milyon € olacağı tahmin edilmektedir.
 - o FIRR’nin %... olacağı tahmin edilmektedir.
- Finansman anlaşmasının 17 ve 19. Maddelerine göre hesaplanan Kamu Uygun Harcamaları (finansman açığı) €’dur.
- Topluluk katkısı €’dur.

11. KIRLETEN ÖDER PRENSİBİ (YALNIZCA ÇEVRE İLE İLGİLİ PROJELER İÇİN) Kırleten öder prensibinin projeye nasıl uygulanacağını açıklayınız.

12. MALİ SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE KARŞILANABİLİRLİK

Takip edilecek olan fiyatlandırma politikasının ana elemanlarını genel hatlarıyla veriniz.

13. İŞLETME VE BAKIM

Projenin işletilmesi ve sürdürülmesi için kullanılacak olan yolu açıklayınız. Tamamlanan ürünün yönetiminden sorumlu olan mercein organizasyon ve yasal oluşumunu açıklayınız.

14. ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİNİN ANA BULGULARININ ÖZETİ

Bir EIA’nın tamamlanması ile ilgili olarak ilgili merci tarafından bir karar verilmesi halinde, teknik olmayan özetin ana sonuçlarının listesini yapınız. Herhangi bir EIA’nın gerçekleştirilmesi halinde, projenin bir parçası olarak tam bir EIA gerçekleştirilmesi için bir zaman çizelgesi sununuz veya ulusal EIA mevzuatına atıfta bulunarak bunun neden gerekli görülmediğine ilişkin nedenleri listeleyiniz.

15. MALİYET VE YARDIM (€ CİNSİNDEN)

Harcama ve proje bileşeni türleri arasında gösterge niteliğinde bir maliyet dökümü sağlayınız.

A. Harcama türleri arasında maliyet dökümü

Kalem	Toplam maliyetler (tahminler)	Uygun olmayan maliyetler (tahminler) (min. Euro)	Toplam uygun maliyetler (tahminler) (min. Euro)
Örneğin arazi alımı			
Örneğin ana işler			

TAHMİN EDİLEN TOPLAM			

B. Bileşene göre Uygun Maliyet dökümü (tahminler)

Kalem	Bileşen I	Bileşen II	Bileşen III	Toplam (milyon Euro)
Sahanın hazırlanması				
Örneğin ana işler				
Örneğin tesis ve makineler				
TAHMİN EDİLEN TOPLAM				

Yukarıda bahsi geçen miktarlar gösterge niteliğindedir ve proje sözleşme süresinde veya uygulama süresinde aşağı ya da yukarı yönlü değişiklik gösterebilir. Miktarlardaki bu sıçramalar mevcut yasal çerçeve ile uyumlu, kalitatif olarak makul ve nedenleri yeterli şekilde gösterilmiş olmalıdır.

C. Beklenen Mali Katkı

Tahmini toplam maliyetler (€ min)	Uygun olmayan kısım (€ min)	Uygun kamu harcamaları (€ min)	Topluluk katkısı kısmı (€ min)	Kamu katkısı (€ min)	Ulusal kısmı (€ min)	IF1 (€ min)	Diğer (€ min)
(1)=(4) + (5)	(2)	(3)	(4)=(3x eş finansman oranı)	(5) = (6) + (7)+ (8)	(6)	(7)	(8)

--	--	--	--	--	--	--	--

Not: Uygun Kamu harcamaları ve Topluluk katkısı dışındaki veriler gösterge niteliğindedir. Uygun olmayan harcamalar kamu katkısına dahil edilmiştir.

16. IFI'ların kapsama dahil edilmesi

Projedeki herhangi bir IFI'nin varlığını genel hatları ile belirtiniz. Bunların iş kapsamına ilişkin detaylı bir açıklamayı, mali maliyetler ve teklif edilen uygulama zaman çizelgesi ile birlikte veriniz. Buna ek olarak IFI tarafından öngörülen herhangi bir teknik yardım tedbirine, örneğin projenin bir parçası olarak kurumsal reforma ilişkin detayları da veriniz.

Uygulama düzenlemelerini (paralel veya eş finansman), hangi tedarik kurallarının uygulanacağını ve İşletme Yapısının ilgili tedarik kurallarını uygulamak için akredite edilmiş olup olmadığını açıklayınız.

İlgili hallerde, hangi sözleşmeler için katılım ve menşe kurallarından derogasyona izin verildiğini, Katılım Öncesi için bir araç oluşturan 17 Temmuz 2006 tarih ve (EC) No 1085/2006 tarihli Konsey Yönetmeliği hükmüne göre belirtiniz.

17. DUYURMA TEDBİRLERİ

Proje için öngörülen duyurma tedbirlerini açıklayınız.

EK X

İşletme Tanımlama Belgesi Modeli

(maksimum 5 sayfa)

1. İşlemin adı:
 2. İşletme yapısı: temas bilgilerini yazınız.
 3. İşlemin gerçekleştirilmesinden sorumlu kuruluş: temas bilgilerini, temas kurulacak kişi de dahil olmak üzere yazınız.
 4. Operasyonel programı ile tutarlılık ve uyum
 - 4.1 Programın adı
 - 4.2 Öncelik ekseninin adı
 - 4.3 Tedbirin adı
 - 4.4 Mali fayda sahibi (Finansman Anlaşması madde 15)
 - 4.5 Yardımın son alıcısı
 - 4.6 Tedbir uyarınca öngörülen faaliyetlerin kategorisi / türü
 5. İşleme ilişkin Açıklama
 - 5.1 Operasyonel programın başarısına katkı: İşlemin uygun tedbirle bağlantılı olan Operasyonel programın (mümkün olan hallerde miktarı belirtilen göstergeler sağlanarak) amaçlarına ulaşılmasına nasıl katkıda bulunduğunu açıklayınız.
 - 5.2 Genel Amaç: bir cümle ile açıklayınız.
 - 5.3 İşlemin Amacı: bir cümle ile açıklayınız.
 - 5.4 Konum(lar): Lütfen uygun bölgeleri aklınızda tutunuz.
 - 5.5 Süre: İşlemin süresi Finansman Anlaşmasında belirlenmiş olan harcamanın uygunluğu için son tarihi aşamaz.
 - 5.6 Hedef grup(lar):
 - 5.7 İşlem ve backgrounda ilişkin açıklama: maksimum 10 satır
 - 5.8 Ölçülebilir göstergelerle sonuçlar:
 - 5.9 Faaliyetler:
 6. Uygulama Düzenlemeleri
 - 6.1 Kurumsal çerçeve: işlemin gerçekleştirilmesi için öngörülen kurumsal düzenlemeler, örneğin işlem koordinasyon birimi, yönlendirme komitesi, bölgesel ve/ veya il mercileri, teknik yardım ekibi
 - 6.2 Önerilen izleme yapısı ve metodolojisi: işlemin izlenmesinden kim sorumlu olacak, işlem nasıl izlenecek, iş akışı ve raporlama hatları ne olacak?
 - 6.3 İşlemin gerçekleştirilmesi için gereken prosedürler ve sözleşmeler ve bunların sıralanması: Prosedürlerin türlerini (ihaleye davet, önceden ihale daveti yapılmaksızın ulusal kurumlar tarafından direkt uygulama, uluslar arası kuruluşlarla direkt anlaşmalar, vb) ve bunlara karşılık gelen sözleşmeleri (bağış sözleşmeleri, uluslar arası kuruluşlarla katkı anlaşmaları, hizmetler, kaynaklar, işler vb) teklif edilen faaliyetler için, sıralamaları ile birlikte listeleyiniz.
- (lütfen hazırlık safhaları, ihalenin yapılması, sözleşmenin yapılması ve işlemlerin başlatılması için detaylı bir kronogram sağlayınız)
7. Riskler ve varsayımlar:
 8. İşlemin hedef grup üzerindeki beklenen etkisi ve çoğalma / yayılma etkileri:

9. Sürdürülebilirlik
10. Dezavantajlı kişilere ve zarara açık gruplara eşit imkan sağlanması (ilgili hallerde):
11. Diğer IPA bileşeni tedbirleri ile bağlantılar
12. Avrupa Komisyonundan istenen finansman

Topluluk katkısı öncelik ekseninde uygun harcamaların %xx'ine karşılık gelen tavan değerini aşmayacaktır.

(hiçbir işlem ilgili öncelik eksenine ilişkin eş finansman oranından daha yüksek bir eş finansman oranından yararlanmayacaktır – IPA IR Madde 149.3 ve 153.3)

13. Eş finansman: (lütfen kaynağa göre beklenen toplam katkıyı tanımlayınız)
14. Bütçe dökümü:

(gösterge niteliğinde, mümkünse işlem bileşeni başına, tahmini toplam maliyet, kamu harcamaları, IPA katkısı, ulusal kamu katkısı ve özel katkı dahil olmak üzere)

15. Finansman kaynağına göre nakit akışı şartları

EK XI

İşlem seçimi komitesinin kompozisyonu ve fonksiyon modaliteleri

Finansman anlaşmasının 50. Maddesi uyarınca, İşletme Yapısı “Çevre” Operasyonel programı dahilindeki herhangi bir işlem için teklifler için çağrıda bulunarak işlem seçmek yükümlülüğü altında değildir.

1. Öncelik Ekseni 1: Gelişmiş su temini, kanalizasyon ve atık su arıtma hizmetleri ve
2. Öncelik Ekseni 2: gelişmiş entegre katı atık yönetimi

Altındaki işlemler

Finansman anlaşmasının 50.2 maddesine göre, Komisyon tarafından onaylanan “Çevre” Operasyonel programının majör projelerini gösteren listede yer alan majör projeler, teklif çağrısına başvurmaksızın seçilebilir.

“Çevre” operasyonel program altında desteklenen tüm projeler majör projeler gösterge listesinde yer alan majör projeler olduğundan, teklif çağrısı ile işlem seçimi yapılması yükümlülüğü yoktur.

Öncelik Ekseni 3: Teknik Yardım kapsamındaki işlemler

Bu Öncelik Ekseni kapsamındaki işlemler ulusal kamu mercileri (İşletme Yapısı) tarafından başlatılır veya başlatılır ve gerçekleştirilir ve Madde 50.1.a uyarınca, bunlar teklif çağrısı yapılmaksızın, Sektörel İzleme Komitesinin önceden bilgilendirilmesi ve Komisyon hizmetleri tarafından kabul edilmesi kaydıyla seçilebilir.

İşletme yapısının işlemlerin seçimi için bir seçim komitesine başvurmaya karar vermesi halinde, modaliteler aşağıdaki gibi Operasyonel programda belirtilen modaliteler olacaktır:

İşletme yapısı belirli bir tedbir uyarınca finanse edilen işlemlerin seçimi için başlatılan tekliflere yönelik olarak yapılan her bir çağrı için bir seçim komitesi kuracaktır. Seçim komitesi Sektörel izleme komiteleri tarafından kabul edilen ve teklif belgeleri için yapılan çağrıda yayınlanan seçim kriterlerine göre proje uygulamalarını değerlendirecektir. Uygunluk kriterleri ve idari kriterlerle yönetim ve uyum kontrolü ÇOB'da OPA birimi altındaki Teknik Uygulama alt birimince gerçekleştirilecektir. Komite daha sonra, IPA Uygulama yönetmeliğinin 158. Maddesi uyarınca işletme yapısına ilişkin önerilerde bulunacaktır. Seçim komitesinin üyeleri aşağıdakilerden temsilciler içermelidir:

- ÇOB, DPT, İller Bankası, DSİ

Tedarik işlemi (majör projelerin ihalesinin verilmesi de dahil olmak üzere) EC PRAG'a göre yapılacak ve CFCU tarafından gerçekleştirilecektir. CFCU aynı zamanda hizmet, iş ve kaynak ihlalelerinin değerlendirilmesi amaçlı teklif seçim komitelerini de organize edecektir.

Komisyon Seçim komitesi işlerine gözlemci olarak katılabilir.

EK XII

Yıllık ve Nihai rapor

(Finansman Anlaşmasının 85 ve 102. Maddeleri)

1. TANIMLAMA

OPERASYONEL PROGRAM	Programlama süresi
	Programlama numarası (CCI No)
	Program adı
YILLIK UYGULAMA RAPORU	Raporlama yılı
	Yıllık raporun sektörel izleme komitesi tarafından onaylandığı tarih

2. OPERASYONEL PROGRAMIN UYGULANMASINA GENEL BAKIŞ

2.1 Kantitatif ilerleme (öncelik eksenine ve tedbirlere göre)

Operasyonel programının, öncelik eksenlerinin, tedbirlerin ve ilgili hallerde işlemlerin veya işlem gruplarının uygulanmasında kaydedilen fiziksel ilerleme hakkında olan bilgiler, bunların özel, değiştirilebilir hedefleri ile ilişkili olarak, bir niceleme ile birlikte, mümkün olduğunda uygun seviyedeki göstergeler kullanılarak.

İlgili durumlarda, HRD bileşeni için, tüm göstergeler cinslerine göre ayrılacaktır. Rakamlar (veriler) henüz mevcut değilse, bunların ne zaman sağlanacağına ve İşletme yapısının bunları ne zaman komisyona vereceğine ilişkin bilgiler belirtilecektir.

Operasyonel program altında finanse edilen işlemlerin listesinin rapora eklenmesi gerekir.

2.2 Kalitatif Analiz

Başlangıçta belirlenmiş olan hedeflerle ilişkili olarak sağlanan ilerleme hakkındaki bir kalitatif analiz de dahil olmak üzere fiziksel ve mali göstergelerle ölçülen başarıların analizi.

Tamamlanmamış işlemlerin listesi ve bunların tamamlanmasına ilişkin çizelge (yalnızca nihai rapor)

2.3 Mali Bilgiler

	Ulusal fon tarafından komisyona gönderilen ödeme başvurularında yer alan mali fayda sahipleri tarafından ödenen harcamalar.	Ulusal fon tarafından yaratılan ve ödenen toplam harcamalar	Karşılık gelen kamu katkısı	Karşılık gelen özel katkı	Komisyondan alınan toplam ödemeler
Öncelik eksen 1					
Tedbir 1.1					
Tedbir 1.2					

Öncelik eksen 2					
Tedbir 2.1					

....					
Öncelik eksen 3					
Toplam					

(tüm mali veriler euro cinsinden ifade edilmelidir)

Buna ek olarak, mali bilgiler de coğrafi olarak sağlanabilir.

Harcama kategorilerine göre tahsisatların gösterge niteliğindeki dökümü (yalnızca bileşen III için).

Finansman Anlaşmasının XIII Ekinde yer alan detaylı listeye göre bilgiler.

Gerisi ödenen veya yeniden kullanılan yardım

IPA Uygulama yönetmeliğinin 54. Maddesinde bahsi geçen şekilde yardımın iptali sonrasında yeniden ödenen veya yeniden kullanılan yardımın ne şekilde kullanıldığına ilişkin bilgiler.

2.4 Operasyonel programının uygulanması bağlamındaki değişiklikler (ilgili olması halinde)

Operasyonel programı yardımından direkt olarak ortaya çıkmaksızın programın uygulanması üzerinde direkt bir etkiye sahip olan herhangi bir elemana ilişkin açıklama (mevzuat değişiklikleri veya beklenmeyen sosyoekonomik gelişmeler gibi).

2.5 Topluluk Müktesebatına uyum hakkındaki bilgiler

Operasyonel programının uygulanması sırasında karşılaşılan Topluluk Müktesebatına uyumla ilgili herhangi bir önemli sorun ve bunların çözülmesi için alınan tedbirler.

2.6 Diğer araçlarla tamamlanma

IPA yardımının diğer programları ve bileşenleri arasında ayırım ve koordinasyon sağlamak üzere yapılan düzenlemelerin uygulamasına ilişkin özet, EIB'nin müdahaleleri ve diğer mevcut mali araçlar.

3. UYGULAMANIN KALİTESİ VE ETKİNLİĞİ

3.1 İzleme Düzenlemeleri

Veri toplama anlaşmaları, karşılaşılan zorluklar ve bunları çözmek için atılan adımlar da dahil olmak üzere, İşletme Yapısı veya Sektörel İzleme Komitesi tarafından alınan tedbirlerin izlenmesi ve değerlendirilmesi.

3.2 Karşılaşılan önemli sorunlar ve bunların üstesinden gelmek için alınan tedbirler

IPA Uygulama Yönetmeliğinin 29(2)(b) Maddesindeki prosedür altında tanımlanan sorunların bir özeti de dahil olmak üzere Operasyonel programın uygulanmasında karşılaşılan herhangi bir önemli sorun, ve bunun yanı sıra İşletme yapısı veya Sektörel İzleme Komitesi tarafından sorunların çözümü için alınan herhangi bir tedbir.

3.3 Teknik Yardım

İlgili hallerde yönetimin verilmesi öncesindeki teknik yardım da dahil olmak üzere, teknik yardımın kullanılmasına ilişkin açıklama.

Teknik yardım uyarınca harcanmış olan operasyonel programa tahsis edilen IPA Fonları katkısı miktarının yüzdesi.

4. BİLGİ VE KAMUYA DUYURMA

Operasyonel programına göre İletişim Eylem Planının uygulanmasında elde edilen ilerleme; alınan tedbirler ve bunların etkileri vurgulanarak.

5. MAJÖR PROJELER (ilgili hallerde)
 - Majör projelerin uygulanmasındaki ilerleme
 - Majör projelerin finansmanındaki ilerleme
 - Operasyonel programında majör projelerin gösterge niteliğindeki listesinde meydana gelen herhangi bir değişiklik.
6. İNSAN KAYNAKLARI GELİŞTİRME BİLEŞENİNE İLİŞKİN EYLEMLER

Erkekler ve kadınlar için eşit fırsatlar, iyi yönetim, engelli kişilerin kapsama dahil edilmesi, destek veya sürdürülebilir gelişmenin ve çevresel korumanın coğrafi konsantrasyonu gibi yatay konuların uygulanması hakkındaki bilgiler.

İlgili hallerde, aşağıdakilerin uygulanmasının bir sentezi:

- Cinsiyet görüşleri ve cinsiyetlere özel eylemler
- Göçmenlerin istihdama katılımı
- Engelli kişilerin ve sakatlıklara sahip kişiler de dahil olmak üzere diğer dezavantajlı kişilerin istihdama entegrasyonu ve sosyal olarak dahil olmaları

Uygun durumlarda, IPA İnsan Kaynakları Geliştirme Bileşeni tarafından desteklenen eylemlerin Ortak Değerlendirme Belgesi (JAP) ve Ortak Katılım Memorandumu (JIM) takibinde gerçekleştirilen eylemlerle nasıl uyum sağladıkları ve bunlara nasıl katkıda bulduklarına ilişkin bir açıklama.

EK XIII

Harcama kategorisine göre tahsisatlar
(Finansman Anlaşması Madde 85(3) c))

Bölüm A: Boyuta göre Kodlar

TABLO 1: ÖNCELİK TEMASI BOYUTU İÇİN KODLAR

1. Ulaştırma

1.1	Demiryolu altyapısı
1.1.1	Ulusal ağların birbiri ile bağlantısı / bunların birlikte çalışabilirliği
1.1.2	Ulusal ağlar ve trans- Avrupa ağları arasındaki ara bağlantı / birlikte çalışabilirlik
1.2	Karayolu altyapısı
1.2.1	Ulusal ağlar arasındaki ara bağlantı / birlikte çalışabilirlik
1.2.2	Ulusal ağlar ve trans Avrupa ağları arasındaki ara bağlantı / birlikte çalışabilirlik
1.3	Deniz limanları altyapısı
1.4	Denizden uzak yerlerdeki su yolları
1.5	Havaalanı altyapısı
1.6	Çok modlu ulaşırma altyapısı
1.7	Akıllı ulaşırma sistemleri
1.8	Teknik yardım
1.9	Diğer
2	Çevre
2.1	Atık yönetimi
2.2	Su temini
2.3	Kentsel atık su

2.4	Hava kalitesi
2.5	Kirlenmiş alanların ve arazinin rehabilitasyonu
2.6	Enerji verimliliği
2.7	Yenilenebilir enerji
2.8	Diğer
2.9	Teknik yardım
3	Bölgesel rekabet edebilirlik
3.1	Özellikle'de işletmeler için ticari ve teknolojik hizmetlerin sağlanması
3.2	Bilgi ve iletişim teknolojilerine erişim ve bunların kullanımı
3.3	Teknolojik gelişmenin, araştırmanın ve yeniliklerin desteklenmesi
3.4	İş ağlarının ve gruplarının geliştirilmesi
3.5	... 'e erişimi kolaylaştıran finansman araçlarının oluşturulması ve geliştirilmesi
3.6	... 'nin kolaylaştırılmasına katkıda bulunan yerel altyapı ve hizmetlerin sağlanması
3.7	Bölgesel gelişme için gereken hallerde eğitim ve öğretim altyapıları
3.8	Bölgelerin turizm potansiyelinin geliştirilmesi
3.9	Diğer
4.0	Teknik yardım
4	Teknik yardım
4.1	Uygun faaliyetlerle ilgili ön çalışmalar ve teknik destek
4.2	Program yönetimi, izlenmesi, değerlendirilmesi, bilgi ve kontrol faaliyetleri

TABLO 2: FİNANSMAN BOYUTU FORMU İÇİN KODLAR

Kod Finansman formu

01	Geri ödemesiz yardım
02	Yardım (kredi, faiz sübvansiyonu, garantiler)
03	Risk sermayesi (katılım, risk sermayesi fonu)
04	Diğer finansman biçimleri

Bölüm B:

Yıllık ve nihai uygulama raporunda kategorilere göre Topluluk katkısı tahsisinin kümülatif dökümü

CCINO:

Programın adı:

İlgili operasyonel program için alınan son topluluk kararının tarihi:

.././....

Kod*	Kod*	Miktar **
Boyut 1	Boyut 2	
Öncelik teması	Finansman formu	

* Kategoriler her bir boyut için standart sınıflandırma kullanılarak kodlanmalıdır.

** Topluluk katkısının her bir kategori kombinasyonu için tahsis edilen miktarı.

EK XIV

Yeterli bir Denetim Takibi için Bilgi Şartlarına İlişkin Gösterge Niteliğinde Açıklama
(Finansman Anlaşmasının 90. Maddesi)

Madde 90'da belirtilen şekilde yeterli bir denetim takibi, belirli bir tedbir için, bir proje grubundaki bireysel projeler dahil olmak üzere, aşağıdakiler gerçekleştiğinde söz konusu olur:

1. Uygun yönetim seviyesinde tutulan muhasebe kayıtlarının İşletme Yapısı tarafından eş finansmanı yapılan gerçek harcama hakkında detaylı bilgi sağladığında, İşletme yapısının finansmanın son alıcısı olmadığı hallerde, tedbirin uygulanmasında imtiyaz sahipleri, delegeler olarak veya bir başka şekilde yer alan merciler ve firmalar dahil olmak üzere. Muhasebe kayıtları bunların oluşturulduğu tarihi, her bir harcama kaleminin miktarını, destekleyici belgelerin doğasını ve ödeme tarihini ve yöntemini gösterir. Gerekli dokümenter kanıtlar (örneğin faturalar) eklenmiştir.
2. Eş finansmanı yapılan tedbirle yalnızca kısmen ilişkili olan harcama kalemleri için, eş finansmanı yapılan tedbir ve geri kalanlar arasındaki harcama tahsisinin doğruluğu gösterilmiştir. Aynı durum, yalnızca belirli limitler dahilinde veya diğer maliyetlerle orantılı olarak uygun oldukları kabul edilen harcama türleri için de geçerlidir.
3. Tedbirin teknik şartnamesi ve mali planı, ilerleme raporları, ihale ve sözleşme prosedürleri ile ilgili belgeler ve tedbirin uygulanması hakkındaki incelemelere ilişkin raporlar da uygun yönetim seviyesinde tutulur.
4. Eş finansmanı yapılan tedbir içerisinde gerçekte karşılanan giderlerin beyan edilmesi için, paragrafta sözü geçen bilgiler kategorilere göre ayrılmış olan detaylı bir harcama beyannamesinde toplanır. Detaylı harcama beyannameleri Ulusal fonun muhasebe kayıtları için destekleyici belgeleri oluşturur ve Komisyona harcama beyannamelerinin hazırlanması için temel sağlar.
5. İşletme Yapıları veya tedbirin uygulanmasında yer alan merciler veya firmalar ile Ulusal Fon arasında bir ya da daha fazla görevlendirilmiş merci olan hallerde, her bir görevlendirilen merci, kendi sorumluluk alanı için bir alt merciden, kendi muhasebe kayıtları için destekleyici dokümantasyon olarak detaylı harcama beyannameleri ister ve bunlardan bir üstündeki mercie tedbirle ilgili yapılan harcamaların en azından bir özetini sağlar.
6. Muhasebe verilerinin bilgisayarla aktarılması halinde, ilgili tüm merci ve yetkililer, Komisyona onaylanan toplam özet miktarlardan bireysel harcama kalemlerine kadar yeterli bir denetim takibi ve İşletme yapısı ve tedbirin uygulanmasında yer alan diğer merci ve firmalar seviyesinde destekleyici belgeler sağlamak amacıyla kendi muhasebe kayıtlarının ve yukarıya bildirilen toplamların doğruluğunu göstermek için bir alt seviyeden yeterli bilgi elde eder.

EK XV

Belgesel kontroller ve nokta kontrolleri için istek üzerine Komisyona iletilecek olan işlem verilerinin listesi

(Finansman Anlaşması Madde 80(5))

İstenen veriler aşağıdakileri içerebilir, kesin içerik Fayda Sahibi Ülke ile yapılacak olan anlaşmaya bağlıdır. Alan numaraları Komisyona aktarılmak üzere bilgisayar dosyalarının derlenmesi sırasında tercih edilen kayıt yapısını göstermektedir.

A. İşlemler hakkındaki veriler

Alan 1	Operasyonel programı
Alan 2	Öncelik numarası
Alan 3	Fon adı
Alan 4	İşlemin bulunduğu / gerçekleştirildiği bölge veya alanın kodu (NUTS seviyesi veya diğer)
Alan 5	İşletme yapısı
Alan 6	Ulusal Yetkilendirme Görevlisi
Alan 7	Mali fayda sahibi veya İşletme yapısına yapılan harcamaları beyan eden diğer merci
Alan 8	Eşsiz işlem kod numarası
Alan 9	İşleme ilişkin kısa açıklama
Alan 10	İşlemin başlangıç tarihi
Alan 11	İşlemin tamamlanma tarihi
Alan 12	Onay kararını veren merci
Alan 13	Onay tarihi
Alan 14	Son alıcı referansı
Alan 15	Para birimi (euro değilse)
Alan 16	Toplam tahmini işlem maliyeti (1)
Alan 17	Toplam uygun harcamalar

Alan 18	Toplam uygun kamu harcamaları
Alan 19	EIB (IPA için eşdeğeri de içerecektir) finansmanı

(1) Özel finansman dahil, ancak uygun olmayan harcamalar veya diğer finansman hariç

B. İşleme ilgili beyan edilen harcamalar

Alan 20	İşlemden geri ödeme için son başvurunun dahili referans numarası
Alan 21	İşlemden geri ödeme için son başvurunun izleme sistemine girildiği tarih
Alan 22	İzleme sistemine girilen işlemden geri ödeme için son başvuruda beyan edilen uygun harcama miktarı
Alan 23	Bir geri ödeme başvurusunun yapılmış olduğu toplam uygun harcama
Alan 24	Fayda sahibinin müştemilatında değilse, talep için detaylı destekleyici belgelerin konumu
Alan 25	Uygun alanlara komşu alanlarda yapılan harcamalar (sınır ötesi işbirliği) (uygun değil)
Alan 26	Alanın dışındaki ortaklar tarafından ödenen harcamalar (milletler üstü işbirliği) (uygun değil)
Alan 27	Topluluk dışında ödenen harcamalar (sınır ötesi, milletler üstü ve bölgeler arası işbirliği)
Alan 28	Arazi alımı için yapılan harcama
Alan 29	Konut için yapılan harcama
Alan 30	Tek fiyatla İndirekt maliyetler / genel giderler için yapılan harcama
Alan 31	Eğer varsa geri ödeme başvurularından kesilen gelir
Alan 32	Eğer varsa geri ödeme için başvurulardan kesilen mali düzeltmeler
Alan 33	Ulusal Yetkilendirme Görevlisi tarafından Komisyona gönderilen harcama beyannamesinde yer alan ve işlemden beyan edilen toplam uygun harcama (EUR cinsinden)
Alan 34	İşlemden beyan edilen ve Ulusal Yetkilendirme Görevlisi tarafından Komisyona gönderilen harcama beyannamesinde yer alan toplam uygun harcama (ulusal para birimi)
Alan 35	Onay merciinin işlemden harcamaları içeren son harcama beyannamesinin tarihi
Alan 36	Madde 81'e uygun olarak gerçekleştirilen doğrulamaların tarihi

Alan 37	Madde 82'ye uygun olarak gerçekleştirilen denetimlerin tarihi
Alan 38	Denetimi veya doğrulamayı yapan merci
Alan 39	Tamamlanması halinde işlem için hedefe ulaşma derecesi (%)

EK XVI

Harcama belgesi ve beyannamesi ve nihai ödeme başvurusu

AVRUPA KOMİSYONU

KATILIM ÖNCESİ YARDIM İÇİN ARAÇ – IPA

Bölgesel Kalkınma Bileşeni (Bileşen III)

Harcama belgesi ve beyannamesi ve ödeme başvurusu

Operasyonel programın adı

Komisyon kararı

Finansman anlaşması

Komisyon referans (CCI) No

Ulusal referans (eğer varsa)

SERTİFİKA

Aşağıda imzası bulunan ben,

Ulusal Yetkilendirme Görevlisi

İşbu belge ile, ekteki beyannamede yer alan tüm harcamaların Avrupa Toplulukları Komisyonu ve Türkiye Hükümeti arasında (TARİH) tarihinde imzalanan Finansman Anlaşmasında belirtilen harcama uygunluğu kriterlerine uygun olduğunu ve nihai fayda sahipleri tarafından operasyonel program uyarınca IPA yardımı verilmesine ilişkin koşullara göre seçilen işlemlerin uygulanması üzerine ödendiğini onaylarım.

.../.../20... sonrasında¹ ve miktarı: euro²

Öncelik eksenine ve ölçütlerine göre dökümü yapılmış olan ekteki gider beyannamesinde aşağıdaki tarihte geçici olarak kapatılan hesaplar temel alınmıştır

... .. 20..

Ve bu belgenin ayrılmaz bir parçasını oluşturur.

Aynı zamanda işlemlerin Finansman Anlaşması şartlarına göre ilerlediğini ve özellikle de aşağıdakileri onaylarım:

1. Finansman Anlaşmasının 69. Maddesinde belirtilen tüm şartlar, özellikle de aşağıdakiler karşılanmıştır:
 - Program için sektörel nihai uygulama raporu İşletme Yapısı tarafından komisyona gönderilmiştir.
 - Nihai bir faaliyet raporu ile desteklenen herhangi bir nihai harcama beyannamesi hakkındaki bir görüş, Finansman Anlaşmasının 92. Maddesine göre, Denetim Mercii tarafından Komisyona gönderilmiştir.
 - Yetkin Akreditasyon Görevlisi ve Ulusal Yetkilendirme Görevlisi tarafından verilen akreditasyon geçerlidir ve komisyon tarafından yapılan yönetim görevlendirmesi geçerlidir.
2. Harcama beyannamesi doğrudur, güvenilir muhasebe sistemlerinin sonucudur ve doğrulanabilir destekleyici belgeleri temel almaktadır.
3. Beyan edilen harcama Topluluk kurallarına ve ulusal kurallara uygundur ve program için geçerli olan kriterlere, özellikle de çevrenin korunması, ulaştırma, rekabet ve kamu sözleşmelerinin yapılması (PRAG) kurallarına göre finansman için seçilen işlemler için yapılmıştır.
4. Harcama beyannamesi ve ödeme başvurusunda ilgili hallerde geri ödenen herhangi bir miktar ve alınan herhangi bir faiz ve operasyonel program uyarınca finanse edilen işlemlerden elde edilen net gelir dikkate alınmaktadır.
5. Altta yatan işlemlerin dökümü bilgisayar dosyalarına kaydedilmektedir ve istek üzerine ilgili Komisyon departmanlarına sağlanabilir.

Finansman anlaşmasının 104. Maddesine göre, destekleyici belgeler Komisyon tarafından operasyonel programın kapatılmasının ardından en az üç yıllık bir süre için kullanılabilir kalacaktır.

Tarih: .../.../20...

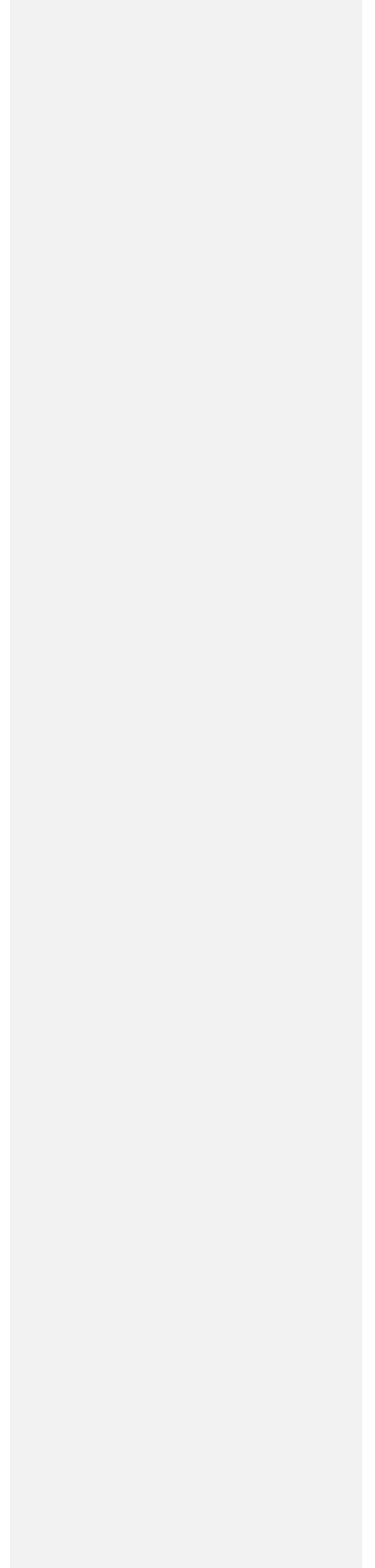
¹ harcama uygunluğu için başlangıç tarihi (Finansman anlaşmasının imzalandığı tarih)

² mali fayda sahipleri tarafından ödenen uygun harcamanın toplam miktarı

Çevre Operasyonel Programı 2007-2009
Türkiye Cumhuriyeti

xx

Büyük harflerle Ulusal yetkilendirme görevlisinin isim, damga, unvan ve imzası

Öncelik eksenini ve tedbirlere göre harcama beyannamesi: nihai ödeme

Operasyonel programı Referansı (CCI No):

Programın adı:

Hesapların geçici kapanma tarihi:

Komisyonu gönderme tarihi:

Ödenen toplam onaylanmış uygun¹ harcamalar

Öncelik eksenini / tedbir	Bugüne kadar yapılan toplam harcamalar (... ² Ve Arasında)	Bu deklarasyonda onaylanan harcamalar	Planlanan toplam harcamalar (başlangıçtaki bütçe)	Bugüne kadar yapılan harcamalar, başlangıçtaki bütçenin bir oranı olarak (%)	Notlar
Öncelik eksenini 1					
Tedbir 1.1					
İşlem 1.1.1					
İşlem 1.1.2					
Öncelik eksenini 2					
Tedbir 2.1					
Öncelik eksenini 3					
Tedbir 3.1					
Öncelik eksenini 4					
Tedbir 4.1					

Yıla göre toplam uygun harcamaların³ dökümü (miktarlar euro cinsindedir)

Öncelik eksenini / tedbir	2008	2009	2010	2011	2012
Öncelik eksenini 1					
Tedbir 1.1					
Öncelik eksenini 2					

¹ (EC) 718/2007 sayılı Komisyon Yönetmeliğinin 149, 150 ve 152. Maddelerinde tanımlandığı gibi.

² harcama uygunluğunun başlama tarihi (Finansman Anlaşmasının imzalanması)

³ Yıla göre, bu tabloda bahsi geçen döküm, ilgili yıl içerisinde nihai fayda sahipleri tarafından yapılan ödemelere karşılık gelecektir. Bu dökümün kesin olarak belirlenmesinin mümkün olmadığı hallerde, döküme ilişkin en iyi tahmin verilmelidir.

Tedbir 2.1					
Öncelik eksen 3					
Tedbir 3.1					
Öncelik eksen 4					
Tedbir 4.1					

Harcama Beyannamesi için EK 1

Tedbire ve ilgili harcamalara göre işlemlerin bilgisayarlı listesi, buna IPA Yönetmeliği altında yapılan katkı ve ulusal kamu harcamaları da dahildir

Öncelik eksenini /tedbir	Toplam harcamalar (EURO)	IPA fonları (EURO)	Ulusal kamu harcamaları (EURO)	IPA eş finansman oranı (%)
Öncelik eksenini 1: toplam				
Tedbir 1.1				
İşlem 1.1.1				
İşlem 1.1.2				
...				
Tedbir 1.2				
İşlem 1.2.1				
İşlem 1.2.2				
....				
Tedbir 1.3				
İşlem 1.3.1				
İşlem 1.3.2				
.....				
Öncelik eksenini 2: toplam				
Tedbir 2.1				
İşlem 2.1.1				
....				
Öncelik eksenini 3				

Tedbir 3.1				
İşlem 3.1.1				
...				

Harcama Beyannamesi EK 2:

Bir işlem için Topluluk Katkısının tümünün ya da bir bölümünün iptalinin ardından geri ödenebilecek olan miktarların detayları

Önceliğin/ tedbirin / işlemin adı	
Geri ödenmesi istenen miktar	
Borçlu	
Geri ödeme emrinin verildiği tarih	
Geri ödeme emrini veren merci	
Geri ödeme tarihi	
Geri ödenen miktar	

Harcama beyannamesi EK 3

Bu beyannamenin ilgili olduğu son borç tarihinde Bileşene özel euro hesabındaki Topluluk katkısı hacmi ve kazanılan faiz

ÖDEME BAŞVURUSU: Nihai ödeme

Operasyonel programın adı:

Operasyonel program referans (CCI) No:

Çerçeve Anlaşmanın ((EC) No 718/2007 sayılı Yönetmeliğin 25. Maddesi) A Ekine göre, aşağıda imzası bulunan ben (ulusal Yetkilendirme Görevlisinin büyük harflerle yazılmış adı), işbu belge ile, nihai ödeme olarak EUR tutarındaki miktarın ödenmesini rica ederim.

Bu başvuru aşağıdaki nedenlerle kabul edilebilir niteliktedir:

	Gereken şekilde siliniz
(a) Finansman Anlaşmasında ve Komisyonun operasyonel programı onaylayan kararında belirtilen IPA fonlarından yardımın maksimum miktarından daha fazlası Komisyon tarafından her bir öncelik ekseninin tüm süresi boyunca ödenmemiştir.	
(b) İşletme yapısı Komisyona sektörel nihai uygulama raporlarını Finansman Anlaşmasının 67. Maddesine göre göndermiştir.	- İşletme yapısı tarafından Finansman anlaşmasının 100. Maddesinde belirtilen zaman limiti içerisinde gönderilmiştir. - Ektedir.
(c) Denetim Mercii Komisyona, finansman anlaşmasının 92. Maddesine göre, nihai harcama beyanamesi hakkındaki bir görüşü, nihai faaliyet raporu ile desteklenmiş olarak göndermiştir.	- Denetim mercii tarafından Finansman anlaşmasının 90. Maddesinde belirtilen süre limiti içerisinde gönderilmiştir. - Ektedir
(d) Yetkin Akreditasyon Görevlisi ve Ulusal Yetkilendirme Görevlisi tarafından verilen akreditasyonlar yürürlükte ve komisyon tarafından gerçekleştirilen yönetim devri geçerlidir.	-
(e) Ödemeler Finansman Anlaşmasının 72. Maddesine göre askıya alınmamıştır.	-
(f) Majör projelere ödemelerin bloke edilmesini gerektiren durumlardan hiçbiri ortaya çıkmamıştır.	-

Ödemeler komisyon tarafından, fayda sahibi ülkenin ödemelerin yapılması amacıyla görevlendirmiş olduğu mercie yapılmalıdır.

Görevlendirilen merci	
Banka	
Banka hesap no	
Hesap sahibi (görevlendirilen merci ile aynı değilse)	

Tarih: .././ 20...

EK XVII

MODEL

İŞLETME PROGRAMLARI İÇİN NİHAİ KONTROL RAPORU VE KAPANIŞ DEKLARASYONU
(EC) No 718/2007 SAYILI KOMİSYON YÖNETMELİĞİNİN 29. MADDESİ UYARINCA

BÖLÜM A: Model nihai kontrol raporu

1. GİRİŞ

- Sorumlu denetim merciinin ve raporun hazırlanmasında yer alan diğer mercilerin belirtilmesi.
- Rastgele örneğin alınmış olduğu referans sürenin belirtilmesi
- Rapor kapsamındaki operasyonel programın ve İşletme Yapısının ve Ulusal Yetkilendirme Görevlisinin tanımlanması
- Raporun hazırlanması için atılan adımların açıklanması

2. YÖNETİM VE KONTROL SİSTEMLERİNDE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

Denetim merciine bildirilen yönetim ve kontrol sistemlerinde yapılan herhangi bir önemli değişikliğin ve değişikliklerin geçerli olduğu tarihlerin gösterilmesi.

3. GERÇEKLEŞTİRİLEN DENETİMLERİN ÖZETİ

Sistem denetimleri için:

- Denetim merciinin kendisi de dahil olmak üzere sistem denetimlerini gerçekleştiren merciin (mercilerin) belirtilmesi.
- Gerçekleştirilen denetimlerin özet listesi: denetimi yapan merciler ve denetimin yılı
- Denetim stratejisi bağlamında denetimlerin seçilmesine ilişkin temelin açıklanması
- Yönetim ve kontrol sistemleri ve bunların fonksiyon göstermesi için gerçekleştirilen denetim işlerinden elde edilen ana bulguların ve sonuçların, yönetim kontrollerinin, akreditasyon prosedürlerinin ve denetim takibinin yeterliliği, fonksiyonların yeterli şekilde ayrılması ve topluluk şart ve politikalarına uyum sağlanması da dahil olmak üzere açıklanması.
- Tanımlanan herhangi bir sorunun sistemik bir karaktere sahip olduğunun düşünülüp düşünülmediğinin ve alınan tedbirlerin, düzensiz harcama miktarının ve herhangi bir ilgili mali düzeltmenin belirlenmesi de dahil olmak üzere belirtilmesi.

İşlemlerin denetimi için:

- Denetim merciinin kendisi de dahil olmak üzere, örnek denetimleri gerçekleştiren mercilerin belirtilmesi.
- Örneklerin seçilmesinde kullanılan temelin açıklanması
- Somutluk seviyesinin ve istatistiksel örnekleme durumunda, uygulanan güven seviyesinin ve aralığının gösterilmesi.
- Denetimlerin ana sonuçlarına ilişkin açıklama, düzensiz harcama miktarı ve denetlenen rastgele örnekten kaynaklanan hata oranı belirtilerek
- Denetimlerin sonuçlarından yönetim ve kontrol sisteminin etkinliği ile ilgili olarak elde edilen sonuçların belirtilmesi.
- Daha önce bildirilen hata oranlarının revizyonu da dahil olmak üzere, düzensizliklerin takibine ilişkin bilgiler.

- Tanımlanan sorunların doğasının sistemik olup olmadığının ve alınan tedbirlerin belirtilmesi, buna düzensiz harcamanın kantifikasyonu ve herhangi bir ilgili mali düzeltme de dahildir (1).
- 4. DENETİM FAALİYETİNİN TAKİBİ
 - Sistem denetimlerinin ve işlem denetimlerinin sonuçlarının takibine ilişkin bilgiler.
- 5. DENETİM MERCİİ TARAFINDAN KAPANIŞ DEKLARASYONUNUN HAZIRLANMASINDA YAPILAN EK İŞLER
 - İşletme yapısının kapanış prosedürünün denetimlerinin özeti
 - Destekleyici belgelerle ilgili olarak beyan edilen miktarların doğruluğuna ilişkin kontrollerin yeniden yapılmasının sonuçlarının özeti.
 - Diğer ulusal veya Topluluk denetim mercilerinin raporlarının inceleme sonuçlarının özeti (kategoriye göre, hangi raporların alındığını ve incelendiğini belirtiniz).
 - Denetim bulgularının ve bildirilen düzensizliklerin takibi ile ilgili bilgilerin inceleme sonuçlarının özeti.
 - İşletme yapısı ve diğer herhangi bir ilgili merci tarafından, kalifiye olmayan bir fıkre olanak verilmesi için gerçekleştirilen ek işlerin inceleme sonuçlarının özeti.
 - Diğer
- 6. DENETİM MERCİİ TARAFINDAN YAPILAN İNCELEME KAPSAMININ SINIRLILIKLARI
 - Denetim mercii tarafından yapılan incelemenin kapsamını sınırlandıran herhangi bir faktöre ilişkin detaylar bildirilmelidir (2).
 - Tahmini harcama miktarları ve etkilenen topluluk katkısı belirtilmelidir.
- 7. BİLDİRİLEN DÜZENSİZLİKLER
 - Düzensizliklerin bildirilmesi ve takip edilmesi ile ilgili prosedürün, sistemik sorunların düzeltilmesi de dahil olmak üzere, yürürlükteki düzenleme şartlarına göre gerçekleştirildiğinin onaylanması.
 - Bildirilen düzensizlikler hakkındaki nihai uygulama raporunda verilen bilgilerin doğruluğunun onaylanması.
 - Sistemik kabul edilen düzensizlik durumlarının bir listesi ve etkilenen harcama miktarları.
- 8. DİĞER BİLGİLER (EĞER VARSA)

9. BEYAN EDİLEN HARCAMA VE ÖRNEK DENETİMLER İÇİN TABLO

IPA	CCI No	Program	Referans yılı beyan edilen harcama	Rastgele örnek için		Rastgele örnekteki düzensiz harcamanın miktarı ve yüzdesi (hata oranı)	Diğer harcamalar Denetlenmiş (3)	Diğer harcama örneğindeki düzensiz harcama miktarı	Kümülatif olarak beyan edilen toplam harcamalar	Kümülatif beyan edilen toplam harcamanın bir yüzdesi olarak kümülatif olarak denetlenen toplam harcama
				(1)	(2)					
				(1)	(2)	Miktar %	(1)			

(1) Denetlenen harcama miktarı

(2) Referans yıl içerisinde komisyona beyan edilen harcama ile ilgili olarak denetlenen harcama yüzdesi

(3) Tamamlayıcı örnekten harcamalar ve referans yıl içerisinde olmayan rastgele örnekten harcama

Bölüm B: Kapanış Beyannamesi

Avrupa Komisyonu Genel Müdürlüğüne

1. GİRİŞ

Aşağıda imzası bulunan ve’yı (Fayda sahibi ülke tarafından görevlendirilen mercii adı) temsil eden ben, (operasyonel programın adı, CCI Kod numarası, süre) operasyonel program için, bu program hakkında, denetim mercii tarafından veya denetim mercii’nin sorumluluğu altında denetim iş planına göre gerçekleştirilen denetim işlerinin sonuçlarını inceledim (ve gerekli gördüğüm ek işleri yaptım). Yapmış olduğum inceleme ve ek işlerin sonuçları ekteki nihai denetim faaliyeti raporunda özetlenmiştir (bu rapor aynı zamanda 1 Ocak 2015 ile 31 Aralık 2016 arasındaki süre için yıllık denetim faaliyeti raporunun gerektirdiği bilgileri de içermektedir). Bu işleri operasyonel programa Topluluk katkısının nihai bakiyesi için ödeme başvurusunun doğru ve geçerli olup olmadığı ve nihai harcama beyannamesi kapsamında olan altta yatan işlemlerin yasal ve düzenli olup olmadığı konusunda makul bir güvence elde etmek amacıyla planladım ve gerçekleştirdim.

2. İNCELEMENİN KAPSAMI

İnceleme bu programla ilgili denetim stratejisine göre gerçekleştirilmiş ve ekteki nihai kontrol raporunda, (EC) No 10718/2007 numaralı Komisyon Yönetmeliğinin 29. Maddesine uygun olarak rapor edilmiştir.

Ya

İnceleme kapsamında herhangi bir sınırlama yoktur

Ya da

İnceleme kapsamı aşağıdaki faktörlerle sınırlandırılmıştır:

(a)...

(b) ...

(c) vb.

(inceleme kapsamındaki herhangi bir sınırlılığı belirtiniz, örneğin herhangi bir sistemik sorun, yönetim ve kontrol sistemindeki zayıflıklar, destekleyici belgelerin eksikliği, yasal işlemler altındaki durumlar vb ve harcama miktarlarını ve etkilenen Topluluk katkısı miktarını tahmin ediniz. Denetim mercii’nin sınırlamaların beyan edilen nihai harcama üzerinde bir etkisi olmadığını düşünmesi halinde, bunun belirtilmesi gerekir).

3. DÜZENSİZLİKLER VE HATA ORANLARI

Ya

Denetim işlerinde bulunan düzensizlikler ve hata oranları, işletme yapısının bunlarla tatmin edibi bir şekilde ilgilenmiş olduğu ve meydana geliş seviyelerinin zaman içerisindeki eğilimi dikkate alındığında kalifiye olmayan bir görüşü engelleyecek biçimde değildir

Ya da

Denetim işlerinde bulunan düzensizlik durumları ve hata oranları ve bunlarla işletme yapısı içerisindeki ilgilenme biçimi kalifiye olmayan bir görüşü engelleyecek şekildedir. Bu durumların bir listesi nihai kontrol raporunda, bunların olası sistemik karakteri ve sorunun ölçeği belirtilerek verilmiştir. Etkilenmiş olabilecek toplam beyan edilen harcama ve kamu katkısı sırasıyla (xxxx)’dir. Sonuç olarak, karşılık gelen etkilenmiş olabilecek topluluk katkısı (xxxx)’tir.

4. GÖRÜŞ

YA

(kalifiye olmayan görüş)

İnceleme kapsamında sınırlılıklar ve düzensizlik durumları ve hata oranları varsa İşletme yapısının bunlarla ilgilenme biçimi kalifiye olmayan bir görüşü engellemektedir

Yukarıda yer alan inceleme temelinde, benim görüşüm nihai harcama beyannamesinin tüm somut açılardan, operasyonel program uyarınca ödenen harcamaları adil bir şekilde gösterdiği, bu programa Topluluk katkısının nihai bakiyesinin ödenmesi için yapılan başvurunun geçerli olduğu ve altta yatan ve nihai harcama beyannamesi kapsamında bulunan işlemlerin yasal ve düzenli olduğu yolundadır.

Veya

(kalifiye görüş)

İnceleme kapsamında sınırlılıklar ve düzensizlik durumları ve hata oranları varsa İşletme yapısının bunlarla ilgilenme biçimi kalifiye bir görüş gerektirir ancak ilgili tüm harcamalar için olumsuz bir görüşü haklı kılmaz.

Yukarıda belirtilen inceleme temelinde, benim fikrim, nihai harcama beyannamesinde tüm somut açılardan operasyonel program uyarınca ödenen harcamaları adil bir şekilde gösterdiği, bu programa Topluluk katkısının nihai bakiyesinin ödenmesi için yapılan başvurunun geçerli olduğu ve altta yatan ve nihai harcama beyannamesi kapsamında bulunan işlemlerin yasal ve düzenli olduğu yolundadır, ancak madde 22de belirtilen konular ve/ veya madde 3'te sözü geçen hata oranlarına ve düzensizlik durumlarına ilişkin gözlemler ve yönetim merciinin etkisi yukarıda belirtilmiş olan bunlarla ilgilenme biçimi ile ilgili olarak, benim tahminim bu kalifikasyonların etkisinin beyan edilen toplam harcamanın (xxx)'i olacağı yolundadır. Dolayısıyla etkilenen topluluk katkısı (xxx)'tir .

Veya

(olumsuz görüş)

İnceleme kapsamı, hata oranları ve düzensizlik durumları ve İşletme yapısının bunlarla ilgilenme biçiminde önemli sınırlamalar varsa ve bunun sonucunda kapsamlı bir çalışma yapılmadan nihai harcama beyannamesinin güvenilirliği hakkında bir sonuca ulaşılamıyorsa:

Yukarıda belirtilen inceleme temelinde ve özellikle de madde 2'de belirtilen konular ve / veya hata oranları ve düzensizlik durumları ve madde 3'te belirtildiği üzere bunlarla İşletme yapısı tarafından tatmin edici bir şekilde ilgilenilmemiş olduğu gerçeği dikkate alınarak, nihai harcama beyannamesinin tüm somut açılardan, adilane bir şekilde operasyonel program uyarınca ödenen harcamaları göstermediği ve bunun bir sonucu olarak da bu programa topluluk katkısının nihai bakiyesinin ödenmesi için yapılan başvurunun geçerli olmadığı ve nihai harcama beyannamesi kapsamında altta yatan işlemlerin yasal ve düzenli olmadığı yolundadır.

Tarih İmza

EK XVIII

Düzensizliklerin üç ayda bir bildirilmesi için standart formun doldurulmasına yönelik kılavuz hükümler

AVRUPA KOMİSYONU
AVRUPA DOLANDIRICILIKLA MÜCADELE BÜROSU (OLAF)
İşletme ve Politika Desteği
Dolandırıcılığın Önlenmesi & İstihbarat

ÇALIŞMA BELGESİ

Katılım Öncesi yardım (IPA) Aracıyla bağlantılı düzensizliklerin üç ayda bir iletilmesi amaçlı standart formun doldurulmasına ilişkin kılavuz hükümler

KATILIM ÖNCESİ YARDIM (IPA) ARACI İLE BAĞLANTILI DÜZENSİZLİKLERİN ÜÇ AYDA BİR İLETİLMESİ AMAÇLI STANDART FORMUN DOLDURULMASI İÇİN KILAVUZ HÜKÜMLER

GİRİŞ

Katılım öncesi yardımdan yararlanan Aday Ülkeler ve Potansiyel Aday Ülkeler arasındaki Çerçeve Anlaşmaların¹ 28. Maddesine göre, düzensizliklerle² ilgili bir kontrol ve raporlama mekanizması 1828/2006 sayılı Komisyon Yönetmeliğinin 4. Bölümü olan Düzensizlikler bölümünde (Madde 27-36)³ belirtilen hükümlere göre organize edilecektir. Sonuç olarak, fayda sahibi ülkelerin eşit şekilde, Komisyona üç ayda bir IPA finansmanlı projelerde algılanan düzensizlikleri rapor etmesi gerekmektedir. Bu görevin kolaylaştırılması ve ilgili veritabanında vakaların tek tip şekilde kaydedilmesi için, Komisyon yukarıdaki düzenleme temelinde standart bir form (Ek 1) geliştirmiştir.

Bu kılavuz hükümler standart formun “kağıt versiyonu” doldurulduğunda kullanılır. Elektronik bir sistem geliştirilmektedir.

KILAVUZ HÜKÜMLER

Ön notlar:

1. Her üç aylık dönemin sona ermesini takip eden iki ay içerisinde, Fayda Sahibi Ülkeler Komisyona, bir ön idari veya adli bulgunun konusu olan herhangi bir düzensizliği rapor edecektir. Düzensizliklerin İngilizce olarak rapor edilmesi gerekir.
2. Fayda sahibi ülkelerin düzensizliklerin komisyona rapor edilmesi için yetkin bir ulusal mercii görevlendirmesi önerilir.
3. Tüm düzensizliklerin standart form kullanılarak ve aşağıdaki adrese gönderilen açıklayıcı bir mektup eşliğinde rapor edilmesi gerekir:

European commission

OLAF – European Anti – Fraud Office

Directorate C

Rue Joseph II 30

B-1049 Brussels

Belgium

Düzensizlik raporlarının bir kopyasının da verilen bir bileşenle görevli olan DG'lere gönderilmesi gerekir. Lütfen Ek II'deki DG listesine bakınız.

4. Kapak yazısında aşağıdaki bilgiler yer almalıdır: hangi bileşenle ilgili olduğu, ilgili olduğu üç aylık dönem ve çeşitli düzensizlik raporları eklenmelidir (yeni raporlar güncellemelerden ayırt edilerek). Birden fazla bileşen için birleştirilmiş bir kapak yazısı kullanılması halinde, sayıların her bir bileşen için ayrıca verilmesi gerekir.
5. Belirli bir üç aylık süre içerisinde herhangi bir düzensizlik meydana gelmemesi halinde de Fayda sahibi ülkelerin Komisyonu bilgilendirmek yükümlülüğünde olduğuna lütfen

¹ (EC) No 1085/2006 sayılı Konsey Yönetmeliğinin 18. Maddesi ve (EC) No 718/2007 sayılı Komisyon Yönetmeliğinin 19. Maddesi

² (EC) No 1085/2006 sayılı Konsey Yönetmeliğinin 2(7) maddesinde tanımlanan şekilde (aynı zamanda kılavuz hükümlerin 5.1 maddesine de bakınız)

³ (EC) No 1828/2006 sayılı Komisyon Yönetmeliği, RG L 371, 27.12.2006, s.27-32

- dikkat ediniz. Bu bir yazı ile yapılmalı, yazının hangi üç aylık dönemle ilgili olduğu belirtilmelidir.
6. Formun (EC) No 1828/2006 sayılı Komisyon yönetmeliğinin 28 Maddesine mi (ilk iletişim) yoksa 30. Maddesine mi (bir güncelleme) atıfta bulunduğuna bağlı olarak standart formu doldurmanın değişik yolları olduğuna dikkat ediniz. Madde 28 iletişimi durumunda, formun doldurulduğu zamanda geçerli olan tüm mevcut bilgilerin sunulması gerekir. Madde 30 iletişimi halinde ise, daha önce bildirilen düzensizliklerle ilgili olarak gerçekleştirilen prosedürlerden kaynaklanan önemli değişiklikler belirtilmelidir. Bir düzensizlikle ilgili herhangi bir yeni gerçek ortaya çıkmamışsa, bir güncelleme gönderilmesine gerek yoktur. Güncellemelerin Komisyona yalnızca durumla ilgili yeni bilgiler öğrenilmesi halinde gönderilmesi gerekir.
 7. Fayda sahibi bir ülkenin, Madde 30(2)'ye göre bir miktarın geri ödenemeyeceğini veya geri ödenmesinin beklenmediğini düşünmesi halinde, bu ülke Komisyonu yeterli detaya sahip bilgileri içeren özel bir raporla bilgilendirecek, böylece komisyon kaybın parçalara ayrılması hakkında karar alabilecektir. Özel rapor ile ilgili hükümler Bileşen V – IPARD için geçerli değildir.
 8. Düzensizliğin ne şekilde bulunduğu ve düzensizliğin türü ve bunun yanı sıra Fayda sahibi ülke tarafından alınan tedbirler ve uygulanan yaptırımlar ile ilgili bölümleri doldurmak için, kapsamda yer alan münhasır olmayan listeler kullanılmalıdır. Konunun listede yer almaması halinde, lütfen bunu madde 22'de belirtiniz. Listelere neyin eklenmesi gerektiğine ilişkin öneriler dikkate alınacaktır.
 9. Aşağıdaki durumların rapor edilmesi gerekmez:
 - (a) Düzensizliğin yalnızca fayda sahibinin iflası nedeniyle eş finansmanlı operasyonel programda yer alan bir işlemin kısmen veya tamamen gerçekleştirilememesinden kaynaklandığı durumlar. İflas yetkin ulusal merciler tarafından resmi olarak belirlenecektir. İlgili işlemlerin listesi (EC) No 1346/2000 sayılı Konsey Yönetmeliğinde verilmiştir,
 - (b) İşletme yapısının ve Ulusal Fonun dikkatine fayda sahibi tarafından gönüllü olarak ve bunların algılanması öncesinde, kamu katkısının ödenmesi öncesinde veya sonrasında getirilen durumlar,
 - (c) Fayda sahibine kamu katkısından herhangi bir ödeme yapılmadan önce ve Komisyona sunulan bir harcama beyannamesinde ilgili harcamanın yer alması öncesinde İşletme yapısı ve Ulusal Fon tarafından algılanan ve düzeltilen durumlar. Bununla birlikte, bir iflas öncesinde meydana gelen düzensizlikler ve sahtekarlıktan şüphe edilen durumların rapor edilmesi gerekir⁴.
 10. Bileşen II – Sınır ötesi işbirliği uyarınca işletme programları ile ilgili düzensizlikler, harcamanın fayda sahibi tarafından işlemin gerçekleştirilmesinde ödendiği Katılımcı Ülke (Üye ülke veya fayda sahibi ülkeler, yani aday veya aday adayı ülkeler anlamına gelecektir). Katılımcı ülke aynı zamanda yönetim merciini, onay merciini ve denetim merciini⁵ (Fayda sahibi ülkeler ve Üye ülkeler arasındaki sınır ötesi işbirliği programları durumunda) ve yetkin Akreditasyon Görevlisini, Ulusal Yetkilendirme Görevlisini ve denetim merciini (Üye olmayan Ülkeler Fayda Sahibi ülkeler arasındaki sınır ötesi programlar için) bilgilendirecektir.

⁴ (EC) No 1828/2006 sayılı Komisyon yönetmeliği, Madde 28(2), RG L 371, 27.12.2006, s. 28-29

⁵ (EC) No 1828/2006 sayılı komisyon yönetmeliği, Madde 28(4), RG L 371, 27.12.2006, s.29

11. İlgili miktarın 10,000 €'luk eşiği aşmaması nedeniyle düzensizliklerin bildirilmesinin gerekli olmadığı hallerde, Fayda Sahibi Ülkelerin düzeltme işlemlerini kaydetmesi ve taahhüt etmesi gerekmektedir, ancak Komisyon açık bir şekilde bilgi istemediği sürece, Komisyonun bilgilendirilmesi gerekmez⁶. Bununla birlikte, Fayda sahibi ülkeler, algılanan tüm düzensizliklerle ilgili takip faaliyetleri hakkında, raporlama eşiğinden bağımsız olarak, programın kapanma raporu çerçevesinde Komisyonu bilgilendirmekle yükümlüdür (bkz. Ek II)

⁶ (EC) No 1828/2006 sayılı komisyon yönetmeliği, Madde 36(1), RG L 371, 27.12.2006, s.32

İLETİŞİMİN TANIMLANMASI

Fayda sahibi ülke: TÜRKİYE

Format: büyük harflerle serbest metin

Örnek: HIRVATİSTAN

Vaka No: Vakanın numarası Üye ülke tarafından formun her sayfasında belirtilmelidir.

Format: XX¹/9999²/999³/XX⁴/9⁵, X= büyük harf, 9= 0'dan 9'a kadar bir rakam

Örnekler: HR/2004/001/CB/0 TR/2005/003/HR/2

1. Fayda sahibi ülkeyi ifade eden harfler: iki harf; burada ilk kısaltmalar kullanılacaktır
AL – Arnavutluk
BA – Bosna Hersek
HR- Hırvatistan
KS – UNSCR 1244 uyarınca Kosova
MK –Eski Yugoslav Makedonya Cumhuriyeti
ME – Karadağ
RS – Sırbistan
TR – Türkiye
2. Yıl: dört basamak: 2008, 2009, vb
3. Vakanın numarası: üç basamak: 001, 002, vb

NB. Numaralandırma ardıldır ve ayrı ayrı her bir bileşene ve her bir yıla karşılık gelir.

DİKKAT: Vakanın başlangıçtaki numarası tüm yıllarda aynı kalır, yalnızca versiyon numarası değişir!

4. İletişimin ilgili olduğu bileşeni tanımlayan kısaltma.
Kısaltmaların kullanılması zorunludur. Kullanılacak bileşenlere ait kısaltmalar aşağıdaki gibidir:
TA: Geçiş Yardımı ve Kurum İnşası
CB: Sınır Ötesi İşbirliği
RE: Bölgesel Kalkınma
HR: İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi
RD: Kırsal gelişme
5. Yeni vakalar veya vaka güncellemeleri halihazırda iletilmiştir – bir basamak: yeni bir vaka için 1, ilk güncelleme için 2, ikinci güncelleme için 3 vb

Örneğin: İlk İletişim: TR/2008/003/TA/1

Takip iletişimi: TR/2008/003/TA/2

Bir sonraki takip iletişimi: TR/2008/003/TA/3

NB. Referans numara ilgili vakaya özeldir ve ilk iletişim gönderildiğinde verilir (EC No 1828/2006 sayılı Komisyon Yönetmeliğinin 28. Maddesi). Bir güncellemenin rapor edilmesi gerektiğinde (madde 30 iletişimi), aynı referans numara kullanılmalıdır. Yanlışlıkla yeni bir numaranın girilmesi halinde, bunun yeni bir vakaya ait bir bildirim olduğu düşünülecek ve sonuç olarak düzensizliğin tekrarlanması durumu meydana gelecektir.

Üç aylık dönem:

Lütfen yılın söz konusu üç aylık dönemini belirtiniz.

Mevcut durumların güncellemeleri için, lütfen mevcut 3 aylık raporlama dönemini işaretleyiniz.

Gönderilen veriler:

Gönderilen veriler, Komisyona gönderilen iletişimin tarihidir. Bu normalde her bir üç aylık dönemi takip eden iki ay içerisindeki bir tarih olacaktır.

Format: GG/AA/YYYY, yıl ay gün

Örneğin: 13/12/2004

NB: Bu kural tüm diğer tarihler için de geçerlidir.

Fayda sahibi ülkedeki idari departman

Lütfen düzensizliğin idaresinden sorumlu olan idari, ulusal ve/ veya bölgesel departmanları belirtiniz.

Format: Blok büyük harflerle açıklama

Örneğin: TARIM BAKANLIĞI, BALIKÇILIK VE GIDA

Listeye bir ek yapılması halinde format: Serbest kesintisiz metin (boş satırlar olmaksızın!)

Örnek: EKONOMİ BAKANLIĞI

Adres:....

Temas Noktası:

Lütfen, raporlamadan sorumlu idari departman içerisinde ek bilgi veya açıklama gerektiğinde temas kurulabilecek olan bir kişinin detaylarını belirtiniz.

Format: verilen alanlarda serbest metin.

DÜZENSİZLİK DETAYLARI

1. İşleme ilişkin açıklama

1.1 Programın adı

Lütfen IPA bileşenlerinden birinin altında veya yardım formunda yıllık veya çok yıllık operasyonel programın adını veriniz.

Format: kesintisiz serbest metin / boşluk satırı olmaksızın)

Örnekler: RD- Hırvatistan için Çok yıllık "Çevresel" Operasyonel programı

1.2 Tanımlama Numarası:

Lütfen program tanımlama numarasını veriniz.

Format: kesintisiz serbest metin (boş satır olmadan)

1.3 Programı onaylayan komisyon kararı

Yardımanın verilmesinde temel olarak alınan AK kararının numarasını ve tarihini veriniz.

Format: Serbest metin, tarih: GG/AA/YYYY

Örnek: C/2007/6565-1, 13/12/2007

1.4 Tedbirin adı ve projenin adı

Lütfen öncelik ekseninin numarasını ve adını, projenin adı ile birlikte veriniz.

Tedbir

Format: serbest metin

Örnek: Öncelik 1: Hırvatistan'da Entegre bir Atık yönetimi Sisteminin Kurulması amaçlı Atık yönetimi Altyapısının Geliştirilmesi

Projenin adı

Format: Serbest Metin

Örnek: Istria Kenti için bölgesel atık yönetim merkezi

1.5 Fayda Sahibi Ülkenin proje numarası

İşleme bir ulusal referans numarası verilmişse, lütfen bunu belirtiniz.

Format: serbest metin

2. İhlal edilen hükümler

Lütfen hangi topluluk mevzuatının ya da ulusal (sözleşme hükümleri dahil) mevzuatın ihlal edildiğini belirtiniz.

Format: serbest metin

Örnek: Ceza Kanununun X maddesi

3. Düzensizlik Şüphesine neden olan ilk bilginin tarihi:

Lütfen bir düzensizlik şüphesine neden olan ilk bilginin alındığı tarihi belirtiniz. Örneğin telefonla raporlama durumunda, telefon konuşmasının tarihi verilecektir.

Format: GG/AA/YYYY

Örnek: 25/06/2008

3.1 Düzensizlik şüphesine neden olan ilk bilginin kaynağı:

Lütfen düzensizliğin varlığından ilk nasıl haberdar olduğunuzu belirtiniz.

Format: Serbest metin

Örnek: bilgilendirici, basın raporu, denetim, vb

4. Düzensizliğin nasıl algılandığı

4.1 Düzensizliği kim algıladı?

Lütfen aşağıdaki listeden düzensizliği algılayan ilgili mercii seçiniz.

Format: numara ve merci

Örnek: 10-Ulusal idare

Mercilerin Listesi:

10- ulusal idare

20- Avrupa Komisyonu

30- Denetçiler Mahkemesi

90- Diğer

4.2 Düzensizlik nasıl algılanmıştır?

Lütfen aşağıdaki listeden düzensizliğin algılanmasına ilişkin yöntemi seçiniz

Format: Numara ve yöntem

Örnek: 10-Denetim

Algılama yöntemlerinin listesi:

10- Denetim

20 – İflas

30- Ürünlerin kontrolü

40- Belgelerin ön kontrolü

45- Belgelerin sonradan kontrolü

50 – Nokta kontrolü

60 – Bilgilendirici

70- Medya

80 – Analiz

90 – Diğer

5. Düzensizliğin türü:

Lütfen aşağıdaki listeden düzensizliğin ilgili türünü seçiniz.

Format: Numara ve tür

Örnek: 102- Yanlış hesaplar

Düzensizlik türlerinin listesi:

- 102- Yanlış hesaplar
- 103- Tahrif edilmiş hesaplar
- 104- Sunulmayan hesaplar
- 201- Eksik / yanlış / tamamlanmamış belgeler
- 213- Tahrif edilmiş destekleyici belgeler
- 299- Diğer düzensiz belge durumları
- 325 – Uygun olmayan harcama
- 402- Mevcut olmayan operatör
- 405- Düzensiz sonlandırma, satış veya azaltma
- 408- Gerekli kaliteye sahip olmayan operatör / fayda sahibi
- 601- Son tarihlere uyulmaması
- 608- kontrolün reddi
- 609- Ödemenin reddi
- 610 – Sözleşmenin olmaması veya uyumsuzluğu
- 611- Aynı nesne için çok sayıda istek
- 612 – diğer düzenlemelere / sözleşme koşullarına ilişkin başarısızlıklar
- 614 – Kamu tedariği ile ilgili kuralların ihlali
- 741- Yapılan taahhütlerin yerine getirilmemesi
- 810 – Uygulanmayan tedbirler
- 812- Kurallara göre uygulanmayan tedbirler
- 822 – Sözleşme süresinin dışında gerçekleşen harcama
- 832- Eş finansman sistemi ile ilgili ihlal
- 840 – Beyan edilmemiş gelir
- 850 – Rüşvet
- 860- Çıkar çatışması
- 999 – Diğer düzensizlikler (belirtilecektir)

5.1 Düzensizliğin Kalifikasyonu

Lütfen vakayı bir düzensizlik veya şüphelenilen sahtekarlık olarak belirleyiniz.

Düzensizlik⁷ Genel bütçeye gerekli zemine sahip olmayan bir kalemi dahil ederek Avrupa Birliği genel bütçesine zarar veren bir etkiye sahip olan bir ekonomik operatörün bir eyleminden ya da ihmalden kaynaklanan bir Topluluk yasası hükmü ihlali anlamına gelir;

⁷ (EC) No 1083/2006 sayılı Konsey Yönetmeliği, Madde 2(7), RG L 210, 31.07.2006, s. 25

Şüphelenilen sahtekarlık⁸: Avrupa Topluluklarının mali çıkarlarının korunması hakkındaki Konvansiyonun 1(1) maddesi (a) alt maddesinde sözü geçen şekilde, kasıtlı davranışın, özellikle de sahtekarlığın varlığını belirlemek için ulusal düzeyde gerçekleştirilen idari ve/veya adli işlemlerin başlatılmasına neden olan bir düzensizlik anlamına gelir.

Belirlenmiş sahtecilik – Toplulukların mali çıkarlarına zarar veren sahtekarlık veya diğer bir yasa dışı faaliyet için daha önce yargıdan geçmiş olma gücüne sahip olan bir karara konu olan “şüphe edilen sahtekarlık” anlamını taşır.

Düzensizlik olmaması – Bir idari ve/veya adli işlem içerisinde, düzensizlik veya sahtekarlık iddialarının doğrulanmadığı anlamına gelir.

NB: Vaka başlangıç iletişiminde düzensizlik olmadığı şeklinde kalifiye edilemez!

5.2 Düzensizliğin gerçekleştirilmesinde kullanılan uygulamalar Kullanılan uygulamayı açıklayınız

Format: Serbest metin

Örnek: orijinal miktarlar değiştirilerek faturaların tahrif edilmesi

5.3 Bu uygulamalar yeni olarak mı kabul ediliyor? Evet (), Hayır (), Bilinmiyor ()

Lütfen gereken şekilde işaretleyiniz. Kullanılan uygulamaların yeni olup olmadığına ilişkin karar fayda sahibi ülke tarafından verilecektir.

6. Başka ülkeler de kapsama dahil midir? Evet () Hayır () Bilinmiyor ()

Bu başlık sınır ötesi işlemlerin yer aldığı (birden fazla Devlet tarafından programa katılım) veya fayda sahibinin birden fazla ülkedeki yatırım projeleri veya eğitim kursları gibi eylemlere katılan bir uluslar arası firma olduğu vakalar.

Format: gereken şekilde işaretleyiniz. Bkz. Madde 5.3; büyük blok harflerle serbest metin

Örnek: MACARİSTAN

6.1 Yanıt evetse, bildirim gönderilmiş midir? Evet (), tarih ve referanslar: , Hayır(), Bilinmiyor ()

Lütfen gereken şekilde işaretleyiniz. Yanıt evetse, lütfen iletişimin tarihini ve referanslarını veriniz.

Format: Tarih GG/ AA/ YYYY, referanslar için: serbest metin.

Örnek: Evet (X) Tarih ve referans: 26/05/2008 detaylı bilgiler Macaristan mercilerine gönderilmiştir.

7. Düzensizliğin Süresi

Düzensizliğin gerçekleştiği aralığı gösteren tarihleri belirtiniz.

Tarihi için format: GG/ AA/YYYY

Örnek: 25/11/2008

Süre için: düzensizliğin başladığı tarih – düzensizliğin sona erdiği tarih

Format: GG/AA/YYYY – GG/AA/YYYY

Örnek: 13/05/2008 – 12/06/2008

⁸ (EC) No 1828/2006 sayılı komisyon yönetmeliği, Madde 27 (c), RG L 371, 27.12.2006, s. 27

Bu bilgiler bilinmiyorsa, lütfen bunu ayın ilk gününü, üç aylık dönemin ilk ayını (01,03, 06, 09), kullanarak, yalnızca yıl biliniyorsa yılın ilk gününü ve aynı kullanarak belirtiniz.

Örnek: 01/01/2008

8. Birincil İdari veya Adli Bulgu Tarihi:

“Birincil adli veya idari bulgu” bir düzensizliğin meydana geldiği konusunda özel gerçekler temelinde sonuca varan ve bu sonucun idari veya adli prosedürdeki gelişmeler nedeniyle revize edilebileceği veya geri çekilebileceği olasılığına aykırı düşmeksizin hareket eden idari veya adli yetkin bir merci tarafından yapılan yazılı ilk değerlendirme anlamına gelir⁹.

Format: GG/AA/YYYY

9. Yetkililer veya merciler

9.1 Birincil idari veya adli bulguyu elde eden yetkililer veya merciler

Lütfen ilk keşif üzerine hareket e geçen ve resmi raporu hazırlayan merciin veya yetkilinin adını blok büyük harfler kullanarak belirtiniz.

Format: blok büyük harflerle serbest metin, kesintisiz (boş satır olmadan)

Örnek: ADALET BAKANLIĞI

Adres:....

9.2 İdari veya adli takipten sorumlu merciler veya yetkililer

Blok büyük harfler kullanılarak idari veya adli takip yapılmasından sorumlu olan merciin veya yetkilinin adını belirtiniz.

Format ve örnek: bkz. 9.1

10. İlgili özel ve tüzel kişilerin isim ve adresleri

10.1 Özel kişiler:

Lütfen düzensizlikte yer alan kişinin (kişilerin) isimlerini, adreslerini vb veriniz.

Format: metin, ancak kesin kurallara uyulması gerekir.

A. Soyadları ve adların blok büyük harflerle yazılması gerekir.

B. Özel karakterlerden kaçınılacaktır (örneğin \$, &)

C. M, Mr, Mrs (bay, bayan) vb gibi ifadelerden kaçınılacaktır.

D. Adresler ilk yazı hariç olmak üzere küçük yazılmış olacaktır.

Örnek: İsim: ABON

İlk adı: PIOTR

Adresi: Kurica 25

Posta kodu: 2435

Şehir: Rjeka

Ülke: HIRVATİSTAN

⁹ (EC) No 1828/2006 sayılı Komisyon Yönetmeliğinin 27. Maddesinden alınan tanım. RG L 371, 27.12.2006, s.27

Fonksiyon: İdareci

10.2 Tüzel kişiler:

Lütfen düzensizlikte yer alan tüzel kişinin adını, adresini vb veriniz.

Format: metin, ancak kesin kurallara uyulması gerekir:

- A. İsimlerin blok büyük harflerle yazılması gerekir.
- B. Özel karakterlerden kaçınılacaktır (örneğin \$, &)
- C. Ltd, Co, N.V vb gibi yasal kısaltmalar küçük yazılacak, isimden sonra gelecektir.
- D. Adresler ilk yazı hariç olmak üzere küçük yazılmış olacaktır.
- E. Aynı durum firma adında şehirlere veya ülkelere yapılan referanslar için de geçerlidir. (örneğin IBM, ANKARA)

Örnek: isim: TALKER Ltd

Tescilli ofis: Wallstreet 900

Posta kodu: 1529

Şehir: Medias

Ülke: BOSNA HERSEK

Gereken isim ve adres şirketin isim ve adresidir. Şirket için çalışan bireylerin düzensizlikte yer alması halinde, bu bilgilerin madde 10.1 kapsamında girilmesi gerekir.

Formun 3. Sayfasında öngörülen şekilde daha fazla isim verilmesi gerekiyorsa, lütfen madde 10.1 ve 10.2 altındaki alanları kopyalayıp yapıştırınız.

NB. Kişisel verilerin gizliliğini garanti eden kurallara uymak için lütfen madde 10.1 ve 10.2 haricinde özel veya tüzel kişilerin isimlerine atıfta bulunmayınız.

MALİ KONULAR

11. Toplam Miktar ve Finansman kaynakları arasında dağıtımı

11.1 İşlemin toplam miktarı:

Lütfen işlemde üzerinde anlaşma sağlanan toplam miktarı belirtiniz. Bahsi geçen miktarın madde 11.2 ve 11.3'te belirtilen miktarların toplamına eşit olması gerekir ("11.1"= "11.2" + "11.3")

Miktarlar, tüm Mali Konular Bölümü içerisinde Euro cinsinden olacaktır.

Ulusal para birimi cinsinden miktarlar harcamanın ilgili programın işletme yapısı hesaplarına kaydedildiği ay içerisindeki Komisyon aylık muhasebe döviz kuru kullanılarak Euro'ya çevrilecektir¹⁰.

Harcamaların İşletme yapısının hesaplarına kaydedilmediği hallerde, Komisyon tarafından elektronik olarak yayınlanan en son muhasebe döviz kuru kullanılacaktır.¹¹

Komisyonun aylık muhasebe kuru aşağıdaki adreste bulunabilir:

<http://ec.europa.eu/budget/infoeuro/>

Format: 99999999999999999999 para birimi. Rakamları ayırmayınız ve ondalık basamaklar kullanmayınız. Son rakamdan sonra boşluk bırakınız ve para birimini ekleyiniz.

¹⁰ Bkz. (EC) No 1083/2006 sayılı Konsey Yönetmeliğinin 81(3) Maddesi, RG L 210, 31.07.2006, s.61

¹¹ (EC) No 1828/2006 sayılı Komisyon Yönetmeliğinin 36(2) Maddesine bakınız, RG L 317, 27.12.2007, s.32

Örneğin: 22345000 EUR

11.2 Topluluk Finansmanı:

Lütfen Topluluk tarafından finanse edilen miktarın payını belirtiniz.

Format: Madde 11.1'e bakınız.

11.3 Fayda sahibi ülkenin finansmanı:

Lütfen Fayda sahibi ülke tarafından finanse edilen miktarın payını belirtiniz. Özel katkı içermemelidir.

Format: Bkz. Madde 11.1

12. Düzensiz miktarın doğası

Lütfen düzensiz bulunan miktarın doğasını belirtiniz.

Format: serbest metin

Örnek: maaşlar, bilgisayar ekipmanı, çalışmaların finansmanı

13. Düzensizliğin miktarı

13.1 Toplam düzensiz miktar

Lütfen düzensiz olduğu düşünülen toplam miktarı belirtiniz. Bahsi geçen toplam miktar 13.2, 13.3 maddelerinin toplamına eşittir ("13.1" = "13.2" + "13.3")

Format: bkz. Madde 11.1

13.2 Topluluk düzensiz miktarı

Lütfen topluluğun toplam düzensiz miktardaki payını veriniz

Format: bkz. Madde 11.1

13.3 Fayda sahibi ülkenin düzensiz miktarı

Lütfen fayda sahibi ülkenin toplam düzensiz miktardaki payını veriniz.

Format: bkz. Madde 11.1

14. Mali sonuçlar

14.1 Madde 13.1 altında halihazırda ödenmiş olan düzensiz miktar:

Lütfen fayda sahibine uygun olmayan biçimde ödenmiş olan düzensiz miktarı belirtiniz. Bahsi geçen miktarın madde 14.2 ve 14.3'teki miktarların toplamına eşit olması gerekir ("14.1" = "14.2" + "14.3")

14.2 Topluluğun 13.2 uyarınca halihazırda ödenmiş düzensiz miktarı:

Lütfen topluluğun fayda sahibine ödenmiş düzensiz miktardaki payını veriniz:

Format: bkz. Madde 11.1

14.3 Fayda sahibi ülkenin 13.3 uyarınca halihazırda ödenmiş düzensiz miktarı:

Lütfen fayda sahibi ülkenin fayda sahibine ödenmiş düzensiz miktardaki payını veriniz:

Format: bkz. Madde 11.1

15. Henüz ödenmemiş düzensiz miktar

15.1 Madde 13.1 uyarınca henüz ödenmemiş düzensiz miktar:

Lütfen fayda sahibine henüz ödenmemiş olan düzensiz miktarı belirtiniz. Bahsi geçen miktar 15.2 ve 15.3'teki miktarların toplamına eşittir ("15.1" = "15.2" + "15.3")

Format: bkz. Madde 11.1

15.2 Madde 13.2 uyarınca henüz ödenmemiş olan topluluğun düzensiz miktarı

Lütfen fayda sahibine henüz ödenmemiş olan düzensiz miktar içerisindeki topluluk payını belirtiniz.

15.3 Madde 13.3 uyarınca henüz ödenmemiş olan fayda sahibi ülkenin düzensiz miktarı

Lütfen fayda sahibine henüz ödenmemiş olan düzensiz miktar içerisindeki fayda sahibi ülke payını belirtiniz.

Format: madde 11.1'e bakınız.

15.4 Ödeme askıya alınmış mıdır? Evet () Hayır () Geçerli Değil ()

Lütfen gereken şekilde işaretleyiniz.

16. Geri ödeme olasılığı:

Fonların geri ödenmesine ilişkin olasılığa ilişkin bir değerlendirme veriniz ve mümkün olduğunca bunun altında yatan nedenleri belirtiniz.

Format: serbest metin.

Örnek: Mümkün veya iflas nedeniyle mümkün değil.

17. Geri ödenen miktarlar

17.1 Geri ödenen toplam miktar.

Lütfen geri ödenen miktarı belirtiniz. Bahsi geçen miktar madde 17.2 ve 17.3'teki miktarların toplamına eşit olmalıdır ("17.1" = "17.2" + "17.3").

Format: Bkz. Madde 11.1

Faiz oranları, cezalar vb parantez içinde belirtilmeli ve temel miktara dahil edilmemelidir.

17.2 Geri ödenen topluluk miktarı:

Lütfen geri ödenen miktar içerisindeki topluluk payını belirtiniz.

Format: Bkz. Madde 11.1

17.3 Geri ödenen Fayda sahibi ülke miktarı:

Lütfen geri ödenen miktar içerisindeki fayda sahibi ülke payını belirtiniz.

Format: Bkz. Madde 11.1

18. Geri ödenecek olan miktar

18.1 Geri ödenecek toplam miktar

Lütfen geri ödenecek olan toplam miktarı belirtiniz. Bahsi geçen miktar madde 18.2 ve 18.3'te belirtilen miktarların toplamına eşittir ("18.1" = "18.2" + "18.3")

Format: bkz. Madde 11.1

Faiz oranları, cezalar vb parantez içinde belirtilmeli ve temel miktara dahil edilmemelidir.

18.2 Geri ödenecek topluluk miktarı
Lütfen geri ödenecek miktardaki topluluk payını belirtiniz
Format: bkz. Madde 11.1

18.3 Geri ödenecek olan fayda sahibi ülke payı
Lütfen geri ödenecek olan miktardaki fayda sahibi ülke payını belirtiniz.
Format: bkz. Madde 11.1

NB: Toplam düzensiz miktar henüz ödenmemiş miktar, toplam geri ödenen miktar ve toplam geri ödenecek miktarın toplamına eşit olmalıdır "13.1" = "15.1" + "17.1" + "18.1". Gereken şekilde ödenmeyen miktar geri alınan miktara ve geri alınacak olan miktara eşittir "14.1" = "17.1" + "18.1". Döviz kurlarındaki değişiklikler nedeniyle, toplam eşit değilse, lütfen döviz kuru da dahil olmak üzere bunu belirtiniz.

PROSEDÜRLERİN SAFHASI

19. Fayda sahibi ülke tarafından alınacak tedbirler:

Lütfen aşağıdaki listeden düzensizliğin algılanmasını takip eden ilgili tedbiri seçiniz.

Format: Listedен alınacak tedbirin numarası ve adı

Örnek: 20- adli işlemler

Alınacak tedbirlerin listesi:

10 – İdari işlemler Normal bir idari geri ödeme prosedürü devam ederken seçilir. Eş zamanlı bir adli veya cezai prosedür de devam etmekteyse, adli / cezai prosedür önceliklidir ve belirtilecek olan onlardır.

20 – Adli işlemler vakanın şu anda ceza mahkemesi olmayan bir mahkemede olduğunu gösterir. Eş zamanlı bir adli prosedür devam etmekteyse, adli prosedür önceliklidir ve belirtilecek olan adli prosedürdür.

30- Özel prosedür düzensizlikten etkilenen miktarın geri ödenemez olduğunu göstermesi ve Komisyonun (EC) No 1828/2006 sayılı komisyon Yönetmeliğinin 30(2) maddesinin gerektirdiği şekilde özel bir raporla bilgilendirildiği durumlarda kullanılır.

40- Cezai işlemler vaka bir Ceza Mahkemesine götürüldüğünde seçilir. Eş zamanlı bir idari işlem devam etmekteyse, cezai prosedür önceliklidir ve belirtilecek olan cezai prosedürdür.

50- Prosedürler kapatıldı, tüm geri ödeme ve ilgili prosedürler tamamlandığında seçilir. Bu aynı zamanda tüm prosedürün tamamlandığı ve herhangi bir düzensizlik belirlenmediği veya prosedürün sonucunun herhangi bir miktarın geri ödenmesi gerekmeyeceği biçiminde olduğu anlamına gelir.

20. Geri ödeme prosedüründen vazgeçilmiş midir? Evet () Hayır () Geçerli değil ()

Lütfen gereken şekilde işaretleyiniz.

21. Kriminall işlemlerden vazgeçilmiş midir? Evet () Hayır () Geçerli değil ()

Lütfen gereken şekilde işaretleyiniz.

22. Uygulanan yaptırım (idari ve/ veya adli):

Lütfen aşağıdaki listeden uygulanan ilgili yaptırımı seçiniz.

Format: listeden bir yaptırımın numarası ve adı

Örnek: 600 – ulusal idari yaptırım

Uygulanan yaptırımların listesi:

500 – herhangi bir yaptırım uygulanmıyor

550 – uygulanacak olan yaptırım

600 – ulusal idari yaptırım

640 – ulusal sübvansiyonların kaldırılması

650 - gelecekteki ulusal sübvansiyonların dışında bırakma

740 – gelecekteki topluluk sübvansiyonlarının dışında bırakma

810 – ceza kanunu uyarınca ceza

820 – hapis

890 – diğer cezai yaptırımlar

900 – diğer yaptırımlar – belirtilecektir.

23. Ek gözlemler:

Lütfen ilgili olduğunu düşündüğünüz ve yukarıdaki maddelerin kapsamında olmayan herhangi bir ek bilgiyi / yorumu veriniz.

24. Nihai İletişim: Evet () Hayır ()

Tüm idari ve/ veya adli işlemler sonuçlandırılmışsa ve düzensiz miktar geri ödenmişse veya geri ödenemeyecek olduğu beyan edilmişse “Evet”i işaretleyiniz. İletilen düzensizlikle ilgili başka bir işlem öngörülmemektedir.

Formun doldurulmasına ilişkin herhangi bir soru olması halinde, lütfen aşağıdaki kişilerle temas kurmaktan kaçınmayınız.

Auste Savickiene

Andrea Bordoni

e-posta: Auste.savickiene@ec.europa.eu

e-posta: Andrea.Bordoni@ec.europa.eu

tel: +32 2 295 36 56

tel: +32 2 296 77 37

faks: +32 2 295 97 59

OLAF –Avrupa dolandırıcılıkla Mücadele Bürosu

Müdürlük C – İşletme ve Politika Desteği

Birim C2 – Sahtekarlık Önleme ve İstihbarat

Rue Joseph II 30,

B-1049 Brüksel

Belçika

EK I – Düzensizlik Raporu

GİZLİ

Vaka No: XX/9999/999/X/9

KATILIM ÖNCESİ YARDIM (IPA) ARACI İLE BAĞLANTILI DÜZENSİZLİKLERİN ÜÇ AYDA
BİR BİLDİRİLMESİ

İLETİŞİM TANIMLAMASI

Fayda sahibi ülke:

Vaka No: XX/9999/999/X/9

Üç aylık dönem:

- (a) 1. Üç aylık dönem ()
- (b) 2. Üç aylık dönem ()
- (c) 3. Üç aylık dönem ()
- (d) 4. Üç aylık dönem ()

Gönderme tarihi: GG/AA/YYYY

Fayda sahibi ülkedeki idari departman:

Temas noktası: İsim:

Telefon:

Faks:

e-posta:

DÜZENSİZLİĞE İLİŞKİN DETAYLAR

1. İşleme ilişkin açıklama
 - 1.1 Programın adı
 - 1.2 Tanımlama numarası
 - 1.3 Programı onaylayan komisyon kararı
 - 1.4 Tedbirin adı ve projenin ismi
 - 1.5 Fayda sahibi ülkenin proje numarası
2. İhlal edilen hüküm:
3. Düzensizlik şüphesine neden olan ilk bilginin tarihi:
 - 3.1 Düzensizlik şüphesine neden olan ilk bilginin kaynağı
4. Düzensizliğin nasıl algılandığı
 - 4.1 düzensizliği kim algıladı?
 - 4.2 Düzensizlik nasıl algılandı?
5. Düzensizliğin türü:
 - 5.1 Düzensizliğin kalifikasyonu:
 - (a) Düzensizlik yok ()
 - (b) Düzensizlik ()
 - (c) Sahtekarlık şüphesi ()
 - (d) Belirlenmiş sahtekarlık ()
 - 5.2 Düzensizliğin gerçekleşmesinde kullanılan uygulamalar
 - 5.3 Bu uygulamaların yeni olduğu kabul ediliyor mu? Evet () Hayır () Bilinmiyor ()
6. Diğer ülkeler de kapsama dahil mi? Evet () Hayır () Bilinmiyor ()
 - 6.1 Yanıt evetse, bildirim gönderildi mi?
Evet () Tarih ve referans: Hayır () Bilinmiyor ()

7. Düzensizlik süresi:
8. Birincil idari veya adli bulgunun tarihi:
9. Yetkililer veya merciler
 - 9.1 birincil idari veya adli bulguyu elde eden yetkililer veya merciler
 - 9.2 İdari veya adli takipten sorumlu yetkililer veya merciler
10. İlgili özel ve tüzel kişilerin isim ve adresleri
 - 10.1 Özel kişiler:
 - İsim:
 - İlk adı
 - Adres
 - Posta kodu
 - Şehir
 - Ülke
 - Fonksiyon
 - 10.2 Tüzel kişiler:
 - İsim
 - Tescilli ofis
 - Posta kodu
 - Ülke

MALİ KONULAR

11. Toplam miktar ve Finansman kaynakları arasındaki dağıtımı
 - 11.1 İşlemin toplam miktarı
 - 11.2 Topluluk finansmanı
 - 11.3 Fayda sahibi ülkenin finansmanı
12. Düzensiz miktarın doğası
13. Düzensizliğin miktarı
 - 13.1 toplam düzensiz miktar
 - 13.2 Topluluğun düzensiz miktarı
 - 13.3 Fayda sahibi ülkenin düzensiz miktarı
14. Mali sonuçlar
 - 14.1 Madde 13.1 altında Halihazırda ödenmiş olan düzensiz miktar
 - 14.2 Madde 13.2 altında halihazırda ödenmiş olan topluluk düzensiz miktarı
 - 14.3 Madde 13.3 altında halihazırda ödenmiş olan fayda sahibi ülkenin düzensiz miktarı
 - 15.1 Madde 13.1 altında henüz ödenmemiş düzensiz miktar
 - 15.2 Madde 13.2 altında henüz ödenmemiş topluluk düzensiz miktarı
 - 15.3 Madde 13.3 altında henüz ödenmemiş fayda sahibi ülke düzensiz miktarı
 - 15.4 Ödeme askıya alındı mı? Evet () Hayır () N/A ()
16. Geri ödeme olasılığı
17. Geri ödenen miktar
 - 17.1 Geri ödenen toplam miktar
 - 17.2 Geri ödenen topluluk miktarı
 - 17.3 Geri ödenen fayda sahibi ülke miktarı
18. Geri ödenecek miktarlar
 - 18.1 Geri ödenecek toplam miktar
 - 18.2 Geri ödenecek topluluk miktarı

18.3 Geri ödenecek fayda sahibi ülke miktarı

PROSEDÜRLERİN SAFHALARI

19. Fayda sahibi ülke tarafından alınacak tedbirler

20. Geri ödeme prosedüründen vazgeçildi mi? Evet () Hayır () N/A ()

21. Kriminal işlemlerden vazgeçildi mi? Evet () Hayır () N/A ()

22. Uygulanan yaptırım (idari ve/ veya adli):

23. Ek gözlemler

24. Nihai iletişim Evet () Hayır ()

EK II – sorumlu DG’lerin listesi

BİLEŞEN 1 – GEÇİŞ YARDIMI VE KURUM İNŞASI

European Commission

DG Enlargement

Rue de la Loi 170

B-1049 Brussels

Belgium

BİLEŞEN II – SINIR ÖTESİ İŞBİRLİĞİ

European Commission

DG Regional Policy

Rue Pere de Deken 23

B-1040 Brussels

Belgium

BİLEŞEN III – BÖLGESEL GELİŞME

European commission

DG Regional Policy

Rue Pere de Deken 23

B-1040 Brussels

Belgium

BİLEŞEN IV – İNSAN KAYNAKLARI GELİŞİMİ

DG İstihdam ve sosyal işler

Rue Joseph II 45

B-1000 Brussels

Belgium

BİLEŞEN V – KIRSAL KALKINMA

European commission

DG Tarım ve Kırsal Kalkınma

Rue de la Loi 130

B – 1049 Brussels

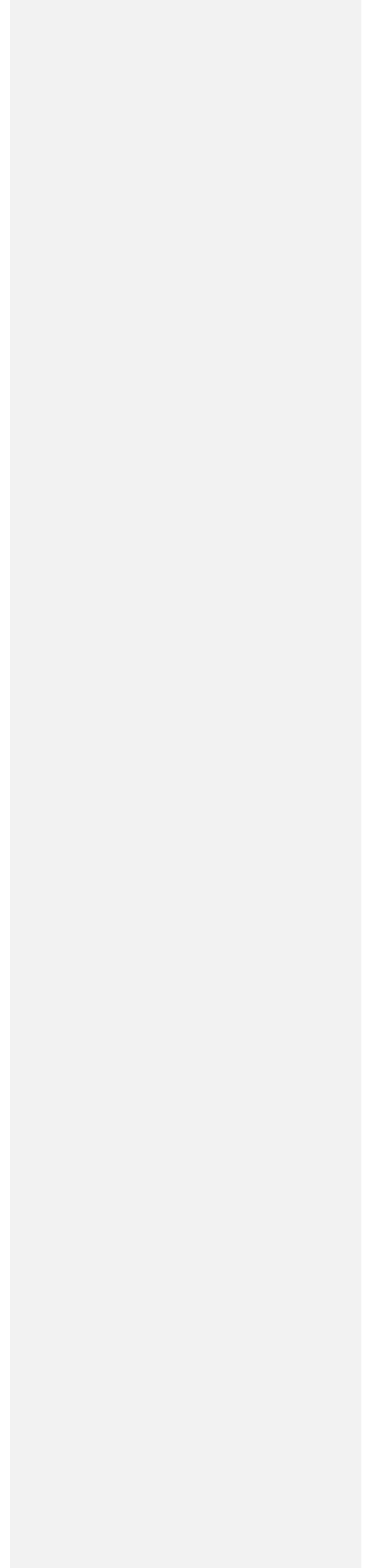
Belgium

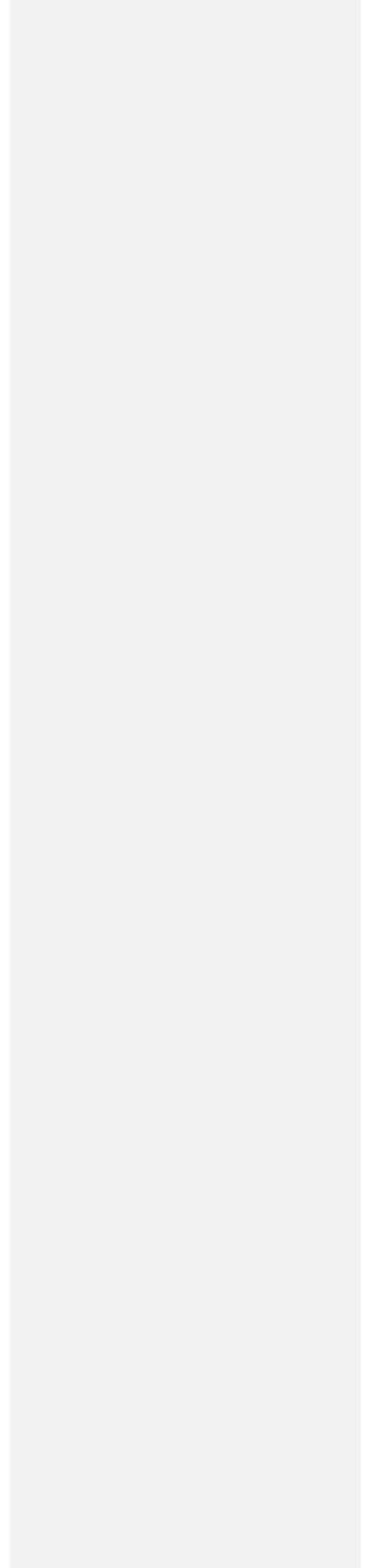
EK XIX

Operasyonel program

EK XIX

a) Operasyonel Program

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI

ÇEVRE
OPERASYONEL PROGRAMI

(CCI No: 2007 TR 16 I PO 001)

Ankara
Eylül 2007

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	LIX
TABLO LİSTESİ	
GRAFİK VE DİYAGRAM LİSTESİ	LXV
EK LİSTESİ	
KISALTMALAR	LXVIII
YÖNETİCİ ÖZETİ	
GİRİŞ	
A. KAPSAM DANIŞMA VE KOORDİNASYON	8
A.1. ULUSAL POLİTİKA VE SOSYO-EKONOMİK KAPSAM	9
A.1.1. SU SEKTÖRÜ	9
(a) Su kaynakları	9
(b) Su temini ve tüketimi	10
(c) Atık su	13
(d) Atık su arıtma tesislerindeki çamurun yönetimi	17
(e) Bölgesel farklılıklar	18
A.1.2. ATIK YÖNETİMİ	21
(a) Belediyelerde katı atık	21
(b) Belediyelerde katı atık toplama	21
(c) Belediyelerde katı atık kurtarma, geri kazanma ve bertaraf	22
(d) Özel atık yönetimi	25
(e) Bölgesel farklılıklar	32
A.1.3. STRATEJİK ÇERÇEVE BELGESİ	34

A.1.4. YASAL ÇERÇEVE	34
(a) Su temini ve atık su	35
(b) Atık yönetimi	22
(c) Yatay konular	37
A.1.5. KURUMSAL ÇERÇEVE	39
(a) Su ve atık su sektörü	39
(b) Katı atık yönetimi	
A.1.6. MEVCUT EKONOMİK ARAÇLAR	
(a) AB mevzuatı ile uyumlu olan yatırım ihtiyaçları, 2007-2023	
(b) Ulusal Çevre Fonu (NEF)	
(c) Tarifelerden, ücretlerden ve idari para cezalarından edinilen çevre gelirleri	
(d) Diğer ekonomik araçlar	46
A.2. TOPLULUK STRATEJİK ÇERÇEVESİ	47
A.3. ORTAKLIK GÖRÜŞMESİ	
A.3.1. AB FONLARININ YÖNETİMİNDE 'ORTAKLIK PRENSİPLERİ'	
A.3.2. ÇOP İÇİN ORTAKLIK GÖRÜŞMESİ	51
A.4. EX-ANTE DEĞERLENDİRME	
B. ORTA VADE İHTİYAÇLARIN, HEDEFLERİN VE STRATEJİK ÖNCELİKLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	54
B.1. SOSYO-EKONOMİK ANALİZ	
B.1.1. EKONOMİK VE SOSYAL DURUMUN ANALİZİ	
B.1.2. TEMEL ALANLARDA SOSYO-EKONOMİK GELİŞMELER	54
B.2. GZFT ANALİZİ	55
B.2.1. GZFT ANALİZİNDE VURGULANAN KONULAR	64
(a) Güçlü yanlar	64
(b) Zayıf yanlar	64
(c) Fırsatlar	65
(d) Tehditler	66
B.2.2. ALINAN DERSLER	67
B.3. HEDEFLER	68
B.4. STRATEJİK ÖNCELİKLER	68

B.4.1. GENEL UYGULAMA STRATEJİSİ	71
C. PROGRAM STRATEJİSİ	74
C.1. ÖNCELİK EKSENLERİ VE TEDBİRLER	74
C.2. TEKNİK DESTEK.....	97
C.3. YATAY KONULAR	103
(a) Erkekler ve kadınlar için fırsat eşitliği	103
(b) Çevre koruma ve sürdürülebilir kalkınma.....	103
(c) Sivil toplumun katılımı	104
C.4. TAMAMLAYICILIK VE SİNERJİ	104
(a) Diğer yatırım programları ile koordinasyon	104
(b) Geçmiş ve devam eden projeler ve programlar.....	105
C.5. İNDİKATİF PROJE LİSTESİ	107
D. MALİ TABLOLAR	111
E. UYGULAMA HÜKÜMLERİ.....	121
E.1. YÖNETİM VE KONTROL YAPILARI	122
E.1.1. YAPILAR VE OTORİTELER	123
E.1.2. GÖREV AYRIMLARI.....	132
(a) Yapılar arasındaki görev ayrımı	133
(b) IPA biriminin bünyesinde görev ayrımı.....	133
E.2. İZLEME VE DEĞERLENDİRME.....	136
E.2.1. İZLEME DÜZENLEMELERİ	136
(a) IPA İzleme Komitesi.....	136
(b) Sektörel İzleme Komitesi (SMC).....	137
E.2.2. YÖNETİM BİLGİ SİSTEMİ	141
E.2.3. İZLEME SİSTEMLERİ VE İNDİKATÖRLER	142
E.2.4. OPERASYON SEÇİMİ	142
E.2.5. SEKTÖREL YILIK VE NİHAİ UYGULAMA RAPORLARI	143
E.2.6. DEĞERLENDİRME DÜZENLEMELERİ	143
(a) Ex-ante değerlendirme	143

(b) Ara değerlendirme	144
(c) Ex-post değerlendirme	144
(d) Değerlendirme fonksiyonu	145
(e) Değerlendirme komitesi	145
E.3. BİLGİLENDİRME VE TANITIM	145
E.3.1. GİRİŞ	146
E.3.2. GEREKSİNİMLER	146
E.3.3. AKTİVİTELER	148
E.3.4. İNDİKATİF BÜTÇE	148
E.3.5. YÖNETİM VE UYGULAMA	149
E.3.6. İZLEME, DEĞERLENDİRME VE RAPORLAMA	149
E.3.7. ORTAKLIK VE BİLGİ PAYLAŞIMI	150
E.3.8. İNTERNET	151

TABLO LİSTESİ

Tablo A.1. Kaynağına göre belediyesel su dağılımı,2004 (1000 m ³ /yıl)	10
Tablo A.2. 2001 & 2004 yılları su temini verilerinin karşılaştırılması.....	11
Tablo A.3. Alıcı ortama göre sektörel atık su deşarjı, 2004 (1000 m ³ /yıl)	14
Tablo A.4. Atık su verilerinin karşılaştırılması, 2001 & 2004.....	15
Tablo A.5. Düzey II İstatistiki Bölge'de bulunan su rezervi istatistikleri, 2004.....	18
Tablo A.6. Düzey II İstatistiki Bölge'de bulunan atık su istatistikleri, 2004.....	19
Tablo A.7. Belediyelere ait katı atıklara ilişkin verilerin karşılaştırması, 2001 & 2004 ...	

Tablo A.8. Belediyelere ait katı atıkların arıtımı ve bertarafına ilişkin verilerin karşılaştırması, 2001 & 2004 (000 ton/yıl).....	23
Tablo A.9. Planlanan paket ambalaj atıklarının geri kazanımına ilişkin hedefler, 2005-2014.....	27
Tablo A.10. Düzey II İstatistik Bölge’de bulunan belediyeye ait katı atık istatistikleri, 2004.....	32
Tablo A.11. Sektör başına yatırım ihtiyaçları, 2007-2023.....	
Tablo A.12. İdari para cezaları (YTL).....	46
Tablo B.1. GZFT Analizi – Türk Çevre Sektörü.....	56
Tablo C.1. Topluluk Mevzuatı.....	74
Tablo C.2. Öncelik 1 için çekirdek indikatörler.....	79
Tablo C.3. Öncelik 1 için çekirdek indikatörler ve hedefler – Tedbir 1.1.....	82
Tablo C.4. Öncelik 1 için çekirdek indikatörler ve hedefler – Tedbir 1.2.....	86
Tablo C.5. Topluluk Mevzuatı.....	87
Tablo C.6. Öncelik 2 için çekirdek indikatörler.....	91
Tablo C.7. Öncelik 2 için çekirdek indikatörler ve hedefler – Tedbir 2.1.....	96
Tablo C.8. Öncelik için çekirdek indikatörler.....	102
Tablo C.9. List of killer (eligibility) project criteria.....	108
Tablo C.10. Proje seçim kriterleri.....	108
Tablo D.1. 2007-2009 yılları Mali Tablo.....	115
Tablo D.2. 2007yılı Mali Tablo.....	116
Tablo D.3. 2008 yılı Mali Tablo.....	118
Tablo D.4. 2009 yılı Mali Tablo.....	119
Tablo E.1. Yönetim Otoritesini teşkil eden yapıların başkanları.....	126

GRAFİK VE DİAGRAM LİSTESİ

<u>Grafik A.1. Yerleşim alanlarının nüfus büyüklüğüne göre kanalizasyon bağlantı oranı, 2004</u>	16
<u>Grafik A.2. Yerleşim alanlarının nüfus büyüklüğüne göre arıtma tesisi hizmeti sağlanan nüfus oranı, 2004.....</u>	16
<u>Grafik A.3. Belediyeye ait atıkların imha edilme yöntemleri, 2004.....</u>	24
<u>Grafik A.4. Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği uyarınca üretilen, toplanan ve toplanması gereken paket miktarı, 1992-2004 (ton).....</u>	26

<u>Grafik A.5. Bertaraf yöntemlerine göre tıbbi atık miktarları, 2004 (ton).....</u>	<u>29</u>
<u>Diagram D.1. Tasarlanan ödeme akışı</u>	<u>112</u>
<u>Diagram E.1. IPA Yönetim Otoritesi</u>	<u>129</u>
<u>Diagram E.2. Yönetim, Kontrol Yapıları ve Raporlama</u>	<u>135</u>

EK LİSTESİ

EK 1: ÇEVRE OPERASYONEL PROGRAMININ HAZIRLANMASINDA YER ALAN PAYDAŞLARIN LİSTESİ, 2007-2009	152
EK 2: ÇEVRE OPERASYONEL PROGRAMININ HAZIRLANMASINDA YER ALAN PAYDAŞLARLA DÜZENLENEN ETKİNLİKLER VE TOPLANTILAR, 2007-2009	161
EK 3: ÇOP KAPSAMINDA YER ALAN BÜYÜK ÇEVRE ALTYAPI PROJELERİNİN LİSTESİ, 2007-2009	163
EK 4: PROJE KİMLİK KARTLARI	167
EK 5: ÇOP KAPSAMINDAKİ BÜYÜK ÇEVRE ALTYAPI PROJELERİNİN HARİTASI, 2007-2009	231

KISALTMALAR

AA	Denetim Otoritesi
Barcelona Konvansiyonu	Akdeniz'in Kirlenmeye Karşı Korunmasına İlişkin Sözleşme
Basel Konvansiyonu	Tehlikeli Atıkların Sınırotesi Taşınması ve Bertarafının Kontrolüne İlişkin Basel Sözleşmesi
Bükreş Konvansiyonu	Karadeniz'in Kirliliğe Karşı Korunması Sözleşmesi
CAO	Yetkili Akreditasyon Görevlisi
İEP	İletişim Eylem Planı
CARDS	Batı Balkanlarda Yeniden Yapılanma, Kalkınma ve İstikrara Yönelik Topluluk Yardımı
MFA	Maliyet Fayda Analizi
CF	AB Birleşme Fonu
MFİB	Merkezi Finans ve İhale Birimi
CIF	Mal Bedeli Sigorta ve Navlun
CLC' 92 Konvansiyonu	Petrol Kirliliği Zararlarından Doğan Sivil Sorumluluklar Hakkında Uluslararası Sözleşme, 1992
CSF	Topluluk Stratejik Çerçeve Belgesi, 2007-2013: 1080/2006/EC; 1081/2006/EC; 1082/2006/EC; 1083/2006/EC ve 1084/2006/EC numaralı Konsey Tüzükleri
CSG	Topluluk Stratejik İlkeleri, 2007-2013 (Direktif 2006/702/AT)
ÇEVKO	Çevre Koruma ve Ambalaj Atıkları Değerlendirme Vakfı
DABLAS	Tuna Karadeniz Havzası DABLAS Görev Gücü
GM	Genel Müdürlük
DG ELARG	Genişleme Genel Müdürlüğü
DG EMPL	İstihdam Genel Müdürlüğü

DG ENV	Çevre Genel Müdürlüğü
DG REGIO	Bölgesel Kalkınma Genel Müdürlüğü
dWTP	İçme Suyu Arıtma Tesisi
DSİ	Devlet Su İşleri
DSIP	Direktife Özgü Yatırım Planı
EC	Avrupa Komisyonu
ECD	Avrupa Komisyonu Delegasyonu
EEA	Avrupa Çevre Ajansı
EHCIP	Yüksek Maliyetli Çevre Yatırımlarının Planlanması Projesinin
ÇED	Çevresel Etki Değerlendirmesi (97/11/EEC sayılı Direktif ile değiştirilen 85/337/EEC sayılı AB Direktifi)
ÇOP	Çevre Operasyonel Programı 2007-2009
ERDF	Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonu
ESC	Ekonomik ve Sosyal Birleşme
ESF	Avrupa Birliği Yapısal Fonları
AB	Avrupa Birliği
AVRO	Avro
AVROSTAT	Avrupa İstatistik Kurumu
ABGS	Avrupa Birliği Genel Sekreterliği
FCB	Mali İşbirliği Kurulu
FCC	Mali İşbirliği Komitesi
FIDIC	Uluslararası Müşavir Mühendisler Federasyonu
FUND' 92 Convention	Uluslararası Petrol Kirliliği Tazminat Fonu, 1992
GTZ	Alman Teknik İşbirliği

IA	Uygulama Sözleşmesi
ICPDR	Tuna Nehrinin Korunması için Uluslararası Komisyon
IFIs	Uluslararası Finans Kuruluşları
IPA	Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı
IPPC Direktifi	Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol Direktifi
ISPA	Katılım Öncesi Yapısal Politikalar Aracı
İSTAÇ	İstanbul Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma ve Atık Maddeleri Değerlendirme Sanayi ve Ticaret A.Ş.
İZAYDAŞ	İzmit Atık ve Artıkları Arıtma Yakma ve Değerlendirme A.Ş.
MARA	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı
MARPOL 73/78 Convention	Gemilerden Kaynaklanan Kirlenmeyi Önleme Uluslararası Konvansiyonu, 1973 – 1978 tarihli Protokol Konvansiyonu ile değiştirilmiştir
MIFF	Çok Yıllı İndikatif Mali Çerçeve Belgesi, 2008-2010
MIPD	Çok Yıllı İndikatif Planlama Belgesi, 2007-2009
MIS	Yönetim Bilgi Sistemi
ÇOB	Çevre ve Orman Bakanlığı
SB	Sağlık Bakanlığı
MRF	Malzeme Geri Kazanım Tesisi
9.UKP	9. Ulusal Kalkınma Planı, 2007-2013
NAO	Ulusal Yetkilendirme Görevlisi
NEF	Ulusal Çevre Fonu
NF	Ulusal Fon
STK	Sivil Toplum Kuruluşu
NIPAC	Ulusal İPA Koordinatörü

NSRF	Ulusal Stratejik Referans Çerçevesi
NUTS	İstatistik Bölge Birimleri Sınıflandırması
O&M	İşletme & Bakım
OP	Operasyonel Program
OPRC Konvansiyonu	Petrol Kirliliğine Karşı Hazırlıklı Olma, Müdahale ve İşbirliğine Dair Uluslararası Sözleşme, 1990
OS	Program Otoritesi (ÇOP'un)
pdf	Taşınabilir Belge Formatı
p.e.	Eşdeğer Nüfus
PEPA	Katılım İçin Öncelikli Çevresel Projeler
PET	Poli Etilen Tarfatan
PHARE	Polonya-Macaristan-Ekonomik Yeniden Yapılanma Fonu
PIU	Project Implementation Unit
PPP	Kamu Özel Ortaklığı
PRAG	AB Dış Yardımı için İhale Prosedürleri
PSK	Proje Seçim Komitesi
PSP	Özel Sektör Katılımı
REC	Bölgesel Çevre Merkezi
SAPARD	Tarımsal ve Kırsal Kalkınma için Özel Eylem Programı
SC	Yönlendirme Komitesi
SCF	Stratejik Çerçeve Belgesi, 2007-2013(DPT tarafından hazırlanmıştır)
SKI	Su ve Kanalizasyon İşleri İdaresi

SMC	Sektörel İzleme Komitesi
DPT	Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı
SWOT Analizi	Güçlü ve Zayıflık Yönler, Fırsat ve Tehditler Analizi
TA	Teknik Yardım
İller Bankası	İller Bankası
TIU	Teknik Uygulama Birimi
ToR	Görev Tanımı
TURKSTAT	Türkiye İstatistik Kurumu
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu
UÇES	Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından 2006 yılında hazırlanan“AB Enregre Çevre Uyum Stratejisi, 2007-2013”
WWTP	Atık su arıtma tesisi

YÖNETİCİ ÖZETİ

1. Temel planlama ve faaliyet dokümanlarından biri olan, 2007-2009 dönemi Çevre Operasyonel Programı (ÇOP), Türkiye'nin çevre sektöründeki performansını, Avrupa Birliği (AB) ilke ve politikalarıyla uygun olarak artırmasına yardımcı olacaktır. Program, Çevre ve Orman Bakanlığı (ÇOB) tarafından, 8(1) sayılı IPA tüzüğünde belirtilen Komisyon Kararlarına göre, Avrupa Komisyonunun (AK) son onayı için, Komisyon ile yakından istişare edilerek düzenlenmiş ve geliştirilmiştir. Bu program, 2007-2009 Çok Yıllı İndikatif Planlama Dokümanı (MIPD)¹⁶ ile uyumlu olarak, 2007-2013 dönemde AB fonlarının kullanılması amacı ile hazırlanmış, 2007-2013 Stratejik Çerçeve Belgesinde (SÇB)¹⁷ bulunan 4 programdan bir tanesidir. Ayrıca, çevre sektörü ile ilgili, orta-vade önlemler dahil ülke için önceliklere işaret eden bir belge olarak tanımlanmaktadır.
2. ÇOP'un genel hedefleri şunlardır; (a) çevre korunmasını geliştirmek, (b) halkın yaşam standartlarını geliştirmek, (c) içme suyuna, atık su arıtımına ve entegre katı atık hizmetlerine erişimi geliştirmek, (d) Kapasiteyi ve yönetişimi güçlendirmek.
3. ÇOP 5 bölüme ayrılmıştır:
 - **Bölüm A.** - Danışma sürecinde genel görünüm takiben, su ve atık su ile katı atık yönetimini içeren mevcut çevresel durum hakkında bilgi verir;
 - **Bölüm B.** - Çevre sektöründe tespit edilmiş, güçlü yönleri, zayıf yönleri, fırsatları ve tehditleri vurgular ve seçilmiş stratejik öncelikleri ve genel program uygulamasını tanımlar;
 - **Bölüm C.** - Öncelik eksenleri, ilgili tedbirler ve bunların spesifik hedefleri hakkında, ÇOP'un ulusal ve AB perspektifleri dahilinde, uyum ve tutarlılık gösterdiğine dair bilgi verir.
 - **Bölüm D.** - Her yıl ve her öncelik eksenine ilişkin ilgili tedbirlerle birlikte, 2008-2010 dönemi uygulanabilir Çok Yıllı İndikatif Mali Çerçeve Belgesince kapsanan finansman

¹⁶ Genişleme Genel Müdürlüğü (DG ENLARG) Mektubu 4 Ekim 2006, Ref: Ref ENLARG B/jor/PM/D(2006)105600.

¹⁷ SÇB'nin IPA Tüzüğü madde 154'te belirtilen uygulama şartlarını yerine getirdiğini teyit eden 28 Haziran 2007 tarihli Bölgesel Kalkınma Genel Müdürlüğü (DG REGIO) Mektubu (Ref: 06473)

takvimini oluşturur, - Ulusal ve AB kaynaklarınca tahsis edilen eş finansman değerlerini verir.

- **Bölüm E.** - ÇOP yönetimi için ilgili yapı ve otoritelerin tanımlanmasını sağlar. Bundan da öte, izleme ve değerlendirme göstergeleri, şekilleri ve gösterge değerlendirme aktiviteleri ile zamanlama da dahil uygulama zaman çizelgesini de temin eder.
4. ÇOP, özellikle, su, atık su ve katı atık yönetimi için Temel çevre altyapısının oluşumu ve gelişimine odaklanır. ÇOP, aşağıdaki öncelik ve tedbirler referans alınarak uygulanacaktır:
- Öncelik 1: Su temini, kanalizasyon ve atık su arıtımının iyileştirilmesi
 - √ Tedbir 1.1: Su temini kalitesinin iyileştirilmesi;
 - √ Tedbir 1.2: Alıcı ortam kalitesinin iyileştirilmesi
 - Öncelik 2: Entegre katı atık yönetiminin iyileştirilmesi
 - √ Tedbir 2.1: Katı atık geri dönüşümü miktarının ve depolama sistemlerinin iyileştirilmesi
 - Öncelik 3: Teknik Yardım (TY).
 - √ Tedbir 3.1: ÇOP yönetiminin güçlendirilmesi
 - √ Tedbir 3.2: Faydalanıcıların planlama kapasitesinin güçlendirilmesi
5. ÇOP, 6. Topluluk Çevre Eylem programında tanımlandığı gibi, AB çevre öncelikleriyle uyum göstermektedir. Ayrıca, uygulama aşamasında aşağıda bahsedilen konuları tamamiyle destekler niteliktedir:
- Ülkenin ekonomik ve sosyal şartlarına uygun, sağlıklı bir yaşam çevresi sağlaması ve çevre müktesebatı ve 2007-2013 SÇB'ye göre projelerin uygulanması anlamına gelen ülkenin çevre sektöründeki genel stratejik hedeflerine ulaşılması.
 - Türkiye'nin stratejik vizyonunun, 9. Milli Kalkınma Planında (2007-2013) düzenlendiği gibi, istikrarlı büyüyen, gelirini eşit paylaşan, küresel rekabet edebilirliğe sahip, bilgi toplumuna dönüşebilen ve AB'ye üyeliğinde uyumlu bir süreç tamamlayan bir ülke olması.
6. ÇOP, 2007-2009 döneminde, IPA'nın III ve IV. Bileşeni kapsamında hazırlan dört Operasyonel Programından (OP) bir tanesidir. Diğer Operasyonel Programlar: Bölgesel Rekabetçilik OP, Ulaştırma OP ve İnsan Kaynakları Gelişimine ilişkin OP'dir.

7. ÇOP uygulanması için, IPA kaynaklarından 204,1 milyonAVROo ve milli kaynaklardan toplam 68.033 milyon AVROo finansman sağlanacaktır.
8. IPA katkısı hesaplanırken, maksimum standart oran olan, çevre altyapısı ve TY öncelik eksen faaliyetleri için geçerli masrafların toplamının %75'i temel alınmıştır. Bu nedenle, milli eş finansman, öncelik eksenleri ve tedbirleri altında yer alan yatırım işlemleri için söz konusudur. Tüm milli eş-finansmanlar IPA Finansal Antlaşmasına dayanarak sağlanacaktır.
9. ÇOP'un temel faydalanıcıları, ÇOB, Belediyeler, bölgesel kuruluşlar, su sağlayıcı firmalar, kanalizasyon firmaları ve sivil toplum kuruluşlarıdır. Ayrıca ÇOP'nın uygulanması Türkiye nüfusunun tümünün yaşam kalitesini iyileştirmede katkıda bulunacaktır.
10. ÇOB altındaki Yönetim Otoritesi (YO), IPA Uygulama Tüzüğü 21. madde 718/20073 'e uygun olarak, ÇOP'nın tüm planlama, uygulama ve yönetiminden sorumlu kilit merciidir. Uygulama, IPA Uygulama Tüzüğü 59. madde 718/20073 'e uygun olarak, bu amaçla kurulmuş olan, Sektörel İzleme Komitesi tarafından izlenecektir. YO tarafından, bir Proje Seçim Komitesi (PSK) kurulacak ve bu komite, (a) Finanse edilebilir projelerin seçilmesini, program kıstas ve mekanizmalarına uygun şekilde onaylanmasını sağlayacaktır. (b) Böylelikle, projeler, bölgesel ve sektörel koordinasyon bakış açısından değerlendirilecektir.
11. Sektörel İzleme Komitesini, Ulusal IPA Koordinatörü (NIPAC) temsilcileri, Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilat Müsteşarlığı temsilcileri (DPT) (III ve IV. Bileşenlerin Stratejik Koordinatörü), İller Bankası temsilcileri, sivil toplum ve sosyo-ekonomik ortakların, ÇOP ile ilintili bölgesel veya ulusal organizasyonların temsilcileri, Ulusal Yetkilendirme Görevlisi (UYG) ve Ulusal Fon (UF) temsilcisi oluşturacaktır.
12. ÇOP'nın genel koordinasyonu, yönetimi ve denetiminde aşağıdaki makamlar önemli rol oynayacaktır:
 - NIPAC, Dış İşleri Bakanlığı Avrupa Genel Sekreterliği IPA Tüzüğüne bağlı olarak, yardımın genel koordinasyonunu sağlayacaktır;
 - Bölgesel Kalkınmanın (ve İnsan Kaynakları Gelişiminin) Sektörel Koordinatörü DPT'dir. DPT, NIPAC'la birlikte genel koordinasyon ve işbirliğinden sorumludur;

• Yönetim ve kontrol sistemlerinin etkinliği ve sağlamlığından (IPA Uygulama Tüzüğü 29. Madde 718/2007'ye göre) Denetleme Otoritesi sorumludur. .

13. ÇOP ortaklık prensibine uygun olarak, tüm ilgili idari sosyo-ekonomik ortaklar ve STK'lar aktif olarak dahil edilerek hazırlanmıştır. "Bağımsız" bir doküman olarak tasarlanmış olup, bir OP'den beklenenden daha çok geri plan bilgisi ve istatistiki veri içermektedir. Bu dokümanın, Türkiye'de, hem ulusal hem bölgesel bağlamda acilen yönelmeyi gerektiren, çevresel koruma konusunun karmaşık taraflarının daha anlaşılır olmasına katkıda bulunacağı ümit edilmektedir.

14. Aynı zamanda ÇOP'ın uygulanmasıyla, bölgelerde ekonomik faaliyetler harekete geçecek ve geri dönüşüm, Yenilikçi enerji üretimi, turizm, rekreasyon gibi yeni istihdam fırsatları ortaya çıkacaktır. Böylelikle, ciddi çevresel koruma, sürdürülebilir kalkınma daha sağlıklı ve güvenli gelecek için el ele verecektir.

GİRİŞ

Avrupa Komisyonu (AK) Dış Yardımlarının aktarımını iyileştirmek için yeni bir “Program Aracı” tasarlandı. Bu araç, kalkınmakta olan ve sanayileşmiş ülkelerle AB arasında işbirliğini, AB komşuluk politikasını, genişleme ve diğer belirli temaları kapsamaktadır. Yeni mevzuatlar arasında, IPA, “basit, açık ve öz tüzük” olarak tasarlanmış, önceden yürürlükte olan, Polonya Macaristan: Ekonominin Yeniden Yapılandırılması Hareketi (PHARE), Katılım Öncesi Yapısal Politikalar Aracı (ISPA), Tarım ve Kırsal Kalkınmaya Yönelik Özel Katılım Programı (SAPARD), Türkiye Aracı ve Balkanlarda Yeniden Yapılanma, Kalkınma ve İstikrara Yönelik Topluluk Yardımı (CARDS) programlarının yerini almıştır. Yeni Program Aracı, AK tarafından Avrupa Parlamentosuna sunulmuş ve 1085/2006 sayılı Konsey Tüzüğü ile IPA onaylanarak 17 Temmuz 2006’da kabul edilmiştir.

Dolayısıyla IPA, dış yardım politikalarını doğrudan destekleyen genel araçlardan biridir. AB’ye uyumu kolaylaştırma ve geliştirme ihtiyacının yanı sıra daha iyi sonuçlara ulaşma ve mevcut kaynakların etkisini artırma amacı, Avrupa Komisyonunu, 2007-2013 döneminde dış faaliyetlerin için basitleştirilmiş bir çerçeve teklif etmeye yönlendirdi. Dış yardım ve iç politikaların kesiştiği noktada IPA tüzüğü, AB üyeliğine potansiyel aday ve aday olan ülkelere hitap eden yardım sunmaktadır.

Ayrıca, IPA, katılım öncesi yardım için hedefleri ve ana prensiplere belirleyen bir çerçeve oluşturmuş ve bunları 5 bileşende toplamıştır. ÇOP’nın amacı, özellikle “Bölgesel Kalkınma”yı hedefleyen III. Bileşenin şartlarını karşılamaya yöneliktir. Bu bileşen, ülkeleri politika geliştirmekte destekler ve AK’nun uyum politikalarının uygulanması ve yönetimine, özellikle de ülkelerin Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonu (ABKF) ve Uyum Fonuna (UF) hazırlar.

Yardım, ÇOP aracılığıyla uygulanacaktır. ÇOP, Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından, IPA Tüzüğü Madde 8(1)’e uygun olarak son onay için Komisyon Kararı alınmak üzere, AK ile yakın istişarelerle biçimlendirilmiş ve geliştirilmiştir. Çevresel önlemlerin ana vurgusu (1) su temini, kentsel atık su ve entegre katı atık yönetimi (2) Eski atık depolarının rehabilitasyonu ve kapatılması (3) Çevresel fayda üreten, sürdürülebilir kalkınma alanları üzerinedir.

ÇOP, Türkiye'nin AB prensip ve politikaları doğrultusunda, çevre sektöründeki performansını geliştirmesini sağlayacak temel plan ve programlama dokümanıdır. İlgili Türk makamlar ve AK tarafından taslağı hazırlanmış dokümanlar üzerine dayanmaktadır. Ayrıca, SUÇ'nin 2007-2013 dönemini içeren, MIPD ile uyumlu, AB fonlarının kullanılması amacıyla hazırlanmış olan dört (4) programından biridir. Buna ek olarak, Avrupa Komisyonunca onaylanmak üzere hazırlanmış, orta-vade önlemleri içeren ve çevre sektörü göz önünde tutularak, ülke için öncelikli alanlara işaret eden dokümandır.

ÇOP aynı zamanda, 2007-2009 döneminde çevre sektörü için hedefleri, müdahale alanlarını, beklenen sonuçları, yönetim prosedürlerini ve toplam planlanmış finans miktarını belirtir. Finanse edilecek faaliyet çeşitlerinin, her faaliyet çeşidi için ayrılmış miktarın ve önerilen genel uygulama zaman tablosunun özetini içerir.

Bilinmelidir ki, ÇOP sadece çevre sektörü ile ilgilidir ve 5 bölümde sunulmaktadır:

Bölüm A. - Danışma sürecinin genel görünümü ve ÇOP'nın hazırlığı için kullanılan dokümanlar hakkında bilgi verir. Bunu su ve atık su ile katı atık yönetimini içeren mevcut çevresel durum takip eder. Bundan sonra ise, farklılıkların, ayrılıkların ve potansiyel gelişmenin belirlendiği ve değerlendirildiği, ulaşılmaması gereken hedeflerin ve uyum stratejilerinin önerildiği, ex-ante değerlendirme dokümanından¹⁸ alınmış tavsiyelerin özeti gelir. Bu ex-ante değerlendirme dokümanında yer alan tavsiyeler incelenmiş ve ÇOP'a eklenmiştir.

Bölüm B. - Çevre sektöründe tespit edilmiş, güçlü yönleri, zayıf yönleri, fırsatları ve tehditleri vurgular. Devamında SÇB, MIPD ve sektör mekanizmalarını göz önünde tutarak seçilmiş stratejik önceliklerin ve genel program uygulamasının tanımını yer alır.

Bölüm C. - Öncelik eksenleri, ilgili tedbirler ve bunların spesifik hedefleri hakkında bilgi verir. Bu hedefler uygun oldukça, sınırlı ama gerçekçi sayıda çıktı ve sonuç göstergeleri kullanılarak sayısallaştırılmıştır. Göstergeler, belirlenmiş seçili hedeflerin etkinliğini de içeren seçilmiş önlemlerin seyrini belirleyecektir. Aynı zamanda, proje seçiminde, son faydalanıcılara önerilen her bir önlem için, beklenen şekiller ve belirli kriterlerin tespitini

¹ IPA Tüzüğü Madde 57(4) ve 166'da yer almaktadır.

içerir. Bunu, ÇOP'nın ulusal ve AB perspektifleri dahilindeki analizi ile, uyum ve tutarlılığının tanımlanması bahsi takip eder.

Bölüm D. - Çok Yıllı İndikatif Finansman Çerçeve Belgesince kapsanan her yıl için ve ilgili tedbirlerle birlikte her öncelik eksenini için finansman tablosunu sağlar. Hem ulusal, hem AB kaynaklı olan tüm katkılar tanımlanır.

Bölüm E. - IPA Tüzüğü 21-26, 28, 29 ve 31 sayılı maddeleri ile uyumlu olarak, ÇOP yönetimi için ilgili yapı ve makamların tanımlanmasını sağlar. Ayrıca, izleme ve değerlendirme göstergeleri, şekilleri ve gösterge değerlendirme aktiviteleri ile zamanlama da dahil tüm uygulama zaman tablolarını da detaylandırır.

Özetle; ÇOP, ortaklık prensibine uygun olarak, ilgili idari ve sosyo-ekonomik ortakların aktif katılımı ile hazırlanmıştır. Tüm programlama süreci, ÇOB bünyesindeki Program Otoritesi tarafından, Dış İlişkiler ve AB Dairesinin de katılımıyla organize edilmiştir. "Bağımsız" bir doküman olarak tasarlanmıştır ve bu nedenle bir OP'den beklenenden daha fazla arka plan bilgisi ve istatistik veri içerir. Bu yönüyle, Türkiye'nin hem ulusal hem bölgesel bağlamda, acil ihtiyacına çare olacak çevre korumasının karmaşık görüntüsüne gerçekçi bir anlayış katması umulmaktadır.

A. KAPSAM, DANIŞMA VE KOORDİNASYON

ÇOP; ilgili paydaşları, üst düzey yönetimi ve ÇOB'u temsilen tahsis edilmiş çalışma gruplarının da katılımıyla yapılan kapsamlı tartışmalar, toplantılar ve istişareler sonrasında hazırlanmıştır. Çalışma grupları; ilgili Bakanlıklar, DPT, Avrupa Birliği Genel Sekreterliği (ABGS), İller Bankası, Türkiye İstatistik Kurumu (TURKSTAT), Türkiye Belediyeler Birliği gibi kurumlardan; Ticaret Odası, Sivil Toplum kuruluşları, Üniversiteler ve diğer ilgili kuruluşlardan seçilen temsilcilerden oluşmuştur. Ayrıca aşağıda belirtilen kilit dokümanlar yön gösterici referans olarak dikkate alınmıştır:

- 9. Ulusal Kalkınma Planı (UKP), 2007-2013;
- AB Entegre Çevre Uyum Stratejisi (UÇES), 2007-2023;
- DPT tarafından hazırlanmış olan Stratejik Çerçeve Belgesi (SÇB), 2007-2013;
- 26 Nisan 2006 tarihli ve 5491 sayılı Çevre Kanunu;
- 6. AB Çevresel Eylem Programı, 2001-2010;
- IPA Çok Yıllı Endikatif Planlama Belgesi (MIPD), 2007-2009;
- IPA Çok Yıllı Endikatif Mali Çerçeve Belgesi (MIFF),2008-2010;
- IPA'yi kuran 1085/2006/EC sayılı Konsey Tüzüğü;
- Türkiye'nin Katılım Ortaklığı prensipleri, öncelikleri ve şartlarını içeren 23 Ocak 2006 tarihli Konsey Kararı (2006/35/EC);
- Uyum için Topluluk Stratejik Kılavuz İlkeleri (CSG), 2007-2013 (Direktif 2006/702/EC);
- Topluluk Stratejik Çerçevesi (CSF), 2007-2013: 1080/2006/EC; 1081/2006/EC; 1082/2006/EC; 1083/2006/EC ve 1084/2006/EC sayılı Konsey Tüzükleri

“Yön Gösterici Spesifik Yatırım Planları (DSIP)”¹⁹, “Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol (IPPC) Direktifi”²⁰, “Su Çerçeve Direktifi”²¹ ve “Atık Depolama Direktifleri”²² gibi birkaç çalışma belgesi, AB Direktifi ve kılavuz belge de referans olarak kullanılmıştır.

¹⁹ Çevresel Yüksek Masraflı Yatırım Planlaması (EHCIP) belgeleri şeklinde de anılmaktadır.

Şu göz önünde bulundurulmalıdır ki; her ne kadar ÇOP 2007-2009 döneminde direkt proje yatırımları vasıtasıyla içme suyu, atık su ve katı atık sektörleri gibi belirlenmiş çevre önceliklerine yoğunlaşılmasıyla nelerin gerçekçi bir şekilde başarılabilceği üzerine kurulu olsa da, biyolojik çeşitlilik, eşit haklar ve sivil toplum gibi önemli yatay ve kesişen konular da ÇOP'un uygulanmasından fayda sağlayacaktır.

A.1. ULUSAL POLİTİKA VE SOSYO-EKONOMİK KAPSAM

Kullanılan veriler, Türk İstatistik Enstitüsü (TURKSTAT)²³ ve Avrupa İstatistik Enstitüsü tarafından sunulan mevcut en son istatistiklerden alınmıştır. Belediyeler, imalat sanayi ve enerji üretimi gibi üç geniş sektör arasında ayırım yapılmaktadır. Aşağıda verilen istatistikler, belediye nüfuslarına dayanmaktadır. 2005 yılında toplam belediye nüfusu 54 milyon dolayında iken, ulusal nüfus 73,9 milyon kadardır. (TUKSTAT 2005).

A.1.1. SU SEKTÖRÜ

(a) Su Kaynakları

Bütün olarak bakıldığında, Türkiye'nin su kaynakları bol değildir. Bazı su havzaları nüfusun yoğun olduğu merkezlerden uzaktır ve erişebilmek için ağır yatırım gerekmektedir. Yağmur ve kar yağışı yılda 5 veya 6 ayla sınırlı olduğu ve birçok kara parçası da yarı-kurak bölgelerde bulunduğundan dolayı, Türkiye'nin 2030 yılında "su kıtlığı yaşayacak" ülkelerden biri olma riskini taşıdığı öngörülmektedir (1954-2005, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ),2005). Bu nedenle, Türkiye'nin su kaynaklarını yıllık bazda kullanabilmesi için; baraj, havuz gibi depolama faaliyetlerine sahip olması gerekmektedir. Son 50 yıl içerisinde yapılan barajlar nehir akışını düzenlemekte, sel baskınlarını önlemekte ve güvenli içme suyu temin etmektedir.

Hidro-güç santrallerine bağlı olarak su kaynakları ülkenin sosyo ekonomik gelişimine önemli ölçüde katkı sağlamıştır²⁴.

²⁰ Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrolle ilgili 24 Eylül 1996 tarih ve 96/61/EC sayılı Konsey Direktifi

²¹ Su politikası alanında topluluk hareketi için çerçeve oluşturan 23 Ekim 2000 tarih ve 2000/60/EC sayılı Parlamento ve Konsey Direktifi

²² Atık depolamayla ilgili 26 Nisan 1999 tarih ve 1999/31/EC sayılı Konsey direktifi ve ilgili direktifte değişikliğe giden 1882/2003 (EC) sayılı Tüzük.

²³ Aksi belirtilmediği sürece Türk İstatistik Enstitüsü'nden alınan veri, 2004 yılına kadardır.

²⁴ Bunlar ÇED yönetmeliğinin yayımlandığı tarih olan 7 Şubat 1993'ten itibaren hazırlanan Çevresel Etki Analizi (ÇED) Raporu genel sonuçlarıdır. Söz konusu tarihten bu yana, 44 baraj projesi yönetmeliğin Ek-1'i çerçevesinde değerlendirilmiştir (Kaynak, ÇOB).

Yerüstü ve yeraltı sularının etkin yönetimi, sürekli mücadeleyi, özellikle de etkin korumayı gerektirir. Yerüstü ve yer altı sularının kalitesinin bozulmasına neden olan faktörler şunlardır:

- Islahı yapılmamış kullanım sularının ve endüstriyel atık suların kaynakta tahliye edilmesi;
- Kısmi veya hiç islah edilmemiş kentsel atık suların, yerüstü sularına tahliye edilmesi;
- Kanalizasyon sistemlerinden sızıntı olması ve kontrol edilmemiş katık atık depolarından kaçak olması;
- Aşırı yer altı suyu çıkarılması;
- Tarımda aşırı derecede ilaçlama ve gübreleme yapılması;
- Ormandan yoksunluk, artan erozyona karşı yetersiz tarımsal uygulama ve doğal göl ve yapay barajlarda tortu birikimi oluşması.

Yeraltı ve yerüstü sularının dengeli kullanımının ayrıca daha sürdürülebilir bir biçimde yönetilmesi gerekmektedir. Türkiye’de, tüm yatırımların uygun ve zamanında yapılması sağlanırken, planlamanın geliştirilmesi ve sistem kaçaklarının azaltılması gereklidir. Su kaynakları ayrıca daha verimli bir şekilde kullanılmalıdır.

(b) Su temini ve su tüketimi

2004 yılında toplam 8.76 milyar m³ su belediyeler, imalat sanayi ve enerji üretim tesisleri tarafından ortaya çıkmıştır. Söz konusu miktarın 4.96 milyar m³’ü (%57) dağıtım amaçlı olarak sahip oldukları şebekeler vasıtasıyla belediyeler tarafından kullanılmıştır. Bu hacmin, %40’ı barajlardan, %27’si kuyulardan, %27’si içmelerden, %3’ü nehirlerden ve %2’si göl ve yapay göllerden icmal edilmektedir. **(bkn. Table A.1.)**

Table A.1. Kaynağına göre belediyesel su dağılımı,2004 (1000 m³/yıl)

Su kaynakları	(Belediyeler, imalat sanayi ve enerji üreticileri)	Belediyeler
Deniz	3 153 096	----
Baraj	2 115 362	1 986 882
İçme	1 393 813	1 363 360
Kuyu	1 650 601	1 375 737
Nehir	218 640	143 064
Göller & yapay göller	111 385	87 394
Diğerleri	118 365	----
Toplam	8 761 262	4 956 437

Kaynak TURKSTAT, 2004

2004 yılında, araştırma dahilindeki 3213 belediyeden, 3159'u içme suyu tedarik sistemine sahip olduklarını bildirmiştir. Söz konusu sayıya 2001 yılı ile karşılaştırıldığında 67 belediye daha eklenmiştir (3092). Bu rakam 2001'de nüfus %95'ine hizmet verilirken, 2004'de nüfusun %99'una hizmet verildiğine işaret eder. **(bkn. Table A.2.).**

Yine 2001 yılında, içme suyu iyileştirme tesisi olan belediye sayısı 236 iken, 2004 yılında 304'e ulaşmıştır. 2001 yılı boyunca, sadece 1.66 milyar m³ su arıtılmış iken, 2004 yılında bu rakam %25 artarak 2.08 milyar m³'e ulaşmıştır. Ayrıca içme suyu arıtma tesislerinden hizmet gören nüfus da, 2001 ve 2004 yılları arasında %35'ten %42'e yükselmiştir. Arıtma tesisi sayısı 2001 yılında 113 iken, 2004 yılında 140'a (Klorlama, filtreleme veya koagülasyon, flokülasyon, sedimantasyon, filtreleme, klorlama) ulaşmıştır **(ayrıca bkn. Table A.2.)**. Tesislerin mevcut olmadığı yerlerde şebeke boyunca klorlama sistemleri yerleştirilmiştir. İçmelerden toplanan işlenmemiş su, özellikle kırsal alanlarda, genellikle arıtılmadan direkt dağıtılmaktadır.

Tablo A.2. 2001 & 2004 yılları su temini verilerinin karşılaştırılması

Su temini istatistikleri	Yıl	
	2001	2004
Geri bildirimde bulunan belediye sayısı	3215	3213
Su tedarik sistemi hizmetinden yararlanan belediye sayısı	3092	3159
dWTP**den yararlanan belediye sayısı	236	304
dWTPs sayısı	113	140
Toplam belediye nüfusu içerisindeki içme suyu tedarik açısından yararlanan nüfusun oranı (%)	95	99
Toplam belediye nüfusu içerisindeki dWTP'den yararlanan nüfusun oranı (%)	35	42
Belediyesel su abstraction (milyar m ³ /yıl)	4.66	4.96
Artılan içme suyu miktarı (milyar m ³ /yıl)	1.66	2.08

* : İçme Suyu Arıtma Tesisi

Kaynak TURKSTAT, 2001 & 2004

Su tedarik sistemi mevcut su miktarının ortalama %55'i olarak tahmin edilen, yüksek kayıplarla tanımlanır. Bu su kayıplarının iki ana nedeni vardır; (1) nihai tüketiciye iltioken, boru kaçaklarından kaynaklanan su kaybıdır ki, bu boruların yaşı, çeşidi ve şebekenin basıncına bağlı olarak kayıp miktarı değişir, (2) faturaların ödenmemesinden, yasadışı bağlantılardan ve noksan sayaçlardan kaynaklanan kayıplar.

Su kalitesi şehirden şehre ve bölgeden bölgeye değişir. Sağlık Bakanlığından alınan su kalitesi verilerine göre (en son 2002 verisi); (1) nüfusun %80'ine hizmet veren il merkezlerinden alınan numunelerin %13'ü tedarik edilen suyun ulusal standartlara uymadığını göstermiştir, (2) nüfusun %60'ına hizmet verilen yerlerde, numunelerin sadece %5'i standartlara uymamaktadır, ama (3) nüfusun %90'ına hizmet verilen yerlerde, numunelerin %14'ü standartlara uymamaktadır. Uyumsuzluk verilerinin %23'ü mikrobiyolojik parametrelere (toplam fekal koliform) göre, %21'i kimyasal parametrelere, %10'u fiziki parametrelere göre verilmiştir. Bu değerlerin gösterdiği gibi, su kalitesine bağlı sorunlar öncelikle mikrobiyolojik ve kimyasal kirlenme nedeniyle meydana gelmektedir.

Türkiye’de su tüketimi, nüfus artışı, kentleşme ve endüstrileşmeye bağlı olarak artmaktadır. Bu eğilimler yenilenebilir su kaynaklarının azalmasını etkilemeye devam etmektedir. Su kaynakları bölümünde bahsedildiği gibi, bu kaynakların kalitesi de azalmaktadır.

Bu rağmen, eğer şebekeler ıslah edilirse, Türkiye genelinde su hacmi ve kalitesi oldukça düzeltilebilir.

Çevre altyapı yatırımları aşağıda belirtilen hususların iyileştirilmesini hedeflemeye yönelik olacaktır:

(c) Atık Su

Son yıllarda Türkiye’deki büyük belediyelerde atık su tahliyesi kontrol ve yönetiminde önemli gelişmeler olmuştur. Ancak, küçük ama önemli bölgelerdeki finansal ve teknik kaynakların eksikliği ülke genelinde bir gelişme olmadığını göstermektedir.

2004 yılında, belediyelerden (%48), imalat sanayinden (%11), enerji üretiminden (%41) toplamda 6,03 milyar m³’lük atık su tahliyesi olmuştur. Bu toplam miktarın %92’si deniz ve nehirlere boşaltılmıştır (%66’sı deniz, %26’sı nehirlere).

Bu atık suların sadece 2,92 milyar m³ü (%48’i) şebeke yoluyla nehirlere (%47), denize (%40), barajlara (%3), göllere ve yapay göllere (%2), toprağa (%2) ve diğer alanlara (%6) tahliye edilmiştir (**bkn. Tablo A.3.**).

Tablo A.3. Alıcı ortama göre sektörel atık su deşarjı, 2004 (1000 m3/yıl)

Alıcı ortam	(Belediyeler, imalat sanayi ve enerji üreticileri)	Belediyeler
Deniz	3 997 960	1 178 001
Nehirler	1 549 283	1 380 519
Göl – Yapay göl	46 805	43 006
Barajlar	103 107	99 550
Arazi	63 418	40 007
Diğerleri	272 398	181 701
Toplam	6 032 971	2 922 784

Kaynak TURKSTAT, 2004

2004'de tetkik edilen 3213 belediyeden 2226'sı kanalizasyon şebekesine sahiptir ki bu rakamda, 2001 senesi ile karşılaştırıldığında %10'luk bir artış gözlenmektedir. Yine 2004'de nüfusun %86'sının kanalizasyon şebekesine bağlı olduğu tespit edilmiş, 2001'de %81 olan bu rakamın %5 arttığı görülmüştür (**bkn. Table A.4.**).

AB için karşılaştırma yapıldığında, bu rakam Bulgaristan'da %69 (AVROOSTAT, 2002), Polonya'da %57'dir (AVROOSTAT, 2003).

Atık su arıtma tesislerine sahip belediye sayısı 2001'de 238 iken 2004'te 319'a yükselmiştir. Bu da, 2004'de hane halkının %45'inin atık su arıtma tesisine bağlandığı ve 2001 (%35) ile mukayese edildiğinde %10 artış olduğu anlamına gelmektedir (**see Table A.4.**).

2004 yılında, toplanan atık suyun %65'i atık su arıtma tesislerine yönlendirilmiştir, bu da kanalizasyon şebekesi ile toplanan 2,92 milyar m³ atık suyun 1,90 milyar m³'üne tekamül etmektedir. Bu rakam 2001'de toplanan atık suyun %52'sinin arıtılmasına (2,30 milyar m³'ün 1,19 milyar m³'ü) yani 2004'de %13 daha arttığına işaret etmektedir. – **bkn. Table A.4.**

Buna ek olarak, 2001'de 126 adet olan atık su arıtma fabrikası, 2004'te 172 adete ulaşarak, %37'lik bir artış kaydetmiştir. 172 fabrikanın, 133'ü ikincil (biyolojik) arıtma tesisi olup, 4'ü hem ikincil (biyolojik), hem de üçüncül tesistir. Kalan 35 fabrika ise sadece birincil arıtma tesisi dir(**ayrıca bkn. Table A.4.**).

Tablo A.4. Atık su verilerinin karşılaştırılması, 2001 & 2004

Atık su istatistikleri	Yıl		
	2001	2004	
Geri bildirim yapan belediye sayısı	3215	3213	
Kanalizasyon şebekesi hizmetinden yararlanan belediye sayısı	2003	2226	
WWTP* hizmetinden yararlanan belediye sayısı	238	319	
WWTP sayısı	126	172	
Birincil Arıtma	25	35	
İkincil Arıtma	98	133	
Üçüncül Arıtma	3	4	
Toplam belediye nüfusu içerisinde kanalizasyon şebekesi hizmeti alan nüfus oranı (%)	81	86	
Toplam belediye nüfusu içerisinde WWTP hizmeti alan nüfus oranı (%)	35	45	
WWTP ile biten kanalizasyon şebekesi	Oran (%)	52	65
	Hacim (milyar m ³ /yıl)	1.19	1.90

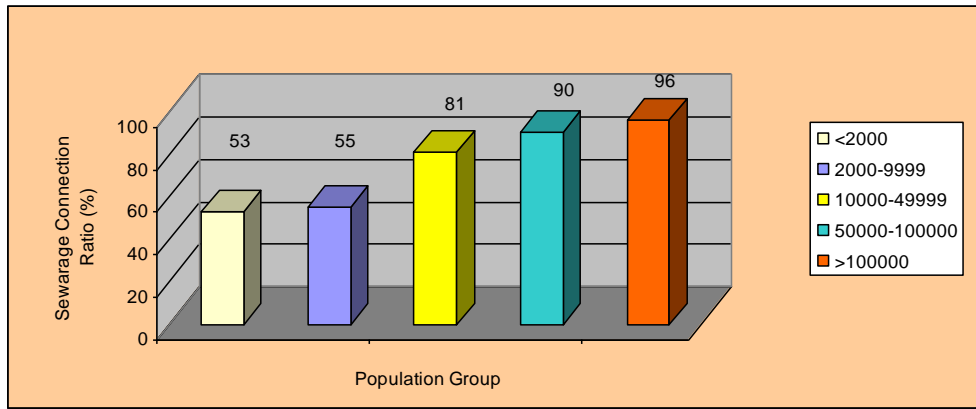
* : Atık Su Arıtma Tesisi

Kaynak TURKSTAT, 2001 & 2004

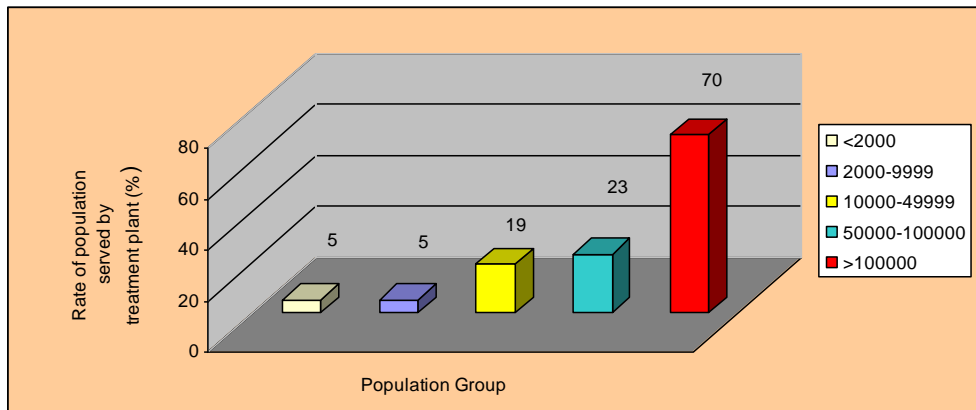
Kanalizasyon sistemleri, birçok yerde, düşük kaliteli boru işi olma özelliği göstermektedir. Bu da şu anlama gelir; (1) kurak sezonda, atık suyun bir kısmı arıtma tesislerine yönlendirilmiştir, geri kalan sızmış ve yer altı suyu kirlenmesine neden olmaktadır, ve (2) yağışlı sezonda, yağmur suyu, kanalizasyon sistemlerini taşımakta, fabrikaların işlemlerinde problem yaratıp, performanslarını düşürmekte ve atık alan yerlerin kirlenmesine sebep olmaktadır.

(1) bağlantı yüzdesine ve (2) nüfus oranına göre hizmet veren arıtma tesisinin kurulduğu alanlara ve nüfus gruplarına göre dağılımı aşağıdaki gibidir:

Grafik A.1. Yerleşim alanlarının nüfus büyüklüğüne göre kanalizasyon bağlantı oranı, 2004

Graph A.2. Yerleşim alanlarının nüfus büyüklüğüne göre kanalizasyon hizmeti sağlanan nüfus oranı, 2004

AB gereksinimleri ile bağlantılı, nüfus dengi bazlı detaylı listenin nihai yayını için yığılmaların tanımlanması amaçlı yapılan teknik çalışmalar (Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu/TUBİTAK ve İstanbul Teknik Üniversitesi) ilerlemektedir.

Su kaynaklarını korumak için, ilgili AB direktiflerini dikkate alarak endüstriyel ve evsel atık suların arıtılmasında daha fazla çaba harcanması gerekmektedir. Bu da toplama, arıtma, sürdürülebilirlik ilkesine bağlı olarak, evsel veya endüstriyel kaynaklardan tahliye, arıtılmış çamurun elden çıkarılması gibi noktaları da içeren rasyonel bir atık su yönetim uygulama sistemine ihtiyaç duyulduğunu gösterir.

Çevre altyapı yatırımları aşağıda anlatılanları iyileştirmeye yöneliktir:

(d) Atık su arıtma tesislerindeki çamurun yönetimi

Mevcut durumda, belediye atık su arıtma tesislerindeki çamurun %80'den fazlası büyükşehir belediyelerinin sahip olduğu tesislerde üretilmektedir. Tarım için kullanılan oran %3-4 civarındadır ki bu da yaklaşık yılda 30.000-40.000 tona tekabül etmektedir.

Çamurun tarımda kullanımı, "en iyi uygulamalar"ın kullanılması ve "Kanalizasyon Çamur Direktif"inin²⁵ uygulanması ile özendirilmektedir. Bu, çiftçilerin hemen fayda elde etmesini sağlamakta ancak yeterli depolama ve taşıma tesislerinin inşa edilmesi için önemli yatırımlar gerekmektedir.

²⁵ Kanalizasyon suyunun tarımda kullanılması durumunda çevrenin ve özellikle toprağın korunmasına yönelik 12 Haziran 1986 tarihli 86/278/EEC sayılı Konsey Direktifi.

(e) Bölgesel farklılıklar

Tablo A.5 Düzey II İstatistikî Bölge'de bulunan su rezervi istatistikleri, 2004

İSTATİSTİKİ BÖLGELER DERECE II	BÖLGEDEKİ İLLER	Toplam belediye nüfusu içerisinde içme suyu temini sisteminden yararlanan nüfus oranı (%)	Toplam belediye nüfusu içerisinde dWTP hizmetinden yararlanan nüfus oranı (%)
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	100	0
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	97	0
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	97	0.8
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	100	0
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	99	48
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	100	22
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	99	0.8
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	86	26
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	99	0.5
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	98	8
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	99	32
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	99	0
TR52	Konya, Karaman	99	17
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	98	27
TR33	Manisa, Afyon, Kütahya, Uşak	99	2
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	100	7
TR22	Balıkesir, Çanakkale	98	42
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	98	42

TR62	Adana, Mersin	99	48
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	98	7
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	100	63
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	100	19
TR51	Ankara	100	85
TR10	İstanbul	100	98
TR31	İzmir	99	26
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	100	71

AVROSTAT format, Veri kaynağı: TURKSTAT

Tablo A.6. Düzey II İstatistikî Bölge'de bulunan atık su istatistikleri, 2004

İSTATİSTİKİ BÖLGELER DERECE II	BÖLGEDEKİ İLLER	Toplam belediye nüfusu içerisinde içme suyu temini sisteminden yararlanan nüfus oranı (%)	Toplam belediye nüfusu içerisinde dWTP hizmetinden yararlanan nüfus oranı (%)
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	68	9
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	52	22
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	81	0
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	89	12
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	89	55
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	94	61
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	86	31
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	71	18
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	88	54
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	89	2

TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	92	13
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	61	15
TR52	Konya, Karaman	73	8
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	71	10
TR33	Manisa, Afyon, Kütahya, Uşak	92	28
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	54	31
TR22	Balıkesir, Çanakkale	90	9
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	88	33
TR62	Adana, Mersin	82	44
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	70	28
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	89	62
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	91	11
TR51	Ankara	98	87
TR10	Istanbul	97	72
TR31	İzmir	95	76
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	93	71

A.1.2. ATIK YÖNETİMİ

(a) Belediyelerde katı atık oluşturma

Toplum sağlığı ve çevre korunmasında Katı Atık Yönetimi önemli bir rol oynamakta ve ülke için hayati önem taşımaktadır. Nüfus artışı, teknolojik gelişmeler, endüstrileşme ve kentleşme gibi nedenlerle artan katı atık hacmi temel çevre problemlerinden biridir.

2004 yılında, kişi başına düşen belediye katı atık miktarı 1,30kg/gündü ve bu da yıllık kişi başı 474,5kg'a eşit oluyordu.

AB'ye üye 25 ülkenin ortalama atık miktarı ise yılda kişi başı 525 kg'a eşitti (AVROOSTAT, 2004).

Ayrı toplama, sınırlı sayıda pilot kent merkezlerinde uygulandığından, yalnızca küçük miktarda atık geri dönüştürülmüş ve atıkların büyük bir bölümü depolanmıştır.

(b) Belediyelerde katı atık toplama (ayrı toplama dahil)

2004 yılında, inceleme yapılmış olan 3213 belediyeden, 3028'i katı atık yönetim hizmeti sunmaktaydı. Bu rakam, 2001 yılıyla (2915 belediye) mukayese edildiğinde, katı atık yönetim hizmeti veren belediye sayısında 113 artış olduğu gözlenmektedir.

Katı atık hizmeti alan toplam nüfus 2004 yılında %97 iken, 2001 yılında %95 idi. Katı atıkların özellikle iskan bölgeleri ve etrafına zarar vermeden, doğru toplanması, uygun tesislere nakliyesi ve bertarafı önceliklidir.

Belediyelerde oluşan katı atıkların ortalama %25-30'unun zararlı olmadığından geri dönüştürülebilir ve geri kazanılabilir olduğu tahmin edilmektedir. Halen 18 ilde bazı belediyeler tarafından ayrı toplama işlemi uygulanmaktadır.

2004'de 3213 belediyeden 578'i tıbbi atıklar için ayrı toplama hizmeti sunmuştur. 2001 yılıyla (420 belediye) mukayese edildiğinde bu rakam 146 belediyenin daha hizmet verdiğini göstermiştir – **bkn. Table A.7.**

Atık İstatistiği	Yıl	
	2001	2004
İnceleme yapılmış olan belediye sayısı	3215	3213
Katı atık yönetim hizmeti sunan belediye sayısı	2915	3028
Tıbbi atıklar için ayrı toplama hizmeti sunan belediye sayısı	420	578
Toplam belediye nüfusu dahilinde katı atık hizmeti alanların oranı (%)	95	97

* : Katı Atık Yönetimi

Kaynak TÜİK, 2001 & 2004

(c) Belediyelerde katı atık kurtarma, geri kazanma ve bertaraf

Genel

Türkiye’de, katı atıkların kontrolsüz ve güvensiz depolanması yaygın bir uygulama olarak görülmektedir. Hatta mevcut depolar iskan bölgelerine yakın yerlerde olduklarından, çevre ve insan sağlığı için daha büyük risk oluşturmaktadır. Bundan dolayı, entegre atık yönetiminin bölgesel seviyede uygulanması başlıca önceliktir ve acil çare faaliyeti gerekmektedir. Atık hizmetlerinin planlanması, toplanması, nakliyesi, geri dönüşümü ve biyolojik arıtımı, muhtemel geçici depolanması ve bertarafı, muhafaza ve geri kazanma tesisleri gibi faaliyetler gerekli faaliyetler olup, bunlar endüstrileşmiş ve yüksek nüfus olan bölgelerde kanunlara uygun olarak gerçekleştirilmelidir.

Ayrıca, mevcut vahşi çöp depolama sahalarının yer, tasarım, izleme ve bakım gibi hususlar göz önüne alınarak yeniden değerlendirilmesi de öncelik teşkil etmektedir. Ulusal veya AB standartlarına uymayan sahalar kapatılmalı veya iyileştirilmelidir ve doldurma sahaları olarak kullanılmaları için yasalara uygun şekilde yeniden düzenlenmeleri için yatırımlar gerekecektir. Bu yolla, çevreye ve halk sağlığına neden olacak riskleri ya ortadan kaldırılmış ya da önemli ölçüde aza indirilmiş olacaktır.

2001 yılında, belediyeler tarafından 25,13 milyon ton katı atık toplanmış, bu miktarın %58’i belediyelere ait vahşi depolama sahalarında bertaraf edilmiş, %33’ü, 12 düzenli depolama sahasında depolanmış, %1,9’u gömme yöntemiyle bertaraf edilmiş, %0,87’si 3 kompost tesisinde kompostlaştırılmış, %0,40’ı göl ve nehirlere boşaltılmış, %1,37’si açık alanda yakılarak ve %4,45’i de diğer yöntemlerle bertaraf edilmiştir.

2004 yılında ise, belediyeler tarafından 25,01 milyon ton katı atık toplanmış, bu miktarın %65,7’si belediyelere ait vahşi depolama sahalarında bertaraf edilmiş, %28’i 16 düzenli

depolama sahasında depolanmış, %1,7'si gömme yöntemiyle bertaraf edilmiş% 1,4'ü 5 kompost tesisinde kompostlaştırılmış, %0,4'ü göl ve nehirlere boşaltılmış, %0,3'ü açık alanlarda yakılarak ve %2,25'i diğer yöntemlerle bertaraf edilmiştir. (Tablo A.8. bknz.)

Tablo A.8. Kentsel katı atık verilerinin geri kazanma ve bertarafının karşılaştırılması, 2001 & 2004 (1000 ton/yıl)

Katı atık geri kazanma ve bertaraf istatistikleri	Yıl	
	2001	2004
Aktif kompost tesislerinin sayısı	3	5
Kontrol edilmiş depolama sahası sayısı	12	16
Toplam kurtarma ve geri kazanma işlemleri	218	351
Kompost etme	218	351
Toplam nihai bertaraf	24 916	24 663
Depolama sahası	24 471	24 407
Kontrol edilmiş depolama sahası	8 304	7 002
Kontrol edilmemiş depolama sahası	16 167	17 405
Göl ve nehirlerdeki bertaraf	101	155
Açık alanlarda bertaraf/yakma	344	101
Toplam	25 134	25 014

*Gömme veya diğer yöntemlerle belediye çöplüğündeki bertaraf

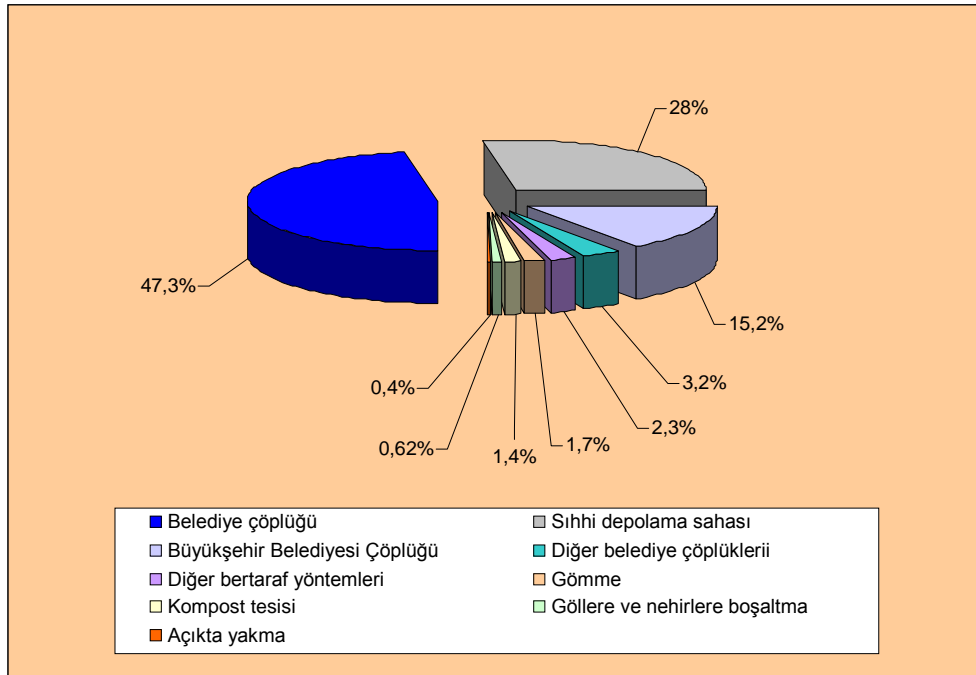
Kaynak: TÜİK, 2001 & 2004

Atıkların kontrolsüz vahşi depolama sahalarında bertaraf edilmesinde artış olduğu görülmektedir. Bunun birkaç nedeni vardır:

- Yakma yasaklanmıştır ve bunun kontrolü daha etkindir, örneğin, daha görünür olduğu için yetkililerce kontrol edilmesi daha kolaydır ve böylelikle atıklar belediye depolama sahalarında bertaraf edilmektedir;
- Düzenli depolamanın bir maliyeti vardır ve bertaraf ediciler bu maliyeti ödemekte isteksizdir;
- Kanunların uygulanması ve bunlara bağlı ceza ve yaptırımların artırılması ve daha ciddi uygulanması gerekmektedir.

2004 yılı için ilgili veriler yüzdesel olarak grafikte gösterilmiştir

Grafik A.3. Belediyeye ait katı atıkların uzaklaştırma yöntemleri, 2004

Kaynak TÜİK, 2004

2004'de, İstanbul, İzmir, Kemer-Antalya, Denizli ve Mersin bölgelerinde 5 adet kompostlama tesisi faaliyetteydi (2001'de 3 adetti). Bu tesislerde toplam üretilen katı atığın (351.000 ton) %1,4'ü işlemden geçmiştir. Bununla birlikte, ÇOB verilerine göre, 2006 yılında sadece 4 kompostlama tesisi faaliyet göstermiştir. Bu azalmanın nedeni, bu tesislerden elde edilen gübrelerin alımında halkın isteksiz olmasıdır. Bu ön yargının önüne geçmek için, halkla ilişkilerin geliştirilmesi ve ürün tanıtımının yapılması gereklidir.

2004 yılında, düzenli depolama sahalarının sayısı 16 idi (2001'de 12). ÇOB'ndan edinilen bilgilere göre, şu anda 21 düzenli depolama sahası yürürlükte olup, 25 saha yapım aşamasındadır.

Bu nedenlerle, çevre altyapı yatırımları iyileştirilmeye yönlendirilecektir. Diğer sektörlerle oluşan sinerji göz önüne alındığında, gaz geri kazanım üniteleri, gaz toplama sistemleri ve çöp sızıntı suyu ön arıtma tesislerini içeren bölgesel katı atık depolama sahalarının inşası ve işletilmesi ön görülmektedir; Ayrıca, kompostlama için tarım faaliyetleri desteklenecektir.

Böylelikle, katı atık sektöründeki yatırımlar ülke çapında etkin katı atık yönetim sistemine, toprağın, yer altı ve üstü suların korunmasına öncülük edecek ve nüfus için daha kaliteli bir yaşam sağlanmış olacaktır.

(d) Özel atık yönetimi

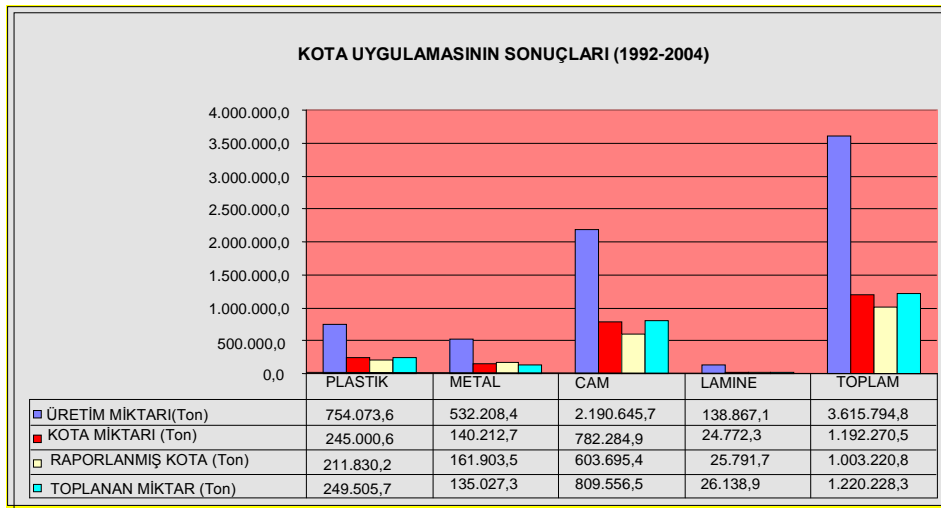
Ambalaj ve ambalaj atıkları yönetimi

Belediye katı atıklarının 9,5 milyon tonunun (%38'i) ambalajla ilgili maddelerden oluştuğu tahmin edilmektedir. Bunların yönetimi ve iyileştirilmesi ile ilgili faaliyetler ÇOB tarafından 1992 yılında başlatılmıştır.

Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği, sanayiye belirli kota ve yeniden kazanma zorunluluğu getirmiştir. Bunun sonucunda, uygulanan kota sistemiyle, 1992 ve 2004 seneleri arasında, 1.220.228 ton ambalaj atığı toplanmıştır. Bu yolla, bu tür atıklardan meydana

gelen çevre kirliliği azaltılmış ve aynı zamanda bu maddelerin yeniden dönüşümü ile ekonomik katkı sağlanmıştır. Toplanmış ve yönetmeliğe göre toplanması gereken ambalaj atıklarının miktarı aşağıda belirtilmiştir.

Grafik A.4. Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği uyarınca üretilen, toplanan ve toplanması gereken ambalaj miktarı, 1992-2004 (ton)

Kaynak:TÜİK, 2004

2004'de AB Çevre Müktesebatı ile uyumlaşma çerçevesinde, atıkları kaynağında ayırmak amacıyla, Ambalaj ve Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği yürürlüğe girmiştir.

Bu yönetmelik, ülke içinde piyasada mevcut olan, ambalaj yapımında kullanılan maddeler (plastik, metal, cam, kağıtkarton, kompozitler ve benzeri) ve kaynaklar (evsel,

endüstriyel, ticari ve iş yeri) hariç tüm ambalaj malzemelerini içermektedir. Çeşitli toplama, yeniden dönüşüm ve bertaraf safhaları için ambalaj imalatçıları, pazarcıları, ithalatçıları, belediyeler, satış noktaları ve tüketicilere yönelik muhtelif zorunluluk ve sorumluluklar getirilmiştir.

Ambalaj imalatçıları, ambalajların yeniden kullanılabilir, dönüşebilir şekilde tasarım, üretim ve pazarlamasından sorumludur ve aynı zamanda ambalajların üzerine "yeniden dönüşebilir ambalaj" ibaresini koymakla yükümlüdür. Ayrıca her satış yılı için, bir önceki seneden ÇOB'na başvurarak, tip, üretim, üretilecek miktar ve etkin ambalaj atık yönetim planı bildirilmelidir.

Sorumlu şirket, yeniden kazanma hedeflerine ulaşmak, maliyetlerini yakalamak, eğitsel görevini ve diğer faaliyetlerini gerçekleştirmek için "yetkili kuruluş" belirleyebilir. Bu kuruluş hem belediyeler hem de geri kazanma birimleri ile anlaşma yapar. ÇOB, Çevre Koruma ve Ambalaj Atıkları Değerlendirme Vakfı'nı (ÇEVKO) "Yetkili Geri Kazandırma Vakfı" olarak belirlemiştir.

Sorumlu işletmeler geri ödeme hedeflerini gerçekleştirmek, maliyetleri karşılamak, eğitimsel görevleri yerine getirmek ve diğer ilgili faaliyetleri uygulamak adına "yetkili teşkilat" kurabilirler

Yetkili teşkilat gerek belediyelerle gerek de geri ödeme birimleriyle irtibata geçer. Bu bağlamda Çevre ve orman bakanlığı Çevre Koruma ve Ambalaj Atıkları Değerlendirme Vakfı'nı (ÇEVKO) yetkili geri ödeme kuruluşu olarak belirlemiştir.

Sorumlu işletmeler veya bu işletmelerin yetkili kuruluşları için Planlanan geri ödeme oranları aşağıda verilmiştir.

TabloA.9. 2005 2014 yılları için planlanan Ambalaj Atıkları Değerlendirme hedefleri

Tür	Geri Dönüşüm Oranları (%)									
	YILLAR									
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Cam	32	35	37	40	43	45	48	52	56	60
Plastik	32	35	37	40	43	45	48	52	56	60
Metal	30	33	35	38	42	45	48	52	56	60
Kağıt/karton	20	30	35	38	42	45	48	52	56	60
Bileşik*										

(*) Bileşik yapıda ambalajların geri dönüşümünde; ağırlık açısından en büyük çoğunluğu oluşturan maddeyle ilgili oranlar kullanılmıştır.

Kaynak TÜİK, 2004

toplanan ambalaj atıkları sınıflandırılmakta, sonrasında da geri dönüşüm firmalarına satılmaktadır.

Bunun bir göstergesi olarak, polietilen üç ftalat(PET) ambalaj atıkları toplanmakta ve geri dönüşüm tesislerinde fiber üretim süreçlerinde kullanılmaktadır.

Diğer plastik türleri granül, kanalizasyon drenaj boruları ve kova gibi ürünlere dönüştürülmektedir. Ambalajlama ve ambalaj atığı süreçlerini ilgili faaliyetleri gözlemek adına internet tabanlı bir bilgisayar programı hazırlanmıştır. Programa www.atikyonetimi.cevreorman.gov.tr internet sitesinde mevcuttur.

Bununla beraber, 2004 yılında Ambalajlama ve Ambalaj Atıklarını Kontrol tüzüğü'nün yürürlüğe girmesiyle uygulamada büyük çoğunluğu kaynaktan ayrı toplanma, tarafların yükümlülüklerinin belirlenmesi, ambalajların etiketlenmesi, bildiri formlarının biçim ve doldurulma işlemleri ve lisanslama usulleri konularıyla ilgili belirli kısıtlamalarla karşılaşmıştır.

Özünde, bahse konu tüzük 2007 yılında değişikliğe uğramıştır. Tarafların toplama ve geri dönüşüm yükümlülükleri hiçbir yetki anlaşmazlığına sebebiyet vermeden açıkça ifade

edilmiştir. Ek olarak, toplamaya dair hükümler kaynakta ayrı toplamayı mümkün kılacak şekilde yeniden düzenlenmiştir. Şu anda, 43 tasnif ve 37 geri dönüşüm tesisine Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından faaliyet lisansı verilmiştir.

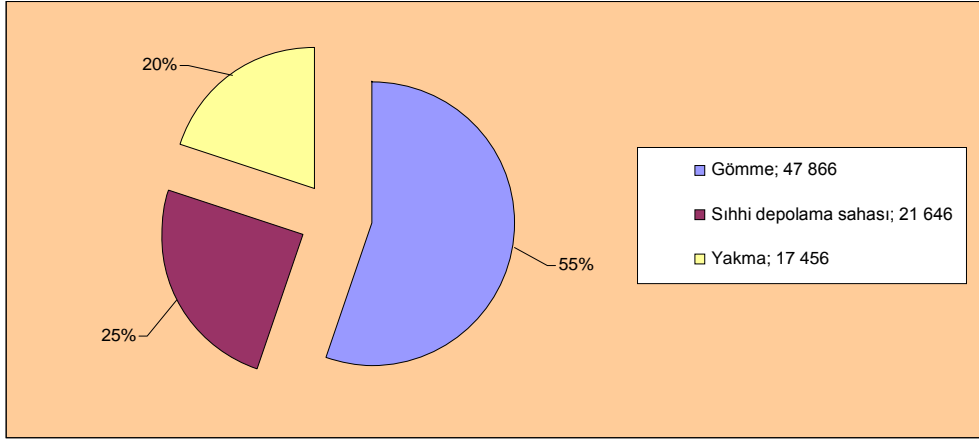
Tıbbi atık yönetimi

İzmit Büyükşehir Belediyesi Atık ve Artıkları Arıtma Yakma ve Değerlendirme A.Ş. ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma ve Atık Maddeleri Değerlendirme Sanayi ve Ticaret A.Ş. olarak iki yakma tesisi bulunmaktadır. ÇOB'dan edinilen verilere göre (2006), yakma yoluyla tıbbi atık bertarafı yılda 17.456 tondur ve bu değer toplam oluşan tıbbi atıkların %20'sini temsil eder. Çeşitli hastaneler içinde kurulmuş, eski teknolojiye sahip ve düşük kapasiteli yakma üniteleri yasal ve işletşel sorunlar nedeniyle kapatılmıştır. Mevcut durumda, tıbbi atıklar eğer yakma yöntemi ile bertaraf edilemiyorsa, özel tehlikeli atık depolama alanlarında veya özel ayrılmış tıbbi atık bertaraf sahalarında

depolanmalıdır. Teknik Kriterler Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliğinde (2005) bulunmaktadır.

Türkiye'de bu özelliklere sahip düzenli depolama sahalarının sayısı sınırlıdır. ÇOB verilerine göre (2006), toplamda yıllık 21.646 ton tıbbi atık sıhhi depolarda, yönetmeliğe uygun bertaraf edilmektedir. Bu rakam, Ankara, Bursa, Denizli, Erzincan, Gaziantep, İzmir ve Malatya illerine aittir. Ancak bu değer Türkiye'nin tıbbi atık miktarının yalnızca %25'ini temsil etmektedir. Bu, 47.866 ton tıbbi atığın (toplamın %55'inin) belediye depolama sahasına sönmemiş kireçle gömüldüğü anlamına gelir. Belediyelerin içindeki, yönetim, teknik ve finansal kısıtlamaların canlanmasıyla, ilgili yönetmeliğin uygulamasının da kuvvetlendirilmesi ve bertaraf tesisleri kurulmasının hızlandırılması gerekmektedir. Diğer bir belirgin endişe kaynağı da çalışanların eğitimidir. ÇOB tarafından, 2006 yılında, ülke genelinde hem sağlık kurumlarındaki, hem de belediyelerdeki çalışanlar için eğitim programı başlatılmıştır.

Grafik A.5.Bertaraf yöntemlerine göre tıbbi atık miktarları, 2004 (ton)

Kaynak Orman ve Çevre Bakanlığı, 2004

Atık Pil ve Akümülatörlerin yönetimi

Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği (2004), pil ve akü gibi ürünlerin üretiminde zararlı maddelerin kullanımını azaltmak, ev atıklarından ve diğer atıklardan ayrı toplanmasını, ulaşımını, bertarafını, ithalat ve ihracatını sağlamak için yasal sorumlulukları ve cezai çıkarımları içerir, sınırlar, düzenler, denetler ve şart koşar. Ayrıca, yönetmelik, direkt veya dolaylı olarak bertarafı tayin eder ve çevreye zarar verecek gibi görünen atık pil ve aküleri yasaklar. Ayrıca, "üreticilerin sorumluluk prensibi" kapsamında, ithalatçılara atık pil ve akümülatörler konusunda yasal zorunluluklar getirilmiştir. 2006 yılı için yönetmelikte bertaraf oranı %80 olarak belirtilmiştir. Hali hazırda, ÇOB tarafından 13 tesise lisans verilmiştir.

Bitkisel atık yağların yönetimi

Bitkisel atık yağların yönetimi, Bitkisel Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliğinde (2005) düzenlenmiştir. Türkiye'de yılda 1,5 milyon ton bitkisel yağın pişirme amaçlı kullanıldığı ve ortalama 150.000-300.000 ton atık yağ üretildiği tahmin edilmektedir.

Bu yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten (Nisan 2005) 2005 yılı sonuna kadar, 65.000 ton bitkisel atık yağ toplanmıştır. Bunun 2000 tonu otel, restaurant ve gıda üreticilerinden toplanan mutfak yağıdır. Ayrıca, bu atık yağları daha etkin bir usulde toplamak için, geçici depolama sahalarının sayısı 2005 yılında 1'den 2007 yılında 11'e çıkarılmıştır. Aynı

dönemde, lisanslı bitkisel atık yağların lisanslı nakliye araçları 51'e yükseltilmiştir. Şu anda ÇOB tarafından 37 toplama tesisi lisanslı olarak çalışmaktadır. Buna ek olarak, otel ve restoranlarda denetlemeler ÇOB tarafından, Kültür ve Turizm Bakanlığı üst denetiminde yürütülmektedir. Sonuç olarak, 6.385 tesisle iletişime geçilmiş ve yıllık bazda 6.940 ton atık yağ kayıt altına alınmıştır. 2008 yılında, yönetmeliğe uygun olarak, evlerde

kullanılan bitkisel atık yağlarının toplanması konusunda daha kapsamlı çalışmalar uygulamaya konulacaktır. Ayrıca, birkaç geri dönüşüm tesisinde gelecekte önemli ekonomik katkılar sağlayacak olan bitkisel atık yağlardan biyo-dizel üretimi başlamıştır.

Ömrünü tamamlamış lastikler

Ömrünü tamamlamış lastiklerin yönetimi, Ömrünü Tamamlamış Lastiklerin Kontrolü Yönetmeliğinde (2006) düzenlenmiş ve 1 Ocak 2007'de yürürlüğe girmiştir. "Üreticilerin sorumluluk prensibi" çerçevesinde, üreticilere ve ithalatçılara ömrünü tamamlamış lastiklerin toplanması için "Kota Zorunluluğu" uygulanmıştır. Sonuç olarak, 1 Ocak 2007'den itibaren üreticilere iç pazarda tahmini lastik tonajına dayanarak kota uygulaması

yapılmıştır: birinci sene %30, ikinci sene %35, üçüncü sene %40, dördüncü sene %45, beşinci sene %50. ÇOB, gerekli lisansları çıkarılmasından sorumludur. Şu anda 4 geri kazanım tesisine işletme ruhsatı verilmiştir.

(e) Bölgesel Farklılıklar

Tablo A.10. Düzey II İstatistikî Bölge'de (NUTS) bulunan belediyeye ait katı atık istatistikleri, 2004

DÜZEYİ II İSTATİSTİKİ BÖLGE	BÖLGEDEKİ İLLER	Toplam belediye nüfusu dahilinde katı atık yönetimi ile hizmet sağlanan nüfus oranı (%)	Düzenli depolama sahasında toplanan atık miktarı (%)
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	95	0
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	90	0
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	93	0
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	98	0
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	98	0
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	98	45.56
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	95	39.17
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	76	0
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	93	0
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	95	0
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	96	0
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	96	0

TR52	Konya, Karaman	96	0
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	90	0
TR33	Manisa, Afyon, Kütahya, Uşak	98	0
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	99	26.53
TR22	Balıkesir, Çanakkale	99	19.78
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	98	0
TR62	Adana, Mersin	99	0
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	100	13.96
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	100	47.02
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	99	0
TR51	Ankara	100	0
TR10	Istanbul	100	92.97
TR31	İzmir	100	59.22
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	99	22.39

Format AVROOSTAT, Veri kaynağı: TÜİK

A.1.3. STRATEJİK ÇERÇEVE BELGESİ (SCF)

SCF, stratejik bir doküman olup, IPA'nın bölgesel kalkınma ve insan kaynakları geliştirilmesi bileşenleri altında olan Operasyonel Programlara "referans çerçevesi" sağlamaktadır.

17 Temmuz 2006 tarihli ve 1085/2006 sayılı Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) programını meydana getiren Konsey Tüzüğüne bağlı olarak, SCF, Türk makamlar tarafından, Komisyonla işbirliği içinde hazırlanmıştır. SCF'nin, yönetim, uygulama ve izleme mekanizmaları Başbakanlık Kararname Genelgesi sonrasında son şeklini alacaktır. SCF, temel stratejik belge olarak, Türkiye Cumhuriyeti'nin önceliklerini ve temel politika dokümanlarında özellikle de Komisyon tarafından 30 Nisan 2007 tarihinde uyarlanmış, MIPD'de belirtilen AB önceliklerini, dikkate alır. ÇOP, "Türkiye'nin 2007–2023 AB Entegre Çevre Uyum Stratejisi" hedefleri ile uyumluluk sağlayacaktır. ÇOP'nin uygulanması sırasında, projeler sürdürülebilir kalkınma prensiplerine bağlı kalacak ve AB Çevre Müktesabatını karşılayacaktır. ÇOP'da önemli faydaları ve ağır yatırım maliyeti gerektirmeleri nedeniyle, su, atık su ve katı atık hizmetlerine öncelik verilecektir. ÇOP'da proje seçiminde aşağıdaki geniş kriterler göz önüne alınacaktır:

1. Çevre planı, sektörel strateji ve politikalarla bağlantısı;
2. Nüfus (Yüksek nüfuslu belediyelere öncelik tanınacaktır);
3. Belediyelerin finansman kapasitesinin eksikliği (eşfinansman kapasitesine sahip olan ve işletme maliyetlerini karşılayan belediyelere öncelik verilecektir);
4. Finansal sürdürülebilirlik (Geri kazanma maliyeti, kullanan ve kirleten öder ilkeleri);
5. Çevre öncelikleri (Altyapı projeleri aşağıdaki faktörlere katkı sağlayacak şekilde önceliklendirilecektir);
 - Halk sağlığının artırılması,
 - Hassas sahaların korunması,
 - Doğal kaynakların korunması,

A.1.4. YASAL ÇERÇEVE

2003 yılında, Türkiye'nin, AB Çevre Müktesabatının Adaptasyonu ve Aktarılması için Ulusal bir Program (NPAA) benimsemesinden bu yana, mevzuata ilişkin önemli miktarda değişiklik olmuştur. 2006'da kentsel atık iyileştirme ve yıkanma suyu kalitesi ile ilgili mevzuatın değişikliği konusunda epey gelişme kaydedilmiştir. Bazı AB Direktifleri, Türk

mevzuatı tarafından kapsanmasına rağmen pratikte su sektöründe hem aktarma hem de uygulama şu an başlangıç aşamasındadır.

Katı atık yönetimi konusunda müktesebatın aktarılması çok önceden başlamış ve “Atık Çerçeve Direktifi” ile uyumludur. Poliklorine bifeniller, ömrünü tamamlamış araçlar, elektrik/ elektronik ekipman atıkları, elektrik/elektronik ekipmanlarındaki belli tehlikeli maddelerin sınırlandırılması, depolanması ve atık yakma gibi mevzuatta ilave ayarlamalar gerekmektedir

a) Su arzı ve Atık Sular

Yasal çerçeve 5491 sayılı kanunla (2006) değiştirilen 2872 sayılı Çevre Kanun (1983), atık suların tahliyesini de kapsayarak iç su ve deniz sularının kalitesini kontrol etme ve korunmasına ilişkin kuralları ortaya koyan 3288 sayılı (1986) ve 4950 sayılı (2003) kanunlarla değişikliğe uğrayan 1380 sayılı Balıkçılık Kanunu, Yeraltı suları Kanunu (1960), Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün Kuruluş ve Görevleri Hakkında 6200 sayılı kanun (1926) ve Su Kanunu'na dayanmaktadır.

Bu yasalar aşağıdakiler de dahil olmak üzere bir dizi daha özel düzenlemelerle tamamlanmıştır:

- Yüzme Suyu Kalitesi Yönetmeliği (2006);
- Kentsel Atıksuyu Arıtma Yönetmeliği (2006);
- İnsani Tüketim Amaçlı Su Yönetmeliği (2005);
- İçme suyu ve Soyutlama Yönelik Yüzey Suyu Kalitesi Yönetmeliği (2005);
- Tehlikeli Maddelerin Su ve Çevresinde Neden Olduğu Kirliliğin Kontrolü Yönetmeliği (2005);
- Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği (2004);
- Yetiştiricilik Yönetmeliği (2004);
- Tarımdan Nitrat Kirliliğine Karşı Suların Korunması Yönetmeliği (2004);
- Atıksuların Kanalizasyon Şebekesine Deşarj Yönetmeliği (1984);
- Su Ürünleri Yönetmeliği (1971, 1986 ve 2003'te değiştirilmiştir.);
- İçme suyu dezenfeksiyonu Yönetmeliği (1967).

Tarımsal amaçlı çamur yönetimi Toprak Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği (2005) ile belirtilmektedir. Bu 'en iyi uygulamalar' ile ve aynı zamanda "Arıtma Çamuru Direktifi"nin uygulamasında teşvik edilmektedir. Barcelona Sözleşmesi (Deniz Çevresinin ve Akdeniz Kıyı Bölgesinin Korunması Sözleşmesi) Bükreş Sözleşmesi (Karadeniz'in Kirliliğe Karşı Korunması Sözleşmesi), MARPOL 73/78 Sözleşmesi (Petrol Kirliliğine Karşı Hazırlıklı Olma, Müdahale ve İşbirliği, 1990 Uluslararası Sözleşmesi) ve Eklerine (I, II, V) (Gemilerden Kirliliğin Önlenmesi, Uluslararası Sözleşmesi 1973 1978 Protokolü ile değiştirilmiş olarak), OPRC Sözleşmesi CLC '92 Kuralı (Petrol Kirliliği Zararının, 1992 için Sivil Sorumluluk Hakkında Uluslararası Sözleşme) ve FON' 92 Kuralı (Uluslararası Petrol Kirliliği Tazminat Fonu, 1992) sözleşmelerine taraftır .Kaza sonucu veya kasıtlı deniz kirliliği konularında eşgüdüm sağlanması adına bir Topluluk çerçevesi kurulması yönünde Avrupa Parlamentosu'nun 2850/2000/EC sayılı kararı ve 20 Aralık 2000 tarihli Konsey kararını etkinleştirmek amacıyla , Türkiye Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Deniz Çevresinin Kirliliği Acil Müdahale İlkeleri ve Tazminat Hakkında Yasa ve uygulama yönetmeliklerini yürürlüğe sokmuştur.

Gemi atıklarının boşaltılmasının engellenmesi adına Liman Atık Direktifi doğrultusunda Gemilerden Atık Alınması ve Atık Kontrolü Yönetmeliği (2004) hazırlanmıştır.

Barcelona Sözleşmesi çerçevesinde, MED POL Kirlilik İzleme Faaliyetleri başlığı altında on yıldan daha fazla bir süredir Akdeniz ve Ege Denizlerinde deniz suyu izleme çalışmaları sürdürülmektedir. Buna ek olarak ve Bükreş sözleşmesi kapsamında Karadeniz Kirlilik İzleme Projesiyle 2004 yılından beri Karadeniz'de izleme faaliyetleri sürdürülmektedir.

(b) Atık Yönetimi

Tekrardan, yasal çerçeve 1983 tarih 2872 sayılı Çevre Yasasını değiştiren 2006 tarih ve 5491 sayılı yasaya dayanır. Bu çerçeve Katı Atık Yönetiminin kontrolü hakkında tüzükle ve 1991, 1992, 1994, 1998, 1999, 2000, 2002 ve 2005 yıllarındaki revizyonlarla daha da geliştirilmiştir.

Bu yasalar ayrıca aşağıda sayılan bir takım daha spesifik düzenlemelerle tamamlanmıştır:

- Paketleme ve Atık Paketleme Kontrolü hakkında yönetmelik (2004 ve 2007de değiştirilmiştir);
- Ömrünü Tamalayan Lastiklerin Kontrolü hakkında yönetmelik (2006);

- Tehlikeli Atıkların Kontrolü hakkında yönetmelik (1995 ve 2005te değiştirilmiştir);
- Katı Atık Kontrolü hakkında yönetmelik (1991 1992 2005'te birtakım değişiklikler geçirmiştir.);
- Tıbbi Atıkların Kontrolü hakkında yönetmelik (1993 ve 2005'te değiştirilmiştir.);
- Bitkisel Yağ Atıklarının Kontrolü hakkında yönetmelik (2005);
- Toprak Kirliliğinin Kontrolü hakkında yönetmelik (2001 and amended in 2005);
- Hafriyat, İnşaat ve Yıkım Atıklarının Kontrolü hakkında yönetmelik (2004);
- Atık Yağ Kontrolü hakkında yönetmelik (2004);
- Kullanılmış Batarya ve Akülerin Kontrolün hakkında yönetmelik (2004);
- İlave Yakıt Olarak Kullanılan Atıklarda Uyulması Gereken Genel Kurallar hakkında tebliğ (2005).

Tehlikeli Atıkların Sınır Aşan Taşınımı ve Yok Edilmesinin Kontrolü hakkında Konvansiyon (Basel Konvansiyonu), gelişmiş ülkelerden Türkiye'ye yasal olmayan atık ihracını önlemek amacıyla 1989'da imzalanmıştır ve 1994'te onaylanmıştır. "Türkiye'de Ulusal Atık Yönetim Planının Hazırlanması için Teknik Yardım" projesinin ihale süreci devam etmektedir. Proje ulusal kaynaklarca finanse edilecektir..Bu proje her türlü atık akışını içeren "Ulusal Atık Yönetimi Planı" ve "Bölgesel Atık Yönetimi Planları" nı ulusal mevzuatla ve AB mevzuatıyla uyumlu şekilde hazırlamayı amaçlamaktadır.

Ulusal Atık Yönetimi Planı'nın 2008'de tamamlanması planlanmaktadır. Bölgesel Atık Yönetimi Planları ise Ulusal Atık Yönetimi Planının sonuçlarına dayanarak geliştirilecektir.

(c) Yatay Konular

Kadın-erkek eşitliği Anayasasının 10. Maddesiyle garanti altına alındığı gibi dil,ırk renk, cinsiyet, siyasi görüş, felsefi inanç ve dine dayalı her türlü ayrımcılık da yasaklanmaktadır. 2003 tarih 4857 sayılı İş Kanunu ve 1965 tarih ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu tüm vatandaşların kadın erkek ayrımı gözetmeksizin eşit koşullarda (örneğin, iş yükü ve istihkak) çalışma hakkını garanti eder.

2006 tarih 5491 sayılı Kanunla değiştirilen 1983 tarih 2872 sayılı Çevre Yasası çevre alanında önemli bir kilometre taşıdır ve belediyelerin çevreyle ilgili hizmetleri sunmasının yasal dayanağını teşkil eder. Çevre ve Orman Bakanlığının rolünü açıkça belirler v ek personel alımına izin verdiği gibi çevre alanında ek mali kaynak teminine imkan tanır. Bu yasa ayrıca enerji, ulaştırma ve tarım alanlarında çok yönlü politikalar olarak sürdürülebilir kalkınma ilkelerini tanımlar. Bu yasalar kilit AB çevre politikası hedeflerini de tesis eder.

Ulusal Çevre Stratejisi ve Eylem Planı ile ÇED gereklilikleri (5491 sayılı Çevre Yasasının parçası) sürdürülebilir kalkınma ilkelerini tüm politika alanlarına entegre eder. Buna ilaveten, sürdürülebilir kalkınmaya "Sürdürülebilir Kalkınmanın Sektörel Politikalara Entegrasyonu" isimli projede işaret edilmiştir. Bu durum, bu ilkelerin mikroekonomik seviyede ve sektör seviyesinde ulusal ve yerel kalkınma planlarına eklenmesini kolaylaştırmaktadır.

Buna rağmen, sürdürülebilir kalkınma henüz sistematik bir şekilde uygulanmamaktadır; genel ilkeleri ve kavramları anlama, politika yapıcı otoriteler ile merkezi, yerel, sosyal (özel sektör dahil) seviyede ve hükümet seviyesinde politikaları uygulayanlar arasındaki eşgüdüm bağlamında - hedefler için kişisel sahiplenmeyi kabul etmekle birlikte- gözle görülebilir eksiklikler mevcuttur.

Müktesebata uyum bağlamında Birds, Habitat direktifleri²⁶ ve Natura 2000 koruma alanlarının oluşturulması aşağıdaki yasalar yoluyla kısmen aktarılmıştır: 2006 tarih 5491 sayılı Kanunla değiştirilen 1983 tarih 2872 sayılı Çevre Yasası, 2003 tarih ve 4950 sayılı yasa ve 1986 tarih 3288 sayılı yasayla değiştirilen 1971 tarih 1380 sayılı Balıkçılık Kanunu. , 2003 tarih 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu, 1983 tarih 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu, 1983 tarih 2863 sayılı Kültürel ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu, 1956 tarih 6831 sayılı Orman Kanunu ve 1989 tarih 383 sayılı Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı Kurulmasına Dair kanun hükmünde kararname. Bu kanunlar biyoçeşitliliğin desteklenmesi amacıyla türlerin ve yaşam alanlarının korunmasını gözeten ve ekonomik, sosyal, kültürel ve bölgesel ihtiyaçları da göz önünde bulunduran çeşitli şartlar öngörmektedir. Örneğin, Milli Parklarda düzenlenen doğa koruma aktiviteleri, doğa parkları, doğal koruma alanları, doğal anıtlar, özel koruma alanları, doğal ve arkeolojik koruma alanları, koruma altındaki ormanlar, tohum havuzları, gen havuzları, tarım alanları.

Birds direktifinin bazı hükümleri ulusal çevre mevzuatının çerçevesinde de kapsamaktadır. Örneğin, 2003 tarih 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nda yaban hayatın korunmasına yönelik kurallar bulunmaktadır. 4. Maddede koruma alanları ve yaban hayatı iyileştirme alanları doğal kuş habitatlarını koruma amacını gözeterek tanımlanmıştır. Ayrıca, Yaban Hayatı Koruma ve Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları ile ilgili yönetmelikte bu alanların araştırılması, yönetimi ve sınıflandırılması ile izin verilen ve verilmeyen eylemlerin kararlarıyla ilgili hükümler de bulunmaktadır.

Tabiat ve Biyoçeşitliliği Koruma Kanun Taslağının ikinci kısmı Natura 2000 sahalarına ilişkin hükümleri içermektedir. Taslak ayrıca Natura 2000 sahalarının belirlenmesindeki metodolojiyi, onların yönetimini ve bu sahalarda yasaklanan eylemlerin bir listesini içermektedir.

²⁶ 2Nisan 1979 tarih 79/409/AET sayılı vahşi kuşların korunması hakkında Konsey Direktifi ve 21 Mayıs 1992 tarih 92/43/AET sayılı doğal fauna, flora ve yaşam alanlarının korunması hakkında Konsey Direktifi

A.1.5. KURUMSAL ÇERÇEVE

(a) Su ve Atık Su Sektörü

Türkiye’de su ve atık su yönetiminde görev ve sorumlulukları olan bazı kurumlar bulunmaktadır. Bunlar ilgili oldukları kurum kanunlarında belirlenmiş ve aşağıda özetlenmiştir:

- Belediyeler suların ve kentsel atık suların gereksinimi olan altyapıların inşasından ve çalışmasından sorumludur. Türkiye’de 2004 yılında, 3.225 belediye bulunmaktaydı ve bunların 16 tanesi büyükşehir belediyesiydi. Büyükşehir belediyelerinin Su Kanalizasyon İşletmeleri (“SKİ”ler)ve yerel yetkililerin hizmet sendikaları, su temini ve kentsel atık su altyapısı inşasından, çalışmasından ve bakımından sorumludur.
- Belediye sınırları dışında nüfusu 2.000’den az olan 35.106 köy (TÜİK 2004) bulunmaktadır. Bu bölgelerdeki çevre altyapı inşa ve işlemi İl Yönetimlerinin sorumluluğu altındadır.
- Türkiye’deki tüm içme suları ve atık su politikalarının gelişim ve uygulama koordinasyonu ile AB Çevre Mevzuatına uyumu, ÇOB’ un sorumluluğudur. Özellikle, çevre planlarının hazırlığından ve uygulanmasından, su kaynaklarının kirden korunmasından, izleme, yetkilendirme, inceleme ve ÇED (Çevresel Etki Değerlendirmesi) hazırlanmasından sorumludur.
- İçme suyu kalite standartlarının belirlenmesi, izlenmesi ve bu alanlarda gerekli mevzuatın hazırlanmasından Sağlık Bakanlığı sorumludur.
- Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı, toprak, su, flora ve fauna, balık endüstrisi ve benzeri kaynaklar üzerindeki araştırma çalışmalarının, planların, programların ve projelerin geliştirilmesinden sorumludur. Atık su dâhil, deniz dışı ve deniz suyu kalitesinin kontrolü ve korunması, içme suları ve yer altı sularındaki nitrat kirlenmesinin izlenmesinden de mesuldür.
- Turistik alanlar (özellikle sahil şeridi) gibi çevre altyapı yatırımlarının desteklenmesinden Kültür ve Turizm Bakanlığı sorumludur. Bu alanlara, oteller, resortlar ve tatil köyleri, belediye ve köyler dâhildir.
- Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ), suyun gelişimi, yönetimi ve dağıtımı (yer altı ve üstü sular), su miktarı ve kalitesi görevlerini üstlenir. Ayrıca DSİ, sulama projelerinin, barajların inşasından, aynı zamanda da belediye idaresindeki su donanımlarının gelişimi ve yapımından sorumludur. Bunlara ilaveten, halk ve çevre sağlığı için acil müdahale gerektiren atık su iyileştirme sistemleri de DSİ’nin sorumluluğundadır.

- Bayındırlık ve İskân Bakanlığına bağlı İller Bankası, belediyelerin gereksinimlerine göre hizmet verirken, içme suları ve atık su projelerinde yerel yönetimlere teknik ve finansal yardım sağlar. Belediyeler bankanın hissedarıdır ve sonuçta kredi garantörüdür. İller Bankasının yatırım ve geliştirme bankası görevini kuvvetlendirmek için yeniden yapılandırma süreci başlatılmıştır ancak süreç henüz tamamıyla sonuçlanmamış, etkinleşmesi için mevzuatın geçmesi beklenmektedir.
- Eski Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü, nüfusu 3.000'den az olan köylerdeki suyun temini, sıhhi hale getirilmesinden sorumluydu. O zamandan bu yana bu görev, İl Özel İdarelerine aktarıldı (Sorumluluğu üstünde tutan İstanbul ve İzmit Büyükşehir Belediyeleri hariç).
- Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) yıllık yatırım programlarının hazırlanma ve gerçekleştirilmesi için koordinasyondan sorumludur. İç ve dış kaynakların finansmanını gerektiren yatırım projelerinin onaylanması DPT'nin görevidir.
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ilgili veri ve istatistikleri toplama, değerlendirme ve dağıtma görevini üstlenir.
- Dışişleri Bakanlığı, sınır aşan konularda, çevre ve su ile ilgili dış politikaların belirlenmesi ve koordinasyonu konusunda uluslararası sorumluluk taşır.

(b) Katı atık yönetimi

Türkiye’de katı atık yönetimi konusunda yetki ve sorumluluğu bulunan çeşitli kurumlar yer almaktadır. Bunlar ilgili oldukları kurum kanunlarında belirlenmiş ve aşağıda özetlenmiştir:

- **Belediyelerde**, bu konuya tahsis edilmiş bir birim ya da yerel yönetimlere bağlı hizmet ortaklıkları gerekli altyapının kurulumu ve işletiminden sorumludur.
- **Köylerde**, katı atık altyapısının tesis ve işletimi İl İdaresinin sorumluluğu altındadır.
- **Çevre ve Orman Bakanlığı (ÇOB)** katı atık politikalarının geliştirilmesi ve uygulanması konularındaki koordinasyonu yanında AB Çevre Müktesebatına uyum sürecinin koordinasyonundan sorumludur. Bakanlığın atık yönetimi konusundaki temel sorumluluğu-
-Atık yönetimi planlarının yayımı ve güncellenmesi, katı atık yönetimi üzerine temel görevlerin tanımlanması
-Atık ithalatı ve tehlikeli atık ihracatı, Türkiye içinde nakliyelerini sağlayan onaylar düzenlenir.
- **Maliye Bakanlığı**, “çevre temizlik vergisi” düzenlemeleri ve yönetiminden sorumludur. **(Bölüm A.1.6.(c)’ye de bakınız)**
- **Sağlık Bakanlığı**, çöp toplama tesislerinin ruhsatlanması, izlenmesi ve ilgili kanunların uygulanmasından sorumludur.
- **Kültür ve Turizm Bakanlığı**, turistik bölgelerde katı atık yönetimini destekler.
- **İller Bankası**, yerel yönetimlere katı atık yönetimine ilişkin teknik ve mali yardımlarda bulunur
- **Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı (DPT)**, yıllık yatırım programlarının koordinasyonundan, hazırlanmasından ve uygulanmasından sorumludur. Dahili ya da harici kamu finansmanı gerektiren tüm yatırım projeleri için yıllık yatırım programlarının onaylanması gerekmektedir.
- **Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)**, ilgili veri ve istatistiklerin toplanması, değerlendirilmesi ve dağıtımından sorumludur.

A.1.6. MEVCUT EKONOMİK ARAÇLAR

(a) AB Müktesebatına uyum için gerekli yatırım ihtiyacı, 2007-2013

UÇES (2007-2013)'e göre, endüstriyel, tarımsal ve kentsel altyapı yatırımlarını içeren AB Çevre Müktesebatına uyum için gereken altyapı yatırım maliyeti tahmini 59.006 Milyar Avro'dur.

2007-2013 dönemi için sektörlere göre tahmini ihtiyaç dağılımı aşağıdaki gibidir.

Tablo A.11. Sektörlere Göre Yatırım İhtiyacı, 2007-2023

Sektör	Yatırım İhtiyacı		
	(Milyon YTL)	(Milyon Avro)	Oran
Su Sektörü- Toplam	63 124	33 969	0.58
Katı Atık Sektörü- Toplam	17 766	9 560	0.16
Hava Sektörü- Toplam	796	428	0.007
Gürültü Sektörü- Toplam	0	0	0.00
Kimyasal Sektörü- Toplam	0	0	0.00
Endüstriyel Kirliliği Önleme Sektörü- Toplam	27 474	14 785	0.25
Doğa Koruma Sektörü- Toplam	490	264	0.004

Toplam	109 650	59 006	1.00
---------------	----------------	---------------	-------------

Kaynak, UÇES 2004

2007-2013 yılları arasında su sektörüne ait (atık su dahil) yatırım ihtiyacı 34 Milyar Avro, katı atık sektörüne ait yatırım ihtiyacı ise 10 Milyar Avro olarak tahmin edilmektedir.

İçme Suyu: İçme suyu hizmetinin finansmanından yerel yönetimler sorumludur. (kullanan öder prensibine göre). Ancak, merkezi yönetim daha büyük mali etkilere sahip olduğu düşünülen projeleri desteklemeye devam edecektir. Bu kapsamda, çevreye ayrılan merkezi bütçenin en az %55'i DSİ'nin içme suyu projelerinde kullanılacaktır. Buna ilave olarak, AB fonlarının (IPA 2013'e kadar) 2010 yılına kadar %30'u söz konusu projelere

taahsis edilecek ve bu oran 2011'den sonra %20'ye düşecektir²⁷. AB kaynaklı Çevre Operasyonel Programı kapsamındaki çevre yatırım projelerinin eş finansmanı İller Bankası tarafından sağlanacaktır.

Atık su: Atık su hizmetlerinin finansmanından yerel yönetimler sorumludur. AB fonlarının (IPA 2013'e kadar) %40'ı atık su projelerine tahsis edilecek ve bu oran 2011 yılından sonra %50'ye çıkarılacaktır¹⁸.

Katı Atık: Katı atık hizmetlerinin finansmanından yerel yönetimler sorumludur. (kirlenen öder prensibine göre). AB fonlarının (IPA 2013'e kadar) %30'u katı atık projelerine tahsis edilecektir¹⁸. Çevre Operasyonel Programı kapsamındaki AB kaynaklı çevre yatırım projelerinin eş finansmanı İller Bankası tarafından sağlanacaktır.

Çevre harcamalarının %80'inin kamu sektörü, %20'sinin özel sektör tarafından karşılanması beklenmektedir¹⁸.

(b) Ulusal Çevre Fonu (NEF)

Merkezi yönetim kaynaklarından olan Ulusal Çevre Fonu, ÇOB tarafından yönetilmektedir.

NEF, 2872(1983) sayılı Çevre Kanunu ile onaylanmış, 5491 (2006) sayılı kanunla yeniden düzenlenmiştir. Gelir kaynakları, 26482 sayılı, 3 Nisan 2007 tarihli Çevre Gelirlerinin Takip Ve Tahsili İle Tahsilât Karşılığı Öngörülen Ödeneğin Kullanımı Hakkında Yönetmelikle yürürlüğe girmiştir. Bu kanunla, prosedürlerin detaylandırılması ve çevre gelirlerinin toplanmasının yanında (**sonraki bölüme bakınız**), bu fonların masraflar, hibeler ve krediler için ayrılmasından doğan faiz şart ve oranları kayda bağlanmıştır.

NEF'in finanse etmesi için uygun olan projelerin sınıflandırılması, fon inceleme komitesi tarafından uyarlanan yıllık plana göre yapılır. Çoğunlukla fon kaynakları, atık su iyileştirme, atık yönetimi, geri dönüşüm, ÇED çalışmaları, biyolojik farklılıkların korunması, çevre izlemesi ve projelerin ölçümü için kullanılır.

²⁷Söz konusu oranlar geçicidir ve ileride ilgili taraflarca yapılacak anlaşmalar neticesinde değişebilir

(c) Tarifelerden, ücretlerden ve idari para cezalarından edinilen çevre gelirleri

Mevcut tarife politikası aşağıdaki kanunlarla sağlanmaktadır:

- (1) 2872 sayılı (1983) Çevre Kanunu ve 5491 sayılı değişiklik, özellikle madde 8, 11 ve 16;
- (2) 5393 sayılı (2005) Belediye Kanunu;
- (3) 5216 sayılı (2004) Büyükşehir Belediye Kanunu
- (4) 2464 sayılı (1981) Belediye Gelir Kanunu ve 5035 sayılı değişiklik
- (5) 2560 sayılı (1981) İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü'nün Kuruluşu ve Görevleri
- (6) 6200 sayılı (1953) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün Kuruluşu ve Görevleri

26482 sayılı, 3 Nisan 2007 tarihli Yönetmeliğe göre çevre gelirleri aşağıdakiler kaynaklardan sağlanabilir:

- İthal edilen yakıtların CIF bedeli üzerinden yüzde biri ve hurdaların binde beşi,
- Büyükşehir Belediyeleri Su ve Kanalizasyon İdarelerince tahsil edilen su ve kullanılmış suları uzaklaştırma bedelinin yüzde biri,
- Kredi faizleri,
- Hibe, yardım, bağış gelirleri,
- 2872 sayılı (1983) Çevre Kanununa göre verilecek idarî para cezaları.

Söz konusu gelirler (1) su, atık su ve katı atıklara ilişkin fizibilite ve ön proje çalışmalarına tahsis edilecek kredi veya hibe olarak, (2) atık su işleme tesisi inşaatları ve proje hazırlamada, (3) atık bertarafı ve katı atık geri kazanım tesislerinde, (4) çevre kirliliğini önlemeye ilişkin harcamalarda kullanılmaktadır.

İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresinin Kuruluş ve Görevlerini Düzenleyen 2560 sayılı (1981) Kanunun verdiği yetkiye istinaden Büyükşehir Belediyeleri tarafından yayımlanan Tarife Yönetmeliğine²⁸ uygun olarak, atık su tahliyesinden ücret alınmaktadır (Ancak şebeke suyundan alınan ücretin yarısından az olma şartı aranmaktadır.)

Sanayi tesislerinden, Atık suların Kanalizasyon Şebekesine Tahliyesi Yönetmeliğine istinaden ücret alınmaktadır. Tahliye şartları yerine getirilmediği takdirde ise sebep olunan kirliliğin hacmine bağlı olarak ceza tahsil edilmektedir.

²⁸ Farklı büyükşehir belediyeleri tarafından yayımlandığı için sayı ve tarih bilgisi yer almamaktadır.

Yayımlanma sürecinde bulunan Atık Su Altyapı Tesisleri ve Yerel Katı Atık Bertaraf Tesislerine Uygulanacak Tarifelere ilişkin Yönetmeliğe göre tarifeler Belediye Meclisleri tarafından yıllık bazda belirlenmektedir. Atık su altyapı yönetimleri ve belediyeler atık su altyapılarının kurulumu, işletimi, ve rehabilitasyonundan kaynaklanan tüm masraflarını karşılamalıdır. Buna ek olarak, katı atık bertaraf yönetimleri tarife ve harçları toplama, tahliye, izleme, tesis işletme maliyetlerini karşılayacak şekilde belirlemelidir.

5035 (2003) sayılı kanunla değişikliğe uğrayan 2464 (1981) sayılı Belediye Gelirleri Kanunu ile Çevre Temizlik Vergisi yürürlüğe girmiştir. Söz konusu vergi her yıl Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan Belediye Gelirleri Tebliği ile güncellenmektedir. 2006 yılı tebliğine göre bahse konu vergi su tüketimine bağlı olacak ve 2007 yılında büyükşehir belediyelerinde 0.17 YTL/m³, diğer belediyelerde 0.14 YTL/m³ olacaktır. Miktarlar su faturalarında açıkça beyan edilecek ve ilgili merciler tarafından tahsil edilecektir.

Vergi oranı çeşitli ticari kuruluşlar için farklılık göstermektedir (anonim şirketler, limited şirketler, ortaklıklar). Bu vergi de yine Maliye Bakanlığı tarafından yıllık olarak yayımlanan Belediye Gelirleri Tebliği ile güncellenmektedir

Bölüm A.1.4'te belirtildiği gibi, 5491 (2006) sayılı kanunla değişikliğe uğrayan 2872 (1983) sayılı Çevre Kanunu, çevreye ilişkin tarife, harç ve idari cezalarının tesisine ilişkin bir dönüm noktası olarak değerlendirilmektedir. Örneğin Madde 11'de " Atıksu altyapı sistemlerini kullanan ve/veya kullanacaklar, bağlantı sistemlerinin olup olmadığına bakılmaksızın, arıtma sistemlerinden sorumlu yönetimlerin yapacağı her türlü yatırım, işletme, bakım, onarım, ıslah ve temizleme harcamalarının tamamına kirililik yükü ve atıksu miktarı oranında katılmak zorundadırlar. Bu hizmetlerden yararlananlardan, belediye meclisince ve bu maddede sorumluluk verilen diğer idarelerce belirlenecek tarifeye göre atıksu toplama, arıtma ve bertaraf ücreti alınır. Bu fıkra uyarınca tahsil edilen ücretler, atıksu ile ilgili hizmetler dışında kullanılamaz" denilmektedir.

Madde 11'e göre, katkı paylarına ilişkin şekil ve prensipler ile Büyükşehir Belediyelerine bağlı su ve Kanalizasyon İdareleri, organize sanayi bölgesi yönetimleri, küçük kooperatif başkanlıkları, Kültür ve Turizm Bakanlığı veya yetkili kıldığı birimler kontrolündeki her türlü tahliye sistemlerinin, atıksu işleme sistemlerinin, önışleme tesislerinin ve atıksu altyapı sistemlerinin kurulumu, işletimi, onarımına ilişkin esaslar ÇOB tarafından belirlenir.

Bunun yanı sıra, Ocak 2007'ye kadar idari para cezalarından elde edilen gelirlerin kullanıldığı alanların arasında kanalizasyon sistemleri ve nehirlerin rehabilitasyonu yer almaktaydı. Bu tarihten sonra 2872 (1983) sayılı Çevre Kanununa istinaden, idari para cezalarının %50'si Kanun uyarınca yerine getirilmesi gereken denetimlerin ve diğer çevre hizmetlerinin karşılanmasında kullanılmaktadır. Kalan %50 ise genel bütçeye gelir olarak yazılmaktadır.

Tablo A.12. İdari Para Cezaları (YTL)

Yıl	2004	2005	2006
Toplam (YTL)	3 511 131	1 363 367	461 754

5491 (2006) sayılı kanunla değişikliğe uğrayan 2872 (1983) sayılı Çevre Kanununda, 20., 21. ve 22. maddelerde belirlenmiş cezaların Bakanlar Kurulu tarafından on kata kadar artırılabilmesi belirtilmiştir. Çeşitli durumlarda cezalarda ne kadar artırım yapılacağı konusu tartışılıyor olsa da, söz konusu kanun çevrenin korunumu konusunda yönetimin kararlılığını vurgulamakta ve kanunlara uyulmadığı takdirde ciddi yaptırımlar, hatta hapis cezalarının uygulanacağını göstermektedir.

(d) Diğer Ekonomik Araçlar

- Büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve/veya su ve kanalizasyon idare birimleri, "Su Tüketim Faturalarında" 1 Ocak 2004 itibarıyla iskan bölgelerine uygulamakla yükümlü oldukları "Çevre Temizlik Vergisi" içerirler;
- Büyükşehir Belediye sınırları içindeki, gelişme önceliği taşıyan ve nüfusu 5.000'den az olan belediyelerdeki iş yerlerinin vergilerine %50 iskonto uygulanır;
- Atık Su Altyapı Tesisleri ve Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisleri için Tarife Belirleyen yeni Kanun hazırlık aşamasındadır ve 2007 sonu itibarıyla yürürlüğe girmesi beklenmektedir;
- Belediyelere yardımcı olması için, katı atık hizmetleri yönergesinin belirlendiği tarifeler hali hazırda tasarlanmıştır. Bu tarifelerde "tam maliyet" ve "kirleten öder" prensipleri ön görülmüştür. "Toplam Sistem Maliyetinin" hesaplanması için sermaye üzerine kazanç getiren "Maliyet Artı Metodu" sunulmuştur;
- DSİ sulama projeleri inşa etmiş ve işletim hakkını Su Kullanıcıları Organizasyonlarına devretmiştir. Bu organizasyonlar, DSİ'den mülkiyet haklarını almamıştır. 6200 sayılı kanunda (1953) belirtildiği gibi, DSİ'den gelen, sulama yatırımları için yapılan tüm mevcut işletme ve bakım maliyetleri, faydalanıcılar tarafından geri ödenmelidir. Ücretler, her yıl Bakanlar Kurulu hükmüyle belirlenir. Bu kanun aynı zamanda işletim ve bakım için yapılacak iskонтolar içinde Bakanlar Kurulunu yetkili kılar.

Hazırlık aşamasında olan yönetmelik ve tüzükler belediyelerin, hizmet ettikleri nüfus büyüklüğü, sektör bünyesindeki çalışan sayısı, ekipman fiyatları gibi değişkenleri dikkate alarak çevresel altyapı hizmetlerinin devamlılığını sağlayacak şekilde kendi tarifelerini belirlemelerini mümkün kılmaktadır.

Çevre konusunda tarife, harç ve idari para cezalarına ilişkin düzenlemelerin ancak son iki yılda yürürlüğe girdiği unutulmamalıdır. Bu nedenle, kanunların ülkenin her yerinde eşit şekilde uygulanıp uygulanmadığı konusunda detaylı bilgi vermek mümkün değildir. Aynı şekilde, toplama sürecinin etkinliği, gelirlerin ne şekilde kullanıldığı, tarifelerin maliyetleri karşılama yeterliliği olup olmadığı ya da ödeme gücünün dikkate alınıp alınmadığı değerlendirilememektedir. Tam kanıtlayıcı veriler elde olmamakla birlikte genel ve yerel kapsamda bazı çalışmalar yapılmaktadır. Ancak, Çevre ve Orman Bakanlığına göre çevreye ilişkin ödemeler Büyükşehir Belediyelerine bağlı Su ve Kanalizasyon İdarelerince etkin şekilde toplandığı söylenebilir.

A.2. TOPLULUK STRATEJİK ÇERÇEVESİ (CSF)

AB, Temmuz 2006'da, AB Uyum Politikasının prensipleri ve önceliklerinin belirlendiği bir dizi kanun²⁹ ve CSG (2007–2013) uyarlamış ve yasama çerçevesi tamamlamıştır. Bunlar, Üye Ülkelerin kendi spesifik gelişme ihtiyaçlarını ve yanıtlayıcı stratejilerini tanımlayacakları 2007-2013, Ulusal Stratejik Referans Çerçevesini (NSRF) hazırlamaları için göstergesel çerçeve oluştururlar. Bu Ulusal Strateji (SCF) her sektörün kendi geliştirdiği Operasyon Programlarının temelini oluşturur.

Tuna Nehri ve Karadeniz Bölgesi Görev Gücü (DABLAS)³⁰, Kasım 2001'de, Türk SCF'sinde belirtildiği gibi yatırım planlarında inisiyatif ve Barselona Sözleşmesini dikkate alınacaktır.

CSF, "Avrupa'nın dünyadaki en rekabetçi ve dinamik bilgi temelli ekonomi, daha iyi iş ve sosyal uyumla sürdürülebilir ekonomik büyüme yeteneğine sahip olması" gibi uzun vade ekonomik ve sosyal gelişme hedeflerinin tanıtıldığı 18 Mart 2000 Lizbon Stratejilerini³¹ kapsar.

²⁹ 1083/2006/EC sayılı tüzük Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonu'na (ERDF), Avrupa Yapısal Fonu'na (ESF) ve Uyum Fonu'na (CF) genel hükümleri belirler. ilişkin genel hükümleri ortaya koyar. 1080/2006/EC sayılı tüzük ERDF'yi ; 1081/2006/EC sayılı tüzük ESF'yi; 1082/2006/EC sayılı tüzük AB bölgesel işbirliğini; 1084/2006/EC sayılı tüzük CF'yi düzenler.

³⁰ DABLAS görev gücü, bölge ülkelerinden, Uluslararası Tuna Nehri Koruma Komisyonundan, Karadeniz Komisyonundan, Uluslararası Finans Kuruluşlarından, Avrupa Komisyonundan, ilgili AB üyesi ülkelerden ve diğer bölgesel/uluslararası kuruluşlardan gelen temsilcilerden oluşur. Avrupa Komisyonu Çevre Genel Müdürlüğü, Görev Gücünün sekreteryasını yürütür.

³¹ Lizbon Gündemi ya da Lizbon Süreci olarak da bilinir.

Topluluk Stratejisinin diğer önemli önceliği, AB rekabet edebilirliğidir. Bu bağlamda, “cazibe merkezleri” rekabet edebilirlik ve uyum için temel dinamik olarak algılanır. Bu sebeple, özellikle Türkiye, daha fakir bölgeler ilk olmak ve sosyoekonomik uyum önceliği ile paralel olmak üzere bu tür cazibe merkezlerinin kurulması ve desteklenmesine özel ilgi göstermektedir.

Böylelikle CSF, Lizbon stratejisinin rekabetçi hedeflerini, sosyal ve ekonomik uyum hedefleriyle birleştirir. Aynı zamanda 9. UKP, SCF, MIPD ve bu ÇOP gibi Türkiye stratejik politika dokümanlarına önemli girdi ve karşılaştırmalı değerlendirme sağlar. Direktiflerin Üye Ülkeleri bağlayıcı olmasına karşın, yine de Türkiye, sistemin ve uygulama yapısının etkin uyumu ve için politika uyumlaştırmasına ihtiyaç olduğunu öngörmektedir.

ÇOP, CSF'nin 3 önceliğinin temel direği olan “çevresel koruma ve büyüme arasındaki sinerjilerin kuvvetlendirilmesini” yani, “Üye Ülkelerin, bölgelerin, şehirlerin erişilebilirliğini geliştirerek çekiciliklerinin desteklenmesini, hizmetlerin yeterli kalite ve seviyede olmasının sağlanmasını ve çevresel potansiyelin korunmasını” desteklemektedir. Özellikle, çevre altyapısının geliştirilmesi, dış çevre, temizlik ve zararların iyileştirilmesi maliyetlerinin düşürülmesine katkı sağlayacaktır. Katı atık sektöründe korumanın geliştirilmesi ve geri dönüşümün uygulanması, ekonomik faydaların maksimize edilmesine ve maliyetlerin minimize edilmesine katkı sağlar. Bu yenilik teşvik edici faaliyetler, maliyet etkindir ve üretken iş yaratımını harekete geçirir.

CSF tarafından birkaç yol arasından belirlenen, uyum politikasının önemli katkı sağlayamaya devam edeceği Lizbon önceliklerinin gerçekleştirilmesinde ÇOP şunları vurgular:

yüksek büyüme potansiyeli olan alanlara yatırım yapmak; yerli fonların yetersiz kalacağı, sürdürülebilir su ve atık su hizmetlerinin sağlanması ve yeterli, uygun ve güvenilir katı atık yönetimi için iş gelişmesinin artırılmasını ön plana çıkarmak;

- **Orta ve uzun vade de uyum stratejilerinin uygulanmasını desteklemek:** uzun vade, sürdürülebilir gelişme için istikrarlı, yedi-yıllık yatırım programı (öncelikle ÇOP için 3 yıl, 2007-2009)uygulama fırsatının kullanılması;
- **Diğer Topluluk politikaları ile bütünlük ve sinerji geliştirilmesi:** özellikle, AB Çevre Müktesebatına yaklaşma ve diğer sektörlerin altında sunulan sürdürülebilir gelişme amacıyla ilgili faaliyetler kuvvetle desteklenir;
 - SCF çerçevesinde sağlanan yardım, sürdürülebilir gelişme prensiplerine tam olarak uymalı, Çevre Müktesebatı, ÇED direktifleri, habitat ve kuşlar gibi (NATURA 2000 olarak bilinen bölgeler üzerindeki olumsuz etkileri bertaraf etmek için) çevre normları ile uygun şekilde örtüşmelidir;

- Çevre sektöründeki yatırımlar nehir havza yaklaşımı ve atık yönetim planları ile paralel olarak planlanmalıdır;
- Projeler, Çevre Müktesebatının ilgili zorunluluklarına bağlı kalınarak durum bazında değerlendirilmelidir.
- **Ek kaynakların harekete geçirilmesi:** ulusal ve bölgesel stratejilerin uyumu için hem kamu hem de özel ÇOP kaldırıcı, ek ulusal kaynaklar tarafından desteklenen faaliyetler;
- **Yönetişim geliştirilmesi:** yönetişimin gelişmesi için tasarlanmış, ÇOP tarafından desteklenen faaliyetler şunlardır, (1) kurumsal yönetim faaliyetlerinin uygulanması (proje hazırlığı ilk aşamasında toplanmıştır, ör. Hazırlık ve fizibilite çalışmaları sırasında), (2) politika yapma kararlarının şeffaflığının geliştirilmesi, (3) hizmet aktarımı ve izlemesi için performans araçlarının karşılıklı değerlendirilmesi ile değerlendirme kültürünün oluşturulması ve (4) en iyi yönetim uygulamalarının teşvik edilmesi;
- **Bölgesel uyuma yönelik bütünleştirilmiş yaklaşım sunulması:** ÇOP, sosyal, ekonomik ve çevre faktörlerinin bölgesel stratejiler ve planlar ile bütünleşmesini sağlayarak, sürdürülebilir gelişme hareketlerini destekler.

2007-2009 döneminde, uygulamaların pratikliği ve yapılabiliği önceliği ile paralel olarak, ÇOP (1) su ve atık su, (2) katı atık, olmak üzere iki sektöre yoğunlaşacaktır.

A.3. ORTAKLIK GÖRÜŞMESİ

A.3.1. AB FONLARININ YÖNETİMİNDE 'ORTAKLIK PRENSİPLERİ'

'Ortaklık Prensipleri' AB Yapısal Fonlarında önemli rol oynar ve AB Direktiflerinde yasal gereksinimler olarak açıklanır. Buna ek olarak, IPA Fonlarının yönetimi ve Ortak IPA Provizyonları der ki; hibeler planlanırken sivil toplum ve diğer paydaşlar toplanmalıdır ve bu prensiplerin uygulanması zorunludur³².

Süreçlere dahil olması gereken Ortaklar şunlardır: (1) yerel yönetimler ve diğer kamu yetkilileri, (2) ekonomik ve sosyal ortaklar, (3) STK'lar (çevre ve cinsiyet kurumları), (4) OP hazırlık sürecinde katılım isteyen vatandaşlar veya tüketici kurumları, (5) Program stratejisinden direk veya dolaylı olarak etkilenecek taraflar (eş finansmanı sağlayacak temsilciler, projelerin son faydalanıcıları, uzman/araştırma kurumları, Odalar, sendikalar).

Bu prensipler aşağıda belirtildiği şekilde sürece katkıda bulunur:

AB prensipleri ile orantılı daha vasıflı programların hazırlanmasını destekler: AB fonlarının kullanımı programlanmasının erken safhalarında, ortaklar program içeriği ile ilgili bilgi vererek destekleyebilirler. Bu yolla, geçerli çevresel, sosyal ve ekonomik hedeflerin belirlenmesi ve projelerin bu hedefler doğrultusunda seçilmesi sağlanır. Buna ek olarak, yerel kişilerle konuşulmak suretiyle, onların bilgi ve uzmanlıkları uyarlanmış ve böylelikle de programla ilintisi sağlanmış olur.

Programın performansını artırır: Uygulama aşamasında prensiplerin tatbiki, tartışma için açık bir forum oluşmasını sağlar, böylece mümkün olduğu kadar anlaşmazlık yaratacak alanlar azaltılmış ve nihai program masraflarının maliyet etkinliği kazanması sağlanmış olur. Şeffaflık muhtemel fon usulsüzlüklerini engellerken, fonların ÇOP'da belirlenmiş önceliklere ve önlemlere karşı, doğru hedeflenmesini sağlar.

Programın pozitif etkisinin artırılması: Yerel paydaşların gerçek ihtiyaçlara göre proje geliştirmelerini ve projelerin ve ÇOP'nın çevresel, sosyal ve ekonomik etkilerinin izlenmesini kolaylaştırır.

IPA Tüzüğü her bir faydalanıcı ülkeye yetkilendirerek, kendi program ortaklarını belirlemelerini ve kendi ulusal kanunları ve uygulama politikaları çerçevesinde katılımlarını koordine etmelerini sağlar.

Ancak uygulamada aşağıdaki prensipler dikkate alınmalıdır;

- Ortaklığın Eşitliği;

³² 1085/2006 sayılı ve 17 Temmuz 2006 tarihli Konsey tüzüğü Katılım Öncesi Yardım Aracı'nı (IPA) düzenler, özellikle 1. Bölüm- Genel Hükümler, 2. Madde , Genel Uygulama Kuralları, II. ve IV. Fasıllar.

- Farklı ortakların ihtiyaçlarına göre sürecin şeffaflığı;
- Başlangıçta, sürecin yapısının, içeriğinin ve sorumluluklarının açıkça saptanması;
- Zamanında bilgi paylaşımı;
- Sürecin, ortakların kapasitesine uygunluğunun sağlanması;
- Belge kontrolünün tutarlı olmasının sağlanması ör. Tüm ortakların belgelerin aynı versiyonları üzerinde çalışması;
- Eğer mümkünse, kararların, oy birliği veya büyük çoğunluğun ortak kararı ile alınmasını sağlama;
- Seçilmiş prosedüre göre, tüm ortaklar ve kamu ile şeffaf bilgi paylaşımı;

ÇOB, ÇOP'nın tüm faaliyetlerini, bu prensiplerle paralel olarak ve ortaklarla işbirliği ile yürütmektedir. Bir sonraki bölümde daha detay verilmiştir.

A.3.2 ÇOP İÇİN ORTAKLIK GÖRÜŞMESİ

Ortaklık prensibine uygun olarak, ÇOB, ÇOP'nın hazırlanmasını organize etmiştir, 2007-2009.

17 Temmuz 2006 tarihli IPA Tüzüğü'nün yayınlanmasıyla, DPT koordinasyonunda, ÇOB, ÇOP'nın hazırlıklarını başlatmıştır. Hazırlık sürecinde, Katılım Ortaklığı ve SÇP dahil, Türkiye stratejik çerçevesine uyum ve tutarlılık sağlanmasının önemi eklenmiştir.

Kamu kurumları ve STK'ların ulusal ve yerel seviyede görüşmeleri, ulusal kurallar ve uygulamalara uygun şekilde devam etmiştir. Bakanlıklar, diğer hükümet kurumları, özel

sektör, diğer sivil toplum kuruluşları ve akademisyenler olmak üzere tüm ortaklar aktif olarak dahil edilmiştir. Katılımcı tüm paydaşlar, gerçekleştirilen faaliyet ve toplantılar **Ek 1-2'**de verilmiştir.

ÇOB Bölgesel Çevre Merkezi -REC Türkiye³³- ile işbirliği ile ülkedeki çevre STK'larının aktif hale geçmesini sağlamaya, onları programlama süreci hakkında bilgilendirmeye ve tüm prosedürün içinde olmalarını sağlamaya çalışmaktadır. Aynı zamanda REC Türkiye görüşme sürecinde yardımcı olması için kısa kılavuz kitapçık³⁴ hazırlamıştır. Kılavuz

³³ Bölgesel Çevre Merkezi – Türkiye, (http://www.rec.org.tr/index_en.asp) Orta ve Doğu Avrupa bölgesel Çevre Merkezinin Türkiye ofisidir. Kar amacı gütmeyen söz konusu uluslararası kuruluşun amacı, çevreyle ilişkili tüm paydaşları bir araya getirip ortak sorunların çözümüne yardımcı olmak ve diyalogu güçlendirmektir.

³⁴ AB kaynaklı mali yardım (Katılım Öncesi Süreçte Sivil Toplumun Güçlendirilmesi: STK Hibe Aracı- Alt Proje A5: Çevrenin korunması Sözleşme No: TR0501.02, REC Türkiye katılım öncesi süreçte sivil toplumun güçlendirilmesine yönelik siyasi reformların ve AB'ye uyum çabalarının konsolidasyonu ve

özellikle, STK'ları, diğer ilgili paydaşları, ÇOP'nın yapısı, içeriği, stratejisi hakkında bilgi verme amacı ile ve IPA çevre sektörü yönetimine dahil edilmesini teşvik etmek ve kolaylaştırmak için tasarlanmıştır.

ÇOP'nin ilk taslak versiyonu Mart 2007'de tamamlandı. Bu taslak STK'lara Mayıs 2007'de gönderilerek ilk yorumlar alındı, ancak bu aşamada seçilen projelerin listesini içermiyordu. Gelen görüşlerin dikkate alındığı Ağustos 2007 tarihli nihai ÇOP'de seçilen projelerin listesini yer aldı. Ardından yine STK'lara dağıtılarak görüşleri istendi. Gelen görüşler dikkate alınarak son taslak oluşturuldu.

ÇOP İzleme Komitesi bünyesindeki diğer temsilcilerin yanı sıra ÇOP'nin oluşturulması sürecine katılan ortaklar da uygulama sürecinin izlenmesinde yer alacaklardır.

Sırasıyla, danışma süreci aşağıdaki gibi uygulanmıştır:

- ÇOB'de Temmuz 2006'da IPA'ya ilişkin temel bilgilerin verildiği ve çalışma gruplarının oluşturulması da dahil olmak üzere ÇOP'nin farklı hazırlık aşamalarının planlandığı bir toplantı düzenlendi.
- Paydaşlara hazırlık sürecinin son durumu hakkında bilgi verildi ve SPO'nun eşgüdümünde eğitimler düzenlendi.
- Çalışma grupları durum analizleri, sosyoekonomik analizler, SWOT analizleri, müdahale alanları, öncelikler ve mali strateji hazırladı.
- ÇOB'nin koordinasyonunda Bölgesel Çevre Merkezi tarafından 5 Mart 2007 tarihinde Ankara'da STK'lara yönelik bir toplantı düzenlendi. IPA'nın amacı, yapısı ve aşamaları; ÇOP'nin programlama süreci ve "ortaklık prensibi" doğrultusunda, IPA Çevre sektörünün yönetiminde daha etkin yer almalarını sağlamak amacıyla ortaklara ilgili bilgilerin ulaştırılması üzerinde duruldu. 25 farklı STK'dan toplam 40 temsilci katıldı.
- Bir proje sırası oluşturmak amacıyla önceliklendirmeye gidildi. Bu süreç üç aşamadan oluştu: (1) Proje önceliklendirmede kullanılacak kriterlerin belirlenmesi ve güncellenmesi (PEPA kriterlerine uygun olacak şekilde) (2) soru kitapçıklarının hazırlanması, güncellenmesi ve belediyelere dağıtılması ve (3) belediyelerden gelen verilerin değerlendirilmesi ve veritabanı yönetim sistemi aracılığıyla mevcut kriterlere göre projelerin önceliklendirilmesi. Bu sürecin sonunda, önceliklendirilmiş proje listesi üzerinde mutabakata varıldı. Projelerden bir kısmı, teknik ön

genişletilmesine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. REC Türkiye, öncelikli çevre konularına ilişkin konu bazlı eğitimler aracılığıyla teknik yardımlar sağlar, AB katılım sürecine ilişkin STK ve Kamu kurumları arasında diyalogun tesis edilmesine yardımcı olur. Ayrıca AB'ye katılım sürecine ilişkin sivil toplum konularında yatırımlar yapar.

çalışmalar, çevre etki analizi, detaylı tasarım ve teknik özelliklere ilişkin çalışmalar ve Proje Seçim Komitesi'ne sunulacak ihale dosyalarını içeren fizibilite çalışmalarının hazırlanması için seçildi. **(Bölüm C.4'e bakınız)**

A.4. ÖN DEĞERLENDİRME

Ön değerlendirme ile ilgili tüm metin istek üzerine verilmeye hazırdır. Öneriler özellikle ÇOP'nin uygulaması esnasında karşılaşılabilecek olan yönetim sorunları ile ilgilidir. Bunların başlıcaları aşağıdaki gibi özetlenebilir:

1. Ülkenin bölgeleri arasında su kaynaklarının muntazam dağıtılmaması sonucu dezavantajlı kalan bölgelerin su kaynakları sorununu çözmek amacıyla Nehir Havza ve Yönetim Planları'nın hazırlanması ve entegre nehir havzası yönetiminin uygulanması. Bu işlem, su dengesinin geliştirilmesi ihtiyacını da karşılayacak ve erişilebilir su kaynaklarını artıracaktır.

2. Göstergelerin dayanak ve hedef değerlerinin gerçekçi ve güvenilir ölçümü, ÇOP'nin başarılı planlama ve uygulanması için kilit görevdir. Sonuç göstergeler genellikle çıktı göstergelerinde referans olarak görüldüğünden, sonuç göstergeler için kritik olarak görülmektedir.

3. Önümüzdeki 2 yıl süresince, Program Otoritesi'nin satın alma iş yükünün oldukça fazla olacağını göz önüne alarak, aşağıdaki faaliyetler danışman tarafından önerilmiştir:

- Özellikle kamu ihaleleri ve proje hazırlaması konularında çok deneyimli olan ilk ilave çalışan grubunun alınması için prosedürlerin hızlandırılması;
- Olası teknik şartnameler ve standart çizimler de dahil olmak üzere standart ihale belgelerinin hazırlanması prosedürlerinin hızlandırılması. Standart belgeler Uluslararası Müşavir Mühendisler Federasyonu (FIDIC) ihalelerine uygun olmalı ve diğer AB ülkelerinin ilgili standart belgelerini de göz önünde bulundurmalıdır.

4. Ulaştırma ve Turizm altyapısı arasındaki değiş tokuşun kabul edilebilir olmasını sağlama ve çevre korumanın yanısıra, özellikle potansiyel NATURA 2000 alanlarına bağlı kalarak, ÇOP, Ulaştırma ve Bölgesel Rekabet edebilirlik OP'leri arasında yakın ve yapıcı işbirliği sağlamalıdır. ÇOP'nin PSK yoluyla veya DPT'nin bağlantı çabalarıyla ve sorumlu OS'lerle işbirliği kurulması ve sağlanması önerilmiştir. Bu işbirliği ulaştırma ve turizm altyapı işleri ÇED'lerinin olgunlaşması ve onaylanması için çok önemli olarak görülmüştür.

Ön değerlendirilmede bulunan tüm tavsiyeler kabul edilmiş ve ÇOP'ye dahil edilmiştir.

B. ORTA VADE İHTİYAÇLARIN, HEDEFLERİN VE STRATEJİK ÖNCELİKLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

B.1 SOSYO-EKONOMİK ANALİZ

B.1.1. EKONOMİK VE SOSYAL DURUMUN ANALİZİ

Son yıllarda, Türkiye, yapısal reformların uygulanması ve makroekonomik istikrara ulaşmada önemli gelişmeler kaydetmiştir. Bu gelişmeler AB'ye katılım sürecine dikkate değer katkılar sağlamıştır. Buna rağmen, bir çok alanda uzun vade ekonomik büyümeyi, tam istihdamı, sosyal uyumu ve sürdürülebilir gelişmeyi sağlamak için daha fazla çabaya ihtiyaç vardır.

B.1.2. SOSYO-EKONOMİK GELİŞMELER

Temel Alanlar

Avrupa ülkelerine ekonomik ve sosyal göstergeler açısından yaklaşmak ve bölgelerarası farklılıkları daraltıp sürdürülebilir ve dengeli gelişmeler için Türkiye'de 2 tamamlayıcı şartın tatmin edilmesi gereklidir. İlki, Türkiye'nin özellikle ulaştırma ve çevre konularında yeterli altyapıya, yenileme kapasitesine ve hem mevcut teknik bilgi hem de yeni teknolojilerin kullanılmasına ihtiyacı vardır. İkinci şart ise, insan kaynaklarının ve özellikle de bilgi toplumu için gerekli olan uygun yetenekli iş gücü geliştirilmesidir.

Environment

Ekonomik ve teknolojik gelişme, nüfus büyümesi, hızlı kentleşme ve doğal kaynakların kontrolsüz tüketimi çevre üzerindeki baskıları artırmıştır. Bu problemleri azaltmak için, son yıllarda çeşitli önlemler alınmıştır. AB çevresel yaklaşma süreci bağlamında, özellikle kent atık su yönetimi, atık yönetimi, doğa koruması, ses ve ÇED konularında önemli gelişmeler kaydedilmiştir.

AB uyumu için daha pek çok kanuni düzenlemeler ve yatırımlara ihtiyaç vardır. Ulaştırma ve AB Çevre Müktesebatının uygulanması, finansal planla desteklenmeli ve bütünleştirilmiş yaklaşımla planlanmalıdır. Bu amaçla, Türkiye'nin AB Ulusal Çevre Eylem Stratejisi (UÇES),2007- 2013, hazırlanmıştır. Bu stratejinin ana hedefi, ülkenin ekonomik ve sosyal şartları göz önünde bulundurarak sağlıklı yaşam çevresi yaratmak ve ulusal mevzuatın AB Çevre Müktesebatına uyumunu sağlamaktır. Sağlıklı ve dengeli çevrede yaşamak, doğal kaynakların korunması, çevre koruma önlemlerinin uygulanması,

kullanan ve kirleten öder, sektörel bütünleşme, sürdürülebilir gelişme, kamu bilinci, kamunun katılımı ve kamu-özel ortaklıkları bu stratejide dikkate alınan temel prensiplerdir.

TÜİK'in 2004 istatistiklerine göre, belediye nüfusunun %85,6 ve %45,2'si her biri ayrı ayrı olarak kanalizasyon, atık su iyileştirme fabrika hizmeti almaktadır. Kuzey-Batı Avrupa, Kanalizasyon ve atık su arıtma tesisi bağlantı oranı %90'nın üzerindedir. Yeni üye olan 10 Üye ülkede ise bu oran %60'dır. Atık su iyileştirme verileri bu vesileyle sunulmuştur.

B.2. SWOT ANALİZİ

Aşağıdaki analiz, Çevre Operasyonel Programı'nın dahili güçlü yanlarını ve zayıflıklarını, ve ayrıca harici fırsatları ve tehditleri (SWOT Analizi) belirtmektedir. Dikkat edilmesi gereken esas kısımlar yasal (AB mevzuatı ve ulusal mevzuat olarak ikiye ayrılmıştır) ve kurumsal (insan kaynakları ve altyapı olarak ikiye ayrılmıştır) alanlardır. Analiz uygulamasında, mevcut durum ayrıntılı olarak değerlendirilmiş ve ayrıca çeşitli paydaşların beklentileri ile pek çok ankettan ve rapordan elde edilen ilgili çıktılar da göz önünde bulundurulmuştur. Benzer bir süreç, güçlü yanları, zayıf yanları, fırsatlar ve tehditler belirlenirken de uygulanmıştır. Çevre Operasyonel Programı'nın güvenli ve gerçekçi bir şekilde oluşturulabileceği dahili ve harici işleyen çevrelerin değerlendirmesini doğru yapabilmek amacıyla bütün bu bulgular bir araya getirilmiştir.

SWOT Analizi - Türk Çevre Sektörü
Alt Grup: Çevre Operasyonel Programı

Table B.1. SWOT Analizi - Türk Çevre Sektörü

Etki Alanı	Alt-alanlar	Güçlü Yanlar	Zayıf Yanlar
Yasal	AB	<ul style="list-style-type: none">• Devam eden AB müktesebatına uyum ve aktarım çalışmaları.• AB Entegre Çevre Uyum Stratejisinin (2007-2023) (UÇES) Yüksek Planlama Kurulu tarafından onaylanmıştır.• 18 adet DSIP başta olmak üzere birçok döküman hazırlanmıştır (http://www.cowiprojects.com/envest/). Bunlar, AB Direktifleri ile uyumlu su, atıksu, katı atık sektörlerini içeren yüksek maliyetli yatırım planları hakkında detayları belirleyen direktif özelinde belgeleridir.	<ul style="list-style-type: none">• Birçok yasanın uyumlaştırılması devam etmektedir ama açık kapanmaktadır.• AB çevre mevzuatına uyumlaştırmanın yüksek kaynak maliyeti (yaklaşık 300 çevre Direktifinin aktarılması gerekmektedir).
	Ulusal	<ul style="list-style-type: none">• Yeni Çevre Kanunu(No: 5491) aşağıdakilere yasal altyapı oluşturmaktadır:<ul style="list-style-type: none">- çevre hizmetlerinin sağlanması konusunda belediyelerin, yerleşim birimlerinin ve sanayi bölgelerinin sorumlulukları;- 'üretenin yükümlülükleri' ve 'kirlenen öder' ilkeleri;- çevre koruma, kirliliğin önlenmesi ve eski vahşi depolama alanlarının rehabilitasyonu ve kapatılması için ekonomik araçların kullanılması;- yerel birliklerin oluşmasının desteklenmesi.• 9th UKP 2007-2013 onaylanmıştır.	<ul style="list-style-type: none">• Kamu kurumları arasında başta çevresel izleme, kontrol ve uygulama aktiviteleri olmak üzere yetki ve sorumluluk karmaşaları devam etmektedir.• Yetersiz izleme, kontrol ve uygulama ile güvenilir data eksikliği (ör. Servis sağlayıcılarının izleme performansı için).

Etki Alanı	Alt-alanlar	Güçlü Yanlar	Zayıf Yanlar
Kurumsal	İnsan Kaynakları	<ul style="list-style-type: none">Başta gençler olmak üzere toplumun her kesiminde çevreye ilişkin artan bilinç ve duyarlılık.Çevre ve Orman Bakanlığı'nın kalifiye ve dinamik personel istihdamına ilişkin politikası. Projelerin hazırlanması, supervizyonu ve kapasite yaratan aktivitelerin yürütülmesi hususlarında Teknik Yardımların bulunması.	<ul style="list-style-type: none">Merkezi ve yerel yönetimlerin çevre politikaların uygulanmasında yer alan belirli kısımlarının izleme, planlama, supervizyon, kontrol, raporlama, proje geliştirme ve uygulama konularında yönetsel, finansal ve teknik yeterlilikler bakımından güçlendirilmesi ihtiyacı.Büyükşehir Belediyeleri dışında, sınırlı sayıda belediyede uygun nitelikte personele sahip, çevresel hizmetlerin yönetimine ilişkin özerk/yarı özerk organların kurulmuş olması.Yönetsel kapasitenin güçlendirilmesi gerekmektedir.Ulusal katkının sağlanmasına ilişkin prosedürlerin geliştirilmesi gerekmektedir.AB fonlarının etkisini ve etkinliğini maksimize etmek amacıyla donörlerin katkısına ilişkin kılavuz eksikliği.(manivela etkisi)

	Altyapı	Sermaye Yatırımı	<ul style="list-style-type: none">• ÇOP gereklilikleri için yerel finansmanın sağlanması.• Büyükşehir Belediyelerinde, su, atıksu ve katı atık yönetimine ilişkin imkanlar tamamlanarak, "edinilen dersler" uygulanabilir duruma gelmiştir.	<ul style="list-style-type: none">• Yüksek maliyetli yatırımlar olan altyapı yatırımları ile çevrenin korunmasına ilişkin operasyonlara ayrılan kaynakların yetersizliği.• Küçük ve orta büyüklükteki belediyeler altyapı projelerine ilişkin yatırımlarının sürdürülebilirliğinde sorunlarla yüzleşmektedir.• Atık yönetimi, atıksu ve kanalizasyon yönetimi konularında Büyükşehir Belediyeleri dışında altyapının görece zayıf olması.• AB prosedürleri ve çizergeleriyle uyumlu olarak ulusal katkının sağlanmasına yönelik prosedürlerin geliştirilmeye ihtiyacı bulunması.• AB standartlarına uygun ihale dökümanlarının hazırlanması ve ihale sürecinin yürütülmesi konularında desteğe ihtiyaç vardır.• AB fonlarının etkisini ve etkinliğini maksimize etmek amacıyla donörlerin katkısına ilişkin kılavuz eksikliği.(manivela etkisi)
--	---------	------------------	--	--

Etki Alanı	Alt-alanlar	Güçlü Yanlar	Zayıf Yanlar
------------	-------------	--------------	--------------

Kurumsal	Altyapı	Operasyonlar	<ul style="list-style-type: none">• Zaruri sermaye işlerini kaldırabilen gelişmiş inşaat sanayisinin mevcudiyeti.• Modern teknoloji ve uluslararası standartların şimdiden birçok içme suyu, atık su ve katı atık hizmetlerine uygulanıyor olması.	<ul style="list-style-type: none">• Yönetim ve etkin bir gerçek zamanlı güncelleme sisteminde kolay erişilebilir, seffaf ve ispat edilebilir veri tabanı eksikliği. <p>Su</p> <ul style="list-style-type: none">• Su yönetiminin tamamen bütünleşmiş olmaması ve havza temelli bir yaklaşıma sahip olması.• Etkisiz içme suyu sağlanması, toplanması ve atık su arıtmasında yetersiz ve modası geçmiş su dönüşümü yönetimi altyapısının bulunması.• Mevcut su teminindeki kayıp ve sızıntıların, iyi Yönetim ve Bakım prosedürlerine dayanan acil telafilere ihtiyacı bulunması. <p>Atık</p> <ul style="list-style-type: none">• Atık toplama, atık nakli ve çevre dostu atık arıtma imkanları dahil atık toplamada yetersiz sistemlerin bulunması.• Atık minimizasyonu, tekrar kullanımı, dönüşümü ve iyileştirmesinde yetersiz ölçümlerin bulunması.• Katı atık dönüşümünde “çöp toplama makinelerinin” rolü, daha net OP’yle belirlenmeli.• Dönüştürülmüş ürünler için yetersiz ikincil pazarın bulunması.• Kontrolsüz katı atık boşaltım uygulamaları yüzünden meydana gelen yüksek sayıdaki riskli dolgu alanları, yasal olmayan depolama alanları, kirlenme ve mikro depolama alanları.
----------	---------	--------------	---	---

Etki Alanı	Alt-alanlar	Fırsatlar	Tehditler
Yasal	AB	<ul style="list-style-type: none">• AB finansal ve teknik desteğinin bulunması.• Çerçeve mevzuat, uluslararası çevre kongreleri ve doğanın korunmasına yönelik mevzuat, IPPC ve atık yönetimi artı uygulama ve "EIA Direktifi"nin yürürlüğe konulmasına ilişkin müktesebat uyum çalışmalarının devam etmesi.	<ul style="list-style-type: none">• Mevzuatın yetersiz olarak uygulanması.
	Ulusal	<ul style="list-style-type: none">• Çevrenin korunmasına ilişkin karar alma ve yasa oluşturma süreçlerinde STK'lar dahil çevresel örgütlerin daha çok yer alması.• Devam eden yerel gündemin bulunması.	<ul style="list-style-type: none">• Çevresel gerekliliklerin sektörel politikalara ör. Tarım, enerji, turizm görece olarak düşük entegrasyonu.• Çevre yatırımları ile modern çevre yönetim prensiplerine ilişkin işlemlerde Kamu-Özel Ortaklığı ya da Özel Sektör Katılımını desteklemeye ilişkin sınırlı teşvik.

Etki Alanı	Alt-alanlar	Fırsatlar	Tehditler
------------	-------------	-----------	-----------

Kurumsal	İnsan Kaynakları	<ul style="list-style-type: none">• AB'nin kapasite geliştiren ve Eşleştirme projelerini desteklemesi.• Ulusal bilim ve araştırma kurumlarının, ticari yetkinliklerini bu sektörde geliştirebilir olmaları.• Tüm Bakanlıkların, planlama süreçlerindeki önceliği çevresel konulara vermek konusunda açık fikirli olmaları ve aynı zamanda yatay konulara dahil olmaları (ör: EIA, planlama programları ve sivil toplum katılımı).• Çevresel altyapının geliştirilmesiyle, toplumun herkesiminde kamu sağlığı ile ekonomi hususlarında fayda beklenmektedir.	<ul style="list-style-type: none">• Özel sektördeki istihdam olanakları, iş gücünü kamu sektöründen özel sektöre çekebilir.• Kırsal alanlardan kente göç oranlarındaki artış altyapı yatırımlarında planlanandan daha fazla ilave yatırıma ihtiyaç doğurabilir.
	Altyapı	Sermaye Yatırımı	<ul style="list-style-type: none">• Belediyeler daha çok bilgi sahibi olarak çevresel konularda bilinç düzeyini artırıyor ve altyapılarını tenileme ve geliştirme ihtiyacı doğuyor.• Başta DSIPIler olmak üzere uzun dönemli planlama, bakım, işletim ve yatırımlara olanak sağlayan daha gerçekçi çevre tarifeleri, vergiler ve ücretler geliştirme fırsatı.• Altyapı yatırımları dışarıya cazip (Uluslararası Finans Kuruluşları) (UfK).• Yasalar, çevre sektörü için ilave finansal kaynaklara imkan tanıyor.• İş çevrelerinin çevre koruma girişimlerine daha fazla dahil olma potansiyeli.• Türkiye'nin farklı küresel projelere katılımı dolayısıyla çevre koruma aktiviteleri için farklı finansmanlar sağlanarak çevre projelerinde finansal kapasitenin artırılması.• Hızlandırılmış ekonomik büyümenin gerçekleşmesi ve çevre sektörüyle ilgili yatırımlarda ulusal finans kaynaklarının artması.• Kamu-özel işbirliği projelerinin geliştirilmesi ile kamu yararı gözetilen projelerde belirli dereceye kadar otofinansmanın sağlanması potansiyeli.

		Operasyon	<ul style="list-style-type: none">• Proje alanları için, ülkede bulunan gelişmiş elektronik bilgi ve uydu sistemleri.• Türkiye'de güçlü iletişim, tanıtım ve bilgi yayma noktalarının varlığı (gazete, radyo, TV).• Diğer ülkelerde çevre sektörüne ilişkin uygulanan etkin ve çağdaş tekniklerin tanıtımı.	<ul style="list-style-type: none">• Farklı nedenlerle oluşan su ve kıyı alanları kirliliğinin Türk yetkililerce control altına alınamaması. (e.g. Tuna - Karadeniz, Marmara Denizi and Akdeniz)
--	--	-----------	---	---

B.2.1. SWOT ANALİZİNDE DİKKAT ÇEKİLEN HUSULAR

(a) Güçlü Yanlar

Türk mevzuatını AB mevzuatı ile uyumlaştırmak amacıyla önemli adımların atıldığını belirtmek önem arz etmektedir. Bu devam eden bir süreçtir. Her ne kadar yapılması gereken birçok iş olmasına rağmen, Türk mevzuatı ile AB mevzuatı arasındaki açık kapanmaktadır. Yeni çıkarılan ve/veya değiştirilen kanunlar söz konusu açığın kapanmasına hizmet etmektedir. Buna ilaveten, UCES, 2007-2023 hazırlanmış ve onaylanmıştır. AB mevzuatının iç hukuka aktarılması ve uygulanması planlanmıştır. Bu belge, EHCIP kapsamında geliştirilmiş 'Su Çerçeve Direktifi', 'Hava Kalitesi Çerçeve Direktifi', Atık Depolama Direktifi, ve "Kanalizasyon Çamur Direktifi" dahil olmak üzere 18 DSIP'ye dayanan bir yatırım stratejisi içermektedir.

Diğer önemli mihenk taşı ise, 2872 nolu Çevre Kanunu'nu değiştiren, 5491 nolu yeni Çevre Kanunu'nun (2006) onaylanmasıdır. Bu kanun ulusal çevrenin korunmasına önemli katkı sağlamakla beraber uluslararası taahhütlerin ifa edilmesine de hizmet edecektir. Söz konusu kanun:

- Çevresel hizmetlerin sunulması konusunda Belediyelerin, yerleşim birimlerinin ve endüstriyel bölgelerin sorumluluğunu;
- 'üretenin yükümlülüğü' ve 'kirleten öder' ilkeleri;
- Çevre koruma, kirliliğin önlenmesi ve eski vahşi depolama alanlarının kapatılması ve rehabilitasyonu için ekonomik araçların kullanılması.

hususlarında gerekli olan yasal çerçeveyi belirlemektedir.

Yukarıda sayılan bütün noktalar, Hükümet tarafından onaylanan 2007-2013 9.Ulusal Kalkınma Planı ile uyumludur.

(b) Zayıf Yanlar

Kapasitenin güçlendirilmesi gerekliliği çeşitli çevresel alanlar; merkezi yönetim, merkezi kurumların taşra teşkilatı (il müdürlükleri veya bölgesel ofisler) ve belediyeler olmak üzere Türk idaresinin bütün seviyeleri için zorunluluk arz etmektedir. Geçmişte, ihale belgelerinin hazırlanması, ihale sürecinin yürütülmesi ve çok-yıllı planlama sürecinin getirdikleri ile başa çıkma ve bu gibi benzeri zayıflıklar alanlarında dar boğazlar ortaya çıkmıştır. Bunların hepsi öncelik önlemleri, özellikle de Teknik Destek bileşeni çerçevesinde ele alınacaktır.

Her ne kadar Türkiye son 10 yılda başarılı bir şekilde önemli ekonomik ve sosyal değişimler gerçekleştirdiyse de, 16 büyükşehir ile diğer iller arasındaki sosyal ve ekonomik kalkınma açığının kapanması için önemli kaynaklara ve çabalara halen ihtiyaç duyulmaktadır.

Bazı bölgelerdeki çevre kalitesi AB standartlarının altındadır. Bunun temel sebebi su, atık su, katı atık altyapısına yönelik yatırım yetersizliği ile yetersiz çevresel planlama ve yönetim sistemleridir. Güncellenen çevresel altyapı ile hizmetlerin etkin ve sürdürülebilir bir şekilde icrası ile ihale belgelerinin hazırlanmasında ortaya çıkan engeller ve zayıflıklarla başa çıkma kapasitesi; ihale sürecini icra etme kapasitesi ve çok-yıllı planlama sürecinin getirdiği kısıtlamalar da dahil olmak üzere; kısıtlı yönetim kapasitesi yukarıda anlatılan durumu ağırlaştırmaktadır.

Bu zayıflıkların ortadan kaldırılması, 2007-2009 dönemi için ÇOP için sorun teşkil etmekte ve öncelikler ile önlemlerin önemli bir parçasını oluşturacaktır (bakınız Bölüm C.1.'den C.3'e olan kısım).

Yatırım stratejisinde 1) ulusal katkının AB prosedürleri ve zaman çizelgeleri ile uyumlaştırılması ve 2) donör katkılarının ve AB fonlarının etkinliğini ve etkisini maksimize etmek (kaldıraç etkisi) noktalarında prosedür ve kılavuz eksikliği bulunmaktadır.

(c) Fırsatlar

Halihazırda, belediye bütçeleri EHCIP projelerini finanse etmek için yeterli değildir. Belediye vergileri ve harçları birçok alanda düşüktür. Tarifeler ise AB standartlarına uyum sağlamak amacıyla gerekli olan yatırımların hızlandırılması için zaruri olan büyük ölçekli fonları oluşturmaya yetmemektedir. Bu tablo karşısında, ÇOP, tüm Türkiye çapında içme suyu temin edilmesi, atık suların arıtılması ve katı atık hizmetleri açısından önem arz etmektedir. Bu avantaj, ulaşım bağlantıları gibi diğer girişimler ile birleştiğinde olumlu ve yararlı sonuçlar doğuracaktır. Artan rekabet edilebilirlik, bölgesel kalkınma için itici güç olacaktır ve tüm Türkiye'de nüfusun tamamı için yasama standartlarını arttıracak ve ekonomik kalkınmaya katkı sağlayacaktır.

Bölüm A.1.6'da belirtildiği üzere, ilgili otoriteler, gerçekçi ve makul çevre tarifeleri, ücretleri ve idari cezalar belirlemeye yönelik yönetmelik ve kılavuz oluşturma noktasında önemli bir avantaj elde etmektedir. Bu uzun vadede işletme, bakım-onarım ve yeniden yatırım noktalarında önemli ufuklar açacaktır.

IPA fonlarına erişim belediyeleri, genel çevre koruması konusunda kendi icra programlarını oluşturma noktasında teşvik etmektedir. Bu kolayca merkezi olmayan reform süreci içerisine dahil edilebilir.

Bu fırsatlar, Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından hem merkezi olarak hem de il bazında desteklenecektir. Kapasite inşası, ÇOP'un hazırlanması ve yönetilmesine yönelik Teknik Destek ve ilgili projeler; çevresel olguların IPA programının bütün bileşenlerine dahil edilmesi konusunda fırsat sunmaktadır. Bu aynı zamanda; kadın ve erkek için fırsat eşitliği, ulusal çevre koruması, sivil toplumun katılımı ile coğrafi ve sektörel yoğunlaşma gibi yatay konulara da katma değer sağlamaktadır.

Herşeyin ötesinde, çevresel altyapının gelişmesi; nüfusun genel sağlık durumunu geliştirmekle beraber suya bağlı sağlık harcamalarında bir azalmaya yol açacaktır.

(d) Tehditler

Ana tehditler aşağıdaki gibi tanımlanmaktadır:

- Orta vadede önemli değişikliklerin ortaya çıkması için gerekli olan çevresel konulara gerekli olan politik önceliğin verilmemesi ihtimali;
- Küçük ve orta ölçekli belediyelerin uluslararası çaptaki projeleri idare etmek ve bunların çevresel hizmetlerini sürdürmek noktalarındaki kısıtlı kapasiteleri.

Bu sebeplerden ötürü iletişim araçlarının geliştirilmesine ve belediyeler için kapasite inşasına vurgu yapılmalıdır.

KÖSİ konusunda bir hatırlatma yapılmasında fayda vardır. Kamu hizmeti sektöründe bu durum 'kanuni boşluk' olarak bilinmektedir. Bankacılık sektörü ve öteki finansal araçlar, çevresel altyapı projeleri konusunda kapasitelerini geliştirmelidirler. Ayrıca, mevcut yasal çerçeve, çevresel altyapıya yönelik kural ve uygulamaları da içerek şekilde, daha şeffaf hale getirilmelidir.

Planlama ve yönetim sürecinin karmaşıklığı göz önünde bulundurulursa, AK fonlarının kullanımının sağlanması pek çok paydaş için çok yenidir. Bu durum, paranın "N+3" sıkı

ödeme planı dahilinde kullanılmaması riskini taşımaktadır ve bu da temel altyapı projeleri için fon kaybına yol açabilecektir.

Genel olarak, farkında olunan risklere rağmen, analiz sektördeki gelecek gelişmelerin yaşam koşullarını ve çevre kalitesini iyileştirmek konularında önemli bir etki yaratma anlamında gerçek bir potansiyele sahip olduğunu onaylamaktadır. Amaç, proje pratikliğini uzun vadede gerçekçi ve erişilebilir hedeflere ulaşmak için bir araya getirmektir. Her ne kadar SWOT Analizi merkezleri çevre koruma için altyapı gereklilikleri konusunda inceliyor olsa da, yatay konuların ve birbiriyle kesişen konuların da ÇOP için çok önemli olduğu unutulmamalıdır. Hava kalitesi, gürültü ve doğa koruma gibi diğer kritik çevre konularına ÇOB'nın diğer insiyatiflerinde değinilecektir.

Sonraki bölümler spesifik çevresel amaçların ve hedeflerin altını çizmekte ve müdahale için stratejik öncelikleri ve uygulama politikalarını göstermektedir.

B.2.2. ALINAN DERSLER

Bölüm C.4. (b)'de belirtilmiş olan her bir tamamlanan projenin nihai raporunda bir alınan dersler listesi bulunmaktadır ve bunlar istenildiğinde temin edilebilmektedir.

Özetle, alınan esas dersler (AB katılım öncesi desteğinin, PHARE, 1999-2002, ara değerlendirmesi) yeterli planlama belgesinin olmadığını ve bunun da "ihtiyaç analizinde" zayıflıklara yol açtığını vurgulamaktadır.

Ayrıca, geçmiş büyük altyapı projesi uygulamaları, özellikle tasarıma ve ihale hazırlığına ilişkin olarak dikkate değer gecikmeleri göz önüne sermektedir. Bu bağlamda,

faýdalanıcıların teknik kapasitelerinin geliştirilmesi konusuna özel önem verilmesi gerekmektedir.

Buna ek olarak, inşaat aşaması süresince önleme tedbirleri değerlendirilmeli ve spesifik projelerin ÇED'lerine dahil edilmelidir. İnşaat işlerinin, entegre kirlilik ve koruma kontrol bağlamında, izin gereklilikleri ile uyumluluğu sorumlu yetkililer (inşaat denetim yetkilileri ve müfettişler) tarafından düzenli olarak kontrol edilmelidir.

İleride sunuldukları ve nihai proje raporlama prosedürleri esnasında onaylandıkları zaman, ÇOP'nin uygulama safhasına daha fazla miktarda alınan ders dahil edilecektir.

B.3. HEDEFLER

Yukarıdaki analiz, sektördeki gelecek gelişmelerin yaşam standartlarının geliştirilmesi ve çevre kalitesinin artırılması üzerinde önemli bir etki yaratma potansiyeline sahip olduğunu göstermektedir. Amaç, pratikliği orta vadede gerçekçi ve erişilebilir hedefler koyma ile birleştirmektir. Her ne kadar SWOT analizi çevre koruma için altyapı gerekliliklerini gösterse de, yatay konuların ve birbiriyle kesişen konularında ÇOP için çok önemli olduğu unutulmamalıdır. Ancak, hava kalitesi, gürültü ve doğa koruma gibi diğer konularla ÇOB'nin diğer inisiyatiflerinde ilgilenecektir.

Sonraki bölümler spesifik çevresel amaçları ve hedefleri vurgulamakta ve stratejik öncelikleri ve müdahalelerin uygulanma politikalarını göstermektedir.

B.4. STRATEJİK ÖNCELİKLER

Çevresel koruma, ulusal ve bölgesel sosyal ve ekonomik kalkınmanın bütünleyici bir parçası olmalıdır. Zengin doğal kaynaklara ve hassas çevresel alanlara; kamu sağlığını ile doğayı korumak ve gelecek için sürdürülebilir kalkınmaya açık bir şekilde öncelik verilmelidir.

Uluslararası, ulusal ve yerel çevre sorunları için sürdürülebilir ve uzun-vadeli çözümler sağlamak Türkiye'nin öncelikleri arasındadır.

Çevre sektörü için ayrılan sınırlı finans kaynakları ile çevresel bilgi ve planlamanın yetersizliği birlikte düşünüldüğünde, Türkiye'deki yerel yönetimler için çevre yönetimini öncelik haline getirmek zordur. Bu yüzden, çevre politikası çerçevesinde, içme suyu ve atık su sistemlerini iyileştirmek ve etkili bir katı atık yönetimi ve altyapısı geliştirmek gibi çevresel hizmetlere hususi olarak odaklanmak ile birlikte, yerel otoritelerin kurumsal ve finansal kapasitesini güçlendirmek önemli bir görevdir. Yerel seviyede çevresel yönetimin entegre ve çok-disiplinli yaklaşımıyla birlikte, diğer ilgili alanlarını da içermesi de ayrıca önemlidir. Bu da, AB uyum sürecinde karşılaşılabilecek sorunların çözümünde kullanılacak olan politika ve stratejilerin, gerçekçi eylem planı ve yatırımlarla ve ulusal çapta yansıtıldığının garantisidir.

Türkiye'nin 2007-2013 için temel sosyal ve ekonomik problemlere yaklaşımını belirleyen temel politika dökümanı 9. UKP'dır. Daha da belirli bir biçimde, ÇOP, 9. UKP'da belirtilen beş (5) gelişim ekseninden biri olan 'Rekabeti Geliştirme' altında öngörülen çevresel öncelikleri karşılamada katkı sağlayacaktır. Sonuç olarak, 'hayat kalitesinin artırılması, biyolojik çeşitliliği korunması, doğal kaynakların sürdürülebilir kalkınma yaklaşımı ile yönetilmesi ve herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşamasının garanti altına alınması ile birlikte, şimdiki ve gelecek nesillerin temel ihtiyaçlarını karşılayacaktır.'

Çevre Operasyonel Programı MIPD'de (2007-2009) belirtilmiş olan temel müdahale alanları ile tutarlıdır.

Bunlar:

- Su teminine ve kentsel atıksu arıtımına ilişkin çevre tedbirler;
- Ayırmanın ve dönüşümün başlatılmasını ve eski vahşi depolama alanlarının rehabilitasyonunu ve kapatılmasını içeren entegre atık yönetimine ilişkin çevre tedbirleri.

Çevre Operasyonel Programı'nın diğer bir önemli stratejik önceliği de 2007-2013 yıllarını kapsayan SÇB'nin öncelikleri ile tutarlıdır:

- **Genel:** Bölgesel farklılıkları azaltarak ve insan kaynaklarını geliştirerek ulusal ve bölgesel düzeyde Türkiye'nin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katılmak;
- **Çevreye özel:** hem AB Çevre müktesebatına hem de ulusal koşullara uyumlu bir şekilde altyapı ihtiyaçlarının karşılanması vasıtasıyla çevre korumasında daha üst bir seviyeye erişebilmek.

Çevre Operasyonel Programı, UÇES (2007-2023) kapsamında geliştirilen yatırım ve finansman stratejileri ile özellikle aşağıdaki noktalarda tutarlıdır:

- **Su sektörü:** 2, 5 ve 8 sayılı hedefler karşılanacak, dolayısıyla kanalizasyon sistemleri ve arıtma tesisleri Kentsel Atıksu Arıtımı Yönetmeliği uyarınca kurulacak (Hedef 2), içme suyu daha fazla sayıda insana sıhhi koşullarda temin edilecek (Hedef 5) ve arıtma tesislerinden çıkan çamurların uygun teknolojilerle toprakta kontrollü şekilde kullanımı ve arıtılması ve nihai bertarafı (Hedef 8);
- **Atık Sektörü:** 1 ve 2 sayılı hedefler karşılanacak, dolayısıyla katı atık üretimi azaltılacak (Hedef 1) ve uygun yöntemler kullanılarak, katı atıkların uygun geri dönüşümünün ve depolama sahasının bertarafının sağlanması için gerekli tedbirler alınacaktır (Hedef 2).

Bu önceliklere ulaşmak amacıyla, ulusal stratejik ve planlama belgelerinde belirtildiği gibi, ÇOP'nin öncelikleri şu şekilde tanımlanabilir:

- Yaşam koşullarının ve çevrenin iyileştirilmesi;
- İçme suyuna erişim, atıksu arıtımının ve entegre katı atık hizmetlerinin iyileştirilmesi;
- Kapasitenin ve yönetimin geliştirilmesi;
- Çevre korumasının geliştirilmesi.

B.4.1. GENEL UYGULAMA STRATEJİSİ

ÇOP'nin genel uygulama stratejisi, 2007-2009 yılları süresince, tüm ilgili kurumlar arasında entegre bir yaklaşım doğrultusunda ve ulusal, bölgesel ve yerel programlama belgeleri uyarınca pratikliğe ve erişilebilirliğe odaklanmaktadır.

ÇOP'nin uygulanması ayrıca şunlara odaklanmaktadır: (1) SWOT analizinde belirtildiği gibi çevre sektöründe durum analizi, (2) AB Çevre Müktesebatı ile uyum için ulusal çevre stratejileri ve uygulama planları, ve (3) ulusal kaynaklardan ve uluslararası finans kuruluşlarının (IFIs) dış kaynaklarından finanse edilen diğer yatırım programlarının analizi. ÇOP'nin uygulanmasına ilişkin anahtar ulusal çevre stratejisi 9. UKP'nin, "Türkiye istikrarlı bir şekilde büyüyecek, gelir adilane bir şekilde paylaşılacak, küresel bir rekabet edebilirliğe sahip olacak, bir bilgi toplumu haline dönüşecek ve AB üyeliği için uyum sürecini tamamlayacaktır" şeklinde belirttiği stratejik hedeflerine ulaşma ile tamamıyla tutarlıdır.

Su projeleri entegrasyon ve sürdürülebilirlik ilkeleri ve havza yaklaşımı ile uyumlu olacaktır. İlgili planlar ayrıntılı olarak hazırlanacaktır.

Katı atık projeleri, başlatılması ÇOP tarafından desteklenen ulusal ve bölgesel master planlar ile uyumlu olacaktır.

Tüm projeler sürdürülebilir kalkınma ilkeleri uyarınca, ÇED kapsamındaki çevre normlarını karşılayacak şekilde ve MIPD (2007-2009) ile uyumlu olarak uygulanacaktır. Projeler aşağıda belirtilmiş olan kriterler kullanılarak seçilmiştir:

1. Çevre planlarına ve sektörel stratejilere ve politikalara uygunluk;
2. Nüfus (Programın etkisinin azamileştirilmesi maksadıyla daha fazla nüfusu olan belediyelere daha fazla öncelik verilecektir);
3. Uygulama için yeterince olgun ve hazır olma;
4. Finansman kapasitesinin yetersiz olması;
5. Mali sürdürülebilirlik ('kirleten öder' ve 'maliyet tazmini' ilkeleri);
6. Çevresel öncelikler (aşağıdaki etkenlere katkıda bulunan altyapı projelerine öncelik verilecektir);
 - Kamu sağlığında iyileştirme,
 - Hassas alanların korunması,
 - Doğal kaynakların korunması.

Tüm projeler ayrıca UÇES (2007-2023) kapsamında geliştirilen yatırım ve finansman stratejileri uyarınca uygulanacaktır.

ÇOP'nin uygulanması tüm nüfusun hayat standartlarının gelişmesine, çevrenin iyileştirilmesine ve bölgelere ileride yapılacak olan yatırımlar için olanakların artırılmasına öncülük edecektir. Bölgesel farklılıkların dereceli olarak azaltılması hem AB çevre mevzuatına yakınlaşılmasını hem de yatırımların etkin bir şekilde yönetilmesini sağlamak amacıyla kapasite geliştirilmesini gerektirmektedir.

Daha spesifik uygulama koşulları aşağıda açıklanmaktadır (bakınız Bölüm C). Her biri, gerçekleştirilmesi gereken faaliyet çeşitlerini tanımlayan tedbirlerden oluşan bir takım öncelik eksenleri belirlenmiştir.

Proje sayısına ilişkin olarak belirtilmelidir ki; ÇOB hedeflerin çok fazla ulaşılamaz olmasını istememektedir. Tam tersine hedefler, sürdürülebilir şekilde ve olabildiğince hızlı olarak uygulanması gereken ülke çapında önemli çevre koruma tedbirleri olarak elde edilebilecek olan pozitif müdahaleler ve inisiyatifler olarak düşünülmektedir. Hızlı çevresel iyileşmeyi sağlayan bir ülke için Türkiye'nin büyüklüğü, bölgesel farklılıkları, çeşitliliği ve nüfusu kadar bir ülke için artan eğilimli bir ihtiyaç ve talep oluşturmaktadır. EC kaynaklı destek, bu ihtiyaçlara ve taleplere cevap veren değerli bir motivasyonu temsil etmektedir.

Çevre Operasyonel Programı'nın, Türkiye'nin gelecek çevre inisiyatiflerini ve müdahale tedbirleri için temel teşkil edeceğini ve uygulama önceliğini kendi doğrusunda değerlendireceğini vurgulamak gerekmektedir.

C. PROGRAM STRATEJİSİ

C.1. ÖNCELİK EKSENLERİ VE TEDBİRLER

SÇB'ye bağlantılı olarak, Çevre Operasyonel Programı, III. Bileşen olan "Bölgesel Kalkınma" dahilindeki IPA fonları tarafından eş-finansman sağlanacak olan üç öncelik eksen ve bunlara ilişkin tedbirleri belirlemektedir. Bu önceliklerin uygulanması hem ulusal mevzuatların hem de AB'nin çevre mevzuatlarının gereklilikleri ile uyumun sağlanmasına katkıda bulunacaktır.

Öncelik 1: Su temini, kanalizasyon ve atık su arıtımı hizmetlerinin iyileştirilmesi

Amaç

AB standartlarına uyumlu ve verimli ve sürdürülebilir şekilde işletilen bir çevresel altyapı geliştirilmesi.

Topluluk mevzuatı

Tablo C.1. Topluluk mevzuatı

Kısaltılmış mevzuat başlıkları	Mevzuat başlıkları
Su Çerçeve Direktifi	Su politikası alanında Topluluk faaliyetleri için çerçeveyi belirleyen Avrupa Parlamentosu'nun 2000/60/AK sayılı ve Konsey'in 23 Ekim 2000 tarihli Direktifi.
İçme Suyu Direktifi	Tüketim amaçlı su kalitesine yönelik 3 Kasım 1998 tarih ve 98/83/AK sayılı Konsey Direktifi.
Kentsel Atıksu Arıtma Direktifi	Kentsel Atıksu Arıtmasına yönelik 21 Mayıs 1991 tarih ve 91/271/AK sayılı Konsey Direktifi.
Kanalizasyon Çamur Direktifi	Çevrenin korunması, toprağa mahsus, kanalizasyon çamurunun tarımda kullanılmasına yönelik 12 Haziran 1986 tarih ve 86/278/AET sayılı Konsey Direktifi.
	81/855/AET, 91/692/AET sayılı Konsey Direktifi ile değiştirilen, üye

İçme Suyu Ölçüm Direktifi	ülkelerde içme suyunun ayrılması amacıyla yüzey suyu analiz, örneklem sıklığı ve ölçüm metodlarına yönelik 9 Ekim 1979 tarih ve 79/869/AET sayılı Konsey Direktifi.
---------------------------	---

Kısaltılmış mevzuat başlıkları	Mevzuat başlıkları
Tehlikeli Maddeler Direktifi	Belirli tehlikeli maddelerin sulak alanlara atılmasının yol açtığı kirliliğe ilişkin 4 Mayıs 1976 tarih ve 76/464/AET sayılı Konsey Direktifi.
Yıkama Suyu Direktifi	Yıkama suyu kalitesine ilişkin 8 Aralık 1975 tarih ve 76/160/AET sayılı Konsey Direktifi.
İçme Suyu Ayırma Direktifi	79/869/AET sayılı Konsey Direktifi ile değiştirilen, üye ülkelerde içme suyunun ayrılması amacıyla yüzey suyu için gerekli olan niteliklere yönelik 16 Haziran 1975 tarih ve 75/440/AET sayılı Konsey Direktifi.

Özel Amaçlar

- Nüfus için yeterli ve sürdürülebilir su ve atık su hizmetlerinin temin edilmesi;
- Nüfus için karşılanabilir su ve atık su hizmetlerinin temin edilmesi;
- Çevre korumasının artırılması.

Gerekçe

Bu öncelik, yeryüzü ve yeraltı sularının durumunun iyi olmasının sağlanmasına, korunmasına ve içilebilir suyun yeteri kadar korunmasına odaklanır. Bu sayede verimlilik artar ve finansal olarak uygun, bağımsız, iyi işletilmiş yapılar ortaya çıkar. Önerilen aktiviteler, sahil sularının kalitesi üzerinde doğrudan olumlu etki göstereceğinden, karaya bağlı kirlenmelerde azalma görülür. Bunların bir kısmı, deniz ve sahil kirlenmesini kontrol altına almak için 2010 ve 2025 yıllarını hedefleyen, Barselona ve Bükreş Konvansiyonları ve Ek 1 Protokolleri altında hazırlanan Karaya Bağlı Kirlenmeler için Ulusal Faaliyet Planı'nın parçalarıdır.

Diğer taraftan, bu öncelik son kullanıcıya ulaşıncaya kadar geçen ayırım aşamaları sebebiyle içme suyunda yaşanan yüksek seviyedeki kayba gönderme yapar.

5491 (2006) sayılı Kanun ile değiştirilen 2872 (1983) sayılı Çevre Kanunu ile belediyelerin, atık su toplanması ve ortadan kaldırılması zorunlu hale gelmiştir. Çalışma

takvimi çıkarılması için verilen süre Mayıs 2007'de sona ermiştir. Takvim, planlama ve uygulama aktiviteleri kapsamında detaylı açıklamaları ve uygulama grafiklerini içermek zorundadır. Teknik çalışmalar, master planlar, fizibilite çalışmaları, fayda maliyet analizleri, (FMA), (EIA)'ler, detaylı tasarım, teknik özellikler ve teklif dosyaları gibi bütün başlangıç çalışmalarına gönderme yapılmalıdır. Uygulama programına zaman çizelgesinin tesliminden itibaren başlanmalı ve: **(1)** 100 000'den fazla nüfuslu yerler: 3 yıldan fazla, **(2)** 50 000 ile 100 000 nüfuslu yerler: 5 yıldan fazla, **(3)** 10 000 ile 50 000 nüfuslu yerler: 7 yıldan fazla, **(4)** 2 000 ile 10 000 arasında nüfuslu yerler: 10 yıldan fazla olmamak üzere devam edilmelidir. ÇOP öncelikli belediyelerin çalışma planlarının uygulamaya geçirilmesini, teknik ve yapılabirlik çalışmaları sonra incelenecek şekilde, atıksu ana planlarını destekleyerek gerçekleştirecektir. **(Bölüm C.2., Ölçüm 3.2'yi görünüz).**

ÇOP'nin bütçesinin yaklaşık yüzde 66'sı bu önceliğe ayrılmaktadır.

Açıklama

Öncelik, su ve atıksu altyapısı sağlamanın yanında fırtına ve taşkın sebebiyle oluşan kirliliği azaltacaktır. Ayrıca, çevre etkisinin daha çok hissedildiği ve yararlanıcı sayısının daha fazla olduğu kentsel merkezlerin istekleri karşılanacaktır. Yağmur suyunun atık sudan ayrılması hususuna özel önem gösterilecektir (ayrı kanalizasyon sistemleri).

Planlama evresinde ve ön çalışmalar ve fizibilite çalışmaları kapsamında, belediyeler enine boyuna analizlerde, işlemlerde ve teşhislerde bulunmaları amacıyla IPA programı kapsamında bir yatırım projesi uygulamaları fırsatını kullanmaları konusunda teşvik edilmiştir. Bu durum, ÇOP tarafından eş-finansman sağlanan projelere dahil edilecek olan kapsamlı kurumsal yönetim oluşturma paketleri tasarlanmasını sağlayacaktır.

Uygun olduğu durumlarda, KÖSi'yi de içeren alternatif operasyonel modeller de kullanılacaktır.

Hedef

Bu öncelik, seçilmiş son kullanıcılar için kentsel su ve atık su altyapısının yenileştirilmesi, yükseltilmesi ve yapımını hedefler.

Seçilmiş bölgeler için su ve atık su yönetiminden sorumlu belediyelerin veya yerel otoritelerin idari ve teknik bölümlerini (veya kamu hizmet kuruluşları) ve seçilmiş karar verme yetkililerini hedef alır. Kapasite oluşturan aktiviteler, çevre il müdürlüklerinin yanısıra DSİ ve İller Bankası gibi bölgesel yönetimleri de içerir. Projenin her safhasında halkın katılımı cesaretlendirilecektir.

Tedbirler

Öncelik tedbirleri, mevcut ve yeni altyapıların kurulumunu hem iyileştirmek hem de yeniden yapılandırmayı desteklemek için tasarlanmıştır. Aynı zamanda yerel seviyede kapasite artırımını sağlamak için destek verilecektir. Özetle:

Tedbir 1.1: Su temininin kalitesinin artırılması; nüfus için yeterli miktarda ve sağlıklı içme suyu temin edilebilmesi, kaçaklardan ve diğer kaynaklardan su kaybının azaltılması amacıyla içme suyu dağıtım şebekelerinin, su depolama ve arıtma tesislerinin iyileştirilmesini desteklemek.

Tedbir 1.2: Alıcı ortam kalitesini iyileştirmek; atıksu ve yağmur suyu toplanmasını ve arıtma tesislerini iyileştirerek; yüzey ve yer altı sularındaki kirlilik yükünü azaltmak ve su dağıtım sistemlerini potansiyel bulaşmalardan korumak.

Önceliklerin dağılımı

Dağılım kuralları aşağıdakileri içerir:

- Yerel Otoritelere Yol Gösterme;
- Safha yaklaşımını uygulamak ve en küçükten en büyüğe tesisler oluşturmak;
- Birleştirilmiş, kapasite üretimi aktiviteleri ile fayda yatırımlarını maksimize etmek;
- Sistematik toplum bilincini kazandırma çalışmaları ile fayda yatırımlarını maksimize etmek;
- Belirli projeler için boru hattı projesi hazırlanması.

Öncelik eksen 1 tarafından finanse edilecek projeler, ÇOP'de sağlanan genel ve alt düzey sektör seçme ölçütleri doğrultusunda ÇOP'nin **Ek 3'de** belirtilen proje listesinden seçilecektir (ve **Ek 4'de** ayrı proje tanımlayıcı kartları).

Daha sonra, seçilen operasyonlar onaylanması için AK'ye sunulacaktır. Eğer proje teyit alırsa, AK, öncelik eksenlerini uygulayacak fiziksel amaç ve nitelikli harcamaları içerek şekilde, her bir proje için bir onay raporu hazırlayacaktır. Onay sürecinin tamamlanmasının ardından, AK ve Türkiye arasında kabul maddeleri ve koşullarını içeren

bir Finansman Anlaşması sonuçlandırılacaktır. Bu yatırımlar için tamamlayıcı ödemeler ulusal fondan karşılanacaktır.

Projelerin “Ana Projeler” içerisinde dahil olmaması durumunda (10 milyon avro barajını geçemeyen projeler), seçme kriterlerinin ÇOP kriterlerine uyması ve SMC tarafından doğrulanması koşuluyla, rekabet içerisindeki teklifler için karar Seçme Komitesi tarafından verilecektir.

Hedefler ve Göstergeler

Aşağıdaki tablo bu öncelik için ana belirleyici ve hedefleri göstermektedir.

Göstergeler

Table C.2. Öncelik için temel göstergeler ve hedefler

Göstergelerin türleri	Gösterge	Temel alınan değer (2004)	Hedef (2012)	Doğrulama Kaynağı
Çıktılar				
	İçme suyu arıtma tesisleri sunan belediye sayısı	304	306	TİK, ÇOB, nihai yararlanıcı, proje/program raporları
	İçme suyu arıtma fabrikalarının sayısı	140	142	TİK, ÇOB, nihai yararlanıcı, proje/program raporları
	Halihazırdaki atık su arıtma fabrikalarının sayısı	172	177	TİK, ÇOB, nihai yararlanıcı, proje/program raporları
Sonuçlar				
	İçme suyu ağı servislerinden faydalanan belediye sayısı	3159	3163	TİK, ÇOB, nihai yararlanıcı, proje/program raporları
	İyileştirilmiş atıksu hizmetlerinden faydalanan belediye sayısı *	319	328	TİK ÇOB, nihai yararlanıcı, proje/program raporları

* İyileştirilmiş atıksu hizmetlerine WWTP'ye bağlı olan sistemler dahildir.

Tedbir 1.1: İçme suyu arzının kalitesini iyileştirmek

Spesifik Hedefler

- Nüfusa, ulusal ve AB standartlarına göre içme suyu sağlamak;
- Doğal kaynakların kullanımını optimize etmek ve su dağıtım sisteminin verimliliğini iyileştirmek

Gerekçe

Bu tedbir, ulusal ve AB standartlarına göre geliştirilmiş içme suyu arzını ve su tasarruflarını sağlayacak olan ortak finansmanı teşvik etmek üzerine odaklanacaktır.

Uluslararası ve bölgesel işbirliği girişimleri göz önünde bulundurulacaktır.

Tanım

O var olan içme suyu dağıtım sistemlerinin inşasını, rehabilite edilmesini veya modernize edilmesini destekleyeceği gibi uygun su arıtma fabrikalarının tesis edilmesini de destekleyecektir. Aynı zamanda tüm yararlanıcı kurumlara yatırımın faydasını sürdürmek için tasarlanmış kurumsal destek sağlanacaktır. Kurumsal güçlendirme seçilmiş yetkilileri, karar vericiler, yerel/birlik idari personel ve yerel/birlik su bölümü personeli olarak hedef alabilir. O aynı zamanda il çevre müdürlüklerinden personeli hedef alabileceği gibi DSİ ve İller Bankası gibi kurumların ilgili bölge müdürlüklerini de hedef alabilir. Sonraki faaliyet hizmet sözleşmeleri (işlerin gözlemlenmesinin yanı sıra kamu tedarik desteği ve tavsiyesi de dahil olmak üzere kapasite inşaa hizmetleri) yoluyla sağlanacaktır.

Uygun faaliyetler

Desteklenecek faaliyetler şunlardır:

- İçme suyu ağlarının inşası ve rehabilitasyonu;
- Var olan su şebekelerinin ve dağıtım sistemlerinin yeniden yapılandırılması ve modernize edilmesi (borular, pompalama istasyonları, depolama tankları);
- Su arıtma tesislerinin rehabilitasyonu, yükseltilmesi ve inşası;
- Ölçme, laboratuvar donanımı, sızıntı saptama donanımı;
- Denetim/denetimci mühendislik, kurumsal yönetim iyileştirmesi, kapasite inşası, kamu farkındalığı, eğitim girişimleri ve değer iletişim araçları;

- TA³⁵: teknik hazırlık çalışmaları, fizibilite çalışmaları, MFA, ÇED, detaylı tasarım, teknik şartnameler ve ihale dosyaları.

Seçim Kriteri

Projelerin değerlendirilmesi ve seçimi Program Otoritesi tarafından tesis edilen Proje Seçim Komitesi'nin sorumluluğu altındadır. (**Aynı zamanda bkz. C.5. ve E.1**). Finanse edilecek proje seçmek için kriterler aşağıdaki prensiplerle uymalıdır:

- Uygulama için projenin olgunluğu ve hazırlığı;
- AB'nin ilgili çevre mevzuatı ve standartları ile uyumlu olma;
- Çevre planlarının ve sektörel stratejilerin uygulanmasına bağlantı;
- Çevresel öncelikler, isimleriyle kamu sağlığının iyileştirilmesi, çevresel olarak hasas alanların korunması, doğal kaynakların korunması;
- Bütünleşmiş bir yaklaşım;
- Nüfus üzerinde ana olumlu etki;
- Finansman kapasitesinin noksanlığı;
- Finansal sürdürülebilirlik ('kirleten öder' ve 'maliyet kurtarma' prensipleri);
- Tamamlayıcılık ve diğer finansal kaynakların kullanılabilirliği;
- Uzun dönem optimal idare (karşılanabilirlik kriteri);
- Yaptırım ve işletmenin maliyet etkinliği (maliyet etkinlik kriteri).

Nihai yararlanıcılar

- Seçilmiş belediyeler;
- Seçilmiş yerel otoriteler, uygun olduğu hallerde

İzleme göstergeleri/hedefler/amaçlar/tanımlar

Aşağıdaki tablo bu tedbir için asıl göstergeleri ve amaçları özetlemektedir.

³⁵ Projelerin zaman ayarlamasının devam ettirilmesi için verilecek teknik destek ayrıca TRA2, TR72, TR52, TRB1 Nomenclature of Territorial Units for Statistics II Regions, (NUTS II) the 2003, 2005 and 2006 AB destekli projeler - TR 03 06.01, TR 05 04.03 ve TR 06 03.13 yoluyla sağlanmıştır. (sağlanacaktır) Bu aynı zamanda (ön) fizibilite çalışmalarının hazırlanmasında içermektedir. (Daha fazla detaylar için Bölüm C.4.'e bakınız.)

Göstergeler

Table C.3. Öncelik 1 için temel göstergeler ve hedefler - Tedbir 1.1

Gösterge türü	Gösterge	Temel alınan değer (2004)	Hedef (2012)	Doğrulama Kaynağı
Çıktılar				
	Su arıtma kapasitesi ile arıtılacak su miktarı(milyar m ³ /yıl)*	2.08	2.10	TİK, Çev. ve Orman Bak.nihai yararlanıcı, proje/program raporları
	Sağlanacak su miktarı (milyar m ³ /yıl)	4.96	5.04	TİK, Çev. ve Orman Bak.nihai yararlanıcı, proje/program raporları
	Yeni veya rehabilite edilmiş içme suyu dağıtım sistemlerinin sayısı	0	4	TİK, Çev. ve Orman Bak.nihai yararlanıcı, proje/program raporları
	Rehabilite edilmiş veya yeni inşa depolama kapasitesi (m ³)	0	52 300	TİK, Çev. ve Orman Bak.nihai yararlanıcı, proje/program raporları
Sonuçlar				
	Artırılan arıtılmış içme suyu fabrikalarının sunulduğu belediye nüfus oranı	0	1,81	TİK, Çev. ve Orman Bak.nihai yararlanıcı, proje/program raporları
	Artırılan iyileştirilmiş su dağıtım tesislerinden yararlanan belediye nüfus oranı	0	1,00	TİK, Çev. ve Orman Bak.nihai yararlanıcı, proje/program raporları
	Sızıntı oranı düşürülmüş su tedarik sisteminin oranı	0	2,45	TİK, Çev. ve Orman Bak.nihai yararlanıcı, proje/program raporları
	İçme suyu projelerinin sunulduğu ek nüfus	0	387 500	TİK, Çev. ve Orman Bak.nihai yararlanıcı, proje/program raporları

* Projelerinin birçoğunun fizibilite çalışmaları henüz tamamlanmadığından tabloda belirtilen figürler tahmini değerleri ifade eder.

Tedbir 1.2: Alıcı ortam kalitesini iyileştirmek

Spesifik Hedefler

- Su alıcı kuruluşlarındaki kirlilik yükünü azaltmak (yer ve yeraltı suyu) ve içme suyu sistemlerini mikrop bulaşımından koruma;
- Tatık su arıtma fabrikalarının verimliliğini güvence altına almak ve idare masraflarını düşürmek;
- Lağım çamuru idaresini iyileştirmek.

Gerekçe

Bu tedbir alıcı kuruluşların kirlilik yükünü azaltma ve içme suyu arzı sistemlerinin mikrop bulaşmasından korunmasına katkıda bulunacak tüm faaliyetlerin ortak finansmanı üzerinde odaklanacaktır.

5491 (2006) numaralı tadil edilmiş Çevre Yasası takip eden alanlarda sorumlular tayin eder: Serbest Bölgeler, Organize Sanayi Bölgeleri, Turist Bölgeleri, Küçük Sanayi Alanları ve Tatil Kasabaları. Buna ek olarak şehir atıksu idaresi için belediyelere ve sakinleri 2000'in altında nüfusu olan yerleşimler için İl İdarelerine sorumluluk tayin eder.

Sorumlu kurumlar arasında işbirliği gerçekçi bir seçenek olarak hariç tutulmamıştır ve fizibilite çalışmaları sırasında incelenebilecektir. Prensipite, endüstriyel atıksuya ilişkin olarak şehir atıksuyundan farklı karakterli atıksu üreten tesisler belediyelerin atıksu arıtma fabrikalarına bağlanmamalı ve sahipleri kendi tesislerini inşa etmekle sorumlu kılınmalıdır.

Tanım

Bu tedbir kentsel atıksu arıtma tesislerinin rehabilitasyonu, yükseltilmesi ve inşasını destekleyecektir. Bu aynı zamanda kanalizasyon sistemlerinin yanı sıra yağmur suyu tesislerinde rehabilitasyonunu ve genişletilmesini destekleyecektir. Tüm yararlanıcı kurumlara yatırımın faydasını sürdürmek için tasarlanmış kurumsal destek sağlanacaktır. Kurumsal güçlendirme seçilmiş yetkilileri, karar vericiler, belediye/birlik idari personel ve belediye/birlik su bölümü personeli olarak hedef alabilir. O aynı zamanda il çevre müdürlüklerinden personeli hedef alabileceği gibi DSİ ve İller Bankası gibi kurumların ilgili bölge müdürlüklerini de hedef alabilir. Sonraki faaliyet hizmet sözleşmeleri (işlerin gözlemlenmesinin yanı sıra kamu tedarik desteği ve tavsiyesi de dahil olmak üzere kapasite inşaa hizmetleri) yoluyla sağlanacaktır.

Seçim faaliyetleri

Fonlacak faaliyetler şunlardır:

- Kanalizasyon ağlarının genişletilmesi;
- Ciddi geçirgenlikten muzdarip var olan kanalizasyon ağlarının rehabilitasyonu;
- Atıksu arıtma fabrikalarının rehabilitasyonu, yükseltilmesi ve inşası (uygun olduğu takdirde, bağımsız olarak uygulanacak olan ikincil ve üçüncül atıksu arıtma tesisleri için aşamalı bir yaklaşım);
- Kapsamlı senaryo analizlerine dayalı (toprak doldurulmuş, yakıp kül etme ve tarımda kapasite kullanımı) fizibilite çalışmaları esnasında sürdürülecek çamur idaresi ekipmanları ve tesisleri (sabitleştirme, kalınlaştırma, depolama tankları);
- Tarımda çamur yönetiminin iyileştirilmesi;
- Fırtına su taşkınları nedeniyle alınan suların kirlenmesini kısıtlayacak sistemlerin rehabilitasyonu ve inşası;
- Ölçüm, laboratuvar donanımı;
- Denetim/denetimci mühendislik, kurumsal yönetim iyileştirmesi, kapasite inşası, kamu farkındalığı, eğitim girişimleri ve değer iletişim araçları;
- TA³²:teknik hazırlık çalışmaları, fizibilite çalışmaları, FMA, ÇED, detaylı tasarım, teknik şartnameler ve ihale dosyaları.

Seçim Kriteri

Projelerin değerlendirilmesi ve seçimi Program Otoritesi tarafından tesis edilen seçim komitesinin sorumluluğu altındadır. (**Aynı zamanda bkz. C.5. ve E.1**). Finanse edilecek proje seçmek için kriterler aşağıdaki prensiplerle uymalıdır:

- Uygulama için projenin olgunluğu ve hazırlığı;
- AB'nin ilgili çevre mevzuatı ve standartları ile uyumlu olma;
- Çevre planlarının ve sektörel stratejilerin uygulanmasına bağlantı;
- Çevresel öncelikler, isimleriyle kamu sağlığının iyileştirilmesi, çevresel olarak hasas alanların korunması, doğal kaynakların korunması;
- Bütünleşmiş bir yaklaşım;

Çevre Operasyonel Programı 2007-2009
Türkiye Cumhuriyeti

85

- Nüfus üzerinde ana olumlu etki;
- Finansman kapasitesin noksanlığı;
- Finansal sürdürülebilirlik ('kirlenen öder' ve 'maliyet kurtarma' prensipleri);
- Tamamlayıcılık ve diğer finansal kaynakların kullanılabilirliği;
- Uzun dönem optimal idare (karşılabilirlik kriteri);
- Yaptırım ve işletmenin maliyet etkinliği (maliyet etkinlik kriteri).

Nihai yararlanıcılar

- Seçilmiş belediyeler;
- Seçilmiş yerel otoriteler, uygun olduğu hallerde

İzleme göstergeleri/hedefler/amaçlar/tanımlar

Aşağıdaki tablo bu tedbir için asıl göstergeleri ve amaçları özetlemektedir.

Gerekçeler

Table C.4. Öncelik 1 için temel göstergeler ve hedefler -Tedbir 1.2

Gösterge türü	Gösterge	Temel alınan değer (2004)	Hedef (2012)	Doğrulama kaynağı
Çıktılar				
	Yeni veya rehabilite edilmiş atıksu sistemlerinin sayısı	0	7	ÇOB., nihai yararlanıcı, proje/program raporları
	Atıksı Arıtma Tesisi tarafından arıtılan atıksu miktarı (milyar m ³ /yıl)*	1.90	2.00	TİK, ÇOB, nihai yararlanıcı, proje/program raporları
Sonuçlar				
	İyileştirilmiş atıksu hizmetlerinden yararlanan belediye nüfusunun oranı (%)	45	47	TİK, ÇOB, nihai yararlanıcı, proje/program raporları
	Arıtılmış atıksuyun oranı (üretilen toplam atık su hacmine) (%)	65	70	TİK, ÇOB, nihai yararlanıcı, proje/program raporları
	İyileştirilmiş atıksu hizmetlerinden yararlanan ek belediye nüfusu	0	1 000 000	TİK, ÇOB, nihai yararlanıcı, proje/program raporları

* Projelerinin birçoğunun fizibilite çalışmaları henüz tamamlanmadığından tabloda belirtilen figürler tahmini değerleri ifade eder.

Öncelik 2: Geliştirilmiş Entegre Katı Atık Yönetimi

Amaç

AB standartlarına uyumlu, verimli ve sürdürülebilir şekilde işletilen bir çevresel altyapı geliştirilmesi.

Topluluk Mevzuatı

Tablo C.5. Topluluk Mevzuatı

Mevzuatın kısaltılmış adı	Full title of legislation
Atık Direktifi	Avrupa Parlamentosunun ve Konseyinin 5 Nisan 2006 tarih ve 2006/12/EC sayılı Atık Direktifi
Atık Yakılması Direktifi	Avrupa Parlamentosunun ve Konseyinin 4 Aralık 2000 tarih ve 2000/76/EC sayılı Atıkların Yakılmasına İlişkin Direktifi
Atıkların Düzenli Depolanmasına İlişkin Direktif	EC 1882/2003 Tüzüğü ile değiştirilen, 26 Nisan 1999 tarih ve 1999/31/EC sayılı Konsey Direktifi
94/62/EC sayılı Ambalajlama ve Ambalaj Atıklarına İlişkin Direktif	Avrupa Parlamentosunun ve Konseyinin 20 Aralık 1994 tarih, 94/62/EC sayılı Ambalajlama ve Ambalaj Atıklarına İlişkin Direktifi
Tehlikeli Atıklara İlişkin Direktif	12 Aralık 1991 tarih, 91/689/EEC sayılı Tehlikeli Atıklara İlişkin Konsey Direktifi

Spesifik Hedefler

- Verimli, düşük maliyetli ve sürdürülebilir katı atık yönetim hizmetlerinin topluma kazandırılması.
- Ayrı toplamayı da içeren çevreyle dost katı atık yönetim modellerinin oluşturulması.
- Vahşi depolama alanlarında atık bertaraf miktarının azaltılması,
- Eski vahşi depolama sahalarının rehabilitasyonu ve kapatılması

Gerekçe

Bu öncelik, SWOT Analizinde tanımlanan başka bir zayıflık olan ve sınırlı toplamanın yanısıra yüksek sayıdaki vahşi sepolama sahasının kullanılmasından kaynaklanan yetersiz atık yönetimine dikkat çekmektedir. Ayrı toplama sadece sınırlı sayıdaki pilot kent merkezlerinde uygulandığından, yalnızca küçük bir miktarda atık geri dönüştürülmüş ve atıkların pek çoğu depolanmıştır. Bu öncelik, finansal olarak sürdürülebilir ve iyi yönetilen kurumların oluşturulması yoluyla verimli ve kalitesi artırılmış hizmet sunumuna odaklanacaktır. 5491 sayılı Kanun ile değişikliğe uğrayan 2872 (1983) sayılı Kanun, belediyelerin atık su toplama ve bertaraf tesislerini kurmalarını mecbur kılmaktadır. Mayıs 2007 Çalışma Programını sunmak için son tarihi. Programlar, Planlama ve Uygulama aktiviteleri kapsamında detaylı tanımları ve uygulamaları içermesi zorunluydu. Programların ayrıca Teknik şartnameler, imar planları, fizibilite çalışmalarını, MFA, ÇED(ler), detaylı çizimler, teknik spesifikasyonlar ve ihale dosyaları gibi tüm hazırlık çalışmalarını içermeleri gerekmektedir. Uygulama, zaman çizelgesinin sunulma tarihinden itibaren başlamalı ve belirtildiği şekilde olmalıdır: (1) 100.000' den fazla nüfusta 3 yıldan geç olmamak üzere, (2) 50.000-10.000 arası nüfusta 5 yıldan geç olmamak üzere, (3) 10.000-50.000 arası nüfusta 7 yıldan geç olmamak üzere (4) 2.000-10.000 arası nüfusta 10 yıldan geç olmamak üzere. Çevre Operasyonel Programı, teknik ve fizibilite çalışmaları ona göre hazırlanacak atık su imar planlarının hazırlanmasına destek olarak çalışma planlarının uygulanmasını başlatmak için öncelikli belediyeleri destekleyecektir. (**Bkz. Bölüm C.2., Tedbir 3.2.**)

Çevre ve Orman Bakanlığı, atık önleme ve atık yönetim politikalarının özelliklerini açıkça belirtecek bir Ulusal Atık Yönetim Planı hazırlamaktadır. Plan, bu özelliklerin her bir atık madde için, kapasite ve spesifik atık türlerine yönelik (evsel atıklar, tehlikeli ve özel atıklar dahil) bertaraf ve yönetim seçenekleri ile atıkların uluslararası taşınmasına yönelik politikalar için nasıl detaylandırılacağını açıkça belirtecektir. Bu planın, 2008 yılı sonunda tamamlanması ve bölgesel atık yönetim planlarının geliştirilmesine temel teşkil edecektir. Söz konusu bölgesel planlar önümüzdeki yıllarda geliştirilecektir. ÇOP, öncelikli bölgelerdeki bölgesel atık yönetim planlarının geliştirilmesini destekleyecektir. (**Bkz. Bölüm C.2., Tedbir 3.2.**) ÇOP toplam bütçesinin yaklaşık %28' i bu öncelik eksenini için tahsis edilecektir.

Tanım

Bu öncelik, AB politikaları ve ilkeleri ile uyumlu entegre atık yönetimi sistemlerini teşvik etmektedir. Planlama safhasında, ön çalışmalar ve fizibilite çalışmaları kapsamında, belediyeler enine boyuna analizlerde, işlemlerde ve teşhislerde bulunmaları amacıyla IPA programı kapsamında bir yatırım projesi uygulamaları fırsatını kullanmaları konusunda teşvik edilmiştir.

Bu durum, ÇOP tarafından eş-finance sağlanan projelere dahil edilecek olan kapsamlı kurumsal yönetim oluşturma paketleri tasarlanmasını sağlayacaktır.

Ayrıca, uygun olan durumlarda, Kamu Özel Ortaklığını içeren alternative operasyonel modaliteler üzerine de çalışılacaktır.

Hedefler

Bu öncelik, seçilen nihai yararlanıcılar için entegre katı atık yönetim sistemlerinin rehabilitasyonu, iyileştirilmesi ve inşasını hedeflemektedir. Öncelik, seçilmiş görevliler ve karar mercilerinin yanısıra katı atık yönetiminden sorumlu yerel yönetim birlikleri veya belediyelerin idari ve teknik birimlerini (ya da kamu hizmeti şirketleri) hedeflemektedir. Bu tedbir altında yürütülmesi öngörülen kapasite geliştirme aktiviteleri muhtemelen İller Bankası gibi ilgili kurumların bölge müdürlüklerinin yanısıra çevre il müdürlükleri çalışanlarını da kapsayacaktır. Yine, halkın proje uygulamasının her aşamasına katılımı teşvik edilecektir.

Tedbirler

Bu önceliğin tedbiri, entegre atık yönetimi hedeflerine ulaşılmasına katkıda bulunacak tüm eylemleri destekleyecek şekilde tasarlanmıştır.

Tedbir 2.1:

Farklı toplama operasyonlarını geliştirmek ve ilgili tesisleri kurmak gibi dönüştürülmüş atık miktarını artıracak ve nihai bertaraf edilmiş atık miktarını azaltacak eylemleri desteklemek. Bu tedbir, güvenli nihai bertaraf tesislerinin kurulması ve eski vahşi depolama sahalarının rehabilitasyonu ve kapatılması için gerekli mali kaynakları temin edecektir.

Önceliğin Dağılımı

Dağılım ilkeleri şunlardır:

- Yerel Otoritelere Yol Gösterme;

- Safha yaklaşımını uygulamak ve pilottan başlayarak tüm ölçekte tesisler oluşturmak;
- Birleştirilmiş kapasite oluşturma aktiviteleri ile fayda yatırımlarını maksimize etmek;
- Sistematik toplum bilincini kazandırma çalışmaları ile fayda yatırımlarını maksimize etmek;
- Fizibilite çalışması safhasında, bölgenin sosyal, coğrafi ve ekonomik koşulları projelerin uygun alt bileşenlerinin seçiminde yol gösterecektir.
- Önceden belirlenmiş projeler için proje zamanlama çalışması,

Öncelik 2 altında desteklenecek operasyonlar/Projeler ÇOP' ta belirtilen genel ve alt sector, tedbire özel seçim kriterlerine uygun olarak ÇOP' un **Ek-3'** ünde yer alan endikatif proje listesinden (ve **Ek-4** olarak ekte yer alan ayrı proje tanımlama kartlarından) seçilecektir.

Seçilen Projeler sonrasında Komisyonun onayına sunulacaktır. Eğer bir proje kabul edilirse, Komisyon, projenin fiziksel amacını ve öncelik alanının eş finansman oranının uygulanacağı uygun harcamayı tanımlayacak bir onay kararı alacaktır.

Onay safhasının tamamlanmasıyla Türkiye ve Avrupa Komisyonu arasında onay sürelerini ve koşullarını belirten Finansman Anlaşması imzalanacaktır. Bu yatırımların tamamlayıcı destekleri eşfinansmanın ulusal fonlarından sağlanacaktır. Projelerin "büyük projeler" kriterleri kapsamına girmemesi halinde (örneğin; 10 Milyon Avro eşik değerinin altında olması); Seçim Komitesi tarafından, ÇOP altında tanımlanan ve Sektörel İzleme Komitesi tarafından kabul edilen seçim kriterlerini temel alan tekliflerin yarıştırılması kararı alınacaktır.

Hedefler ve Göstergeler

Aşağıda yer alan tablo bu öncelik için temel göstergeleri ve hedefleri ortaya koymaktadır.

Göstergeler

Tablo C.6. Öncelik 2 için temel göstergeler

Gösterge türü	Gösterge	Temel alınan değer (2004)	Hedef (2012)	Doğrulama Kaynağı
Çıktılar				
	Mevcut düzenli çöp depolama sahası sayısı	16	20	TİK, ÇOB, nihai yararlanıcı, proje/program raporları
	Kapatılan ve rehabilite edilen yasa dışı çöp depolama sahalarının sayısı *	0	38	ÇOB, nihai yararlanıcı, proje/program raporları
	Uygulanan ek dönüşüm program sayısı	0	4	ÇOB, nihai yararlanıcı, proje/program raporları, ÇEVKO raporları
Çıktılar				
	Düzenli bir çöp depolama sahasından faydalanan belediye sayısı	120	184	TİK, ÇOB, nihai yararlanıcı, proje/program raporları
	Entegre atık yönetim sisteminden faydalanan ek belediye sayısı	0	4	ÇOB, nihai yararlanıcı, proje/program raporları, ÇEVKO raporları

* Hem büyük hem de küçük ölçekli çöp depolama sahalarının kapatılma ve rehabilitasyonunu içermektedir.

Tedbir 2: Atık geri dönüşüm miktarının artırılması ve nihai bertarafın iyileştirilmesi

Spesifik Hedefler

- Bertaraf edilen atıkların nihai miktarlarının azaltılması,
- Katı atık için güvenli bir nihai bertarafın oluşturulması.

Gerekçe

Bu tedbir, ulusal stratejiye (çöp depolama sahalarına öncelik veren strateji) uygun olarak, bölgesel katı atık sahalarına ve katı atıkların çöp depolama sahalarına atılmasının azaltılmasına yönelik tüm yöntemleri kullanarak katı atıkların toplanmasının optimizasyonuna odaklanmaktadır.

Tanım

Entegre Atık Yönetimi, önleme/azaltma, ayrı toplama, atık geri kazanımı, geri dönüşümün yanı sıra, (1) değerlendirme, sürekli izleme (verimlilik ve iyileştirme oranı) ile atık ve depolama özelliklerindeki değişikliklere cevap verebilecek esneklik (2) çevresel kaygılar (3) kamuoyu iletişimini de içeren çevreyle dost bir nihai bertarafa odaklanmaktadır. Bu tedbir altında ayrıca, eski çöp depolama alanlarının rehabilitasyonuna ya da kapatılmasına katkı sağlayacak olan ağır maliyetli yatırımların da eş finansmanının sağlanması önerilmektedir. Yatırımların faydasının devamı için faydalanıcı kurumlara kurumsal destek sağlanacaktır. Kurumsal geliştirme seçilmiş görevlilerin ve karar mercilerinin yanı sıra belediye/birlik idari çalışanları ve belediye/birlik katı atık birimlerinin çalışanlarını hedefleyecektir. Tedbir ayrıca il çevre müdürlüklerinden personeli hedef alabileceği gibi DSİ ve İller Bankası gibi ilgili kurumların bölge müdürlüklerini de hedef alabilir. Bu aktivite faaliyet hizmet sözleşmeleri (yapım işlerinin denetiminin yanı sıra, kamu tedarik desteği ve gerekli danışmanlığı da içeren kapasite gelişiminin sağlanmasını da içerecek hizmet sözleşmeleri) yoluyla sağlanacaktır.

Uygun faaliyetler

Aşağıdakileri içeren genişletme, rehabilitasyon, geri dönüşümün artırılması ve toplama sistemlerinin iyileştirilmesi ve ayırma metodları:

- “Yeşil” ve diğer organik atıkların ayrı toplanmasına başlanmasını içerecek şekilde ayrı toplamanın başlatılması ve geliştirilmesi;
- Toplama servislerinin geliştirilmesi: çöp kamyonlarının ve konteynırlarının temini,
- **Yerel tesis merkezlerinin** yapımını da içerecek şekilde ayırma ve geri dönüşüm merkezlerinin geliştirilmesi (ambalaj atığının bertarafı, piller, yağlar gibi)
- Pilottan tüm ölçeği kapsayacak şekilde biyolojik işlemler (compost), gaz ve sızıntı yönetim sistemlerinin inşası, inşaat ve yıkım atıkları için uygun bir tesis dahil olmak üzere, mevcut atık depolama alanlarının rehabilitasyonu,
- Aktarım/transit istasyonlarının inşası, araç temini gibi aktarım tesislerinin geliştirilmesi
- Tasarı safhasında gerekçe konusu olan; atık depolama alanları için Kompaktör, buldozer, tekerli yükleyiciler, kamyonlar, pkaplar, traktörler ve römorklar gibi ekipmanların temini;
- Tasarı safhasında gerekçe konusu olan; ofislerin ve bakım atölyelerinin inşası yoluyla yönetim koşullarının iyileştirilmesi;

Aşağıda yer alanları içeren yeni inşaalr, artan geri dönüşüm ve gelişen toplama sistemleri ve ayırma metodları:

- “Yeşil” ve diğer organik atıkların ayrı toplanmasına başlanmasını içerecek şekilde ayrı toplamanın başlatılması ve geliştirilmesi;
- Toplama servislerinin geliştirilmesi: çöp kamyonlarının ve konteynırlarının temini,
- **Yerel tesis merkezlerinin** yapımını da içerecek şekilde ayırma ve geri dönüşüm merkezlerinin geliştirilmesi (ambalaj atığının bertarafı, piller, yağlar gibi)
- Pilottan tüm ölçeği kapsayacak şekilde biyolojik işlemler (compost), gaz ve sızıntı yönetim sistemlerinin inşası, inşaat ve yıkım atıkları için uygun bir tesis dahil olmak üzere, mevcut atık depolama alanlarının rehabilitasyonu,
- Aktarım/transit istasyonlarının inşası, araç temini gibi aktarım tesislerinin geliştirilmesi

- Tasarı safhasında gerekçe konusu olan; atık depolama alanları için Kompaktör, buldozer, tekerli yükleyiciler, kamyonlar, pkaplar, traktörler ve römorklar gibi ekipmanların temini;
- Tasarı safhasında gerekçe konusu olan; ofislerin ve bakım atölyelerinin inşaaı yoluyla yönetim koşullarının iyileştirilmesi;

ve aşağıda yer alan TA:

- kamu tedarik desteği ve uygun hallerde tavsiyesi de dahil olmak üzere, denetim/denetimci mühendislik, kurumsal yönetimin geliştirilmesi, kapasite inşaaı, kamu farkındalığı, eğitim girişimleri ve diğer iletişim araçları;
- TA³²: teknik hazırlık çalışmaları, fizibilite çalışmaları, MFA,ÇED, detaylı tasarı, teknik spesifikasyonlar ve ihale dosyaları.

Seçim Kriteri

Projelerin değerlendirilmesi ve seçimi Program Otoritesi tarafından tesis edilen Proje Seçim Komitesi'nin sorumluluğu altındadır. (**Aynı zamanda bkz. C.5. ve E.1**). Finanse edilecek proje seçmek için kriterler aşağıdaki prensiplerle uymalıdır:

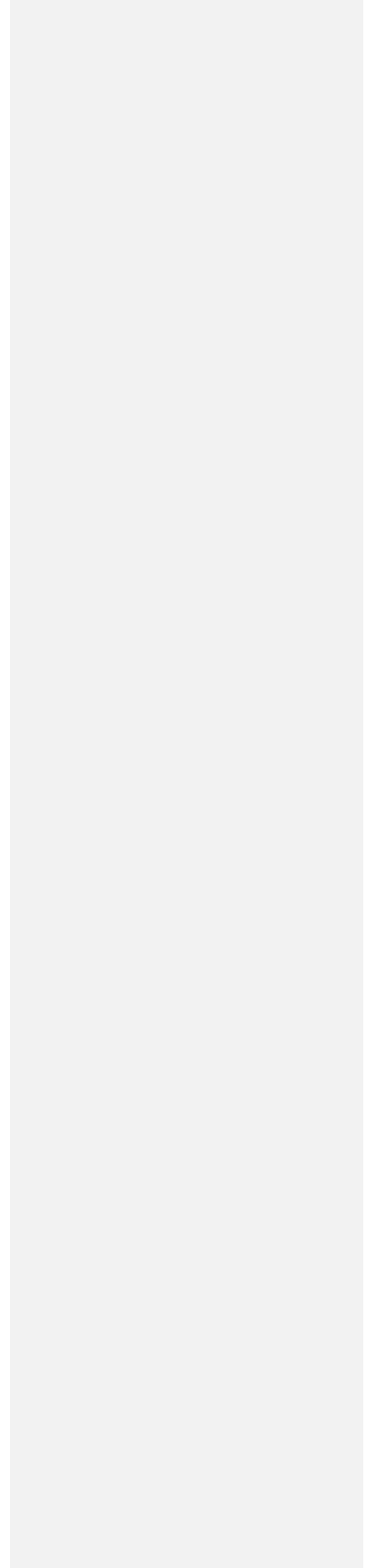
- Uygulama için projenin olgunluğu ve hazırlığı;
- AB'nin ilgili çevre mevzuatı ve standartları ile uyumlu olma;
- Çevre planlarının ve sektörel stratejilerin uygulanmasına bağlantı;
- Çevresel öncelikler, isimleriyle kamu sağlığının iyileştirilmesi, çevresel olarak hasas alanların korunması, doğal kaynakların korunması;
- Bütünleşmiş bir yaklaşım;
- Nüfus üzerinde ana olumlu etki;
- Finansman kapasitesin noksanlığı;
- Finansal sürdürülebilirlik ('kırleten öder' ve 'maliyet kurtarma' prensipleri);
- Tamamlayıcılık ve diğer finansal kaynakların kullanılabilirliği;
- Uzun dönem optimal idare (karşılabilirlik kriteri);
- Yaptırım ve işletmenin maliyet etkinliği (maliyet etkinlik kriteri).

Nihai Yararlanıcılar

- Seçilmiş belediyeler;
- Seçilmiş yerel otoriteler, uygun olduğu hallerde

İzleme göstergeleri/hedefler/amaçlar/tanımlar

Aşağıdaki tablo bu tedbir için asıl göstergeleri ve amaçları özetlemektedir.

Göstergeler

TabloC.7. Öncelik 2 için temel göstergeler- Tedbir 2.1.

Gösterge türü	Gösterge	Temel alınan değer (2004)	Hedef (2012)	Doğrulama Kaynağı
Çıktılar				
	Mevcut kompost tesisi sayısı	5	10	TİK, ÇOB, nihai yararlanıcı, proje/program raporları
	Geri dönüşüm tesislerinin sayısı (MRF)*	10	15	ÇOB, nihai yararlanıcı, proje/program raporları, ÇEVKO raporları
	Geri dönüşüm tesislerinin kapasitesi (MRF) (ton/yıl)*	317 500	417 500	ÇOB, nihai yararlanıcı, proje/program raporları, ÇEVKO raporları
	Ek yeni aktarma istasyonu sayısı	0	9	ÇOB, nihai yararlanıcı, proje/program raporları,
Sonuçlar				
	Düzenli depolama sahalarında bertaraf edilen atık miktarı (ton/yıl)**	7 002 000	7 900 000	TİK, ÇOB, nihai yararlanıcı, proje/program raporları
	Kompost tesisinde bertaraf edilen belediyesel katı atık miktarı (ton/yıl)	351 000	460 000	TİK, ÇOB, nihai yararlanıcı, proje/program raporları
	Entegre katı atık yönetim sisteminden faydalanan ek nüfus	0	2 900 000	ÇOB, nihai yararlanıcı, proje/program raporları, ÇEVKO raporları

* Maddesel geri kazanım tesisi .

** Projelerinin birçoğunun fizibilite çalışmaları henüz tamamlanmadığından tabloda belirtilen figürler tahmini değerleri ifade eder.

C.2. TEKNİK DESTEK

3. Öncelik: Teknik Destek

Hedef

Çevre Operasyonel Programı'nın bütününün ve projelere özel tedbirlerin yönetim kapasitesini güçlendirmek ve Teknik Destek sağlamak.

Özel Hedefler

- ÇOP'nin etkin yönetimi ;
- Nihai yararlanıcıların planlama kapasitesinin ulusal stratejiler ve AB stratejilerine uyumlu bir şekilde geliştirilmesi;
- Proje hazırlıkları, yönetimi ve IPA fonlarının ve gelecekteki Yapısal Fonların emilimi konularında kurumsal kapasitenin artırılması.

Gerekçe

Bu öncelik ekseninin önemli bir hedefi ÇOP'nin yönetiminde çalışacak kurumların kapasitesinin artırılmasıdır.

Geçmişten öğrenilen dersler, (AB Katılım Öncesi Yardım'ın ara değerlendirmesi, PHARE 1999-2002) "ihtiyaç analizleri"nde zayıflıklara sebebiyet veren yeterli planlama dokümanlarının olmaması konusunu ortaya koymaktadır. Bu Teknik Destek öncelik eksenini, ÇOP altından finanse edilecek projelerin rasyonel ve etkin planlanmasına ve gelecekteki Yapısal Fonların yönetimine faydalı olacak uzmanlığın geliştirilmesini sağlayacaktır.

Bu Teknik Destek geçmişte yürütülmüş ve halihazırda yürüten AB destekli projelerin tamamlayıcısı mahiyetindedir. Detaylı bilgi **Bölüm C.4 (b)'de** verilmiştir.

Hizmet sağlayacakların daha gelişmiş bir şekilde izlenebilmesi için yeni araçlar geliştirilecektir.

ÇOP'nin toplam bütçesinin yaklaşık %6'sı bu öncelik eksenine ayrılmıştır.

Tanım

Bu öncelik:

- 1- Programın yönetim otoriteleri için kapasite oluşturulması (Program Otoritesi ve Sektörel İzleme Komitesi);
- 2- Programın (ve her bir projenin) izlenmesi ve değerlendirilmesi için yapılacak çalışmaların desteklenmesi;
- 3- Bundan sonraki fonlama sürecindeki projelerin hazırlanması ve seçimi de dahil olmak üzere sonraki programın hazırlığına ve halihazırdaki ÇOP'un muhtemel revizyonuna destek;
- 4- Gelecekteki muhtemel faydalanıcılara yönelik eğitim faaliyetleri (TR 06.03.13 projesi kapsamında yapılacak eğitimler üzerine bina edilmek üzere);
- 5- Programa dair bilgilendirme, tanıtım ve görünürlük faaliyetlerine destek konularına odaklanmaktadır. Ayrıca, Çevre ve Orman Bakanlığı'na ve belediyelere Master Plan ve sektörel çalışmalarda destek verecektir. Bahsekonu operasyonların servis sözleşmeleri yoluyla gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. (kısıtlı ihale prosedürü veya çerçeve sözleşmesi)

Tedbir 3.1: ÇOP yönetiminin geliştirilmesi

Fonlanmaya uygun faaliyetler aşağıda sıralanmıştır:

- Proje uygulama konusunda kurumsal kapasiteyi güçlendirebilmek için eğitimlerin hazırlanması, organizasyonu ve yürütülmesi
- ÇOP ve her bir projenin izleme ve değerlendirme faaliyetlerini desteklenmesi, İzleme ve Değerlendirme ekiplerine eğitim verilmesi (dış değerlendiriciler tarafından gerçekleştirilen değerlendirmelerin maliyetleri);
- Teklif çağrılarını için teknik destek verilmesi (hazırlık ve değerlendirme);
- İhalelere ilişkin destek verilmesi: İhale değerlendirmesinde bulunacak olan değerlendirme komitelerine (özellikle yapım ihalelerinde) teknik destek verilmesi;

- ÇOP'nin uygulanmasının gelişimi için çalışmalarda bulunulması,
- ÇOP'nin yönetim sürecinde destek sağlanması (operasyonların değerlemede verilecek destek, OP yönetiminde yer alan personelin çalışma ziyaretleri ve toplantılar vasıtasıyla tecrübe paylaşımı, IPA Biriminde hazırlık, seçme, doğrulama, uygulama, izleme, değerlendirme ve denetimle ilgili görevleri yerine getirmek için görevlendirilen personelin istihkak masrafları);
- Gelecek programlama dönemi için yeni program dokümanlarının hazırlanması. Bu faydalanıcıların proje hazırlanmasında ve teklifinde varolan kapasitelerinin güçlendirilebilmesi kadar gelecekte sağlıklı yönetimin sağlanabilmesi ve projelerin zamanında uygulanabilmesi adına ortaklık danışmanlıklarına, çalıştaylara ve faydalanıcıların eğitimine destek verilmesini içermektedir.
- ÇOP'nin promosyonuna ve tanıtımına destek verilmesi: Kamuoyu ve potansiyel faydalanıcılar için ilgilendirme materyallerinin üretimi, dağıtımı ve konferansların, seminerlerin ve bilgilendirme toplantılarının organizasyonu ve gerçekleştirilmesi de dahil olmak üzere İletişim Eylem Planı'nın uygulanması.
- Providing assistance to the OS after the transition period; Geçiş döneminden sonra da Program Otoritesi'ne destek sağlanması;
- Akreditasyon için gerekli dokümanların hazırlığı ve güncellenmesi;
- Providing expert assistance and training for the staff of the IPA Unit within the OS; Program Otoritesi altındaki IPA Birimi'ne eğitim ve uzmanlık desteği sağlanması;
- ÇOP'nin yönetimi, uygulanması, izlenmesi, kontrolü ve değerlendirilmesi için gerekli yazılım, donanım ve diğer ofis ekipmanlarının alım ve kurulumu.

Tedbir 3.2: Faydalanıcıların planlama kapasitelerinin geliştirilmesi

Bu tedbir belediye (yerel yönetim otoritesi) atık su ve bölgesel katı atık yönetimi Master Planlarının hazırlanmasına odaklanmaktadır. Aşağıdaki konularda yoğunlaşılacaktır:

- İş planlarında verildiği (bkz. Bölüm C.1 Öncelik 1, Gerekçe) gibi belediyelerin atık su Master Planlarının hazırlanmasına destek verilecektir. Her bir proje sahası için Master Plan (bölgesel bir sosyo – ekonomik ve ödenebilirlik çalışmaları ile

desteklenen) uzun dönemde (10 yıldan fazla) hizmetteki olması gereken gelişmeleri yatırım ihtiyaçlarını belirleyecektir. Bu Master Plan gelecekteki yatırımlar için bir referans dokümanı olacaktır. Ayrıca kamuya açık olacak ve belediyelerin yerel yönetim birlikleri kurabilmelerine (değerlendirmeler ve senaryo analizleri) uygun olduğu ölçüde destek verecektir.

- İş planlarına (bkz. Bölüm C.1. Öncelik 2, Gerekçe) ve ulusal atık yönetimi planına (bkz. Bölüm C.1. Öncelik 2, Gerekçe) uygun olacak şekilde yerel katı atık yönetim Master Planlarının hazırlanmasına destek vermek. Her bir proje sahası için Master Plan (yerel bir sosyo – ekonomik ve ödenebilirlik çalışmaları ile desteklenen) uzun dönemde (10 yıldan fazla) hizmetteki olması gereken gelişmeleri yatırım ihtiyaçlarını belirleyecektir. Bu Master Plan gelecekteki yatırımlar için bir referans dokümanı olacaktır. Ayrıca kamuya açık olacak ve belediyelerin yerel yönetim birlikleri kurabilmelerine (değerlendirmeler ve senaryo analizleri) uygun olduğu ölçüde destek verecektir.
- Gelecekteki programlama süreçlerinde fonlanmak üzere yüksek kaliteli projelerin hazırlanabilmesi için; uluslararası ya da bölgesel işbirliği girişimleri altında tanımlanan projeler de dahil olmak üzere projelerin teknik hazırlık çalışmalarına, fizibilite çalışmalarına, ÇED, Fayda Maliyet Analizi, ayrıntılı projelerinin, teknik şartnamelerinin ve ihale dokümanlarının hazırlanmasına destek vermek.

Bunlara ek olarak, Çevre ve Orman Bakanlığı'na performans göstergelerinin belirlenmesi ve maliyet ve tarifeler gibi alanlarda bilgi temelini güçlendirilebilmesi amacıyla test araçlarının geliştirilmesi ve AB politikalarıyla uyumlu yeni şeffaflık yönerge ve teamüllerinin oluşturulmasında fon desteğinin genişletilmesi planlanmıştır. Bu durum, bölge ve belediyeler arasında karşılaştırmalar ve ölçümler yapmayı geliştirmekle birlikte Çevre ve Orman Bakanlığına su, atık su ve katı atık yönetim sistemlerini izleme ve güçlendirme konularında destek verecektir.

Nihai Yararlanıcılar

Program Otoritesi (ayrıca bkz. E.1) Tedbir 3.1 ve Çevre ve Orman Bakanlığı, belediyeler ve yerel idareler Tedbir 3.2 altında öngörülen destekten faydalanmak için uygundur.

Activities will thus target the OS, SMC, staff (and elected-officials) of municipalities and local authority unions, intermediate bodies (performing on a delegated agreement basis, i.e. Project Implementation Unit-(PIU)), Provincial Directorate staff as well as staff from regional institutions such as İller Bank and DSİ and the general public. Bu sebeple Program Otoritesi, Sektörel İzleme Komitesi, belediyelerin ve yerel idarelerin personeli (ve seçilmiş görevlileri), aracı kurum ve kuruluşlar (yetki devri anlaşmaları temelinde yürüyen, örn. Proje Uygulama

Birimi (PUB)), İl Müdürlüğü personeli, İller Bankası, DSİ gibi yerel kurum ve kuruluş personeli ve genel kamuoyu bu faaliyetlerle hedeflenmektedir.

İzleme Göstergeleri/Hedefler/Tanımlar

Altta tablo bu öncelik için belirlenen ana göstergeler ve hedefleri sıralamaktadır.

Göstergeler

Tablo C.8. 3. Öncelik için ana göstergeler

Gösterge türü	Gösterge	Başlangıç değeri (2004)	Hedef (2012)	Kaynaklar
Çıktılar				
	Eğitilen personel sayısı (program seviyesinde)	0	30	ÇOB, Program raporu
	Programın promosyonu ve tanıtımı amacıyla gerçekleştirilen konferans, seminer ve bilgilendirme toplantısı sayısı	0	30	ÇOB, Program raporu
	Hazırlanan ve nihai yararlanıcılar tarafından kabul edilen master plan sayısı	0	20	ÇOB, Program raporu
	Hazırlanan ve nihai yararlanıcılar tarafından kabul edilen fizibilite çalışma paketi sayısı	0	20	ÇOB, Program raporu

C.3. YATAY KONULAR

(a) Kadın ve erkekler arasında eşit muamelenin sağlanması

Kadın ve erkekler arasında eşit muamelenin sağlanması Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile garanti altına alınmıştır. Bu sebeple ÇOP kapsamında fonlanan projeler her türlü ayrımcılığı engellemek ve pozitif cinsiyet konularını desteklemek prensiplerine uyacak şekilde uygulanacaktır. Bu haklar ilgili Kamu Hizmet İdarelerince düzenli olarak izlenecektir.

Gelecekteki gelişme alanları aşağıdakileri kapsayacaktır:

- Butün yönetim seviyelerinde verimliliğe önem verme, etkinlik ve vatandaş/müşteri yönlendirmeleri de dahil olmak üzere toplam kalite yaklaşımı konusunda daha yüksek farkındalık;
- Güçlü ve zayıf yönlerin belirlenmesi;
- Devam eden geliştirme faaliyetlerine girdi sağlama;
- Kurum içerisinde sürekli değişim yönetiminin temeli olan iletişimin teşviki;
- Geliştirme faaliyetlerinin verimliliğinin değerlendirilmesi;
- Bütün Avrupa sathında, onların da gelişim alanlarından faydalanabilmek için tecrübe alış veriş.

Ayrıca, cinsiyetle ilgili konulara projelerin bütün safhalarında (kamuoyu farkındalığının proje hazırlığı, dizaynı ve uygulaması) dikkat edilecektir. Bu sayede programın etkinliği artacak ve proje faaliyetleri üzerinde daha iyi bir etkide bulunacaktır.

(b) Çevresel koruma ve sürdürülebilir kalkınma

ÇOP sürdürülebilir bir çevresel altyapının gerçekleştirilmesini desteklemekte ve hizmet sunumunu güçlendirmektedir. Bu durum 6. AB Çevresel Eylem Programı (2001 – 2010) altında tanımlanan öncelik ve hedeflerle de uyumludur. Bununla birlikte 2001 Göteborg³⁶ Stratejisi üzerine bina edilen yenilenmiş Avrupa Sürdürülebilir Kalkınma Stratejisi (2005 – 2010)'nde yansıtılan ana hedef ve prensiplerle de uyumludur. ÇOP altından fonlanacak bütün projeler çevrenin korunmasına ve gelişimine katkıda bulunacaktır. Ayrıca bu projeler bütün ulusal kanuni düzenlemelere de uyacaktır.

Stratejik Çerçeve Belgesi çerçevesinde sağlanacak yardımlar sürdürülebilir kalkınma prensiplerine, ilgili çevresel normlara ve ÇED, Habitat ve Kuş direktifleri (NATURA 2000

³⁶ AB ilk sürdürülebilir kalkınma stratejisini 2001 Göteborg Konseyinde formüle etmiştir.

olarak belirlenecek alanlardaki negative etkilerin engellenebilmesi amacıyla) gibi ilgili çevre mevzuatına tam anlamıyla uymak zorundadır.

Çevre sektöründeki yatırımlar ırmak havzası anlayışı ve atık yönetimi planlaması ile aynı yönde planlanacaktır.

Fonlanacak projelerin her birinin ilgili AB Çevre Mevzuatının getirdiği yükümlülüklerle uyumlu olacak şekilde değerlendirilmesi gerekmektedir.

Türkçe Stratejik Uyum Çerçevesinde belirtildiği gibi DABLAS Girişimi ve Barselona Sözleşmesi yatırım planlarında dikkate alınacaktır.

Çevre ve sürdürülebilir kalkınma prensipleri ve yaklaşımları diğer OP'ler (örn. Ulaştırma) ve diğer 5. Bileşen gibi diğer IPA bileşenleri altından finance edilecek yatırım projelerine de uygulanacaktır.

(c) Sivil toplumun katılımı

Sivil toplumun aktif katılımı proje hazırlama, uygulama ve izleme de dahil olmak üzere her düzeyde desteklenecektir.

C.4. TAMAMLAYICILIK VE SİNERJİLER

(a) Diğer yatırım programlarıyla koordinasyon

Kaynakların ideal kullanımını sağlamak, maksimum etkiye ulaşmak ve bütün yardım türleri arasında genel uyumu sağlayabilmek adına IPA Programının farklı bileşenleri arasında güçlü bir koordinasyon sağlanacaktır.

Bu farklı yatırım programları arasında etkin bir koordinasyonu gerektirmekte ve hem ulusal kurumlar tarafından (İller Bankası, DSİ, ÇOB tarafından yönetilen NEF) hem de çevresel altyapı inşasına destek veren UFK'lar tarafından yürütülen programları kapsamak zorundadır. Maliye Bakanlığı ve yıllık yatırım programlarının koordinasyonundan ve bütün yatırım projelerinin onaylanmasından sorumlu olan DPT Program Otoritesiyle yakın bir işbirliği içerisinde. Program Otoritesi seçim süreci iş planının (AB'ye iletilmesi) idari prosedürlere uygun olmasını sağlayacaktır.

ÇOP'nin çıktılarının maksimize edilmesinde **Birinci Bileşenle koordinasyonlu çalışmak** özellikle önemlidir. Birinci Bileşen için Program Otoritesi olan Ulusal IPA Koordinatörü ÇOP'nin Program Otoritesi ile düzenli iletişimi ve bilgi alış verişini sağlamakla yükümlüdür. ÇOP altından seçilen Projelerin uygulanmasında görev alan ana kurumların (örn. Belediyeler, yerel idareler, ilgili bölgesel müdürlükler) Birinci Bileşen altından yürütülen

kapasite geliştirme desteğine erişim sağlayabilmelerini sağlayacak koordinasyon mekanizmalarını devreye sokacaklardır.

3, 4 ve 5. Bileşenler ile Koordinasyon: Bölgesel Rekabet Edebilirlik Operasyonel Programı, Ulaştırma Operasyonel Programı ve Kırsal Kalkınma Operasyonel Programları çevresel hedeflerin gerçekleştirilmesinde pozitif bir etkise sahip olacaklardır. Fakat farklı OP'ler altından fonlanan projelerin arasındaki etkileşimin kısıtlı olacağı tahmin edilmektedir.

Ayrıca, ÇOP kapsamında yürütülecek faaliyetler, temelde iş yaratılmasının hızlandırılması ve çevresel şartların iyileştirilmesi olmak üzere sosyo-ekonomik hedeflere ulaşılmasında olumlu bir etkiye sahip olacaktır.

Farklı Bileşenlerden sorumlu Bakanlıklar 2007 – 2009 ÇOP'nin hazırlanmasında görev alan çalışma gruplarında temsil edilmiştir. Ayrıca Sektörel İzleme Komitesinin de üyeleri olacaklardır.

Stratejik Uyum Belgesi'nin kırsal ve çevresel altyapının iyileştirilmesi ve geliştirilmesinin ulusal kaynaklardan fonlanmasını ve yalnızca uygun görülmesi halinde uluslar arası kaynakların (IPA kaynakları dahil) kullanılmasını öngördüğüne dikkat edilmesi gerekmektedir.

(b) Geçmişteki ve halen devam eden proje ve programlar

Bu ÇOP'yi destekleyen ulusal ve bölgesel birçok çalışmanın devam ettiğini belirtmeliyiz.

Son zamanlarda Türkiye'de Su Çerçeve Direktifi'nin karşılanabilmesi için gerekli faaliyetlerin gerçekleştirilebilmesi amacıyla projeler uygulanmaktadır. Buna bir örnek olarak 2002 yılında MATRA Programı kapsamında başlatılan "Türkiye'de Su Çerçeve Direktifi" isimindeki proje verilebilir. Pilot bölge olarak seçilen Büyük Menderes Akarsu Havzası için taslak bir yönetim planı hazırlanmıştır.

Yukarıdaki projenin çıktılarından yararlanılarak hazırlanan, 2006 yılı Katılım Öncesi Finansal Programı kapsamında "Su Sektöründe Kapasite Geliştirilmesi" isminde, bir Eşleştirme Projesi farklı akarsu havzaları için olan yönetim ve uygulama planlarını değerlendirecektir. Bu planlar sadece Su Çerçeve Direktifi'ni değil, "Kentsel Atıksu Artım Direktifi"³⁷ ve "Tehlikeli Maddeler Direktifi"³⁸ni de dikkate alacaklardır. The project is planned to be completed in 2009 and will support additional studies related to this subject. Bu projenin 2009 yılında bitirilmesi ve konuya ilişkin yapılacak yeni çalışmaları desteklemesi beklenmektedir. Furthermore, national studies are continuing in terms of developing regional

³⁷ Kentsel atık su arıtılması konu alan 21 Mayıs 1991 tarih ve 91/271/EC no'lu Konsey Direktifi

³⁸ Topluluğun sui ile ilgili çevresine atılan çeşitli tehlikeli materyallerin yarattığı kirlilik ile ilgili 4 Mayıs 1976 tarih ve 76/464/EEC no'lu Konsey Direktifi.

environmental protection plans in Turkey (Gediz River Basin Master Plan Project, Ergene Basin Environmental Management Master Plan Project). Ayrıca Türkiye'de (Gediz Nehri Havzası Master Plan Projesi, Ergene Havzası Çevresel Yönetim Master Plan Projesi) bölgesel çevre koruma planları oluşturulması ile ilgili ulusal çalışmalar devam etmektedir.

Atık su sektöründe, AB mevzuatına uygun olacak şekilde yoğunlaşmaların belirlenmesi (ve çevresel hassasiyet bölgelerinin haritalandırılması) amacıyla teknik çalışmalar (TÜBİTAK VE İstanbul Teknik Üniversitesi) devam etmektedir. "TÜBİTAK'ın Devlet Kurumlarının Araştırma ve Geliştirme Projelerine Destek Programı" projesi 2009 yılında sonuçlandırılmıştır. Çevre ve Orman Bakanlığı da aşağıdaki çalışmaları sürdürmektedir:

- Türkiye'nin yer altı su kaynaklarının kirlilik seviyeleri ötrofikasyon açısından belirlenecektir. Türkiye'deki hassas ve hassas olmayan alanların belirlenmesi için bir iş planı hazırlanacaktır;
- Benzer büyüklükte ve popülasyondaki meskun mahallerin kirlilik değerlerini göz önünde bulundurarak ekonomik, teknik ve sosyal fizibilite araştırılması yoluyla atık su toplama alanları tasarlanacaktır;

Teknik Destek (Üçüncü Öncelik) geçmiş ve devam eden AB desteğini tamamlayıcısı niteliğindedir:

TRA2, TR72, TR52, TRB1 (NUTS II) Bölgelerinde AB tarafından finanse edilen Bölgesel Kalkınma Programı: Sırasıyla Elazığ – (Palu ve Kovancılar), Kars, Sorgun ve Ereğli isminde üç adet atık su projesi ve bir adet entegre atık yönetim projesi için teknik ve hazırlık çalışmaları, Fizibilite çalışmaları, ÇED, Fayda Maliyet Analizi, detaylı tasarım, teknik şartnameler ve ihale dosyaları hazırlanmıştır.

AB tarafından finanse edilen 2003 yılına ait TR 03 06.01 kodlu "AB Entegrasyon Sürecinin Desteklenmesi Faaliyetleri" Projesi: Artvin-Rize, Balıkesir, Çorum, Kayseri and Konya isminde beş adet entegre atık yönetim projesinin teknik ve hazırlık çalışmaları, Fizibilite çalışmaları, ÇED, Fayda Maliyet Analizi, detaylı tasarım, teknik şartnameler ve ihale dosyaları hazırlanmıştır.

AB tarafından finanse edilen 2005 yılına ait TR 05 04.03 kodlu "AB Entegrasyon Sürecinin Desteklenmesi Faaliyetleri" Projesi: Aşağıda sayılan 23 adet projenin teknik ve hazırlık çalışmaları, Fizibilite çalışmaları, ÇED, Fayda Maliyet Analizi, detaylı tasarım, teknik şartnameler ve ihale dosyaları için 3 Milyon AVROo ayrılmıştır:

15 adet atık su projesi: Erzurum, Bartın, Kırşehir, Adıyaman, Polatlı, Siverek, Seydişehir, Çarşamba, Diyarbakır, Erdemli, Akşehir, Aksaray, Merzifon, Lüleburgaz, Soma;

8 adet içme suyu projesi, Erzincan, Nizip, Akçaabat, Manavgat, Silvan, Erciş, Doğubeyazıt ve Ezeltire;

Ayrıca 2 özel sözleşme ile (Çerçeve Sözleşmesi) DABLAS Girişimi'nin ilgilendirdiği (örn. Ordu ve Turhal Atık Su Arıtım Tesisi Projesi) belediyeler için iki çalışma yapılmıştır;

AB tarafından finanse edilen 2006 yılında başlayan TR 06 03.13 kodlu "AB Entegrasyon Sürecinin Desteklenmesi Faaliyetleri" Projesi: Yaklaşık 10 Milyon AVROo'luk bir miktar teknik ve hazırlık çalışmaları, Fizibilite çalışmaları, ÇED, Fayda Maliyet Analizi, detaylı tasarım, teknik şartnameler ve ihale dosyaları için ayrılmıştır. Ayrıca, 2007 yılında ÇOP'nin yönetim otoritelerini hedefleyen, proje uygulanmasında kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi konusunda bir dizi eğitim faaliyeti için karşılık ayrılmıştır.

Bileşenlerin altında öngörülen projelere özgü Teknik Destek faaliyetleri. Bu faaliyetler uygulanacak projelerin müşavirliğine destek vermek ve nihai yararlanıcıların kapasitelerini geliştirmeyi hedeflemektedir. Ayrıca yukarıda sayılan çalışmalar için de karşılıklar ayrılmıştır. Bundan sonraki Fizibilite Çalışması Hizmet Şartnamelerinin içinde yer almayacak olan master plan hazırlanması da bu faaliyetlerin içindedir. Bu stratejik dokümanlar gelecekteki fizibilite çalışmaları ve gelecekteki IPA programları veya başka finansman kaynaklarının altından yürütülecek projelerin seçimi için referans oluşturacaktır.

C.5.İNDİKATİF PROJE LİSTESİ

Program Otoritesi (ayrıca bkz. E.1) proje seçim sürecinin ortaklık ve şeffaflık prensipleriyle uyumlu olduğunu taahhüt etmektedir. Sadece ÇOP'nin hedeflerine hizmet eden ve uygulama stratejisine uygun (örn. Öncelik eksenleri ve ilgili tedbirler) olan projeler hazırlık sürecinde dikkate alınmıştır.

2002 yılında AB tarafından fonlanan Yüksek Maliyetli Çevresel Altyapı Planlama Projesi (Kasım 2005 tarihinde tamamlanmıştır) kapsamında üretilen Proje Önceliklendirme Rehberi'nde proje hazırlığı ve seçimine ilişkin prensipler tanımlanmıştır. Önceliklendirme süreci hangi projelerin potansiyel proje listesine dahil edilebilmek için uygun olduğunu belirleyebilmek için projelerin ilk uygunluk kriteri kullanılarak sıralanmasını temel alır ve sonrasında da proje sıralama kriterine göre dışarıda kalmayan projeler sıralanır.

Tablo C.9. Proje uygunluk kriteri sıralaması

No.	Madde	Kriter
K1	Projenin yer aldığı sektör	Projenin aşağıdaki sektörlerde olması gerekmektedir: <ul style="list-style-type: none">• Su/atık su• Atık yönetimi• Hava kirliliği• Endüstriyel kirlilik kontrolü
K2	Kuruluştaki uygulanacak faaliyetin türü	Projenin en az 5 Milyon AVROo'luk bir yatırım içermesi gerekmektedir.
K3	Projenin asıl faydalanıcısı ve (var ise) diğer faydalanıcıları	Doğrudan faydalanıcı özel sektörden olamaz.
K4	Projenin durumu (genel)	The project proposal must contain the information which is added with the questionnaire minimum Proje başvurusunda anketle eklenen bilgilerden minimum düzeyde olması gerekmektedir.

Tablo C.10. Proje seçim kriterleri

Çevresel kriterler <ul style="list-style-type: none">• Çevresel faydalar• Sağlığa ilişkin faydalar• Çevresel strateji	Teknik kriterler <ul style="list-style-type: none">• Proje büyüklüğü• Projenin türü• Projenin karmaşıklığı• Projenin hazır olup olmadığı
Mali kriterler <ul style="list-style-type: none">• Yatırım maliyeti• İşletme ve bakım maliyetleri• Temin edilmiş finansman miktarı	Kurumsal kriterler <ul style="list-style-type: none">• Sorumlulukların tanımlanması• Halihazırdaki kanuni çerçeve• Proje sahibinin kurumsal kapasitesi
Ekonomik kriterler <ul style="list-style-type: none">• Ücretlerin ödenebilirliği	Politik kriterler <ul style="list-style-type: none">• Gösterim potansiyeli

- Yatırımın ödenebilirliği
- Ekonomik fayda

- İlgili uluslararası konvansiyonlar³⁹
- Bölgesel gelişim

Proje Önceliklendirme Rehberi yıllık bazda izlenecektir. Düzenli olarak veritabanının güncellenmesi ve kriterlerin değerlendirilmesi yapılacaktır. 2007'den itibaren iki yılda bir değişen ihtiyaç ve önceliklere göre başvuru formları ve kriterler güncellenecektir.

2008'de itibaren iki yılda bir potansiyel faydalanıcılar IPA ya da diğer kaynaklardan fonlanacak potansiyel projelerin bulunduğu havuzun güncellenebilmesi için proje başvurularını iletmek üzere çağrılacaklardır. ÇOP'nin (2007 – 2009) ilk uygulama döneminde hiçbir belediye birden fazla proje için fon alamayacaklardır.

2006'da ÇOP'nin Program Otoritesi tarafından ilk proje teklifi çağrısı yapılmış ve bir Proje Seçim Komitesi oluşturulmuştur. Bu komite daha çok DPT, İller Bankası, DSİ, ABGS, Hazine ve ÇOB gibi çevresel yatırımlardan ve politikalarından sorumlu ve çevre ile ilgili mevzuatın ve AB Direktiflerinin uygulanmasından sorumlu kurumların temsilcilerinden oluşmuştur.

Proje Seçim Komitesi Proje Önceliklendirme Rehberini uygunluk kriterleri listesine faydalanıcıların nüfusları 50.000'in üzerinde olan belediyeler olması gerektiğini koyarak revize etmeye başlamıştır. Anketler 2006 yılı Nisan ayında 450 adet belediyeye dağıtılmıştır. Yaklaşık 200 adet anket geri dönmüş ve 131 adet proje sıralanmıştır. Sektörel dağılım şöyledir: 18 adet içme suyu projesi, 61 adet atık su projesi ve 52 adet katı atık projesi. Bu süreç 2007 yılı Şubat ayında bitirilmiştir.

AB tarafından fonlanması muhtemel projeleri gösteren bir harita (**bkz. Ek 5**) ve bir iş planı (**bkz. Ek 3**) ekte sunulmuştur. Ek 4'te her büyük proje için projenin adı, yatırım değeri ve finansman kaynakları, ana bileşenlerin açıklaması, proje hedeflerinin ve beklenen sonuçların açıklaması, zaman çizelgesi, ana proje dokümanlarının ve proje tasarımının durumunu gösteren Proje Kimlik Kartları bulunmaktadır. Hazırlık çalışmalarının gerçekleştirilmesi ve arazi edinimi ve ÇED prosedürü için müşavirlik gibi konuların alacağı zaman dikkate alınarak bir proje listesi (yıllık dağılım ve finansal tablolar 4. Bölümde bulunmaktadır) oluşturulmuştur. Bu projelerin N+3 ödeme kuralına göre ayrılan zaman içerisinde uygulamalarının tamamlanabileceğini garantiye almaktadır.

³⁹ DABLAS Girişimi ve Barcelona Sözleşmesi

IPA kapsamında fonlanacak projeler bir ön şart olarak AB Komisyonuna sunulan her büyük proje başvurusu için AB Mevzuatına ve ayrıca IPA Uygulama Tüzüğü (2007)'nün 157. Maddesine uymak zorundadır.

D. MALİ TABLO

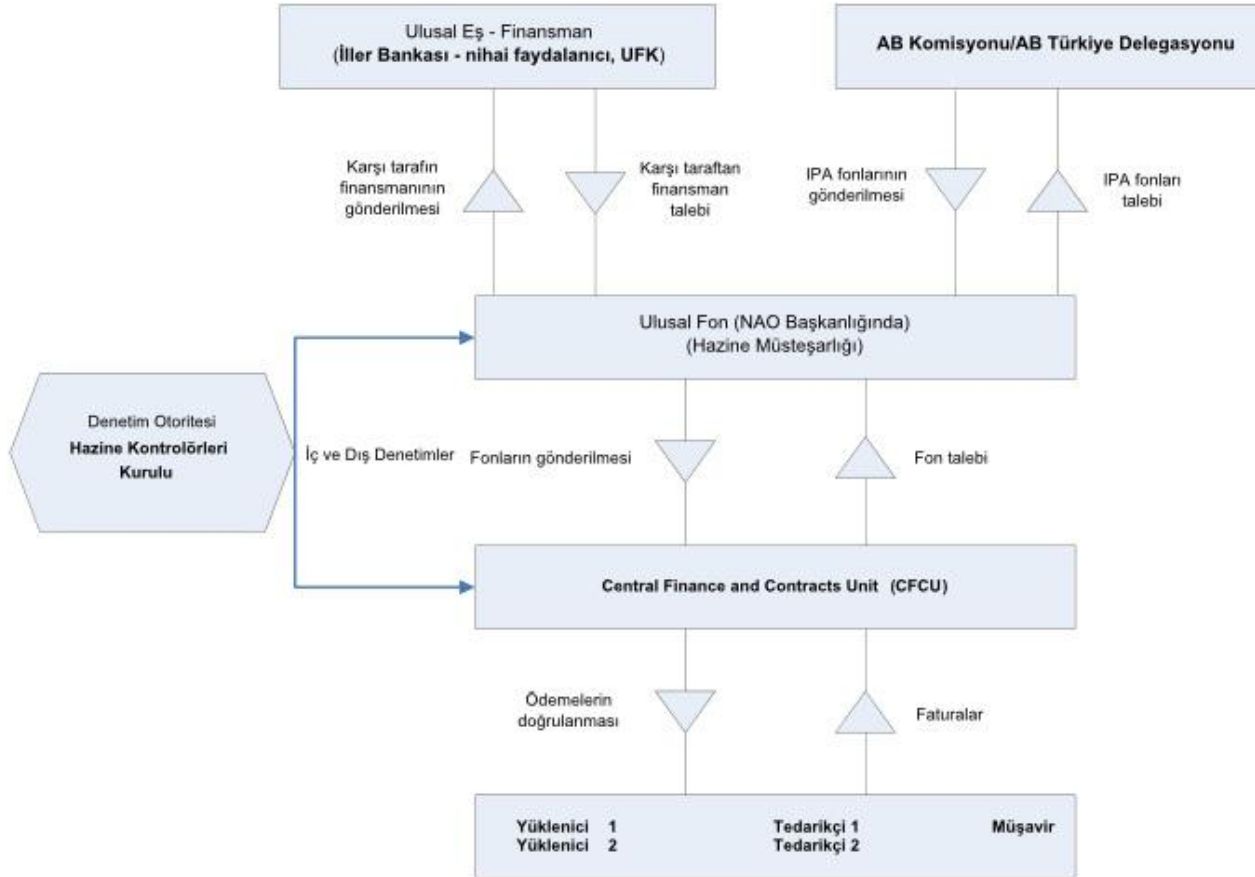
Maliyetlerin değerlendirilmesi, yatırım ve finansman stratejisi UÇES 2007,2023 altında yapılmıştır. ÇOP mali planı bu çalışmayla uyumluluk arz etmektedir.

Mali tablolardaki her öncelik altındaki uygun dağılım aşağıdaki gibidir:

- **Öncelik 1, Su temini, kanalizasyon ve atık su arıtımı hizmetlerinin iyileştirilmesi:**
ÇOP'nin yaklaşık %66'sı;
- **Öncelik 2, Geliştirilmiş entegre katı atık yönetimi:**
ÇOP'nin yaklaşık %28'i;
- **Öncelik 3, Teknik Destek:** ÇOP'nin yaklaşık %6'sı.

ÇOP'nin uygulaması IPA kaynaklarından yaklaşık 204,1 Milyon AVROo ile finanse edilecektir. Bu ödeme akışlarının genel çerçevesi **Şekil D.1**'de gösterilmiştir.

Şekil D.1. Planlanan ödeme akışını gösterir (değişikliklere açık taslak şema)

N.B. Vurgulanan başlıklar sorumlu kurum/otoriteyi göstermektedir.

IPA'dan gelen katkı çevresel altyapı için kamusal uygun maliyetin en yüksek standart oran olan %75'inin ve teknik destek için de Teknik Destek Önceliği altındaki faaliyetlerin maliyetinin yine en yüksek standart oran olan %75'inin alınmasıyla hesaplanmıştır. Ulusal eş finansman katkısı öncelikler altında sunulan yatırım operasyonları ve teknik destek önceliği altındaki faaliyetleri ilgiliendirmektedir. Ulusal eş finansman IPA Finansman Anlaşmasındaki hükümler gereğince verilecektir.

Prensipleri ve prosedürleri belirleyen ulusal eş finansman çerçevesi hazırlanmakta ve İller Bankası tarafından koordinasyonu sağlanmaktadır. Bu çerçeve ulusal eş finansmanın ulusal bir katkı fonundan AB fonlama mekanizmaları, zaman çizelgeleri ve UFK eş finansmanı prosedürleri ile uyumlu olacak şekilde sağlanabilmesi için prosedürleri belirleyecektir (örn. Hazine'nin onayı için gereken zaman, uyulması gereken uygulama prosedürleri). Bunlar fonların gerektiği zamanda ve miktarda hazır olmasını sağlayacak ve AB ve Ulusal Fon katkıları için ulusal eş finansmanın Merkezi Finans ve İhale Birimi'nin şartlarına uygun şekilde etkin yönetimini ve kontrolünü sağlayacak prosedürler belirleyecektir.

İller Bankası ÇOP 2007 – 2009 altından yürütülecek bütün projeler için kredi ve kredi + hibe şeklinde eş finansman sağlayacaktır. Banka ayrıca ÇOB, Hazine Bakanlığı ve diğer devlet kaynaklarından gelecek ulusal katkıyı yönetecektir. UFK'lardan gelecek muhtemel katkılar (kredi) da İller Bankası yoluyla kanalize edilecektir. Faydalanıcı ve Program Otoritesi arasında bir Uygulama Anlaşması (bkz. Bölüm E.1) imzalanarak kredi ödemeleri ile ilgili hükümler belirlenecektir.

Hibe miktarının (IPA ve ulusal) nihai yararlanıcıları teşvik etmesi hedeflenmektedir. Maksimum etkiyi sağlayabilmek ve mevcut finansman kaynaklarının kullanımının optimize edilebilmesi için ekonomik ve finansal analizlerle ilgili ödenebilirlik ve maliyet kurtarabilme potansiyeli dikkate alınarak her bir proje için bir hibe tavanı belirlenecektir.

ÇOP'nin mali dağılımı bir bütün olarak aşağıdaki faktörlerin kombinasyonundan oluşmaktadır:

- UÇES 2007 – 2023 altında geliştirilen yatırım stratejisinin hedeflerine ulaşmak;
- Stratejik Uyum Çerçevesi'nin hedeflerine ulaşmak;
- Potansiyel nihai yararlanıcılar tarafından Program Otoritesine gönderilen proje teklifleri ile oluşacak talebe dayalı anlayış.

Belirlenen öncelik eksenleri arasında yapılacak mali dağılım aşağıdakilere göre belirlenecektir:

- Su ve atık sektörleriyle ilgili AB Direktiflerini uygulaması dikkate alınarak UÇES 2007 – 2023'te tanımlanan gereksinimler
- Programın toplam ihtiyaçlara oranla kısıtlı bir sürede (2007 – 2009) kısıtlı mali kaynaklarla uygulanmasının gerektiği gerçeği altyapı önceliklendirmenin ne kadar önemli olduğunu göstermektedir.
- Ulusal ve dış mali kaynaklarla diğer kurumlar tarafından uygulanan altyapı programlarına uygunluk.

ÇOP'a verilecek AB finansman katkısı aşağıda verilen mali plan tabloları kapsamında uygulanacaktır

Tablo D.1. 2007-2009 için Mali Tablo

2007-2009	Toplam Harcama (€) (1) = (2+5)	Toplam Kamu Harcaması (€) (2) = (3+4)	Kamu Harcaması (€)		Özel (indikatif) (€) (5)	IPA eş finansman oranı (%) (6) = (3/2) (RD)	Bilgi için Diğer (UFK, vs.) (€) (7)
			Topluluk Katkısı (IPA) (€) (3)	Ulusal Kamu Katkısı (€) (4)			
Öncelik Eksen 1: Su temini, kanalizasyon ve atık su arıtımı hizmetlerinin iyileştirilmesi	179 064 000	179 064 000	134 298 000	44 766 000	----	%75	----
Tedbir 1.1: Su temininin kalitesinin artırılması	76 741 333	76 741 333	57 556 000	19 185 333	----	%75	----
Tedbir 1.2: Alıcı ortam kalitesini iyileştirmek	102 322 667	102 322 667	76 742 000	25 580 667	----	%75	----
Öncelik Eksen 2: Geliştirilmiş entegre katı atık yönetimi	76 741 333	76 741 333	57 556 000	19 185 333	----	%75	----
Tedbir 2: Dönüştürülmüş atık miktarını artıracak ve nihai bertaraf edilmiş atık miktarını azaltacak eylemleri desteklemek.	76 741 333	76 741 333	57 556 000	19 185 333	----	%75	----
Öncelik Eksen 3: Teknik Destek	16 328 000	16 328 000	12 246 000	4 082 000	----	%75	----
Tedbir 3.1: ÇOP yönetiminin geliştirilmesi	4 328 000	4 328 000	3 246 000	1 082 000	----	%75	----

Tedbir 3.2: Faydalanıcıların planlama kapasitelerinin geliştirilmesi	12 000 000	12 000 000	9 000 000	3 000 000	----	%75	----
Toplam 2007-2009	272 133 333	272 133 333	204 100 000	68 033 333	----	%75	----

Tablo D.2. 2007 için Mali Tablo

2007	Toplam Harcama (€) (1) = (2+5)	Toplam Kamu Harcaması (€) (2) = (3+4)	Kamu Harcaması (€)		Özel (indikatif) (€) (5)	IPA eş finansman oranı (%) (6) = (3/2) (RD)	Bilgi için
			Topluluk Katkısı (IPA) (€) (3)	Ulusal Kamu Katkısı (€) (4)			
Öncelik Eksen 1: Su temini, kanalizasyon ve atık su arıtımı hizmetlerinin iyileştirilmesi	43 200 000	43 200 000	32 400 000	10 800 000	----	%75	----
Tedbir 1.1: Su temininin kalitesinin artırılması	12 525 333	12 525 333	9 394 000	3 131 333	----	%75	----
Tedbir 1.2: Alıcı ortam kalitesini iyileştirmek	30 674 667	30 674 667	23 006 000	7 668 667	----	%75	----
Öncelik Eksen 2: Geliştirilmiş entegre katı atık yönetimi	37 969 333	37 969 333	28 477 000	9 492 333	----	%75	----
Tedbir 2: Dönüştürülmüş atık miktarını artıracak ve nihai bertaraf edilmiş atık miktarını azaltacak eylemleri desteklemek.	37 969 333	37 969 333	28 477 000	9 492 333	----	%75	----

Öncelik Eksen 3: Teknik Destek	8 164 000	8 164 000	6 123 000	2 041 000	----	%75		-----
Tedbir 3.1: ÇOP yönetiminin geliştirilmesi	1 497 333	1 497 333	1 123 000	374 333	----	%75		-----
Tedbir 3.2: Faydalanıcıların planlama kapasitelerinin geliştirilmesi	6 666 667	6 666 667	5 000 000	1 666 667	----	%75		-----
Toplam 2007	89 333 333	89 333 333	67 000 000	22 333 333	----	%75		-----

Tablo D.3. 2008 için Mali Tablo

2008	Toplam Harcama (€) (1) = (2+5)	Toplam Kamu Harcaması (€) (2) = (3+4)	Kamu Harcaması (€)		Özel (indikatif) (€) (5)	IPA eş finansman oranı (%) (6) = (3/2) (RD)	Bilgi için
			Topluluk Katkısı (IPA) (€) (3)	Ulusal Kamu Katkısı (€) (4)			
Öncelik Eksen 1: Su temini, kanalizasyon ve atık su arıtımı hizmetlerinin iyileştirilmesi	61 520 000	61 520 000	46 140 000	15 380 000	----	%75	----
Tedbir 1.1: Su temininin kalitesinin artırılması	26 246 666	26 246 666	19 685 000	6 561 667	----	%75	----
Tedbir 1.2: Alıcı ortam kalitesini iyileştirmek	35 273 333	35 273 333	26 455 000	8 818 333	----	%75	----
Öncelik Eksen 2: Geliştirilmiş entegre katı atık yönetimi	26 246 666	26 246 666	19 685 000	6 561 667	----	%75	----
Tedbir 2: Dönüştürülmüş atık miktarını artıracak ve nihai bertaraf edilmiş atık miktarını azaltacak eylemleri desteklemek.	26 246 666	26 246 666	19 685 000	6 561 667	----	%75	----
Öncelik Eksen 3: Teknik Destek	4 900 000	4 900 000	3 675 000	1 225 000	----	%75	----
Tedbir 3.1: ÇOP yönetiminin geliştirilmesi	1 566 667	1 566 667	1 175 000	391 667	----	%75	----
Tedbir 3.2: Faydalanıcıların planlama kapasitelerinin geliştirilmesi	3 333 333	3 333 333	2 500 000	833 333	----	%75	----

Toplam 2008	92 666 666	92 666 666	69 500 000	23 166 667	-----	%75	-----
--------------------	------------	------------	------------	------------	-------	-----	-------

Tablo D.4. 2009 Yılı İçin Finansal Tablo

2009	Toplam Harcama (€) (1) = (2+5)	Toplam Kamu Harcaması (€) (2) = (3+4)	Kamu Harcaması (€)		Hususi (indikatif) (€) (5)	IPA eşfinansman oranı (%) (6) = (3/2) (RD)	Bilgi İçin Diğer (IFI, vb) (€) (7)
			Topluluk Katkısı (IPA) (€) (3)	Ulusal Kamu Katkısı (€) (4)			
Öncelik eksen 1: İçme Suyu ve Atıksu Hizmetlerinin İyileştirilmesi	74 344 000	74 344 000	55 758 000	18 586 000	----	75%	----
Tedbir 1.1: Temin edilen içme suyu kalitesinin iyileştirilmesi	37 969 333	37 969 333	28 477 000	9 492 333	----	75%	----
Tedbir 1.2: Alıcı su ortamı kalitesinin iyileştirilmesi	36 374 667	36 374 667	27 281 000	9 093 667	----	75%	----
Öncelik eksen 2: Entegre Katı Atık Yönetiminin Geliştirilmesi	12 525 333	12 525 333	9 394 000	3 131 333	----	75%	----
Tedbir 2: Katı atık geri dönüşümünün artırılması ve düzenli depolama sistemlerinin iyileştirilmesi	12 525 333	12 525 333	9 394 000	3 131 333	----	75%	----
Öncelik 3: Teknik Destek	3 264 000	3 264 000	2 448 000	816 000	----	75%	----
Tedbir 3.1: Çevre Operasyonel Programı Yönetiminin Güçlendirilmesi	1 264 000	1 264 000	948 000	316 000	----	75%	----
Tedbir 3.2: Faydalanıcıların Planlama Kapasitesinin Güçlendirilmesi	2 000 000	2 000 000	1 500 000	500 000	----	75%	----

Toplam 2009	90 133 333	90 133 333	67 600 000	22 533 333	----	75%	----
--------------------	------------	------------	------------	------------	------	-----	------

E. UYGULAMA DÜZENLEMELERİ

Bu bölüm Çevre Operasyonel Programı'nın hazırlanması sürecinde mevcut sistem ve düzenlemeleri tanımlamaktadır. Bu bağlamda, yapılar ve sorumlulukların yanı sıra yönetim ve bilgi sistemlerine ilişkin bir dizi önemli karar merkezi olmayan yapılanma yetkisinin Türk makamlarına devrine yönelik akreditasyon süreci çerçevesinde alınacaktır. Bu işlem, Operasyonel Programın onaylanması sürecinden farklı bir takvime göre gerçekleşecektir. Yönetim yetkisinin devri sonrasında imzalanacak olan Çerçeve Anlaşma ve Finansal Anlaşma yönetim ve kontrol sistemlerine ilişkin detaylı hükümleri ortaya koymaktadır. Bu nedenle, aşağıda yer alan hükümler, gerekli olması halinde, söz konusu anlaşmaların ilgili hükümleri uyarınca adaptasyona uğrayabilecektir.

Katılım Öncesi Yardım Aracını (IPA) kuran 17 Temmuz 2006 tarih ve 1085/2006 sayılı Konsey Tüzüğü ve bu Tüzüğün uygulamasını gösteren 12 Haziran 2007 tarihli ve 718/2007 sayılı Komisyon Tüzüğüne uygun olarak,tarihli Başbakanlık Genelgesi IPA yönetim ve uygulama görevleriyle ilgili temel yapı ve otoriteleri atamış bulunmaktadır.

Bu bölüm, ÇOP'a ilişkin uygulama düzenlemelerini ortaya koymaktadır⁴⁰.

IPA Uygulama Tüzüğü'nün 10. maddesine göre, IPA yardımı III. ve IV. bileşenler için başlangıçta Komisyonun ön kontrolleri ile merkezi olmayan yönetim çerçevesinde uygulanacaktır. Bununla birlikte, nihai amaç, merkezi olmayan yönetimin Komisyonun ön kontrolleri olmaksızın ulusal otoritelere devredilmesidir. Komisyonun Topluluk ve ulusal kurallara göre gerekli yönetim ve kontrol sistemlerinin kurulduğunu ve etkin bir şekilde uygulandığını teyit ederek geçiş döneminin sona ermesi sonrasında merkezi olmayan yönetim Komisyon tarafından ulusal otoritelere devredilecektir.

E.1. YÖNETİM VE KONTROL YAPILARI

⁴⁰ IPA Programı'nın farklı bileşenleri detaylı olarak tanımlanmış ve her bir yönetim ve denetim yapısının roller, görev ve sorumlulukları açık bir şekilde belirlenmiştir. İlgili dokümanların tam anlamıyla bilincinde olduğu ve gerektiğinde tam olarak yerine getirileceği kaydedilmelidir.

E.1.1. YAPILAR VE OTORİTELER

Ulusal kaynaklar ve IPA kaynakları tarafından ortak finanse edilen müdahalelerin etkin bir şekilde yönetimini sağlamak amacıyla oluşturulacak yapılar ve otoriteler görevleri ve sorumluluklarıyla birlikte IPA Uygulama Tüzüğü'nün ilgili maddelerine (21–31) uygun olarak bu bölümde tanımlanmaktadır. Bu yapılar ve otoriteler, Komisyonun merkezi olmayan yönetimi devretmesinden önce etkin bir şekilde oluşturulmalı, uygulamaya hazır olmalı ve akredite edilmelidir

Yönetim ve kontrol yapıları aşağıda sunulmaktadır:

- (a) Ulusal IPA Koordinatörü;
- (b) III. ve IV. bileşenler için Stratejik Koordinatör;
- (c) Yetkili Akreditasyon Görevlisi;
- (d) Ulusal Yetkilendirme Görevlisi;
- (e) Ulusal Fon;
- (f) Denetim Otoritesi;
- (g) Her bir IPA bileşeni ya da Program için Program Otoritesi.

Program Otoriteleri hariç olmak üzere yukarıda belirtilen diğer yapıların görev ve sorumlulukları IPA Uygulama Tüzüğü'nün ilgili maddelerinde ve Taslak Çerçeve Anlaşmasının Ek A'sında sunulmaktadır.

Bu çerçevede, bu bölümde, yalnızca ÇOP'nın yönetim ve uygulamasından sorumlu Program Otoritesinin görevleri verilecektir.

(a) ÇOP Program Otoritesi

...../...../2007 sayılı Başbakanlık Genelgesi çerçevesinde ÇOB ÇOP için Program Otoritesi olarak atanmıştır.

Görevleri

Program Otoritesi, doğru finansal yönetim ve etkin ve verimli iç kontrol ilkesine uygun olarak, ÇOP'nın yönetimi ve uygulamasından sorumludur. Bu bağlamda, IPA Uygulama Tüzüğü'nün 28. Maddesine göre, Program Otoritesi temel olarak aşağıdaki hususlardan sorumlu olacaktır:

- Yıllık ve çok yıllık ÇOP'nın hazırlanması,

- Programın uygulanmasının izlenmesi ve programın uygulamasının kalitesini izlemek için gerekli olan dokümanların sunulması yoluyla Sektörel İzleme Komitesi'nin çalışmalarının yönlendirilmesi,
- Yıllık ve nihai uygulama raporları hazırlamak ve Sektörel İzleme Komitesi'nin incelemesi sonrasında söz konusu raporları Komisyona, Ulusal IPA Koordinatörüne ve Ulusal Yetkilendirme Görevlisine sunmak,
- Projelerin ÇOP'nda öngörülen kriterler ve mekanizmalara uygun olarak seçilmesini (bir proje yönlendirme komitesi kurarak) ve söz konusu projelerin ilgili Topluluk ve ulusal kurallara uygun olmasını sağlamak,
- İhale ve hibe prosedürlerinin düzenlenmesi, sözleşmelerin yapılması, nihai yararlanıcılara ödemelerin yapılması ve geri alınması,
- Projelerin yürütülmesine dahil olan tüm birimlerin ayrı bir muhasebe sistemi ya da ayrı bir muhasebe kodlaması oluşturmasının sağlanması,
- Ulusal Fon ve Ulusal Yetkilendirme Görevlisinin harcamalara ilişkin olarak gerçekleştirilen işlem ve kontrollere dair gerekli tüm bilgileri almalarının sağlanması,
- Yeterli bir denetimin sağlanabilmesi için gerekli olan tüm dokümanların saklanabilmesi için gereken prosedürlerin oluşturulması,
- Bir raporlama ve bilgi sistemi kurmak, idame ettirmek ve güncellemek,
- Farklı alt birimlerinin iç denetiminin sağlanması,
- Usulsüzlüklerin zamanında raporlanmasının sağlanması,
- Beyan edilen harcamaların ve nihai faydalanıcıların ödeme taleplerinin mevcut kurallara göre doğruluğunun, ürün ve hizmetlerin onay kararına uygun olarak gerçekleştirildiğinin ve nihai yararlanıcıların ödeme taleplerinin doğruluğunun denetlenmesi. Bu doğrulamalar uygun olduğu hallerde projelerin idari, mali, teknik ve fiziksel yönlerini de kapsayacaktır,
- Bilgi ve tanıtım gerekliliklerinin karşılanması.

IPA Uygulama Tüzüğü'nün 28(2). maddesinden kaynaklanan yukarıda belirtilen sorumlulukların dışında, Program Otoritesi aşağıdaki hususlardan da sorumlu olacaktır:

- ÇOP İzleme Komitesine başkanlık etmek ve sekreteryaya hizmetlerini yürütmek,
- ÇOP'nın değerlendirilmesini sağlamak,
- ÇOP'nın Teknik Yardım tedbirlerinin uygulanması.

Birimler

Program Otoritesi aşağıdaki birimlerden oluşmaktadır:

1) IPA Birimi:

- 1.1. Programlama Alt-Birimi;
- 1.2. İzleme ve Değerlendirme Alt-Birimi;
- 1.3. Teknik Uygulama Alt-Birimi;
- 1.4. Kalite Güvence ve Kontrol Alt-Birimi;
- 1.5. İhale, Sözleşme ve Muhasebe Alt-Birimi (MFİB)⁴¹.

2) ÇOP İzleme Komitesi Sekreteryası

3) İç Denetim Birimi

⁴¹ Geçiş dönemi süresince, ÇOP tarafından finanse edilen projeler kapsamında, hizmet, ekipman temini, inşaat ve hibelerin tedariki ile ilgili bütçeleme, ihale, sözleşme, ödeme, muhasebe ve mali raporlamadan MFİB sorumlu olacaktır. Geçiş dönemi sonrasında ÇOP Program Otoritesi içerisinde bir Finans ve İhale Birimi kurulacaktır.

Program Otoritesini oluşturan farklı yapıların başkanları açıkça belirlenmeli ve aşağıda gösterildiği gibi kendi yapılarına verilmiş görevlerden sorumlu tutulmalıdır.

Tablo E.1. Program Otoritesi'ni oluşturan yapıların başkanları

Program Otoritesinin Başkanı Müşteşar Yardımcısı (adres) Ankara/TÜRKİYE Telefon: Faks: E-posta:
IPA Birimi Başkanı	Başbakanlık Genelgesi uyarınca gerekli atama yapılacaktır.
İzleme Komitesi Başkanı Müşteşar Yardımcısı (adres) Ankara/TÜRKİYE Telefon:

	Faks: E-posta:
İç Denetim Birimi Başkanı Müşteşar (adres) Ankara/TÜRKİYE Telefon: Faks: E-posta:

Görevlerin Dağılımı

MFİB ile Geçiş Düzenlemeleri

.../.../2007 sayılı Başbakanlık Genelgesi uyarınca, 2007-2010 geçiş dönemi boyunca IPA III ve IV.bileşenleri altında ÇOB kapsamında finanse edilen programlar ve projelerdeki, hizmet, ekipman temini, inşaat ve hibelerin tedariki ile ilgili bütçeleme, ihale, sözleşme, ödeme, muhasebe ve mali raporlamadan, Ulusal Yetkilendirme Otoritesi'nin yıllık değerlendirmesine tabi olarak, MFİB sorumludur.

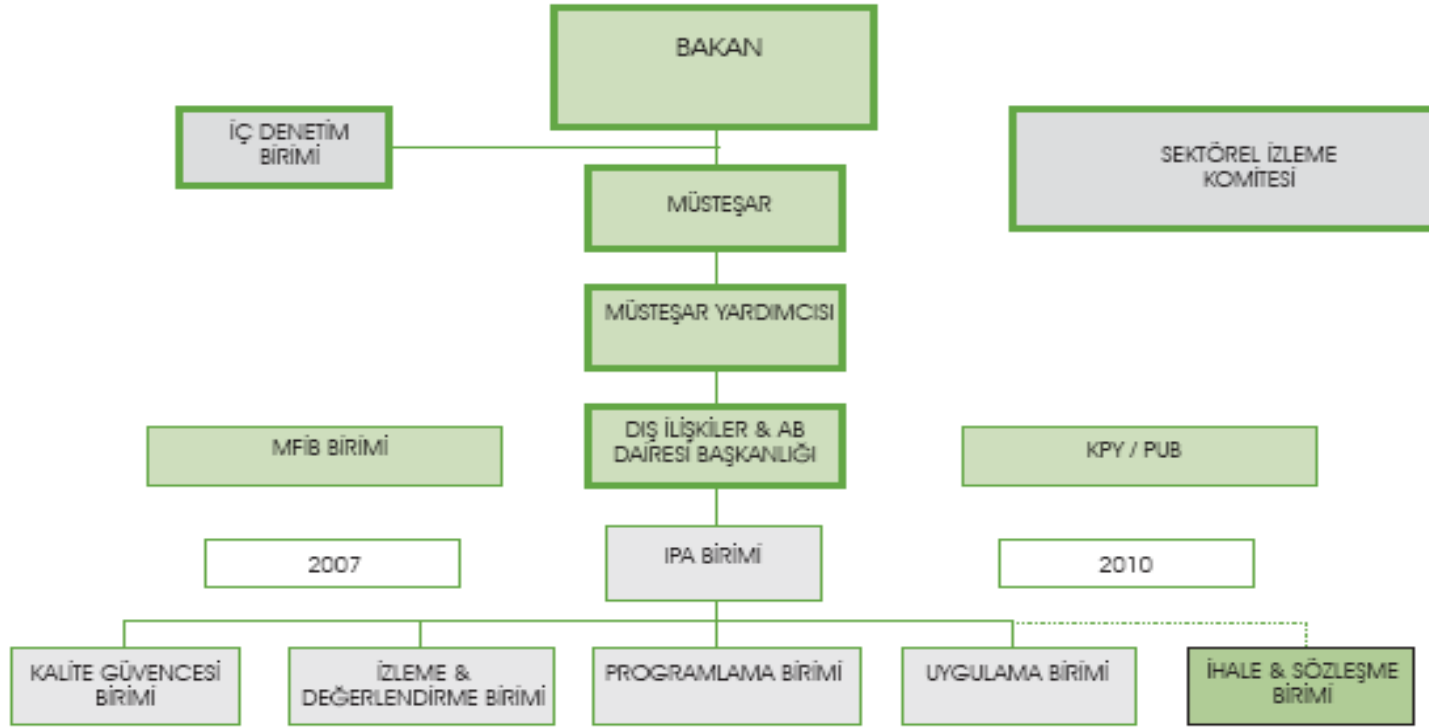
2007 yılı ÇOB, sekiz çalışanını, iş tecrübelerini artırmaları ve daha sonra IPA Birimi altında ilgili görev ve sorumlulukları üstlenmeleri amacıyla MFİB'nde geçici olarak görevlendirmiştir. Bu anlamda MFİB, geçiş dönemi süresince aşağıda sıralanan çeşitli görevleri yapmaya devam edecektir:

- Ana amaç ve görevi kapsamında EC PRAG'da (Avrupa Komisyonu Dış Eylemler için İhale Prosedürleri El Kitabı) ortaya konulan tedarik kuralları çerçevesinde ÇOP altındaki projelerin tedarik işlemlerini yürütmek;
- Önce onay için Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu'na daha sonra da ihaleyi kazanan firmaya gönderilmek üzere, sözleşmeleri ve eklerini hazırlamak/imzalamak. Sözleşmelerin birer kopyasını Program Otoritesi dahil tüm ilgili birimlere göndermek.
- AB ve Türkiye mevzuatına uygun olarak muhasebe sistemlerinin ve kayıtların tutulması, ödemelerin ve gerekli geri alımların yapılması;
- Yeterli bir denetimin sağlanabilmesi için gerekli olan tüm dokümanların saklanabilmesi için gereken prosedürlerin oluşturulması;
- Usulsüzlüklerin zamanında Program Otoritesi ile NF/Ulusal Yetkilendirme Görevlisine bildirilmesi;
- Beyan edilen harcamaların ve nihai faydalanıcıların ödeme taleplerinin mevcut kurallara göre doğruluğunun, ürün ve hizmetlerin onay kararına uygun olarak gerçekleştirildiğinin ve nihai yararlanıcıların ödeme taleplerinin doğruluğunun mali ve idari açıdan denetlenmesi.
- Program Otoritesi'ne aylık finansal raporlar ve IPA fonlarının kullanımına dair yarı-yıllık raporlar sunmak.
- İç denetimin layıkıyla yapılmasını sağlamak;
- Program Otoritesi tarafından istendiği takdirde ÇOP kapsamındaki projelere ilişkin her türlü ihale, sözleşme, ödeme ve muhasebe bilgisini sağlamak.

MFİB'nin sözleşmeye ilişkin sorumluluklarının (ödemelerin onaylanması, devreye alma ve iş tesliminde son onay gibi) Proje Uygulama Birimi'ne devredilmeyeceği dikkate alınmalıdır. Her durumda son sorumluluk MFİB'nde olacaktır. Proje Uygulama Birimi'nin TA veya bir kontrol mühendisi tarafından desteklenmesi beklenmektedir.

Operasyonel Programlarını formüle eden bakanlıkların üzerinde mutabık kaldıkları IPA organizasyon şeması **Şekil E.1.**'de verilmiştir. ÇOB'ndaki yapı ve IPA Birimi'nin görevleri aşağıdaki gibidir:

Şekil E.1. IPA Program Otoritesi

Programlama Alt-Biriminin Sorumlulukları:

- Yıllık ve çok yıllık programların hazırlanması;
- OP'nin hazırlanması;
- Proje tanımlanması ve formülasyonu (Proje Teklif Çağruları, Kılavuzlar, Uygunluk Kontrolü, Tarama);
- OP için Proje Önceliklendirilmesi;
- Proje Yönlendirme Komitesinin Organizasyonu;
- AB fonlarının finansal planlaması;
- Bütçeleme, ek-finansman düzenlemeleri (ulusal ve IFI);
- Potansiyel nihai yararlanıcılar için bilgilendirme ve destek;
- Bilgilendirme ve tanıtım tedbirlerinin programlama için düzenlenmesi;
- Başvuru/tekliflerin Avrupa Komisyonu'na sunulması.

İzleme ve Değerlendirme Alt-Biriminin Sorumlulukları:

- Yıllık ve nihai uygulama raporlarının hazırlanması ve Avrupa Komisyonu'na sunulması;
- Sektörel İzleme Komitesi'nin sekreteryası;
- Sektörel İzleme Raporları'nın hazırlanması;
- MFİB ve SPO ile yakın işbirliği içerisinde program izlemesi (bilgisayar ortamında bir veritabanının muhafaza edilmesi dahil);
- Değerlendirme faaliyetlerinin koordinasyonu.

Teknik Uygulama Alt-Biriminin Sorumlulukları:

- Proje hazırlığı için iş tanımlarının geliştirilmesi (Teknik Fizibilite, CBA, EIA);
- Proje Uygulama Birimi'nin yapısının düzenlenmesi;
- Proje yönlendirme komitelerinin oluşturulması ve koordinasyonu;
- Yararlanıcılarla operasyonel anlaşmaların hazırlanması;
- İhale değerlendirmesine katılım (değerlendirme komiteleri);
- MFİB'nin yetkilendirildiği faaliyetlerin denetlenmesi;
- Proje Uygulama Birimleri ve MFİB'den gelen raporların kontrol edilmesi;
- Denetim ve değerlendirmelerin takibi;

- MFİB ve uygulama birimleriyle koordinasyon (alt projeler / Proje Uygulama Birimi ve kapasite oluşturma projeleri, eşleştirme veya TA/SPO);
- Bilgilendirme ve tanıtım tedbirlerinin program seviyesinde düzenlenmesi.

Proje(ler)in günlük faaliyetlerinin uygulanmasından sorumlu olan ve MFİB ile Program Otoritesinin (PO) teknik uygulama birimi için danışma kurulu olarak görev yapan Proje Uygulama Birimleri, ÇOP kapsamında yararlanıcılara (ağırlıklı olarak belediyeler) destek sağlayacaktır. Proje Uygulama Birimi'lar, yararlanıcı, PO ve İller Bankası temsilcilerinden oluşacaktır. Bu konuda daha fazla detay aşağıda sunulmuştur. Ayrıca, Teknik Uygulama Alt-Birimi tarafından organize edilen ve projelerin seçimi ile değerlendirmesinden sorumlu olan bir Seçim Komitesi oluşturulacaktır. Bu komitenin katılımcıları SPO, İller Bankası, DSİ ve Teknik Birimlerden oluşacaktır.

Kalite Güvence ve Kontrol Alt-Biriminin Sorumlulukları:

- Standartlar, prosedürler ve kılavuzların hazırlanması ve güncellenmesi;
- Belgelerin kalite kontrolü (proje fişi, ihaleler, raporlar, operasyonel anlaşmalar, başvuru çağrıları, vb.), bilgi akışının kalitesi;
- Yönetim Bilgi Sistemi (MİS) için bilgi akışının kontrolü;
- Risk yönetiminin uygulaması;
- Usulsüzlüklerin bildirilmesi ve takibi;
- Eğitim ihtiyaç analizlerinin yapılması;
- İş yükü ve hassas kadro görevlendirmesi analizleri;
- Projelerin yerinde denetimi;
- Uygun arşivleme

İhale, Sözleşme ve Muhasebe Alt-Birimi:

Yukarıda da belirtildiği gibi, bu birimin görevleri geçiş dönemi süresince MFİB tarafından yürütülecektir.

Geçmişte, AB fonlarının yönetimi, 2001/41 (2001) sayılı Başbakanlık Genelgesi uyarınca yürütülmekteydi. Önümüzdeki dönem için, düzenlemeler, IPA kurallarına uyum sağlamak üzere gözden geçirilmiştir. Temel yönetim, kontrol ve raporlama prosedürlerinin ana hatları aşağıda Şekil E.2.'de verilmiştir. Özellikle IPA bileşeninin Program Otoritesi ile mutabakat sağlamanın yanında ÇOB, çeşitli kademelerde yönetilecektir.

IPA birimi ayrıca aşağıdaki birimler tarafından da desteklenecektir.

İç Denetçinin Sorumlulukları:

- Kurumun iç denetimini yürütme;
- Kurumun iç denetimin ve kontrol sisteminin gelişmesi için çalışmalar yapma;
- Hesaplamaların ve işlemlerin doğru, eksiksiz, zamanında gerçekleşip gerçekleşmediğini kontrol etme;
- Birim operasyonlarının finansal anlaşmalarla ve programlarla uyuşup uyuşmadığını kontrol etme

(b) Yararlanıcılar

Yararlanıcılar projelerin uygulamasında aktif rol alacaklardır. Onaylanan uygulama usullerinin her biri Program Otoritesi ve yararlanıcı tarafından imzalanan yazılı Uygulama Sözleşmesi tarafından yürütülür. Uygulama Sözleşmesi, Türkiye ve Avrupa Komisyonu (EC) tarafından oluşturulan Finansman Anlaşması tarafından sağlanan uygulama usullerini ve eğer varsa şartlılığı akseder. Yararlanıcı Avrupa Birliği'nin çevre prensipleriyle ("kullanıcı öder" ve "kirleten öder" gibi prensipler) uyuşma, uzun zamanlı optimum idame uygulama, uygun maliyetli operasyonlar ya da maliyet karşılama prensiplerini uygulama, ve idame için yeterli insan kaynaklarını atama isteklerini doğrulayacaklardır. Uygulama Sözleşmesi ise ortak finansman anlaşmaları ve, muhtemelen, finans prosedürlerini bütün fonların miktar ve frekans olarak beklendiği gibi mevcut olduğunu aksedeceklerdir.

Proje seviyesinde, Uygulama Sözleşmesi, Yönlendirme Komitesinin (SC) kuruluşunu her konuda yönlendirme sağlayan ve uyarlamaları denetleyen danışma organı olarak görür. SC üyeleri MFİB, Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu, ÇOB, İller Bankası , Kıdemli Program Görevlisi ve DSİ temsilcilerinden oluşur.

Yararlanıcı projenin izleme ve yönetiminde bir Proje Uygulama Birimi tarafından desteklenir. Proje Uygulama Birimi her proje için kurulur ve CFCU projenin uygulamasına destek olur. Kompozisyonu proje kaynaklı değişse de genellikle Proje Uygulama Birimi, yararlanıcı (Başkanlık eder), ÇOB ve İller Bankasından oluşan 3 üyeden meydana gelir.

PUB'nin yürüteceği fonksiyonlar aşağıdadır:

- Proje seviyesinde ilerleme izlemesi;
- Projenin süpervizörüyle (FIDIC'a göre mühendis) bağlantı kurmak;

- Proje izleme raporları ve raporların Teknik Uygulama Birimine sunulması;
- Proje Yönlendirme Komitesine katılma;
- Ödeme taleplerini ve faturalarını ve teknik, finansal raporlamaları ve hesaplamaları ve faturaların ve masrafların ön-kabulunu MFİB'na iletmek için kontrol etme;
- İleriki operasyonel elemanların oluşturulması için tarafların eğitim aktivitelerini izleme;
- Görünürlük taleplerine göre izleme;
- MFİB'ne uygun geçici raporlama;

E.1.2. GÖREVLERİN AYRIMI

IPA Uyarılama Yönetmeliği'nin 21.2 faslı ve Başbakanlık Genelgesinin ... faslına göre, görevlerin belirlenmiş organlar arasında ve organların içinde uygun dağılımı sağlanmıştır. ÇOP'ni tasarlarken planlanmış aktiviteler aşağıda verilmiştir. Fakat bu bölümün başında da belirtildiği üzere, yapı ve sorumluluklar gibi yönetim ve bilgi sistemleri ile de ilgili bir takım kritik kararlar yönetimde yetki dağılımı takdimi için akreditasyon bağlamında alınacaktır. Çerçeve anlaşması, yönetimde yetki dağılımı takdiminden sonra imzalanan finansman anlaşması da yönetim ve kontrol sistemlerine atfen detaylı hüküm teşkil eder. Bu kısmın hükümleri gerektiğinde anlaşma hükümlerinde yapılabilecek olan uyarılmalara tabidir.

(a) Organlar Arası Görevlerin Ayrılığı

Görevlerin ayrılığı yukarıda bahsedildiği gibi bir görev dağılımından kaynaklanır. Bu durum (1) Program Otoritesi ve Ulusal Fon tarafından uygulanan doğrulama, değerlendirme ve kontroller , (2) Denetim Otoritesi ie uygulama ve harcama prosedürleri arasında açık bir ayırım olması gerektiği prensibini izler.

Denetim ve uyarılama ve harcama prosedürleri arasındaki açık ayırım bu görevleri yürüten organlar arasındaki görev dağılımı sayesinde gerçekleşir. Denetim, Denetim Otoritesi görevi gören "Hazine Kontrolörler Kurulu" tarafından, uygulama ve harcama prosedürleri ise Program Otoritesi ve MFİB tarafından uygulanacaktır.

Buna ek olarak, organlar arası görev ayrılığı Uygulama Anlaşmaları kanalıyla kurulacaktır. Bunlar, ÇOB, MFİB ve Ulusal Fon tarafından nihayete erdirilecektir. Uygulama (operasyonel) Anlaşması ÇOB ve nihai yararlanıcı arasında da sonuçlandırılacaktır.

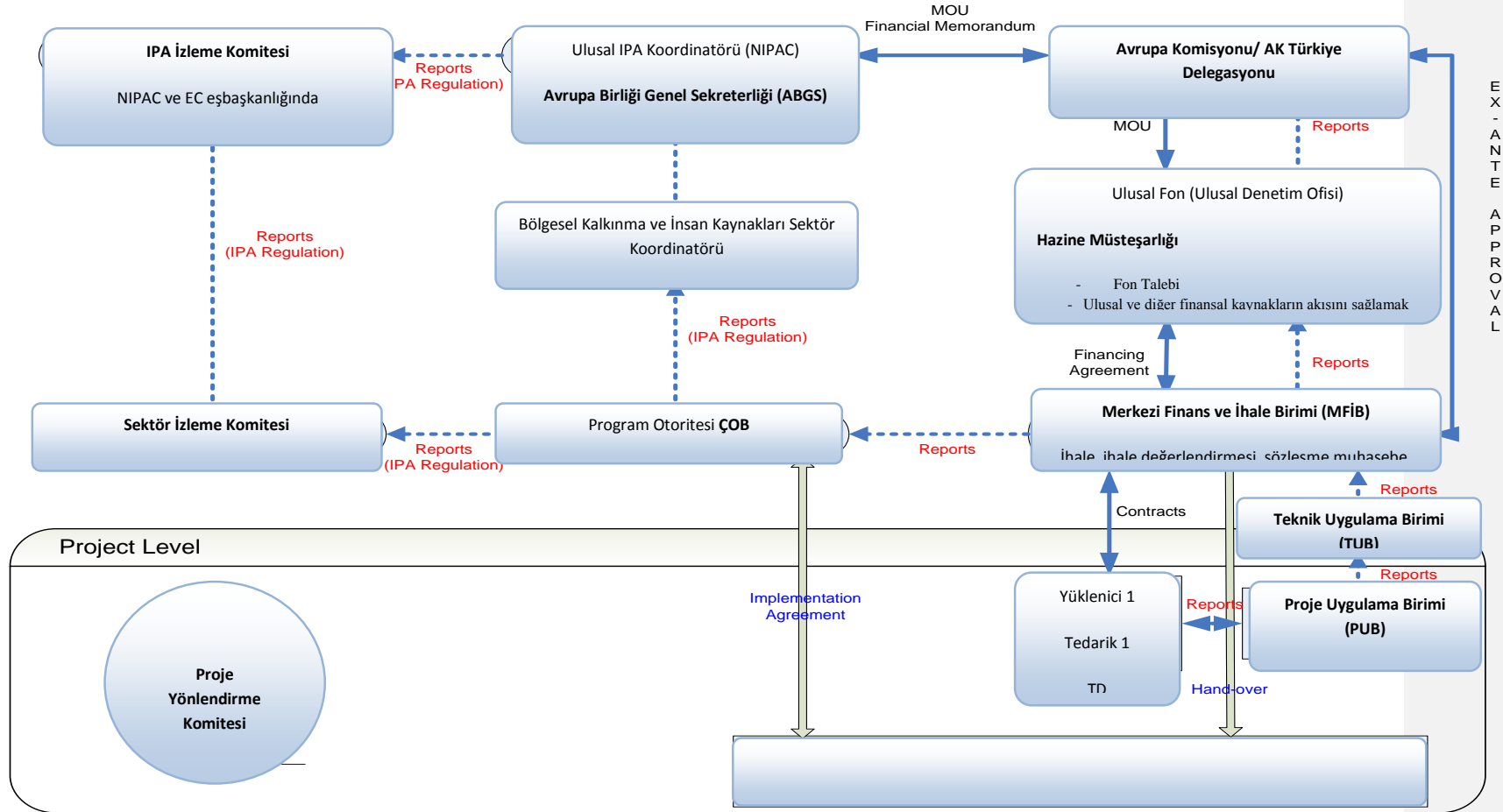
(b) IPA Birimi İçerisindeki Görevlerin Ayrımı

Birimlerin teşkilat yapısı ile iç yönetim ve kontrol prosedürleri aşağıdaki prensipleri de içeren yeterli görev ayırmalarını dikkate alır (1) operasyon onaylanmadan önce, operasyon ve finans yönleri bu operasyonu başlatan ve uygulayan personel dışından birileri tarafından doğrulanacaktır, (2) harcamaların beyan vesikası fonksiyonel olarak bağımsız olan NF

içinden bir kişi ya da departman tarafından hazırlanır, (3) başlatma, uygulama öncesi, ve nihai kontroller birbirinden bağımsız kişiler tarafından uygulanan ayrı fonksiyonlardır.

Herhangi bir karışıklığı önlemek ve görev dağılım prensiplerine uymak için , OS'in görevleri IPA alt birimleri, Programlama, Kalite Güvenliği ve Kontrol, İzleme ve Değerlendirme ve Teknik Uyarlama, tarafından E.1. altında tanımlandığı şekilde dağıtılır.

Şekil E.2. Yönetim, Denetim Birimleri ve Raporlamanın Gösterimi (uyarlamalara tabi şema taslağı)

Not: Koyu yazılı başlıklar sorumlu kişi/otoriteyi göstermektedir.

E.2. İZLEME VE DEĞERLENDİRME

IPA regülasyonları her OP için ayrı bir izleme ve değerlendirme hükmü içerir.

E.2.1. İZLEME DÜZENLEMELERİ

OP'nin bu kısmında sistemler yerinde ve Op tasarım aşamasındayken tanımlanır. Fakat, yapı ve sorumlulukla ilgili kritik kararlar operasyonel programın kabulünden farklı bir zamanlama izleyen yönetimde yetki dağılımı takdimi akreditasyonuna göre ele alınacaktır. Buna göre Finans Anlaşması gibi Çerçeve Anlaşması da yönetim ve kontrol sistemleriyle ilgili detaylı hüküm koyan yönetimde yetki dağılımı takdimi ile imzalanır. Bu kısım, bu anlaşmaların uygulanabilir hükümleri tarafından değiştirilebilen geçici olarak algılanmalıdır.

IPA bileşenleri, programları ve projelerinin yanı sıra IPA yardımının uygulanmasında kaydedilen ilerlemede uyum ve koordinasyonu sağlamak amacıyla, aşağıda sunulan izleme komiteleri kurulacaktır:

- Tüm IPA bileşenlerini kapsayan IPA İzleme Komitesi
- Her bir OP için Sektörel izleme Komiteleri
- Ulusal Koordinasyon Yapıları:
 - ✓ Mali İşbirliği Komitesi
 - ✓ IPA'nın 3. ve 4. bileşenleri için Bölgesel Kalkınma ve İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Koordinasyon Komitesi

(a) IPA İzleme Komitesi

IPA Uygulama Tüzüğü'nün 58. maddesine göre, Türkiye, ilk finansman anlaşmasının yürürlüğe girmesini takiben en geç 6 ay içerisinde Ulusal IPA Koordinatörü ve Komisyonla uzlaşma içerisinde IPA bileşenlerinin uygulanmasında uyum ve koordinasyonun sağlanmasını teminen bir IPA İzleme Komitesi kuracaktır.

IPA İzleme Komitesi, finansman anlaşmalarının yanı sıra MIPD'de ortaya konan hedeflere ulaşılmasına yönelik olarak tüm program ve projelerin uygulamasının etkinliğini, kalitesini ve uyumunu değerlendirecektir. IPA İzleme Komitesi, bu değerlendirme sırasında, sektörel izleme komiteleri tarafından sunulan bilgilere dayanacaktır.

IPA İzleme Komitesi farklı bileşenler çerçevesinde uygulanacak programlar ve projelerin yanı sıra sağlanan yardımın genel hedeflerinin yerine getirilebilmesi ve etkinliğinin sağlanabilmesi için gerekli olan bileşenler arası düzeltici tedbirler arasında uyumu ve koordinasyonu sağlamak için alınabilecek önlemlere ilişkin olarak Komisyona, Ulusal IPA Koordinatörüne ve Ulusal Yetkilendirme Görevlisine teklif yapabilecektir.

IPA İzleme Komitesi, aynı zamanda, program hedeflerinin gerçekleştirilmesini sağlamak ve ÇOP çerçevesinde sunulan yardımın etkinliğini güçlendirmek amacıyla düzeltici tedbirlere ilişkin kararlar için ÇOP İzleme Komitesine teklif sunabilir.

IPA İzleme Komitesi, Komisyon tarafından oluşturulan izleme komitesi yetkisine uygun olarak ve ulusal kurumsal, yasal ve finansal yapılanma çerçevesinde iç faaliyet kurallarını kabul edecektir.

IPA İzleme Komitesi üyeleri arasında Ulusal IPA Koordinatörü, Ulusal Yetkilendirme Görevlisi, Program Otoritesi ve Stratejik Koordinatörün temsilcileri yer alacaktır. Komisyonun ve Ulusal IPA Koordinatörünün bir temsilcisi de IPA İzleme Komitesi toplantılarına eş başkanlık edecektir.

IPA İzleme Komitesi, yılda en az bir kez toplanacaktır. Belirli konulara ilişkin olarak ara toplantılar düzenlenebilecektir.

(b) Sektörel İzleme Komitesi (SMC)

IPA Uygulama Tüzüğü'nün 59. maddesine göre, Program Otoritesi, IPA Uygulama Tüzüğü'nün yürürlüğe girmesini takiben en geç altı ay içerisinde ÇOP için sektörel bir izleme komitesi kuracaktır. Bu komite Program Otoritesi ile Avrupa Komisyonu'ndan bir temsilci tarafından birlikte yürütülecektir.

Sektörel İzleme Komitesinin üyeleri aşağıda sunulmaktadır:

- Ulusal IPA Koordinatörü ya da bir temsilcisi,
- Komisyonun bir temsilcisi,
- Stratejik Koordinatörün 3. Ve 4. Birimler için bir temsilcisi,
- ÇOP Program Otoritesi birimlerinin temsilcileri:
 - Programlama Bölümü temsilcisi
 - İzleme ve Değerlendirme Bölümü temsilcisi
 - Teknik Uygulama Bölümü temsilcisi
 - Kalite Güvence ve Kontrol Bölümü temsilcisi
 - İç Denetçi Birimi temsilcisi
- Merkezi Finans ve İhale Birimi temsilcisi
- İller Bankası temsilcisi
- Ulusal Yetkilendirme Görevlisi
- Sivil Toplum ve sosyo-ekonomik ortaklar,
- Ulusal Fon'dan bir temsilci,
- Bölgesel Rekabet, Ulaşım, İnsan Kaynakları, Kırsal Kalkınma OP'lerinden sorumlu bakanlıklar
- Eş-finans sağlama durumundaysa IFI'lar.

Sektörel İzleme Komitesinin kompozisyonu yeterli temsil ve ortaklığı sağlamak için Program Otoritesi Başkanı tarafından Komisyonla uzlaşma içerisinde gözden geçirilebilecek ve genişletilebilecektir.

ÇOP İzleme Komitesi, Komite tarafından tartışılacak dokümanların hazırlanması ya da yazılı prosedür oluşturulması açısından Program Otoritesi içerisinde yer alan daimi bir sekreteryaya tarafından desteklenecektir. Program Otoritesi, ÇOP İzleme Komitesi'ni bir önceki toplantıda alınan kararların uygulanmasında kaydedilen ilerlemeye ilişkin olarak düzenli bilgilendirecektir.

Bu çerçevede, ÇOP İzleme Komitesi'nin sekreteryaya hizmetleri Program Otoritesi'nin İzleme ve Değerlendirme Alt-Birimi altında kurulan İzleme Takımı tarafından yürütülecektir (Bkz. Şekil E.1). ÇOP İzleme Komitesi IPA İzleme Komitesi'ne rapor verecektir.

Sektörel İzleme Komitesi, ÇOP program uygulamasının kalite ve verimliliğini denetlerken özellikle farklı müdahalelerin finansal emilim kapasitesini izleyecektir. IPA Uygulama Yönetmeliği'nin 167. Maddesi uyarınca, İzleme Komitesi:

Aşağıdakiler de dahil olmak üzere Sektörel İzleme Komitesinin fonksiyonları:

- Proje seçimi için genel kriterleri değerlendirmek, seçmek ve bu kriterleri program ihtiyaçları doğrultusunda revize etmek;
- Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından gönderilen belgeler temel alınarak programın özel amaçlarını yerine getirmek üzere kat ettiği yolu değerlendirmek;
- Uygulamanın sonuçlarını incelemek, belirlenen indikatörler referans alınarak ara dönem değerlendirmeleri yapmanın yanında özellikle her öncelik ekseni ve tedbir doğrultusundaki başarıları incelemek;

- Uygulamanın yıllık nihai raporlarını, ÇOP' nın uygulama kısmına eklenen OP özet tabloları da dahil olmak üzere, incelemek ve onaylamak;
- Yönetim ve kontrol sistemlerinin uygulamam ve işleyişindeki ilerlemeye dair IPA İzleme Komitesi'ne raporlama yapmak;
- Gerçekleştirilen denetim faaliyetleri ve ÇOP için Avrupa Komisyonu ve denetim mercileri tarafından bildirilen fikirler hakkında bilgilendirilmek;
- Düzeltici tedbirler için teklif vermek;

Çevre ve Orman Bakanlığı'nın IPA Birimi'ne bağlı İzleme ve Değerlendirme Alt-Birimi'nin sorumluluğu Sektörel İzleme Komitesi Sekreteryası'ndadır.

Sektörel İzleme Komitesi yararlanıcı ülkenin yasal ve kurumsal yapısı, mali çerçevesi ve Komisyon'un belirlediği talimatlar doğrultusunda kendi prosedür kurallarını belirleyebilir. Görevlerini Yönetmelik'e uygun bir şekilde yerine getirmek için bu prosedür kurallarını Program Otoritesi ve IPA İzleme Komitesi'nin kararıyla benimseyebilir.

Program Otoritesi izleme faaliyetlerinin hazırlanma ve uygulanmasını Bölgesel Kalkınma ve İnsan Kaynakları bileşenlerinin Sektörel İzleme Komiteleriyle yakın koordinasyon içinde yürütmekten sorumludur. AB gereksinimlerine uygun bir izleme ve değerlendirme çerçevesi hazırlayacaktır.

(c)Ulusal Koordinasyon Yapıları

AB ile mali işbirliğinin yanı sıra Topluluk Programları'na katılım için uyum, siyasi sahiplenme altında tüm anahtar aktörlerin(Ulusal IPA Koordinatörü, Ulusal Yetkilendirme Görevlisi ve Stratejik Koordinatör) dahil edildiği iç mekanizmalar aracılığıyla sağlanmalıdır. Buna uygun olarak, iki yeni yapılanmanın tanımlanması öngörülmüştür: Mali İşbirliği Kurulu (FCB) ve Bölgesel Kalkınma ve İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Koordinasyon Komitesi.

1) Mali İşbirliği Kurulu

Mali İşbirliği Kurulu'nun, Ulusal IPA Koordinatörü, Ulusal Yetkilendirme Görevlisi, Stratejik Koordinatör, Dış İşleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Tarım Bakanlığı ve gerekli durumlarda diğer kamu kurumlarının da katılımıyla Baş Müzakereci başkanlığında toplanması öngörülmektedir. Kurul'un sekreteryasını ABGS sağlayacaktır.

Kurul,

- Genel mali işbirliği sürecinin yürütme ve izlemesi,

- IPA bileşenleri arasındaki fonların genel ve yıllık analizlerinin değerlendirilmesinden sorumlu olacaktır.

2) Bölgesel Kalkınma ve İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Koordinasyon Komitesi

Stratejik Uyum Çerçeve Belgesi için, IPA'nın altındaki kurumsal yapılanmanın parçası olarak Bölgesel Kalkınma ve İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Koordinasyon Komitesi kurulacaktır. Komite, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarı veya Müsteşar Yardımcısı başkanlığında, OP'lerden sorumlu Program Otoriteleri'nin müsteşarları, Dış İşleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, ABGS ve İller Bankası'nın üst düzey temsilcilerinden oluşacaktır. Koordinasyon Komitesi'nin sekreteryasını Kıdemli Program Görevlisi (SPO) sağlayacaktır.

Bölgesel Kalkınma ve İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Koordinasyon Komitesi'nin başlıca görev ve yükümlülükleri şöyledir:

- Stratejik Uyum Çerçeve Belgesi'nin idaresini yönetmek;
- OP'lerin Stratejik Uyum Çerçeve Belgesi ile uygunluklarını güvence altına almak;
- OP temelinde hedef ve amaçların başarılmasına dair kaydedilen ilerlemeyi gözlemek;
- Program Otoritesi'ne, programın amaçlarının elde edilmesi veya yönetimin geliştirilmesi için programda revizyon önerisinde bulunmak;
- Programın finansman anlaşmasının değiştirilmesine dair herhangi bir teklifi değerlendirmek ve onaylamak.

E.2.2. YÖNETİM BİLGİ SİSTEMİ

ÇOP' un yönetim ve uygulanmasından Program Otoritesi ve MFİB'nin başkanları sorumludur. Bunlar, uygulama aşamasında güvenilir mali ve istatistiki bilgi elde etmek için ve izleme ve değerlendirme için bir bilgi ve raporlama sistemi kuracak, devam ettirecek ve düzenli olarak güncelleyecektir. Daha sonra bu veriyi Ulusal IPA Koordinatörü ve Avrupa Komisyonu arasındaki anlaşmalar doğrultusunda ibraz edeceklerdir.

Sistem, Program Otoritesi tarafından seçilecek bir türde olacak, bir veya daha fazla bilgisayar sistemiyle donatılacak ve Program Otoritesi'nin:

- Farklı proje ve operasyonların, ihale ve teklif çağrısı anından başlayıp 2007-2009 ÇOP'un kapanışına kadar, izlemesi ve uygulamasının yönetimini;
- Mali işlemlerin yürütme ve izlemesini;
- ÇOP 2007-2009'un uygulamasının planlandığı gibi yürüdüğü ve raporlama yeterliliklerinin karşılandığını garanti etmesini sağlayacaktır.

Sistemi, Program Otoritesi ve MFİB ortak kullanacaktır.

E.2.3. İZLEME SİSTEMLERİ VE İNDİKATÖRLER

ÇOP'un uygulanmasındaki nitel ve nicel ilerlemenin yanı sıra amaçlarını gerçekleştirmedeki verimlilik ve etkinliği bireysel ölçümlerin sonuç ve çıktılarına bağlı indikatörlerin izleme ve değerlendirmesinin kullanılmasıyla ölçülecektir.

Uygun indikatörlerin belirlenmesinde, Avrupa Komisyonu'nun yayınladığı yöntemler, ilkeler ve örnek indikatörler listesi, özellikle "Indicative Guidelines on evaluation methods: Monitoring and evaluation indicators"(2007-2013 programlaması için çalışma tablosu No:2, Ağustos 2006).

Program Otoritesi'nin Başkanı ÇOP'un izlenmesinden sorumlu olacak ve farklı projelerden veri (çıktılar, sonuçlar ve harcamalar) toplayacaktır. Program Otoritesi raporlama bilgi sistemini, proje bazlı bu verileri nihai yararlanıcıları göz önünde bulundurarak alıp, onları tedbir ve öncelik eksenlerine göre ayırarak kuracak, devam ettirecek ve güncelleyecektir. Bu temelde, MFİB ile yakın koordinasyon halinde olan Program Otoritesi, ÇOP'un amaç ve hedefleri doğrultusunda başarısındaki ilerleyişini her kademedede değerlendirecek, Sektörel İzleme Komitesi'ne raporlar hazırlayacak ve gerekirse ara dönem değerlendirmelerinin sektörel yıllık ve nihai raporlarını taslaklaştıracaktır.

İzleme bağlamında ve indikatörleri kullanma amacı için, Program Otoritesi'nin rolü aşağıdakileri garanti etmek olacaktır:

- İzleme gereklilikleri ihale ve teklif çağrısına dahil edilecektir;
- Proje başvuruları (değerlendirilmiş ve seçilmiş) uygun tedbirler için ÇOP indikatörleriyle tutarlı olan nihai yararlanıcıların verilerinin yanı sıra önerilen çıktı ve sonuçları da içerecek;

Verinin tedariki nihai yararlanıcılarla zorunluluk olarak imzalanan Uygulama Anlaşması'nın içine dahil edilecek ve performans verisi nihai yararlanıcılar tarafından geri ödeme talebi boyunca sistematik olarak ve zamanında sağlanacaktır.

E.2.4. OPERASYONLARIN SEÇİMİ

Program Otoritesi operasyonların seçimi için bir Proje Yönlendirme Komitesi kuracaktır. Bu komite proje başvurularını Sektörel İzleme Komitesi tarafından belirlenen ve teklif çağrısı evraklarında basılan seçim kriter ve yöntemlerine göre değerlendirecektir. Yönetim ve uygunluk kontrolü Çevre ve Orman Bakanlığı IPA Birimi'nin Teknik Yürütme Alt Birimi tarafından gerçekleştirilecektir. Komite daha sonra IPA Uygulama Tüzüğü'nün 158. Maddesi uyarınca Program Otoritesi'ne tavsiyelerde bulunacaktır.

Komitenin üyeleri,

- Çevre ve Orman Bakanlığı;
- SPO;
- İller Bankası;
- DSİ'den temsilciler içerecektir.

Tedarik Avrupa Komisyonu PRAG'la uyumlu olacak ve MFİB tarafından yürütülecektir. MFİB tedarik, hizmet ve iş alımı için ihale seçim komitelerini organize edecektir.

E.2.5. SEKTÖREL YILLIK VE NİHAİ UYGULAMA RAPORLARI

Sektörel yıllık ve nihai uygulama raporları Program Otoritesi olarak IPA Uygulama Yönetmeliği'nin 169. Maddesi uyarınca Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından hazırlanacaktır. Bu raporlar Çevre ve Orman Bakanlığı'ndaki IPA Birimi'nin İzleme ve Değerlendirme Alt Birimi tarafından hazırlanacak ve aşağıdakileri değerlendirecektir:

- 1) Amaçların uygulama başarısı ve ilerlemesi,
- 2) ÇOP yönetiminde karşılaşılan sorunlar ve azaltmak için alınan önlemler,
- 3) Mali yönetim,
- 4) Yürütülen İzleme ve Değerlendirme faaliyetleri.

Bu raporlar her büyük projeye dair, Komisyon tarafında kararlaştırılan formata uygun özel ilerleme raporları içerecektir.

E.2.6. DEĞERLENDİRME DÜZENLEMELERİ

Değerlendirme, mali yardımın uygunluk, verimlilik ve etkinliğini değerlendirmek için araç olmasının yanı sıra beklenen sonuçların etki ve devamlılığını da değerlendirmektedir. En azından, IPA Tüzüğü ve Avrupa Komisyonu'nun rehberliğinde belirlenen ilkeler doğrultusunda ve Program Otoritesi Başkanı'nın sorumluluğu altında bir öncül ve ara-dönem değerlendirmesi yapılmalıdır. Değerlendirme düzenleme ve faaliyetleri oransallık ilkesine tamamen uymalıdır.

(a) Öncül Değerlendirme

Program Otoritesi'nin sorumluluğu altında Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit (GTZ) International Services tarafından bir öncül değerlendirme yapılmış ve temel öneriler bu ÇOP'a eklenmiş olup özeti Bölüm A.1.7'nin altındadır.

Program Otoritesi'nin sorumluluğunda, "Support to the SPO to Build Capacity at Central, Regional and Local Level to Implement Economic and Social Cohesion Measures." isimli teknik yardım projesi çerçevesinde bağımsız bir uzman tarafından bu ÇOP'un öncül bir değerlendirmesi yapılmıştır. Çevre Raporu ve Öncül Değerlendirme Raporu'na bağlı temel noktalar Ek (Bkz: Ek 6-7) olarak sunulmuştur. Dahası, öncül değerlendirmenin sonuçlarının ve değerlendirmenin yapıldığı yolun özeti de ÇOP içinde yürütülmektedir.

Öncül değerlendirmenin temel amaçları şunlardır:

- Tüm programın Türkiye'nin önüne çıkan konuları göstermesi açısından uygun bir araç olup olmadığını değerlendirmek;
- Programın Türkiye'nin ihtiyaçları olan ve elde edilebilir stratejik eksen, öncelik ve amaçları iyi tanımlayıp tanımlamadığını kontrol etmek;
- İzleme ve gelecekteki değerlendirme işleri için bir temel oluşturmak ve amaçların ölçülmesi için tavsiyede bulunmak;

Uygulama ve izleme düzenlemelerinin yeterliliğini gözden geçirmek ve proje seçim yöntem ve kriterlerinde yardımcı olmak.

(b) Ara Dönem Değerlendirmesi

ÇOP'un uygulanması süresince ara dönem değerlendirmeleri yapılacaktır. Ayrıca, diğer OP'lerdeki benzer değerlendirmelerle yakın koordinasyonda dönem arası değerlendirmesi yapılacaktır. Bunlar, özellikle programın izlemesi başlangıç hedeflerinden önemli bir sapma yaptığında anahtar müdahale alanı veya bireysel öncelik alanlarının uygulanma ve yönetim noktalarını işaret edecektir. Her noktada, değerlendirmeler OP'lerde kararlaştırılan indikatörlere izleme sisteminden elde edilemeyen veri sağlayacak şekilde planlanmalıdır. ÇOP için, değerlendirmelerin sonuçları geçici kurula, Sektörel İzleme Komitesi'ne ve Avrupa Komisyonu'na gönderilecektir. Bütçe dağılımları Teknik Yardım öncelik eksenini doğrultusunda yapılmıştır.

(c) Ardıl Değerlendirme

Ardıl değerlendirmeler SPO ile işbirliği içinde Avrupa Komisyonu'nun sorumluluğunda olacaktır. Bazı 'stratejik değerlendirmeler' de yapılabilmektedir.

Ardıl değerlendirme bağımsız uzmanlar tarafından ve programlama süresinin bitiminden en geç üç yıl içinde yapılacaktır. Değerlendirmelerin sonuçları evraklara erişim kurallarına göre yayınlanacaktır.

(d) Değerlendirme Fonksiyonu

Program Otoritesi'nin Başkanı, Bölgesel Kalkınma ve İnsan Kaynaklarını Geliştirme Bileşenleri'nin koordinatörlüğü altında ÇOP için yeterli değerlendirmelerin yapıldığını garanti etmek zorundadır. Bu değerlendirmeler dışarıdan, bağımsız değerlendiriciler tarafından yapılacaktır.

Farklı programlar için uygun olan enine değerlendirmeler de aynı Koordinatör tarafından yapılacaktır.

(e) Değerlendirme Komitesi

Sektörel İzleme Komitesi, Program Otoritesi'ne değerlendirme faaliyetlerinde yardımcı olması için geçici bir kurul kurmalıdır. Kurul üyeleri değerlendirme konusunda uzman olmalıdır. İlişkili paydaşlar da katkıda bulunabilmelidir.

E.3. BİLGİ VE TANITIM

Ekonomik ve Sosyal Uyum (ESC) iletişim tedbirleri ve global bir iletişim stratejisi geliştirmek adına Mayıs 2007'den beri Kıdemli Program Görevlisi'nin koordinatörlüğünde bakanlıklar arası bir iletişim komitesi kurulmuştur. Bununla birlikte, bakanlıklar her OP için İletişim Stratejisi ve bağlantılı İletişim Eylem Planı(CAP)'nı hazırlamak ve uygulamakla yükümlüdür.

Kısa vadeli bir bilinç yükseltme programı tasarlanıyor olup 2007'nin ikinci yarısında uygulanacaktır.

E.3.1.GİRİŞ

Bilgi ve tanıtım, ortaklığı üstlenmenin temeli olması açısından güçlü bir tasarım yapmak ve ÇOP'nı yürütmek için temel oluşturmaktadır. Temel noktaları katılım öncesi finansmanıyla erişilebilir olan bir seri faaliyete ayrılabilir.

Buna uygun olarak, IPA Tüzüğü'nün 62. Maddesi sağlanacak bilgi ve programların, vatandaşlara yönelik ve Topluluk finansmanının rolünü arttıracak ve şeffaflığı sağlayacak Topluluk tarafından finanse edilen operasyonların tanıtımına dair bazı gereklilikler getirmektedir.

Bu arada, ÇOP'un sağladığı bilgiler nihai yararlanıcıları, projelerin isimleri ve Topluluk operasyonlarının finansmanına ayırdığı miktarları da içermelidir. İhale ve sözleşmelere dair uygun basılı bazı bilgilerin Komisyon tarafından Journal of the AVROopean Union ve diğer medya kuruluşları ve web sayfalarında ilan edilmesi de programın tanıtılmasına yardımcı olacaktır.

IPA Tüzüğü'nün 63. Maddesi der ki, Komisyon ve yararlanıcı ülkenin ilgili kurumları OP'nin Teknik Yardım ekseninden finanse edilecek ve IPA yardımı hakkında tanıtıcı bilgi verecek uygun faaliyetlerde bulunabilirler.

Yukarıdaki hükümler doğrutusunda, Program Otoritesi program bilgi ve tanıtımı faaliyetlerinden sorumlu olacaktır. Bilgi tüm Türk vatandaşları, genel anlamda AB vatandaşları ve özellikle potansiyel yararlanıcılara yönelik olmalıdır. Kampanyalar Topluluk'un rolünü vurgulayacak ve IPA yardımının şeffaflığını garanti edecektir.

E.3.2. GEREKSİNİMLER

30 Mayıs 2000 tarihli 1159/1000 EC Komisyon Tüzüğü ve IPA Tüzüğü'nün 63. Maddesi uyarınca, Program Otoritesi potansiyel yararlanıcılara IPA yardımı hakkında bilgi tanıtımı yapmak için bir İletişim Eylem Planı hazırlamak ve kamuyu AB'nin destek faaliyetleri konusunda bilgilendirmekle sorumludur. İletişim Eylem Planı 2007-2013 döneminin tamamını kapsayacaktır. Program Otoritesi, ÇOP için Finansman Anlaşması'nın imzalanmasından itibaren dört ay içinde İletişim Eylem Planı'nın taslağını Komisyon'a ibraz edecektir. En azından, plan aşağıdaki noktaları içerecektir:

- Amaçlar ve hedef gruplar;
- Strateji ve içerik;
- İndikatif bütçe;
- Yönetim bölümleri;
- Değerlendirme için kullanılan kriterler.

Program Otoritesi'nin içinde bilgi ve tanıtımdan sorumlu özel bir ekip kurulacaktır. Bu ekip IPA yardımı hakkında tanıtım yapacak faaliyetlere stratejik uygunluk sağlayacak bir İletişim Eylem Planı hazırlayacaktır. Tanıtım Ekibi'nin gerçekleştireceği fonksiyonlar şunlardır:

- İletişim Eylem Planı hazırlamak;
- İletişim Eylem Planı'nda yapılan değişiklikler konusunda Komisyon'u bilgilendirmek;
- Plan ve ilgili bütçenin iletişim faaliyetlerini yürütmek;
- Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından geliştirilen çalışma grubuna katılmak;
- Bakanlık web sayfasında sağlanan bilginin içeriğini idare etmek;
- ÇOP'la ilgili sureli yayın materyallerini (gazete, broşür, rapor vs.) hazırlamak;
- Genel kamu farkındalık araştırmalarını yönetmek;
- Uygulayıcı kurum ve yararlanıcılar tarafından gerçekleştirilen iletişim hareketlerini izlemek ve AB kamu gereksinimleri doğrultusunda tavsiye desteğinde bulunmak;
- Konferans ve diğer bilgi hareketlerini, ÇOP'un temel paydaşları ve diğer Program Otoriteler'i ortaklığında desteklemek;
- Bu tür hareketlerin medya yönlerini yönetmek;
- Medya ve genel olarak kamudan gelen bilgi taleplerine cevap vermek;

- Planın etkinliğini teyit etmek için bir izleme sistemi kurmak ve uygulamak;
- Avrupa Komisyon'u ve ÇOP'un Sektörel İzleme Komiteleri için bilgi ve tanıtım faaliyetlerine dair izleme raporları hazırlamak.

E.3.3. FAALİYETLER

Tanıtım Ekibi, bilgi ve tanıtım tedbirlerinin İletişim Eylem Planı'na uygun bir şekilde uygulandığı ve iletişimin uygun tüm tür ve yöntemlerini kullanarak mahsus mülki düzeydeki en geniş olası medyayı kapsayacağını garanti edecektir. Aşağıdakileri organize etmekten sorumlu olacaklardır:

- Gerekli görüldüğünde, İletişim Eylem Planı'nın nihai versiyonunun yokluğu durumunda bile ÇOP'un başlatıldığını tanıttacak temel bilgi faaliyetleri;
- Yılda en az bir kez, büyük projeler dâhil olmak üzere ÇOP'daki ilerlemeleri sunan büyük bir bilgi faaliyeti;
- Yararlanıcıların listesi, projelerin isimleri ve operasyonlara ayrılan Topluluk ve ulusal fon miktarlarının elektronik veya diğer yöntemlerle basılması;

Tanıtım Ekibi olası yararlanıcılara aşağıdakiler konusunda net ve detaylı bilgiler sağlayacaktır:

- ÇOP üzerinden Ulusal fonlama ve Topluluk aracılığıyla sunulan finansman olasılıkları;
- ÇOP altında finanse edilebilmek için karşılanması gereken yeterlilik koşulları;
- İlgili fonlama ve zaman çizelgesi başvurularını incelemek için kullanılan prosedürlerin tanımları;
- Finanse edilecek operasyonları seçmek için kullanılacak kriterler;
- ÇOP hakkında bilgi verebilecek ulusal, bölgesel ve yerel irtibat noktaları.

E.3.4. İNDİKATİF BÜTÇE

Bu OP altındaki İletişim Eylem Planı için 2007-2009 dönemi indikatif bütçesi tanıtım ve bilgi tedbirlerine yeterli kapsamı sağlayacak uygun bir düzeyde belirlenecektir. 2010-2013 yılları

arasında gerekli indikatif miktarların yanı sıra ayrılan yıllık bütçe de İletişim Eylem Planı içinde sunulacaktır.

E.3.5. YÖNETİM VE UYGULAMA

Bilgi ve tanıtım faaliyetleri IPA Birimi'nin altındaki Programlama Alt-Birimi'nce oluşturulan Tanıtım Ekibi tarafından yürütülecektir. Tanıtım Ekibi, ÇOP'un hazırlanması sürecine dahil edilen uzmanların yanı sıra Çevre ve Orman Bakanlığı'nın Basın ve Halkla İlişkiler ve Bilgi Teknolojileri (IT) Başkanlıklarından da görevlilerden oluşacaktır.

Tanıtım Ekibi, Program Otoritesi'nin Başkanı'nı destekleyecek ve aşağıdaki işlev ve sorumluluklara sahip olacaktır:

- Komisyon'la birlikte İletişim Eylem Planı'na karar vermek;
- IPA fonlu projelerde bilgi ve tanıtım aktivitelerini koordine etmek;
- Medya ile iletişim;
- ÇOP için dikkatli bir şekilde İletişim Eylem Planı hazırlamak, uygulamak ve değerlendirmek;
- ÇOP'u ilgili ulusal ve Komisyon bilgi ağlarında sunmak;
- Yararlanıcılardan gerekli istihbaratların üstesinden gelmek;
- Yararlanıcıların bilgi ve tanıtım gereksinimlerini izlemek ve kontrol etmek;
- Bilgi materyallerini geliştirmek, üretmek ve dağıtmak; kamu etkinliklerini hazırlamak ve yönetmek;
- ÇOP web sayfasını geliştirmek ve devam ettirmek;
- Teknik bakım konusunda ilgili IT bağlantıları;
- Dış kaynaklı hizmetleri yönetmek;
- Yıllık İletişim Eylem Planları'nı izlemek ve değerlendirmek ve içsel faaliyetler ve eğitimleri koordine etmek.

Bazı bilgi ve tanıtım tedbirleri neredeyse kesin olarak dış kaynaklı profesyonel hizmete (tasarım, ön baskı, web sayfası, basım, reklam, kamudan geri bildirim almak için yapılan araştırmanın/anketin fotoğraflanması, geliştirilmesi ve uygulanması) ihtiyaç duyacaktır. Bu tür hizmetleri idare ve kamu tedarik kurallarına uygunluğunu garanti etmek birimin sorumluluğunda olacaktır.

E.3.6. İZLEME, DEĞERLENDİRME VE RAPORLAMA

İzleme, değerlendirme ve raporlama ÇOP'un İletişim Eylem Planı'nın tanıtım tedbirlerinin uygulanması için zorunlu gerekliliklerdir.

İletişim Eylem Planının uygulanmasında kaydedilen ilerleme ÇOP İzleme Komitesi toplantıları sırasında sunulacaktır. Program Otoritesi Başkanı ÇOP İzleme Komitesini gerçekleştiren bilgilendirme ve tanıtım tedbirleri ve kullanılan iletişim metotlarına ilişkin olarak bilgilendirecektir. Program Otoritesi Başkanı ÇOP İzleme Komitesine yürütülen iletişim tedbirlerinin örneklerini sunacaktır.

ÇOP'un uygulanmasına ilişkin yıllık ve nihai uygulama raporları aşağıdaki bilgileri içerecektir:

- İletişim Eylem Planının uygulanması sırasında gerçekleştirilen bilgilendirme ve tanıtım tedbirlerinin örnekleri,
- Yararlanıcıların listesinin, projelerin isimlerinin ve projelere tahsis edilen kamu finansmanının miktarının elektronik olarak ya da başka yollarla yayınlanmasıyla ilgili bilgilendirme ve tanıtım tedbirlerine yönelik düzenlemeler,
- İletişim Eylem Planında yapılan temel değişikliklerin içeriği.

Tanıtım tedbirlerinin değerlendirilmesine yönelik olarak bir dizi gösterge İletişim Eylem Planına dâhil edilecek ve uygulanan tanıtım faaliyetlerinin verimliliği ve etkinliğinin değerlendirilmesiyle ilgili Planın ayrılmaz bir parçasını oluşturacaktır.

Niteliksel ve niceliksel analizlerin yıllık sonuçları Yıllık İletişim Eylem Planlarının hazırlanması ve İletişim Eylem Planında bir değişiklik ihtiyacının ortaya çıkması halinde kullanılacaktır.

E.3.7. ORTAKLIK VE AĞLAR

ÇOP kapsamında bilgi dağıtım merkezleri ve çoğaltan olarak hareket edecek ve ÇOP'a ilişkin bilgileri dağıtacak kuruluşlar aşağıda sunulmaktadır:

- ◆ Mesleki ve sektörel dernekler ve kuruluşlar,
- ◆ Ekonomik ve sosyal ortaklar,
- ◆ NGO'lar,
- ◆ Eğitim kurumları,
- ◆ İş dünyasını temsil eden kuruluşlar,
- ◆ Proje yürütücüleri,
- ◆ Avrupa Bilgi Merkezleri ve Komisyon temsilcileri,
- ◆ Her bir önceliğe ilişkin diğer temel paydaşlar.

Program Otoritesi, ÇOP ve IPA ile ilgili bilgilerin dağıtılması için yukarıda belirtilen kuruluşlarla yakın işbirliği içerisinde çalışacaktır.

E.3.8. İNTERNET

ÇOP'u tanıtmak için Program Otoritesi tarafından bir web sayfası kurulacaktır. Bu web sayfası, genel olarak vatandaşları ÇOP altındaki finansman fırsatları, destek miktarı, mali yardım için uygunluk kriteri, proje seçim kriteri ve süreci vs. hakkında bilgi sağlamak için kullanılacaktır. Bu sayfa, IPA, ECD, DG ELARG, DG EMPL and DG REGIO'nun yanı sıra diğer OP'lerin de web sayfalarıyla bağlantılı olacak ve aşağıdaki prensiplerle kurulacaktır:

- **Mümkün olduğunca fazla kullanıcıya ulaşım** - sayfanın basit bir adresinin olmasını garanti etmek; arandığında kolayca bulunabilmesini sağlamak için temel arama motorlarına kaydettirmek; düşük özellikli ekran ve yazılımla dahi görülebilecek özellikte tasarlamak; hızlıca indirilebileceğini garanti etmek;
- **Zengin bilgiye hızlı erişimi önceliklendirmek** – kullanıcıların aradıklarını hızlı ve kolayca bulması için sayfa açık ve net bir şekilde düzenlenmeli; bilgi mümkünse pdf formatında mevcut olmalı;
- **Görsel çekicilik** – netlik, hız ve sadeliği sınırlandırmadan logo, renklerin kullanımı vs. aracılığıyla güçlü görsel kimlik;
- **Devamlılık sağlayan bir kaynak olarak Sürekli Gelişim**
- **Web sayfasının eşsiz güçlü taraflarını ortaya çıkaracak interaktif içerik.**

Ayrıca, Stratejik Koordinatör (SPO) ve Program Otoritelerini içeren Ekonomik ve Sosyal Uyum Bakanlıklararası Çalışma Grubu için bir web sayfası tasarlanmıştır. Bu web sayfası AB finansman olanaklarının, SÇB'nin ve IPA'nın 3. ve 4. bileşenleri altındaki OP'lerin tanıtımında Bakanlıklararası Çalışma Grubunun temel aracıdır. Bu web sitesinin temel amaçları, OP'lerle ilgili danışma faaliyetlerinin yürütülmesi, Türkiye'ye sağlanan AB fonlarının tanıtılması, bilgi değişiminin sağlanması ve merkezdeki, bölgedeki ve yerel düzeydeki tüm paydaşlara güncel bilgilerin sunulmasıdır.

Ek 1: ÇOP 2007-2009'un hazırlanmasına dâhil olan paydaşların listesi

ÇOP'un hazırlanmasına dâhil olan kurumların listesi
• Çevre ve Orman Bakanlığı: Program Otoritesi (Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Dairesi)
• Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Başkanlığı (SPO) (Avrupa Birliği İlişkileri Genel Müdürlüğü) (Sosyal Sektörler ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü)
• Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı (Dış Ekonomik İlişkiler Genel Müdürlüğü)
• Avrupa Birliği Genel Sekreterliği (ABGS) (Sektörel ve Bölgesel Politikalar Başkanlığı)
• Başbakanlık Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı
• Başbakanlık Türkiye İstatistik Enstitüsü (TÜİK)
• Dış İşleri Bakanlığı (Enerji, Su ve Çevre Genel Müdür Yardımcılığı)

• İçişleri Bakanlığı (Mahalli İdareler Genel M¼d¼rl¼đ¼)
• Maliye Bakanlığı (AB ve Dış İlişkiler Başkanlığı)

OP'un hazırlanmasına dâhil olan kurumlar
• Milli Eğitim Bakanlığı (Dış İlişkiler Genel M¼d¼rl¼đ¼)
• Bayındırlık ve İşkân Bakanlığı (Avrupa Birliği Birimi) (İller Bankası Genel M¼d¼rl¼đ¼ –Uluslararası İlişkiler Birimi)
• Sağlık Bakanlığı (Temel Sağlık Hizmetleri Genel M¼d¼rl¼đ¼)
• Ulaştırma Bakanlığı (Avrupa Birliği Koordinasyon Dairesi)
• Tarım ve K¼y İşleri Bakanlığı (Koruma ve Kontrol Genel M¼d¼rl¼đ¼)
• alışma ve Sosyal G¼venlik Bakanlığı (Avrupa Birliği Koordinasyon Dairesi)

<ul style="list-style-type: none">• Sanayi ve Ticaret Bakanlığı (Avrupa Birliği Koordinasyon Genel Müdürlüğü)
<ul style="list-style-type: none">• Çevre ve Orman Bakanlığı (Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü)
<ul style="list-style-type: none">• Kültür ve Turizm Bakanlığı (Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Koordinasyon Dairesi Başkanlığı)
<ul style="list-style-type: none">• Türk Standartları Enstitüsü
<ul style="list-style-type: none">• Enerji Piyasaları Düzenleme Kurulu

ÇOP'un hazırlanmasına dâhil olan Çevre ve Orman Bakanlığı İl Müdürlükleri'nin Listesi
<ul style="list-style-type: none">• Adana Valiliği (Çevre ve Orman İl Müdürlüğü)
<ul style="list-style-type: none">• Ankara Valiliği (Çevre ve Orman İl Müdürlüğü)
<ul style="list-style-type: none">• Antalya Valiliği (Çevre ve Orman İl Müdürlüğü)
<ul style="list-style-type: none">• Balıkesir Valiliği (Çevre ve Orman İl Müdürlüğü)
<ul style="list-style-type: none">• Bursa Valiliği

(Çevre ve Orman İl Müdürlüğü)
• Çorum Valiliği (Çevre ve Orman İl Müdürlüğü)
• Denizli Valiliği (Çevre ve Orman İl Müdürlüğü)
• Diyarbakır Valiliği (Çevre ve Orman İl Müdürlüğü)
• Erzurum Valiliği (Çevre ve Orman İl Müdürlüğü)
• Gaziantep Valiliği (Çevre ve Orman İl Müdürlüğü)

ÇOP'un hazırlanmasına katılan Çevre ve Orman Bakanlığı'nın İl Müdürlüklerinin Listesi
• İstanbul Valiliği (Çevre ve Orman Bakanlığı İl Müdürlüğü)
• İzmir Valiliği (Çevre ve Orman Bakanlığı İl Müdürlüğü)
• Kayseri Valiliği

(Çevre ve Orman Bakanlığı İl Müdürlüğü)
• Kocaeli Valiliği (Çevre ve Orman Bakanlığı İl Müdürlüğü)
• Konya Valiliği (Çevre ve Orman Bakanlığı İl Müdürlüğü)
• Mersin Valiliği (Çevre ve Orman Bakanlığı İl Müdürlüğü)
• Samsun Valiliği (Çevre ve Orman Bakanlığı İl Müdürlüğü)
• Trabzon Valiliği (Çevre ve Orman Bakanlığı İl Müdürlüğü)

ÇOP'un hazırlanmasına katılan üniversitelerin listesi
• Balıkesir Üniversitesi Rektörlüğü (Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi – Çevre Mühendisliği Bölümü)
• Boğaziçi Üniversitesi Rektörlüğü (Çevre Bilimleri Enstitüsü)

<ul style="list-style-type: none">• Çukurova Üniversitesi Rektörlüğü (Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi – Çevre Mühendisliği Bölümü)
<ul style="list-style-type: none">• Eylül Üniversitesi Rektörlüğü (Mühendislik Fakültesi - Çevre Mühendisliği Bölümü)
<ul style="list-style-type: none">• Erciyes Üniversitesi Rektörlüğü (Mühendislik Fakültesi - Çevre Mühendisliği Bölümü)
<ul style="list-style-type: none">• Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğü (Mühendislik Fakültesi - Çevre Mühendisliği Bölümü)
<ul style="list-style-type: none">• İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörlüğü (İnşaat Mühendisliği Fakültesi – Çevre Mühendisliği Bölümü)
<ul style="list-style-type: none">• Kocaeli Üniversitesi Rektörlüğü (Mühendislik Fakültesi - Çevre Mühendisliği Bölümü)
<ul style="list-style-type: none">• Mersin Üniversitesi Rektörlüğü (İnşaat Mühendisliği Fakültesi – Çevre Mühendisliği Bölümü)

ÇOP'un hazırlanmasına katılan üniversitelerin listesi

<ul style="list-style-type: none">• Pamukkale Üniversitesi Rektörlüğü (Mühendislik Fakültesi - Çevre Mühendisliği Bölümü)
<ul style="list-style-type: none">• Selçuk Üniversitesi Rektörlüğü (Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi – Çevre Mühendisliği Bölümü)
<ul style="list-style-type: none">• Uludağ Üniversitesi Rektörlüğü

(Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi – Çevre Mühendisliği Bölümü)

ÇOP'un hazırlanmasına katılan STK'ların listesi

- Tarımsal Kalkınma Vakfı
- Diyarbakır Çevre Gönüllüleri Derneği
- Edirne Çevre Gönüllüleri Derneği
- İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği
- İç Anadolu Çevre Platformu (İÇAÇEP)
- Ekonomik Kalkınma Vakfı
- Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV)
- Çevresel Danışmanlık ve Mühendislik Derneği (Çevre Derneği)
- Çevre Koruma ve Ambalaj Atıkları Değerlendirme Vakfı (ÇEVKO)
- İzmir Çevre Koruma Vakfı
- Sivas Çevre Koruma Vakfı
- Karadeniz Doğa Koruma Federasyonu (KAR DOĞA)
- Sürdürülebilir Tarım Dernekleri Federasyonu
- Küresel Denge Derneği
- Marmara Bölgesi Çevre Platformu

ÇOP'un hazırlanmasına katılan STK'ların listesi

- Doğa Derneği
- Sürdürülebilir ve Ekolojik Tarım Derneği
- Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı (TTGV)
- Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı (TEMA)
- Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB)
- Türkiye Çevre Koruma Vakfı
- Türkiye Çevre Koruma ve Yeşillendirme Kurumu (TÜRÇEK)
- Türkiye Çevre Platformu
- Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TÜSİAD)
- Türk Deniz Koruma Derneği (DENİZ TEMİZ)
- Katı Atık Türk Milli Komitesi (KAKAD)
- Türk Doğa Koruma Derneği
- Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB)
- Türkiye Belediyeler Birliği
- Batı Karadeniz Çevre Platformu (BAKÇEP)

ÇOP'un hazırlanmasına katılan STK'ların listesi

- Batı Akdeniz Çevre Platformu (BAÇEP)
- Dünya Enerji Konseyi Türk Milli Komitesi
- Dünya Vahşi Yaşam Vakfı-Türkiye (WWF - Turkey)
- Habitat ve Gündem 21 Gençlik Derneği

Ek 2: Çevre Operasyonel Programının hazırlanmasına katılan paydaşlarla birlikte düzenlenen etkinlikler ve toplantılar, 2007-2009

Çevre Operasyonel Programının hazırlanmasında yer alan paydaşlarla birlikte düzenlenen etkinliklerin ve toplantıların listesi		
İsim	Tarih	Yer
Stratejik Çerçeve Belgesi ve operasyonel program Tanıtım Toplantısı	15 Nisan2006	DPT
Stratejik Çerçeve Belgesi 'nin hazırlanması Eğitimi Toplantısı	27-29 Haziran 2006	DPT
ÇOP'un hazırlanması Eğitimi Toplantısı	02-08 Temmuz 2006	DPT
ÇOP Başlangıç Toplantısı	21 Temmuz 2006	ÇOB
ÇOP MüzakereToplantısı	28 Temmuz 2006	DEDEMAN HOTEL
ÇOP hazırlanması Toplantıları	01 Ağustos 2006 - 01 Şubat 2007 (tüm hafta boyunca)	ÇOB
Taslak Stratejik Çerçeve Belgesi ve ÇOP İzleme ve Değerlendirme Başlangıç Toplantısı - (Avrupa komisyonu Ekibiyle beraber)	30 Kasım 2006	DPT
ÇOP Ex-ante Değerlendirme Başlangıç Toplantısı	22 Aralık 2006	ÇOB
İkinci ÇOP Ex-ante Değerlendirme Toplantısı	12 Ocak 2007	ÇOB
Taslak ÇOP İzleme ve Değerlendirme Toplantısı (Kurumlararası ekiple birlikte)	18-19 Ocak 2007	ÇOB
Üçüncü ÇOP Ex-ante Değerlendirme Toplantısı	01 Şubat 2007	ÇOB

ÇOP ve Ortaklık Prensipli Semineri	05 Mart 2007	DEDEMAN OTEL
Çevre Operasyonel Programının hazırlanmasında yer alan paydaşlarla birlikte düzenlenen etkinliklerin ve toplantıların listesi		
İsim	Tarih	Yer
Taslak ÇOP İzleme ve Değerlendirme Başlangıç Toplantısı - (Avrupa komisyonu Ekibiyle beraber)	09 Mart 2007	Brüksel
İkinci Taslak Stratejik Çerçeve Belgesi ve ÇOP İzleme ve Değerlendirme Toplantısı - (Avrupa komisyonu Ekibiyle beraber)	27 Mart 2007	DPT
Taslak ÇOP İzleme ve Değerlendirme İkinci Toplantısı - (Avrupa komisyonu Ekibiyle beraber)	12 Haziran 2007	ÇOB
Taslak ÇOP İzleme ve Değerlendirme Toplantısı - (il müdürlükleri ekibiyle birlikte)	14 Haziran 2007	ÇOB
Taslak ÇOP İzleme ve Değerlendirme Toplantısı - (üniversite ekibiyle birlikte)	15 Haziran 2007	ÇOB
Taslak ÇOP İzleme ve Değerlendirme Toplantısı - (Kurumlararası ekiple birlikte)	22 Haziran 2007	ÇOB
Taslak ÇOP İzleme ve Değerlendirme Toplantısı - (STK ekibiyle birlikte)	25 Haziran 2007	ÇOB
Avrupa Birliği - STK Diyalog Toplantısı	26 Haziran 2007	NEVA PLAS OTEL
ÇOP Ex-ante Değerlendirmesi Dördüncü Toplantı	03 Temmuz 2007	ÇOB

Ek 3: ÇOP kapsamında başlıca çevre altyapı projelerinin listesi, 2007-2009

Başlıca içme suyu projeleri listesi		
Sıra	Proje Adı	Maliyet(AVRO)
1	Manavgat İçme suyu Projesi	18 800 000
2	Erciş İçme suyu Projesi	22 000 000
3	Doğubeyazıt İçme suyu Projesi	19 400 000
4	Ezeltere İçme suyu Projesi	10 000 000
Toplam		70 200 000

Başlıca Atık su projeleri listesi

Sıra	Proje Adı	Maliyet(AVRO)
1	Erzurum Atık Su Arıtma Tesisi, Toplayıcı, Sel suyu ve Lağım suyu Ağı Projesi	78 000 000
2	Kırşehir Atık Su Arıtma Tesisi Projesi	12 700 000
3	Adıyaman Atık Su Arıtma Tesisi Projesi	18 500 000
4	Siverek Atık Su Arıtma Tesisi Projesi	13 200 000
5	Diyarbakır Atık Su Arıtma Tesisi Biyolojik Bertaraf Geliştirme Projesi	30 200 000
6	Turhal Atık Su Arıtma Tesisi Projesi (DABLAS Programı Projesi)	10 000 000
7	Aksaray Atık Su Arıtma Tesisi Rehabilitasyon Projesi	13 500 000
8	Ceyhan Atık Su Arıtma Tesisi, Sel suyu Ağı ve İçme suyu İsale hattı Projesi	13 150 000
9	Bandırma Atık Su Arıtma Tesisi ve Sel suyu Ağı Projesi	11 150 000
10	Turgutlu Atık Su Arıtma Tesisi Projesi	10 000 000

Başlıca Atık su projelerinin listesi

Sıra	Proje adı	Maliyet (AVRO)
11	Aydın Atık Su Arıtma Projesi	14 850 000
12	Ordu Atık Su Arıtma Projesi (DABLAS Programme Project)	11 500 000

Toplam		236 750 000
---------------	--	--------------------

Başlıca Entegre Katı Atık Yönetimi Projelerinin Listesi

Sıra	Proje Adı	Maliyet (AVRO)
1	Kayseri Entegre Katı Atık Yönetimi Projesi	30 387 500
2	Çorum Entegre Katı Atık Yönetimi Projesi	21 815 497
3	Konya Entegre Katı Atık Yönetimi Projesi	22 936 200
4	Balıkesir Entegre Katı Atık Yönetimi Projesi	14 224 000
5	Artvin-Rize Entegre Katı Atık Yönetimi Projesi	14 500 000

6	İzmir-Harmandalı Entegre Katı Atık Yönetimi Projesi	10 850000
7	Van Entegre Katı Atık Yönetimi Projesi	20 600 000
8	Batman Entegre Katı Atık Yönetimi Projesi	18 000 000
9	Malatya Entegre Katı Atık Yönetimi Projesi	23 000 000
10	Ereğli Entegre Katı Atık Yönetimi Projesi (NUTS II Projesi)	10 000 000

Toplam		186 313 197
---------------	--	--------------------

Ek 4: Proje Kimlik Kartları

Her proje için projenin adı, yatırım değeri (bedeli) ve finansman kaynakları, temel bileşenlerin tanımı, proje hedeflerinin açıklaması ve beklenen sonuçlar, zaman çizelgesi (program),temel proje dokümantasyonlarının durumları, proje dizaynının durumunu içeren bir Proje Kimlik Kartı verilir.

Project No : 1	Öncelik Alanı : 1	Ölçü No. : 1.1
Projenin Yeri:	MANAVGAT/ ANTALYA	

1. Proje adı	Manavgat İçme Suyunun yenilenmesi ve kapasitesinin artırılması				
2. Yatırım değeri (tahmini)	18 800 000 AVRO				
3. Projelerin temel bileşenlerinin ve/veya aktivitelerin tanımı	<ul style="list-style-type: none"> • Yeni Kaynaklar • Depolama Tankları • Ağ – Basınçlı Hava Ana Borusu 				
4. Projenin temel hedefinin tanımı ve beklenen sonuçlar	Projenin hedefi, Manavgat kent merkezine ve yakındaki turizm alanlarına içme suyu sağlamaktır.				
5. Projenin uygulanmasının ay ve yıl olarak başlangıç tarihi	2009	6. Projenin uygulanmasının ay ve yıl olarak bitiş tarihi	2012	7. Proje süresi (ay olarak)	36
8. Temel proje dokümanının hazırlığı					
Belgelemenin türü	Durum	Durum Tanımı	Tamamlanma tarihi	Yorum	
Ön-fizibilite çalışması	☒	Tamamlandı	2004	İller Bankası'yla koordinasyon içinde yapıldı.	
Fizibilite çalışması (with cost-benefit analyses which includes economic and financial analysis)	☐	Yok			
ÇED çalışması	☐	Yok			
İhale dokümanları	☐	Yok			
Diğer (belirt)	☒	Tamamlandı	1) 01/06/2005 2) 01/06/2005	1) Jeolojik – Jeoteknik İnceleme Raporu 2) Manavgat İçme Suyu Projesi-Final Raporu	

9. Proje dizaynı belgelenmesi ve izinlerin durumu					
Belgelemenin türü	Durum (işaret kutusu)	Durum tanımı (yok/devam ediyor/ tamamlandı)	Tamamlanma tarihi	Yorum	

Kavramsal dizayn	☐	Yok		
Ön dizayn	☐	Yok		
Ana dizayn	☐			
Son dizayn	☒	Tamamlandı	2005	İller Bankası tarafından Türk standartlarına göre gerçekleştirildi.
Yer izni	☐	Yok		
Bina izni	☐	Yok		
Diğer (belirt)	☐	Yok		
10. Mülk Sahipliği Durumunun Tanımı		Proje alanıyla ilgili bir kamulaştırma sorunu bulunmamaktadır.		
11. Projenin güncel durumunun tanımlanması	IPA için öncelikli projeler arasından 8 tane İçme Suyu Teknik Destek Projesi hazırlamak. Proje hizmet ihalesi olacak ve MFIB tarafından ihalesi yapılacak (kısa liste yöntemi). Proje, SEI 2005 Programı kapsamında finanse edilecek. Projelerin IPA 2008 Programlamasına hazır olmaları bekleniyor.			
12. Nihai Yararlanıcının Adı	Manavgat Belediyesi	13. İşletmecisi Kurum	Manavgat Belediyesi	
14. Finansman kaynağı				
Ulusal bileşen (nihai yararlanıcıyı içeren)	Uluslararası finans kurumu (belirt)	Diğer donör (belirt)	Önerilen IPA hibesi	
4 700 000 AVROAVROAVRO	14 100 000 AVRO	
15. Ek yorumlar				

Proje No : 2	Öncelik Alanı : 1	Ölçü No. : 1.1			
Proje Yeri: ERCİŞ/ VAN					
1. Proje adı	Erciş İçme Suyu Projesi				
2. Yatırım Değeri (tahmini)	22 000 000 AVRO				
3. Projelerin temel bileşenlerinin ve/veya aktivitelerin tanımı	<ul style="list-style-type: none"> • Yeni Kaynaklar; • Depolama Tankları (2500 m³ + 7500 m³); • Ağ Borusu; • Kent Ağı. 				
4. Projenin temel hedefinin tanımı ve beklenen sonuçlar	<p>Su kayıpları ve nüfus artışı sebebiyle, bölgenin mevcut su ağı yetersiz durumdadır. Belediyenin tüm çabalarına rağmen, bölgenin sadece %60'ına su sağlanabilmektedir.</p> <p>Projenin tamamlanmasının ardından halkın tümüne dezenfekte edilmiş su sağlanabilecektir.</p>				
5. Projenin uygulanmasının ay ve yıl olarak başlangıç tarihi	2009	6. Projenin uygulanmasının ay ve yıl olarak bitiş tarihi	2012	7. Proje süresi (ay olarak)	36
8. Temel proje dokümanının hazırlığı					
Belgelemenin türü	Durum	Durum Tanımı	Tamamlanma tarihi	Yorum	
Ön-fizibilite çalışması	☒	Devam ediyor	2004	Belediyenin kendi kaynaklarıyla.	
Fizibilite çalışması (ekonomik ve finansal analizi içeren maliyet-fayda analizleri)	☐	Yok			
ÇED çalışması	☐	Yok			

İhale dokümanları	☐	Yok		
Diğer (belirt)	☒	Yok		

9. Proje dizaynı belgelenmesi ve izinlerin durumu				
Belgelemenin türü	Durum (işaret kutusu)	Durum tanımı (yok/devam ediyor/ tamamlandı)	Tamamlanma tarihi	Yorum
Kavramsal dizayn	☐	Yok		
Ön dizayn	☐	Yok		
Ana dizayn	☐	Yok		
Son dizayn	☐	Yok		
Yer izni	☐	Yok		
Bina izni	☐	Yok		
Diğer (belirt)	☐	Yok		
10. Mülk Sahipliği Durumunun Tanımı		Proje alanıyla ilgili bir kamulaştırma sorunu bulunmamaktadır.		
11. Projenin güncel durumunun tanımı	IPA için öncelikli projeler arasından 8 tane İçme Suyu Teknik Destek Projesi hazırlamak. Proje hizmet ihalesi olacak ve MFIB tarafından ihalesi yapılacak (kısa liste yöntemi). Proje, SEI 2005 Programı kapsamında finanse edilecek. Projelerin IPA 2008 Programlamasına hazır olmaları bekleniyor.			
12. Nihai yararlanıcının adı	Erciş Belediyesi	13. İşletmecisi Kurum	Erciş Belediyesi	

14. Finansman kaynağı			
Ulusal bileşen (nihai yararlanıcıyı içeren)	Uluslararası finans kurumu (belirt)	Diğer donör (belirt)	Önerilen IPA hibesi
5 500 000 AVROAVROAVRO	16 500 000 AVRO

Proje No : 3	Öncelik Alanı : 1	Tedbir No. : 1.1
Proje Bölgesi : DOĞUBAYAZIT/ AĞRI		
1. Projenin Adı	Balıklı Göl İsale Hattının Restorasyonu, , Arıtma Tesisi Kurulması ve Şehir Şebeke Projesinin Restorasyonu	
2. Yatırım değeri (tahmini)	19 400 000 AVRO	
3. Temel proje bileşenlerinin ve/veya aktivitelerinin tanımı	<ul style="list-style-type: none"> İçme suyu arıtma tesisi; • Su deposu (5000 m³ + 300 m³); Şebeke – Basınç Ana Hattı; •Şehir şebekesi. 	
4. Temel proje hedefleri ve beklenen sonuçların tanımı	<p>Projenin amacı bölgenin içme suyu ihtiyacının karşılanması.</p> <p>Projenin çıktıları:</p> <p>1) İçme suyu ve kullanma suyu hacminin atırılması; 2) Şehir şebekesinin restorasyonu sırasında oluşan çatlak ve kırıklardan kaynaklanan ve şebeke suyuna karışan atıksu tehlikesinin önlenmesi; 3) Arıtma tesisi AB direktifleri ve kanunları dikkate alınarak tedarik edilecek içme suyu ve kullanma suyunun karşılayacaktır. 4) Şu an kullanılmakta olan isale hattı AC boruları kullanılarak yapılmıştır fakat isale hattı üzerinde kurulan köyler hattın tahrip olmasına yol açmıştır. İsale hattının daha dayanıklı borularla tamir edilmesi hattın güvenli olmasını sağlayacaktır.</p>	
5. Proje uygulamasına başlangıcın	2009	6. Proje uygulamasının
	2012	7. Projenin süresi (ay)
		36

ayı ve yılı		biteceği ay ve yılı			
8. Temel proje belgelerinin hazırlığı					
Belgenin türü	Durum	Durum Tanımı	Tamamlanma tarihi	Yorum	
Fizibilite çalışması	☒	Tamamlandı	2004	İller Bankası ile işbirliği içinde yapıldı.	
Fizibilite çalışması (ekonomik ve mali analizleri içeren fayda maliyet analizi ile)	☐	Yok			
ÇED çalışması	☐	Yok			
İhale belgeleri	☐	Yok			
Diğer (belirtiniz)	☒	Tamamlandı	1) 2005 2) 03/2005	1) Doğubayazıt İçme Suyu Tedarik Gerekçesi ve Planlama Raporu İller Bankası tarafından. 2) Çalışma ve Planlama (Ayrıca 5 sayfalık ek çalışma ve planlama raporu).	
9. Proje tasarım dokümantasyon ve izinlerin durumu					
Belgenin türü	Durum kutuyu işaretleyin	Durum Tanımı (yok/devam ediyor/ tamamlandı)	Tamamlanma tarihi	Yorum	
Kavramsal tasarım	☐	Yok			
Ön tasarım	☐	Yok			
Ana tasarım	☐	Yok			
Nihai tasarım	☐	Yok			
Bölge izni	☒	Tamamlandı	06.11.2006	Arıtma tesisinin yeri Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü tarafından belirlenmiştir.	
Yapı izni	☐	Yok			
Diğer (belirtiniz)	☐	Yok			
10. Arazi mülkiyetinin durumu		Su depolarının yeri dışında proje bölgesiyle ilgili bir istismak problemi yok. Su depolarının tahsisi belediye tarafından yapılacaktır. Arıtma tesisi ile ilgili yeni bir arazinin kamulaştırılmasına ihtiyaç duyulabilir.			

11. Projenin şu anki durumu	IPA'nın öncelikli projelerinden olan 8 Adet İçme Suyu Tedarik Projesi hazırlamak için Teknik Destek Projesi . Projenin hizmet sözleşmesinin ihalesi MFİB tarafından yapılacaktır. Proje 2005 SEI programı ile finanse edilecektir. Projenin 2008 Programlanması ile hazırlanacağı beklenmektedir.		
12. Nihai faydalanıcı	Doğubeyazıt Belediyesi	13. Uygulayıcı	Doğubeyazıt Belediyesi
14. Finansman Türü			
Ulusal katkı (nihai faydalanıcı ile beraber)	IFI (belirtiniz)	Diğer donör (belirtiniz)	Topluluk Katkısı (IPA)
4 850 000 AVROAVROAVRO	14 550 000 AVRO
15. Diğer yorumlar	Mevcut sorun, Balıklı Göl'den gelen su için yapılmış olan havalandırma sisteminin arızalı olması. Projenin Fizibilite ve çevresel etki değerlendirme çalışmaları henüz tamamlanmadı.		
Proje No : 4	Öncelik Alanı : 1	Tedbir No. : 1.1	
Proje bölgesi : BULANCAK/ GİRESUN			
1. Proje adı	Ezeltere İçme Suyu Projesi		
2. Yatırım değeri (tahmini)	10 000 000 AVRO		
3. Temel proje bileşenlerinin ve/veya aktivitelerinin tanımı	<ul style="list-style-type: none"> • Yeni Kaynaklar; • Arıtma Tesisi; • Su Tankları; • Şebeke – Basınç Ana Hattı 		
4. Temel proje amaçları ve beklenen sonuçların tanımı	Projenin amacı en az 2040 yılına kadar bölgenin su ihtiyacını karşılamak ve güvenilir su temin edebilmek.		

5. Proje uygulamasına başlangıcın ayı ve yılı	2009	6. Proje uygulamasının biteceği ay ve yılı	2012	7. Proje süresi (ay)	36
8. Temel proje belgelerinin hazırlığı					
Doküman Türü	Durum	Durumun tanımı	Tamamlanma tarihi	Yorum	
Ön fizibilite çalışması	☐				
Fizibilite çalışması (ekonomik ve mali analizleri içeren fayda maliyet analizi ile)	☐				
ÇED Çalışması	☐				
İhale belgeleri	☐				
Diğer (belirtiniz)	☒	Tamamlandı		Hidrolojik ve Hidrojeolojik Çalışma Raporu.	

9. Proje tasarım dokümantasyon ve izinlerin durumu					
Belge türü	Durum kutuyu işaretleyin	Durum Tanımı (yok/devam ediyor/ tamamlandı)	Tamamlanma tarihi	Yorum	
Kavramsal tasarım	☐				
Ön tasarım	☐				
Ana tasarım	☐				
Nihai tasarım	☐				

Bölge izni	☐			
Yapı izni	☐			
Diğer (belirtiniz)	☐			
10. Arazi mülkiyetinin durumu	Proje bölgesiyle ilgili bir kamulaştırma problemi yok. Bölge hazine arazisidir.			
11. Projedeki mevcut durum	IPA'nın öncelikli projelerinden olan 8 Adet İçme Suyu Tedarik Projesi hazırlamak için Teknik Destek Projesi . Projenin hizmet sözleşmesinin ihalesi MFİB tarafından yapılacaktır.Proje 2005 SEI programı ile finanse edilecektir.Projenin 2008 Programlanması ile hazırlanacağı beklenmektedir.			
12. Nihai faydalanıcının adı	Bulancağ Belediyesi	13.Uygulayıcı	Bulancağ Belediyesi	
14. Finansman türü				
Ulusal katkı (nihai faydalanıcı ile beraber)	İFİ (belirtiniz)	Diğer donör (belirtiniz)	Topluluk Katkısı (IPA)	
2 500 000 AVROAVROAVRO	7 500 000 AVRO	
15. Diğer yorumlar				

Proje No : 1	Öncelik Alanı : 1	Tedbir No. : 1.2			
Proje Bölgesi: ERZURUM/ ERZURUM					
1. Projenin Adı	Erzurum Atık Su Arıtma, Kolektör, Sel Suyu ve Kısmi Kanalizasyon Hatt Projesi				
2. Yatırım değeri (tahmini)	78 000 000 AVRO				
3. Temel proje bileşenlerinin ve/veya aktivitelerinin tanımı	<ul style="list-style-type: none"> • Yeni Bir Atıksu Arıtma Tesisi Yapımı; Kapasite: 408.000 yerli nüfus (2010) 30.037 sanayi nüfusu (2010), Proje akış oranı : 157.500 m³/günde (2010), 315.000 m³/günde (2033) • Kolektör Hattı Yapımı (akım noktasını taşımak için Ø2400 mm ve 6650 m uzunluğunda , Fizibilite Çalışması, 1999); • Kanalizasyon Şebekesi Yapımı (Gelişmekte olan bölgelerde 20 km genişliğinde, Fizibilite Çalışması , 1999); • Sel suyu şebeke yapımı (74 km, Fizibilite Çalışması, 1999). 				
4. Temel proje hedefleri ve beklenen sonuçların tanımı	<p>Projenin temel amacı, Karasu Nehri'ndeki kirlenmeyi önlemek ve ayrı bir kanalizasyon sistemi bulunmamasından kaynaklanan problemleri çözebilmek.</p> <p>Bu proje Erzurum'un atık su arıtma tesisi ve yönetim sorunlarına sürdürülebilir bir çözüm getirecektir.</p>				
5. Proje uygulamasının başlangıcın ayı ve yılı	2009	6. Proje uygulamasının sona ereceği ay ve yıl	2012	7. Proje süresi (ay)	36
8. Temel proje belgelerinin hazırlığı					
Belge türü	Durum	Durum Tanımı	Tamamlanma tarihi	Yorum	
Fizibilite çalışması	☒	Tamamlandı	1999	Erzurum Su ve Kanalizasyon İdaresi tarafından yürütüldü.	

Fizibilite çalışması (ekonomik ve mali analizleri içeren fayda maliyet analizi ile)	☐	Yok		
ÇED çalışması	☒	Tamamlandı	2002	Ön EIA Çalışması.
İhale belgeleri	☐	Yok		
Diğer (belirtiniz)	☒	Tamamlandı		Jeoteknik çalışma mevcut.
9. Proje tasarım dokümantasyon ve izin durumu				
Belgenin türü	Durum kutuyu işaretleyin	Durum Tanımı (yok/devam ediyor/ tamamlandı)	Tamamlanma tarihi	Yorum
Kavramsal tasarım	☒	Tamamlandı	1999	Ön fizibilite çalışması kapsamında
Ön tasarım	☐	Yok		
Ana tasarım	☐	Yok		
Nihai tasarım	☐	Yok		
Bölge izni	☐	Yok		
Yapı izni	☐	Yok		
Diğer (belirtiniz)	☐	Yok		
10. Arazi mülkiyetinin durumu	Arazinin bir bölümü tüzel kişilere bir kısmı ise gerçek kişilere aittir.			
11. Projenin mevcut durumu	15 ASAT(Atık Su Arıtma Tesisi) Projesini Kapsayan Teknik Destek Projesi, IPA Programı çerçevesinde Erzurum'da ASAT kurulmasını sağlayacaktır. (Fizibilite, EIA, Tasarım, İhale Dosyası, IPA Uygulama Paketi). Projenin hizmet sözleşmesi MFİB tarafından ihale edilecektir. Proje 2005 ÇED Programı kapsamında finanse edilecektir ve 14 ay sürecektir.			
12. Nihai faydalanıcı	Erzurum Büyükşehir Belediyesi	13. Uygulayıcı	Erzurum Su ve Kanalizasyon İdaresi	
14. Finansman türü				

Ulusal katkı (nihai faydalanıcı ile beraber)	IFI (belirtiniz)	Diğer donör (belirtiniz)	Topluluk Katkısı (IPA)
19 500 000 AVROAVROAVRO	58 500 000 AVRO
15. Diğer Yorumlar			

Proje No : 2	Öncelik Alanı: 1	Tedbir No. : 1.2
Proje Bölgesi: KIRŞEHİR/ KIRŞEHİR		
1. Projenin Adı	Kırşehir Atık Su Arıtma Tesisi Projesi	
2. Yatırım değeri (tahmini)	12 700 000 AVRO	
3. Temel proje bileşenlerinin ve/veya aktivitelerinin tanımı	<ul style="list-style-type: none">Yeni bir Atık Su Arıtma Tesisi Yapımı (ASAT) Nüfus dağılımı: 2012 - 128 500; 2032 - 257 000 Proje Akım Oranı : 1460 m ³ /s (2012), 3080 m ³ /s (2032) (Projenin son hali İller Bankası tarafından şekillendirilmiştir, 2002).	
4. Temel proje hedefleri ve beklenen sonuçların tanımı	Projenin temel amacı, Kırşehir ve civar ilçelerinde Türkiye ve AB standartlarına uygun olarak atık suyun arıtılmasıdır. Proje Kılıçözü Nehri ve çevresindeki alanda sağlık ve çevre koşullarının iyileştirilmesine de katkı sağlayacaktır.	

5. Proje uygulamasına başlangıç ayı ve yıl		2009	6. Proje uygulamasının sona ereceği ay ve yıl		2012	7. Projenin süresi (ay)		36
8. Temel proje belgelerinin hazırlığı								
Belge türü	Durum	Durumun tanımı	Tamamlanma tarihi	Yorum				
Fizibilite çalışması	☒	Tamamlandı	1998	Türk Standartlarına uygun olarak İller Bankası tarafından yürütüldü.				
Fizibilite çalışması (ekonomik ve mali analizleri içeren fayda maliyet analizi ile)	☐	Yok						
ÇED çalışması	☐	Yok						
İhale belgeleri	☐	Yok						
Diğer (belirtiniz)	☒	Tamamlandı	2002	Nihai Rapor ile Atık Su Arıtma Tesisi Uygulama Projesi. Ayrıca,Jeoteknik Çalışma Mevcut, İller Bankası, 2002.				

9. Proje tasarım dokümantasyon ve izinlerin durumu					
Belge türü	Durum kutuyu işaretleyin	Durum Tanımı (yok/devam ediyor/ tamamlandı)	Tamamlanma tarihi	Yorum	
Kavramsal tasarım	☐	Yok			
Ön tasarım	☐	Yok			
Ana tasarım	☐	Yok			
Nihai tasarım	☒	Tamamlandı	2002	İller Bankası Standartlarına Göre.	

Bölge izni	☐			
Yapı izni	☐			
	☐			
10. Arazi mülkiyetinin durumu	Arazinin istimlak çalışmaları tamamlandı.			
11. Projenin mevcut durumu	15 ASAT(Atık Su Arıtma Tesisi) Projesini Kapsayan Teknik Destek Projesi, IPA Programı çerçevesinde Erzurum'da ASAT kurulmasını sağlayacaktır. (Fizibilite, EIA, Dizayn, İhale Dosyası, IPA Uygulama Paketi). Projenin hizmet sözleşmesi MFİB tarafından ihale edilecektir. Proje 2005 ÇED Programı kapsamında finanse edilecektir ve 14 ay sürecektir.			
12. Nihai faydalanıcı	Kırşehir Belediyesi	13. Uygulayıcı	Kırşehir Belediyesi	
14. Finansman çeşidi				
Ulusal katkı (nihai faydalanıcı ile beraber)	IFI (belirtiniz)	Diğer donör (belirtiniz)	Topluluk Katkısı (IPA)	
3 175 000 AVROAVROAVRO	9 525 000 AVRO	
15. Diğer Yorumlar				

Proje No : 3	Öncelik Alanı: 1	Tedbir No. : 1.2
Proje Bölgesi: ADIYAMAN/ ADIYAMAN		

1. Proje adı	Adıyaman Atık Su Arıtma Tesisi Projesi				
2. Yatırım değeri (tahmini)	18 500 000 AVRO				
3. Temel proje bileşenlerinin ve/veya aktivitelerinin tanımı	<ul style="list-style-type: none"> • Yeni bir Atık Su Arıtma Tesisi Yapımı (ASAT) (Kapasite: 434 l/dk), • Kolektör Hattı Yapımı. 				
4. Temel proje hedefleri ve beklenen sonuçların tanımı	Projenin temel amacı, Adıyaman'da Türkiye ve AB standartlarına uygun olarak atık suyun arıtılmasıdır ve Atatürk Barajı'ndaki kirlenme engellenecektir.				
5. Proje uygulamasının başlangıcının ayı ve yılı	2009	6. Proje uygulamasının sona ereceği ay ve yıl	2012	7. Projenin süresi (ay)	36
8. Temel proje dokümanlarının hazırlığı					
Belge türü	Durum	Durumun tanımı	Tamamlanma tarihi	Yorum	
Fizibilite çalışması	☒	Tamamlandı	2007	Atık Su Arıtma Tesisi Projesi Fizibilite ve Final Çalışması, İller Bankası.	
Fizibilite çalışması (ekonomik ve mali analizleri içeren fayda maliyet analizi ile)	☐	Yok			
ÇED çalışması	☐	Yok			
İhale belgesi	☐	Yok			
Diğer(belirtiniz)	☐	Yok			

9. Proje tasarım dokümantasyon ve izinlerin durumu				
Belge türü	Durum kutuyu işaretleyin	Durum Tanımı (yok/devam ediyor/ tamamlandı)	Tamamlanma tarihi	Yorum
Kavramsal tasarım	☐	Yok		
Ön tasarım	☐	Yok		
Ana tasarım	☐	Yok		
Nihai tasarım	☒	Devam ediyor	2007 sonu	İller Bankası Standartlarına Göre.
Bölge izni	☐	Yok		
Yapı izni	☐	Yok		
Diğer (belirtiniz)	☐	Yok		
10. Arazi mülkiyetinin durumu		İstimlak süreci tamamlandı .İstimlak çalışmaları devam ediyor.		
11. Projenin mevcut durumu	15 ASAT(Atık Su Arıtma Tesisi) Projesini Kapsayan Teknik Destek Projesi, IPA Programı çerçevesinde Kırşehir'de ASAT kurulmasını sağlayacaktır. (Fizibilite, EIA, Dizayn, İhale Dosyası, IPA Uygulama Paketi). Projenin hizmet sözleşmesi MFİB tarafından ihale edilecektir. Proje 2005 ÇED Programı kapsamında finanse edilecektir ve 14 ay sürecektir.			
12. Nihai faydalanıcı	Adıyaman Belediyesi	13. Uygulayıcı	Adıyaman Belediyesi	
14. Finansman türü				
Ulusal katkı (nihai faydalanıcı ile beraber)	IFI (belirtiniz)	Diğer donör (belirtiniz)	Topluluk Katkısı (IPA)	

4 625 000 AVROAVROAVRO	13 875 000 AVRO
15. Diğer yorumlar			

Proje No : 4	Öncelik alanı : 1	Tedbir No. : 1.2
Proje bölgesi :	SİVEREK/ ŞANLIURFA	
1. Proje adı	Siverek Atık Su ve Kanalizasyon Tesisi Projesi	
2. Yatırım değeri (tahmini)	13 200 000 AVRO	
3. Temel proje bileşenlerinin ve/veya aktivitelerinin tanımı	<ul style="list-style-type: none">• Yeni bir Atık Su Atırma Tesisi Yapımı (ASAT) (Kapasite: 2012 için : 383l/dk; 2032 için -771 l/dk),• Kolektör Hattı Yapımı. Proje nüfusu: 136.000 (2012) 275.000 (2032) <ul style="list-style-type: none">• Kanalizasyon Tesisi Yapımı.	
4. Temel proje hedefleri ve beklenen sonuçların tanımı	Projenin amacı Türk ve AB standartlarına uygun olarak kanalizasyon ve sel sularının ayrıştırılmasıdır. Güvenli ve sürdürülebilir bir altyapı sağlanacaktır.	

5. Proje uygulamasının başlangıcının ayı ve yılı		2009	6. Proje uygulamasının sona ereceği ay ve yıl		2012	7. Projenin süresi (ay)	36
8. Temel proje belgelerinin hazırlığı							
Belge türü	Durum	Durum tanımı	Tamamlanma tarihi	Yorum			
Fizibilite çalışması	☒	Tamamlandı	1999-2000	Kanalizasyon Uygulama Projesi, İller Bankası, 1999. ASAT Uygulama Projesi, İller Bankası, 2000.			
Fizibilite çalışması (ekonomik ve mali analizleri içeren fayda maliyet analizi ile)	☐	Yok					
ÇED çalışması	☒	Tamamlandı	2001	Ön ÇED Analizi.			
İhale belgesi	☐	Yok					
Diğer(belirtiniz)	☒	Yok	2000	ASAT Uygulama Projesine Uygun Olarak Jeoteknik Çalışma.			

9. Proje tasarım belgelerinin ve izinlerin durumu					
Belge türü	Durum kutuyu işaretleyin	Durum Tanımı (yok/devam ediyor/ tamamlandı)	Tamamlanma tarihi	Yorum	
	☐	Yok			
Ön tasarım	☐	Yok			
Ana tasarım	☐	Yok			
Ana tasarım	☒	Tamamlandı	2000	İller Bankası standartlarına göre.	
Bölge izni	☐	Yok			
Yapı izni	☐	Yok			
Diğer (belirtiniz)	☐	Yok			

10. Arazi mülkiyetinin durumu	İstimlak çalışmaları devam ediyor.		
11. Projenin mevcut durumu	15 ASAT(Atık Su Arıtma Tesisi) Projesini Kapsayan Teknik Destek Projesi, IPA Programı çerçevesinde Erzurum'da ASAT kurulmasını sağlayacaktır. (Fizibilite, EIA, Dizayn, İhale Dosyası, IPA Uygulama Paketi). Projenin hizmet sözleşmesi MFİB tarafından ihale edilecektir. Proje 2005 ÇED Programı kapsamında finanse edilecektir ve 14 ay sürecektir.		
12. Nihai faydalanıcı	Siverek Belediyesi	13. Uygulayıcı	Siverek Belediyesi
14. Finansman türü			
Ulusal katkı (nihai faydalanıcı ile beraber)	IFI (belirtiniz)	Diğer donör (belirtiniz)	Topluluk Katkısı (IPA)
3 300 000 AVROAVROAVRO	9 900 000 AVRO
15. Ek yorumlar			

Proje No : 5	Öncelik alanı : 1	Tedbir No. : 1.2
Proje bölgesi : DİYARBAKIR/ DİYARBAKIR		
1. Proje adı	Diyarbakır Atıksu Arıtma (Biyolojik Arıtma Rehabilitasyonu)	
2. Yatırım değeri (tahmini)	30 200 000 AVRO	

3. Temel proje bileşenlerinin ve/veya aktivitelerinin tanımı				
<ul style="list-style-type: none"> Biyolojik sistem için Atık Su Arıtma Tesisi (ASAT) Kurulması; (Kapasite : 2010 için - 903 242, 2020 için - 1 412). Sel suyu akımı : 383.507 m³/gün (2010) BOD₅ yükü: 67000 kg/gün(2010) 				
4. Temel proje hedefleri ve beklenen sonuçların tanımı				
Türk ve AB standartlarına göre güvenli bir şekilde atık su arıtımı.				
5. Proje uygulamasının başlangıcının ayı ve yılı	2009	6. Proje uygulamasının sona ereceği ay ve yıl	2012	7. Projenin süresi (ay)
36				
8. Temel proje belgelerinin hazırlığı				
Belge türü	Durum	Durum tanımı	Tamamlanma tarihi	Yorum
Fizibilite çalışması	☒	Tamamlandı	1997	ASAT Fizibilite Çalışması Raporu1997.
Fizibilite çalışması (ekonomik ve mali analizleri içeren fayda maliyet analizi ile)	☐	Yok		
ÇED çalışması	☐	Yok		
İhale belgeleri	☐	Yok		
Diğer (belirtiniz)	☐	Yok		

9. Proje tasarım dokümantasyon ve izinlerin durumu				
Belge türü	Durum kutuyu	Durum Tanımı	Tamamlanma	Yok

	işaretleyin	(yok/devam ediyor/ tamamlandı)	tarihi	
Kavramsal tasarım	☒	Tamamlandı	1997	ASAT Fizibilite Çalışması Nihai Raporu kapsamında, KfW, 1997.
Ön tasarım	☐	Yok		
Ana tasarım	☐	Yok		
Nihai tasarım	☐	Yok		
Bölge izni	☐	Yok		
Yapı izni	☐	Yok		
Diğer (belirtiniz)	☐	Yok		
10. Arazi mülkiyet durumu		Arazi belediyeye aittir.		
11. Projenin mevcut durumu	15 ASAT(Atık Su Arıtma Tesisi) Projesini Kapsayan Teknik Destek Projesi, IPA Programı çerçevesinde Erzurum'da ASAT kurulmasını sağlayacaktır. (Fizibilite, EIA, Dizayn, İhale Dosyası, IPA Uygulama Paketi). Projenin hizmet sözleşmesi MFİB tarafından ihale edilecektir. Proje 2005 ÇED Programı kapsamında finanse edilecektir ve 14 ay sürecektir.			
12. Nihai faydalanıcı	Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi	13. Uygulayıcı	Diyarbakır Su ve Kanalizasyon İdaresi	
14. Finansman türü				
Ulusal katkı (nihai faydalanıcı ile beraber)	IFI (belirtiniz)	Diğer donör (belirtiniz)	Topluluk Katkısı (IPA)	
7 550 000 AVROAVROAVRO	22 650 000 AVRO	
15. Diğer yorumlar				

Proje No : 6	Öncelik alanı : 1	Tebdir No. : 1.2		
Proje bölgesi : TURHAL/ TOKAT				
1. Proje adı	Turhal Atık Su Arıtma Tesisi Projesi			
2. Yatırım değeri (tahmini)	10 000 000 AVRO			
3. Temel proje bileşenlerinin ve/veya aktivitelerinin tanımı	<ul style="list-style-type: none"> Yeni bir Atık Su Arıtma Tesisi Yapımı (ASAT) 			
4. Temel proje hedefleri ve beklenen sonuçların tanımı	Projenin temel amacı Karadeniz'in, çevrenin, kıyı ve sahillerin korunmasına katkı sağlamaktır. Proje Karaniz'e gökülen Yeşilırmak'taki kirliliği azaltacak ve Türk AB standartlarına göre arıtma sağlanacaktır.			
5. Proje uygulamasının başlangıcının ayı ve yılı	2009	6. Proje uygulamasının sona ereceği ay ve yıl	2012	7. Projenin süresi (ay)
				36
8. Temel proje belgelerinin hazırlığı				
Belge türü	Durum	Durum tanımı	Tamamlanma tarihi	Yorum
Fizibilite çalışması	☐	Yok		
Fizibilite çalışması (ekonomik ve mali analizleri içeren fayda maliyet analizi ile)	☐	Yok		
ÇED çalışması	☐	Yok		
İhale dokümanları	☐	Yok		
Diğer (belirtiniz)	☐	Yok		

9. Proje tasarım dokümantasyon ve izinlerin durumu				
Belge türü	Durum kutuyu işaretleyin	Durum Tanımı (yok/devam ediyor/ tamamlandı)	Tamamlanma tarihi	Yorum
Kavramsal tasarım	☐	Yok		
Ön tasarım	☐	Yok		
Ana tasarım	☐	Yok		
Nihai tasarım	☐	Yok		
Bölge izni	☐	Yok		
Yapı izni	☐	Yok		
Diğer (belirtiniz)	☐	Yok		
10. Arazi mülkiyetinin durumu		Arazi istimlak çalışmaları devam ediyor.		
11. Projenin mevcut durumu	Turhal ve Turhal ASAT (Atık Su Arıtma Tesisi) Projesini Kapsayan Teknik Destek Projesi, IPA Programı çerçevesinde Turhal'da ASAT kurulmasını sağlayacaktır. (Fizibilite, EIA, Dizayn, İhale Dosyası, IPA Uygulama Paketi). Projenin hizmet sözleşmesi MFİB tarafından ihale edilecektir. Proje 2005 SEI Programı kapsamında finanse edilecektir ve 12 ay sürecektir.			
12. Nihai faydalanıcı	Turhal Belediyesi	13. Uygulayıcı	Turhal Belediyesi	
14. Finansman Türü				
Ulusal katkı (nihai faydalanıcı ile beraber)	IFI (belirtiniz)	Diğer donör (belirtiniz)	Topluluk Katkısı (IPA)	
2 500 000 AVROAVROAVRO	7 500 000 AVRO	
15. Diğer yorumlar				

Proje No : 7	Öncelik alanı : 1	Tedbir No. : 1.2		
Proje bölgesi : AKSARAY/ AKSARAY				
1. Proje adı	Aksaray Atık Su Tesisi ve Kolektör Hattı Projesi			
2. Yatırım değeri (tahmini)	13 500 000 AVRO			
3. Temel proje bileşenlerinin ve/veya aktivitelerinin tanımı	<ul style="list-style-type: none"> •Atık Su Arıtma Tesisi (ASAT) Birinci basamak (2020): proje nüfusu: 189.000 akım oranı: $Q_{max}=4160 \text{ m}^3/\text{s}$ İkinci basamak(2035): proje nüfusu: 295.000 akım oranı: $Q_{max}=5796 \text{ m}^3/\text{s}$ • Kolektör Hattı 			
4. Temel proje hedefleri ve beklenen sonuçların tanımı	Projenin temel amacı Türk ve AB standartlarına göre sanayi ve ev atık suyunun arıtılmasıdır. Ayrıca insan sağlığı gelişmeleri ve çevresel korumaya katkı sağlanarak Tuz Gölü kirlenmeye karşı korunacaktır.			
5. Proje uygulamasının başlangıcının ayı ve yılı	2009	6. Proje uygulamasının sona ereceği ay ve yıl	2012	7. Projenin süresi (ay)
36				
8. Temel proje belgelerinin hazırlığı				
Belge Türü	Durum	Durumun tanımı	Tamamlanma tarihi	Yorum
Fizibilite çalışması	☒	Tamamlandı	2001-2002	Tuz Gölü Entegre Çevre Projesi Fizibilite Raporu, 2001, ASPA. Tuz Gölü Entegre Çevre Projesi ASAT Uygulama

				Raporu, 2002, ASPA.
Fizibilite çalışması (ekonomik ve mali analizleri içeren fayda maliyet analizi ile)	☐	Yok		
ÇED çalışması	☐	Yok		
İhale belgeleri	☒	Tamamlandı	2002	Genel şartları içerir, Teknik TechnicalŞartname, Birim Fiyat Listesi, Parça Maliyeti, Dizayn. İhale belgeleri Türkçedir.
Diğer (belirtiniz)	☐	Yok		
9. Proje tasarım dokümantasyon ve izinlerin durumu				
Belge türü	Durum kutuyu işaretleyin	Durum Tanımı (yok/devam ediyor/ tamamlandı)	Tamamlanma tarihi	Yorum
Kavramsal tasarım	☐	Yok		
Ön tasarım	☐	Yok		
Ana tasarım	☐	Yok		
Nihai tasarım	☒	Tamamlandı	2002	Türk standartlarına göre.
Bölge izni	☐	Yok		
Yapı izni	☐	Yok		
Diğer (belirtiniz)	☐	Yok		
10. Arazi mülkiyetinin durumu		Arazi istimlak çalışmaları devam ediyor.		
11. Projenin mevcut durumu	15 ASAT(Atık Su Arıtma Tesisi) Projesini Kapsayan Teknik Destek Projesi, IPA Programı çerçevesinde Aksaray'da ASAT kurulmasını sağlayacaktır. (Fizibilite, EIA, Dizayn, İhale Dosyası, IPA Uygulama Paketi). Projenin hizmet sözleşmesi MFİB tarafından ihale edilecektir. Proje 2005 ÇED Programı kapsamında finanse edilecektir ve 14 ay sürecektir.			
12. Nihai faydalanıcı	Aksaray Belediyesi	13. Uygulayıcı	Aksaray Belediyesi	

14. Finansman türü			
Ulusal katkı (nihai faydalıncı ile beraber)	IFI (belirtiniz)	Diğer donör (belirtiniz)	Topluluk Katkısı (IPA)
3 375 500 AVROAVROAVRO	10 125 000 AVRO
15. Diğer yorumlar			

Proje No : 8	Öncelik Alanı : 1	Tedbir No. : 1.2			
Proje Bölgesi : CEYHAN/ ADANA					
1. Proje İsmi	Ceyhan Atıksu Arıtma Tesisi, Yağmursuyu Şebekesi ve İçme Suyu Nakil Hattı Projesi				
2. Yatırım Değeri (Tahmini)	13 150 000 AVRO				
3. Temel Proje Bileşenlerinin ve/veya Faaliyetlerinin Tanımı	<ul style="list-style-type: none"> • Yeni Bir Atıksu Arıtma Tesisinin İnşa Edilmesi (ASAT); • Sel Suyu (Stormwater) Şebekesinin İnşa Edilmesi (30 km). 				
4. Temel Proje Hedeflerinin ve Beklenen Sonuçların Tanımı	<p>Hali hazırda, atık sular herhangi bir arıtma işlemi görmeden Ceyhan Nehrine dökülmektedir. Bu durum, Ceyhan havzası sularından faydalanan çiftçiler de dahil olmak üzere bütün bölgeyi olumsuz etkilemektedir. Projenin hedefi; söz konusu olumsuz etkileri ortadan kaldırmak, atık suların Türk ve AB standartlarına uygun bir biçimde arıtılmasını sağlamak ve Ceyhan Nehrinin denizle buluştuğu nokta olan İskenderun Körfezinin kirlenmesini önlemektir.</p>				
5. Proje Uygulama Başlangıç Tarihi	2009	6. Proje Uygulama Bitiş Tarihi	2012	7. Proje Uygulama Süresi (Ay)	36

8. Temel Proje Dokümantasyonunun Hazırlanması

Döküman Türü	Durum	Durum Tanımı	Tamamlama Tarihi	Yorum
Ön-Fizibilite çalışması	☐	Yok		
Fizibilite Çalışması (ekonomik ve finansal analizi de içeren maliyet-fayda analiziyle birlikte)	☐	Yok		
EIA Çalışması	☐	Yok		
İhale Belgeleri	☐	Yok		
Diğer (Belirtiniz)	☐	Yok		

9. Proje Tasarım Dökümantasyonu ve İzinlerin Durumu

Dökümantasyon Türü	Durum (Kutuyu İşaretleyin)	Durum Tanımı (Başlamadı/Devam Ediyor/ Tamamlandı)	Tamamlanma Tarihi	Yorum
--------------------	----------------------------	---	-------------------	-------

Kavramsal Tasarım	☐	Yok		
Başlangıç Tasarımı	☐	Yok		
Ana Tasarım	☐	Yok		
Nihai Tasarım	☐	Yok		
Bölge İzni	☐	Yok		
İnşa İzni	☐	Yok		
Diğer (belirtiniz)	☐	Yok		
10. Arazi Mülkiyetinin Durumu	Arazi istimlak çalışmaları henüz tamamlanmamıştır.			
11. Projenin Mevcut Durumu				
12. Nihai Faydalanıcının İsmi	Ceyhan Belediyesi	13. Uygulayıcının İsmi	Ceyhan Belediyesi	
14. Finansman Kaynakları				
Ulusal Katkı (Nihai Faydalanıcı Dahil)	IFI (belirtiniz)	Diğer (belirtiniz)	Topluluk Katkısı (IPA)	
3 287 500 AVROAVROAVRO	9 862 500 AVRO	
15. Diğer Yorumlar				

Project No : 9	Öncelik Alanı : 1	Tedbir No. : 1.2			
Proje Bölgesi : BANDIRMA/ BANDIRMA					
1. Proje İsmi	Bandırma Atık Su Arıtma Tesisi ve Sel Suyu Şebekesi Projesi				
2. Yatırım Değeri (Tahmini)	11 150 000 AVRO				
3. Temel Proje Bileşenlerinin ve/veya Faaliyetlerinin Tanımı	<ul style="list-style-type: none"> Yeni Bir Atıksu Arıtma Tesisinin İnşa Edilmesi (ASAT), (Kapasite: 2000 - 26.238 m³/gün; 2021 - 43.737 m³/gün; 2036 - 69.019 m³/gün). Kolektör Hattının İnşa Edilmesi. 				
4. Temel Proje Hedeflerinin ve Beklenen Sonuçların Tanımı	Hedef, arıtılmış atık suların Türk ve AB standartlarına uygun olarak Marmara Denizine boşaltılmasını sağlamak, böylece, Marmara Denizinin daha fazla kirlenmesinin önüne geçerek bölgedeki bitki ve hayvan türlerinin zarar görmesini engellemek.				
5. Proje Uygulama Başlangıç Tarihi	2009	6. Proje Uygulama Bitiş Tarihi	2012	7. Proje Uygulama Süresi (Ay)	36
8. Temel Proje Dokümantasyonunun Hazırlanması					

Döküman Türü	Durum	Durum Tanımı	Tamamlanma Tarihi	Yorum
Ön-Fizibilite Çalışması	☒	Tamamlandı	2001	
Fizibilite Çalışması (ekonomik ve finansal analizi de içeren maliyet-fayda analiziyle birlikte)	☐	Yok		
EIA Çalışması	☐	Yok		
İhale Belgeleri	☐	Yok		
Diğer (belirtiniz)	☐	Yok		

9. Proje Tasarım Dökümantasyonu ve İzinlerin Durumu				
Dökümantasyon Türü	Durum (Kutuyu İşaretleyin)	Durum Tanımı (Başlamadı/Devam Ediyor/ Tamamlandı)	Tamamlanma Tarihi	Yorum
Kavramsal Tasarım	☐	Yok		
Başlangıç Tasarımı	☐	Yok		
Ana Tasarım	☒	Tamamlandı	2000	Bandırma Atık Su Arıtma Tesisi(ASAT) Fizibilite Çalışması Kapsamında.
Nihai Tasarım	☐	Yok		

Bölge İzni	☐	Yok		
İnşa İzni	☐	Yok		
Diğer (belirtiniz)	☐	Yok		
10. Arazi Mülkiyetinin Durumu	Arazi istimlak çalışmaları devam etmektedir.			
11. Projenin Mevcut Durumu				
12. Nihai Faydalanıcının İsmi	Bandırma Belediyesi	13. Uygulayıcının İsmi	Bandırma Belediyesi	
14. Finansman Kaynakları				
Ulusal Kamu Katkısı (Nihai Faydalanıcı Dahil)	IFI (belirtiniz)	Diğer (belirtiniz)	Topluluk Katkısı (IPA)	
2 787 500 AVROAVROAVRO	8 362 500 AVRO	
15. Diğer Yorumlar				

Proje No : 10	Öncelik Alanı : 1	Tedbir No. : 1.2			
Proje Bölgesi : TURGUTLU / MANİSA					
1. Proje İsmi	Turgutlu Atık Su Arıtma Tesisi Projesi				
2. Yatırım Değeri (Tahmini)	10 000 000 AVRO				
3. Temel Proje Bileşenlerinin ve/veya Faaliyetlerinin Tanımı	<ul style="list-style-type: none"> • Yeni Bir Atık Su Arıtma Tesisinin İnşa Edilmesi (ASAT Projesi). 				
4. Temel Proje Hedeflerinin ve Beklenen Sonuçların Tanımı	Amaç, daha güvenli ve daha sağlıklı bir çevre için, kirliliğin Türk ve AB standartlarına uygun olarak azaltılması.				
5. Proje Uygulama Başlangıç Tarihi	2009	6. Proje Uygulama Bitiş Tarihi	2012	7. Proje Uygulama Süresi (Ay)	36
8. Temel Proje Dokümantasyonunun Hazırlanması					
Döküman Türü	Durum	Durum Tanımı	Tamamlanma Tarihi	Yorum	
Ön-Fizibilite Çalışması	☐	Yok			
Fizibilite Çalışması (ekonomik ve finansal analizi de içeren maliyet-fayda analiziyle birlikte)	☐	Yok			
EIA Çalışması	☐	Yok			
İhale Belgeleri	☐	Yok			

Diğer (belirtiniz)	☐	Yok		
---------------------------	--------------------------	-----	--	--

9. Proje Tasarım Dökümantasyonu ve İzinlerin Durumu				
Dökümantasyon Türü	Durum (Kutuyu İşaretleyin)	Durum Tanımı (Başlamadı/Devam Ediyor/ Tamamlandı)	Tamamlanma Tarihi	Yorum
Kavramsal Tasarım	☐	Yok		
Başlangıç Tasarımı	☐	Yok		
Ana Tasarım	☐	Yok		
Nihai Tasarım	☐	Yok		
Bölge İzni	☐	Yok		
İnşa İzni	☐	Yok		
Diğer (belirtiniz)	☐	Yok		
10. Arazi Mülkiyetinin Durumu				

11. Projenin Mevcut Durumu			
12. Nihai Faydalanıcının İsmi	Turgutlu Belediyesi	13. Uygulayıcının İsmi	Turgutlu Belediyesi
14. Finansman Kaynakları			
Ulusal Kamu Katkısı (Nihai Faydalanıcı Dahil)	IFI (belirtiniz)	Diğer (belirtiniz)	Topluluk Katkısı (IPA)
2 500 000 AVROAVROAVRO	7 500 000 AVRO
15. Diğer Yorumlar			

Proje No : 11	Öncelik Alanı : 1	Tedbir No. : 1.2
Proje Bölgesi : AYDIN / AYDIN		
1. Proje İsmi	Aydın Atık Su Arıtma Tesisi Projesi	
2. Yatırım Değeri (Tahmini)	14 850 000 AVRO	

3. Temel Proje Bileşenlerinin ve/veya Faaliyetlerinin Tanımı	<ul style="list-style-type: none"> • Yeni Bir Atık Su Arıtma Tesisinin İnşa Edilmesi (ASAT Projesi); • Kolektör Hattının İnşa Edilmesi. 				
4. Temel Proje Hedeflerinin ve Beklenen Sonuçların Tanımı	<p>Projenin temel amacı; su yaşamında bio-çeşitliliği korumak, ötrofikasyonu önlemek, nehir tarafından sulanan tarlaların verimliliğini arttırmaktır. Atık sular, Dilek Yarımadası Ulusal Parkı sınırlarında Ege Denizine dökülen Büyük Menderes Nehrine karışmaktadır. Bu bölge, balıkların yumurtladığı, göçmen kuşların ziyaret ettiği çok hassas bir bölgedir. Dolayısıyla, bu proje çevreyi koruduğu kadar bölgedeki ekosistemi de koruyacaktır.</p>				
5. Proje Uygulama Başlangıç Tarihi	2009	6. Proje Uygulama Bitiş Tarihi	2012	7. Proje Uygulama Süresi (Ay)	36
8. Temel Proje Dokümantasyonunun Hazırlanması					
Döküman Türü	Durum	Durum Tanımı	Tamamlanma Tarihi	Yorum	
Ön-Fizibilite Çalışması	☐	Yok			
Fizibilite Çalışması (ekonomik ve finansal analizi de içeren maliyet-fayda analiziyle birlikte)	☐	Yok			
EIA Çalışması	☐	Yok			
İhale Belgeleri	☐	Yok			
Diğer (belirtiniz)	☐	Yok			

9. Proje Tasarım Dökümantasyonu ve İzinlerin Durumu				
Dökümantasyon Türü	Durum (Kutuyu İşaretleyin)	Durum Tanımı (Başlamadı/Devam Ediyor/ Tamamlandı)	Tamamlanma Tarihi	Yorum
Kavramsal Tasarım	☐	Yok		
Başlangıç Tasarımı	☐	Yok		
Ana Tasarım	☐	Yok		
Nihai Tasarım	☐	Yok		
Bölge İzni	☐	Yok		
İnşa İzni	☐	Yok		
Diğer (belirtiniz)	☐	Yok		
10. Arazi Mülkiyetinin Durumu		Arazi istimlak çalışmaları devam etmektedir.		
11. Projenin Mevcut Durumu				
12. Nihai Faydalanıcının İsmi	Aydın Belediyesi	13. Uygulayıcının İsmi	Aydın Belediyesi	
14. Finansman Kaynakları				
Ulusal Kamu Katkısı (Nihai Faydalanıcı Dahil)	IFI (belirtiniz)	Diğer (belirtiniz)	Topluluk Katkısı (IPA)	
3 712 500 AVROAVROAVRO	11 137 500 AVRO	

15. Diğer Yorumlar	
--------------------	--

Proje No : 12	Öncelik Alanı : 1	Tedbir No. : 1.2
Proje Bölgesi :	ORDU/ ORDU	
1. Proje İsmi	Ordu Atık Su Arıtma Tesisi Projesi	
2. Yatırım Değeri (Tahmini)	11 500 000 AVRO	
3. Temel Proje Bileşenlerinin ve/veya Faaliyetlerinin Tanımı	• Yeni Bir Atık Su Arıtma Tesisinin İnşa Edilmesi (ASAT Projesi).	
4. Temel Proje Hedeflerinin ve Beklenen Sonuçların Tanımı	Projenin temel amacı, Karadeniz'in, kıyı şeridinin ve çevrenin korunmasına katkı sağlamaktır. Bu proje, Türk ve AB standartlarına uygun olarak atık suların doğaya verdiği zararı azaltacaktır.	

5. Proje Uygulama Başlangıç Tarihi	2009	6. Proje Uygulama Bitiş Tarihi	2012	7. Proje Uygulama Süresi (Ay)	36
8. Temel Proje Dokümantasyonunun Hazırlanması					
Döküman Türü	Durum	Durum Tanımı	Tamamlanma Tarihi	Yorum	
Ön-Fizibilite Çalışması	☒	Tamamlandı	1995	ASAT Uygulama Projesi, İller Bankası, 1995.	
Fizibilite Çalışması (ekonomik ve finansal analizi de içeren maliyet-fayda analiziyle birlikte)	☐	Yok			
EIA Çalışması	☐	Yok			
İhale Belgeleri	☐	Yok			
Diğer (belirtiniz)	☐	Yok			

9. Proje Tasarım Dokümantasyonu ve İzinlerin Durumu

Dökümantasyon Türü	Durum (Kutuyu İşaretleyin)	Durum Tanımı (Başlamadı/Devam Ediyor/ Tamamlandı)	Tamamlanma Tarihi	Yorum
Kavramsal Tasarım	☐	Yok		
Başlangıç Tasarımı	☐	Yok		
Ana Tasarım	☐	Yok		
Nihai Tasarım	☐	Yok		
Bölge İzni	☐	Yok		
İnşa İzni	☐	Yok		
Diğer (belirtiniz)	☐	Yok		
10. Arazi Mülkiyetinin Durumu		Arazi belediyeye aittir..		
11. Projenin Mevcut Durumu	Ordu ve Turhal ASAT projelerini kapsayan bir teknik yardım projesi, Turhal ASAT projesinin IPA programı için hazırlanmasına yardım edecektir.(Fizibilite, EIA, tasarım, ihale dosyası, IPA uygulama paketi). Proje MFİB tarafından ihale edilecek ve çerçeve sözleşmesi imzalanacaktır. Proje, AB tarafından SEI 2005 kapsamında finanse edilmiştir. Proje süresi 12 aydır.			
12. Nihai Faydalanıcının İsmi	Ordu Belediyesi	13. Uygulayıcının İsmi	Ordu Belediyesi	
14. Finansman Kaynakları				
Ulusal Kamu Katkısı (Nihai Faydalanıcı Dahil)	IFI (belirtiniz)	Diğer (belirtiniz)	Topluluk Katkısı (IPA)	
2 875 000 AVROAVROAVRO	8 625 000 AVRO	
15. Diğer Yorumlar				

Proje No : 1	Öncelik Alanı : 2	Tedbir No. : 2.1			
Proje Bölgesi :	KAYSERİ / KAYSERİ				
1. Proje İsmi	Kayseri Entegre Katı Atık Yönetimi Project				
2. Yatırım Değeri (Tahmini)	30 387 500 AVRO				
3. Temel Proje Bileşenlerinin ve/veya Faaliyetlerinin Tanımı	<ul style="list-style-type: none"> • Düzenli Çöp Depolama Alanının Kurulması (Katı atık miktarı: 2005 - 273 428 ton/yıl, 2010:2025 - 7 841 071 ton/yıl), • Gaz Kullanım ve Enerji Dönüşüm Ünitesinin Kurulması; • Yıllık 4000 ton kapasiteye sahip pilot Atık Gübre Dönüşüm Tesisinin Kurulması; • 16 Belediye Sosyal Tesisi Kurulması; • 2 Nakil İstasyonu ve 2 Materyal Geri Dönüşüm Tesisi(MRF) Kurulması ; • Molu Çöp Toplama Alanının Rehabilitasyonu; • Teknik Destek. 				
4. Temel Proje Hedeflerinin ve Beklenen Sonuçların Tanımı	<p>Kayseri katı atık yönetimi projesinin genel hedefi, AB atık sektörü direktifleriyle uyumlu olarak Türkiye'de yüksek düzeyde çevre koruması sağlayarak, Türkiye'nin AB üyelik sürecine katkı sağlamaktır. Bu projenin amacı, Türk mevzuatı ve AB müktesebatıyla uyum içerisinde, çevre kirliliğinin azaltılmasını, katı atıkların geri dönüşümünü ve yeniden kullanımını sağlamak amacıyla, Kayseri Büyükşehir Belediyesi sınırları dahilinde bir katı atık yönetim sisteminin kurulmasıdır. Bu proje, Kayseri sınırları içerisinde, yeraltı sularının ve çevrenin kirlilik düzeyini azaltacak, katı maddelerin geri dönüşüm oranını arttıracaktır. Bu artış Türkiye'nin, AB direktiflerinde belirtilen hedeflere ulaşmasına katkı sağlayacaktır.</p>				
5. Proje Uygulama Başlangıç Tarihi	2008	6. Proje Uygulama Bitiş Tarihi	2011	7. Proje Uygulama Süresi (Ay)	36

8. Temel Proje Dokümantasyonunun Hazırlanması				
Döküman Türü	Durum	Durum Tanımı	Tamamlanma Tarihi	Yorum
Ön-Fizibilite Çalışması	☐	Yok		
Fizibilite Çalışması (ekonomik ve finansal analizi de içeren maliyet-fayda analiziyle birlikte)	☒	Tamamlandı	Haziran, 2007	
EIA Çalışması	☒	Tamamlandı	Kasım, 2006	
İhale Belgeleri	☐	Yok		

Diğer (belirtiniz)	☐	Yok		
--------------------	--------------------------	-----	--	--

9. Proje Tasarım Dökümantasyonu ve İzinlerin Durumu				
Dökümantasyon Türü	Durum (Kutuyu İşaretleyin)	Durum Tanımı (Başlamadı/Devam Ediyor/ Tamamlandı)	Tamamlanma Tarihi	Yorum
Kavramsal Tasarım	☒	Tamamlandı	Haziran, 2007	
Başlangıç Tasarımı	☒	Tamamlandı	Haziran, 2007	
Ana Tasarım	☐	Yok		
Nihai Tasarım	☒	Tamamlandı	Haziran, 2007	Fizibilite Çalışması Kapsamında
Bölge İzni	☐	Yok		
İnşa İzni	☐	Yok		
Diğer (belirtiniz)	☐	Yok		
10. Arazi Mülkiyetinin Durumu		Arazi belediyeye aittir.		

11. Projenin Mevcut Durumu	Bir Teknik Destek, Kayseri Katı Atık Projesinin IPA programı için hazırlanmasına yardım etmektedir (Fizibilite, EIA, Tasarım, IPA Uygulama Paketi). Proje çerçeve sözleşmedir ve devam etmektedir. Proje, AB tarafından SEI 2003 kapsamında finanse edilmiştir ve süresi 14 aydır.		
12. Nihai Faydalanıcının İsmi	Kayseri Büyükşehir Belediyesi	13. Uygulayıcının İsmi	Kayseri Büyükşehir Belediyesi
14. Finansman Kaynakları			
Ulusal Kamu Katkısı (Nihai Faydalanıcı Dahil)	IFI (belirtiniz)	Diğer (belirtiniz)	Topluluk Katkısı (IPA)
7 646 875 AVROAVROAVRO	22 940 625 AVRO
15. Diğer Yorumlar			

Proje No : 2	Öncelik Alanı : 2	Tedbir No. : 2.1
---------------------	--------------------------	-------------------------

Project Bölgesi :	ÇORUM/ ÇORUM
1. Proje İsmi	Çorum Entegre Katı Atık Yönetimi Projesi
2. Yatırım Değeri (Tahmini)	21 815 497 AVRO

3. Temel Proje Bileşenlerinin ve/veya Faaliyetlerinin Tanımı	<ul style="list-style-type: none"> • Sızıntı ve Çöp Alanı Gaz Yönetimi Sistemi Bulunan, Kontrol Edilmiş Katı Atık Sahası Karapürçek'te(Çorum) kuruldu; • 4 Nakil İstasyonunun İnşa Edilmesi; • Sızıntı Ön-Aritma Tesisinin İnşa Edilmesi; • Çorum'da 5 Bankın ve 6 Ek Kentsel Sosyal Tesisin Kurulması; • Çorum'da 1000 Evin Enerji İhtiyacının Karşlanması İçin Pilot Çalışma Yapılması; • Yıllık 5000 ton kapasiteye sahip bir pilot, Atık Gübre Dönüşüm Tesisinin Kurulması; (2015'te tam kapasite kullanımı) • Mevcut 14 Çöp Alanının Rehabilitasyonu ve Kapatılması (Küçük ve Büyük Ölçekli Rehabilitasyonlar). 				
4. Temel Proje Hedeflerinin ve Beklenen Sonuçların Tanımı	<p>Çorum katı atık yönetimi projesinin genel hedefi, AB atık sektörü direktifleriyle uyumlu olarak Türkiye'de yüksek düzeyde çevre koruması sağlayarak, Türkiye'nin AB üyelik sürecine katkı sağlamaktır. Çorum Belediyesi için, Türk mevzuatı ve AB müktesebatına uygun olarak bir katı atık sisteminin kurulması, Çorum Belediyesi sınırları içerisinde, yeraltı sularının ve çevrenin kirlilik düzeyini azaltacak, katı maddelerin geri dönüşüm oranını arttıracaktır .</p>				
5. Proje Uygulama Başlangıç Tarihi	2008	6. Proje Uygulama Bitiş Tarihi	2011	7. Proje Uygulama Süresi (Ay)	36
8. Temel Proje Dokümantasyonunun Hazırlanması					
Döküman Türü	Durum	Durum Tanımı	Tamamlanma Tarihi	Yorum	
Ön-Fizibilite Çalışması	☐	Yok			
Fizibilite Çalışması (ekonomik ve finansal analizi de içeren maliyet-fayda analiziyle birlikte)	☒	Devam Ediyor	2007		
EIA Çalışması	☒	Tamamlandı	Haziran, 2007	Kamunun Katılımıyla Tamamlandı	
İhale Belgeleri	☒	Devam Ediyor	2007		
Diğer(belirtiniz)	☒	Devam Ediyor	2007	Tasarımla İlgili Çizimler	
9. Proje Tasarım Dokümantasyonu ve İzinlerin Durumu					
Dökümantasyon Türü	Durum (Kutuyu İşaretleyin)	Durum Tanımı (Başlamadı/Devam)	Tamamlanma Tarihi	Yorum	

		Ediyor/ Tamamlandı)		
--	--	------------------------	--	--

Kavramsal Tasarım	☒	Tamamlandı	Nisan, 2007	
Başlangıç Tasarımı	☐	Yok		
Ana Tasarım	☐	Yok		
Nihai Tasarım	☒	Devam Ediyor	Ekim, 2007	TA, Danışman Gelişimi Konusu
Bölge İzni	☒	Devam Ediyor	Ocak, 2008 tarihinde tamamlanması bekleniyor	Kaba İnşaatın Başlaması
İnşa İzni	☒	Devam Ediyor	Ocak, 2008 tarihinde tamamlanması bekleniyor	Kaba İnşaatın Başlaması
Diğer (belirtiniz)	☐	Yok		
10. Arazi Mülkiyetinin Durumu	Arazi Belediyeye Aittir.			
11. Projenin Mevcut Durumu	Bir Teknik Destek, Çorum Katı Atık Projesinin IPA programı için hazırlanmasına yardım etmektedir (Fizibilite, EIA, Tasarım, IPA Uygulama Paketi). Proje çerçeve sözleşmedir ve devam etmektedir. Proje, AB tarafından SEI 2003 kapsamında finanse edilmiştir.			
12. Nihai Faydalanıcının İsmi	Çorum Belediyeler Birliği	13. Uygulayıcının İsmi	Çorum Belediyeler Birliği	
14. Finansman Kaynakları				
Ulusal Kamu Katkısı (Nihai Faydalanıcı Dahil)	IFI (belirtiniz)	Diğer (belirtiniz)	Topluluk Katkısı (IPA)	
5 453 874 AVROAVROAVRO	16 361 623 AVRO	
15. Diğer Yorumlar				

Proje No : 3	Öncelik Alanı : 2	Tedbir No. : 2.1
Project Bölgesi : KONYA / KONYA		

1. Proje İsmi	Konya Entegre Katı Atık Yönetimi Projesi				
2. Yatırım Değeri (Tahmini)	22 936 200 AVRO				
3. Temel Proje Bileşenlerinin ve/veya Faaliyetlerinin Tanımı	<ul style="list-style-type: none"> • Düzenli Çöp Depolama Alanının Kurulması; • Sızıntı Ön-Aritma Tesisinin Kurulması; • Gaz Kullanım Ünitesinin Kurulması; • Pilot Katı Atık Gübre Dönüşüm Tesisinin Kurulması ; • 16 kentsel sosyal aktivite alanı; • 3 Nakil İstasyonu ve 3 Materyal Geri Dönüşüm Tesisi Kurulması. • Mevcut 22 Çöp Alanının Rehabilitasyonu; (1 Büyük Ölçekli ve 21 Küçük Ölçekli Rehabilitasyon) • Teknik Destek. 				
4. Temel Proje Hedeflerinin ve Beklenen Sonuçların Tanımı	<p>Konya katı atık yönetimi projesinin genel hedefi, AB atık sektörü direktifleriyle uyumlu olarak Türkiye’de yüksek düzeyde çevre koruması sağlayarak, Türkiye’nin AB üyelik sürecine katkı sağlamaktır. Bu projenin amacı, Konya Büyükşehir Belediyesi için, Türk mevzuatı ve AB müktesebatına uygun olarak bir katı atık sisteminin kurulması, Konya Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde, çevre kirliliğini azaltacak, katı atıkların geri dönüşüm oranını arttıracaktır.</p> <p>Projenin Beklenen Çıktıları Şunlardır:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mevcut çöp alanlarından kaynaklanan yeraltı suları, toprak ve hava kirliliği azaltılacaktır; • Mevcut Çöp Alanlarından Kaynaklanan sağlık riski ve kötü koku, haşereler, kemirgenler, yangınlar gibi atıkların olumsuz, huzur bozucu etkileri azalacaktır. • Biyolojik olarak parçalanabilir atıkların toplam hacmi AB direktiflerinde belirtilen seviyeye indirilecektir; • Ambalaj atıklarının geri dönüşüm oranı bu projeye birlikte artmış olacaktır. Bu durum, AB direktiflerinde belirtilen hedeflere ulaşılmasında, özellikle ambalaj atıklarıyla ilgili olarak, büyük katkı sağlayacaktır. • Katı atık toplama işiyle uğraşanların sağlıksız ve hijyenik olmayan çalışma koşulları, düzenli bir sistem bünyesinde toplanmaları sağlanarak iyileştirilecektir. 				
5. Proje Uygulama Başlangıç Tarihi	2008	6. Proje Uygulama Bitiş Tarihi	2011	7. Proje Uygulama Süresi (Ay)	36

8. Temel Proje Dokümantasyonunun Hazırlanması				
Döküman Türü	Durum	Durum Tanımı	Tamamlanma Tarihi	Yorum
Ön-Fizibilite Çalışması	☐	Yok		

Fizibilite Çalışması (ekonomik ve finansal analizi de içeren maliyet-fayda analiziyle birlikte)	☒	Devam Ediyor	Ekim 2007'de tamamlanması bekleniyor	
EIA Çalışması	☒	Tamamlandı	Eylül, 2007	
İhale Belgeleri	☐	Yok		
Diğer(belirtiniz)	☐	Yok		

9. Proje Tasarım Dökümantasyonu ve İzinlerin Durumu				
Dökümantasyon Türü	Durum (Kutuyu işaretleyin)	Durum Tanımı (Başlamadı/Devam Ediyor/ Tamamlandı)	Tamamlanma Tarihi	Yorum
Kavramsal Tasarım	☐	Yok		
Başlangıç Tasarımı	☐	Yok		
Ana Tasarım	☐	Yok		
Nihai Tasarım	☒	Devam Ediyor	Ekim 2007'de tamamlanması bekleniyor	Fizibilite çalışması kapsamında
Bölge İzni	☐	Yok		
İnşa İzni	☐	Yok		
Diğer (belirtiniz)	☐	Yok		
10. Arazi Mülkiyetinin Durumu		Arazi hazine arazisidir.		
11. Projenin Mevcut Durumu	Bir Teknik Destek, Konya Katı Atık Projesinin IPA programı için hazırlanmasına yardım etmektedir. (Fizibilite, EIA, Tasarım, IPA Uygulama Paketi). Proje çerçeve sözleşmedir ve devam etmektedir. Proje,			

AB tarafından SEI 2003 kapsamında finanse edilmiştir.			
12. Nihai Faydalanıcının İsmi	Konya Büyükşehir Belediyesi	13. Uygulayıcının İsmi	Konya Büyükşehir Belediyesi
14. Finansman Kaynakları			
Ulusal Kamu Katkısı (Nihai Faydalanıcı Dahil)	IFI (belirtiniz)	Diğer (belirtiniz)	Topluluk Katkısı (IPA)
5 734 050 AVROAVROAVRO	17 202 150 AVRO

15. Diğer Yorumlar	
--------------------	--

Proje No : 4	Öncelik Alanı : 2	Tedbir No. : 2.1
Project Bölgesi : BALIKESİR / BALIKESİR		
1. Proje İsmi	Balıkesir Entegre Katı Atık Yönetimi Projesi	
2. Yatırım Değeri (Tahmini)	14 224 000 AVRO	
3. Temel Proje Bileşenlerinin ve/veya Faaliyetlerinin Tanımı	<ul style="list-style-type: none">• Merkezi Çöp Depolama Sahası İnşa Edilmesi;• Sızıntı Arıtma Tesisi Kurulması;• Çöp Sahası Gaz Toplama ve Katı Atık İmha Sisteminin Kurulması;• Tıbbi Atık Sterilizasyon Ünitesi Kurulması;• 6 kentsel Sosyal Aktivite Alanı Oluşturulması;• Pilot Katı Atık Gübre Dönüşüm Merkezinin Kurulması (kapasite: 5000 ton/yıl);• Mevcut 7 Çöp Depolama Alanının Rehabilitasyonu ve Kapatılması;• Danışma ve Mühendislik (TA).	

4. Temel Proje Hedeflerinin ve Beklenen Sonuçların Tanımı	Katı atık yönetimi projesinin genel hedefi, AB atık sektörü direktifleriyle uyumlu olarak Türkiye'de yüksek düzeyde çevre koruması sağlayarak, Türkiye'nin AB üyelik sürecine katkı sağlamaktır..Projenin amacı, Türk mevzuatı ve AB müktesebatına uygun olarak, Balıkesir, Susurluk, Savaştepe, İvrindi, Bigadiç, Kepsut ve Pamukçu Belediyeleri için katı atık yönetim sisteminin kurarak, Balıkesir ve çevre köylerin bulunduğu alanda çevre kirliliğini azaltmak ve çevreyi korumaktır. Bu proje, mevcut çöp depolama alanlarından kaynaklanan yeraltı suları, toprak ve hava kirliliğini azaltacaktır. Mevcut Çöp Alanlarından Kaynaklanan sağlık riski ve kötü koku, haşereler, kemirgenler, yangınlar gibi atıkların olumsuz huzur bozucu etkileri azalacaktır. Biyolojik olarak parçalanabilir atıkların toplam hacmi AB direktiflerinde belirtilen seviyeye indirilecektir. Bu durum, AB direktiflerinde belirtilen hedeflere ulaşılmasında, özellikle ambalaj atıklarıyla ilgili olarak, büyük katkı sağlayacaktır.				
5. Proje Uygulama Başlangıç Tarihi	2008	6. Proje Uygulama Bitiş Tarihi	2011	7. Proje Uygulama Süresi (Ay)	36
8. Temel Proje Dokümantasyonunun Hazırlanması					
Döküman Türü	Durum	Durum Tanımı	Tamamlanma Tarihi	Yorum	

Ön-Fizibilite Çalışması	☐	Yok		
Fizibilite Çalışması (ekonomik ve finansal analizi de içeren maliyet-fayda analiziyle birlikte)	☒	Devam Ediyor	Kasım, 2007	
EIA Çalışması	☒	Devam Ediyor	Kasım, 2007	
İhale Belgeleri	☐	Yok		
Diğer(belirtiniz)	☐	Yok		

9. Proje Tasarım Dökümantasyonu ve İzinlerin Durumu				
Dökümantasyon Türü	Durum (Kutuyu İşaretleyin)	Durum Tanımı (Başlamadı/Devam Ediyor/ Tamamlandı)	Tamamlanma Tarihi	Yorum
Kavramsal Tasarım	☒	Devam Ediyor	2007	Fizibilite Çalışması Kapsamında
Başlangıç Tasarımı	☐	Yok		
Ana Tasarım	☐	Yok		

Nihai Tasarım	☒	Devam Ediyor	2007	Fizibilite Çalışması Kapsamında
Bölge İzni	☒	Devam Ediyor	Ocak 2008'de alınması bekleniyor	Kaba inşaatın başlaması
İnşa İzni	☒	Devam Ediyor	Ocak 2008'de alınması bekleniyor	Kaba inşaatın başlaması
Diğer (belirtiniz)	☐	Yok		
10. Arazi Mülkiyetinin Durumu	Arazi belediyeye aittir.			
11. Projenin Mevcut Durumu	Bir Teknik Destek, Balıkesir Katı Atık Projesinin IPA programı için hazırlanmasına yardım etmektedir (Fizibilite, EIA, Tasarım, IPA Uygulama Paketi). Proje çerçeve sözleşmedir ve devam etmektedir. Proje, AB tarafından SEI 2003 kapsamında finanse edilmiştir.			
12. Nihai Faydalanıcının İsmi	BACEYÖB (Belediyeler Birliği: Balıkesir, Susurluk, Savaştepe, İvrindi, Bigadiç, Kepsut, Pamukçu)	13. Uygulayıcının İsmi	Balıkesir Belediyesi	
14. Finansman Kaynakları				
Ulusal Kamu Katkısı (Nihai Faydalanıcı Dahil)	IFI (belirtiniz)	Diğer (belirtiniz)	Topluluk Katkısı (IPA)	

Proje No: 5	Öncelik No : 2	Tedbir No. : 2.1
Proje Konumu : ARTVİN-RİZE		
1. Project Adı	Artvin-Rize Entegre Katı Atık Yönetimi Projesi	
2. Yatırım Bedeli (tahmin edilen)	14 500 000 AVRO	
3. Ana Projenin Bileşenlerinin ve/veya aktivitelerinin tanımlanması	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Düzenli Çöp Depolama Sahası İnşası</u> • Kirlı Su Arıtma Tesisi İnşası; • Gaz Kullanım Ünitesinin Kurulması; • 2 Transfer İstasyonu ve Malzeme Geri Kazanma Tesisinin kurulması; • Pilot Kompostlama Tesisi Kurulması 	

	<ul style="list-style-type: none"> Mevcut Çöp toplama sahalarının ıslahı. 				
4. Ana Projenin Hedeflerinin ve beklenen sonuçlarının tanımlanması	<p>Türkiye'nin AB çevre direktifleriyle uyumunu ve yüksek seviyede çevre korumsını sağlamak yoluyla Türkiye'nin katılım sürecini hızlandırmak projenin genel hedefidir. Artvin ve Rize bölgelerinde Türk mevzuatı ve AB Müktesebatıyla uygun olarak katı atık yönetim sisteminin kurulması Belediyeler birliği bölgesinde çevre ve yer altı suyu kirliliğini azaltacak katı atık geri dönüşümü ve yeniden kullanılabilirliği arttıracaktır.</p>				
5. Proje uygulamasının başlama tarihi (ay ve yıl)	2008	6. Proje uygulamasının sonlanma tarihi (ay ve yıl)	2011	7. Proje Süresi (Ay)	36
8. Temel Proje Belgelerinin Hazırlığı					
Belge Türü	Durum	Durum Açıklaması	Tamamlanma tarihi	Yorum	
Ön fizibilite çalışmaları	☒	Tamamlandı		Çerçeve sözleşmenin verilmesinden önce tamamlandı	
Fizibilite çalışmaları (ekonomik ve finansal analizleri içeren fayda-maliyet analizleriyle birlikte)	☒	Sürmekte	2007		
ÇED Çalışması	☒	Sürmekte	Kasım, 2007		
İhale dökümanları	☐	Yok			
Diğer (Belirtiniz)	☐	Yok			

9. Proje Tasarım Belgelerinin ve Proje izinlerinin Mevcut Durumu					
Belge Türü	Durum (Kutuyu İşaretleyin)	Durum Açıklaması (Yok/Sürüyor/ Tamamlandı)	Tamamlanma Tarihi	Yorum	

Kavramsal Tasarımı	☐	Yok		
Ön Hazırlık Tasarımı	☒	Sürüyor	2007	Fizibilite Çalışması Kapsamında
Ana Tasarım	☒	Sürüyor		Fizibilite Çalışması Kapsamında
Son Tasarım	☒	Sürüyor		Fizibilite Çalışması Kapsamında
Arazi İzni	☐	Yok		
İnşaat İzni	☐	Yok		
Diğer (Belirtiniz)	☒	Sürüyor	Ekim 2007	1/1000 ölçekli harita
10. Arazinin Sahiplik Durumu	Arazinin Kamulaştırma süreci devam ediyor.			
11. Projenin Mevcut Durumu	Teknin Yardım Artvin Rize Katı Atık yönetimi Projesini IPA Programı İçin hazırlanmasına yardım etmektedir. (Fizibilite, ÇED, Tasarım, IPA başvuru paketi). Proje çerçeve sözleşmedir ve sürmektedir. Proje AB SEI 2004 programı kapsamında finanse edilmektedir.			
12. Son Yararlanıcının Adı	ARRIKAB (Belediyeler Birliği)	13. İşletmeci Adı	ARRIKAB (Municipalities Union)	
14. Finansman Kaynakları				
Ulusal Katkılar (Son Yararlanıcı Dahil)	UFK (belirtiniz)	Diğer	Önerilen IPA Katkısı	
3 625 000 AVRAVROAVR	10 875 000 AVR	
15. Ek yorumlar				

Proje No : 6	Öncelik Eksen : 2	Tedbir No. : 2.1			
Proje Konumu : HARMANDALI/ İZMİR					
1. Project Adı	İzmir - Harmandalı Entegre Katı Atık Yönetimi – Kapasite Artırımı ve Rehabilitasyon Projesi				
2. Yatırım Bedeli (tahmin edilen)	10 850 000 AVRO				
3. Ana Projenin Bileşenlerinin ve/veya aktivitelerinin tanımlanması	<ul style="list-style-type: none"> Mevcut çöp sahasının kapasitesinin artırılması (140 ha ilave alan). 				
4. Ana Projenin Hedeflerinin ve beklenen sonuçlarının tanımlanması	Projenin ana amacı çöp toplama sahalarının ömrünün uzatılarak sürdürülebilir kullanımlarını sağlayacak katı atık yönetimi rejimi kurulması ve çevre üzerindeki olumsuz etkilerinin engellenmesi amacıyla İzmir Büyükşehir Belediyesinin katı atıklarının güvenli bir şekilde tahliyesinin Türk ve AB standartlarıyla uyumlu biçimde sağlanmasıdır				
5. Proje uygulamasının başlama tarihi (ay ve yıl)	2009	6. Proje uygulamasının sonlanma tarihi(ay ve yıl)	2012	7. .Proje Süresi (Ay)	36
8. Temel Proje Belgelerinin Hazırlığı					
Belge Türü	Durum	Durum Açıklaması	Tamamlanma Tarihi	Yorum	
Ön Fizibilite Çalışmaları	☐	Yok			
Fizibilite çalışmaları (ekonomik ve finansal analizleri içeren fayda-maliyet analizleriyle birlikte)	☐	Yok			
ÇED Çalışmaları	☐	Yok			
İhale Dökümanları	☐	Yok			
Diğer (Belirtiniz)	☒	Tamamlandı	1/25000 ölçekli Harita		

9. Proje Tasarım Belgelerinin ve Proje izinlerinin Mevcut Durumu				
Belge Türü	Durum (Kutuyu İşaretleyin)	Durum Açıklaması (Yok/Sürüyor/ Tamamlandı)	Tamamlanma Tarihi	Yorum
Kavramsal Tasarımı	☐	Yok		
Ön Hazırlık Tasarımı	☐	Yok		
Ana Tasarım	☐	Yok		
Son Tasarım	☐	Yok		
Arazi İzni	☐	Yok		
İnşaat İzni	☐	Yok		
Diğer (belirtiniz)	☐	Yok		
10. Arazinin Sahiplik Durumu		Arazinin Kamulaştırma süreci devam ediyor.		
11. Projenin Mevcut Durumu				
12. Son Yararlanıcının Adı	İzmir Büyükşehir Belediyesi	13. İşletmeci Adı	İzmir Büyükşehir Belediyesi	
14. Finansman Kaynakları				
Ulusal Katkılar (Son Yararlanıcı Dahil)	UFK(Belirtiniz)	Diğer (Belirtiniz)	Önerilen IPA Katkısı	

2 712 500 AVROAVROAVRO	8 137 500AVRO
15. Ek Yorumlar			

Proje No : 7	Öncelik Eksen i : 2	Tedbir No. : 2.1
Proje Konumu : VAN/ VAN		
1. Project Adı	Van Entegre Katı Atık Yönetimi Projesi	
2. Yatırım Değeri (Tahmin Edilen)	20 600 000 AVRO	
3. Projenin ana bileşenlerinin ve/veya aktivitelerinin tanımı	<ul style="list-style-type: none"> • Düzenli Çöp sahası inşası(Hedeflenen Katı Atık Miktarı: 2017 - 209.858 ton/yıl, 2027 - 282.031 ton/yıl, 2037 - 379.027 ton/yıl), • Tıbbi Atık İmha Ünitesi Kurulması; • Çöp alanlarında ortaya çıkan gazın biriktirilmesi ve yok etme ünitesi kurulması • Atık Pii Toplama ünitesi kurulması • Mevcut Depolama Sahalarının Islahı. 	
4. Ana Projenin ve Beklenen sonuçlarının tanımlanması	Temel hedef düzensiz katı atık tahliyesini kontrol altına almak ve bölgede çevresel sürdürülebilirliği sağlamaktır. Proje ile düzenlenecek eğitim aktiviteleri sonucu çevre bilincini artırılacak, kirlilik yükünü azaltılacak dolayısıyla mevcut çöp toplama sahalarının nüfus ve çevre üzerindeki olumsuz etkileri yok edilerek doğal kaynaklar korunacak, geri kazanılabilen atıkların ekonomiye geri dönüşümünü sağlanacaktır.	
5. Proje uygulamasının başlama	2009	6. . Proje uygulamasının
	2012	7. .Proje Süresi (Ay)
		36

tarihi (ay ve yıl)		sonlanma tarihi(ay ve yıl)			
8. Temel Proje Belgelerinin Hazırlığı					
Belge Türü	Durum	Durum Açıklaması	Tamamlanma Tarihi	Yorum	
Ön Fizibilite Çalışmaları	☒	Tamamlandı	2006	.Türk Standartlarına uygun tasarım çalışmaları ve çizimleri	
Fizibilite çalışmaları (ekonomik ve finansal analizleri içeren fayda-maliyet analizleriyle birlikte)	☐	Sürüyor	2007		
ÇED Çalışmaları	☒	Tamamlandı	2005		
İhale Dökümanları	☐	Yok			
Diğer (Belirtiniz)	☐	Yok			
9. Proje Tasarım Belgelerinin ve Proje izinlerinin Mevcut Durumu					
Belge Türü	Durum (Kutuyu İşaretleyin)	Durum Açıklaması (Yok/Sürüyor/ Tamamlandı)	Tamamlanma Tarihi	Yorum	
Kavramsal Tasarım	☐	Yok			
Ön Hazırlık Tasarımı	☐	Yok			
Ana Tasarım	☐	Yok			
SonTasarım	☒	Tamamlandı	2006	In the context of Application Project, 2006.	
Arazi İzni	☐	Yok			
İnşaat İzni	☐	Yok			
Diğer (Belirtiniz)	☐	Yok			
10. Arazinin Sahiplik Durumu	Arazinin bir bölümü özel mülkiyette , diğer kısmı kamu mülkü olan arazinin giriş kısmı Tarım ve Köy İşleri Bakanlığına aittir. Özel mülkiyete konu olan kısmı Van Belediyesi tarafından kamulaştırılmıştır. Bakanlık'a ait giriş kısmına ilişkin tahsis süreci devam etmektedir.				
11. Projenin Mevcut Durumu					

12. ,Nihai Faydalanıcının Adı	Van ve Çevresi Belediyeleri	13. Uygulayıcının Adı	Van ve Çevresi Belediyeleri
14. Finansman Kaynakları			
Ulusal Katkı (Son faydalanıcı dahil)	UFK (belirtiniz)	(Diğer Belirtiniz)	Önerilen IPA Katkısı
5 150 000 AVROAVROAVRO	15 450 000 AVRO
15. Ek Yorumlar			

Proje No : 8	Öncelik Eksenini : 2	Tedbir No. : 2.1
Proje Konumu: BATMAN/ BATMAN		
1. Project name	Batman Entegre Katı Atık Yönetimi Projesi	
2. Investment value (estimated)	18 000 000 AVR	
3. Ana Projenin Bileşenlerinin ve/veya aktivitelerinin tanımlanması	<ul style="list-style-type: none"> Düzenli Çöp Toplama Sahası İnşası (Katı Atık Miktarı (,Yıllık Kümülatif Değerler): 2005 - 70 000 ton; 2015 - 934 500 ton; 2026 - 2 907 000 ton); Geri Dönüşüm Çalışmalarının Geliştirilmesi Atık Toplama ve Depolama konularında Rehabilitasyon ve Kapasite Artırımı 	

4. . Ana Projenin Hedeflerinin ve beklenen sonuçlarının tanımlanması	Projenin genel hedefi katı atık ve kirlı su sızıntılarının neden olduğu çevresel zararları engelleyecek bir entegre katı atık yönetimi rejiminin kurulması ve atıkların zararsız şekilde tahliyesini sağlayarak geri dönüşümlerinin sağlanmasıdır.			
--	--	--	--	--

5. Proje uygulamasının başlama tarihi (ay ve yıl)	2009	6. 6. Proje uygulamasının sonlanma tarihi(ay ve yıl)	2012	7. Proje Süresi (Ay)	36
---	------	---	------	----------------------	----

8. Temel Proje Belgelerinin Hazırlığı

Belge Türü	Durum	Durum Açıklaması	Tamamlanma Tarihi	Yorum
Ön Fizibilite Çalışmaları	☒	Tamamlandı	2003	
Fizibilite çalışmaları (ekonomik ve finansal analizleri içeren fayda-maliyet analizleriyle birlikte)	☐	Yok		
ÇED Çalışmaları	☒	Tamamlandı	2003	
İhale Dökümanları	☐	Yok		
Diğer (Belirtiniz)	☒	Tamamlandı	2002	Jeoteknik çalışma

9. Proje Tasarım Belgelerinin ve Proje İzinlerinin Mevcut Durumu

Belge Türü	Durum (Kutuyu İşaretleyin)	Durum Açıklaması (Yok/Sürüyor/ Tamamlandı)	Tamamlanma Tarihi	Yorum
Kavramsal Tasarım	☐	Yok		
Başlangıç Tasarımı	☐	Yok		
Ana Tasarım	☐	Yok		

Nihai Tasarım	☒	Tamamlandı	2003	Türk Standartlarıyla uyumlu Uygulama Projesi kapsamında GAP idaresi tarafından yapılmıştır.
Arazi İzni	☐	Yok		
İnşaat İzni	☐	Yok		
Diğer (belirtiniz)	☐	Yok		
10. Arazinin Mülkiyet Durumu	Kamulaştırma süreci devam ediyor.			
11. Projenin Mevcut Durumu				
12. Son Yararlanıcının Adı	Batman Belediyesi	13. Uygulayıcı İsmi	Batman Belediyesi	
14. Finansman Kaynakları				
Ulusal Katkılar (Son Yararlanıcı Dahil)	UFK(Belirtiniz)	Diğer (Belirtiniz)	Önerilen IPA Katkısı	
4 000 000 AVROAVROAVRO	14 000 000 AVRO	
15. Ek Yorumlar				

Project No : 9	Priority Axis : 2	Measure No. : 2.1
Project location : MALATYA/ MALATYA		
1. Project Adı	Malatya Entegre Katı Atık Yönetimi Projesi	

2. Yatırım Bedeli (tahmin edilen)	23 000 000 AVRO				
3. Ana Projenin Bileşenlerinin ve/veya aktivitelerinin tanımlanması	<ul style="list-style-type: none"> • Çöp Toplama Sahası İnşaatı; • Katı Atıkların Geri Dönüştürülmesi 				
4. Ana Projenin Hedeflerinin ve beklenen sonuçlarının tanımlanması	Projenin temel hedefi çöp toplama sahalarının ömrünün uzatılarak sürdürülebilir kullanımlarını sağlayacak katı atık yönetimi rejimi kurulması ve çevre üzerindeki olumsuz etkilerinin daha fazla engellenmesi amacıyla Malatya Belediyesinin katı atıklarının güvenli bir şekilde tahliyesinin Türk ve AB standartlarıyla uyumlu biçimde sağlanmasıdır				
5. Proje uygulamasının başlama tarihi (ay ve yıl)	2009	6. Proje uygulamasının sonlanma tarihi (ay ve yıl)	2012	7. Proje Süresi (Ay)	36
8. Temel Proje Belgelerinin Hazırlığı					
Belge Türü	Durum	Durum Açıklaması	Tamamlanma Tarihi	Yorum	
Ön Fizibilite Çalışmaları	☐	Yok			
Fizibilite çalışmaları (ekonomik ve finansal analizleri içeren fayda-maliyet analizleriyle birlikte)	☐	Yok			
ÇED Çalışmaları	☐	Yok			
İhale Dökümanları	☐	Yok			
Diğer (Belirtiniz)	☐	None			

9. Proje Tasarım Belgelerinin ve Proje izinlerinin Mevcut Durumu				
Belge Türü	Durum (Kutuyu İşaretleyin)	Durum Açıklaması (Yok/Sürüyor/Tamamlandı)	Tamamlanma Tarihi	Yorum
Kavramsal Tasarım	☐	Yok		
Başlangıç Tasarımı	☐	Yok		
Ana Tasarım	☐	Yok		
Nihai Tasarım	☐	Yok		
Arazi İzni	☐	Yok		
İnşaat İzni	☐	Yok		
Diğer Belirtiniz	☐	Yok		
10. Arazinin Mülkiyet Durumu		Arazi kamulaştırma çalışmaları devam etmektedir.		
11. Projenin Mevcut Durumu				
12. Nihai Yararlanıcının Adı	Malatya Belediyesi	13. Uygulayıcının İsmi	Malatya Belediyesi	
14. Finansman Kaynakları				
Ulusal Katkılar (Son Yararlanıcı Dahil)	UFK(Belirtiniz)	Diğer (Belirtiniz)	Önerilen IPA Katkısı	
5 750 000 AVROAVROAVRO	17 250 000 AVRO	
15. Ek Yorumlar	Proje için belirtilen yer Orman Genel Müdürlüğü'nün arazisidir. Arazini belediyeye tahsisi için gerekli işlemler devam etmektedir Diğer Yandan, 12 belediyenin katılımıyla bir belediyeler birliği kurulması planlanmaktadır.			

Proje No: 10	Öncelik Eksen: 2	Measure No. : 2.1			
Proje Konumu: EREĞLİ/ KONYA					
1. Project Adı	Ereğli Entegre Katı Atıl Yönetimi Projesi				
2. Yatırım Bedeli (tahmin edilen)	10 000 000 AVRO				
3. Ana Projenin Bileşenlerinin ve/veya aktivitelerinin tanımlanması	<ul style="list-style-type: none"> • Düzenli Çöp Toplama Sahasının İnşası; • Katı Atıklar için uygun toplama ve transfer sisteminin kurulması 				
4. Ana Projenin Hedeflerinin ve beklenen sonuçlarının tanımlanması	Projenin temel hedefi katı atıkların güvenli tahliyesini sağlamak ve böylece çevre koruması temin edecek entegre katı atık yönetimi rejiminin kurulmasıdır.				
5. Proje uygulamasının başlama tarihi (ay ve yıl)	2008	6. Proje uygulamasının sonlanma tarihi(ay ve yıl)	2011	7. .Proje Süresi (Ay)	36
8. Temel Proje Belgelerinin Hazırlığı					
Belge Türü	Durum	Durum Açıklaması	Tamamlanma Tarihi	Yorum	
Ön Fizibilite Çalışmaları	☒	Tamamlandı			
Fizibilite çalışmaları (ekonomik ve finansal analizleri içeren fayda-maliyet analizleriyle birlikte)	☒	Devam Ediyor	2007 sonu		

ÇED Çalışmaları	☒	Tamamlandı	2004	
İhale Dökümanları	☐	Yok		
Diğer (Belirtiniz)	☒	Tamamlandı		1/25 000 ölçekli harita

9. Proje Tasarım Belgelerinin ve Proje izinlerinin Mevcut Durumu				
Belge Türü	Belge Türü	Durum Açıklaması (Yok/Sürüyor/ Tamamlandı)	Tamamlanma Tarihi	Yorum
Kavramsal Tasarım	☐			
Başlangıç Tasarımı	☐			
Ana Tasarım	☐			
Nihai Tasarım	☐			
Arazi İzni	☐			
İnşaat İzni	☐			
Diğer (belirtiniz)	☐			
10. Arazinin Mülkiyet Durumu		Bölgesel Kalkınma Programı (2004 AB Mali Programı) İstatiki Bölge Düzey II TRA2, TR72, TR52 ve TRB1 bölgeleri kapsamında Teknik Yardım Projesi. Bu teknik yardım projesi İstatistiki Bölge Düzey II kapsamında yer alan her bir bölge için bir AB altyapı projesi hazırlanmasını kapsamaktadır (Fizibilite, ÇED, İhale Dökümanları).Söz konusu projenin Kasım 2007 sonu itibarıyla tamamlanacaktır. Proje Devlet Planlama Teşkilatı tarafından koordine edilmektedir.		
11. Projenin Mevcut Durumu				
12. Nihai Yararlanıcının Adı	Ereğli Belediyesi	13. Uygulayıcının İsmi	Ereğli Belediyesi	
14. Finansman Kaynakları				

Ulusal Katkılar (Son Yararlanıcı Dahil)	UFK(Belirtiniz)	Diğer (Belirtiniz)	Önerilen IPA Katkısı
2 500 000 AVROAVRAVR	7 500 000 AVR
15. Ek Yorumlar	Bölgesel Katı atık yönetim sistemini, Konya Çevre ve Orman Bölge Müdürlüğü tarafından Ereğli ve Halkapınar Belediyelerine önerilmiştir. Ancak henüz bölgede kurulmuş bir belediyeler birliği m		

Ek 5: ÇOP, 2007-2009 kapsamında desteklenen Büyük Çevre Altyapı Projelerinin Haritası

